

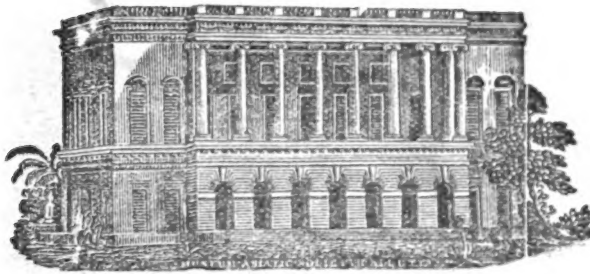
Keep loose
Cat. of contents

BIBLIOTHECA INDICA:

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

133

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.
NEW SERIES, No. 837.



वृहत् स्वयम्भूषणपुराणम्

THE VRIHAT SVAYAMBHŪ PURĀṆAM.

CONTAINING
THE TRADITIONS OF THE SVAYAMBHU KSHETRA IN NEPAL

EDITED BY
PAṆḌIT HARAPRASĀD ŚĀSTRĪ, M. A.

~~~~~  
CALCUTTA:  
PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,  
AND PUBLISHED BY THE  
ASIATIC SOCIETY. 57, PARK STREET.

1894.

# LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

## ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, MESSRS. KEGAN PAUL, TRENCH,  
TRÜBNER & CO., LD.

PATERNOSTER HOUSE, CHARING CROSS ROAD, LONDON, W. C., AND  
MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, LEIPZIG, GERMANY.

~~~~~  
*Complets copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some
of the Fasciculi being out of stock.*

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each ...	Rs. 1	8
*Agni Purāna, (Text) Fasc. II—XIV @ /6/ each ...	4	14
Aitareya Aranyaka of the Rig Veda, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each ...	1	14
Aṅu Bhāshyam, (Text) Fasc. I—II ...	0	12
Aphorisms of Sāṅdilya, (English) Fasc. I ...	0	6
Ashtasāhasrikā Prajñapāramitā, (Text) Fasc. I—VI @ /6/ each ...	2	4
Āsvavaidyaka, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each ...	1	14
Avadāna Kalpalatā, (Sans. and Tibetan) Vol. I, Fasc. I—III; Vol. II, Fasc. I—II @ 1/ ...	5	0
*Bhāmatī, (Text) Fasc. II—VIII @ /6/ each ...	2	10
Brahma Sūtra, (English) Fasc. I ...	0	12
Brihaddevata (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each ...	1	8
Brihadharma Purāna, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each ...	1	8
Brihataranyaka Upanishad (English) Fasc. II—III @ /6/ each ...	0	12
Chaitanya-Chandrodaya Nāṭaka, (Text) Fasc. II—III @ /6/ each ...	0	12
*Chaturvarga Chintamani (Text) Vols. II, 1—25; III. Part I, Fasc. 1—18. Part II, Fasc. 1—9 @ /6/ each ...	19	8
*Chhāndogya Upanishad, (English) Fasc. II ...	0	6
*Hindu Astronomy, (English) Fasc. II—III @ /6/ each ...	0	12
Kāla Mādhava, (Text) Fasc. I—IV @ /6/ each ...	1	8
Kātantra, (Text) Fasc. I—VI @ /12/ each ...	4	8
Kāthā Sarit Sāgara, (English) Fasc. I—XIV @ /12/ each ...	10	8
Kūrma Purana, (Text) Fasc. I—IX @ /6/ each ...	3	6
*Lalita-Vistara, (Text) Fasc. III—VI @ /6/ each ...	1	8
Ditto (English) Fasc. I—III @ /12/ each ...	2	4
Madana Pārijāta, (Text) Fasc. I—XI @ /6/ each ...	4	2
Manutikā Sangraha, (Text) Fasc. I—III @ /6/ each ...	1	2
*Mārkaṇḍeya Purāna, (Text) Fasc. IV—VII @ /6/ each ...	1	8
Mārkaṇḍeya Purāna, (English) Fasc. I—III @ /12/ each ...	2	4
*Mīmāṃsā Darśana, (Text) Fasc. III—XIX @ /6/ each ...	6	6
Nārada Smṛiti, (Text) Fasc. I—III @ /6/ ...	1	2
Nyayavārtika, (Text) Fasc. I—II ...	0	12
*Nirukta, (Text) Vol. I, Fasc. 4—6; Vol. II, Fasc. 1—6; Vol. III, Fasc. 1—6; Vol. IV, Fasc. 1—8 @ /6/ each ...	8	10
*Nītisāra, or The Elements of Polity, By Kāmandaki, (Sans.) Fasc. II—V @ /6/ each ...	1	8
Nyayabindutika, (Text) ...	0	10
Nyaya Kusumāñjali Prakarana (Text)-Vol. I, Fasc. 1—6; Vol. II, Fasc. 1—2 @ /6/ each ...	3	0
Parīśiṣṭa Parvan, (Text) Fasc. I—V @ /6/ each ...	1	14

स्वयम्भूपुराणम् ।

ॐ नमः ।

श्रीसम्भवे ज्योतीरूपाय^१ ।

ॐ^२ नमो बुद्धाय धर्माय सङ्गरूपाय वै नमः ।
स्वयम्भुवे^३ विघ्नहन्तभानवे धर्मधातवे ॥
भवार्णवसमुत्तारकारुणागारमूर्तये ।
जगदाह्लादरूपाय नमस्तु^४ सम्भुवे^५ सदा ॥
अस्तिनास्तिस्वरूपाय ज्ञानरूपस्वरूपिणे ।
शून्यरूपस्वरूपाय नामारूपाय^६ ते नमः ॥
ब्रह्मोद्गादिगणैर्देवैर्दानवैस्त्रिभिस्तथा ।
विद्याधरैराक्षसैश्च यक्षैः किन्नरैरमानवैः^७ ॥
मुनिभिर्भिक्षुभिश्चुत्तोरामण्यैर्वैश्वज्ञैस्तथा^८ ।
शूद्रादिभिर्जनैः सर्वै वन्दिताय च सर्वदा ॥
रागद्वेषसम्भोहादिनामादुःखविदारकम् ।
सर्वलोकसमुत्तारं धर्मधातुं सदा भजे ॥

१ D ओं नमः श्रीस्वयम्भुज्योतीरूपबुद्धाय ।

२ D omits ॐ ।

३ D स्वयम्भुवे ।

४ B D विघ्नहन्त० ।

५ नमोऽस्तु ।

६ C सम्भवे ।

७ B omits नामारूपाय ।

८ D यक्षकिन्नरमानवैः ।

९ B has मुनिभिर्भिक्षुभिश्चुत्तोरामण्यैर्वैश्वज्ञैस्तथा ।

धर्मधातुजगन्नाथः सङ्घर्मदेशको गुरुः ।
 घोरसंसारसत्तारः पायादः^१ पावनं पदम् ॥
 श्रोततां परमं भक्त्वा धर्मधातुसमुद्भवम्^२ ।
 सर्वपापविनाशार्थं^३ सर्वकामफलार्थिभिः ॥
 वक्तव्यं धार्मिकाद्यैतच्छ्रद्धानाय पण्डिताः ।
 मुमुक्षवे हि यतये वीतरागाय धीमते ॥
 वक्तव्यं पुण्यदेशे च सभायां देवताग्रहे ।
 पुण्यक्षेत्रे पुण्यतीर्थे न सन्ध्यासु विचक्षणाः ॥
 उच्छिष्टालये^४ वक्तारः सन्नादमिदमुत्तमम् ।
 पथते नरके घोरे चावस्यन्त्कारकम् ॥
 मृषा श्रूणोति यो मूढो दम्भभक्तिविवर्जितः ।
 सोऽपि तस्मिन्नाहाघोरे नरके पथते चचे ॥
 नरो यः सत्कथामध्ये चान्ये^५ वदति पातकी ।
 स याति नरकं घोरं चावस्यन्त्कारकम् ॥
 तस्माच्छ्रोता च वक्ता च समाहितमनः^६ सदा ।
 श्रोततां परमभक्त्वा धर्मधातुसमुद्भवम् ॥
 सङ्घर्म श्रौमता येन त्रिषु लोकेषु देशितः ।
 देवदेवाधिदेवाय^७ तस्मै नमोऽर्कबन्धवे ॥
 सुद्धोदनसुपुत्राय गौतमाय च सर्वदा ।
 आद्यादेवीसुपुत्राय शाक्यसिंहाय ते नमः ॥

- १ B has वो । २ D धर्मधातुं समुद्भवम् । ३ D °विनाशार्थं ।
 ४ D उच्छिष्टालयवक्तारः । ५ D चान्ये । ६ D समाहितमनं ।
 ७ B has देवदेवावरक्ताय ।

बोधिनाथं नमस्कृत्वा प्राक्सिंहं जगद्गुरुम् ।
 संसारसागरतारं बोधिमार्गापदेशकम् ॥
 अतीतानागतान्बोधान् बोधिसत्त्वानावसान् ।
 महासत्त्वान् प्रासादात्सर्वज्ञानकविदान् ॥
 घोरसंसार उत्ताराकारकाश्च कल्पजान् ।
 संसारसागरातारान् सर्वज्ञमुत्सवामरान् ॥
 बोधिसत्त्वान्प्रासादात्संसारदुःखतारकान् ।
 दग्धदिक्खंसिताम्सर्वान्सर्वथाश्च नमोनमः ॥
 पायादः प्राक्सिंहेन सर्वत्रैरपि शम्भुना ।
 बोधिसत्त्वैर्ब्रह्मचरैः भिक्षुभिक्षुपुत्रैश्च ॥
 नत्वा गोशृङ्गशैलसं धर्मधातुं सप्तजुवम् ।
 तदुद्देशमहं वक्षे लोकानां सुखदहृषे ॥
 प्राक्सिंहं जगन्नाथं सर्वज्ञमुत्सवामरम् ।
 अतीतानामगते बौद्धैः पूजितं मानितं गुह्यम् ॥
 अर्कवन्धुं नमस्कृत्वा धर्मधातुं जगद्गुरुम् !
 दग्धदिक्खंसिताम्बुद्धैर्ब्रह्मचरैश्च तदुद्देशकम् ॥
 अतीतानागतान्बुद्धान्दग्धदिक्खंसितान् गुरुन् ।
 संसारदुःखउत्तारान् सर्वज्ञान् नमोनमः ॥
 बुद्धं धर्मं च सप्तज्ञ सर्वज्ञान् नमोनमः ।

१ D जगन्नाथद्विदान् ।

२ C omits तारा and D reads संसारसागरान् सर्वान् ।

३ वक्षे ।

४ D बुद्धैः ।

५ B has बोधान् ।

बोधिसत्वान्महासत्वान्प्रज्ञापारमितान्गुह्यन् ॥
 अद्भुत्या यः शृणोतीमां स्वयम्भूत्पत्तिसत्त्वयाम् ।
 परिशुद्धचिकायस्स बोधिसत्व भवे भ्रुवम् ॥
 'यद्यथाभूत्पुरा विज्ञो जयश्रीः सुगतात्मजः ।
 बोधिमण्डसुविहारे^१ विजहार ससाङ्गिकः ॥
 तत्र जिनेश्वरिनाम बोधिसत्वमहामतिः ।
 अद्भुत्या शरषं गत्वा जयश्रियमुपाश्रयेत् ॥
 तदा धीमान् जयश्रीः स सर्वसत्वहितार्थमृतम् ।
 सद्गुर्म समुपादेष्टुं सभासनं समाश्रयेत् ॥
 तत्र सर्वे महासत्त्वा बोधिसत्त्वा जिनात्मजाः ।
 [अर्हन्तः भिच्चव ब्रह्मचारिणः श्रावकापि च ॥
 भिच्चुष्य ब्रह्मचारिष्य प्रतिनस्त्रायुपासकाः ।
 उपासिका तथान्योऽपि गृहस्थाश्च महाजनाः^२ ॥]
 ब्राह्मणा तिर्थिकाश्चापि यतयश्च तपस्विनः ।
 राजानमन्त्रिणोऽमात्याः सैन्याधिपाश्च पौरिकाः ॥
 ग्राम्या जानपदाश्चापि तथान्यवासिन जनाः^३ ।
 तत्सद्गुर्मामृतं पातुं अद्भुत्या समुपागताः ॥
 तत्र सभासनासिनं^४ तमर्हन्तं जयश्रियम् ।
 समभ्यर्च्यार्दरं गत्वा तत्पादान्बुजे^५ यथाक्रमम् ॥

१ D तद्यथा ।

२ D बोधिमण्डसुविहारेऽस्मिन् ।

३ D omits the portion bracketted.

४ D जानपदश्चापि तथान्यावासिनो जनाः । ५ D ०सीनं । ६ D पादान्बुजे ।

कृताञ्चरि^१पुटा सर्वे परिहृत्य समन्ततः ।
 पुरस्त्रित्य^२ समुद्दीप्य जपत्रियं समाश्रिताः ॥
 तावत्सर्वान्समुपाश्रितान्सङ्गमभवत्सुकाण् ।
 वृद्धा^३ जिनेश्वरिधीमान्बोधिसत्वः समुत्थितः ॥
 उदहनुत्तरासङ्ग^४ वाञ्छन्ति समुपाश्रितः ।
 जानूष्वां भूतले धृत्वा सम्यग्भवेवमव्रवीत् ॥
 भदन्ताहं समिच्छामि चरितुं बोधिसम्बरम् ।
 तदादौ किं व्रतं धृत्वा सङ्घरेषं समाहितः ॥
 तद्गवान्समुपादिष्य सर्वानस्मात्प्रबोधयन् ।
 बोधिमार्गं समायुष्य चारयितुं^५ श्रुभेऽहंति ॥
 इति संप्रार्थिते तेन श्रुत्वा स सुगतात्मजः ।
 जयश्रीसत्कहासत्वं समामन्त्र्यैवमादिशत् ॥
 शृणुवत्सासि ते^६ वाञ्छा संबोधिसम्बरे यदि ।
 यथाक्रमं प्रवक्ष्यामि संबोधिप्रतसाधनम् ॥
 यो वा ब्रूतेऽथ संसारे^७ चरितुं बोधिसम्बरम् ।
 स आदौ शरणं गत्वा सङ्घं समुपाश्रयेत् ॥
 तदुपदेशमासाद्य^८ यथाविधिं समाहितः ।
 तीर्थं स्नात्वा विशुद्धात्मा^९ चिरत्नशरणं गताः ॥
 यथाविधिं समभ्यर्च्य संबोधिनिहिताश्रयन् ।

१ D कृताञ्जलि० । २ D० स्थित्वा । ३ D जिनेश्वरी । ४ D० सङ्गं ।
 ५ D चारितुं च । ६ C मे । ७ C यो वाञ्छतेऽत्र संसारे ।
 ८ C तदुद्देशमासाद्य, D तदुद्देशं समासाद्य । ९ D चिरत्नम् ।

१पोषधप्रतमाधाय समाचरेऽङ्गद्विते ॥
 एवं यश्चरते नित्यं संबोधिमानसः सुधीः ।
 परिशुद्धस्त्रिकायः २ स बोधिसत्वभवे भ्रुवम् ॥
 बोधिसत्वा महासत्वाः सर्वसत्वहितार्थभृत् ।
 क्रमात्संबोधिसभारं पूरयन् सुसमाहितः ॥
 एतत्पुण्याभियुक्तात्मा चतुर्ब्रह्मविहारभृत् ।
 निःक्लेशो निर्व्यथम्भारान्संबोधिं समवाप्नुयात् ॥
 एवं सर्वत्र लोकेषु सद्गुणं संप्रकाशयन् ।
 समाप्य ३सौगतकार्यं सुनिर्वृत्तिमवाप्नुयात् ॥
 एवं सर्वेऽपि संबुद्धा येऽतीतास्त्रायणागताः ।
 वर्त्तमानाश्च मे ४ सर्वे ह्यभिपुण्यविपाकतः ॥
 बोधिं प्राप्य जिनात्मजाः द्रुततले भवन्ति हि ५ ।
 एवं सर्वे महासत्वा बोधिसत्वा जिनात्मजाः ॥
 अर्हन्तोऽपि तथा सर्वे परिशुद्धचिमण्डलाः ।
 बोधिं प्राप्य सुनिर्वाणं शीघ्रं यास्वन्ति याभ्यतः ॥
 एवं धूमं परिज्ञाय यदीच्छ्य सुनिर्वृतिं ।
 चिरत्नशरणं गत्वा ६सचरध्वमिदं व्रतम् ॥
 इति तेन समादिष्टं श्रुत्वा स सुगतात्मजः ।
 जिनेश्वरीसमर्हन्तं संपश्यन्नेवमब्रवीत् ॥
 भदन्त श्रोतुमिच्छामि ततद्भूतस्थानसुत्तमम् ।

१ D पोषधं । २ D परिशुद्धत्रिकायश्च । ३ D सौगतं । ४ B and D ते ।
 ५ C and D जिनात्मा सः द्रुतमेवो हि लभ्यते । ६ D सं । ७ D तमर्हन्तं ।

एतद्भूतं चरे^१ कुच तद्देवं समुपादिशत् ॥
 इति संप्रार्थितं तेन जयन्तीः स महामतिः ।
 जिनेश्वरिण्यहासलं संपश्यन्नेवमादिशत् ॥
 शृणु वत्स समाधाय व्रतस्नानसमुत्तमम् ।
 सुनीश्वरैः यथास्नातं तथा वक्ष्यामि तेऽधुना ॥
 पुण्येष्वेषु तीर्थेषु विश्वारे सौमतास्तथे ।
 संबुद्धानां च सर्वेषां चैत्येषु प्रतिमासु च ॥
 बुद्धेष्वेषु सर्वेषु तद्भूतस्नानसमुत्तमम् ॥
 तदुत्तमं समास्नातं स्वयम्भूचेषसुत्तमम् ।
 एवं विश्वाय यो धीमान् व्रतं चरितुं समिच्छति^२ ॥
 स स्वयम्भूजिणचेषमाश्रित्य चरतां व्रतम् ।
 स्वयम्भूचेषमाश्रित्य यश्चरति^३ व्रतं सुदा ॥
 स रश्मते महत्पुण्यं श्रेष्ठ्यं बोधिसाधनम् ।
 एतत्पुण्यविशुद्धात्मा भद्रशौ सद्गुणामयः^४ ॥
 बोधिसलोमहासल भवेज्जिनात्मजधुवम् ।
 दुर्गतिं न व्रजेत्कापि संसारेषु कदाचन^५ ॥
 सदा सद्भूतिसंजाता बोधिचर्याव्रतं चरन् ।
 संबोधिप्रणिधिं धृत्वा सच्चरित्वा जगद्धिते ॥
 एवञ्च^६ [सं]बोधिसम्भारं पूरयित्वा यथाक्रमम् ।
 त्रिविधां बोधिमासाद्य निर्वृतिं पदमाप्नुयुः^७ ॥

१ D चरेत् ।

२ D चरितुमिच्छति ।

३ D ये चरन्ति ।

४ D सद्गुणामयः ।

५ D कदाचनः ।

६ D omits सं ।

७ D आप्नुयात् ।

एवं यूयं परिज्ञाय स्वयम्भूस्थानमाश्रिताः ।
 चिरत्नशरणं गत्वा सञ्चरध्वं व्रतोत्तमम् ॥
 एवं जयश्रियादिष्टं श्रुत्वा स सुगतात्मजः ।
 जयश्रियं प्रपत्वापि सन्पश्यन्नेवमब्रवीत् ॥
 भदन्तभवतादिष्टं श्रुत्वा मे रोषते मनः ।
 स्वयम्भुवः समाराध्य चरिष्यामि व्रतं मुदा ॥
 स्वयम्भूचैत्यराजः श्रीधर्मधातुजिनालयः ।
 कुत्र प्रवर्त्तते लोके भवतादेष्टुमर्हति ॥
 एवं संप्रार्थिते तेन श्रुत्वा सोऽर्हयतिः सुधी ।
 जयश्रीस्तं महासत्वं समालोक्यैवमादिशत् ॥
 अस्ति नैपारप्रख्याते धर्मधातुजगत्प्रभुः ।
 अनेकैर्देवनागैश्च पूजितं मानितं सदा ॥
 ✓ अस्ति ^१नेपारप्रख्याते गोश्टङ्गनामपर्वतः ।
 भेदोऽस्ति^२ युगे तस्य नामयुगरद्वयम्^३ ॥
^४युगे सत्ये पद्मगिरिः चैतायां वज्रकूटकः ।
 गोश्टङ्ग द्वापरे ख्यातः कलौ गोपुच्छपर्वतः ॥
 नानारत्नमयैः स्वस्ति नानाधातुभिः संयुतः ।
 नानागुणैः समायुक्तः त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभः^५ ।
 वैजयन्तसदृशी स्यात् सोऽयं गोपुच्छपर्वतः^६ ।

१ B has नेयार and D नैपाल । २ D नेपालं । ३ B भेदोऽस्ति
 नामस्य । ४ D युगलद्वयं । ५ D सत्ययुगे । ६ D त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभः ।
 ७ D वैजयन्तोऽपि सदृशी स्यात् सोऽयं गोपुच्छपर्वतः ।

मञ्जुश्रियप्रभावाच्च मेरोरधिकगौरवः ॥
 पञ्चरत्नमयं सत्ये युगे तं जायतेकजम् ।
 गिर्युंपरि सुसंस्थिता ख्यातः पद्मगिरिरिति ॥
 पावनेन च तेजसा^१ जेताद्यान्तु अयं गिरिः ।
 श्रिया सत्पुत्रा सुसंयुक्त^२ वज्रकूट इति ख्यतः ॥
 गिरिराज इत्याख्यातो^३ अयं पर्वत इापरे ।
 ५[मोवत्सस्य इव शृङ्ग गोशृङ्ग इति ख्यातवान् ॥
 गोपुण्ड्रपर्वतो नाम कक्षौ युगे सुसंस्थितः ।
 गोवत्सपुच्छवहीर्षः पावनेन च तेजसा ॥
 भूतकासे भविष्ये च वर्त्तमाने प्रवर्त्तते ।]
 इति तद्देववासिधे^६ नाम साङ्ग^७ गुरुच्यते ॥
 नानाधातुमयैः स्रस्ति नानावृक्षैरकङ्कतः ।
 नानास्रताभिः सहीर्षं नानादृषविशेषकैः ॥
 नानादृष्टप्रसोपेत नानानिर्घ्नरनादितः ।
 नानामृगकुलैः कीर्षं^८ नानापथिनिकूजित ॥
 कोकिलशुकगारौकैर्मयूरगणपथिभिः ।
 इष्टैः सङ्गुजितैस्त्रैः पद्मकैश्च^९ मुञ्जमुञ्जः ॥
 १०नागकेशसैश्वाम्येयैवकुलैः पिप्पलैस्तथा ।
 अष्टादशादिभिर्वृक्षैश्चतुष्टयैः समन्ततः^{११} ॥

१ D ० गिरी० । २ D तेजेन । ३ D सुसंयुक्तो । ४ D ० जेतिप्रस्था० ।
 ५ B omits these four lines. ६ D देशवासिधे । ७ D सांख्ये ।
 ८ D कीर्षः । ९ C षट्पदैश्च । १० B has नागकेशसै० and D
 नागकेशसचम्येयै । ११ D समन्वितः ।

पूगवृक्षेषु श्रीखण्डैर्विष्वकैर्दाडिमैः पटैः ।
 मुग्रलिभिः कुलवकैः कपीतनैस्तपस्त्रिभिः^१ ॥
^२ग्रामल्लैश्चूतवृक्षैश्च पालिजातै वृषाम्बरैः ।
 गन्धारिभिर्ताम्वलिभिः पद्माभिगोपिभिमूलैः^३ ॥
 तुङ्गैश्चन्द्रैः कर्पूणै जातिफलैस्तु मेडकैः ।
 दाडिमैः पनसैविल्लै लम्बवर्वूरकर्मैः ॥
^४कोरङ्गिभिः करवीरैः कुण्डुल्लुभिः पिशाचकैः ।
 खर्जुरीभिरेलाभिश्च शिरीषैर्देवदारुकै^५ ॥
 कङ्गेरिभिर्लकुचैश्च काशैः केतकिभिस्तथा ।
 पातलिभिरगुरुभिर्युधिभिर्मल्लिकादिभिः ॥
 कुङ्कुमैश्च मालतिभिर्लताभिर्मधुरैर्वटैः ।
 काशिरैर्दामरैः कुण्डैः पलाशैस्तु करञ्जकैः ॥
 किंशुकैर्लकुचैः शारैः कर्णिकाभिश्च पर्कटैः ।
 अगुरुकैस्तगरैर्द्राक्षैः^६ कैरथैः^७ सररैस्तुषैः ॥
 शालरैर्गुगुरैर्युक्तः सर्जकैः खदिरैर्मृतैः^८ ।
 खर्जुकैरर्जुणै जावैर्हलितैः पूरितैः पुनः ॥

१ D कपीतनतपस्त्रिभिः । २ D ग्रामल्लैः । ३ D गोपिमूलकैः ।

४ D कोरङ्गिभिः कुण्डल्लुभिः करवीरैः पिशाचकैः ।

खर्जुरीभिः शिरीषैश्च खलाभिदेवदारुकैः ॥

लकुचै केतकीभिश्च काशैः कङ्गेरिभिस्तथा ॥

५ B has खर्जुरीदामरै कुण्डै पलाशैस्तु करञ्जकैः ।

६ D स्तगरैरगुरुकैर्द्राक्षैः । ७ C स्त स्तगरै द्राक्षै कैरथैः । ८ C मृतैः ।

शिंप्रियैः खर्जुरैर्युक्तैः^१ जम्बूभिः पनषेक्षया ।
 कदलीभिर्नालिकेलैः^२ श्रीफलै वीजपूरकैः ॥
 नारद्वैर्वदरीभिश्च नागपुष्पैश्च पिप्परैः ।
 चीरिकाभिश्च चाम्पेयैः पीताभि वङ्गुलैरपि ॥
 नागकेशसैमधुकैः पीताभिरधैर्वर्जुरैः ।
 कोविदारैश्च श्लेषैश्च दूनेष्वाशेषामारकैः ॥
 दैत्यादीनैश्च मदनैर्वन्धुकैः वोरकैश्चया ।
 मन्दनैः कण्टकीभिश्च तिलिसैर्मदनैः फलैः ॥
 वृक्षराजैश्च तरुणैः यवाकुसुमै कुन्तलैः^३ ।
 प्रसारणीभिस्त्रिमूर्धुरैर्वेणुभिर्नागवृक्षिभिः ॥
 खयम्भवः प्रसादाच्च मृतसञ्जीवनीषधैः ।
 औषधैर्विविधैर्जातैर्नागावृक्षैः सुमण्डितः^४ ॥
 कटुतिक्तामरकैः कषायैर्मधुरैः फलैः ।
 स्वादुगन्धरसयुक्तैर्नागाफलैरक्षतैः ॥
 नैलैः पीतैश्चरितैश्च श्वेतैरक्तैः सुवर्णकैः ।
 सुगन्धैः केप्रसलयुक्तैः पुष्पवृक्षैः सुसोभितः ॥
 शाखाभृगादिभिर्दन्धैः श्वलैर्द्वैतैर्गमैथुनैः ।
 हृद्यमानैः प्रधावन्तैः खखगणादिभिर्द्वैतैः ॥
 सुगन्धैः शीतलैर्मन्दैः पवनैश्च पुनः पुनः ।
 कीचकपूरितैः शब्दैर्दृष्टान् नृत्यकृताङ्कतान् ॥

१ D युक्तैः । २ D नारिकेलैः । ३ D यवाकुसुमकुण्डलैः । ४ D विविधैः ।

५ D सुमण्डितैः । ६ D रसैर्युक्तैः । ७ D नैलैः पीतैश्च हरितैः ।

पञ्चवर्णादिकैः पत्रैः किशर्यैः सुशोभितैः ।
 शोभितः शरदिकाले नक्षत्रैरिव चन्द्रमा^१ ॥
 इत्येवमादिभिर्दृष्टैः संख्यैः पर्वत अयम् ।
 महासाहस्रके लोके नन्दनादपि सुन्दरः ॥
 कौचिद्वै^२ चक्षयच्चिच्छौ शीर्षपचाणि तानि च ।
 तस्मादन्तं न च्छोरन्ति सञ्चिन्नु तद्दिने दिने ॥
 पवनैश्चापि च्छोरन्ति शीर्षपचाणि तानि च ।
 तत अन्यत्र गच्छन्ति चिन्नुतश्च रतिदिने ॥
 इत्यादिभिर्गुणैर्द्रव्यैर्युक्तश्च पर्वत अयम्^३ ।
 महासाहस्रके लोके नास्ति अन्यत्र कुचचित् ॥
 मनशिरादिभिर्नानाधातुभिः प्रतिमण्डितः^४ ।
 सुवर्णै रजतैश्चैर्विद्रुमैरस्र^५गर्भकैः ॥
 मुक्तिकैर्मर्कटैर्वज्रैः जाम्बूनदैः सुधारकैः ।
 माणिक्यैः पुष्परामैश्च नानारत्नद्रुमैद्युतः ॥
 इत्येवं चिचित्तै^६ रत्नैः नानारत्नैः सुमण्डितैः ।
 शोभित^७ रत्नवृक्षैश्च रत्नमाख्यैरस्रङ्कुतैः ॥
 चारार्द्धहारैर्भकुटैः दामैः केयूरै कुण्डलैः^८ ।
 चित्रैः कल्पवृक्षैरिव द्रुमैः कण्ठिभिर्भूषणैः^९ ॥
 इत्येवं थावरैः^{१०} रत्नैः प्रच्छन्नोऽयं^{११} पर्वतः ।

१ D सुचन्द्रमा । २ D केचिद्वै । ३ D चायं सुपर्वतः ।
 ४ D मण्डितैः । ५ D रत्नम् । ६ D विचित्तैः । ७ D शोभितैः ।
 ८ D केयूरकुण्डलैः । ९ D भूषणैः कण्ठिभिः चित्रैः कल्पवृक्षैरिव द्रुमैः ।
 १० D थावरैः । ११ D च ।

१ चित्रितैर्जातिभिः पुष्यैः मेरोरधिकगौरवः ॥
 पट्टद्वयादिभिर्वृषैस्त्रिनैः १ काशिकपावनैः ।
 अग्निग्रीवादिकैर्नानावस्त्रवृषैः सुगोभितः ॥
 एवं वज्रगुणैर्युक्तं वृद्धा स्वयंभुवं २ गिरिम् ।
 न गच्छन्ति हि ते देवास्तस्मादन्वयं कुचचित् ॥
 महाब्रह्मा अपि ब्रह्मकायिकैश्च परिवृतः ।
 पुष्यधूपादिभिः पूज्यं सेवितः सततमथम् ॥
 सुरेन्द्रस्त्रिदशैः साङ्गं सच्युपेन्द्रेण सङ्गमम् ।
 पारिजातकृतमाल्यैः तत्पूज्यविविधिविधैः ५ ॥
 रुद्रोऽपि च गणैः साकं पार्वत्या सह पुजतः ।
 नानाविधानकैः पूज्यं तस्मादन्वेन दृच्छति ॥
 प्राच्यदिशा समायात धृतराज्ञा महद्युतिः ।
 गन्धर्वैश्च गणैर्युक्तः स्त्रित्वा तत्पूजनं कृतम् ॥
 विरूटकमहाराजा दक्षिणादिश्च आगतः ।
 कुम्भाण्डैश्च गणैः साङ्गं स्त्रित्वा तत्सेवनं कृतम् ॥
 पश्चिमाञ्च विरूपाचनागराजैः परिवृतः ।
 जलजैर्विविधैः पुष्यैः पूजितं कुमुदैरपि ॥
 उत्तराञ्च महाराजः वैश्रवणो धनाधिपः ।
 नानारत्नैः सुसंपूज्यं भ्रातरैः स्वगणैः स्त्रितः ॥
 अग्निदिशात्समायाता वज्रिदेवप्रख्यातकः ६ ।

१ D चित्रकै । २ D स्त्रीनैः । ३ D स्वयम्भुवं ।

४ D पारिजातकृतमाल्यैः तत्पूज्यविविधैर्विधैः ।

५ D अग्नेः दिशात् समायाता वज्रिदेव महत्प्रभः ।

पत्नीभिः स्वगणैः साङ्गं तत्पूष्य विविधैर्नद्यैः ॥
 नैच्छत्य^१ दिग् आयतः राक्षसराक्षसेश्वरः ।
 नानारत्नसुसंगृह्य तस्य पूजाकृतं परम् ॥
 वायुव्याहायुदेवोऽयं स्वगणैर्युक्त आगतः ।
 विविधपुष्पसंगृह्य तस्य पूजाकृतं परम् ॥
 ईशानाञ्च महादेवः गणैः सह समागतः ।
 नानापूजाङ्गसंगृह्य पूजयामास शम्भुवे ॥
 [अथ दिशात्समायात श्रीलक्ष्मी सह विष्णुना ।
 विविधमाल्यसंगृह्य पूजयामास शम्भुवे ॥
 ऊर्ध्वदिग्भ्यः समायात ब्रह्माख्यातसत्तुर्मुखः ।
 गरुडैः साङ्गं पूजाङ्गैः पूजयामास शम्भुवे ॥]
 दग्दिग्भ्यः समायाताः पाताञ्च विदिशा दिशा^२ ।
 नानापुष्पैः सुगन्धैश्च पूजयामास^३ शम्भुवे ॥
 दग्भिर्लोकपालैश्च स्वस्वदिग्भ्यः समागतैः ।
 पूजितं शततं^४ कालं गणैः सह परिवृतः ॥
 त्रयस्त्रिंशत्पूर्वकोटि^५देवताभिः परिजनैः ।
 स्वयम्भूपूजनं कृत्य हर्षैः सह सदास्थितः ॥
 सप्तर्षिभिः सग्निद्यैश्च सिद्धविद्याधरादिभिः ।
 पूजितं शततं^६ तत्र स्थित्वा पूजनतत्परैः ॥

१ D नैच्छत्यात् दिग्गायातः ।

२ C and D omit the portion bracketted.

३ C पाताञ्च विविदिशा, D पाताञ्चाश्चागतादिशा । ४ D ०मासु ।

५ D सततं । ६ A has त्रयः पूर्वकोटि० । ७ D सततं ।

श्रावकैजिनश्रियैश्च भिक्षुभिक्षुष्पुपासकैः ।
 बोधिसत्त्वैः सदा पूज्य तत्र स्थिता च शक्तिः ॥
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्रैर्नागादेवादिभिर्गणैः ।
 पूजितं सर्वदाकाशोऽयं तस्मादन्यं न दृश्यति ॥
 ब्रह्मचरिचर्यवैश्वेस्य शूद्रादिविविधगणैः^१ ।
 दग्धदिग्भ्यः समायातैः श्रेययामासुः^२ पूजयैः ॥
 इत्येवं मनुजैर्देवैः गन्धर्वैर्गणैरपि ।
 किन्नरैश्चासुरैराजैः पूजितश्च च बहुदः ॥
 नागादेश्चासमायातै दिग्भिर्दिग्भ्यः पुनस्तथा ।
 चतुर्वर्णादिभिर्जातैः^३ पूजयामासुस्तत्परैः ॥
 कैश्चित्पूर्वदिग्ना चापि दक्षिणात्पश्चिमात्तथा ।
 उत्तरादिविदिग्भ्यश्च दग्धदिग्भ्यः समागताः ॥
 ब्रह्मभिः चरिचर्यैः शूद्रैरन्यैश्च विविधैर्गणैः ।
 किन्नरैर्गण्डैर्देवैर्नागादेवादिभिर्गणैः ॥
 देवैर्नागैश्च मनुजैः पौरैश्च जिनश्रेयकैः ।
 देशेभ्यश्च समायाताः श्रियैः सह तथागताः ॥
 त्वर्यैः काहलैः^४ शङ्खैः^५ ढक्कैर्मण्डलवाद्यकैः ।
 पूजनाय च शम्भोश्च आजगुः शम्भुमण्डिसम्^६ ॥
 ब्रह्मचरिचर्यवैश्वेस्य शूद्रादिविविधजनैः^७ ।
 पूज्यादिविधिहस्तैश्च तत्रागतः सह गुरुः^८ ॥

१ D विविधैर्गणैः । २ D सेवयामासु । ३ D जातिः । ४ D काहालकैः ।
 ५ D omitt [ख] । ६ D मण्डिरं । ७ D विविधैर्जनैः । ८ D गुरुसह ।

इत्येवं मनुजैर्देवैर्गन्धर्वैर्गणैरपि ।
 किन्नरैश्चासुरराजैर्धुषितः शततं शुचिः^१ ॥
 तत्र स्वयम्भू^२ भगवान् जगदानन्दकारकः ।
 हस्तैकः स्फटिकस्थास्ति सेव्यते मोक्षकामिभिः ॥
 स्वयम्भू^३ भगवान्नाथ जगदाङ्गादकारणैः^४ ।
 सर्वलोकानुकम्पार्थं तत्र जातः स सहुदः ॥
 सर्वलक्षणसम्पूर्णः सर्वगुणविभूषितः ।
 सर्वदेवासुरैः पुष्य स्थितस्तत्र स्वयं प्रभुः^५ ॥
 देवदेवादिभिः पूष्य ब्रह्माविष्णुमहेश्वरैः^६ ।
 अनेकैर्देवनागैश्च पूजितं वन्दितं सदा ॥
 सर्वैर्विद्याधरैः साथै यक्षकिन्नरगन्धर्वैः^७ ।
 राक्षसेन्द्रैश्च कुम्भाण्डे ग्रहेस्तारागणैरपि^८ ॥
 लक्ष्मीभिश्चापारोभिश्च सर्वैश्च त्रिदशाधिपैः^९ ।
 ऋषिभिर्यतिभिः सर्वै योनिभिर्ब्रह्मचारिभिः ॥
 सर्वैरतिथिकैर्विंशैस्तापस्त्रिभिश्च सक्त्रजैः ।
 दिवानिग्रं^{१०} चतुस्सन्ध्यं दृष्ट्वा मूर्ध्ना प्रवन्दितः ॥
 प्रतिदिनं समागत्य समभ्यर्च्य समादरात् ।
 संस्तुतिभिर्महोत्साहैः सम्मानितोऽभिवन्दितः ॥

१ C तं शुचि and D किन्नरैश्चासुरेन्द्रैश्च धुषितं शुचिप्रोमितः ।

२ D स्वायम्भू । ३ D स्वायम्भू । ४ D °कारकः । ५ D स्वयं भुवः ।

६ B has पूष्यब्रह्माविष्णुमहेश्वरैः देवदेवादिभिः । ७ D यक्षगन्धर्वकिन्नरैः ।

८ D कुम्भाण्डैः राक्षसेन्द्रैश्च ग्रहेस्तारागणैरपि । ९ D दशाधिपैरपि ।

१० D °निसं ।

एवं च त्रिजगन्नाथः स्वयम्भू धर्मधातुकः ।
 सर्वलोकैर्न^१ पूजित्वा सम्भाषयन्नवस्थितः ॥
 इदानीं चः कस्यै^२ लोकै दुष्टैर्निर्धनकैः प्रभैः ।
 तदिदं धर्मधातुं हि हनिष्यन्ति किञ्चन तु ॥
 इत्यसौ शिखयाच्छाद्य गुप्तिं कृत्वा सुस्थापितः ।
 तदुपरि^३ इष्टिकाभि विधाय चैत्रमुत्तमम् ॥
 ध्वजच्छत्रपताकादिनामालङ्कारभूषितम् ।
 सौवर्णचक्रसंयुक्तं श्वेतच्छत्रं मनोहरम् ॥
 सौवर्णध्वजसंयुक्तं सौवर्णच्छत्रसंयुतम्^४ ।
 विश्वमणिसुसंयुक्तं नामाम्बरसुभूषितम् ॥
 ऋचध्वजवितानैश्च दिग्मासैः सुपूरितम् ।
 पश्चिमे त्वमिताभं च उत्तरे मोषसिद्धिकम्^५ ।
 पूर्वे ह्यसोभं^६ श्रीमन्तं दक्षिणे रत्नसम्भवम् ॥
 लोचना नामकी तारा पाण्डुरा सह संस्थितम् ।
 चतुस्तथागतैरित्यं चतुस्ताराभिः प्रोभितम्^७ ॥
 दिग्भिर्दिग्बु स्थितैर्देवैर्नागारङ्कारभूषितैः ।
 पद्मदूष्यादिभिर्वस्त्रैश्चीनैः काशिकैश्च^८ पावनैः ॥

- १ D सर्वलोकैः पूजयित्वा । २ D सकलैर्लोकैः ।
 ३ D तदुपरि इष्टिकाभिश्च विधाय चैत्रमुत्तमं ।
 ४ D सौवर्णच्छत्रमुत्तमं । ५ D ०सिद्धकं ।
 ६ D ह्यसोभं श्रीमन्तं । ७ D प्रोभिं ।
 ८ D काशिकपावनैः ।

जाम्बूनदेरत्नयुक्तैः दामैश्चापि विभूषणैः ।
 मुक्तादिरत्नजैमाद्यैः देवताभि सुपूरितम् ॥
 नानागुणविभूषाङ्गं नानारत्नविभूषितम् ।
 नानास्वर्णविभूषाङ्गं नानारत्नारभूषितम्^१ ॥
 नानावितानसंयुक्तं नानाध्वजसुभूषितम् ।
 नानाचामरभूषाङ्गं नानाघण्टविभूषितम् ॥
 ईदृशं रत्नजं चैतद्यं त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ।
 शान्तिकरद्वयं चैतद्यं स्वयम्भूगुप्तजोद्धृतम्^२ ॥
 तत्रापि सर्वलोकैश्च सर्वलोकाधिपैरपि^३ ।
 समागम्य सदाद्येवं समभ्यर्थाभिवन्दितः ॥
 तत्र ये शरणं गत्वा भजन्ति अद्भुत्या मुदा ।
 दुर्गतित्ते न गच्छन्ति संसारेषु कदाचनः ।
 सद्गतामेव संजाता धर्माश्रीसद्गुणान्विताः ॥
 एवं यूयमपि ज्ञात्वा अद्भुत्या शरणं गताः ।
 "स्वयम्भूचैत्यमाश्रित्य सच्चरध्वं व्रतं सदा ॥
 ततः सम्बोधिसम्भारं पूरयित्वा यथाक्रमम् ।
 त्रिविधां बोधिमासाद्य सम्बुद्धपदमाप्स्यथ ॥
 इति जयत्रियादिष्टं निसंग्यं स जिनेश्वरिः ।
 शास्तादन्त समासोक्त्य पुनरेवमभाषतः ॥
 भदन्त ओतुमिच्छामि यः स्वयम्भूजिनालयः ।

१ D °लङ्कारभूषितं ।

२ D स्वयम्भूगुप्तजोद्धृतं ।

३ D °कामा० ।

४ D स्वयम्भू० ।

कदा स्वयं^१ समुत्पन्न भवता तदुपादिशत् ॥
 इति संप्रार्थिते तेन श्रुत्वा सोऽर्हवतिः सुधीः ।
 जयश्रीं महासत्वं संपश्यन्नेवमब्रवीत् ॥
 साधु श्रेष्ठ महाभाग यथाश्रुत मया गुरौ^२ ।
 तथाहन्ते प्रवक्ष्यामि स्वयम्भूत्पत्तिवत्कथाम् ॥
 तद्यथा पातस्त्रीपुत्रे पुरेऽग्नोकी नराधिपः ।
 सद्गुरुसाधनोत्साही चिरत्नसेवकः सदा ॥
 स तत्र कुक्षुटारान्ने विश्वारे सुगताग्ने ।
 उपगुप्तं महाभिन्नं वन्दितुं समुपाचरेत् ॥
 तदा सोऽर्हमहाभिन्नः सर्वसङ्गपूरकता ।
 सभाज्ञापि समासोक्त्य तस्यौ ध्यात्वा समाहितः ॥
 तमर्हन्तं सभासिने^३ सर्वसङ्गपुरस्कृतम् ।
 वृद्धाग्नोकः स भूमिन्द्र मुदित समुपाचरत्^४ ॥
 तत्र सः सहस्रोपेत्य साञ्चस्त्रिणा नराधिपः ।
 उपगुप्तं महाभिन्नमष्टाङ्गैः प्राणमत्मुदा^५ ॥
 तदाग्नोकस्तमर्हन्तं महोत्साहैर्यथाविधिम् ।
 समभ्यर्थादरं नत्वा धर्मश्रोतुमुपाचरत् ॥
 तदा ते मन्त्रिणः सर्वे समागत्यपरिजनैः^६ ।
 तमर्हन्तं यतिश्रुत्वा तत्रैकान्ते उपानयेत् ॥

१ D. स्वयं । २ D. गुरो । ३ D. सभासीनं ।

४ D. मुदितः समुपाचरेत् । ५ D. प्रणमत् । ६ D. परीजनैः ।

तत सोऽर्हन्महाभिज्ञो बृद्धा सर्वान् सभाश्रितान् ।
 आदिमध्यान्तकल्पाणं सद्ब्रह्मसमुपादिशत् ॥
 तत्सद्ब्रह्मान्मृतं पीत्वा सर्वे लोका^१ प्रबोधिताः ।
 धर्मं हि श्रेष्ठमित्युक्त्वा संबोधिप्रतमिच्छिताः ॥
 ततः सोऽपि महाराजा ज्ञात्वा तद्ब्रह्मसुत्तमम् ।
 संबोधिसाधनचर्यां सञ्चरितुं समिच्छति ॥
 ततः स नृपति राजा साञ्जलि समुपाश्रितः ।
 तमर्हन्तं महासत्त्वं गत्वा एवमुदावदत् ॥
 भदन्त श्रोतुमिच्छामि सम्बोधिसाधनं व्रतम् ।
 कुत्र पुण्योत्तमं चेत्तं विद्यतेऽत्र महीतले ॥
 तद्गवांससमुपादिश्य सर्वानस्मान् प्रबोधयन् ।
 बोधिमार्गं समापूर्व्यं^२ सञ्चारयितुमर्हति ॥
 इति संप्रार्थिते तेन श्रुत्वा सोऽर्हन्^३ महामतिः ।
 तमशोकं महीपासं संपश्यन्नेवमब्रवीत् ॥
 साधु शृणु महाराजन् यथा मे गुरुणोदितम् ।
 तथाहन्ते प्रवक्ष्यामि संबोधि यदि इच्छसि ॥
 सर्वचेचोत्तमे राजशुत्तरेऽस्मिन् हिमाक्षये ।
 गोपुच्छ इति प्रख्याते नेपाले सिद्धते द्रुतम् ॥
 तत्रैवातिमहत्पुण्यं चेत्तं बुद्धै^४ प्रभाषितम् ।
 स्वयम्भूचेत्यराजस्य धर्मधातोस्तमास्तयम् ॥

१ D सर्वलोका । २ D समायुज्य । ३ D सोऽर्हन्महा० ।

४ D बुद्धैः ।

५ D स्वयम्भू० ।

तत्र यद्यत्कृतं कर्म तदत्र सिद्ध्यते द्रुतम् ।
 तस्मात् सर्वैर्महासत्तैः संशेषितं जिनैरपि ॥
 इति विज्ञाय राजेन्द्र संबोधि यदि वाञ्छसि ।
 तदाद्ययं त्वमागत्य सञ्चरध्वं वृद्धं व्रतम् ॥
 एतत्पुण्यविशुद्धात्मा भद्र औषद्गुणान्वितः ।
 बोधिसत्त्वो महाभिन्नो भवेत्सलहितार्थधत् ॥
 ततः क्रमेष संबोधिसम्भारपरिपूरणम् ।
 त्रिविधां बोधिमासाद्य संवृद्धपदं गच्छसि ॥
 इति तेन समादिष्टं मुलाग्रोकनृपमुदा^१ ।
 उपगुप्तं गुह्यं गत्वा प्रपञ्चैवं समादरात् ॥
 भदन्त ओतुमिच्छामि^२ स्वयम्भूत्पत्तिवत्कषाम् ।
 कदा स्वयं समुत्पन्नसत्समादेष्टुमर्हति ॥
 इति संप्रार्थिते तेन मुला बोऽर्हयतिः सुधीः ।
 अग्रोकन्तकक्षीपासं संप्रकृजेवमादिशत् ॥
 साधु राजन् यथादिष्टं गुरुणा मे श्रुतं मया ।
 तथाहं संप्रवक्ष्यामि शृणु त्वं हि समाहितः ॥
 तद्यथासौ जगन्नाथः प्राक्समुनिस्तथागतः^३ ।
 सर्वज्ञो धर्मराजोऽर्हमुनीश्वरविनायकः ॥
^४पातारस्त्रगमर्षेषु श्रेष्ठोऽयञ्च सः सहृदः ।
 देवदासवमारुच्यैः वन्दितः पूजितः सदा ॥

१ D. ०न्दपो ।

२ D. स्वयम्भू० ।

३ D. प्राक्ससिंहं तथागतः ।

४ D. पातास ।

पञ्चवर्णादिकैः पत्रैः किशोर्यैः सुशोभितैः ।
 शोभितः शरदिकाले नक्षत्रैरिव चन्द्रमा^१ ॥
 इत्येवमादिभिर्दृष्टैः संख्यज्ञः पर्वत अयम् ।
 महासाहस्रके लोके नन्दनादपि सुन्दरः ॥
 कौचिद्वी^२ यच्चयच्चिष्टौ शीर्षपत्राणि तानि च ।
 तस्मादन्यं न च्छोरन्ति सञ्चिन्नु तद्दिने दिने ॥
 पवनैश्चापि च्छोरन्ति शीर्षपत्राणि तानि च ।
 तत अन्यत्र गच्छन्ति चिन्नुतश्च रतिदिने ॥
 इत्यादिभिर्गुणैर्द्रव्यैर्युक्तश्च पर्वत अयम्^३ ।
 महासाहस्रके लोके गच्छति अन्यत्र कुचचित् ॥
 मनशिरादिभिर्नानाधातुभिः प्रतिमण्डितः^४ ।
 सुवर्णै रजतैश्चैर्विद्रुमैरस्य^५ गर्भकैः ॥
 मुक्तिकैमर्कटैर्वज्रैः जाम्बूनदैः सुधारकैः ।
 माणिक्यैः पुष्परङ्गैश्च नानारत्नद्रुमैश्चतः ॥
 इत्येवं चिचित्तै रत्नैः नानारत्नैः सुमण्डितैः ।
 शोभित^६ रत्नवृक्षैश्च रत्नमाख्यैरसङ्कृतैः ॥
 हाराङ्कहारैर्भक्तुटैः दामैः केयूरै कुण्डलैः^७ ।
 चित्रैः कल्पवृक्षैरिव द्रुमैः कण्ठिभिर्भूषणैः^८ ॥
 इत्येवं धावरैः^९ रत्नैः प्रच्छन्नोऽयं^{१०} पर्वतः ।

१ D सुचन्द्रमा । २ D केचिद्वी । ३ D चायं सुपर्वतः ।
 ४ D मण्डितैः । ५ D रत्नम् । ६ D विचित्तैः । ७ D शोभितैः ।
 ८ D केयूरकुण्डलैः । ९ D भूषणैः कण्ठिभिः चित्रैः कल्पवृक्षैरिव द्रुमैः ।
 १० D धावरैः । ११ D च ।

१ चित्रकैर्जातिभिः पुष्यैः मेरोरधिकगौरवः ॥
 पट्टद्व्यादिभिर्दृष्टैस्त्रिनैः १ काग्निकपावनेः ।
 अग्निश्रीवादिकैर्नागावस्तृष्टैः सुशोभितः ॥
 एवं वज्रगुणैर्युक्तं दृष्ट्वा स्वयंभुवं २ गिरिम् ।
 न गच्छन्ति हि ते देवास्तस्मादन्यत्र कुचयित् ॥
 महान्रक्षा अपि ब्रह्मकायिकैश्च परिवृतः ।
 पुष्यधूपादिभिः पूज्य सेवितः सततमद्यम् ॥
 सुरेन्द्रस्त्रिदशैः साङ्गं सच्युपेन्द्रेण सङ्गमम् ।
 पारिजातकृतमाल्यैः तत्पूज्यविविधिविधैः ४ ॥
 इन्द्रोऽपि च गणैः साकं पार्वत्या सह पुषतः ।
 नानाविधानकैः पूज्य तस्मादन्येन दृश्यति ॥
 प्राच्यदिग्वा समायात धृतराज्ञा महद्युतिः ।
 गन्धर्वैश्च गणैर्युक्तः स्त्रित्वा तत्पूजनं कृतम् ॥
 विरूटकमहाराजा दक्षिणादिग्वा आगतः ।
 कुम्भाष्टैश्च गणैः साङ्गं स्त्रित्वा तत्सेवनं कृतम् ॥
 पश्चिमाच्च विरूपाक्षनागराजैः परिवृतः ।
 जलजैर्विविधैः पुष्यैः पूजितं कुसुदैरपि ॥
 उत्तराच्च महाराजः वैश्रवणो धनाधिपः ।
 नानारत्नैः सुसंपूज्य भ्रातरैः स्वगणैः स्त्रितः ॥
 अग्निदिग्वात्समायाता वज्रिदेवप्रस्थातकः ५ ।

१ D चित्रकै । २ D स्त्रीनैः । ३ D स्वायम्भुवं ।

४ D पारिजातकृतैर्माल्यैः तत्पूज्यविविधैर्विधैः ।

५ D अग्नेः दिग्वात् समायाता वज्रिदेव महत्प्रभः ।

पत्नीभिः स्वगणैः साङ्गं तत्पूष्य विविधैर्नयैः ॥
 नैऋत्य^१ दिश आगतः राक्षसराक्षसेश्वरः ।
 नानारत्नसुसंगटञ्च तस्य पूजाकृतं परम् ॥
 वायुव्यादायुदेवोऽयं स्वगणैर्युक्त आगतः ।
 विविधपुष्पसंगटञ्च तस्य पूजाकृतं परम् ॥
 ईशानाच्च महादेवः गणैः सह समागतः ।
 नानापूजाङ्गसंगटञ्च पूजयामास शम्भुवे ॥
 [१अध दिशात्समायात श्रीलक्ष्मी सह विष्णुना ।
 विविधमाख्यसंगटञ्च पूजयामास शम्भुवे ॥
 ऊर्ध्वदिशः समायात ब्रह्माख्यातश्चतुर्मुखः ।
 गरुडैः साङ्गं पूजाङ्गैः पूजयामास शम्भुवे ॥]
 दशदिग्भ्यः समायाताः पातालाश्च विदिशा दिशा^२ ।
 नानापुष्पैः सुगन्धैश्च पूजयामास^३ शम्भुवे ॥
 दशभिर्लोकपालैश्च स्वस्वदिग्भ्यः समागतैः ।
 पूजितं शततं^४ कालं गणैः सह परिवृतः ॥
 त्रयस्त्रिंशत्पूर्वकोटि^५देवताभिः परिजनैः ।
 स्वयम्भूपूजनं कृत्य हर्षैः सह सदास्थितः ॥
 सप्तर्षिभिः सग्निष्वैश्च सिद्धविद्याधरादिभिः ।
 पूजितं शततं^६ तत्र स्थित्वा पूजनतत्परैः ॥

१ D नैऋत्यात् दिशायातः ।

२ C and D omit the portion bracketted.

३ C पातालाश्च विविदिशा, D पातालाश्चागतादिशा । ४ D ०मासु ।

५ D सततं । ६ A has त्रयः पूर्वकोटि० । ७ D सततं ।

श्रावकैजिनश्रित्यैश्च भिक्षुभिक्षुसुपासकैः ।
 बोधिसत्त्वैः सदा पूष्य तत्र स्त्रिता स शक्तिः ॥
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्रैर्नागादेवादिभिर्गणैः ।
 पूजितं सर्वदाकाशोऽयं तस्मादन्यं न दृश्यति ॥
 ब्रह्मचरिण्यवैश्वेयैश्च शूद्रादिविविधगणैः^१ ।
 दशदिग्भ्यः समायातैः श्रेययामासुः^२ पूजयैः ॥
 इत्येवं मनुजैर्देवैः गन्धर्वैर्गण्डैरपि ।
 किन्नरैश्चासुरैराजैः पूजितश्च स बहुदः ॥
 नागादेश्चात्ममायातै दिम्बिदिग्भ्यः पुनस्तथा ।
 चतुर्वर्णादिभिर्जातिः^३ पूजयामासुस्तत्परैः ॥
 कैशित्पूर्वदिशा चापि दक्षिणात्पश्चिमात्तथा ।
 उत्तरादिविदिग्भ्यश्च दशदिग्भ्यः समागताः ॥
 ब्रह्मभिः चरिण्यैः शूद्रैरन्यैश्च विविधैर्गणैः ।
 किन्नरैर्गण्डैर्देवैर्नागादेवादिभिर्गणैः ॥
 देवैर्नागैश्च मनुजैः पौरैश्च जिनश्रेयकैः ।
 देशेभ्यश्च समायाताः श्रित्यैः सह तथागताः ॥
 त्वर्यैः काहलैः^४ शङ्खैः^५ ढक्केर्मण्डलवाद्यकैः ।
 पूजनाय च शम्भोश्च आजगुः शम्भुमण्डिलम्^६ ॥
 ब्रह्मचरिण्यवैश्वेयैश्च शूद्रादिविविधजनैः^७ ।
 पूष्यादिविधिहस्तैश्च तत्रागतः सह गुरुः^८ ॥

१ D विविधैर्गणैः । २ D सेवयामासु । ३ D जातिः । ४ D काहालकैः ।
 ५ D omit [श्च] । ६ D मण्डिलम् । ७ D विविधैर्जनैः । ८ D गुरुसह ।

इत्येवं मनुजैर्देवैर्गन्धर्वैर्गणैरपि ।
 किन्नरैश्चासुरराजैर्धुषितः शततं शुचिः^१ ॥
 तत्र स्वयम्भू^२ भगवान् जगदानन्दकारकः ।
 हस्तैकः स्फटिकस्थास्ति सेव्यते मोक्षकामिभिः ॥
 स्वयम्भू^३ भगवान्नाथ जगदाङ्गादकारणैः^४ ।
 सर्वलोकानुकम्पार्थं तत्र जातः स सङ्गुहः ॥
 सर्वलक्षणसम्पूर्णः सर्वगुणविभूषितः ।
 सर्वदेवासुरैः पुज्य स्थितस्तत्र स्वयं प्रभुः^५ ॥
 देवदेवादिभिः पूज्य ब्रह्माविष्णुमहेश्वरैः^६ ।
 अनेकैर्देवनागैश्च पूजितं वन्दितं सदा ॥
 सर्वैर्विद्याधरैः साधैश्चकिन्नरगन्धर्वैः^७ ।
 राक्षसेन्द्रैश्च कुम्भाण्डैश्चैस्तारागणैरपि^८ ॥
 लक्ष्मीभिश्चाप्यरोभिश्च सर्वैश्च चिदशाधिपैः^९ ।
 ऋषिभिर्यतिभिः सर्वैर्योगिभिर्ब्रह्मचारिभिः ॥
 सर्वैरतिथिकैर्विंशैस्तापस्त्रिभिश्च सञ्जनेः ।
 दिवानिग्रं^{१०} चतुस्सन्ध्यं दृष्ट्वा मूर्ध्ना प्रवन्दितः ॥
 प्रतिदिनं समागत्य समभ्यर्च्य समादरात् ।
 संस्तुतिभिर्महोत्साहैः सम्मानितोऽभिवन्दितः ॥

१ C तं शुचि and D किन्नरैश्चासुरेन्द्रैश्च धुषितं शुचिशोभितः ।

२ D स्वयम्भू । ३ D स्वयम्भू । ४ D ंकारकः । ५ D स्वयं भुवः ।

६ B has पूज्यब्रह्माविष्णुमहेश्वरैः देवदेवादिभिः । ७ D यत्तगन्धर्वकिन्नरैः ।

८ D कुम्भाण्डैः राक्षसेन्द्रैश्च ग्रहैस्तारागणैरपि । ९ D दशाधिपैरपि ।

१० D ंगिसं ।

एवं च त्रिजगन्नाथः खवम्भू धर्मधातुकः ।
 सर्वलोकैर्न^१ पूजित्वा सम्भासयन्नवस्थितः ॥
 इदानीं चः कस्यै^२ लोकै दुष्टैर्निर्धनकैः श्रुतेः ।
 तद्दिदं धर्मधातुं हि इनिश्च्यन्ति किञ्चन तु ॥
 इत्यसौ शिखयाच्छाद्य गुप्तिं कृत्वा सुस्थापितः ।
 तदुपरि^३ इष्टिकाभि विधाय चैत्रमुत्तमम् ॥
 ध्वजच्छत्रपताकादिनामालङ्कारभूषितम् ।
 सौवर्ण्यच्छत्रसंयुक्तं श्वेतच्छत्रं मनोहरम् ॥
 सौवर्ण्यध्वजसंयुक्तं सौवर्ण्यच्छत्रसंयुतम्^४ ।
 विश्वमणिसुसंयुक्तं नानाम्बरसुभूषितम् ॥
 छत्रध्वजवितानैश्च दिग्मालैः सुपूरितम् ।
 पश्चिमे त्वमिताभं च उत्तरे मोक्षसिद्धिकम्^५ ।
 पूर्वे ह्यक्षोभ्यं श्रीमन्तं दक्षिणे रत्नसम्भवम् ॥
 लोचना मामकी तारा पाञ्चरा सह संस्थितम् ।
 चतुस्रथागतैरित्यं चतुस्राराभिः शोभितम्^६ ॥
 दिग्भिदिषु स्थितैर्देवैर्नानारङ्गारभूषितैः ।
 पद्मदूष्यादिभिर्वस्त्रैश्चीनैः काशिकैश्च^७ पावनैः ॥

- १ D सर्वलोकैः पूजयित्वा । २ D सकलैर्लोकैः ।
 ३ D तदुपरि इष्टिकाभिश्च विधाय चैत्रमुत्तमं ।
 ४ D सौवर्ण्यच्छत्रमुत्तमं । ५ D ०सिद्धकं ।
 ६ D ह्यक्षोभ्य श्रीमन्तं । ७ D शोभिं ।
 ८ D काशिकपावनैः ।

जाम्बूनदैरत्नयुक्तैः दामैश्चापि विभूषणैः ।
 युक्तादिरत्नजैमाद्यैः देवताभि सुपूरितम् ॥
 नानागुणविभूषाङ्गं नानारत्नविभूषितम् ।
 नानास्वर्णविभूषाङ्गं नानारत्नारभूषितम्^१ ॥
 नानावितानसंयुक्तं नानाध्वजसुभूषितम् ।
 नानाचामरभूषाङ्गं नानाघण्टविभूषितम् ॥
 ईदृशं रत्नजं चैतद्यं चैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ।
 शान्तिकरकृतं चैतद्यं स्वयम्भूगुप्तजोद्भुतम्^२ ॥
 तत्रापि सर्वलोकैश्च सर्वलोकाधिपैरपि^३ ।
 समागम्य सदाप्येवं समभ्यर्थाभिवन्दितः ॥
 तत्र ये शरणं गत्वा भजन्ति अद्भुत्या मुदा ।
 दुर्गतिन्ते न गच्छन्ति संसारेषु कदाचनः ।
 सद्गताधैव संजाता धर्माश्रीसद्गुणान्विताः ॥
 एवं यूयमपि ज्ञात्वा अद्भुत्या शरणं गताः ।
 ॥ स्वयम्भूचैत्यमाश्रित्य सच्चरध्वं व्रतं सदा ॥
 ततः^४ सम्बोधिसम्भारं पूरयित्वा यथाक्रमम् ।
 त्रिविधां बोधिमासाद्य सम्बुद्धपदमाप्स्यथ ॥
 इति जयत्रियादिष्टं निरुद्धं स जिनेश्वरिः ।
 शास्त्रारन्त समाख्येक्य पुनरेवमभाषतः ॥
 भदन्त ओतुमिच्छामि यः स्वयम्भूजिनालयः ।

१ D ० लङ्कारभूषितं ।

२ D स्वयम्भूगुप्तजोद्भवं ।

३ D ० कामा० ।

४ D स्वयम्भू० ।

कदा स्वयं^१ समुत्पन्न भवता तदुपादिशत् ॥
 इति संप्रार्थिते तेन श्रुत्वा सोऽर्हवतिः सुधी ।
 जयश्रीं महासत्वं संपश्यन्नेवमब्रवीत् ॥
 साधु श्रेष्ठु महाभाग वचाश्रुत मया गुरौ^२ ।
 तथाहन्ते प्रवक्ष्यामि स्वयम्भूत्पत्तिसत्कथाम् ॥
 तद्यथा पातसीपुत्रे पुरेऽग्नोकी नराधिपः ।
 सद्रुर्षसाधनोत्साही भिरन्नसेवकः सदा ॥
 स तत्र कुङ्कुटारामे विशारे सुगताश्रमे ।
 उपगुप्तं महाभिन्नं वन्दितुं समुपाचरेत् ॥
 तदा सोऽर्हमहाभिन्नः सर्वसङ्गपूरकता ।
 सभाह्वापि समासोक्त्य तस्मै ध्यात्वा समाहितः ॥
 तमर्हन्तं सभासिनं^३ सर्वसङ्गपुरकतम् ।
 वृद्धाग्नोकः स भूमिन्द्र मुदित समुपाचरेत्^४ ॥
 तत्र सः सहसोपेत्य साञ्जलिना नराधिपः ।
 उपगुप्तं महाभिन्नमष्टाङ्गैः प्राणमत्मुदा^५ ॥
 तदाग्नोकस्तमर्हन्तं महोत्साहैर्यथाविधिम् ।
 समभ्यर्थादरं नत्वा धर्मश्रोतुमुपाचरेत् ॥
 तदा ते मन्त्रिणः सर्वे समागत्यपरिजनैः^६ ।
 तमर्हन्तं यतिश्रुत्वा तत्रैकान्ते उपानयेत् ॥

१ D. स्वयं । २ D. गुरो । ३ D. सभासीनं ।

४ D. मुदितः समुपाचरेत् । ५ D. प्रणमत् । ६ D. परीजनैः ।

तत सोऽर्हमहाभिज्ञो ब्रुवा सर्वान् सभाश्रितान् ।
 आदिमध्यान्तकक्षाणं सद्गर्भसमुपादिशत् ॥
 तत्सद्गर्भामृतं पीत्वा सर्वे लोका^१ प्रबोधिताः ।
 धर्मं हि श्रेष्ठमित्युक्त्वा संबोधिप्रतमिच्छिताः ॥
 ततः सोऽपि महाराजा ज्ञात्वा तद्गर्भसुत्तमम् ।
 संबोधिसाधनचर्यां सञ्चरितुं समिच्छति ॥
 ततः स नृपति राजा साञ्जलि समुपाश्रितः ।
 तमर्हन्तं महासत्वं जत्वा एवमुदावदत् ॥
 भदन्त श्रोतुमिच्छामि सम्बोधिसाधनं व्रतम् ।
 कुच पुण्योत्तमं चेत्तं विद्यतेऽत्र महीतले ॥
 तद्गवाश्वसुपादिष्व सर्वानस्मान् प्रबोधयन् ।
 बोधिमार्गं समापूर्थ्यं^२ सञ्चारयितुमर्हति ॥
 इति संप्रार्थिते तेन श्रुत्वा सोऽर्ह^३ महामतिः ।
 तमशोकं महीपाश्वं संपश्यन्नेवमब्रवीत् ॥
 साधु शृणु महाराजन् यथा मे गुरुणोदितम् ।
 तथाहन्ते प्रवक्ष्यामि संबोधि यदि इच्छसि ॥
 सर्वज्ञोत्तमे राजकुन्तरेऽस्मिन् हिमालये ।
 गोपुच्छ इति प्रख्याते नेपाले सिद्धते द्रुतम् ॥
 तत्रैवातिमहत्पुण्यं चेत्तं बुद्धै^४ प्रभाषितम् ।
^५स्वयम्भूचैत्यराजस्य धर्मधातोस्तमाह्वयम् ॥

१ D सर्वलोका । २ D समायुज्य । ३ D सोऽर्हन्महा० ।

४ D बुद्धैः ।

५ D स्वयम्भू० ।

तत्र यद्यत्कृतं कर्म तदत्र सिद्ध्यते द्रुतम् ।
 तस्मात् सर्वैर्महासत्तैः संशेषितं जिनैरपि ॥
 इति विज्ञाय राजेन्द्र संबोधि यदि वाञ्छसि ।
 तदाद्ययं त्वमागत्य सञ्चरध्वं वृद्धं व्रतम् ॥
 एतत्पुण्यविशुद्धात्मा भद्र औषद्गुणान्वितः ।
 बोधिसत्त्वो महाभिन्नो भवेत्सलहितार्थधत् ॥
 ततः क्रमेष संबोधिसम्भारपरिपूरणम् ।
 त्रिविधां बोधिमासाद्य संवृद्धपदं गच्छसि ॥
 इति तेन समादिष्टं श्रुत्वाशोकनृपमुदा^१ ।
 उपगुप्तं गुह्यं गत्वा प्रपञ्चैव समादरात् ॥
 भदन्त औत्तुमिच्छामि^२ स्वयम्भूत्पत्तिवत्कषाम् ।
 कदा स्वयं समुत्पन्नसत्समादेष्टुमर्हति ॥
 इति संप्रार्थिते तेन श्रुत्वा बोऽर्हयतिः सुधीः ।
 अशोकस्तस्मिन्पात्रं संपन्नमेवमादिशत् ॥
 साधु राजन् यथादिष्टं गुरुणा मे श्रुतं मया ।
 तथाहं संप्रवक्ष्यामि शृणु त्वं हि समाहितः ॥
 तद्यथासौ जगन्नाथः प्राक्समुनिस्तथागतः^३ ।
 सर्वज्ञो धर्मराजोऽर्हसुगौश्वरविनायकः ॥
^४पातारस्वर्गमर्त्येषु श्रेष्ठोऽयस्य सः सहुदः ।
 देवदासवमारुज्यैः वन्दितः पूजितः सदा ॥

१ D. ०न्दपो ।

२ D. स्वयम्भू० ।

३ D. श्लाक्वसिंहं तथागतः ।

४ D. पाताय ।

द्वात्रिंशत्क्षत्रधरस्याग्रीति अनुव्यञ्जनैः ।
 सर्वक्षत्रसम्पूर्णः सर्वाक्षत्रवर्जितः ॥
 सर्वगुणविभूषाङ्गः सर्वदोषविवर्जितः ।
 समन्तभद्रकायाय बोधिनाथ समागतः ॥
 यथानुश्रुयते तच्च कदाचित् मुनिमद्गुरुः ।
 शाक्यसिंहो जगच्छ्रेष्ठो लोकार्थं विजहार सः ॥
 जेतवनविहाराच्च साङ्गं पञ्चदशैः सह ।
 भिक्षुभिर्भुषीभिश्च उपाग्नकैरुपाग्निकैः^१ ॥
 मैत्रेयप्रसुप्तैः शिष्यैः स्वविरस्यविरादिभिः ।
 अष्टमीचन्द्रमाकारैः शाक्यसिंहः पुरस्कृतः ॥
 यदा सर्वज्ञनाथोऽसौ स्वच्छद्भिं संप्रकाशयन् ।
 विवेकं तच्च नेपाले शिष्यैः सह समागतः ॥
 कैश्चिदृषभानारुह्य^२ स्वविरस्यविरादिभिः ।
 कैश्चिद्भस्तीश्वमारुह्य कैश्चिन्नेषाञ्च आरुहैः^३ ॥
 कैश्चिदश्वाम्भमारुह्य कैश्चिन्मयूरअण्डजान् ।
 कैश्चिच्च राजहंसादीन् गरुडान् चोरगानपि ॥
 विश्वकर्मादयो देवाः संस्थिता रत्नजान् रथान् ।
 नानायुक्तान् समारुह्य शिष्यैश्च सह आगतः ॥
 तेजसा अपि सूर्यैव ग्रीतेन पूर्णचन्द्रमा ।
 नक्षत्रैः सह आयातस्तथैव आगतो गुरुः ॥

१ D उपासिकैरुपासिकैः । २ D दृषभमारुह्य । ३ D वाहनैः ।

इत्येवं विविधैः कृत्वा कस्यचिद्भिः प्रकाशयन् ।
 गद्गानिव पक्षीभि विहायसात्ममागतः ॥
 तत्रस्थैः सर्वलोकेषु खे इहा प्रातिहार्यमा^१ ।
 पाद्यादिपूष्यहस्तैश्च प्राययुर्जिनसंसुखम् ॥
 अनेकैर्बोधिसत्त्वैश्च ब्रह्मप्रत्येकबुद्धकैः ।
 श्रावकेर्जिनश्रियैश्च भिषुभिषुष्युपाश्रयकैः ॥
 देवपुत्रगणैः साङ्गं ब्रह्मभिस्य महोत्तमैः ।
 चतुर्भिस्य महाराजे रक्षिराजगणेश्वरैः ॥
 किन्नरेभ्यश्च दैत्यैर्गण्डरुपैश्च महोत्तमैः ।
 मनुष्यैमनुजेभ्यश्च नामामात्यगणेश्वरा ॥
 धनिभिः सार्थवाहैश्च पौरैश्च जिनश्रेयकैः^२ ।
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्रैरक्षरोभिमहोत्तमैः ॥
^३कृचध्वजपटाकादिधूपचामरहस्तकैः ।
 व्यञ्जनादिभिष्युष्यैश्च प्राययुर्जिनसंसुखम् ॥
 मृदङ्गवादितैः केशित् केशित् शर्षवादितैः ।
 केशिनूर्त्यादिभिर्वाद्यैः केशिभ्यश्च वाद्यकैः^४ ॥
 काहारादिभिः केशिश्च वीणवांग्गादिभिस्तथा ।
 तालादिकांशजैर्वाद्यै नामावाद्यसुहस्तकैः ॥
 केशित्पूजाभ्यादि^५ संगृह्यैः मास्यैर्दामैश्च पुष्यकैः ।
 चीनैः काशिकवस्त्रैश्च^६ अग्निश्रीवादिभिस्तथा ॥

१ D प्रातिहार्यमां । २ D ०सेवकैः ।

३ D ०पताका ।

४ D मङ्गल० ।

५ C पूष्यादि ।

६ D ०सौवादभि० ।

पट्टद्वयादिभिहसैः नामामङ्गलवाचकैः ।
 पुष्यधूपादिभिहसैः प्राजग्गुर्जिनसंसुखम् ॥
 कैश्चिच्च वेदपाठादिस्तोत्रगीतसुभाषकैः ।
 पाद्यादिविविधैः पूज्यै^१ विवेग्र तत्र पर्वते ॥
 कैश्चित् पञ्चप्रणामेन कृत्वा चयः प्रदक्षिणाम् ।
 कैश्चिदष्टाङ्गयुक्तेन प्रणामाञ्जलिभिस्तथा ॥
 एवं बड्ढविधैहसैनानायुक्तैः प्रचारकैः ।
 तत्र विवेग्रयामास ग्राक्यसिंहः स सहुरुः ॥
 [यदा सर्वज्ञनाथोऽथौ स्तच्छङ्किं संप्रकाशयन् ।
 विवेग्र शम्भूनाथस्य शिष्यैः सह समागतः ॥
 जेतवन्मत्समायातः ग्राक्यसिंहः स सहुरुः^२]
 विवेग्र तत्र नेपाले शम्भूनाथस्य पर्वते ॥
 यदा ताथागतायातः शिष्यैः सार्द्धं च पर्वते ।
 सर्वज्ञस्य प्रभावाच्च तदनं शुभसंयुतम् ॥
 ब्रह्मा तस्य पुरःस्थित्वा व्यञ्जनैर्वीजयन्मुनिं ।
 वेदपाठादिकं कृत्वा जिनमागत आगतः ॥
 भूतेष्वपि पुरः च धावन्^३ दुर्जनान्पारयञ्च वै ।
 राजाचतैश्च^४ संपूज्यजिनस्यागतमागतः ॥
 इन्द्रोऽपि^५ देवराज रत्नच्छत्रं च संदधन् ।
 जिनस्य पृष्ठतांस्थित्वा मोदैः सह समागतः ॥

१ D पूज्यैर्विवेग्र । २ C omits these three lines.

३ D पुरोधायन् । ४ D क्षेत्रैश्च । ५ D देवराजेन्द्र ।

अग्निरपि^१ देवेभ्यः वागाधूपैः प्रधूपितः ।
 सुगन्धसर्वसंयुतैः श्रेवयामास^२ शीतमम् ॥
 यमोऽपि धर्षरानोऽथौ दृष्टेन वरचक्षमात् ।
^३ताडितान्यापन्नामृतान्दूरेषापि निवारितः ॥
 नैच्छत्योऽपि राक्षसेभ्य दुर्जनान्धारयत् वै ।
 माराह्य विघ्नजाप्यर्षान्दूरेषापि विवारितः ॥
 ब्रह्मणोऽपि च नागेभ्यः खर्षभङ्गपरं ह्यहं वै ।
 विहितं विविधैः मार्गैः सुयन्त्रैर्वारिभिश्च वा ॥
 वायुरपि च देवेभ्य ध्वजं धारयत भुवम् ।
 त्रिगुणैः श्रेवयामास^४ तथा मत्तश्च अयतः ॥
 धनाधिपोऽपि राक्षेभ्य रक्षैश्च पूजितो ह्यग्निः ।
 नानारत्न सुसंयुक्तं जिनस्त्रापत्त आगतः ॥
 माधवोऽपि पुरःस्थित्वा ब्रह्मज्ज्ववति^५ शोभितम् ।
 चिदशं पूरणं ब्रह्मं कृत्वा तापामतायतः ॥
 असङ्घैऽस्यामरैः ह्यचेः पताकैश्च ध्वजादिभिः ।
 असङ्घैर्विविधैर्वाद्यैः मङ्गलैश्च सुपूरितैः ॥
 तत्र देवाद्युरैः लोकैः गन्धर्वैः मनुजैः गणैः^६ ।
 मङ्गलादिभिः संपूज्य प्राविशन्मुनिवत्तमः ॥

१ D ०रपि च ।

२ D ०संयुक्तैः सेवयामास ।

३ D ताडितान्यान् प्रजान् सर्वान् ।

४ D वेशयामास ।

५ D ध्वनितं ।

६ D ०सुरैर्लोकैर्गन्धर्वैः किन्नरैः गणैः ।

१ यः प्रचचार सर्वज्ञः प्रातिहार्यं प्रदर्शयन् ।
 तदा च तदनं सर्वं अभूत्सङ्गलपूरितम् ॥
 यस्मिन्काले च नेपाले तथागतः समागतः ।
 तस्मिन्काले च तत्रैव अत्यर्थं मङ्गलं भवेत् ॥
 सर्वज्ञनाथतेजेन वनं सर्वं मनोहरम् ।
 संपूर्णमङ्गलं यातं सर्वज्ञप्रभावात् किलः^१ ॥
 नानापुष्पाणि वृक्षाणि पुष्पैश्चापि अवाकिरन् ।
 नानाफलानि नद्यानि फलैश्च पूजितं जिनः ॥
 द्विरेकै विविधैर्जातैः सुगीतं सुमनोज्ञकम् ।
 जगुश्च तत्र^२ उद्गतैस्तद्दर्शनोद्भूतैः सुखैः ॥
 नानाप्रकारजैयुक्तैः^३ स्वं स्वं भावं प्रकाशयैः ।
 तद्दर्शनप्रभावाच्च गन्धर्वैरिव गीयते ॥
 यवनैश्च प्रशेवन्ति सुखरै मधुरै वनम् ।
 कीचकैः पूरकैः शब्दैर्वैशैरिव^४ प्रगीयते ॥
 अष्टाङ्गगुणसंपूर्णैर्वारिपूर्णैः^५ मनोरमैः ।
 बभूवतु देवखातैश्च^६ जलजैः पुष्पमण्डितैः ॥
 नीलोत्परैः^७ पुण्डलीकैः इन्ध्रीवलीश्च कैरकैः^८ ।
 कङ्कारै जलजैः पुष्पै मीनादिभिः सुयुक्तकैः ॥

१ D सर्वज्ञः प्रचचारो यः ।

२ D उद्गतै तत्र ।

३ D ०वैशैरिव ।

४ D omits च ।

२ D यातसर्वज्ञोऽसौ हि कीर्त्तितः ।

३ D ०प्रकारैर्जै ।

४ C omits वारिपूर्णै ।

५ D नीलोत्पलैः । ६ D कैरकैः ।

राजहंसादिभिर्युक्तैः जलपक्षिभिर्मण्डितैः ।
 इत्थं पद्माकरयुक्तैः^१ सा त्रिदिवेऽपि सुदुर्लभा ॥
 मण्डूकैस्त्वर्गैर्नागमीनादिमक्रजन्तुभिः ।
 अत्यर्थं प्रेमयुक्ताश्च तथागतप्रभावतः ॥
 सुगन्धिः शीतरधीर बभौ वायुः समन्ततः ।
 वृक्षा विना दावाग्निश्च^२ ग्रग्राम तत्र मण्डले ॥
 सौख्यं बभार नेपाले वनराज सुपक्षिभिः ।
 शुभं सर्वं बभूवाच मङ्गलैः पूरितं भवेत् ॥
 मयूरशुकग्राहीकषक्राह्वपक्षिभिस्तथा ।
 नानापक्षिगणैर्जातैः जग्मुर्लक्षं मनोहरम् ॥
 सिंहव्याघ्रव्यंष्टपभै मार्जारसर्पमूषिकैः ।
 अत्यर्थं च सुहृद्वावास्तश्च पुष्टप्रसादतः ॥
 तस्मिन्वने वरे^३ नाथ सर्वज्ञश्च जगद्गुरुः ।
 स्वग्निभ्यैः सह चक्राम स्वं प्रभावं प्रकाशयन् ॥
 यत्र^४ ये वानराः कोटिशतसाहस्रकादयः ।
 चरन्तः सततं हर्षे भुक्त्वा भोग्यफलानि च ॥
^५तत्रस्थवानरा सर्वे प्रादाचुर्जिनभास्करम् ।
 दृष्ट्वा हर्षेः समेतास्ते प्राययुर्जिनसंमुखम् ॥
 सर्वेऽथ वानरा मोदै गृहीत्वा वनजं फलम् ।
 ते तं बुद्धं प्रणम्यादौ मूर्द्ध्ना भक्त्या समादधुः ॥

१ D पद्माकरैर्युक्तैः ।

२ D द्वाग्निश्च ।

३ D वनवरे ।

४ D तत्र ।

५ D तत्रस्ते ।

अथ सौदूदनि बुद्धो गृहीत्वा भक्तिवत्सलः ।
 तानुवाचाभयं दत्त्वा साधु साधु क्षतामृगाः ॥
 यत् पुरा रोपितं बीजं सुचेचे शुभदेऽल्पकम् ।
 तत्पुण्य साग्रतं प्राप्ताः युष्माभिरथ वासताः ॥
 यच्च दत्तं फलं मह्यं तत् स्थात् बीजं महत्तलम् ।
 आरोपयथ वचाद्यं बुद्धुचेचे शुभप्रदे ॥
 यूयं भो वागराः सर्वे मामवाप्तु भविष्यथ ।
 तद्दानफलतो प्राप्य पुनः दाता भविष्यथ ॥
 इति तस्य वचनं श्रुत्वा सर्वे हर्षवमाकुलाः ।
 प्रसन्ना बुद्धपूजाद्यैव^१ भवन्ति तत्पराः सदा ॥
 दिग्गश्च विप्रसन्नानि^२ कृत्वापि जिनसङ्घीभिः ।
 तेजांसि सर्वदेवानां न भासन्ति तपन्ति च ॥
 एवं बडविधं सर्वं पूर्वादिधिकगौरवम् ।
 कृत्वा तेषामताङ्घ्रिभिस्तजानतः स गौतमः ॥
 प्रकल्पयमुष्मा सर्वा सागरास्ता वसुन्धरा ।
 सुमेरुं कल्पयित्वाश्च आकविष्ठं समन्ततः ॥
 त्रिदिवस्यैश्च लोकैश्च इन्द्रादिभिः समन्ततः ।
 हाहाकारसमुत्साहै जानावाद्यैः प्रणाहितम् ॥
 पुष्पान्यपातु आग्रात्^३ सन्दनचूर्णरञ्जितात् ।
 महामाण्डारवान्धस्तान् आकाशाद्देवपुत्रजैः ॥

१ D omits वं ।

२ D प्रविशन्नानि ।

३ D आकाशात् ।

देवदुन्दुभं नेदुच्च^१ प्रग्राकजसदखनेः ।
 दिग्रस्य विप्रसन्धानि तत्र मङ्गलपूरितम् ॥
 १[नागावृक्षानि गद्याणि पवनैश्च किना अपि ।
 स्त्री स्त्रीःपुष्पैः फलैः भोग्यैः पूजयामास तं गुहम् ॥
 मयूरशुकशारीकैश्चक्रवाकैः प्रकूभितैः ।
 कृष्णशारैर्धर्मैर्दन्तैः प्रसमन्ति तथागतः ॥]
 तत्रस्था सर्वलोकाश्च ज्ञायन्ते मङ्गलैर्विधैः^२ ।
 पाद्यादिपूज्यहस्तैश्च प्राचयुर्जिनसंयुक्तम् ॥
 पुष्पधूपपादिभिः पूज्यैः पूजयामास सद्गुरुः ।
 अञ्जलिं^३ त्रिरसि हृत्वा प्रकृत्य पादपङ्कजम् ॥
 तत्रस्थैः सर्वलोकैश्च पूज्यमान्^४ स गौरवम् ।
 विजयामास तत्रैव^५ सख्यभूदर्शनं कृतम् ॥
 शाक्यसिंहोऽथ तं भ्रम्युं दृष्ट्वा नच्छति सादरात् ।
 रत्नचयालयश्चैतं नागारत्नैर्विभूषितम् ॥
 सौवर्णध्वजसंयुक्तं श्वेतकुचं(?)^६ मगोहरम् ।
 सौवर्णध्वजसंयुक्तं सौवर्णध्वजसंयुतम् ॥
 विश्वमणिसुसंयुक्तं नागारङ्कारभूषितम्^७ ।
 ध्वजध्वजवितामस्य दिग्^८ समालैः सुपूरितम् ॥
 पश्चिमे खमितामस्य उत्तरे मोघसिद्धिकम् ।

१ D ०दुन्दुभि नेदुच्च । २ D omits the portion bracketted.

३ D मङ्गलैर्विधैः । ४ D अञ्जलि । ५ D पूजयामास ।

६ D सायम्भू० । ७ ०कुचं । ८ D ०सङ्कारभूषितं ।

८ D omits सु ।

पूर्वं अचोभ्यं श्रीमन्तं दक्षिणे रत्नसम्भवम् ॥
 लोचना मामकी तारा पाण्डरा सह संस्थितम् ।
 चतुस्तथागतैरित्यं चतुस्ताराभिः शोभितम् ॥
 दिग्भिदिक्षु स्थितैर्देवैः नानारङ्कारैर्भूषितैः^१ ।
 पट्टदूष्यादिभिर्वस्त्रैस्त्रीनैः काशीकैश्च पावनैः^२ ॥
 जाम्बुनदै रत्नयुक्तैः दामैश्चापि विभूषणैः ।
 मुक्तादिरत्नजैर्माख्यैः देवताभिः सुपूरितम् ॥
 नानागुणविभूषाङ्गं नानारत्नविभूषितम् ।
^३पट्टदूष्यादिभिर्वस्त्रैस्त्रीनैः काशीकैश्च पावनैः ॥
 नानास्वर्णविभूषाङ्गं नानारङ्कारभूषितम्^४ ।
 नानावितानसंयुक्तं नानाध्वजसुभूषितम् ॥
 नानाचामरभूषाङ्गं नानाघण्टविभूषितम् ।
 ईदृशं रत्नजस्रैत्यं त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभम्^५ ॥
 शान्तिकरकृतस्रैत्यं स्वयम्भूगुप्तजोहृतम् ।
 चयः पूर्वस्त्रिभिः कोटिदेवताभिः सदास्थितैः ॥
 तस्मादन्यं न गच्छन्ति तस्य पूजनतत्परैः ।
 गौतमोऽपि च सर्वज्ञः ^६स्वयम्भूपूजनं कृतम् ॥
 पूजाङ्गैः पूज्ययोग्यैश्च पूजयामास महुरम् ।
 पूष्यै धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्वासैः स्वयम्भूवम् ॥

१ D ० लङ्कारभूषितैः ।

२ D काशिकपावनैः ।

३ C adds पट्टदूष्यादिभिरित्यादि ।

४ D ० लङ्कार० ।

५ D सुदुर्लभं ।

६ D स्वयम्भू० ।

नानाप्रकारजैः पूज्यैः वज्रभिश्च प्रदक्षिणैः ।
मैत्रेयप्रमुखैः शिष्यैः प्रथमन्तं मुञ्जमुञ्जः ॥
पद्माष्टाङ्गेन योगेन प्रथम्याञ्छक्तिभिस्त्रया ।
आनन्दप्रमुखैः शिष्यैः भिक्षुभिक्षुषुपाशकैः ॥
स्वविरवौतरागैश्च स्वयम्भूं वन्दनां कृतम् ।
कैश्चिदष्टाङ्गयुक्तैश्च प्रथमैः पञ्चभिस्त्रया ॥
कैश्चित्प्रदक्षिणां कृत्वा कैश्चित् क्षौण्डैश्च पाठकैः ।
कैश्चिच्च धारणीभिश्च नानास्तोत्रैः सुभाषणैः ॥
कैश्चित् षडक्षरीमन्त्रैरहर्निशं सुपूजितम् ।
भगवानपि संबुद्धः स्वयम्भूपूजनं कृतम् ॥
'अञ्छक्तिभिरागच्छति प्रथम्य सह भिक्षुभिः ।
पद्माञ्च^१ क्रमते एव सोऽयं तथागतो मुनिः ॥
देवासुरमनुष्यैश्च सर्वैः शार्ङ्गं च गच्छति ।
गोदंष्ट्र^२ ज्वरते तत्र चैत्ययो मध्यष्टङ्गके ॥
स्वयम्भूः पश्चिमायां पार्श्वे पावनधुषिते ।
मञ्जुश्रीवासजचैत्यैतदिधातुजचैत्ययोः ॥
तयोर्मध्ये प्रउत्सले पवित्रे शिखरोच्छ्रये ।
नानापुष्पादिभिर्द्वैर्नानाफलैर्विभूषिते ॥
नानागुणैः सुसंयुक्ते नानादृशैरसङ्कृते ।
नानाधातुभिः संयुक्ते नानारत्नैर्विभूषिते ॥

१ D आगच्छत्यङ्गलिभिश्च प्रणत्वा भिक्षुभिः सह ।

२ D चक्रमते ।

३ D चैत्यं ।

नानापचिभिः सङ्कीर्णं नानामृगसमाकुले ।
 ईदृशि गुणसम्पन्ने तस्मिन् गोशृङ्गपर्वते ॥
 अनेकगुणसंयुक्ते तथागतैश्च वासिते ।
 अतीतैरपि सर्वज्ञैः प्रत्युत्पन्नैश्च नागतैः ॥
 शिष्यैः सार्द्धं अनेकैश्च समायातश्च पर्वते ।
 इत्यञ्च गुणसंयुक्ते गच्छत गौतमो मुनिः ॥
 काश्यपप्रमुखैः पञ्चशतैर्भिक्षुभिरावृतः ।
 मैत्रेयः प्रमुखैः शिष्यैः बोधिसत्वैर्गणैर्वृतः^१ ॥
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्रैः नानादेवगणैर्वृतः ।
 स भिक्षुभिक्षुणीभिश्च राजन्यैः पौरजैश्च च ॥
 ब्रह्मचरिष्वैश्वर्यैश्च शूद्रादिविविधैः^२ जनैः ।
 नानादेशसमायातैः शिष्यसण्डैः परिवृतः ॥
 विजयामास सर्वज्ञः गौतमो मुनिनाम्नः ।
 तत्रस्थैः सर्वलोकेषु पूज्यमानैः^३ सगौरवैः ॥
 विवेशग्रामास तत्रैव शाक्यसिंहो जगद्गुरुः^४ ।
 नानाविधसुसंयुक्तं रत्नसिंहासनं शुभम् ॥
 वज्रैर्वैदूर्यमाणिक्यैः^५ मुक्तादिविद्रुमैस्तथा ।
 अनेकै रत्नैः संनद्धं सिंहशार्दूरहस्तिभिः^६ ॥
 भूषितं रत्नजैर्दामैर्नानापट्टविभूषितम् ।

१ D मैत्रेयप्रमुखैः । २ D बोधिसत्वगणैर्वृतः । ३ D विविधैर्जनैः ।

४ D पूज्यमानैः । ५ D वैदूर्यम् ।

६ D रत्नसमूहैः सिंहशार्दूरहस्तिभिः ।

अनेकैर्दुष्यैर्विस्तीर्णं समन्तः^१ प्रशोभितम् ॥
 विश्वकर्माभिर्देवैश्च गौतमाय दधन्ति ते ।
 चतुर्भिश्च महाराजै वितानं वितते निजम्^२ ॥
 पञ्चवर्णसुपट्टैश्च चीनैश्चामरसंयुतम् ।
 अनेकैश्चामरैश्चीनैः पट्टदूष्यैर्विभूषितम् ॥
 प्रत्येकं च ध्वजां धृत्वा विदिक्षु पर्षदि स्थितः ।
 तत्र श्रीभगवान्तस्थौ आश्वत्थमणिमण्डिते ॥
 सिंहासने समुच्छ्राये पूर्णेन्दुरिव भासयन् ।
 पर्षद्विभंगवान्तेन समयेन चतसृभिः ॥
 गुरुपूजाहृतस्तेभिः^३ सत्कृतो मागतोऽर्चितः ।
 देवै नागैश्च मनुजैः गन्धर्बैरपि पूजितः ॥
 भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिर्वा उपाश्रकैरुपाश्रिकैः ।
 ब्रह्मभिः चत्रियैर्वैश्वैः^४ शूद्रैर्वापि सुपूजितः ॥
 पूजयामास तत्रस्थैः शाक्यसिंहो जगद्गुरुः ।
 भगवानपि सर्वज्ञ गौतमो मुनिनायकः ॥
 अनेकै पर्षद्विस्त्राद्धं विजयामास स्नासने ।
 मैत्रेयप्रमुखैर्वृद्धैः स्वविरस्यविरादिभिः ॥
 भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिश्च उपाश्रकाभ्युपाश्रिकैः ॥
 आश्रकैर्जिनश्रियैश्च सर्वैश्च^५ जिनश्रेवकैः ।

१ D दुष्यविस्तीर्णै समन्ततः । २ D जिनं । ३ D स्तेष ।

४ D ब्रह्मक्षत्रियवैश्वैश्च । ५ D पर्षदै ।

६ D अन्यैश्च । c omits सर्वैश्च ।

पर्षदि आसने तस्युः योग्ये योग्ये शुभासने^१ ॥
 अनकैर्देवैर्नागैश्च यच्चकिञ्जरनायकैः ।
 तत्रज्ञैः सर्वलोकैश्च नचचैरिव चन्द्रमा ॥
 ब्राह्मसिंहो दयासिन्धुः सस्तमासोक्य पर्षदम् ।
 प्राभाष्य धर्ममासोक्य तस्यौ लोकैः समुज्ज्वलन् ॥
 अथ सर्वैर्द्भुतप्राप्ताः पुष्यैर्नाथमवाकिरन् ।
 वायुघूर्णा स्वपुष्यैः^२ खैर्नग वाससता इव ॥
 कैश्चित् मन्दारवैः पुष्यै महामान्दारवादिभिः^३ ।
 कैश्चिच्च चम्पकैः पुष्यैः कैश्चिच्च पारिजातकैः ॥
 कैश्चित् सुपुण्डरीकैश्च कैश्चिञ्जीस्रोत्परैरपि ।
 कैश्चिदपि कुमुदैश्च^४ कैश्चिच्चन्दनचूर्णकैः ।
 कैश्चित् नागाविधैर्गन्धैः कैश्चिज्जानाप्रधूपनैः ।
 कैश्चिज्जानाविधैर्वस्त्रैः कैश्चिच्च पुष्पराशिभिः ॥
 जलजैः स्रस्रजैः पुष्यैः साजाचतसुगन्धिभिः ।
 इत्यं नानाविधैः पूज्यैः पूजयामास स^५ आदरात् ॥
 शतैर्भिक्षुगणैः सार्द्धं काश्यपप्रमुखैः शतैः ।
 बोधिसत्त्वगणानाञ्च ब्रह्माविष्णुमहेश्वरैः ॥
 अपरैर्देवैर्वृन्दैश्च यच्चकिञ्जरनायकैः ।
 अञ्जलि शिरसि धृत्वा नमितैः पञ्चनामकैः ॥

१ C योग्ये शुभासने । D योग्ये शुभासने सुखं ।

२ D स्वपुष्यैश्च नगं ।

३ D मन्दारवैः पुष्यैर्महामान्दारवादिभिः

४ D कुमुदकैः ।

५ D omit स ।

वस्त्रिभवसरे चून्दा^१ भिषुषी पर्वते वसन्त^२ ।
 मञ्जुश्रीसंज्ञके धर्मभवसार्थं प्रपद्यते ॥
 तत्र पुष्याधि सूषाधि सुमन्धौमि बह्वमि च ।
 आदाय पूजयामास ग्राह्यसिंहं सगौरवम् ॥
 खाजाक्षतसदुर्वाभिः अक्षसिं गिरसा वसन् ।
 अष्टाङ्गेन च योग्येन^३ नमयामास सगुहम् ॥
 सदा तत्र तथागतचैत्य^४ सा परिचारिका ।
 वन्दते गौतमपादौ^५ तत्रैकान्ते सुसंस्थिता ॥
 अथ गौतमनाथोऽसौ ग्राह्यसिंहो जगद्गुहः ।
 सर्वेषां पर्वदानाञ्च त्रिकाक्षपरिशुद्धिनाम् ॥
 विखोक्त्वा सकलं पर्वन्धर्मचिन्तितमागसम् ।
 तच्चैत्योद्देश्यवशे सङ्गतादरनिरन्तरम् ॥
 तथागतसुखाभोजविनिर्गतामृतोन्मुखम् ।
 प्रवर्तन्ते सन्ध्याकाले पूर्णन्दुकुमुदमिव^६ ॥
 तथागतसुखाभोजविनिर्गतः अथोन्मुखम् ।
 प्रभातसमयप्राप्ते^७ आदित्यपङ्कजमिव ॥
 एवं बह्विधं सर्वं कृत्वा पर्वदनीमिषम् ।
 किञ्चिदपि वच मोक्षं जडा च पच्छिते इव ॥

१ B चूडा । C and D चूडा । २ D वसत् । ३ D योगेन

४ D सदा तथागत तत्र चैत्ये । ५ D गौतमं पादौ ।

६ D सन्ध्याकाले प्रवर्तन्ते पूर्णन्दुकुमुदैव च ।

७ D ०समये ।

इति ज्ञात्वा स सर्वज्ञः शाक्यसिंहः सद्ब्रह्मवित्^१ ।
 धर्मादेशं स सच्चिन्ध^२ स्थितिमुखमभूत्तदा ॥
 ऋजुकायं प्रणिधाय^३ चतुर्धानेषु तत्परः ।
 कायवाक्चित्तसहिता स्थितो निश्चित्तमानसम् ॥
 जनानामपि सर्वेषां चेतांसि जातवान् गुरुः ।
 सर्वज्ञश्च जगन्नाथ ध्यानेषु तत्परोऽभवत् ॥
 सर्वे सभाजनाद्यापि सर्वज्ञदर्शनोत्सुकाः ।
 विलोक्य गौतमं नाथं तिष्ठन्ते स्तम्भना इव ॥
 ततः सर्वज्ञकल्पोऽयं मैत्रेयः सहसोत्थितः ।
 तथागतप्रभावाच्च ज्ञात्वा खविरनायकः ॥
 जनानामपि सर्वेषां चेतांसि पुण्यभावजान् ।
 चीवरमुत्तरासङ्गं कृत्वा ब्रह्मविदाम्बरः ॥
 प्रदक्षिणत्रयं कृत्वा दक्षिणं जानुमण्डलम् ।
 स्थाप्य भूमौ करपुटं धृत्वा शिरसि सादरम् ॥
 पृच्छयामास प्रयतः शाक्यसिंहं गुणोदधिम् ।
 इति बुद्धालय^४ श्रीमान् कस्य काले बभूव सः ॥
 तथागतस्य यस्याद्यदर्शनाञ्जनिनामिह ।
 शान्ति पापस्य नियतं फलं किं किं भविष्यति ॥
 येऽपि सत्त्वा अस्य धर्माधातु वागीश्वरस्य च ।
 पूज्यवन्द्यादिकान् कृत्वा तेषां किं किं भविष्यति ॥

१ D स ब्रह्मवित् ।

२ A धर्मादेशं सच्चिन्ध ।

३ D प्रणिधयन् ।

४ A बुद्धारय ।

चक्षुषा दर्शनं तस्य कृत्वा मोहं विशुष्यति ।
 श्रुत्वा ओजेण तन्नाम^१ सर्वधर्मं प्रशुष्यते ॥
 तद्गन्धं प्राणमाप्राय प्राणदोषं प्रशुष्यति ।
 तत्स्तोत्रं जिह्वया कृत्वा भवन्ति पण्डिता द्रुतम् ॥
 कायेन स्पर्शनं कृत्वा सर्वपापं दुरीकृतम् ।
 मनसा चिन्तितेनैव दधाति चित्तस्त्रिरताम्^२ ॥
 दशाक्षुश्रजं पापं सर्वज्ञापि दुरीकृतम् ।
 दश कुश्रजं पुण्यं सर्वज्ञापि प्रसूयते ॥
 पूर्वेऽपि पञ्चजन्मानि पश्चिमेऽपि^३ तथैव च ।
 सर्वेषां जन्मजन्मानां सर्वपापं प्रशुष्यति ॥
 एवं बह्वगुणैर्युक्तं धर्मधातु खयम्भुवम् ।
 दर्शनं स्पर्शनं कृत्वा फलं किं किं भविष्यति ॥
 तन्मे वद प्रभो सर्वं परमार्थविचारतः ।
 फलं तस्य न जानामि वद मे वादिपुङ्गव ॥
 एवं मुक्ते च मैत्रेयं भगवानसौ भाषतः^४ ।
 शृणु साधु च सुष्टु च भाषित्ये मनसि कुरु ॥
 साधु मैत्रेय ते वक्ष्ये सत्त्वार्थं यच्च पृच्छसि^५ ।
 वक्षि^६ तत् सकल भूत्वा सावधानमतिः शृणु ॥
 विस्तरातीतकालेऽस्मिन् भद्रकल्पे प्रजायुषी ।

१ A तन्नामं । २ D स्थिरतां मनः । ३ A C D पश्चिमे ।

४ D एवमुक्ते च मैत्रेयं भगवाञ्चासौ प्रभाषतः ।

५ B पृच्छति । ६ D वदमि ।

अथ सौङ्गोदनि बुङ्गो ष्टीत्वा भक्तिवत्सलः ।
 तानुवाचाभयं दत्त्वा साधु साधु क्षतामृगाः ॥
 यत् पुरा रोपितं बीजं सुचेपे शुभभेदेऽल्पकम् ।
 तत्पुण्य साम्प्रतं प्राप्ताः युष्माभिरत्र वासताः ॥
 यच्च इत्तं फलं मद्यं तत् स्यात् बीजं महत्तलम् ।
 आरोपयथ वचाद्यं बुङ्गुचेपे शुभप्रदे ॥
 यूयं भो वागराः सर्वे मामवाद्य भविष्यथ ।
 तद्दानफलतो प्राप्य पुनः दाता भविष्यथ ॥
 इति तस्य वचनं श्रुत्वा सर्वे हर्षवन्माकुलाः ।
 प्रसन्ना बुङ्गुपूजाद्यैव^१ भवन्ति तत्पराः सदा ॥
 दिग्गश्च विप्रसन्नानि^२ कृत्वापि जिनसङ्घीभिः ।
 तेजांसि सर्वदेवानां न भासन्ति तपन्ति च ॥
 एवं वज्रविधं सर्वं पूर्वादिधिकगौरवम् ।
 कृत्वा तत्प्रागताद्विभिस्तत्रागतः स गौतमः ॥
 प्रकम्पयन्मुखा सर्वा सागरान्ता वसुन्धरा ।
 सुमेरुं कम्पयित्वाश्च आकन्धिष्ठं समन्ततः ॥
 त्रिदिवस्यैश्च लोकैश्च इन्द्रादिभिः समन्ततः ।
 हाहाकारसमुत्थालैः जामावाद्यैः प्रणादितम् ॥
 पुष्याम्यपातु आशात्^३ चन्दनचूर्णैरञ्जितान् ।
 महामाण्डारवान्धस्तान् आकाशाद्देवपुत्रजैः ॥

१ D omits वं ।

२ D प्रविशन्नानि ।

३ D आकाशात् ।

देवदुन्दुभं नेदुच्च^१ प्रग्रहजलदक्षिणैः ।
 दिग्दक्ष विप्रख्याननि तत्र मङ्गलपूरितम् ॥
 १[नागानृचानि नद्याणि पवनैश्च विना अपि ।
 खै खैःपुष्पैः फलैः भोग्यैः पूजयामास तं गुहम् ॥
 मयूरशुकगारीकैश्चक्रवाकैः प्रकूषितैः ।
 कृष्णगारैर्मैर्दन्धैः प्रहमन्ति तथागतः ॥]
 तत्रस्था सर्वलोकाश्च ज्ञाचन्ते मङ्गलै विधिः^२ ।
 पाद्यादिपूर्वदक्षैश्च प्राचयुर्भिजसंयुक्तम् ॥
 पुष्यधूपादिभिः पूज्यैः पूजयामास बहुदः ।
 अञ्जलिं^३ त्रिरथि छत्वा प्रणम्य पादपङ्कजम् ॥
 तत्रस्थैः सर्वलोकेषु पूज्यमान्^४ स गौरवम् ।
 विजयामास तत्रैव^५ स्वयम्भूदर्शनं कृतम् ॥
 शाक्यसिंहोऽथ तं ग्रन्थं दृष्ट्वा नञ्छति सादरात् ।
 रत्नचयालयस्यैत्यं नागारत्नैर्विभूषितम् ॥
 सौवर्णसङ्कसंयुक्तं श्वेतकुण्डं(?)^६ मगोहरम् ।
 सौवर्णध्वजसंयुक्तं सौवर्णचक्रसंयुतम् ॥
 विश्वमणिसुसंयुक्तं नागारङ्कारभूषितम्^७ ।
 चक्रध्वजवितानश्च दिग्^८ सुमालैः सुपूरितम् ॥
 पश्चिमे खमिताभश्च उत्तरे भोगसिद्धिकम् ।

१ D ०दुन्दुभि नेन्दुच्च । २ D omits the portion bracketted.

३ D मङ्गलैर्विधिः । ४ D अञ्जलि । ५ D पूजयामास ।

६ D स्वयम्भू० । ७ ०कुण्डं । ८ D ०लङ्कारभूषितं ।

D omits सु ।

पूर्वं अचोभ्यं श्रीमन्तं दक्षिणे रत्नसम्भवम् ॥
 लोचना मामकी तारा पाण्डरा सह संस्थितम् ।
 चतुस्तथागतैरित्यं चतुस्ताराभिः शोभितम् ॥
 दिम्बिदिचु स्थितैर्देवीः नानारङ्कारैर्भूषितैः^१ ।
 पट्टदूष्यादिभिर्वस्त्रैश्चीनेः काशीकैश्च पावनैः^२ ॥
 जाम्बुनदै रत्नयुक्तैः दामैश्चापि विभूषणैः ।
 मुक्तादिरत्नजैर्माख्यैः देवताभिः सुपूरितम् ॥
 नानागुणविभूषाङ्गं नानारत्नविभूषितम् ।
^३पट्टदूष्यादिभिर्वस्त्रैश्चीनैः काशीकैश्च पावनैः ॥
 नानास्वर्णविभूषाङ्गं नानारङ्कारभूषितम्^४ ।
 नानावितानसंयुक्तं नानाध्वजसुभूषितम् ॥
 नानाचामरभूषाङ्गं नानाघण्टविभूषितम् ।
 ईदृशं रत्नजस्रैत्यं त्रैलोक्येऽपि सुदुल्लभम्^५ ॥
 शान्तिकरकृतस्रैत्यं स्वयम्भूगुप्तजोद्भुतम् ।
 त्रयः पूर्वस्त्रिभिः कोटिदेवताभिः सदास्थितैः ॥
 तस्मादन्यं न गच्छन्ति तस्य पूजनतत्परैः ।
 गौतमोऽपि च सर्वज्ञः ^६स्वयम्भूपूजनं कृतम् ॥
 पूजाङ्गै पूज्ययोग्यैश्च पूजयामास सहस्रम् ।
 पूष्यै धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्वासैः स्वयम्भूवम् ॥

१ D ० लङ्कारभूषितैः ।

२ D काशिकपावनैः ।

३ C adds पट्टदूष्यादिभिरित्यादि ।

४ D ० लङ्कार० ।

५ D सुदुर्लभं ।

६ D स्वायम्भू० ।

नानाप्रकारजैः पूज्यैः बह्वभिश्च प्रदक्षिणैः ।
 मैत्रेयप्रमुखैः शिष्यैः प्रथमं सुहृत्सुहृत्सुः ॥
 पञ्चाष्टाङ्गेन योगेन प्रथम्याञ्चलिभिस्तथा ।
 आनन्दप्रमुखैः शिष्यैः भिक्षुभिक्षुषुपात्रकैः ॥
 स्वविरवीतरागैश्च स्वयम्भू वन्दनां कृतम् ।
 कैश्चिदष्टाङ्गयुक्तैश्च प्रथमैः पञ्चभिस्तथा ॥
 कैश्चित्प्रदक्षिणां कृत्वा कैश्चित् सोपैश्च पाठकैः ।
 कैश्चिच्च धारणीभिश्च नानास्तोत्रैः सुभाषणैः ॥
 कैश्चित् षडचरीमन्त्रैरहर्निशं सुपूजितम् ।
 भगवानपि संबुद्धः स्वयम्भूपूजनं कृतम् ॥
 'अञ्चलिभिरागच्छति प्रथम्य सह भिक्षुभिः ।
 पञ्चाङ्गं क्रमते एव सोऽयं तयागतो मुनिः ॥
 देवासुरमनुष्यैश्च सर्वैः शार्ङ्गं च गच्छति ।
 गोद्वन्द्वेर्वते तच्च चैत्ययो मध्यष्टङ्गके ॥
 स्वयम्भूः पश्चिमायां पार्श्वे पावनद्युषिते ।
 मञ्जुश्रीवासजचैत्यं तद्विधातुजचैत्ययोः ॥
 तयोर्मध्ये प्रउच्चले पवित्रे शिखरोच्छ्रये ।
 नानापुष्पादिभिर्दक्षैर्नानाफलैर्विभूषिते ॥
 नानागुणैः सुसंयुक्ते नानादृशैरलङ्कृते ।
 नानाधातुभिः संयुक्ते नानारत्नैर्विभूषिते ॥

१ D आगच्छत्यञ्चलिभिश्च प्रणत्वा भिक्षुभिः सह ।

२ D चक्रमते ।

३ D चैत्यं ।

नानापक्षिभिः सङ्कीर्णं नानामृगसमाकुले ।
 ईदृशि गुणसम्पन्ने तस्मिन् गोशृङ्गपर्वते ॥
 अनेकगुणसंयुक्ते तथागतैश्च वासिते ।
 अतीतैरपि सर्वज्ञैः प्रत्युत्पन्नैश्च नागतैः ॥
 शिष्यैः साङ्गं अनेकैश्च समायातश्च पर्वते ।
 इत्यञ्च गुणसंयुक्ते गच्छत गौतमो मुनिः ॥
 काश्यपप्रमुखैः पञ्चशतैर्भिक्षुभिरावृतः ।
 १मैत्रेयः प्रमुखैः शिष्यैः बोधिसत्वैर्गणैर्वृतः १ ॥
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्रैः नानादेवगणैर्वृतः ।
 स भिक्षुभिक्षुणीभिश्च राजन्यैः पौरजेस्तथा ॥
 ब्रह्मचरिष्वैश्वर्यैश्च शूद्रादिविविधैः २ जनैः ।
 नानादेशसमायातैः शिष्यगणैः परिवृतः ॥
 विजयामास सर्वज्ञः गौतमो मुनिनायकः ।
 तत्रस्थैः सर्वलोकैश्च पूज्यमान्यैः ३ सगौरवैः ॥
 विवेशयामास तत्रैव शाक्यसिंहो जगद्गुरुः ४
 नानाविधसुसंयुक्तं रत्नसिंहासनं शुभम् ॥
 वज्रैर्वैदूर्यमाणिक्यैः ५ सुक्तादिविद्रुमैस्तथा ।
 अनेकै रत्नैः संनद्धं सिंहशार्दूलहस्तिभिः ६ ॥
 भूषितं रत्नजैर्दामैर्नानापट्टविभूषितम् ।

१ D मैत्रेयप्रमुखैः । २ D बोधिसत्वगणैर्वृतः । ३ D विविधैर्जनैः ।

४ D पूज्यमानैः । ५ D वैदूर्यम् ।

६ D रत्नसमूहैः सिंहशार्दूलहस्तिभिः ।

अनेकैर्दूर्ध्वैर्विस्तीर्णं समन्तः^१ प्रगोभितम् ॥
 विश्वकर्षाभिर्देवैश्च गौतमाय दधन्ति ते ।
 चतुर्भिश्च महाराजै वितानं वितते निजम्^२ ॥
 पञ्चवर्णसुपट्टैश्च चीनेश्वामरसंयुतम् ।
 अनेकैश्चामरैश्चीनैः पट्टदूर्ध्वैर्विभूषितम् ॥
 प्रत्येकं च ध्वजां धृत्वा विदिक्षु पर्षदि स्थितः ।
 तत्र श्रीभगवान्तस्तौ आशुचमण्डिमण्डिते ॥
 सिंहासने समुच्छ्राये पूर्णेन्दुरिव भासयन् ।
 पर्षद्भिर्भगवान्तेन समयेन चतसृभिः ॥
 गुरुपूजाहृतस्तेभिः^३ सत्कृतो मानितोऽर्चितः ।
 देवै नागैश्च मनुजैः गन्धर्भैरपि पूजितः ॥
 भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिर्वा उपाशकैरुपाशिकैः ।
 ब्रह्मभिः क्षत्रियैर्वैश्याः^४ शूद्रैर्वापि सुपूजितः ॥
 पूजयामास तत्रस्थैः शाक्यसिंहो जगद्गुरुः ।
 भगवानपि सर्वज्ञ गौतमो मुनिनाथकः ॥
 अनेकै पर्षद्भिस्सार्द्धं विजयामास स्वासने ।
 मैत्रेयप्रमुखैर्वृद्धैः स्वविरस्वविरादिभिः ॥
 भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिश्च उपाशकाभ्युपाशिकैः ॥
 श्रावकैर्जिनश्रियैश्च सर्वैश्च^५ जिनश्रेवकैः ।

१ D दुर्ध्वविस्तीर्णै समन्ततः । २ D जिनं । ३ D स्तेषु ।

४ D ब्रह्मक्षत्रियवैश्याश्च । ५ D पर्षदै ।

६ D अन्यैश्च । C omits सर्वैश्च ।

पर्वदि आसने तस्युः योग्ये योग्ये शुभासने^१ ॥
 अनकैर्देवैर्नगैश्च यक्षकिन्नरनायकैः ।
 तत्रग्नैः सर्वलोकैश्च नक्षत्रैरिव चन्द्रमा ॥
 ब्राह्मसिंहो दद्यात्सिन्धुः सस्रमासोक्त्य पर्वदम् ।
 प्राभास्य धर्ममासोक्त्य तस्यौ लोकैः समुज्जसन् ॥
 अथ सर्वैर्द्भुतप्राप्ताः पुष्यैर्नाथमवाकिरन् ।
 वायुघूर्णां स्वपुष्यैः^२ स्वैर्नग वाससता इव ॥
 कैश्चित् मन्दारवैः पुष्यै महामान्दारवादिभिः^३ ।
 कैश्चिच्च चम्पकैः पुष्यैः कैश्चिच्च पारिजातकैः ॥
 कैश्चित् सुपुण्डरीकैश्च कैश्चिन्नोत्परेरपि ।
 कैश्चिदपि कुसुदैश्च^४ कैश्चिच्चन्दनघूर्णकैः ।
 कैश्चित् नानाविधैर्गन्धैः कैश्चिन्नानाप्रधूपनैः ।
 कैश्चिन्नानाविधैर्वस्त्रैः कैश्चिच्च पुष्पराशिभिः ॥
 जलजैः स्रस्रजैः पुष्यैः साजाचतसुगन्धिभिः ।
 इत्यं नानाविधैः पूज्यैः पूजयामास स^५ आदरात् ॥
 शतैर्भिक्षुगणैः सार्द्धं काश्यपप्रमुखैः शतैः ।
 बोधिसत्त्वगणानाञ्च ब्रह्माविष्णुमहेश्वरैः ॥
 अपरैर्देवैर्वृन्दैश्च यक्षकिन्नरनायकैः ।
 अञ्जलि शिरसि धत्वा नमितैः पञ्चनामकैः ॥

१ C योग्ये शुभासने । D योग्ये शुभासने सुखं ।

२ D स्वपुष्यैश्च नगं ।

३ D मन्दारवैः पुष्यैर्महामन्दारवादिभिः ।

४ D कुसुदकैः ।

५ D omit स ।

वस्त्रिभवसरे चून्दा^१ भिक्षुणी पर्वते वसत्^२ ।
 मञ्जुश्रीसंज्ञके धर्मश्रवणार्थं प्रपद्यते ॥
 तत्र पुष्यादि सूचादि सुमन्वीनि वङ्गनि च ।
 आदाय पूजयामास ग्राह्यसिंहं सगौरवम् ॥
 साम्राज्यतसदुर्वाभिः अश्वसिं शिरसा बद्धम् ।
 अष्टाङ्गेन च योग्येन^३ नमयामास सहस्रम् ॥
 सदा तत्र तथागतचैत्यं सा परिचारिका ।
 वन्दते गौतमपादौ^४ तत्रैकान्ते सुसंस्थिता ॥
 अथ गौतमनाथोऽसौ ग्राह्यसिंहो जगद्गुरुः ।
 सर्वेषां पर्वदानाश्च त्रिकाशपरिशुद्धिनाम् ॥
 विश्लोक्य सकलं पर्वन्धर्माचिन्तितमागमम् ।
 तच्चैत्योद्देशश्रवणे सकृतादरनिरन्तरम् ॥
 तथागतसुखाभोजविनिर्गतामृतोन्मुखम् ।
 प्रवर्तते सन्ध्याकाशे पूर्वेन्दुकुमुदमिव^५ ॥
 तथागतसुखाभोजविनिर्गतः श्रियोन्मुखम् ।
 प्रभातसमयप्राप्ते^६ आदित्यपरङ्गमिव ॥
 एवं बद्धविधं सर्वं कृत्वा पर्वदनीमिषम् ।
 किञ्चिदपि वच नोक्तं जडा च पण्डिते इव ॥

१ B चूण । C and D चूडा । २ D वसत् । ३ D योगेन

४ D सदा तथागत तत्र चैत्ये । ५ D गौतमं पादौ ।

६ D सन्ध्याकाशे प्रवर्तन्ते पूर्वेन्दुकुमुदैव च ।

७ D ०समये ।

इति ज्ञात्वा स सर्वज्ञः शाक्यसिंहः सद्ब्रह्मवित्^१ ।
 धर्मादेशं स सच्चिन्ध^२ स्थितिमुखमभूत्तदा ॥
 ऋजुकायं प्रणिधाय^३ चतुर्धानेषु तत्परः ।
 कायवाक्चित्तसहिता स्थितो निश्चित्तमानसम् ॥
 जनानामपि सर्वेषां चेतांसि जातवान् गुरुः ।
 सर्वज्ञस्य जगन्नाथ ध्यानेषु तत्परोऽभवत् ॥
 सर्वे सभाजनाश्चापि सर्वज्ञदर्शनोत्सुकाः ।
 विसोक्य गौतमं नाथं तिष्ठन्ते स्तम्भना इव ॥
 ततः सर्वज्ञकल्पोऽयं मैत्रेयः सहसोत्थितः ।
 तथागतप्रभावाच्च ज्ञात्वा स्थविरनायकः ॥
 जनानामपि सर्वेषां चेतांसि पुण्यभावजान् ।
 शीवरमुत्तरासङ्गं कृत्वा ब्रह्मविदाम्बरः ॥
 प्रदक्षिणत्रयं कृत्वा दक्षिणं जानुमण्डलम् ।
 स्थाप्य भूमौ करपुटं धृत्वा शिरसि सादरम् ॥
 पृच्छयामास प्रथतः शाक्यसिंहं गुणोदधिम् ।
 इति बुद्धालय^४ श्रीमान् कस्य काले बभूव सः ॥
 तथागतस्य यस्याद्यदर्शनाञ्जनिनामिह ।
 ग्रान्ति पापस्य नियतं फलं किं किं भविष्यति ॥
 येऽपि सत्त्वा अस्य धर्माधातु वागीश्वरस्य च ।
 पूज्यवन्द्यादिकान् कृत्वा तेषां किं किं भविष्यति ॥

१ D स ब्रह्मवित् ।

२ A धर्मादेशं सच्चिन्ध ।

३ D प्रणिधयन् ।

४ A बुद्धारय ।

चक्षुषा दर्शनं तस्य कृत्वा मोहं विशुष्यति ।
 श्रुत्वा श्रोत्रेण तन्नाम^१ सर्वधर्मं प्रशुष्यते ॥
 तद्गन्धं घ्राणमाघ्राय घ्राणदोषं प्रशुष्यति ।
 तत्स्रोत्रं जिह्वया कृत्वा भवन्ति पश्चिता द्रुतम् ॥
 कायेन स्पर्शनं कृत्वा सर्वपापं दुरीकृतम् ।
 मनसा चिन्तितेनैव दधाति चित्तस्त्रिरताम्^२ ॥
 दग्नाकुग्रलजं पापं सर्वज्ञापि दुरीकृतम् ।
 दग्ना कुग्रलजं पुष्टं सर्वज्ञापि प्रसूयते ॥
 पूर्वोऽपि पञ्चजन्मानि पश्चिमेऽपि^३ तथैव च ।
 सर्वेषां जन्मजन्मानां सर्वपापं प्रशुष्यति ॥
 एवं बह्वङ्गुणैर्युक्तं धर्मधातु स्तयम्भुवम् ।
 दर्शनं स्पर्शनं कृत्वा फलं किं किं भविष्यति ॥
 तन्मे वद प्रभो सर्वं परमार्थविचारतः ।
 फलं तस्य न जानामि वद मे वादिपुङ्गव ॥
 एवं मुक्ते च मैत्रेयं भगवानसौ भाषतः^४ ।
 शृणु साधु च सुहृ च भाषिष्ये मनसि कुरु ॥
 साधु मैत्रेय ते वक्ष्ये सत्त्वार्थं यच्च पृच्छसि^५ ।
 वक्षि^६ तत् सकल भूत्वा सावधानमतिः शृणु ॥
 विस्तरातीतकालेऽस्मिन् भद्रकल्पे प्रजायुषी ।

१ A तन्नामं । २ D स्थिरतां मनः । ३ A C D पश्चिमे ।

४ D एवमुक्ते च मैत्रेयं भगवाञ्चासौ प्रभाषतः ।

५ B पृच्छति । ६ D वदमि ।

अशीति च सहस्रेण काले तस्मिन्जीवनत्^१ ॥
 बन्धुमत्यां नगर्थाच्च बन्धुमानिति ख्यातवान् ।
 राजा भवति शूद्रात्मा सदोत्साहि दयान्वितः ॥
 सप्तर्षैः सुसंयुक्तश्चक्रवर्ती भवत्यसौ ।
 धर्मात्मा धर्मशीलश्च पुत्रवत्पालितः प्रजाः ॥
 गोत्रकूलेन संपन्ना तस्य पत्नी अभूत्तदा ।
 तथा पुत्रं जनेष्यातु सचणैः समलङ्कृतम् ॥
 सा^२ आगारं परित्यज्य सम्यक्सन्तोधिमाप्नुयात् ।
 पाटलाह्वयमाश्रित्य सन्नुद्ध तेजसांवरः ॥
 विपश्ची नाम भगवान् विद्याचरणसंयुतः ।
 शिष्यो भवामि तस्य वै काले तस्मिन्नहं व्रती ॥
 नामेति श्रुत्यधर्मस्तं सेवयामास भावतः ।
 पिण्डपात्रादिभिर्द्योगैः वस्त्रादिग्रथनासनैः ॥
 विपश्चिनोऽपि कालेऽस्मिन्नयं नेपालमण्डलः ।
 कालीहृद इति ख्यातः पयोभिः सम्प्रपूरितः ॥
 यदा च भगवाञ्छास्ता बन्धुमत्यां पुरोऽन्तिके^३ ।
 विहारे धर्ममादिश्य विजहार ससाह्विकः ॥
 तदाहन्तं जगन्नाथमाराध्य समुपस्थितः ।
 तदनुशासनं धृत्वा चरामि बोधिसंवरम् ॥
 तदाभूत् सप्तक्रोशक^४व्यायामो कालीहृदः ॥

१ B न जीवति । २ D स । ३ D पुरान्तिके ।

४ B सप्तक्रोश० । D सप्तक्रोशश्च ।

आयामो दीर्घतस्मावत् सदा शुद्धजसैः शुचिः ।
 वरुणादिनागराजैः सर्वैः सततवाचितः ॥
 ब्रह्मो भूत्वा स्थितो नाम नामवाच इतीरितः ।
 तच्चकादिभिस्त्रिभिश्चैव शङ्खपारः सुरूपस्यच^१ ॥
 कुक्षिक अपरारस्य^२ गन्दोपगन्दकौ तथा ॥
 वासुकिर्वाह्यश्चापि पद्मोऽपि महापद्मकः^३ ।
 श्रीकाम्यादिभिर्नागैश्च नागराजैर्गणैः युतः ॥
 इत्येवमादिभिर्नागैः सर्वनागैः परितृतः ।
 सर्वैश्चापि नागलोकाः सदा च तत्र वाचितः ॥
 आरोग्यं मधुरं स्वच्छं भुक्तजीर्णकरिं^४ क्वचुम् ।
 सुग्रीतरं सुगन्धं च इन्दुवर्षाष्टवारिणा ॥
 अष्टाङ्गस्त्रातग्रक्षिप्तं नागोत्प^५रविराजितः ।
 हंसप्रारसकास्युपकवाकैः प्रकूजितः ॥
 माने सरोवरायातैः^६ राजस्यैः सदा स्थितः ।
 तस्मादन्यं न इच्छन्ति माने सरस्य^७ विस्मितम् ॥
 बलाकाकस्यहंसैः प्रितेतरेर्मरिजैर्बकैः ।
 वरुणाक्षयामिभ्यः क्रोधादिभिः परितृतः ॥

१ D सतत० । २ B शङ्खपारसुरूपं तथा । D शङ्खपाससुरूपकः ।

३ D अपलालश्च ।

४ D वासुकीर्वाह्यश्चापि महापद्मश्च पद्मकः ।

५ B ०कलिं । ६ D नागोत्पल० । ७ D ०कारस्य० ।

८ D सरोवरमायातैः ।

९ D मलसरस्य ।

नानादिजलजैर्जकैः^१ सफलीभिः प्रपूरितः ।
 कूर्धमकरशूचैस्तु जलजन्तुभिरावृतः ॥
 गौधेयैः चुद्रशङ्खैश्च दुर्नामाभिश्च मण्डुकैः ।
 कुम्भीरैर्महुरैरुद्रेः कमठीभिः परिवृतः ॥
 शङ्खैः शक्तिभिः शम्बुकैः राजीवैर्गण्डकैश्चकैः^२ ।
 कुलीरैः शकुलैः शालैः एतैस्तैः सम्यप्रूरितः ॥
 इत्येवमादिभिर्वृन्दैर्जलजन्तुभिरावृतः^३ ।
 जलपत्रिभिः सर्वैश्च सदा तत्र निवासितः ॥
 शौगन्धिकैः कुवलयैरिन्दीवरैश्च कैरवैः ।
 नीलोत्पलैः पद्मिनीभिररविन्दैः कुशेश्यैः ॥
 रक्तोत्पलैश्च कमलैः पुण्डरीकैः सुपूरितः ।
 संवर्त्तिकैर्वीजकोषैः पत्रकिञ्चस्ककेशलैः ॥
 इत्येवं जलजैः पुष्पैः नानापुष्पैः सुपूरितः ।
 नानागन्धैः सुसंयुक्तस्तद्द्रवस्य संमन्ततः ॥
 वज्रवैद्युत्थरत्नैश्च जाम्बूनदैः सुसारकैः ।
 विद्रुमैर्विविधैर्वित्तैः^४ रत्नैश्च परिपूरितः ॥
 हरिन्मणिपद्मरागैरुत्थैश्च^५ कनकादिभिः ।
 दक्षिणावर्त्तिकैः शङ्खैर्नानाशङ्खविशेषकैः ॥
 सूर्यकान्तिमणिभिश्च चन्द्रकान्तिस्तथैव च ।
 इत्यादिविविधै रत्नैः पाषाणैश्च प्रपूरितः ॥

१ A मंजुः ।

२ D भृंगैः ।

३ D रादितः ।

४ D चित्तैः ।

५ A C D रूपैः ।

काक्षीहृद इति ख्यातो एतस्य गुणभूषितः ।
 काक्षीनामापि^१ नागेशसद्गृदाधिपतिरभूत् ॥
 बहूनां जलवासीनां आधारः पक्षिणां सदा ।
 समन्तात् कल्पवृक्षाणि सुगन्धीनि बहूनि च ॥
 जातानि फलवृक्षानि गन्धवर्षयुतानि च ।
 समन्तात्तस्य संजाताः पुष्पावृक्षाः^२ सुगन्धिजः ॥
 तद्गृदस्य समन्ताच्च शिखोच्चयैः परिवृतः ।
 पाषाणैः शिखरैः प्रस्यैः दरीनिर्घ्नरगङ्गरेः ॥
 अरस्यैश्च निकुञ्जैश्च काननैर्विविधादिभिः ।
 धातुगैरिकखरिभिरित्यादिविविधैर्धरैः ॥
 प्राकारमिव तिष्ठन्ति सर्वैर्नौल्लैश्च पर्वतैः ।
 तद्गृदस्य समन्ताच्च परिवृतः सुप्रोभितः ॥
 व्याघ्रार्चसिंहश्चपभिव्याडशूकरहस्तिभिः ।
 तरुचुञ्जम्बूकखट्वैर्मर्कटवृषदंशकैः ॥
 श्वाविदातप्रमोभिश्च समूहसमूहसृष्टिभिः ।
 हरिणैः कृष्णशालैश्च गोकर्णमूषिकादिभिः ॥
 पारावतभरदाजैर्मयूरशूककोकिरैः^३ ।
 जीवञ्जीवादिभिः श्लेनैर्वायसा गतिखञ्जनैः ॥
 कङ्कवासकलिङ्गैश्च वातघ्नतपत्रकैः^४ ।
 कुर्कुटकरविक्रैश्च कृष्णकोकिलैरपि ॥

१ D ० नामोऽपि ।

२ D पुष्पावृक्षाः ।

३ D ० कोकिलैः ।

४ D ० शक्रवाकशतपत्रकैः ।

वायसाष्टप्रश्नातापिउत्क्रोगकुम्भस्रवैः^१ ।
 कोबद्धिकटिभकौर्षारीतैश्च स्फीरकैः ॥
 परोष्ठीपुष्पिकादंग्रै दंग्रोगन्धोरीबीचिभिः ।
 खद्योतसरषाष्टजैः इत्यादिजनुभिर्गणैः ॥
 इत्येवमादिभिर्हृद्यैः खेचरै भूचरैस्तथा ।
 नात्वाकनसमायुक्तैः तत्समन्तात् समाययुः ॥
 सदाच चिह्नैः शार्ङ्गं चक्षुरोभिः प्रमोदितः ।
 स्नानक्रियादिकं कृत्वा सौख्यं भुक्त्वा दिवं ययुः ॥
 तथा ब्रह्मादयः सर्वे महर्षयस्सपत्निनः ।
 स्नानसन्ध्यादिकं कर्त्वा कृत्वा संभेद्विरे सदा ॥
 एवं लोकाधिपाद्यापि स्नात्वाच सर्वदा सुदा ।
 स्नं स्नं सुखेभ्यं अभ्यर्थ्य महोक्ताहैर्निवेद्विरे ॥
 एवमन्येऽपि लोकाश्च प्रतिगो ब्रह्मचारिणः ।
 स्नानसन्ध्यादिकं कृत्वा पूतात्मानं दिवं ययुः ॥
 बोधिसत्त्वैस्तथानेकैः स्नानसन्ध्यादिकं सदा ।
 कृत्वाच किमस्नात्मानं समाययुर्जगद्धिते ॥
 एवं सर्वैस्सुनीरैश्च स्नानसन्ध्यादिकं सदा ।
 कृत्वा महत्स्नानं रम्यं बभूवुः सौगतात्मजाः ॥
 येऽपि स्नात्वा चिरत्मानां शरणे समुपाश्रिताः ।
 बोधिचर्याव्रतं कृत्वा सत्सरन्ते जगद्धिते ॥
 ते रघुविमलात्मानो^२ भद्रश्रीमद्गुणान्विताः ।

१ D ककुम्भस्रवैः । २ D कर्म । ३ D ते लघुविमलात्मान ।

बोधिसत्त्वा महाभिज्ञा^१ बभूवुः सौगततात्मजाः ॥
 कैश्चिच्चिःक्रेत्रितात्मानो भवसञ्चारविसृष्टाः ।
 आवकबोधिमायाद्य बभूवुर्नृणाञ्चरिणः ॥
 कैश्चिच्च निर्भक्तात्मानो संसारविरताग्रजा ।
 प्रत्येकं बोधिमायाद्य सुनिर्वृतिं समाचयुः ॥
 कैश्चित्सन्नोधिचित्तस्य प्राप्य सद्गुणसाक्षया ।
 बोधिचर्याव्रतं धृत्वा समाचरे जगद्धिते ॥
 कैश्चित्स्रगं गता भूक्त्वा दिव्यकामं सुखं सदा ।
 सद्गुणगुणसंरक्ताः सञ्चरन्ते जगद्धिते ॥
 कैश्चित्सर्वे महीपाशाः सुनीतिधर्मचारिणः ।
 कृत्वा सत्त्वहितार्थानि ययुरन्ते जिनास्रयम् ॥
 अहमपि तदा तच्च खानसन्ध्यादिकं सदा ।
 कृत्वा पुण्यं विशुद्धात्मा सञ्चरामि जगद्धिते ॥
 घेऽप्यस्य जल पीवन्ते तेऽपि निमुक्तपातकाः ।
 परिशुद्धाग्रया भद्रा बभूवुः सौगतात्मजाः ॥
 एवञ्चहत्तरं तीर्थं सर्वैरपि सुनीचरैः ।
 त्रिदशालयदैवैश्च^२ प्रशंसितं महीतले ॥
 इत्यादिष्टं सुनीन्द्रेण विपश्चिना निशंस्यते ।
 सर्वे सभाश्रिता^३ लोकाः प्राभ्यनन्दन् प्रबोधिताः ॥

१ D महाभिज्ञो ।

२ D निर्मुक्त० ।

३ D त्रिदशालयदैवैश्च ।

४ D ०स्थिताः ।

इति विपश्चिनादिष्टं गुरुणा मे श्रुतं यथा ।
 तथा युष्माग्प्रबोधार्थं समाख्यातं प्रबुध्यताम् ॥
 इत्यादिष्टं मुनीन्द्रेण श्रीघनेन निगम्यते ।
 मैत्रेयादि सभासोकाः सर्वेऽपि संप्रमोदते ॥

इति श्रीमति बृहत्खयम्भपुराणे श्रीधर्मधातुकालीन्द्रसमु-
 त्पन्नकथायां प्रथमोऽध्यायः ॥

द्वितीयोऽध्यायः ।



अथ धीमान्महासत्त्वो मैत्रेयः स जिनात्मजः ।
 भगवन्तं पुनर्गत्वा साञ्जलिरेवमब्रवीत् ॥
 भगवच्छ्रोतुमिच्छामि स्वयम्भूत्पत्तिसत्कथाम् ।
 तद्गवान्समुपाख्यातु लोकानां संप्रबोधने ॥
 इति संप्रार्थिते तेन मैत्रेयेन सुधीमता ।
 भगवान्मांसभासोकांसंपश्यन्नेवमादिशत् ॥
 साधु मैत्रेय सर्वेऽपि सभासोकाः समादरात् ।
 शृणुध्वं संप्रवक्ष्यामि स्वयम्भूत्पत्तिसत्कथाम् ॥
 तस्य निर्वाण संप्रागते^१ काले सुदीर्घके ।
 भद्रमेवापि कल्पेऽस्मिन् वर्षे सप्तसिंघके ॥
 सहस्रेण जनस्यायुरभवन्नृपसत्तमः ।
 नगर्यां अरुणास्थे च सर्वलोकनिवासिनि^२ ॥
 नामाजनैः सुसङ्कीर्णं नामनागल^३ पूरिते ।
 अनेकैर्गुणसंयुक्ते साधर्म्यपत्निना सह ॥
 राव्यं चकारयामास प्रजा सुपालयन् सुधीः ।
 धर्मात्मा धर्मग्रहीतस्य पुत्रवत् पाक्षितः^४ प्रजान् ॥

१ D ०सप्राप्ते गते ।

२ D ०निवासिनी ।

३ D नामं नागल० ।

४ D पालयन् ।

तस्य पुत्रोऽभूत्साम^१ शिखी तथागतो मुनिः ।
 सर्वलक्षणभूषाङ्गः^२ सर्वमुणविभूषितः ॥
 गृहवासं^३ परित्यज्य संबोधिज्ञानमाप्नुयात् ।
 पुण्डरीकस्य मूले तु स्थित्वा स वरदांवरः ॥
 क्षमराज^४ अभूत्साम तस्य शिष्यो भवाम्यहम् ।
 बोधिसत्वोऽहमभवत्तदाराधनशुद्धधीः ॥
 शीवरपिण्डपात्रादिभैषज्यग्रथनासनैः ।
 नानापूज्यादिभिर्योगैः पूजयामास तस्य वै ॥
 तदैकसमये^५ सोऽर्हभगवान् सर्वविच्छिखी ।
 सङ्कर्षसमुपादेष्टुं^६ सभासने समाश्रयेत् ॥
 तदा^७ स भिचवः सर्वे श्रावका ब्रह्मचारिणः ।
 भिक्षुण्यो व्रतिनः सर्वे उपाशका उपाशिकाः^८ ॥
 तस्यङ्कर्षावृत्तं पातुं समुपागत्य तं मुनिम् ।
 नत्वा साञ्जलयः सर्वे परिवृत्य समन्ततः ॥
 तदा ब्रह्मामरेन्द्रो^९ हि त्रिदशैः सह आगताः ।
 सर्वे लोकाधिपाश्चापि धर्मश्रोतुस्तदागताः ॥
 सिद्धा विद्याधराः साध्या यक्षगन्धर्वकिन्नराः ।
 गरुडा राक्षसेन्द्राश्च दैत्या नागाधिपा अपि ॥

- १ D तस्य पुत्रो बभूवसाम । २ D ०पूयाङ्गः । ३ A ०वास ।
 ४ D क्षमराजा । ५ D सोर्हन । ६ D ०दिष्टुं ।
 ७ A तदा भिक्षवः । ८ D उपाशका उपाशिकाः ।
 ९ C and D ०शुभरेन्द्रो ।

अथो ब्राह्मणास्तपि अतिरिक्तास्तपस्विनः ।
 यतयो योमिन्नापि तीर्थिकाश्च द्विगन्तराः ॥
 राजानः अत्रिर्धैर्याः अनात्या मग्निवग्नाः ।
 शिष्यिनो वशिजः शार्धवाहस^१ महावनाः ॥
 पौरा अग्नवदा शान्वास्तुयान्वदेशवाणिनः ।
 तत्सद्ब्रह्माद्यतं पातुं सहसाच समागताः ॥
 सत्पूज्याङ्ग^२ समादाय समौक्ष्य तं बुनीश्वरम् ।
 यथाक्रमं समन्वर्थं कृतानेकप्रदक्षिणाम् ॥
 कृताञ्चलिपुटो नत्वा परिवृत्त्य समन्ततः ।
 पुरस्तत्य अमुदीक्ष्य समादरादुपाश्रयम् ॥
 तान् सर्वान् अमुपासीवान् वृष्टा स भगवाच्छिष्यौ ।
 आदिमध्यान्तकस्याचं सद्ब्रह्मं समुपादिशत् ॥
 तत्सद्ब्रह्माद्यतं पीत्वा सर्वे शोकाः प्रबोधिताः ।
 सद्ब्रह्मसाधने रक्षा^३ बभूवुः सर्वमानसाः^४ ॥
 तदैवाच हृदे जातं श्रुता शक्रमानतः ।
 सहस्रदससंयुक्तं पद्मञ्च^५ पूज्यापचकम् ॥
 ऊर्ध्ववज्रमधोमुक्तं^६ मध्ये सुपद्मरामकम् ।
 रत्नैर्नानादिभिर्घुक्तं किञ्चलैः परिपूरितम् ॥
 जाम्बूनदबीजकोषं समन्ततः प्रकाशितम् ।

१ D क्षत्रिया । २ D °वाहस्यापि । ३ D तत्पूजाङ्ग ।

४ D रक्षा । ५ D °मानवा । ६ A इत्ये० ।

७ A ऊर्ध्ववज्रमधोमुक्तं ।

नर्तनीभिर्नृनीलस्य वैद्व्यं पद्मनारकम्^१ ॥
 पद्मरत्नमयं पद्मं समन्ततः सुगोभितम् ।
 विशालदलसंयुक्तं प्रोज्ज्वलत्तस्य कर्णिकाम् ॥
 सूर्यसहस्रादधिकैर्लक्ष्मीभिः संप्रपूरितम् ।
 श्रीभिश्च तद्भ्रूवापि इन्दुः क्षीरनिधाविव ॥
 लोकधातुषु सर्वेषु बौद्धक्षेत्रे विशेषतः ।
 त्रिसाहस्रमहालोके अन्यत्रे नास्ति कुत्रचित् ॥
 सर्वगुणविभूषाङ्गं सर्वलक्षणमण्डितम् ।
 सर्वरत्नैः सुसंनद्धं जाम्बूनदैः समन्ततः ॥
 ईदृशं रत्नजं पद्मं त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभम्^२ ।
^३विश्वकर्म्मभिर्देवैश्च दर्शनं विश्रयं भवेत् ॥
 इत्येवं जलजं रत्नसंपूर्णगुणभूषितम् ।
 सहोपेन्द्रादिभिर्देवैः पूजितं वन्दितं सदा ॥
 तत्र स्फटिकसंकाशः स्वयम्भूर्भगवान्प्रभुः^४ ।
 जातस्य धर्मधातुः सः सर्वलक्षणमण्डितः ॥
 एकहस्तप्रमाणेन बभूवस्यैत्यैरूपजः ।
 विचित्रचित्रतेजश्च^५ ज्योतिरूपः सुगोभितः ॥
 सहस्रसूर्यादधिकैः श्रीभिश्च संप्रगोभितः ।
 जगदाह्लादरूपेण पूर्णचन्द्र इव स्थितः ॥

१ D ०रागकं । २ A सुदुर्लभं । ३ B विश्वकर्म्मभिः ।
 ४ D ०सङ्गाशां स्वयम्भू भगवान् प्रभुः । ५ D बभूव चैत्य० ।
 ६ D विचित्रतेजरूपश्च ।

देवेभ्यो ह्यध्यातुभ्यः ह्यवश्यैः देवगणादिभिः ।
 व्योतिभिः पूरितः सोऽद्य भगवान् जगदीश्वरः ॥
 यस्मिन् स्यम्भू उत्पन्नमात्रेण त्रैलोक्ये^१ स्फुटितं भवेत् ।
 कैश्चित्सर्वं प्रगच्छन्ति मर्त्यं कैश्चित्समन्ततः ॥
 पातारे^२ अपि कैश्चिच्च सर्वलोकं प्रकाशितम्^३ ।
 चतुर्महाराजिकाश्च चावन्निशा तथा अपि ॥
 थामा च तुषिताश्चापि निर्माणवप्रवर्त्तिका^४ ।
 कायकाश्च पुरोहिता^५ महाम्रह्मा^६ तथा अपि ॥
 परीक्षाभां प्रभाषाभां आभास्करां समन्ततः ।
 इत्यशुभां मानशुभां शुभस्तज्जामगधकाम् ॥
 सर्वा^७ कक्षां दृष्ट्वाश्चापि तपां दृशां सुदर्शनाम् ।
 कनिष्ठां स्वर्गभुवनां^८ समन्ततः प्रपूरितम् ॥
 शम्भूनाद्यस्य लक्ष्मीभिः सर्वं स्वर्गं प्रकाशितम् ।
 सञ्जीवं कालसूत्रश्च सङ्गतं रौरवं तथा ॥
 प्रतापनश्च तपनं अवीचिमर्बुदमपि^९ ।
 निरर्बुदश्च अट्टं हृष्टवं तथा^{१०} ॥
 उत्परमपि पद्माश्च महापद्माश्च^{११} नारकम् ।

१ D त्रैलोक्यं । २ D पाताले । ३ D सर्वलोकप्रकाशितं ।

४ D थामां च तुषिताश्चापि निर्माणवप्रवर्त्तिकां ।

५ D पुरोधाहिं । ६ B म्रह्मा । ७ D सर्वां ।

८ D भुवनां । ९ D अर्बुदन्तथा ।

१० C ऊवुवं दृष्ट्वां तथा D दृष्ट्वां महाभयं ।

११ D पद्मा च महापद्मा च ।

उष्याञ्च नरेके^१ ग्रीतिभूताः ग्रीते^२ चापि सुउष्णिकाः ।
 भवन्ति सर्वसत्त्वानां शम्भोऽस्यापि सुसस्त्रिभिः ।
 ईदृशं गुणसम्पन्नं शम्भुं^३ धाममघं प्रभुम् ॥
 अनेकगुणसंयुक्तं वैश्वोक्तोऽपि सुदुर्लभम् ।
 वन्दनीयं परं शक्ति पूजनीयं विशेषतः ॥
 नानार्थस्त्रापि^४ दातारं देवासुरनरेषु च ।
 स देवमनुजादीनां हिताय च सुखाय च ॥
 मोक्षाय च बभूवोऽयं स्वयमुत्पन्नेन हति ।
 सर्वस्वसंपूर्णं ज्येष्ठः श्रेष्ठः सदेवको^५ ॥
 माननीयश्च पूज्यश्च मनोरथफलप्रदः ।
 अस्त्रायुत्पन्नमात्रेण प्रहर्षा दिवसा थयुः ॥
 चरा वसुमती जाता पुष्यदृष्टिर्दिवो भवेत् ॥
 तत् महीसाहसं कल्पः स्यादरेः सह सागरेः ॥
 अचुभद्चुचुभश्चापि^६ समगतः दिग्गो दग्धः ।
 उन्नतिः पूर्वदिग्गानं पश्चिममवनम्यति ॥
 दक्षिणमुन्नतिश्चापि उत्तरमवनम्यति ।
 पश्चिममुन्नतिश्चापि पूर्वस्य अवनम्यति ॥
 उत्तरमुन्नतिश्चापि दक्षिणमवनम्यति ।
 अग्निदिग्गमुन्नतिश्च वायुव्यमवनम्यति ॥

- १ A उष्यानरेके । २ D omits ग्रीते । ३ D शम्भुं ।
 ४ D ०स्यापि च । ५ B सदेवकः । ६ A तत् महीसाह
 • D अचुभद् चचुभश्चापि । ७ D अग्निदिग्गं ।

नैऋत्यमुत्तमिद्यापि ईशानमवगम्यति ।
 वायुव्यमुत्तमिद्यापि ईशानमवगम्यति ॥
 ईशानमुत्तमिद्यापि वायुव्यमवगम्यति ।
 दिग्दक्षः विदिग्दक्षमि श्वनमवगम्यति ॥
 गर्तं प्रउत्तमिरपि उच्चं श्वनमवगम्यति ।
 चम्पकैश्चापि कुन्दैश्च प्राञ्जिजातैश्च^१ शूलिकैः ॥
 मल्लिकाभिर्नागपुष्पैश्च वासुसुमकादिभिः ।
 पुष्पाद्यैः तु पुष्पद्वयैर्नागास्तुषु श्वतकैः ॥
 विना वायुरपि वृक्षैः पूजयामासु शम्भुवत् ।
 दाक्षिणैः पद्मसैविजैश्चूतैश्च बीजपूरकैः ॥
 कदलीवहलीपूगैश्चासौश्च नारिभोजकैः ।
 द्राक्षादिशर्करैश्चापि नानास्तुषुषैरपि ॥
 वायुर्विना अपि वृक्षैः प्रजसाधि भवन्ति च ।
 सर्वैश्च त्वर्तुसैश्चैव नमस्कृतमासु तं प्रभुम् ॥
 यत्र सखभूतपक्षन्तचानम्यति संसुखम् ।
 सुगन्धैः केशसैर्कौशुलैश्च वृक्षजानिभिः ॥
 संस्कन्धोऽथश्च पुष्पकैः^२ नगं वासुसुता इव ।
 इत्यं पुष्पाद्यपातुश्च^३ पुष्पद्वयैः समन्ततः ॥
 विना वायुरपि वृक्षैः राजानंमपि प्रौरत्नैः ।
 एतैः जकारैर्विविधैः समन्ततः प्रणम्यति ॥

१ D पारिजातैश्च ।

२ D पुष्पाद्यन्ये तु वृक्षैश्च ।

३ D नरुत्तौ ।

४ D सुपुष्पैश्च ।

५ D पुष्पां पपातुश्च ।

इत्थं षड्भि प्रकारैश्च सागरानां वसुन्धराम् ।
 आकनिष्ठं सुमेरुश्च पातारमपि^१ कल्पति ॥
 गर्जत्प्रगर्जदिविधैर्महद्वापि स पर्वतम् ।
 सागरादिभिः सामुद्रैस्सप्तभिश्च समन्ततः ॥
 बेलामुत्तीर्यते नूनं चतुर्भ्यत्साधरा मही ।
 तस्मिं ह्यौकसदेवाश्च प्राप्ताश्चर्य^२ सांप्रतम् ॥
 नामाप्रकारैर्युक्तैश्च मङ्गलैश्च प्रपूरितम् ।
 इति किं युक्तमत्यर्थं प्रविचारविचारिताः ॥
 भवन्ति सर्वे देवेशा^३ आशु तत्क्षणमेव च ।
 दिव्येन चक्षुषा पश्य ओत्त्रेण च सुशब्दकम् ॥
 प्राप्तेन गन्धमात्राय रसश्च रेह्य^४ जिह्वया ।
 कायेन दिव्यसंस्पर्शं मनसा ज्ञान प्राप्यते ॥
 इत्थं नामाप्रकारेण मङ्गलैः शुभसंयुताः ।
 पूर्वाधिकतस्मिं गौरं अत्यर्थं मङ्गलं शुभम् ॥
 स्वयम्भूवः प्रभावाच्च त्रिदिवेषु भवन्ति च ।
 इत्येवं त्रिदशा देवा विज्ञाताश्च समन्ततः ॥
 बभूवुः सर्वदेवानां चेतांसि मङ्गलानि च ।
 इन्द्रोऽपि अथ देवेशः ज्ञात्वा शम्भोः सुतेजसा ॥
 आज्ञा च कारयामास चतुर्णां राजपर्वदाम् ।
 भो भो चत्वार राजानः शृण्वन्तु शासनं मम ॥

१ D पातालमपि ।

२ D प्राप्ता आश्चर्यं ।

३ D सर्वदेवेशा ।

४ D जेह्य ।

५ B and C पूर्वा ।

श्रीः स्वयम्भू^१ जगन्नाथ उत्पन्नं मर्त्यमखले ।
 जम्बुद्वीपे शुभे रम्ये हैमाक्षये शुभप्रदे ॥
 विशेषेण च नेपाले काशीहृदप्रस्थापिते^२ ।
 नानादेवगणैर्युक्ते नानामङ्गलपूरिते ॥
 नानागुणसुसंयुक्ते नैऋत्येऽपि सुदुर्लभे ।
 ईदृशि^३ गुणसम्पन्ने स्वयम्भू जगदीश्वरः ॥
 तत्पूजनाय गच्छामि युष्माभिः सह मखले ।
 अथ सर्वैर्द्भुतप्राप्ताः सर्वैश्च^४ त्रिदिवीकसा^५ ॥
 युष्मान्^६संपेतुः नेपाले आशु इन्द्रस्य आश्रया ।
 कैश्चिन्मान्दारवैः पुष्यैः महामान्दारवादिभिः ॥
 चन्दनचूर्णसंयुक्तैः समन्ततः प्रशोभितम् ।
 कैश्चिद्देवदुन्दुभं नेदुर्दिशस्यापि समन्ततः^७ ॥
 अप्सरोभिस्सुगीतैश्च मङ्गलैश्च प्रपूरितम् ।
 पूर्णघट समादाय जलैः शिक्तः समन्ततः ॥
 स्वयम्भूं पूजयामास गन्धपूरितवारिभिः ।
 अथ इन्द्रोऽपि देवेशः अप्सरोभिः परिवृतः ॥
 देवपुत्रगणैः सार्द्धं समायातश्च मखले ।

१ D श्रीस्वयम्भू । २ D काशीहृदतिसंज्ञके । ३ D ईदृशी ।

४ B सर्वैश्च । D सर्वैश्च । ५ D त्रिदिवीकसाः ।

६ B and D युष्मान् । ७ D has two different readings:

कैश्चित् देवेन्द्रवाद्यश्च नेदुर्दिशसमन्ततः ।

कैश्चित् दुन्दुभिवाद्येन नेदुर्दिशसमन्ततः ।

कैश्चित् पुष्पान्मुसुंगुच्छं कैश्चिन्नाक्षान्तथा अपि ॥
 कैश्चिन्दामान्परिमृच्छं मन्त्रवस्त्रानपि तथा ।
 कैश्चित् धूपान् दीपान् कैश्चिद्भक्तान् सुपूजकान् ॥
 विविधपूजान् योग्याश्च तत्रागतो जगद्गुरौ^१ ।
 धामेणोपि ग्रामाभिसुषितेणोऽपि तूषितैः^२ ॥
 निर्धारतीक्ष्णो रतिभिः वज्रवर्त्ती शत्रुर्त्तिभिः ।
 ब्रह्मण्य सर्वदेवेशः स्वगणैः सह आगतः ॥
 नानादेवगणैस्साङ्गं विविधैः पूज्यहस्तकैः ।
 स्वस्वदेवगणैस्साङ्गं सखेभ्यो भुवनेभ्य त्व^३ ॥
 विविधैः पूज्यसंयुक्ता दम्प्रेण सह आगताः ।
 कामावचरैर्देवैश्च^४ सुरूपान्चरैस्तथा ॥
 आरूपावचरैर्देवैः आयाति तत्र मण्डले ।
 अथ देवगणाः सर्वे ब्राह्मिणापि गणैः सह ॥
 पूज्ययोग्यानि संशुद्धा समायाति स्वयम्भूवि ।
 धृतराष्ट्रो गन्धर्वेशः कुम्भान्तेजो विरूढकः ॥
 नागेणोपि विरूपात्र यक्षेणो वैश्रवण हि^५ ।
 चत्वारश्च महारात्रा स्त्रैः स्त्रैर्गणैस्समागताः ॥
 यक्षैः कुम्भाण्डैः नागैश्च^६ गन्धर्वैः किन्नरादिभिः ।

१ D योग्याश्च त्रिविधान् पूजान् तत्रागतो जगद्गुरुः ।

२ D तूषितेणोऽपि तूषितैः ।

३ D भुवनेभ्यतु ।

४ D कामाविवचरैर्देवैः ।

५ D वैश्रवणस्तथा ।

६ D कुम्भाण्डनागैश्च ।

कैश्चिदीशसुनीतैश्च कैश्चिच्च वेणुभिस्तथा ॥
 कैश्चिन्मुकुटिभिर्वाद्यैः कैश्चित्तूर्ब्यैश्च काश्चिभैः ।
 कैश्चिद्देवदुन्दुभिर्वाद्यैः^१ कैश्चिद्गायैश्च भाष्यैः ॥
 चनेकैः^२ मङ्गलैर्वृत्तैः प्रव्रज्जन्सदस्त्रजैः ।
 छत्रैतिविविधैर्वाद्यैः प्रपूरकै दिग्गो द्युः ॥
 समायाता वभ्रुवुस्तै नागादेवगणादयः ।
 इत्येवमादधो देवाः समायाता दिग्गो द्युगाम् ॥
 विविधैवाद्यै गीतैश्च^३ वाद्ययामासु गौरवम् ।
 कैश्चित्सुगन्धपुष्पैश्च कैश्चित्सुगन्धधूपजैः ॥
 कैश्चित्सुगन्धनभ्यैश्च कैश्चित्सुगन्धदीपजैः ।
 कैश्चित्सुगन्धपुष्पैश्च कैश्चिन्नीलोत्परैरपि^४ ॥
 कैश्चित्पुष्करिकैः पद्मैः कैश्चिद्गोत्परैरपि^५ ।
 कैश्चित्कङ्कालपुष्पैश्च^६ कैश्चिच्च कुमुदैरपि ॥
 इत्यादिजस्रजैः पुष्पैः केग्रैर्गन्धपूरितैः ।
 कैश्चित्पारिजातपुष्पैः^७ कैश्चिच्च नागकेस्रजैः ॥
 कैश्चिच्च चम्पकपुष्पैः कैश्चिच्च मल्लिकादिभिः ।
 कैश्चित्सुकुम्भैः पुष्पैः कैश्चिन्मारतिभिस्तथा^८ ॥
 कैश्चित्सुदामकैः कुन्दैः कैश्चिच्च यूपिकादिभिः ।

१ D कैश्चिच्च दुन्दुभिर्वाद्यैः ।

२ B चनेकैः ।

३ D वाद्यगीतैश्च । ४ D नीलोत्पलैरपि । ५ D रक्तोत्पलैरपि ।

६ D कालपुष्पैश्च ।

७ D कैश्चित्सुमान्द्रजातिपुष्पैः ।

८ D चम्पकै ।

९ D मालतिभिस्तथा ।

सुगन्धकेग्रलैर्युक्तैः पञ्चवर्णपुष्पजातिभिः^१ ॥
 इत्यादिस्वर्णजैः पुष्पैः गन्धकेग्रल^२ पूरितैः ।
 इत्थं इन्द्रादयो देवाः सत्रं ह्यग्निदग्नादयः ॥
 पूजयामासुः शम्भुश्च शैल वासुधता इव ।
 विश्वित्तैः सारजैः धूपैः संयुक्तै^३ भागजैरपि ॥
 जटामाषादिभिर्युक्तैः सुगन्धैर्धूपनैरपि ।
 गौ^४ घृतादिभिल्लैश्च प्रदीपैश्च सुपूरितैः ॥
 महादीपैश्च माहाभिः सुगन्धदीपकैरपि ।
 श्रीखण्डादिभिर्गन्धैश्च पञ्चगन्धादिभिर्गणैः^५ ॥
 सुगन्धैर्गन्धैः^६ संयुक्तैः लेपितं च स्वयम्भुवि ।
 त्रिदग्नादिभिर्देवैश्च^७ भोज्यकान्यमृतादयः ॥
 भवन्ति ठौषिताः कैश्चिदीश्वराय स्वयम्भुवे ।
 नानापद्मोपचाराद्यैर्नाकजैर्विविधैर्गणैः ॥
 ब्रह्मापि त्रिदिवेग्नापि पूजयामासु शंभुवम् ।
 अथ ब्रह्मा षड्भुजैश्च शम्भुं पूजनं^८ कृतम् ॥
 विशेषेण च स्तोत्रेण पठति^९ सुखरेण च ।
 नमो देवातिदेवाय रत्नपद्मजानये^{१०} ॥
 त्रिरत्नमूर्त्तये आदिवौड्ढरूप स्वयम्भुवे ।

१ D पञ्चवर्णसुपुष्पकैः ।

२ D ०केग्रल० ।

३ D गो० ।

४ D omits च ।

५ D सुगन्धैः पञ्चसंयुक्तैः लेपितं च स्वयम्भुवि ।

६ D omits च ।

७ D सत्रं ह्यग्निः ।

८ D शम्भुपूजनं ।

९ D पठन्ति ।

१० D ०जायते ।

चन्द्रकोटी^१सुग्रीताय सूर्यकोटिप्रभाय च ॥
 सुखाय सुखरूपाय सर्वाय दीर्घरूपिणे ।
 धर्माणां धातवे नित्यं शून्यरूपाय प्रज्ञया ॥
 देहशून्याय देहाय देहदेहनिवासिने ।
 बोधिज्ञानस्वरूपाय प्रज्ञोपायस्वरूपाय^२ ॥
 बुद्धानां^३ जनन्यै^४ न पिबे बोधिज्ञानप्रचारिणा ।
 धामरूपस्वरूपाय त्रिगुणात्मस्वरूपभुवे ॥
 पर^५परात्मने तस्मै विम्बरूपस्वरूपिणे ।
 इदं स्तोत्रं पठेद् यस्य स मोक्षमधिगच्छति ॥
 भवाख्यं परित्याज्य सुखावते सुखासनम् ।
 ततो नारायणेनापि शङ्खपूरितैः^६ सुखरैः ॥
 शम्भोश्च दर्शनं कृत्वा सुदमाप्नोति गौरवम् ।
 पिनाकिनापि मोदेन पुष्पधूपादिगन्धकैः ॥
 नानोपचारकैः पूज्य शिरसाञ्जलिभिर्गतः ।
 इन्द्रादयः सर्वे देवा^७ अप्सरोभिः सहागतः^८ ॥
 पाञ्चजातपुष्पदामैः पूजितं च स्वयम्भुवे ।
 धृतराज्ञादयः सर्वे गन्धर्वाः प्राग्दिग्भागताः ॥
 वीणासुवादनं कृत्वा तस्मेवार्था^९ परायथौ ।

१ D °कोटि° । २ D °स्वरूपकं । ३ B बौद्धानां ।
 ४ D जननी एव । ५ D परं । ६ D शङ्खपूरितसुखरैः ।
 ७ D and B सर्वदेवाः । ८ A सहागतः । ९ D दिक्° ।
 १० D adds च ।

विरूढकमहाराजा कुम्भाण्डपर्वदैः सह ॥
 तस्य सचां^१ पराकृत्वा दूरीकुर्वन्ति कालुषान् ।
 विरूपाक्षादयो नागा गन्धर्वाश्च^२ गणैस्सह ॥
 तत्पूजाय समाचक्रुर्मोदैः^३ सह समागताः ।
 वैश्रवणोपि यत्नेन आगतः सह भ्रातरैः ॥
 रत्नानां विविधैर्माख्यैश्चकार शम्भुपूजनम् ।
 सुगन्धैः शीतलैर्मन्दैः पवनैश्च पुनः पुनः ॥
 सेवाञ्च कारयामासुः कीचक^४ ध्वनिगीतकैः ।
 अन्येकाः किन्नराः सर्वे मृदङ्गमुरुजादिभिः ॥
 त्र्ययैः काश्रैश्च गीतैश्च वादितं चक्रुः शम्भवे ।
 हरस्यापि गणाः सर्वे मोदैस्सह सप्तमैः ॥
 नृत्यञ्च कारयामासुरत्यर्थं^५ विविधैर्नयैः ।
 ध्येम^६ चिचश्च दैत्येन्द्रः ससैन्यवरवाहनः ॥
 दन्तशस्त्रानि संघृत्वा संलक्षन्ति स्वयम्भुवः ।
 भूतास्यापि सभूतेशाः खं खं वृत्तिं त्यजन्ति च ॥
 प्रेतास्यापि सप्रेतेशाः^७ प्रेतवृत्तिं न कुर्वताः ।
 पिशाचादयो विघ्नाश्च मानूयमान्सभोजिकाः ॥
 रक्षन्ति मानुषान्सर्वान् स्वयम्भुवः प्रभावतः ।
 राक्षसादिभिः सर्वैश्च मान्सशोणितभोजिभिः ॥
 अन्येषां जीवसत्त्वानां जीवमपि जघान न ।

१ D रक्षां । २ A गन्धर्वा । ३ D मोदैश्च सहमागतः ।
 ४ D कीचक० । ५ अर्थं । ६ D वेम० । ७ D सप्रेतेशाः ।

मृगान् त्यजन्ति व्याघ्रैश्च कौटैः^१ कौटानपि तथा ॥
 विडासैर्मूषिकाद्यापि व्यासैश्च^२ मण्डुकानपि ।
 ऋषभैर्विविधैस्सुतैः सिंहैरन्योन्यभक्षयैः ॥
 परस्परं सुहृत्कृद्वाह्यजन्ति निर्हयानि च ।
 तस्मिन् समये वक्रिः^३ शान्तदान्त बभूव च ॥
 विना वृष्ट्यापि दावाग्निरत्यर्थं संग्राम्यते ।
 त्रिषाहस्राक्षमायाता अन्योऽन्येभ्योऽपि देवताः ॥
 जलजैः स्थलजैः पुष्पैः सुगन्धैर्नाकजैरपि ।
 सांयोजिकसुगन्धैश्च सुधूपै धूपनैस्तथा ॥
 घृतप्रयुक्तदीपैश्च नैवेद्यैर्दिव्यभोजनैः ।
 हृत्पञ्चपताकाभिः^४ गृत्यगीतसुवादनाः ॥
 फलमूलादिभिः पत्रैः पूगैस्ताम्रकैस्तथा ।
 मानौषधिसमायुक्तैः दिव्यैरस्युतैस्तथा ॥
 कुण्डपुष्पैः चतैर्दुर्वर्णाजैश्च पञ्चरत्नकैः ।
 चीरैः शङ्खसुपूष्प्यार्चैः^५ प्रसक्तु हि स्तयन्भुवे ॥
 धारणीभिस्य स्तोत्रैश्च पाठै गीतैश्च गानकैः ।
 प्रदक्षिणैः सहस्रैश्च यावत्सक्तुः प्रमोदितैः^६ ॥
 रात्रिं^७ दिवासुसंपूर्णः प्रसक्तुः संग्रदक्षिणाम् ।
 देवास्तयेषु तीर्थेषु प्रजुक्तः सर्वदेवताः ॥
 शम्भूध्याने समायुक्ताः जपं चक्रुश्च देवताः ।

१ D कौटैः । २ D व्यासैश्च । ३ A समयेदभिः । ४ B पटाकाभिः ।

५ D सुपूष्प्यार्चैः । ६ D प्रमोदितः । ७ D रात्रिन्दिवा ।

नानागीतैर्महोत्साहैः नृत्यैर्वाद्यैः सुघोषकैः ॥
 चाचाकारैः समुल्लासैश्चकार ब्रह्मपूजनम् ।
 कैश्चिदष्टाङ्गयुक्तैश्च कैश्चित्पञ्चप्रणामकैः ॥
 कैश्चित्प्रदक्षिणाङ्गत्वा कैश्चित्स्तोत्रैश्च भाषणैः ।
 एवं बहुविधैः सर्वै मङ्गलैश्च प्रपूरितम् ॥
 स्वयम्भुव प्रभावेन सर्वेषु भुवनेषु च ।
 त्रिसाहस्रं महालोकं मङ्गलैश्च प्रपूरितम् ॥
 नानोपचारकैर्भद्रैर्बभूव^१ तत्र सर्वदा ।
 अथ ब्रह्मेशः सङ्गच्छः स्वर्गणै सह पूजितम् ॥
 विशेषेण च स्तोत्रेण स्तोत्रयामास ब्रह्मभुवे ।
 नमः स्वयम्भुवे नित्यं ज्योतिरूपाय ते नमः ॥
 येन येन हि भावेन तेन तेन हि रूपिने ।
 ब्रह्माण्डां ब्रह्मरूपाय वैष्णवानां च वैष्णुवे ॥
 शैवानां शिवरूपाय इन्द्राणां इन्द्ररूपिने ।
 कामाचराणां कामाय रूपाचराणां^२ रूपिने ॥
 आरूपानां चारूपाय देवानां देवरूपिने ।
 गन्धर्वाणां गन्धर्वाय कुम्भाण्डानां तथा अपि ॥
 नागानां नागरूपाय यक्षाणां यक्षरूपिने ।
 असुराणां स्वरूपाय किन्नराणां तथा अपि ॥
 गरुडानां स्वर्गेशाय नानारूपाय ते नमः ।
 मानुष्याणां मनुष्याय ब्राह्मणानां तथा अपि ॥

१ D वभू ।

२ D adds च ।

राज्ञानां राजरूपाय वैश्वानां वैश्वरूपिने ।
 शूद्रानां शूद्ररूपाय कृषीणां कृषिरूपिने ॥
 वाणिजानां^१ च सार्थाय नानारूपाया रूपिने ।
 ज्ञानीनां ज्ञानरूपाय मोक्षाणां मोक्षरूपिने ॥
 शौकीनां श्लोकरूपाय उत्तराणां तपैव च ।
 धामानां धामरूपाय चन्द्राणां चन्द्ररूपिने ॥
 सूर्याणां सूर्यरूपाय देवानां देवरूपिने ।
 सूक्ष्मानां सूक्ष्मरूपाय सूक्ष्मानां सूक्ष्मरूपिने ॥
 खर्वाणां खर्वरूपाय दीर्घाणां दीर्घरूपिने ।
 धर्माणां धर्मरूपाय देहीनां देहरूपिने ॥
 स्वर्गाणां स्वर्गरूपाय विश्वरूपाय ते नमः ।
 सर्वज्ञानां सर्वज्ञाय बौद्धानां बौद्धरूपिने ॥
 धर्माणां धर्मरूपाय सद्गानां सद्गरूपिने ।
 चैत्यानां चित्तरूपाय अस्तीनामस्तिरूपिने ॥
 नास्तीनां नास्तिरूपाय शून्यानां शून्यरूपिने ।
 बोधिसत्वानां बोधये महासत्त्व तपैव च ॥
 स्वविराणां^२ च दृष्ट्वाय भिषूणां भिषूरूपिने ।
 पात्रकानां पात्रकाय पात्रिका^३ च तपैव च ॥
 प्रज्ञानां प्राज्ञरूपाय^४ बौद्धरूपाय ते नमः ।
 पक्षीणां पक्षिरूपाय जलचराणां तथा अपि ॥

१ D वाणिजास्य सार्थवाह नानारूपाय रूपिणे ।

२ A स्ववौराणां ।

३ A पात्रिका तथा अपि ।

४ D प्रज्ञ० ।

स्रक्षराणां^१ सत्त्वानां नानारूपाय ते नमः ।
 दैत्यानां दैत्यरूपाय दूतानां दूतरूपिने ॥
 किङ्कराणां किङ्कराय सर्वेषां विश्वरूपिने ।
 नारकानां नारकाय तिर्थ्यगाणां तथैव च ॥
 नानारूपस्वरूपाय विश्वरूपाय ते नमः ।
 एतेषां सर्वसत्त्वानां मध्ये गत्वा दिने दिने ॥
 धर्मन्दिदेश सर्वेषां मोक्षाय मार्गदेशिने ।
 ईदृशगुणसम्पन्नशश्वे धर्मधातवे ॥
 नित्यं नमामि भावेन मोक्षमार्गोपदेशिने^२ ।
 येन येन हि भावेन स्तुतिं कृत्वा दिने दिने ॥
 तेन तेन हि रूपेण स मोक्षमधिगच्छति ।
 इति सर्वे च देवेशाः स्त्रैः स्त्रैर्गणैः परिवृता ॥
 पुनः पुनः प्रणिपत्य तं शम्भुं गौरवेण तु ।
 कैश्चिदष्टाङ्गयुक्तैश्च कैश्चित्पञ्चप्रणामकैः ॥
 स्यम्भुं नमयामास पुनः पुनः सगौरवम् ।
 इति लोकप्रवरस्तोत्रं गुह्यागुह्यतरं मता ॥
 गोपनीयं प्रथमेन पठनीयं प्रथमतः ।
 नातःपरतरा विद्यास्त्रीर्थं नातःपरतलम् ॥
 नातःपरतलं पुण्यं नातःपरतलं तपम् ।
 नातःपरतलं^३ स्तोत्रं नातःपरतला^४ गतिः ॥

१ D adds च ।

२ D •देशकः ।

३ D •परतरं ।

४ D •परतरा ।

यः पठेत्परमं भक्त्वा श्रूयते वा समाहितः ।
 मोक्षार्थी लभते मोक्षं स्वर्गार्थी स्वर्गमाप्नुयात् ॥
 कामार्थी लभते कामं धनार्थी लभते धनम् ।
 विद्यार्थी लभते विद्या यज्ञोऽर्थी लभते यज्ञः ॥
 कन्यार्थी लभते कन्या सुतार्थी लभते सुतम् ।
 गुर्विणी जनयेत्पुत्रं कन्या विन्दति सत्पतिम् ॥
 मूर्खोऽपि लभते शास्त्रं मौषोऽपि^१ लभते गतिम् ।
^२संक्रान्त्याश्च चतुर्दश्यामष्टम्याश्च विशेषतः ॥
 पौर्णमास्याममावास्यामवश्यं भौमवासरे ।
 पठेद्वा पाठयेद्वापि शृणुयाद्वा समाहितः ॥
 स मुक्तः सर्वपापेभ्यः कामेश्वरसमो भवेत् ।
 लक्ष्मीवान्सुतवाञ्छेव वल्लभः सर्वयोषिताम् ॥
 तस्य वश्यं^३ भवेदासुस्त्वैलोक्यं सचराचरम् ।
 रौद्रं दृष्ट्वा यथा देवा विष्णुं दृष्ट्वा च दानवाः ॥
 पद्मगा गरुडं दृष्ट्वा सिंहं दृष्ट्वा यथा गजाः ।
 मण्डूका भोगिनं दृष्ट्वा मार्जारं मूषिका यथा ॥
 सर्वे च प्रपरायन्ते तस्य वल्लविलोकनात् ।
 वज्रिचौरभयन्तस्य कदाचिन्नेव सम्भवेत् ॥
 पापका विविधा सन्ति मेरुमण्डलसन्निभाः ।
 भस्मश्च कुर्वते क्षिप्रं त्वणं वज्रिहतं यथा ॥

१ D मोर्षोऽपि ।

२ A संक्रान्त्याश्चतुर्दश्यां ।

३ A वश्यं ।

एकधा पठनादेव सर्वपापक्षयं भवेत् ।
 द्विधा पठनादेव वाचं सिद्धिं प्रजायते ॥
 त्रिधा पठनादेव त्रितं जीवति मानवः ।
 चत्वारिंशत् अपते यस्तु खेचरो जायते नरः ॥
 चत्वारिंशत् दर्शिते यस्तु पठेद्भै भक्तिमाप्नुयः ।
 स लोक जगतां प्रियः प्रत्यक्ष भवति ध्रुवम्^१ ॥
 रक्षपूर्णं^२ यदा घेन सौधराजं पठेत्सदा ।
 भवपात्रं विनिर्मुक्ता जिनतुल्य न संग्रहः ॥
 सर्वतीर्थेषु यत्पुण्यं सर्वयज्ञेषु यत्फलम् ।
 सर्वधर्मेषु यत्पुण्यं सर्वदानेषु यत्फलम् ॥
 ते पुण्यं कोटिगुणितं सकलज्वाला लभेन्नरः ।
 श्रुत्वा महावक्त्रवाग्स्तोत्रं पुत्रवान्सर्वसम्पदः ॥
 देहान्ते सुपरं स्नानं यत्सुरैरपि दुर्लभम् ।
 स याति च^३ न सन्देहो इदं स्तोत्रं प्रकीर्तनात् ॥
 अथ सर्वे च मानुष्या ब्राह्मणाः क्षत्रिया अपि ।
 वैश्याः शूद्रा^४ स्नानान्योऽपि तत्रागत स्वयंभुवि ॥
 केचित्पुष्पाभ्युसंगृह्य केचित् धूपान्तथा अपि ।
 केचिद्दीपाञ्च गन्धाञ्च केचिन्नैवेद्यजानपि ॥
 केचिच्छाञ्च संगृह्य केचिन्मासान्तथा अपि ।
 केचिद्दामाञ्च रत्नाञ्च केचिद्स्नानपि तथा ॥

१ D सलोकजगताप्रेमप्रत्यक्षं भवति ध्रुवं ।

२ D लक्ष्मणम् ।

३ A omits च ।

४ D शूद्राः ।

इत्येवं विविधान्पुष्पान् समागृह्य समन्ततः ।
 समायाता बभ्रुवाच सर्वे च मनुजादयः ॥
 चम्पकादिभिः सर्वैश्च षट्सु चतुषु जातकैः ।
 पारिजातैश्च^१ कुन्दैश्च यवाकुसुमकैस्तथा ॥
 कुण्डलीभिर्यूथिकाभिः करवीरै^२स्तथा अपि ।
 कुसुमैर्मातरीभिश्च मारतीभिः सुकुङ्कुमैः ॥
 केतकौभिर्मल्लिकाभिः कर्णिकारैश्च किंशुकैः ।
 नागकेशरैः कुसुमैर्नागपुष्पैस्तथा अपि ॥
 इत्थं नानाविधैः पुष्पैः सुगन्धैः केशरैश्च^३ ।
 पूजयामासुस्तं शम्भुं सर्वे च मानवादयः ॥
 चन्दनादिभिर्धूपैश्च जटामांसादिचूर्णकैः^४ ।
 सुगन्धैस्सहजैर्धूपैः धूपयामासु शम्भुवे ॥
 गौघृतादिभिस्तैलैश्च दीपाश्च मालिकान्तथा^५ ।
 महादीपान्प्रदीपन्ति तत्र स्वयम्भुवौ मुदा ॥
 मलयजैः सुगन्धैश्च पञ्चगन्धैर्मुदा पुनः ।
 लेपयामासुः शम्भुवे^६ सर्वे च मानवादयः ॥
 गौचीरेस्सहशास्त्रिश्च औदनमुपढौषितम् ।
 नानासुव्यञ्जनैर्युक्तं स्वयम्भुवे अपि मुदा^७ ॥

१ A पारिजातैश्च । २ A कलवीरैः । ३ D नागकेशरकुसुमैः ।

४ D केशरैर्युतैः । ५ A B C जटामांसादि० । ६ D गौघृतादिभिः ।

७ C दीपाश्च मालिकान्तथा । ८ D शम्भुवे लेपयामासुः ।

९ D मुदा स्वयम्भुवे तथा ।

खादुसुगन्धसुरसान् लडुकादिन् सुपिष्टकान् ।
 नैवेद्यान्विविधाञ्चातान् ठौकयामासुः शम्भूवे ॥
 केचिच्छ्वान् सुवर्णादीन्यश्ववर्णं सुपट्टजान् ।
 मयदीन् रौप्याश्चापि दानयामासुः शम्भूवे ॥
 ध्वजाश्च विविधान्यद्वास्नानावर्णान् सुवर्णकान् ।
 दिम्बिदिचु समन्ताश्च स्थापयामासुः शम्भूवे ॥
 पटाकान्विविधान् युक्ताञ्चीनान्यद्वास्नान् सुवस्त्रजान् ।
 दीर्घाश्च अतिदीर्घाश्च सम्भयामासुर्धातवे ॥
 नीलान्पीतान् हरिताश्च^१ श्वेतान् रक्ताश्च वर्षकान् ।
 विविधाश्चिचितान्वर्णान्यटाकानुपढौषितम्^२ ॥
 सामराश्चातिश्वेताश्च दीर्घाश्च अतिदीर्घिकान् ।
 सम्भयामासुरत्यर्थं दिम्बिदिचु समन्ततः ॥
 घण्टाश्च विविधयुक्तान्^३ सुघोषान्मधुरानपि ।
 कांशजाश्चिचितान् युक्तान् घोषयामासुरच च ॥
 वितानं वितते नूनं चीनपट्टादिजं शुभम् ।
 पञ्चवर्णादिसंयुक्तमत्यर्थं सुमनोरमम् ॥
 केचित्काचित्प्रकुर्वन्ति नृत्यगीतान् सुवादनान् ।
 गानाश्च विविधान् नृत्यान् कारयामासु गौरवम् ॥
 गानाफलानि पक्वानि विम्बानि पनसानि च ।
 कदलीफलपक्वानि खादुगन्धानि तानि च ॥

१ D omites च । २ D •तैकितं । ३ D घण्टा च विविधैर्युक्तान् ।

स्कन्धादिविविधान्मूलाज्ञानामूलात् सुभक्तान् ।
 तामूलादवः पचाञ्च पूगादिविविधान् फलान् ॥
 नानौषधिसमायुक्तान् दिव्याञ्च मानुषान्तथा ।
 भेषजादीञ्च गुडिकान् ङौकयामासुसूर्षजान् ॥
 दुर्वाञ्चताञ्चस्त्रिभिश्च^१ जाजाञ्चताञ्चस्त्रिस्तथा ।
 नानापुष्याञ्चस्त्रिभिः(स्त?)ञ्च क्षिपयामासु ग्रम्भुवे^२ ॥
 पञ्चरत्नादिभिः कुष्ठैर्जाजाञ्चतैः समन्वितैः^३ ।
 क्षीरैः शङ्खं सुपूर्याधिं प्रददौश्च^४ स्यम्भुवे ॥
 सौवर्णरूप्यताम्रादीन्नानाधातून्पि तथा ।
 अनेकान् विविधान् रत्नान् ङौकयामासु^५ ग्रम्भुवे^६ ॥
 धारणीञ्चैव स्तोत्रञ्च पाठयामासुः ग्रम्भुवे^७ ।
 भाषजान् गीतगानादीन् गानयामासुः ग्रम्भुवे^८ ॥
 इत्येवं विविधैर्युक्तैः पञ्चोपचारकैर्विधिः ।
 तं ग्रम्भुं^९ पूजयामासु मनिवादयमर्त्यजाः ॥
 अथ भिक्षुभिक्षुणीभिर्धारणीभिः प्रपूजितम् ।
 उपाग्रकोपाग्रिकैश्च पाठैः स्तोत्रैश्च पूजितम् ॥
 ब्राह्मणैरथवासर्वैश्चतुर्वेदादिवेदकैः ।
 वेदयामासुस्तस्मै च नानागन्धैः प्रपूजितम् ॥
 ब्रह्मचारिभिः कैश्चिच्च गीतवंग्रादिवादनैः ।

१ D omits च । २ D नानापुष्याञ्चस्त्रिभिश्चाक्षिपयामासु स्त्रम्भुवे ।
 ३ D जाजाञ्चतासमन्वितैः । ४ A प्रददौदुश्च । ५ A ङौषयामासुः ।
 ६ B स्त्रम्भुवे । ७ D स्त्रम्भुवे । ८ D स्त्रम्भुवे । ९ D स्त्रम्भुं ।

गीतयामासुस्तस्यै च नानावाद्यैः प्रपूरितैः ॥
 योगिभिर्योगयुक्तैश्च योगै ध्यानैः प्रपूजितम् ।
 योगयामासुस्तस्यै च नानाज्ञानैर्महोत्तमैः ॥
 संन्यासैर्विविधैः कैश्चित् गीतादिपाठकैर्मुदा ।
 पाठयामासुस्तस्यै च नानापाठैर्महोत्तमैः ॥
 सर्वैश्च चर्चयै कैश्चित् स्वर्णरत्नादिष्कन्धकान् ।
 ठौकयामासुस्तस्यै च नानाविधानकैर्मुदा ॥
 वैश्वैश्च अथ सर्वैश्च पिण्डपात्रादिस्वस्त्रजान् ।
 स्वादुरसान् सुगन्धाञ्च प्रददुश्चैत्यपुङ्गवे ॥
 मञ्जूचादिभिः सूत्रैश्च नानाविधिभिः पूजनैः ।
 पूजितं विविधैर्योगैः स्वै स्वैः वृत्तैः^१ पुनः पुनः ॥
 गान्धिकैर्गन्धयुक्तैश्च धातुकैरपि धातुकैः ।
 स्वर्णकारैर्हृष्यकारैरंशकारैस्तथा अपि ॥
 ताम्रकारैः कांशकारैर्लोहकारैः [१] मुदा पुनः ।
 ध्वजकारैः पट्टकारैस्तन्त्रिभिश्च तथा पुनः ॥
 व्यञ्जनिभिस्तण्डुलिभिः क्रयेभिर्विक्रयेरपि ।
 एतैः स्ववृत्तिभिः पूज्यैः पूजयामासु गौरवम् ॥
 लेषकारैर्लिपिकारैः] शिल्पिकारैश्च अन्यकैः ।
 ताम्बूलिभिश्च कृषिभिः स्ववृत्तिभिः प्रपूजितम् ॥
 नापितादिभिरन्यैश्च चर्चकारैरपि तथा ।
 विविधैः काष्ठकारैश्च नानाशिल्पिभिर्जातिभिः ॥

१ D वृत्तिः ।

२ B omits the portion bracketted.

सौखिनिभिर्ध्वजिनिभिः^१ सूरिभिर्मांसवर्तिभिः ।
 तेल्लिभिर्धृतकैर्जातैर्दोषयामासुः शम्भुवे^२ ॥
 चर्मकारैश्च मातङ्गैर्यागिभिरञ्जकैरपि ।
 ध्वजिभिर्दूरतस्थित्वा वन्दनीयं पुनः पुनः ॥
 इत्येवं जातिभिरन्वैरन्वैश्च जातिभिः पुनः ।
 स्त्रैः स्त्रीर्याग्यैर्दन्तिभिश्च पूजयामासुः शम्भुवे^३ ॥
 कैश्चित्प्रदक्षिणाञ्चापि कैश्चिदञ्चलिभिस्तथा ।
 कैश्चित्पञ्चप्रणामैश्च नमयामासुस्तं प्रभुम् ॥
 अष्टाङ्गैश्च पुनः कैश्चित्प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 पूजयामासुस्तं शम्भुं^४ अत्यर्थं विविधैर्मुदा ॥
 मृदङ्गवादितं कैश्चित्कैश्चित्पटहवादितम् ।
 कैश्चिद्दीपां प्रवादन्ति कैश्चित् मुरजावादितम् ॥
 तूर्यञ्च वादितं कैश्चित् कैश्चिच्च पशुशृङ्गकैः ।
 कैश्चित् शम्भुं प्रवादन्ति कैश्चित्कांशादिवादितम् ॥
 कैश्चित् गीतञ्च गायन्ति मनोमैर्मधुरैः स्वरैः ।
 कैश्चिन्नृत्यञ्च कुर्वन्ति नानाविधैर्भग्नोहरैः ॥
 वेमचित्रोऽथ^५ दैत्येन्द्रः सबलैः सह आगतः ।
 भार्यापुत्रादिभिस्तत्र सर्वैश्च स्वगणैः सह ॥
 पातालजैश्च सर्वैश्च नानाजातिभिः संयुतैः ।
 दौवारिकैरमात्यैश्च किङ्करैः सह आगतः ॥

१ D ध्वविनिभिः । २ D तैलिभिः । ३ B omits जातैः । ४ D खम्भुवे ।

५ D खम्भुवे । ६ D खम्भुं । ७ B थोमचित्रोऽथ ।

केचित्पुष्यान् सुसंगृह्य केचिद्रूपानपि तथा ।
 केचिद्दीपान् समादाय केचित्पानाम्स्तथा अपि ॥
 केचिन्निवेद्यजान् गृह्य नानाखादुसुगन्धिकान् ।
 अनेकान् पूज्ययोग्याश्च समादाय समागताः ॥
 अथ तं दृष्ट्वा^१ सर्वे ते ह्यत्यर्थं प्रेमजातकाः ।
 पूज्यवन्द्यादिभिर्हस्तैः श्रेययामासुः^२ शम्भुवम्^३ ॥
 बलिपरि^४ सुरेन्द्रश्च भार्यापुत्रादिभिः सह ।
 सर्वैश्च स्त्रैः गणैस्सार्द्धं तत्रागताः स्वयम्भुवि ॥
 दौवारिकैरमात्यैश्च पारिषद्यैर्गणैर्बलैः ।
 पद्मोपचारकैर्हस्तैस्तत्रागतः स्वयम्भुवि ॥
 पुष्यान्संगृह्य केचित् धूपान् संगृह्य वैस्तथा ।
 गन्धानपि च संगृह्य दीपानपि तथा पुनः ॥
 नैवेद्यान्निविधान् योग्यास्नानापूज्यान् सुपूज्यकान् ।
 एतैश्च पूज्यविधिभिः पूजयामासुः शम्भुवम्^५ ॥
 इत्थं पञ्चप्रणामैश्च स्तुतिपाठैश्च भाषजैः ।
 श्रेययामासुः^६ स्तं शम्भुं नानाविधिभिर्विस्तारैः ॥
 सामुद्रेग्राथ नागेश्च यज्ञेश्च राक्षसेश्वरः ।
 नानारत्नान् सुसंगृह्य तत्रागता जगद्गुरौ ॥
 केचिद्धिरण्यान्संगृह्य केचिन्नाम्बुनदानपि ।
 केचित् वस्त्रान् सुसंगृह्य केचित् विद्रुमानपि ॥

१ D दृष्ट्वातमथ ।

२ B D श्रेययामासुः ।

३ D स्वम्भुवं ।

४ D बलिश्चापि ।

५ D स्वम्भुवं ।

६ D श्रेययामासुः ।

केचिन्मत्तान् सुनीलाञ्च वैडूर्यान्मन्दिरोत्तमान् ।
 दक्षिणावर्त्तशङ्खान्^१ नानारत्नान् समुत्पन्नान् ॥
 इत्थं चानाविधान् रत्नान् समागच्छन् समन्ततः ।
 सन्नेभ्यः सागरेभ्यश्च समायाता भवन्ति च ॥
 इति सर्वैश्च सामुद्रैर्भवन्ति पूजिताश्चयम् ।
 नानारत्नादिभिः पुष्पैः पुजितश्च जिनाक्षयम् ॥
 यमोऽथ धर्म्मराजोऽसौ ध्वात्पुत्रादिभिः सह ।
 स्त्रीभिश्च परिवारैश्च तत्रागताः स्वयम्भूवि ॥
 किङ्करादिभिः सर्वैश्च परिवारैः परितृतैः ।
 नानापूज्यादिभिर्हस्तैस्तत्रायाताः स्वयम्भुवि ॥
 अनेकान्विविधान् रत्नान् धृत्वा हस्तैः सुपूज्यकान् ।
 विद्मः शशापि रत्नाश्च नानारत्नान् सुवर्णजान् ॥
 इत्यञ्च विविधैः रत्नैर्नानारत्नैस्तुगौनिकैः ।
 पूजयामासुस्तं शम्भूं^२ सर्वैः पातालावासिभिः ॥
 अथ सर्वे नैरथिकाः सर्वकासं दिनेदिने ।
 स्तुतिं^३ चकार मोदेन अत्यर्थं विविधैरपि ॥
 नमो बुद्धाय धर्म्माय सङ्गाय च जिनाय च ।
 स्वयम्भूवे नमस्तुभ्यं नमस्तस्मै नमो नमः ॥
 एवञ्च नारकैस्तत्त्वैरत्यर्थञ्च दिने दिने ।
 नुतिस्मरणमात्रेण ते मोक्षमधिगच्छति ॥
 केचित्सर्गं प्रगच्छन्ति केचित् मर्त्यं सुलोकजे ।

१ D दक्षिणावर्त्तशङ्खाद्यान् ।

२ D स्वम्भुं ।

३ D स्तुतिं ।

तत्पुण्यसुप्रदानाच्च सर्वे च त्रिदिवं गताः ॥
 इत्यञ्च नारकैः सत्त्वैः सुखञ्च अनुभूयते ।
 नारकान्पेदमान् त्यक्त्वा सर्वे च गलीलानपि^१ ॥
 अथापि मर्त्यलोकेषां ब्राह्मणा चत्रिया अपि ।
 वैश्याः शूद्रास्तथान्येऽपि सर्वे च त्रिदिवं गताः ॥
 पशवोऽथ तीर्थ्यञ्चापि^२ कृमिकीटादिजन्तवः ।
 तत्रसादाच्च सर्वे च देवलोकाश्च मर्त्यजाः ।
 चयत्रिंशेश्वरा देवा इन्द्रादिसर्वदेवताः ।
 कामाचराश्च सर्वे च रूपाचरा अपि तथा^३ ॥
 आरूपावचराश्चापि सर्वदेवगणा अपि ।
 स्वयम्भूवः प्रभावाच्च सुखञ्च अनुभूयते ॥
 तस्मात् स्वयम्भूवं त्यक्त्वा अन्यत्रापि स्वभूवने^४
 न गच्छन्ति च ते देवाः सुस्थितास्तत्र सर्वे प्र^१ ।
 अथापि मर्त्यलोकेषां सर्वे च मनुजादयः
 तस्मादन्यं न गच्छन्ति खं खं गृहञ्च विसृतम् ॥
 इत्थं पातालाजा लोकाः दैत्येन्द्रादय दैत्यजाः ।
 न गच्छन्ति च अन्यस्मिन्विसृतञ्च स्वभूवनम् ।
 एवं सर्वे च^५ देवाश्च मनुजेन्द्रादिमर्त्यजाः ।
 दैत्या नागाश्च पातालाधुषितं तत्र सर्वदा ॥
 चयपूर्वत्रिभिः कोटिदेवताभिस्त्रिभूवनैः ।
 सर्वकालञ्च तत्रैव धुषितञ्च स्वयम्भूवि ॥

१ D शरीरानपि ।

२ D पशवश्चाथ तीर्थ्यञ्च ।

३ D तथापि ।

४ A सर्वेश्च ।

एवं वज्रगुर्धुक्तं धर्मधातुं क्षयप्रभुम् ।
 जगदाह्लादरूपेण संस्थितं तत्र वर्ज्यदा ॥
 सोऽयं तिष्ठति भर्मात्मा दीर्घकाक्षस्य सासति ।
 एवं मैत्रेय शिखिनः काष्ठे जातः क्षयं प्रभुः ॥
 यद्देवा मानुजगणा सुरकिन्नराश्च
 अस्त्रार्चिताङ्घ्रिकमलैः कमलायताद्यैः^१ ।
 ते आवयन्ति शततं प्रभूजोपदेशं
 शिंहासने मणिमये प्रवयन्ति दीर्घम्^२ ॥
 अथ सर्वे सभासोका धर्मधातोः क्षयभुवः ।
 पूजाफलानि चिन्ताणि श्रोतुं पुनः समिच्छिरे^३ ॥
 तं ज्ञात्वा स महासज्जो मैत्रेयः सुगतात्मजः ।
 विद्मः तं सुनीम्नं प्रार्थयेद्देवमादरात्^४ ॥
 इत्युक्तः क्षयभुवोऽस्य पूजाफलं सुविस्तरम् ।
 पूज्यं च प्रवर्तन्ते देवासुरमानुजकैः^५ ॥
 तद्भवान् समुपादिष्य पूजाफलं सुविस्तरम् ।
 सर्वे सभाश्रितान् लोकान् सम्बोधयितुमर्हति^६ ॥
 इति शिंहासने तेन मैत्रेयेन निगम्य सः ।

१ D यद्देवामनुजान् भूतान् गणाश्च सुरकिन्नराः ।

अस्त्रार्चिताङ्घ्रिकमलैः कमलायतलोचने ॥

२ D प्रविशन्तीति दीर्घकं ।

३ D समीक्षरे ।

४ D प्रार्थयेद्देवमादरात् ।

५ D क्षयभुवोऽस्य भगवन् ।

६ D के देवासुरमानुजैः ।

७ D सम्बोधयितुमर्हति ।

भगवान्नान् सभासोक्तान् सम्पश्यनेवमादिशत् ॥
 अथ पूजाफलं वक्ष्ये शृणु मैत्रेय साम्प्रतम् ।
 फलं तस्य तथार्थश्च^१ दृष्टे बालसहस्रसः ॥
 गोमूत्रैश्च मयैर्दुर्गैर्दधिभिश्च घृतैरथ ।
 सिद्धितं तत्समन्ताद् य पवित्रं शरिरं लभेत् ॥
 तत्रादौ शम्भुं^२ पूजार्थमेकपुष्पं प्रदापयेत् ।
 एकपुष्पप्रदानेन जिनपुत्रमवाप्नुयात् ॥
 बोधिसत्त्वा महासत्त्वा भिक्षुष्य भिक्षवस्तथा ।
 तस्मै पुष्पप्रदानेन बोधिपदफलं लभेत् ॥
 स्वभावशुद्धा गाथाभिः ध्यानं कुर्वन्ति मानवा ।
 तस्मात्पुष्पप्रसादाच्च शुद्धं मनः प्रपद्यते ॥
 सार्वज्ञैर्योगयुक्तैश्च योगध्यानं करोति यः ।
 तस्मै ध्यानं प्रकुर्वन्ति ते सर्वे योगिन भवेत् ॥
 अगुरैः कुङ्कुमैः शीलैः श्रीखण्डैः कर्पूरैरपि ।
 धूपेभिः धूपयामासुः सुगन्धी^३ शरीरं लभेत् ॥
 धूपयन्ति च ये तस्मै तेषां शोको^४ न विद्यते ।
 सुरासुरैश्च पूज्यन्ते गन्धमाल्यैर्विभूषणैः ॥
 अथ शम्भोश्च पादौ ये प्रददन्ति मनोरथैः ।
 वारिभिः शीतलैः स्वच्छैः सुगन्धिभिः सुपाद्यकम् ॥

१ B D यथार्थश्च ।

२ D शम्भुं ।

३ D सुगन्धि ।

४ D शोको ।

५ D सुगन्धिशीतलैः स्वच्छैः सुपाद्यादि च वारिभिः

सत्यदैक्षे परिपूर्णा मनोज्ञवक्त्रा^१ भवन्ति च ।
 सुलोचनाः सुपुत्राश्च सुन्दरा दिवि भूतले ॥
 सदुर्वाभिः कुन्दपुष्पैर्गन्धतोयै सञ्जाजकैः ।
 अक्षतैः पञ्चरत्नैर्धे प्रददन्ति जिनाक्षये ॥
 इति अर्थादिदानाच्च सिद्धि देवादिपूष्यकम्^२ ।
 सिंहासनं सभन्ते ते मनुजादय मर्त्यजाः ॥
 स्वच्छैः सुग्रीतरैर्गन्धैः कुङ्कुमेरपि रञ्जितैः ।
 साजाक्षतैस्सदुर्वाभिर्धे च तस्मै प्रदापयेत् ॥
 इत्याचमनदानेन महानिधिम्प्रपद्यते ।
 भवन्ति सर्वलोकेषु ईश्वरत्व^३ मुनीश्वरः ॥
 वारिभिस्तीर्थजैः सर्वैः कुङ्कुमैः सह रञ्जितैः ।
 स्वच्छैः सुग्रीतलैस्तोयैः स्नापयन्ति स्वयम्भुवम् ॥
 ये स्नापयन्ति तं शम्भुं^४ ते स्वर्गमधिगच्छति ।
 अनेकैरप्सरोभिश्च रतिमाप्नोति निश्चयम् ॥
 गौघृतादिभिर्लेप्यं स्वयम्भुं च जिनाक्षयम् ।
 घृतभोजी भवेच्चासौ मर्त्यलोके चिन्तोक्तिषु ॥
 मधुभिर्लिप्यते यस्य स्वयम्भुं जगदीश्वरम् ।
 अनेकमधुभोगी स्यात् सर्वेषु भूवनेषु च ॥
 गोपायसैश्च संलेप्य महाभोगी^५ सुखी भवेत् ।

१ D मनोज्ञसुखमाप्नुयात् ।

२ D कुन्दपुष्पैः सदुर्वाभिः ।

३ D सिद्धिदेवादिपूजितं ।

४ D सुग्रीतलैः ।

५ D ईश्वरत्वं ।

६ D शम्भुं ।

७ D महाभोगी ।

अनेगपायसभोजी^१ स्यादत्यर्थं चिदिवेषु च ॥ दधेः^२ ।
 गोदुग्धैः स्नापनं कृत्वा स्वयम्भुं जगदीश्वरम् ।
 दुग्धभोजी भवेन्नासौ सर्वं च दिवि भूतस्ये ॥
 गुडादिभिः शर्करैश्च लेपितश्च स्वयम्भुवम् ।
 गुडशर्करभोजी^३ स्यात् स्वर्गमर्त्यादिस्रोत्रिषु ॥
 पश्चान्मृतैः प्रक्षेपन्ति तस्यै च मानवादयः ।
 पश्चाभिन्नपदं प्राप्तास्ये मोक्षमधिगच्छति ॥
 कुङ्कुमैरभिधितैस्तोषैर्जानागन्धैस्सुपूरितैः ।
 स्नापयन्ति ये तं शम्भुं सुगन्धि शरिरं^४ सभेत् ॥
 इत्थं नावाविधैः स्नानैः पूजितश्च जिनालयम् ।
 मन्दाकिन्याश्च ते स्नात्वा अप्सरैः चिदिवं गताः ॥
 कर्पूरैः कुङ्कुमैः श्रीक्षैः श्रीखण्डैश्चुग्रमूलकैः^५ ।
 'कुन्दुरिभिः कस्तुरिभिः श्रीक्षैर्गन्धैरसैरपि ॥
 बालैः शङ्खैरगुक्तिभिः^६ जटामासिभिर्गुग्गुरैः^७ ।
 पत्न्यपत्नैः केशजिभिः पद्मस्य केशरैरपि^८ ॥
 सुस्तकैः सर्वमन्धैश्च घृतैश्च मधुभिस्तथा ।
 शर्करादिभिर्चूर्णैश्च धूपैश्च धूपितं भवेत् ॥
 इत्येवमादिभिर्धुम्भैश्चूर्णधूपैश्च शम्भवे^९ ।

- १ B अनेगपायसं भोजी । C अनेगपायसभोजी । D अनेकपायसंभोजी ।
 २ D दधे । ३ D °भोजी ।
 ४ D स्नापयन्ति च ये सभुं सुगन्धि शरिरं । ५ D श्रीखण्डैश्चुग्रमूलकैः ।
 ६ D कुन्दुरकस्तुरीभिश्च श्रीक्षैर्गन्धैरसैरपि । ७ D अगुरिभिः ।
 ८ D जटामासिभिः । ९ A केशजैरपि । १० D सभवे ।

धूपितं शततं^१ येऽपि ते मोक्षमधिगच्छति ॥
 चारुनेचा विद्यासाध्याः श्यातकीर्तिशरीरिणः ।
 रत्नोपमा तु विद्याताः श्यातधूपपञ्चक तु ॥
 चन्दनेर्मुग्गनाभिस्य कुङ्कुमैः कर्पूरैरपि ।
 श्रीखण्डादिभिर्गन्धैश्च लेपितं^२ स्रवभूवम् ॥
 लेपयन्ति सुगन्धैर्धे जिगविश्च जिगास्ये ।
 सभन्ति स्वर्गमर्त्येषु वाग्निताप्राः सुगन्धिभिः ॥
 डौकयन्ति सुगन्धिश्च अजस्रं मनुजादयः ।
 गन्धीदेहा भानुदिग्ना भवन्ति त्रिग्नप्रभाः ॥
 रत्नक्षामविभूषाङ्गाः पद्मकस्यविभूषिताः ।
 नरोत्तमा सुवो^३ जातास्तस्यै गन्धप्रदानतः ॥
 राजा भवन्ति सुहात्मा चक्रवर्ती^४ गुणो श्रीश्री^५ ।
 सुन्दरीभिः परिवृत्य प्रभूव^६ गन्धदानतः ॥
 सुवर्णतिलकं येऽपि^७ ददौ भद्रा जिगास्ये ।
 मुनौश्रावणं सभ्यन्ते बुद्धपुत्रो भविष्यति ॥
 कुसुमादिरञ्जितं वस्त्रं ददन्ति ये जिगास्यन्तम् ।
 श्रीतार्त्तिदुःखं न जातु सादिग्रासस्यन्दं जभेत् ॥
 गीसपीतहरितादि अरुणशुक्लचिचकम् ।
 तस्यै वस्त्रं प्रयच्छन्ति वासावस्त्रं प्रकम्बते ॥
 तस्यै सत्पिङ्गलं चिचं गीसपीतादिरञ्जितम् ।

१ D सततं ।

२ D गन्धै लेपितम् ।

३ D भवो ।

४ D चक्रवर्तिगुणैर्युतः ।

५ D सम्भव ।

६ C सुवर्णविकस्यन्मणि ।

१ मुक्तवस्त्रप्रदानेन नानावस्त्रं प्रस्रभ्यते ॥
 यज्ञोपवीतं तस्मै ये पञ्चवर्णसुरञ्चितम् ।
 भूयिष्ठनियमं प्राप्य ब्रह्मपदं प्रस्रभ्यते ॥
 यथा तस्मै प्रयच्छन्ति चीनपट्टादिवस्त्रकम् ।
 तथा तद्ददनुप्राप्ता बौद्धपुत्रो भविष्यति ॥
 चीनवस्त्रप्रढौकेन चीनवस्त्रं प्रस्रभ्यते ।
 पट्टवस्त्रप्रढौकेन पट्टवस्त्रं प्रस्रभ्यते ॥
 शुचिवस्त्रप्रढौकेन शुचिवस्त्रं प्रस्रभ्यते ।
 नानावस्त्रप्रढौकेन नानावस्त्रं प्रस्रभ्यते ॥
 ये च वज्रविधं सर्व्वं नानावस्त्रं प्रढौकितम् ।
 यद् यद् वस्त्रं प्रढौकेन तत्तद्वस्त्रं प्रस्रभ्यते ॥
 चीवस्त्रं ददात्यस्मै काषायं पञ्चवर्णकम् ।
 संप्राप्नोति श्रीवसनं कायञ्च प्रतिस्रभ्यते ॥
 ददौ सत्पिङ्गलं चिचं पीतहरितरक्तम् ।
 अनेग^१ चिचसंयुक्तं तस्मै च शम्भवे^२ मुदा ॥
 चीवरस्त्रप्रढौकेन भवन्ति स्रविराणि च ।
 बौद्धपुत्राणां ज्येष्ठानि^३ नानाचीवरभूषिताः ॥
 हारार्द्धहारमालाभि रत्नदामैः^४ प्रपूजितम् ।
 तस्मै स्वयम्भुवे^५ दानात् राजा भवन्ति निश्चयम् ॥

१ D मुक्तवस्त्रं प्रदानेन नानावस्त्रं प्रस्रभ्यते । २ D चीवरञ्च ।
 ३ D अनेक० । ४ D सम्भवे । ५ D ज्येष्ठानि बुद्धपुत्राणाम् ।
 ६ D रत्नदानैः । ७ A स्वयम्भुवे ।

धाराङ्गहारकटकैरत्नमालाभिः भूषितम् ।
 १ अलङ्कारैर्विभूषाङ्गी तस्य पुण्यप्रसादतः ॥
 धारणी ये पठन्द्द्यात् सुपुष्यं २ जिने सुधीः ।
 कोटिपुष्यफलपुष्यं सप्तभेषाच संग्रहः ॥
 पुष्यकेतोश्च धारिण्या सप्तधा पुष्यशोधितम् ।
 एकपुष्यं प्रढौकेन कोटिपुष्यफलं लभेत् ॥
 एकपुष्यप्रढौकेन तस्मै खयम्भुवे ३ सुदा ।
 धर्मार्थकाममोक्षश्च स लभेद्विभू भूतले ॥
 दशश्च अपि ढौकेन दशश्च गुणितं भवेत् ।
 सहस्रलक्षकोटिं यत्तत्तन्मूलं ४ प्रसभ्यते ॥
 ये प्रसन्नचित्ताश्चस्मै ५ पुष्यराशिं प्रढौकितम् ।
 देवलोके मनुष्ये च पूष्या वन्द्या भवन्ति च ॥
 नामापुष्यैः प्रकिरन्ति ६ जलजैः खलजैरपि ।
 शक्राधिकत्वभागी स्यात्पद्मेन्दुकान्तिसुन्दरम् ॥
 अशेषपुष्यं जलजं ७ तस्मै च पञ्चवर्षकम् ।
 विशालं सम्पदं वंशं प्राप्नोति फलसम्पदम् ८ ॥
 खलजं विविधं पुष्यं दद्यात्तस्मै जिनालये ।
 आरोग्यं सम्पदं सौख्यं प्राप्नोति च मानवा ९ ॥

१ D रत्नमालाविभूषितं । २ A अलङ्कारैर्विभूषाङ्गी तस्य पुण्यप्रसादतः ।

३ D सुपुष्यश्च । ४ D खयम्भुवे । ५ D फलश्च ।

६ D ०चित्ता च । ७ D प्रकीर्यन्ती । ८ D जलजैः ।

९ A प्राप्नोति च साम्पदं । १० D मानवाः ।

प्रकिरन्ति रक्षपुण्यैस्तस्यै च मानवादयः ।
 शक्राधिकान्प्रभोगी स्यात्पद्मेन्दुकान्तिसुन्दरम् ॥
 कोटिपुष्यं ददौ तस्यै फलं सङ्घा न विद्यते ।
 बाञ्छाधिकफलश्चापि प्राप्नुवन्ति च मर्त्यजाः ॥
 कुसुमाञ्चलिभिस्तस्यै जज्ञजेः स्रजजेः क्षिपन् ।
 ते मोक्षमधिगच्छन्ति मानवादयः मर्त्यजाः^१ ॥
 मुक्तक^२पुष्यराशिं ये प्रददौ च स्वयम्भुवे^३ ।
 जाम्बूनदसहस्राच्च कर्षाधिकफलं लभेत् ॥
 वज्रपुष्यं क्षिपेद् घेऽपि जज्ञजं स्रजजादिकम् ।
 देवलोकात्मनुष्येषु राजा भवन्ति निश्चयम् ॥
 मासाभिर्विविधैस्तस्यै हदारैश्च जिनालयम् ।
 सौख्यानि लभ्यते नूनं देवलोके महीतरे^४ ॥
 जाम्बूनद अयुताश्च^५ दानाधिकफलं लभेत् ।
 पराञ्च विविधैर्नूनं देवलोके चित्तोक्तिषु ॥
 विद्यार्थदमुत्पण्यैश्च कामदं कुसुदैरपि ।
 श्रौभाग्यं मासतीभिश्च जातिभिः कुलद्विकम् ॥
 सुरूपं केशसैः पुष्यैः कुण्डादिभिः^६ सुखं ददम् ।
 रिपुक्षयं चण्डकैश्च नागपुष्यैर्विशेषकैः ॥
 श्रीप्रदं कमलैश्चापि ऐन्द्र^७प्रदं कुशेश्यैः ।
 लक्ष्मीदं रक्तपद्मैश्च पद्मैश्च दधनं तथा ॥

१ D लक्षपुष्यैः ।

२ D मानवादयमर्त्यजाः ।

३ D मुक्तिक० ।

४ A स्वयम्भूवे ।

५ C and D महीयते ।

६ D जाम्बूनदप्रदायकैः ।

७ D कुन्दादिभिः ।

८ D इन्द्र० ।

आगनेश्लैः शुभदं पुष्पागैः शान्तिदं भवेत् ।
 पारिजातैः शत्रुनाशमायुदं पारिभद्रकैः ॥
 अपराजितैर्विद्यादं कङ्कालैः सिद्धिदं तथा ।
 मोचदं करवीलैश्च^१ पीताभिर्ब्रदं तथा ॥
 कुञ्जैश्च श्रीपदञ्चापि कोकिलाचैः प्रवर्द्धनम्^२ ।
 वस्त्रदं वन्धुकैश्चापि यवाकुसुमैर्भोषदम्^३ ॥
 अशोकैः शोकहरणं कुसुमैर्वस्त्रदं तथा ।
 मोचदं केतकीभिश्च पातरिभिश्च^४ पुष्टिदम् ॥
 युधिभिर्गन्धिदञ्चापि मल्लिकाभिश्च अन्नदम् ।
 कोविदारैः शान्तिकञ्च कुङ्कुमैः स्वर्गदं तथा ॥
 वस्त्रदं मालतीभिश्च मधुदं मधुरैरपि ।
 दामनिर्गन्धिदञ्चापि काशिकैः काशिवस्त्रदम् ॥
 करञ्जैः करहं न स्यात् किंशुकैर्ऋतवस्त्रदम् ।
 रत्नदं कर्णिकारैश्च कुन्दरैः कुन्दरं तथा ॥
 किञ्चल्कैर्गन्धिभियुक्तैः रूपवन्तैः सुपुष्पितैः ।
 त्रिभिश्च गुणसंयुक्तैरुत्तमं फलदं भवेत् ॥
 किञ्चल्कैर्युक्तैश्च पुष्पै^५ रूपवन्तैरगन्धिकैः ।
 गन्धिभिर्युक्तैः पुष्पैः^६ किञ्चल्कैरपि नास्तिकैः ॥
 द्वाभ्यां गुणैः सुसंयुक्तैः जलजैः स्थलजैरपि ।
 तस्मै पुष्पप्रढौक्तेन मध्यमं लभ्यते फलम् ॥

१ D करवीरैश्च । २ D प्रवर्द्धनं । ३ D यवाकुसुममोक्षदं ।

४ D पातरिभिश्च । ५ A D किञ्चल्कैर्युक्तैः पुष्पैः । ६ D युक्तपुष्पैश्च ।

नगन्धिभिर्नकिञ्चस्त्रैः पुष्पैर्दद्याच्चिनासये ।
 सर्वं देवा च मानुष्या अधम सभ्यते फलम् ॥
 इत्येवं विविधैः पुष्पै जज्ञजैः स्वज्ञजैरपि ।
 नानापुष्पप्रढौकेन नानाफलपदं लभेत् ॥
 एकपुष्पप्रढौकेन कर्षजाम्बूनदस्य चत् ।
 तत्संख्यैः फलसंप्राप्ताः सर्वे च मानवादयः ॥
 इति शम्भो गुह्यं श्रुत्वा सर्वे च मानवादयः ।
 प्रददौ शम्भुवे^१ येऽपि ते मोक्षमधिगच्छति ॥
 शृणु मैत्रेय वक्ष्यामि नानापुष्पफलस्यपि ।
 नानापुष्पप्रढौकेन नानापुष्पफलं लभेत् ॥
 नानाविधैः स्तवकैः पुष्पैः^२ नानाफलं प्रसभ्यते ।
 एकपुष्पमेकफलं द्वौ पुष्पौ च^३ तथा अपि ॥
 सुकुक्षैरधमं दद्यात् कौरकै^४र्मध्यमं तथा ।
 कुसुमैरुत्तमस्यापि फलदश्च जिनासये ॥
 अकुक्षं पचकं दद्यात् पुष्पस्यापि तथा अपि^५ ।
 तस्मिन् जिनासये चैत्ये निष्फलं ये प्रसभ्यते ॥
 स्वचचवीजसम्भूतं नानापुष्पं ददौ जिने ।
 धर्मार्थिकाममोक्षश्च उत्तमं लभ्यते फलम् ॥
 स्वहस्तेन समागृह्य स्वहस्तेन प्रढौकितम् ।
 उत्तमं फलं सम्प्राप्य स्वयम्भुवः प्रसादतः ॥

१ D सम्भो ।

२ A प्रददौदुः शम्भुवे ।

३ D नानाविधैस्तवं

४ D कौरकैः ।

५ D omits च ।

६ A पुष्पं तथा च

ऋचपुष्पप्रढौकेन मध्यमं ज्ञभते क्वचम् ।
 विक्रियञ्च प्रढौकेन अधमं ज्ञभते क्वचम् ॥
 स्वहस्तेन ददौ पुष्पं स्ववाञ्छां ज्ञभते क्वचम् ।
 पूष्यहस्ते प्रढौकेन भवन्ति जिनसेवकाः^१ ॥
 अन्यहस्तेर्जिने दद्याञ्जस्रजः स्वस्रजमपि ।
 सुखवीजमनुप्राप्तास्तस्मात्प्रोचञ्च गच्छति ॥
 पुष्पवितार्णं ये तस्मै दद्यात्स्वयम्भुवे^२ सुदा ।
 यद्भरत्नैः प्रभोगी स्वात्त्रिस्तोत्रेषु च सर्वदा ॥
 दिग्मासात्त्रिविधान्तस्मै दद्याच्च स्वम्भुवे^३ सुदा ।
 स्वर्षमास्त्रैरस्रद्धृत्य सर्वत्र भूवनेषु च ॥
 दीपमास्त्राच्च ये तस्मै रचयन्ति च मानवाः ।
 ज्ञानप्रदीपा रत्नेभ्यो नराधिपा भवन्ति च ॥
 नानादीपञ्च ये तस्मै ददौ स्वयम्भुवे सुदा ।
 जेचाभिरामको भोगी राजा भवति भाग्यवान् ॥
 महादीपं ददौ तस्मै नानासुरभिरुप्युतम् ।
 स्वशरीरं^४ दीपमिव नानाफलं प्रकृष्यते ॥
 यो महादीपमास्त्राच्च प्रददौ च जिनास्रये ।
 तस्याः पुष्पं न सङ्घासि अप्रमेयफलप्रदम् ॥
 ददौ ये तोरणाकारं तस्मै स्वयम्भुवे^५ सुदा ।
 नानारत्नैः सुसंयुक्तं ज्ञभते धवसं गृहम् ॥

१ A ०शेवकाः । २ D स्वयम्भुवे । ३ D स्वम्भुवे ।

४ D स्वस्ववीरं । ५ A स्वयम्भुवे ।

गोघृतैः दीपदानेन लभ्यते उत्तमं फलम् ।
 माहिषघृतैर्मध्यममधमञ्च अजघृतैः ॥
 ग्रान्तिदं श्वेततैलैश्च पुष्टिदं नीलतैलकैः ।
 वश्यदं रक्ततैलैश्च एतेषामुत्तमं फलम् ॥
 उत्तममसुरिभिश्च^१ सिद्धार्थैर्मध्यमं लभेत् ।
 अधमं तन्तुभैर्व्यापि^२ तैलस्य ईदृशं फलम् ॥
 दीपं नित्यं घृतैर्दद्यादुत्तमं लभ्यते फलम् ।
 मध्यमं तिलतैलैश्च अधमं सर्वतैलकैः ॥
 तैलाज्यादिप्रदीपञ्च यो दद्याज्जिनपुङ्गवे ।
 नेत्राभिरामको भोगी दिव्यचक्षुरवाप्नुयात् ॥
 यक्षासुरमनुष्याणां नागगन्धर्वरक्षति^३ ।
 अन्येषां दुष्टजन्तूनां भयं नास्ति कदाचनः ॥
 कुष्ठादिपापरोगाश्च कुट्टुष्टियहश्चवः ।
 डाकिनी ग्रहपौड़ाश्च नाशयन्ति तदा ध्रुवम् ॥
 धनधान्यसमृद्धिश्च शिवशक्तिः समन्वितः ।
 अन्त^४जग्मविपत्तिश्च हत्वा यान्ति सुखावतीम्^५ ॥
 कलस्यमिव^६ दृश्यन्ते दूरस्योगतिरस्त्रतम् ।
 तत्सर्वं दीपदानस्य फलं ज्ञेयं स्वयम्भुवे ॥
 द्वितीयो राजा भवति चक्रवर्त्ती महीभुजः^७ ।

१ D उत्तममसुरीभिश्च । २ D वापि । ३ A ०रति ।

४ D अन्तं । ५ D सुखावतिं । ६ D कलस्यमिव ।

७ D द्वितीयो भवति राजाश्चक्रवर्त्तिमहीभुजः ।

शक्रो भवति देवेशस्यै दीपप्रदानतः
 जाम्बूनदलचपला फलस्य सभ्यते ननु ।
 खयम्भुवे ददाद्दीपात् मनुजादय मानवाः ॥
 नैवेद्यं ये ददौ तस्मै मानवादय मर्त्यजाः ।
 कुलीनः सुग्रीवा धीरा प्रासादिकश्च^१ भोगिन ॥
 नैवेद्यशास्त्रनैवेद्यदानादय मानवादयः ।
 मर्त्येषु भोग्यवान् चासौ स्वर्गेषु अमृतं पिवेत्^२ ॥
 [निःसरावस्य^३] पञ्च ये पूषकां दद्यात्मनुजादयमानवा ।
 पञ्चगतिं न सभ्यन्ते स्वर्गगतिपदं सभेत् ॥
 वर्चुलेः शान्तिदद्यापि पुष्टिदं चतुरस्रकैः ।
 त्रिकोणैर्वशदद्यापि गुडादिभिरनेकदम् ॥
 साडुकपूपकादिश्च ये दद्याच्च खयम्भुवे^४ ।
 ते स्वर्गमधिगच्छन्ति अमृतभोजनं सभेत् ॥
 उत्तमं गौघृतपिष्टैर्मध्यमं घृतपिष्टकैः ।
 अधमं तैलपिष्टैश्च सभ्यते नात्र संग्रयः ॥
 पूषकैः शुभदं प्रोक्तं च्छत्रपिष्टैश्च च्छत्रदम् ।
 शार्करैरुत्तमं प्राप्तं मध्यमं गुडपिष्टकैः ॥
 नानापिष्टञ्च ये दद्यात् मानवादय मर्त्यजाः ।

१ D प्रासादादिकश्च ।

२ A नवेद्यस्य शास्त्रनैवेद्यदानाद् ये तस्मै च मानवादयः ।

मर्त्येषु भोग्यवाञ्छासौ स्वर्गेष्ट अमृतं पिवेत् ॥

३ D निःसरावस्य । ४ A खयम्भूवे ।

उत्तमैरुत्तमं प्राप्तं मधमैरधमं फलम् ॥
 इत्थं नानाविधं पिष्टं ये दद्याच्च स्वयम्भवे ।
 सर्वफलं प्राप्नुवन्ति खं खं वाञ्छाधिकपदम् ॥
 श्रीवत्सैः^१ श्रीवत्सं दद्यात् पुण्डरीकैः^२ प्रवर्धनम् ।
 ध्वजैश्च राजकक्षापि कलशैः पूर्णसम्पदम् ॥
 चामरैः शुभदं प्रोक्तं मत्स्ययुग्मैस्तु मङ्गलम् ।
 ऋजैश्च चक्रवर्ती स्यात् शङ्खैश्च लक्ष्मीदं^३ भवेत् ॥
 रविना सर्वतेजैः स्यात् शशिन्या अमृतं ददम् ।
 इत्येवम्पञ्चैरष्टैः पिष्टकैः शुभदं भवेत् ॥
 श्रीवत्सैरविशान्तश्च पुण्डरीकैश्च^४ चन्द्रमा ।
 ध्वजैश्च मङ्गलान्तं बुधश्च कलशैरपि ॥
 इत्यतिश्यामकैश्च^५ शुकश्च मत्स्ययुग्मकैः ।
 ऋजैश्च शौरिग्रान्तश्च शङ्खैरपि विधुन्तुदम् ॥
 रविभिः केतुग्रान्तश्च^६ शशिभिर्जन्मग्रान्तिकम् ।
 एतैर्दशशुभं दत्तं दशभिः पिष्टकैरपि ॥
 एकं दद्यादेकफलं द्वौ दद्याद्विगुणं भवेत् ।
 त्रयं दद्यात्त्रिगुणश्च^७ सभन्ते मानवादयः ॥
 फलमूलादिकं दत्त्वा शम्भवे भक्तिमाश्च ये ।
 यथेष्टं फलमाप्नोति निरोगी सुखवाञ्छदा ॥

- १ D मध्यमैः । २ D खख । ३ D श्रीवत्सं पूषकं ॥
 ४ A पुण्डरीकैः । ५ D लक्ष्मीदं । ६ A पुण्डरीकैश्च । ७ D ३ शुभं ।
 ८ D चामरैश्च । ९ D केतुग्रान्तश्च । १० D त्रिगुणितम् ।

फलैश्च फलभोजी^१ खात् मूलैश्च मूलकं तथा ।
 पत्रैश्च पत्रभोजी^२ खात् स्कन्धं स्कन्धैः प्रसभ्यते ॥
 लम्बा व्यं^३ हरतकिं^४ धात्रीं चूतञ्च पनसादिकम् ।
 इत्थं ददौ च ये तस्मै बभेष्टं सभ्यते फलम् ॥
 पिप्पलिं नागसञ्चैव पिप्पलामूलकं तथा ।
 चविकं चित्रकञ्चापि हरदञ्च तत्र अपि^५ ॥
 शुकग्यालं पत्रकञ्च दण्डराजाङ्ग्यं तथा ।
 एतानि समभागानि गुडञ्च षोडशं पुनः ॥
 भैषज्यं ददौ तस्मै गौरोगी सुखवाग्भवेत् ।
 खिग्धानना सुवर्णाभा राजा भवति गौरवम् ॥
 वातपित्तश्लेष्मादि च^६ नाशयन्ति^७ सदा रुजान् ।
 दीर्घायुष्कः निरोगात्मा सम्भवे दिवि भूतरे^८ ॥
 दण्डराजं मुस्तकञ्च श्रीखण्डरक्तचन्दनम् ।
 तत्रञ्च शुकग्यारञ्च मुद्गं हरतकिमपि ॥
 उशीलं मधुकञ्चापि तिष्यफलं गखं तथा^९ ।
 कस्तुरं कर्पूरं^{१०} चैव एसाञ्च जायपत्रकम् ॥
 जायाफलं ककोली च सवङ्गञ्च तथा अपि ।
 खदिसगुडिकामित्यं एतैश्च चूर्णकैः सह ॥

- १ D फलभोगी । २ D पत्रभोगी । ३ C वा D omits व्यं । ४ D हरीतकिं ।
 ५ D चविकञ्चापि हरदं चित्रकं चत्वरमपि । ६ D वातपित्तश्च श्लेष्मादि ।
 ७ A omits न्ति । ८ D दीर्घायुष्कश्च गौरोगो सम्भवे दिवो भूतले ।
 ९ D अधानखं । १० A कर्पूलं ।

खडिलगुडिकामित्यं यो दद्याच्च स्वयम्भूवे ।
 सुगन्धमुखं शरीरं^१ प्राप्यते स महीभुजः ॥
 सुगन्धरेपितं^२ अङ्गं गन्धकाजी भवेत्प्रहो^३ ।
 स्वर्गं मर्त्यं च पाताले राजा भवति सर्वदा ॥
 ४खडिरगुटिकाया च शर्करखण्ड एव च ।
 इन्द्रो भवति देवेशः अमृतं भोजनं कृतम् ॥
 शर्करखण्डपानस्य पिप्पलीः शर्कलै तथा^५ ।
 ६दद्यात् जिनालये पानं राजा भवति निश्चितम् ॥
 राजा भवति धर्मात्मा^७ मर्त्येशो मर्त्यमण्डले ।
 गुडशुण्डिकृतं पानं यो दद्याच्च स्वयम्भूवे ॥
 पानभोजी भवेच्चासौ स्वर्गमर्त्यं चिह्नोक्तिषु ।
 इत्येवं विविधं पानं^८ ददौ तस्मै जिनालये ॥
 रागद्वेषसंमोहादि^९ त्यक्त्वा याति सुखावतिम् ।
 ताम्बूरादिपूगं^{१०} तस्मै^{११} स्वयम्भूवे मुदा ददौ ॥
 ताम्बूलपूगभोजी^{१२} स्यात् राजा भवति निश्चयम् ।
 ताम्बूलादिगणं दत्त्वा रूपवान् सुखवान् शुचिः^{१३} ॥

१ D सुगन्धं सुमुखं देहं । २ D ०लेपितं । ३ A महो ।

४ A खडिलगुडिकाया शर्करखण्डमरिचैः पानं दद्यात् स्वयम्भूवे ।

५ D शर्करैस्तथा ।

६ B C omit this line. A पानं कृत्वा दद्यात् जिनालये ।

७ D तस्मात् दद्यात् महत्यानं । ८ D विविधैर्पानं ।

९ D रागद्वेषश्च मोहादि । १० D ताम्बूलादिश्च पूगश्च ।

११ D omits तस्मै । १२ D ०भोगी । १३ B शुचिः । D शुचिः ।

दिव्याङ्गनामनोहारी राजलक्ष्मीमवाप्नुयात् ।
 भोगेश्वराः नरेन्द्राश्च दीर्घायुष्का सुकृत्स्निनः ॥
 ताम्बूर^१गणदानाच्च भवन्ति मर्त्यमण्डले ।
 अलङ्कारा^२दिकान्दद्यात् ग्रम्भूवे मनुजादयः ॥
 नानाफलं प्रसभ्यन्ते अलङ्कारविशेषतम्^३ ।
 आभरणं ददौ तस्मै आभरणं प्रसभ्यते ॥
 सुकुतञ्च ददौ तस्मै भूपेशो भवति अयम्^४ ।
 चूडामणिं ददौ तस्मै चक्रवर्ती भवत्यसौ ॥
 ललाटिकां ददौ तस्मै राजा भवति निश्चयम् ।
 शिरोऽलङ्कारमित्यं ये^५ ददौ तायागतालये ॥
 फलमुत्तमं सम्प्राप्य राजा भवति भृभुजाम् ।
 कर्णिकाभिः कर्णिकालं^६ कुण्डलैः कुण्डलं लभेत् ॥
 कण्ठिभिः कण्ठभूषणं^७ प्राप्यते मनुजादयः ।
 मुखालङ्कारमित्यं^८ ये ददौ स्वयम्भूवे मुदा ॥
 उत्तमं फलं सम्प्राप्ता^९ ब्रह्मत्वञ्च प्रसभ्यते ।
 प्रालम्बिकाभिर्लम्बिकां^{१०} मौक्तिकैर्मौक्तिकामपि ॥
 कटकैः कटकञ्चापि अङ्गदैरङ्गदमपि^{११} ।

- १ D ताम्बूलगुणः । २ D अलङ्कारः । ३ D विश्लेषतः ।
 ४ D सुकुतञ्च ददौ तस्मै भूपेशोऽयं भवन्ति च ।
 ५ D शिरोऽलङ्कार ये तस्मै । ६ D कर्णिकारं । ७ D कण्ठभूषणम् ।
 ८ D मुखालङ्कारमित्यं । ९ D सम्प्राप्य । १० D प्रालम्बिकाभिलम्बिञ्च ।
 ११ D अङ्गदामपि ।

अङ्गुलीयकमुद्राच्च^१ कङ्कणैः कङ्कणं तथा ॥
 मेखलाभिर्मखलाच्च अलङ्कालै^२रलङ्कृतम् ।
 इत्यं शरीरालङ्कारान्ददौ तस्मै स्वयम्भुवे ॥
 मध्यमं फलं सम्प्राप्ता वैश्वलश्च प्रलभ्यते ।
 पादागुडैः पादागुडं किङ्किनीभिश्च किङ्किनिम्^३ ॥
 अधमं कलसम्प्राप्ता शूद्रत्वश्च प्रलभ्यते ।
 नानालङ्कारलजं इत्यं फलश्च प्राप्यते ननु^४ ॥
 ते स्मर्गमधिगच्छन्ति नानालङ्कारलभूषितम् ।
 वज्रैर्मुक्ताभिर्वैडूर्यैर्विद्रुमै^५रस्मगर्भकैः ॥
 मरकटैः^६ पुष्परागैर्जाम्बूनदैर्विशेषकैः ।
 इत्यं नानाविधैरत्नैः स्वधितं भूषणं ददौ ॥
 देवत्वश्च अनुप्राप्तास्त्रिदिवेषु विशेषतः ।
 सुवर्णैः हतभूषश्च ददौ तस्मै सुदा पुनः ॥
 राजा भवति धर्मात्मा मर्त्यलोके विशेषतः ।
 रजतैः हतभूषश्च तस्मै ददौ स्वयम्भुवे^७ ॥
 भवन्ति मानुषास्ते च धर्मात्मा पुण्यशीलिनः ।
 सुवर्णैः रजतैः रत्नैः केतकीपुष्पवच्छुभम् ॥

१ D अङ्गुलीयकमुद्राच्च । २ D अलङ्कारैः ।

३ A इत्यं शरीरालङ्कारान् ददौ तस्मै स्वयम्भुवे ।

४ D पादागुडैः पादागुडं किङ्किनीपदलभ्यते ।

५ D नानालङ्कारलजमित्यं ये फलं प्राप्यते ननु ।

६ D वैडूर्यविद्रुमैः । ७ D मरकटैः । ८ D स्वयम्भुवे ।

कृतपुष्यं ददौ तस्मै वज्रविधं फलं जनेत् ।
 यद्यत्सुभावपुष्याणां तत्तच्च कृतिमफलम्^१ ।
 विशेषैरक्तपुष्यैश्च^२ सभक्तो मनुष्याः फलम् ॥ कृतिमपुष्यम्^३ ।
 नानारत्नैः कृतं पुष्यं ददौ तस्मै जिनासुचे ॥
 देवत्वञ्च प्रसभ्यन्ते त्रयस्त्रिंशे^४ विशेषतः ।
 जाम्बूनदैः कृतं पुष्यं तस्मै स्वयम्भूवे^५ ददौ ॥
 ब्रह्मत्वञ्च प्रसभ्यन्ते षिदिवेषु विशेषतः ।
 सुवर्णैश्च कृतं पुष्यं ये ददौ तं स्वयम्भूवे^६ ॥
 राजात्वञ्च प्रसभ्यन्ते विशेषैर्मर्षमच्छसे ।
 रजतैश्च कृतं पुष्यं^७ स्वयम्भूवे मुदा ददौ ॥
 मानुषत्वं प्रसभ्यन्ते दीर्घायुष्को धनेश्वरः ।
 वितनोति वितानञ्च तस्मै च^८ मानवादयः ॥
 दीप्तदेहाः सुग्रीवाश्च भवन्ति कुलिङ्गश्च ते ।
 उत्तम^९फलदं स्वर्णैः पट्टैश्च ब्रह्ममं फलम् ॥
 ब्रह्ममं फलदं वसुवितानञ्च इदं फलम् ।
 नानावितानं ये ददौ तस्मै स्वयम्भूवे^{१०} मुदा ॥
 धर्मात्मा धर्मग्रीवश्च कुक्षवाभवति श्रमौ^{११} ।

१ D कृतिमफलम् । २ A विशेषैरक्तैश्च । ३ D कृतिमपुष्यस्य ।

४ A त्रयस्त्रिंशे । ५ D स्वयम्भूवे ।

६ A सुवर्णैः कृतं पुष्यं ये ददौ तस्मै स्वयम्भूवे । ७ A रजतैः कृतं पुष्यम् ।

८ D तस्मैश्च । ९ D उत्तमं । १० D नानावितानं तस्मैश्च ददौ स्वयम्भूवे ।

११ D कुक्षवाश्च भवत्यसौ ।

देवलं कनकयुक्तैः^१ राजत्वं पट्टकैस्तथा ॥
 मानुषत्वं वस्त्रकैश्च पुष्पकैः शुभदं भवेत् ।
 नानाविधमिदं इत्थं वितानन्तु ददौ पुनः ॥
 मनुजादयोमानुष्या^२ वाञ्छाधिकफलं^३ सभेत् ।
 महार्हरत्नसंयुक्तं च्छत्रं ददौ स्वयम्भूवे^४ ॥
 इन्द्रो भवति देवेशः श्रीप्राप्त^५ धर्मसंयुतः ।
 जाम्बूनदहृतं च्छत्रं ददौ स्वयम्भूवे मुदा^६ ॥
 राजा भवति चक्रेशः सप्तरत्नेः सुसंयुतः ।
 सुवर्णैः हृतच्छत्रं यो धौहृतश्च^७ जिनालये ॥
 भविष्यति भूपेशः^८ पुष्टवान् सुखवानपि ।
 रजतैः हृतच्छत्रश्च यो ददौ चैत्यपुङ्गवे ॥
 राजा भवति धर्मात्मा गुणवान्नेमवाश्च वै ।
 चीनपट्टैः हृतं च्छत्रं ददौ तस्मै स्वयम्भूवे ॥
 राजत्वश्च^९ प्रसभ्यन्ते स्वर्गमर्त्यत्रिलोकिषु ।
 पद्मपट्टैः हृतं च्छत्रं यो दद्यात् सम्भवे^{१०} मुदा ॥
 भवन्ति राजपुत्रास्ते सर्वत्र भुवनेषु च^{११} ।
 मयनैः हृतं च्छत्रश्च^{१२} यो दद्याच्चैत्यपुङ्गवे ॥
 च्छत्रधारी भवेत्लोके मर्त्यलोके विगेषतः ।

- १ D कनकर्युक्तै । २ D मनुष्याणां । ३ B वाञ्छादयफलम् ।
 ४ D स्वयम्भूवे । ५ D ०प्राप्ता । ६ D तस्मै स्वयम्भूवे ।
 ७ D ये ढौकितश्च । ८ D भविष्यति च भूपेन । ९ D राजत्वश्च ।
 १० D सम्भवे । ११ A भुवनेषु च । १२ D मयनैश्च हृतं च्छत्रं ।

नानापुष्पैः कृतं^१ प्लवं ददौ तस्मै जिनालये ॥
 ब्रह्मत्वञ्च प्रलभ्यन्ते चिदिवेषु विगेषतः ।
 स्वर्णपर्वतसाहस्राहानाधिकफलं लभेत् ॥
 प्लवदानात् मुदा तस्मै इत्थं फलं प्रलभ्यते ।
 चीनपट्टध्वजं तस्मै ददौ स्वयम्भवे मुदा ॥
 धवलगृहं प्रलभ्यते^२ चक्रवर्त्ती^३ भवत्यसौ ।
 पञ्चवर्णपट्टध्वजं ददौ तस्मै जिनालये ॥
 प्रासादञ्च प्रलभ्यन्ते भोगवन्त भवन्ति ते ।
 नानाविधमिदं इत्थं ध्वजं ददौ जिनालये ॥
 ध्वजयुक्तं गृहं लभ्य स्वर्गमर्त्यचिन्तितेषु ।
 नीलपताकैर्विद्यादं पीतकैः रत्नदं तथा ॥
 कर्णदं रक्तवर्णैश्च हरितैः सिद्धिदं भवेत् ।
 नानावर्णैर्^४नानाफलं श्वेतैश्च सर्वदं तथा^५ ॥
 उत्तमफलदं दीर्घं मध्यमै^६र्मध्यमं फलम् ।
 अधमफलदं खर्वैः पताकस्य इदं फलम् ॥
 धौषितं शम्भवे येऽपि इत्थं फलं प्रलभ्यते ।
 राजत्वञ्च दुकूलैश्च ब्रह्मत्वं पुष्पकैरपि ॥
 वैश्वत्वमपि पट्टैश्च कार्पासैः शूद्रकं भवेत् ।
 पटाकं विविधमेवं ददौ तस्मै जिनालये ॥
 इत्थं फलं प्रलभ्यन्ते मानवादयो मानुषाः^७ ।

१ D नानापुष्पैर्कृतं । २ A धवलगृहं लभ्यन्ते । ३ D चक्रवर्त्ति ।

४ D नानावर्णैर्युतं । ५ D omits तथा । ६ A omits मध्यमैः ।

७ D मानवादयमानुषाः ।

अतिश्रेतचामरञ्च ददौ तस्मै स्वयम्भुवे ॥
 राजत्वफलसंप्राप्ता देवमर्त्यचिलोकिषु ।
 घण्टं ददौ च ये तस्मै मानवादयोमानुजाः ॥
 सुस्रराः स्निग्धघोषाश्च भवन्ति सर्वजन्मसु ।
 दुर्वाकुण्डाक्षतपुष्पान् लाजया सह भक्तिः ॥
 प्रक्षिपेच्छम्भुचेत्येऽस्मिन् स्वस्तिवाक्यमुदीलयन्^१ ।
 दुर्गतिं नाभिजानाति सुकुली देवतासमः ॥
 सर्वलोकगुरुवन्द्यश्चान्तेमोक्षमवाप्नुयात् ।
 स्वस्तिवाक्यैश्च गाथाभिरुदीरयन् स्वयम्भुवे^२ ॥
 तेषां सर्वत्र जन्मेषु स्वस्तिं शुभञ्च निश्चयम् ।
 आदौ स्वस्तिञ्च मध्ये च पर्यवसानेऽपि तथा^३ ॥
 आपूर्वं अन्तजन्मेषु खेषु सर्वत्र जन्मसु ।
 इति सर्वे च मानुष्याः ज्ञात्वा गाथामुदीलयन्^४ ॥
 तस्या पुण्यप्रभावाच्च स्वस्त्यसु सर्वजन्मसु ।
 पञ्चरङ्गिकश्रीधूरं च्छत्रं ददौ स्वयम्भुवे^५ ॥
 देवलोकेषु मर्त्येषु^६ च्छत्रवल्लभ्यते फलम् ।
 पञ्च ये पूषकादिञ्च क्षिपेत्तस्मै स्वयम्भुवे ॥
 पञ्चगतिं न लभ्यन्ते देवगतिं प्रलभ्यते ।
 चक्रपिष्टञ्च ये तस्मै^७ क्षिपेच्च मानवादयः ॥

- १ D उच्च० । २ D मानवादय० । ३ D उदीरयेत् ।
 ४ D स्वयम्भुवे । ५ D स्वस्तिकां । ६ D उदीरयन् ।
 ७ D स्वयम्भुवे । ८ D देवमर्त्येषु लोकेषु । ९ D तस्मैः ।

चक्रेश्च फलं प्राप्ता भवन्ति च्चवत्पुनः ।
 कुचाकारं सुपिष्टं ये चिपेत्तस्मै च मानवाः ॥
 अप्सराभि रतिं कृत्वा चयचिंशे सदा क्षिताः ।
 मयनकृतपुष्यं ये चिपेच्च शम्भवे^१ मुदा ॥
 ईप्सितं फलं संप्राप्ता बौद्धपुषा^२ भविष्यति ।
 जाम्बूनदकृतं पुष्यं चिपेत्तस्मै जिनालये ॥
 राजा भवति देवेशस्नायचिंशे विशेषतः ।
 सुवर्षकृतपुष्यं ये चिपेत्तस्मै स्वयम्भुवे^३ ॥
 राजा भवति धर्मात्मा सर्वत्र भुवनेषु च ।
 ह्येष कृतपुष्यं ये स्वयम्भुवे चिपेत्मुदा ॥
 भवन्ति मनुजास्ते च धर्मात्मानः सुशीलिनः ।
 स्नाभाविकानि पुष्याणि चिपेत्तस्मै मुदा पुनः ॥
 तेषां सर्वेषां^४ पुष्याणां स्नाभाविकफलं लभेत् ।
 एकपुष्येनैकफलं दशेन दशमं फलम् ॥
 शतेन शतकञ्चापि सहस्रेण सहस्रकम् ।
 लक्षेण लक्षकञ्चापि कोटिना कोटिकं तथा ॥
 फलमित्यश्च संप्राप्ता भविष्यन्ति न संग्रहः ।
 इति मत्वा च ये सर्वे मनुजादयो^५ मानवाः ॥
 अत्यर्थञ्च चिपेत्पुष्यं मुदा तस्मै पुनः पुनः ।
 धर्मार्थकामदं पुष्यं सर्वत्र भुवनेषु च ॥

१ D सम्भवे । २ D बुद्धपुत्रो ।

३ D सुवर्षकृतपुष्यं ये तस्मै दाना स्वयम्भुवे । ४ D स्नाभाविकानां ।

५ D मनुजादय ।

यद् यद् पुष्यं चिन्नकेन तत्तद्फलं प्रलभ्यते ।
 यथानुलभ्यते^१ द्रव्यं दक्षिणानुप्रयच्छति ॥
 धर्मार्थकाममोक्षञ्च प्राप्नुवन्ति च मानवाः ।
 दक्षिणायुक्तपूजायाः फलं सर्वं समुद्भवेत्^२ ॥
 दक्षिणायुक्तपूजायाः स्वल्पफलं प्रकथ्यते ।
 दानकर्म्मविवाहेषु देवार्चने विशेषतः ॥
 यज्ञतीर्थेऽभिषेके च दक्षिणा शुद्धते सदा ।
 तस्माच्च दक्षिणा देया कर्म्मसमाप्तकारकाः^३ ॥
 यावद्दक्षिणा हीनैव^४ तावत् कर्म्मफलं न हि^५ ।
 यथा यथा बडं दद्यात्तथा तथा फलं लभेत् ॥
 यथा यथा स्वल्पं दद्यात्तथा तथा फलं लभेत् ।
 आयुरारोग्यकल्याणं शुभञ्च सुखसम्पदम् ॥
 सर्वत्र सर्वदा भद्रं ददाति दक्षिणा शुभाः ।
 दक्षिणा परमं दानं^६ सर्वकर्म्मसमाप्तकृत्^७ ॥
 दक्षिणापूर्णकर्म्मेण धनेशो भवति ह्यसौ ।
 जाम्बूनदेन उत्तमं^८ सुवर्णेन महोत्तमम् ॥
 मध्यमं रजतेनापि मानुष्यैर्लभ्यते फलम् ।
 इति मत्वा च मानुष्या दक्षिणां ठौषितञ्च ये^९ ॥

- १ D यथानुर्लभतो । २ D समुद्भवे । ३ D सम्पूर्णकारकाः ।
 ४ D यावच्च दक्षिणा हीने । ५ B omits नहि ।
 ६ A दक्षिणां परमदानां । ७ D ० वान् । ८ D जाम्बुनदेनोत्तमम् ।
 ९ D दक्षिणाठौषितञ्च ये ।

तस्याः^१ पुष्यफलेनापि भविष्यति धनेश्वराः ।
 माणिक्येन रविः ग्रान्तं मौक्तिकेन^२ च चन्द्रमा ॥
 अङ्गारो विद्रुमेनापि पुष्यरागेन च बुधः ।
 वृहस्पतिः सुवर्णेन तथा वज्रेण शुक्र वैः ॥
 शनिश्वरं नीलेनापि^३ राज्ञः श्रोत्रोच्चनेन च^४ ।
 क्रकेतनेन केतुश्च^५ सुमलेन च जम्बकम् ॥
 अनेगं विविधं^६ रत्नं दक्षिणावर्त्तशङ्खकम् ।
 नष्टशोकाः सुवंग्रास्य पूर्णैश्चिथा मनोरथाः ॥
 नानारत्नं ददौ तस्मै इत्थं फलं प्रसभ्यते ।
 इत्येवं विविधं रत्नं ददौ तस्मै च दक्षिणाम् ॥
 रत्नेश्यास्य भवन्ति ते^७ धनाधिपेन ग्राह्याः ।
 एवं वज्रगुणं ज्ञात्वा सर्वे च मनुजादयः ॥
 रत्नानां दक्षिणां तस्मै ददाति स पुनः पुनः ।
 पिण्डपात्रं ददौ तस्मै स्वयम्भुवे पुनः पुनः ॥
 नानायुक्तैर्नानाफलं^८ सभन्ते च पुनः पुनः ।
 रत्नपात्रं ददौ तस्मै तुषितेशो भविष्यति ॥
 दिव्यस्त्रीभिः परिवृत्तश्च तुषितेषु सुवासितः ।
 जाम्बूनदहृतं पात्रं ददौ तस्मै जिनासये ॥
 यामेशो भवति सोऽयं देवकन्यापरिवृतः ।
 सुवर्णकृतपात्रं ये तस्मै ददौ सुदा पुनः ॥

१ D तस्य । २ A मौक्तिकेन चन्द्रमा । ३ D नीलकेन ।
 ४ A श्रोत्रोच्चनेन च । ५ B क्रकेतनेन केतुश्च । D कर्कोटकेन केतुश्च ।
 ६ D अनेकविविधं । ७ D रत्नेश्यास्य भवन्तीति । ८ D फलं नाना ।

अपराभिरतिं कृत्वा चयचिंशेसरो भवेत् ।
 रजतकृतपाचं ये तस्मै ददौ सुदा पुनः ॥
 महाराजाणश्चत्वार भवन्ति च पुनः पुनः ।
 ब्रह्मत्वं कांग्रपाचैश्च चयचिं ताघपाचकैः ॥
 वैश्वत्वं मृग्यैः पाचैः पाषाणैः शूद्रकं भवेत् ।
 इत्यं नानाविधं पाचं ददौ तस्मै स्वयम्भूवे ॥
 ईप्सितं फलसंप्राप्तस्ते नराः स्वर्गगामिनः ।
 गोदुग्धं ओदनैर्ब्रह्मं क्षीरोदनैर्दिवौकसम् ॥
 शास्त्रोदनैर्मनुष्यत्वं निःसंग्रयं प्रलभ्यते ।
 तैलपूरकैरधमं मध्यमं दूतपूरकैः ॥
 उत्तमं गोघृतैर्युक्तैर्पूपैश्च तत्फलं लभेत्^१ ।
 पूरकैः सह पाचञ्च तस्मै ददौ च मानवाः ॥
 पूर्वोक्तञ्च फलं लभ्य^२ चिद्विषु गमिष्यति ।
 ओदनं विविधं इत्यं पिण्डपाचं ददौ च ये ॥
 सुधांसुभोजिनः सर्वे चयचिंशे विशेषतः ।
 एवं बह्वृणं मत्वा पिण्डपाचस्य यद्फलम् ॥
 तद्फलं विविधं प्राप्य पुण्यवान् सुखवान्भवेत् ।
 शूद्राणु मैत्रेय वक्ष्यामि पिण्डपाचस्य यद्फलम् ॥
 पिण्डपाचप्रदानस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ।
 सर्वभूमिरुहानाञ्च पचसङ्ख्या तु^३ विद्यते ॥

१ D वक्ष्यं । २ A उत्तमं गोघृतैश्च पूरकस्य इदं फलम् ।

३ D पूर्वोक्तं फलं लभ्यञ्च । ४ D च ।

सर्वेषां प्राणिजातीनां रोमसङ्घा च विद्यते^१ ।
 तस्मै पिण्डप्रदानस्य पुण्यसङ्घा न विद्यते ॥
 वर्षकोटिसहस्राणि मेवा वर्षेषुः सर्वतः^२ ।
 रात्रिन्दिनमविच्छिन्नं तदसि विन्दुसङ्घाकाः ॥
 ग्रन्भूवे^३ पिण्डदानस्य फलसङ्घा न विद्यते ।
 नदीसमुद्रजलाणां^४ ग्रन्थते विन्दुसङ्घिकाः^५ ॥
 तस्मै पिण्डप्रदानस्य फलं वक्तुं न शक्यते ।
 गजकोटिसहस्राणि गवां कोटिग्रतानि च ॥
 कोटिकन्याप्रदानाच्च पिण्डपात्रं तु गौरवम् ।
 अतीतैरपि बुद्धैश्च प्रत्युत्पत्तैरनागतैः ॥
 [सर्वैश्चानागतैश्चापि फलवक्तुं न शक्यते ।
 अहमधम एकाकी अप नैपासमच्छले ॥
 आयातः पिण्डपात्रस्य फलं वचे न शक्यते ।
 तथागताश्च विद्यन्ते ददौ तथागताश्च च ॥]
 तथागता न विद्यन्ते बोधिसत्तेभ्यः संददौ ।
 बोधिसत्त्वो^६ न विद्यन्ते भिक्षुणीभिक्षुभ्यां ददौ ॥
 भिक्षु^७ भिक्षुणीनापि च चैरनेभ्यो^८ ददौ पुनः ।
 ग्रन्भू^९ चैत्ये जिने दानात्तन्मते उत्तमं फलम् ॥

१ D has an additional line सर्वेषां जातिनां सङ्घा रोमानाश्चापि विद्यते । २ A सर्वत्र । ३ D ग्रन्भूवे । ४ D •जलाणां ।

५ D •संख्यकाः । ६ A omits the portion bracketted.

७ D बोधिसत्त्व । ८ D भिक्षुश्च । ९ D चैरनेभ्यः । १० D ग्रन्भू० ।

धातुस्वरूपे चैत्ये दानात् मध्यमं लभ्यते फलम्^१ ।
 सर्वज्ञमुरवे^२ दानात् फलसङ्ख्या न विद्यते ॥
 स्वविरेभ्यश्च दानाच्च सर्वज्ञत्वं प्रस्रभ्यते ।
 भिक्षुभिक्षुणीभ्यां दानाद्दण्डफलं प्रस्रभ्यते^३ ॥
 शाक्यवंशे प्रदानाच्च ईप्सितं लभ्यते फलम्^४ ।
 [वजाचार्याय वै दानात् निष्फलं लभ्यते ननु ॥]
 इति श्रुत्वा च मानुष्याः पात्रे ददौ पुनः पुनः ।
 अपात्रे पिण्डदानाच्च स्वल्पं फलं प्रस्रभ्यते ॥
 पात्रे पिण्डप्रदानाच्च बह्वं फलं प्रस्रभ्यते ।
 इत्थं मत्वा च मैत्रेय सर्वे च मानवादयः ॥
 तस्मै पिण्डप्रदानाच्च निश्चयं लभ्यते फलम् ।
 तण्डुलानि ददौ तस्मै स्वयम्भुवे सुदा पुनः ॥
 भोग्यवान् भवति चासौ अमृतं भोजनं लभेत् ।
 धान्यादि भूमिजं त्रीहिं सर्वं ददौ स्वयम्भुवे ॥
 इष्टं फलं प्रस्रभ्यन्ते मानुजादय मर्त्यजाः ।
 धान्यैश्च ग्रान्तिहृत्वापि यवेन पुष्टिहृत्तथा ॥
 तिलैश्च वश्यहृत्वापि महाबलश्च^५ माषकैः ।
 सिद्धार्थैः सर्वहृत्वापि त्रीहीनाश्च इदं फलम् ॥

१ D धातुस्वरूपे च चैत्ये च दानाच्च मध्यमं फलं । २ D ०गुरवे ।

३ D भिक्षुश्च भिक्षुणीश्चापि दानात् फलं बह्वं लभेत् ।

४ D ईप्सितश्च फलं लभेत् । ५ C omits this line. ६ A बह्वं ।

७ A महाबलं ।

मुदा तस्मै ददौ योऽपि वाञ्छितं लभते फलम् ।
 चतुर्विंशति त्रीद्विंश ददौ तस्मै च मानवाः ॥
 येषां येषां फलमुक्तं तेषां तेषां फलं लभेत् ।
 भृङ्गारञ्च ददौ तस्मै गन्धवारिभिः पूरितम् ॥
 दृष्णारोगं न जातु स्यात् मनुजादथ मानुषाः ।
 भृङ्गारथास्त्रिकं शृङ्गं ददौ तस्मै सयम्भुवे^१ ॥
 रत्नथास्त्रिं प्रसन्नभक्तो त्रिदिवेषु विशेषतः ।
 खिक्खिस्त्रिकां^२ ददौ तस्मै सयम्भुवे पुनर्मुदा ॥
 षड्गतिं न प्रसन्नभक्तो केवलं मोक्षगामिनः ।
 कुन्धारञ्च ददौ तस्मै सयम्भुवि जिनासये ॥
 निष्पापी किष्किष^३गामी भवन्ति सर्वजन्मसु ।
 सुवर्णेन कृतं ठौक्य उत्तमं लभते फलम् ॥
 रूप्येण मध्यमं वापि ताम्रादि स्वल्पकं फलम् ।
 इत्थं नानाविधैर्वापि धातुभिः कृतद्रव्यकम् ॥
 भृङ्गारादिं ददौ तस्मै वाञ्छितं लभते फलम् ।
 काष्ठपादं ददौ तस्मै सयम्भुवे पुनर्मुदा^४ ॥
 मरकगामी^५ न भवेत् स्वर्गगामी च केवलम् ।
 उपानहं ददौ तस्मै सुवर्णे धातुभिः कृतम् ॥
 अङ्घ्रिराभी भवेच्चासौ खेऽपि गामी च केवलम् ।

१ A भृङ्गारथास्त्रिकं ददौ तस्मै सयम्भुवे मुदा पुनः । २ D खिक्खिस्त्रिकां ।

३ D किष्किषं । ४ D मुदा पुनः । ५ D *गामिं ।

१[जातेन तेन मुनिना प्रथमं भूयकामता ॥
 सप्तपदे पद्मोद्भूते पादुकायुग्मदानतः ।
 इति गुणं प्रतिश्रुत्वा तस्मै ददौ उपानहं ॥
 षड्विंशती भवेद्यासौ विद्यङ्गामी च केवलम् ॥]
 भिक्षुग्रामधिरित्यं ये ददौ तस्मै मुदा पुनः ॥
 भिक्षुभावं प्रसन्नभ्यन्ते मर्त्यलोके विग्रेषतः ।
 सिंहगार्हृणहस्तिभिर्युक्तं सिंहासनं ददौ ॥
 इन्द्रपदं प्रसन्नभ्यन्ते चयत्रिंशे विग्रेषतः ।
 सिंहगार्हृणौ युक्तञ्च हस्तिसिंहौ च वा अपि ॥
 गार्हृणसिंहावथवा तस्मै च मानवादयः ।
 सिंहासनमिदमित्यं ददौ च स्वयम्भूवे मुदा^१ ॥
 चक्रवर्तिनो भवन्ति^२ विग्रेषैर्मर्त्यमण्डले ।
 हस्तिनौ युक्तञ्च सिंहौ गार्हृणावथवा पुनः ॥
 सिंहासनं ददौ इत्यं ते राजान भवन्ति च ।
 पर्यङ्कं तूष्णिकादीञ्च ददौ तस्मै मुदा पुनः ॥
 दिव्यासनं प्रसन्नभ्यन्ते देवमर्त्यचिह्नोक्तिषु ।
 दीपयासिं ददौ नित्यं दीपेन सह मानवाः ॥
 दिव्यचक्रं प्रसन्नभ्यन्ते चिदिवेषु विग्रेषतः ।
 आरतिदीपं^३ नित्यञ्च ददौ तस्मै स्वयम्भूवे ॥
 अत्यथं ज्ञानचक्रञ्च प्रसन्नभ्यन्ते न संग्रयः ।

१ B omits the portion bracketted.

२ D •हस्तीभिः ।

३ D श्रीस्वयम्भूवे ।

४ D चक्रवर्तिन् भवन्ती च ।

५ A व्यासति० ।

धूपंदहं ददौ तस्मै सख्यभुवे सुदा पुनः ॥
 दिव्यप्राणं प्रसन्नभक्तो चिदिवेषु विग्रेषतः ।
 जज्ञभाण्डं ददौ तस्मै मानवाद्य मानुषाः ॥
 द्वाररोगा विनश्यन्ति^१ सर्वत्र जन्मजन्मसु ।
 गन्धसुग्रीतसज्जलैः^२ सख्यैश्च वारिभिः सह ॥
 तासादिकघटदानादन्ते बौद्धपदं सभेत् ।
 शौवर्णरूप्यभाण्डस्य ददौ तस्मै सुदा पुनः ॥
 दिव्यदेहा भवन्ति ते चषचिंशे विग्रेषतः ।
 तासादिधातुषुं भाण्डं सुदा तस्मै पुनर्ददौ ॥
 भवन्ति मानुषास्तो च धनाधिपेन ग्राह्याः ।
 पाषाणं मृत्पत्रं वापि नानाभाण्डं ददौ सुदा ॥
 अप्रष्टया धनाख्यास्य भवन्ति मानुषास्त ते^३ ।
 तस्मै च भक्तियुक्तेन पात्रपूर्णं प्रदापयेत् ॥
 [योऽप्रष्टया प्रदत्तेन पात्रपूर्णं न कारयेत् ।
 अधनोऽसौ कुलदेवौ कुष्ठरोगी भवेत्कुधीः ॥
 तस्माच्च अप्रष्टयाभक्ता पात्रपूर्णं प्रदापयेत् ।]
 पूर्णपात्रप्रदानेन गृहे सख्यी सुनिश्चराः^४ ॥
 आरोग्यं सुखकल्याणं पुत्रपौत्रीप्रवर्द्धनम्^५ ।
 इति मत्वा च मानुष्याः पूर्णपात्रं प्रदापयेत् ॥

१ A विनश्यन्ति । २ D सुगन्धश्रीतसज्जलैः । ३ D मानुषा च ते ।
 ४ C omits the portion bracketted. ५ D प्रवर्द्धते ।
 ५ A D आरोग्यं सुखं कल्याणं पुत्रप्रवर्द्धनं पौत्री ।

पूर्णपात्रप्रदानस्य फलसंख्या न^१ विद्यते ।
 मृदङ्गादिभिर्वाद्यैश्च दुन्दुभिः पटहादिकैः ॥
 वीणाभि मुरुजैर्वापि ध्वनत्घण्टैश्च^२ कांश्रजैः ।
 ढक्कादिमण्डलवाद्यैर्भङ्गुडिण्डिमच्छलैः^३ ॥
 इत्यादिभिश्च वाद्यैर्ये वादयन्ति स्वयम्भुवे ।
 गन्धर्वा च न जातु स्यात् सुन्दराश्च सुदेहिनः ॥
 मनोश्रवणास्ते जाता देवमर्त्ये विप्रेषतः ।
 भेरीभिरपि काहारैस्त्र्यैर्घाषैश्च वाद्यकैः ॥
 घोषणां^४ कारयामासुः स्वयम्भुवे मुदा पुनः ।
 सुस्वराः स्निग्धघोषाश्च भवन्ति सर्वजन्मसु ॥
 किन्नराश्च न जातु स्युः^५ केवलं देवजन्मिनः ।
 जन्तुशृङ्गैर्न^६ जन्तु स्यात् माहिषैर्माहिषं न हि ॥
 अजशृङ्गैरजं न स्यादेङ्कैरेङ्कं न हि ।
 मानवादय इत्यं ये शृङ्गघोषं प्रचक्रु हि ॥
 पशुजन्मं न जातु स्यात् मानुषा अपि केवलम् ।
 जलजन्तुं जन्म न स्यात् शङ्खैश्च शुक्तिकं तथा^७ ॥
 जलजैर्घोषणां कृत्वा जलजन्तुं न हि^८ ।
 गीतेर्गाणैश्च ये तस्मै विविधैर्भाजनैरपि^९ ॥

१ A omites न । २ D °घटैश्च । ३ D ढक्कादिमङ्गलैर्वाद्यैः ।
 ४ D °भर्भरैः । ५ D घोषणं । ६ D स्यात् । ७ D जन्तुशृङ्गैर्नजातु ।
 ८ A जलजन्तुं न स्याच्छङ्खैः शुक्तिकं तथा । B शुक्तिकैः शुक्तिकं तथा ।
 ९ D क्वचिन्न हि । १० A भोजैरपि ।

गाणथामासुरत्यर्थं सुषोषैर्मधुरस्वरैः ।
 मनोज्ञवक्त्रान्वाक्यान् च सुषोषान् मधुरस्वरान् ॥
 प्राप्नुवन्ति सदा मर्त्यास्त्रिदिवेषु विशेषतः ।
 धारणी च पठेत्तस्मै मनुजादय मानवाः ॥
 सर्वश्लवं प्रस्रभ्यन्ते षिदिवेषु विशेषतः ।
 पाठञ्चापि पठेत्तस्मै मानुषाश्च पुनः पुनः ॥
 यद्दृषीडा विनश्यन्ति ग्रान्तिः पुष्टि भविष्यति ।
 गद्यं पद्यं स्तोत्रं स्तुतिं कृत्वा दिनेदिने^१ ॥
 सुन्दराः शुद्धदेहाश्च भवन्ति पण्डिताः भ्रुवम् ।
 भाषणैविविधैस्तस्मै स्तोत्रं कृत्वा प्रतिदिने^२ ॥
 सुखराः स्निग्धघोषाश्च भवन्ति सर्वजन्मसु ।
 तस्य मन्त्रं जपेदापि मनुजादय मानवाः ॥
 सर्वफलं प्रस्रभ्यन्ते अग्ने बौद्धपदं सभेत् ।
 ग्रान्तिमचोभ्यमन्त्रेण पुष्टिञ्चामोघसिद्धये^३ ॥
 वश्यं^४ चाप्यमिताभस्य रत्नेशस्य श्रीसम्पदम्^५ ।
 वैरोचनस्य मन्त्रेण सर्वफलञ्च प्राप्यते^६ ॥
 मानुषा इति मत्वा च सञ्छेवा च सदा कृताः ।
 विद्यां अचोभ्यमन्त्रेण रत्नेशस्यापि सम्पदम् ॥
 कर्षदं चामिताभस्य अमोघसिद्धेः सिद्धिदम्^७ ।

१ D गद्यं पद्यं स्तुतिं कृत्वा मत्त्या भावं दिने दिने । २ D भाषणै विविधै
 स्तोत्रं तस्मै कृत्वा दिनं प्रति । ३ B ० सिद्धे च० । A अमोघसिद्धेः पुष्टिकम् ।
 ४ A वश्य । ५ D अत्रियं पदं । ६ D सर्वं फलं प्रस्रभ्यते । ७ D सुसिद्धिदं ।

वैरोचनस्य मन्त्रेण मोक्षश्च प्राप्यते ननु^१ ॥
 इत्थं ज्ञात्वा च मानुष्याः तच्छेवां निश्चयं कृतम् ।
 भैत्रेय ऋषु वक्ष्यामि मन्त्रजापस्य यत्फलम् ॥
 तेषाञ्च मन्त्रजापस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ।
 सर्वपृथ्वीरुहानाञ्च पचसङ्ख्या तु विद्यते ॥
 सर्वेषां सप्तजातीनां केशसङ्ख्या च विद्यते ।
 तेषां मन्त्रसप्तजापस्य पुण्यसङ्ख्या न^२ विद्यते ॥
 अद्भ्यकोटिसहस्राणि घनाः वर्षेभ्युः सर्वतः ।
 दिनं रात्रिमविच्छिन्नं^३ तदस्ति विन्दुसङ्ख्याया ॥
 शम्भुव मन्त्रजापस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ।
 नदीशागलजलानां^४ शक्यते विन्दुसङ्ख्याया ॥
 तस्य जापस्य मन्त्रस्य फलं वक्तुं न शक्यते ।
 इत्तिकोटिसहस्राणि गवां कोटिशतानि च ॥
 कोटिकन्याप्रदानाञ्च मन्त्रजापस्य उत्तमम् ।
 अतीतैरपि बुद्धैश्च प्रत्युत्पन्नैरनागतैः ॥
 सर्वैस्तथागतैश्चापि फलं वक्तुं न शक्यते ।
 अहं अधम एकाकी अत्र नेपात्तमण्डले ॥
 आयात^५ मन्त्रजापस्य कथं वक्तुं प्रशक्यते ।
 इत्थं ज्ञात्वा च मानुष्यास्तेषां मन्त्रं जपेन्ननु ॥

१ D पुनः । २ D च । ३ D दिनरात्रिमविच्छिन्नं ।

४ D नदीशागर स्यम्भुवां । ५ D आयाता ।

ईक्षितं फलं^१ सम्प्राप्ता मोक्षश्च अधिगच्छति ।

व्यञ्जनेर्वीजयन्तस्मै^२ खयम्भूवे मुदा पुनः ॥

राजत्वञ्च प्रसभ्यन्ते विशेषैर्मर्त्यमण्डले ।

चामरेर्वीजयन्वापि तस्मै च मानवादयः ॥

राजेश्वरं^३ प्रसभ्यन्ते निश्चयं मर्त्यमण्डले ।

चामरं^४ व्यञ्जनं वापि वीजयार्थं ददौ च ये ॥

ईक्षितफलं सम्प्राप्ता^५ भवन्ति जन्मजन्मसु ।

सुधालेपं मुदा तस्मै चरन्ति मानवादयः ॥

रागद्वेषसन्धोहादि^६ त्यक्त्वा याति सुराक्षयम् ।

धनेश्वरा दीर्घायुष्का शौभाग्याश्च सुकृत्विनः ॥

एवञ्च सुखसम्प्राप्ताः परचे मोक्षगामिनः ।

शङ्खभस्मैः प्रलेपस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ॥

शिलाभस्मैः प्रलेपस्य बड्डफलं प्रसभ्यते ।

सुवर्णचूर्णैर्दुग्धैश्च मिश्रितैः सह सङ्गमैः ॥

सुधाभिर्लेपं कुर्वन्ति वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।

यद् चक्षुधाभिलेपन्ति तत्तत्फलं प्रसभ्यते ॥

ईक्षितफलं सम्प्राप्य^७ पूर्णचन्द्रमिव द्युतिम् ।

कामदं कामदं तस्मात् पुत्रदं पुत्रदं तथा ॥

मोक्षदं मोक्षदं चापि वाञ्छितं वाञ्छितं लभेत् ।

१ A ईक्षितफलं । २ D वीजयन्तं । ३ B राजेश्वरं । ४ A चामरं ।

५ D फलञ्च ईक्षितं प्राप्ताः । ६ D रागद्वेषश्च मोहादि ।

७ D फलञ्च ईक्षितं प्राप्ताः ।

यथा सुधाभिः श्वेतञ्च तथा तद्वत्फलं लभेत् ॥
 सर्वेषां प्राणजातीनां चन्द्रमा इव गौरवम् ।
 इति मत्वा च मानुष्याः सुधालेपं प्रकुर्वन्ति^१ ॥
 दिव्यदेहाश्च ते प्राप्तास्ताथागतपदं^२ लभेत् ।
 अकारमुखमन्त्रैश्च वल्यौपहारकं ददौ ॥
 भवेयुर्देवपुत्राश्च सुधा च भोगिनः सदा ।
 जलेन मण्डलं कृत्वा तस्मै ददौ पुनः पुनः ॥
 राज^३वल्लं प्रसभ्यन्ते विशेषैर्मर्त्यमण्डले ।
 वितस्त्रिमात्रं भूमौ च पिष्टवासैश्च^४ मण्डलम् ॥
 ददौ तस्मै च ये भक्त्या सौभाग्यं लभ्यते फलम् ।
 रत्नमण्डलयालिञ्च ददौ तस्मै सगौरवम् ॥
 चक्रवर्ती^५ भवन्ति ते सप्तरत्नैः परितृतः ।
 गजेन गजरत्नञ्च पुरुषेणापि पौरुषम् ॥
 अश्वेन अश्वरत्नञ्च स्त्रीरत्नेन स्त्रीरत्नकम्^६ ।
 खड्गेन खड्गरत्नञ्च चक्रेण चक्ररत्नकम् ॥
 मणिना मणिरत्नञ्च निधानेन निधानकम् ।
 चन्द्रेण चन्द्रवद्भाति सूर्येण सूर्यवत्तथा ॥
 एतैः रत्नैश्च सम्पूर्णं तस्मै च मण्डलं ददौ ।
 पूर्वविदेह जम्बू च अपर गोडानिमपि^७ ॥

१ D प्रकुर्वन्ति । २ D तथागत० । ३ D राजा । ४ D विष्ट० ।
 ५ D चक्रवर्ति । ६ D त्रिरत्नकं । ७ D गोडवस्त्रोमपि ।

उत्तरं सुहृद् आदिश्च उपदीपं चतुर्विधम्^१ ।
 अष्टदीपेषु^२ संयुक्तं अष्टद्वीपप्रोपगोभितम् ॥
 गानारत्नैः समायुक्तं अनेकैरङ्गपूरितम् ।
 इत्यादि रत्नैः सम्पूर्णं ददौ तस्मै सुदा पुनः ॥
 नेहमिव सुसंयुक्तं मण्डलञ्च सुप्रोभितम् ।
 पञ्चरत्नमयैः कृत्वा सम्पूर्णं रत्नमण्डलम् ॥
 निर्यान्तयन्ति तस्मै ये मानुजादय मानवाः ।
 रत्नमण्डलमित्यं ये ददौ तस्मै सुदा पुनः ॥
 सप्तरत्नैः परिवृत्त्य चक्रवर्त्ती भवन्त्यसौ^३ ।
 अनेन च परिपूर्णं राज्यञ्च^४ प्रतिपूरकम् ॥
 प्राप्यते गौरवं नूनं स्त्रीटं पूर्णञ्च मङ्गलम् ।
 तस्मै धानप्रदानेन धानगामी नरो भवेत् ॥
 पुष्पधाने सुसंस्थित्वा ते नराः स्वर्गगामिनः ।
 मृहञ्चापि ददौ तस्मै धर्मधातु स्रथभुवे ॥
 स्वर्गमृहं प्रसन्नभन्ते देवपुत्रो भविष्यति ।
 प्रासादञ्च ददौ तस्मै स्रथभुवे सुदा पुनः ॥
 वैजयन्तं प्रसन्नभन्तः देवराजो भविष्यति ।
 विहारञ्च ददौ तस्मै मानवाश्च सुदा पुनः ॥
 ईप्सितं^५ फलसम्प्राप्तो जिगपुत्रो भविष्यति ।
 सर्वज्ञाश्च च अर्थेन विहारञ्च कृतं ददौ ॥

१ A ०द्विपं । २ A ०द्विपैः । ३ D सप्तरत्नपरिवृत्त्य चक्रवर्त्ति भवन्त्यसौ ।

४ A राज्य च । ५ D ईप्सितं ।

तस्मै विहारदानस्य अप्रमेयफलं लभेत् ।
 सर्वेषामपि पुण्यानां फलसङ्ख्या च विद्यते ॥
 विहारकृत^१पुण्यस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ।
 मण्डपञ्च ददौ तस्मै मनुजाश्च मुदा पुनः ॥
 धवलगृहं लभ्यन्ते^२ विशेषैर्मर्त्यमण्डले ।
 जनाश्रयं कृतं तस्मिन्मानुषा मनुजादयः ॥
 गृहेभ्यो भवति चासौ देशे देशे विशेषतः ।
 पुष्यार्थं च ददौ वालिं^३ तस्मै च मनुजादयः ॥
 क्षेत्रेभ्यो भवति सोऽपि सर्वत्र भूवनेषु च ।
 भूमिश्चापि ददौ तस्मै मानुजाः अद्भुत्याश्विताः^४ ॥
 भूमिभ्यो भवति चासौ पुण्यात्मा धर्मसंयुतः ।
 भूमिं ददौ मुदा तस्मै ब्रौह्मार्थं तण्डुलस्य च ॥
 सर्वेषामपि लोकानां पृथ्वीभ्यो भवति अशौ ।
 गवां कोटिशतदानात् भूमिदानं तु गौरवम् ॥
 तस्मात्सर्वप्रयत्नेन भूमिदानं मुदा ददौ ।
 भूमिदानफलेनापि भूमिभिः परिपूरितः ॥
 चतुर्वर्णानां वै मध्ये भूमिभ्यो भवत्यशौ^५ ।
 इति मत्वा च मानुष्या भूमिदानं तु गौरवम् ॥
 ददौ तस्मै वागीशाय स्वयम्भुवे मुदा पुनः ।
 वापीकूपतडागादि तस्मै जलाश्रयं कृतम् ॥

१. B omits ०कृत० ।

२ D प्रलभ्यन्ते ।

३ D तस्मै ।

४ A वालिं ददौ पुष्यार्थं च ।

५ D अद्भुत्या मुदा ।

६ D भविष्यति ।

दृषविश्राप्ती भवेच्चासौ स्वर्गं च चमृतं पिबेत् ।
 यथा जलेन लोकाणां मनः प्रस्फुलितं कृतम् ॥
 तथा तद्वत्फलं प्राप्ताः सर्वे च जन्मजन्मसु ।
 जीर्णोद्धारश्च पद्धानं^१ स्यम्भोः मनुजादयः ॥
 सुन्दरा दीप्तदेहाश्च ते नराः स्वर्गगामिनः ।
 शिखासोपानमित्यं ये जीर्णोद्धारं कृतं कृतम् ॥
 ते नरा दिव्यदेहाश्च प्राप्ताः स्वर्गं गमिष्यति ।
 तस्मै स्यम्भुवे नित्यं प्रणामश्च कृतं सुदा ॥
 प्रणामं पौद्वलश्च फलं सस्याप्यते ननु ।
 उत्तमं शिरसा नित्यं हस्तेन मध्यमं फलम् ॥
 अधमं मनसा नित्यं प्रणामस्य इदं फलम् ।
 वचसा च प्रणामस्य फलश्च विद्यते ननु^२ ॥
 [नमस्कार प्रणामस्य स्वल्पफलं प्रकथ्यते ।
 दूरेणापि प्रणामस्य फलश्च विद्यते ननु ॥
 आश्रमं तु प्रणामस्य बड्ढफलं प्रकथ्यते^३] ।
 स्रहस्यार्थं प्रणामस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ॥
 इति मत्वा च मानुष्याः प्रणामश्च कृतं सुदा ।
 जङ्गमं सुगतं एस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ॥
 बोधिसत्वप्रणामस्य ईप्सितं लभ्यते फलम् ।

१ B घट्टानां । B पद्धानं । २ C बड्ढफलं लभ्यते ।

३ C omits the portion bracketted.

भिक्षुश्च भिक्षुणीश्चापि आवकान्^१ जिमशेवकान् ॥
 नमस्कृत्वा प्रमोदेन वज्रफलं प्रसभ्यते ।
 इति ज्ञात्वा च मानुष्या अत्यर्थञ्च सगौरवम् ॥
 तस्मै स्वयम्भुवे नित्यं प्रणामं तु कृतं मुदा ।
 धित्तेन ध्यावनां^२ कृत्वा वाच्या तु धारणीं पठेत् ॥
 इक्ष्वाभ्यामञ्चलिं कृत्वा जानूभ्यां पृथिवीं वहेत् ।
 गिरसा च नमस्कृत्वा एवं पञ्चप्रणामकैः ॥
 दिने दिने नमस्कृत्वा केवलं देवजम्बिनः ।
 मानुषाञ्च न जातु स्यादसुराञ्च तथा अपि ॥
 भूताश्चापि तथा प्रेतान् तिर्य्यञ्चापि च पञ्चमान् ।
 पञ्चगतिं न जातु स्यात् जन्मजन्मान्तरेऽपि च ॥
 एवं पञ्चप्रणामेन देवपुत्रो भविष्यति ।
 उरसा भूं स्पृशं कृत्वा मनसा ध्यावनां कृतम् ॥
 वक्षसा धारणीं पाठेत्सलाटेन पृथ्वीं स्पृशेत् ।
 वृष्टिभ्यां पृथिवीं स्पृष्ट्वा पदभ्यां सम संस्थिताः ॥
 कराभ्यामञ्चलिं कृत्वा जानूभ्यां पृथिवीं स्पृशेत् ।
 अष्टाङ्गैरिति इत्यं ये नमयामासु मानुजाः ॥
 प्रतिदिने प्रणिपत्य अष्टाक्षेण^३ दुरीकृतम् ।
 नावां प्रेतं तिर्य्यञ्च स्वेच्छं दीर्घायुषं मलाम् ॥
 मिथ्यादृक्कुङ्कुकान्तारं मष्टावेते वर्जितम्^४ ।

१ D भिक्षुणी चापि आवकां ।

२ D ध्यावनं ।

३ D अष्टाङ्गेन ।

४ D अववर्जितं ।

एकेन एकं सङ्घां च श्रुतेन श्रुतसङ्घाया ॥
 सहस्रेण अयुतेन सप्तकोटि तथा अपि ।
 इत्येवं सङ्घाया युत्वा प्रणामश्च पुनः पुनः ॥
 सुगतिश्च अनुप्राप्ताः सर्वे ते बोधिसत्त्वाभिः ।
 रत्नकेतोश्च धारण्या पाठेन सह गन्वते ॥
 तस्मै एकप्रणामेन कोटिधा क्षम्यते फलम् ।
 इति मत्वा च मानुष्याः पञ्च अष्टप्रणामकैः ॥
 दिने दिने नमस्कृत्वा फलसङ्घा न विद्यते ।
 यावन्ती भूमिराक्रान्ता अधोकाश्चनचक्रतः ॥
 योजनानां सहस्राणि अश्रीत्या परिकीर्णिता ।
 यावन्ती वालुका तत्र^१ तावन्था परिसङ्घाया ॥
 राजा भवति वीरेग्रस्रकवर्त्ती महीतले ।
 सप्तरत्नसमायुक्तः सर्वविद्याविनायकः ॥
 दीनानायसमुद्गारी चाष्टाङ्गप्रणतो भुवम् ।
 प्रणामश्च कृतं तस्मै नित्यश्च मनुजादयः ॥
 चक्रवर्त्ती भवेद्राजा सप्तरत्नैः परिवृतः ।
 द्वात्रिंशत्क्षत्रैर्युक्तः नानासङ्कारभूषितः ॥
 नानावस्त्रविभूषाङ्गः राजकन्यापरिवृतः ।
 अङ्घ्रिं स्फीतश्च चेमश्च सुभिक्षं परिपूरितम्^२ ॥
 प्राकीर्णं परिपूर्णश्च राज्यश्च प्राप्यते ननु ।
 एवं बद्धगुणं मत्वा मत्वा कायस्य भङ्गुरम् ॥

१ D स्तत्र तावत्या । २ A सुभिक्षश्च पूरितम् ।

तस्मै प्रणामात्कोविद्वान् कायिकं ह्यन्यथा चरेत् ।
 कस्तमननं^१ कुर्याच्च दूलेणापि स्वयम्भुवे ।
 प्रणामश्च करोत्यस्मै फलञ्च वाञ्छितं लभेत् ॥
 बद्धफलं दूरेणापि^२ असङ्गं आश्रमेण तु^३ ।
 संस्पृशेन्^४ प्रणामस्य फलसङ्घा न विद्यते ॥
 इति ज्ञात्वा च मानुष्याः स्वयम्भू जगदीश्वरम्^५ ।
 प्रणिपत्य प्रयोगेण सर्वकालं पुनः पुनः ॥
 प्रदक्षिणां कृतं नित्यं तस्मै च मानवादयः ।
 प्रदक्षिणायाः पुण्यन्तु नानाफलञ्च उक्तवान् ॥
 पदोत्क्षेपेन सुवर्णकर्षदानात्फलं लभेत् ।
 जाम्बूनदसुवर्णानां फलञ्च लभ्यते ननु ॥
 नालस्येनापि यः कुर्यात् स्वयम्भुवे प्रदक्षिणाम् ।
 पदे पदे सुवर्णस्य कर्षदानफलं लभेत्^६ ॥
 एकवारस्त्रिवारञ्च शतं सहस्रकं तथा ।
 अयुतं लक्षकोटिञ्च प्रदक्षिणां कृतं मुदा ॥
 यथा यथा च सङ्घास्त्रि तथा तथा फलं लभेत् ।
 मनुजादय मानुष्या एवं फलं प्रलभ्यते ॥
 इत्थं प्रदक्षिणां कृत्वा ये चापि मनुजादयः ।

- १ B तस्मै प्रणामात्को विद्वान् कायिकं ह्यन्यथा वरेत् । A भवेचरेत् ।
 २ D मननं । ३ A दूलेनापि । ४ B आश्रमं न तु । ५ A संस्पृशेन् ।
 ६ D जगदीश्वरः । ७ A पदे पदे सुसुवर्णकर्षदाने फलं लभेत् ।
 C D फल ।

सुवर्णवर्णा^१ बभ्रुपौत्राः पूज्या मान्वा नराधिपाः^२ ॥
वपुषा प्रदक्षिणां तस्मै मनुजास्य हतं सुदा ।
ईप्सितं फलसम्प्राप्ता देवपुत्रो भविष्यति ॥
पञ्चाष्टाङ्गप्रणामस्य ^३प्रदक्षिणागाद्य तथा ।
तेषां फलस्य सङ्ख्यास्ति देवप्रदक्षिणायाः न^४ ॥
इति श्रुत्वा च मानुष्या वपुषा च पुनः पुनः ।
प्रदक्षिणां हतं तस्मै अत्यर्थं लभ्यते फलम् ॥
नदीसमुद्रजलानां^५ विन्दुसङ्ख्या च विद्यते ।
सर्वभूमिदहाणां पत्रसङ्ख्या च विद्यते ॥
सर्वेषां सत्वजातीनां रोमसङ्ख्या च^६ विद्यते ।
आसु मेरुपृथिवीनां रेणुसङ्ख्या च विद्यते ॥
अतीतैरपि बुद्धैश्च प्रत्युत्पन्नैरनागतैः ।
तस्मै प्रदक्षिणायापि फलं वक्तुं न शक्यते ॥
अहमत्रैव एकाकि वसत^७ अत्र^८ पर्वते ।
फलं वक्तुं न शक्यामि तत्प्रदक्षिणाया अपि ॥
इत्थं प्रदक्षिणां कृत्वा ये चापि मनुजादयः ।
सुवर्णवर्णा बभ्रुपुत्राः^९ पूज्यमाना नराधिपाः ॥
इति मत्वा मैत्रेय तस्मै प्रदक्षिणां कुरु ।
दिने दिने प्रणिपत्य असंख्येयं फलं लभेत्^{१०} ॥

१ D स्वर्णवर्णा । २ B नराधिपौ । ३ D प्रदक्षिणां तथा खलु ।

४ D प्रदक्षिणां खलु । ५ D अम्बुनां । ६ A omits च ।

७ A वसत । ८ B C तत्र । ९ D पौत्राः । १० D असङ्ख्यफललभ्यते ।

बौद्धमूर्तिं स्वयम्भूश्च धर्ममूर्तिं स्वयम्भुवम् ।
 सङ्गमूर्तिं स्वयम्भूश्च तथागतस्वरूपिणम् ॥
 बोधिसत्त्वस्वरूपश्च महासत्त्वस्वरूपकम् ।
 भिक्षुणां भिक्षुरूपश्च सर्वरूपमस्कातम् ॥
 येऽपि च मानवाः सर्वे चिरत्नमूर्तिं स्वयम्भुवम्^१ ।
 शरणं गच्छन्ति^२ भावेन चिरत्नवंग्रजं भवेत् ॥
 दशदिक्षु स्थिताः सर्वे बोधिसत्त्वा जिनात्मजाः ।
 सेवितं^३ सततं^४ सर्वकालं तस्मै अहर्निशम् ॥
 ये जनाः सर्वभावेन सेवितश्च^५ स्वयम्भुवम् ।
 ते नराः फलसम्प्राप्ता स्वर्गगामिनः सर्वदा ॥
 मानुजाश्च सर्वेऽपि नमस्कृतं स्वयम्भुवम् ।
 ते अचयफलं प्राप्ताः सर्वत्र भुवनेष्वपि ॥
 शम्भुं गच्छामि शरणं यावदाबोधिमण्डतः ।
 श्रीशम्भुं शरणं गत्वा पञ्चमूर्तिं तथागतम् ॥
 विज्ञापयामि सम्बुद्धान्दशदिक्षु व्यवस्थितान् ।
 महाकारुणिकाश्चापि पञ्च तथागतानपि ॥
 असङ्ख्येषु कल्पेषु जन्मजन्मान्तरेऽपि च ।
 तत्सर्वमशुभं कर्म देशयामि पुनः पुनः ॥
 अनागतिषु संसारे जन्मन्यत्रैव वा पुनः ।
 यन्मया पशुना पापं कृतं कारितमेव वा^६ ॥

१ A शम्भुवं । २ D गच्छति । ३ A B सेवितं । ४ A B सततं ।

५ A D सेवितश्च । ६ A कृतकारितमेव वा ।

यश्चानुमोदितं किञ्चिदात्मघाताय मोहतः ।
 तदत्ययं देश्यामि पश्चात्तापेन तापितः ॥
 रत्नचयेऽपकारो धो माता पित्रायवा मया ।
 गुहं अन्येन^१ वाचेपात्कायवागबुद्धिभिः कृतः ॥
 अनेकदोषदुष्टेन मयापि येन नायकाः ।
 यत्कृतं दारुणं पापं तत्सर्वं देश्याम्यहम् ॥
 मया बालेन मूढेन यत्किञ्चित्पापमाश्रितम्^२ ।
 प्रकृत्या यच्च सावधं प्रज्ञस्यावद्यमेव च ॥
 तत्सर्वं देश्याम्येष शम्भुव अगतः^३ क्षितः ।
 कृताञ्छिदुःखभीतः^४ प्रशिपत्य पुनः पुनः ॥
 अत्ययमत्ययत्वेन प्रतिगृह्णन्तु नायकाः ।
 न भद्रकमिदञ्चाय^५ न कर्त्तव्यं पुनर्मया ॥
 बोधिसत्त्वैर्यदागम्यं करणीयं मयापि तत्^६ ।
 महासत्त्वैश्च सर्वज्ञैः यत्कृतं तत्करोम्यहम् ॥
 विज्ञापयाम्यहं नाथ शम्भुनाथ^७ तवागतः ।
 तत्सर्वमत्ययार्थेन विज्ञापयामि तु पुनः ॥
 पापदेशनामित्यच्च मानवाश्च कृतं मुदा ।
 तेषां पापान्विनश्यन्ति सर्वत्र जन्मजन्मासु ॥
 अपायदुःखविश्रामं सर्वसत्त्वैः कृतं शुभम् ।

१ D गुरुरन्येन ।

२ D पापमागतः ।

३ D ०मगतः ।

४ A ०दुर्खभीतः ।

५ D नाथा ।

६ D यत् ।

७ D नाथं शम्भुनाथं ।

अनुमोदे प्रमोदे न सुखं तिष्ठन्तु दुःखिताः ॥
 संसारदुःखनिर्माचमनुमोदे शरीरिणाम् ।
 बोधिसत्त्वबुद्धत्वमनुमोदे च ताथिनाम् १ ॥
 चित्तोत्पादसमुद्राश्च सर्वसत्त्वसुखावहान् २ ।
 सर्वसत्त्वहिताधानाननुमोदे च शाशिनाम् ॥
 माता पित्रगुरुणाञ्च अन्येषां सत्त्वजातिनाम् ।
 पुण्यचित्तं समुत्पन्नं पशुजातीनां ३ तथा अपि ॥
 पुण्यानुमोदनामित्यं हतञ्च मनुजादयः ।
 पुण्यफलञ्च सम्याप्राप्ते मोक्षमधिगच्छति ॥

पुण्यानुमोदनायाः ।

चतुर्दिक्षु स्थितान् बुद्धान् प्रार्थयामि ४ हताञ्जलिः ।
 धर्मप्रदीपान् कुर्वन्तु मोहाद्दुःखप्रपातिनाम् ॥

अधेषणायाः ।

जिनान् श्रीशम्भुनाथञ्च ५ याचयामि हताञ्जलिः ॥
 कल्पाननन्तान्तिष्ठन्तु मा भूदन्धमिदं जगत् ।

याचनायाः ।

नमो बुद्धाय धर्माय सहाय च स्वयम्भवे ।
 त्रिरत्नमुत्तये तस्मै आदिबुद्धस्वयम्भवे ॥
 श्रीस्वयम्भुं मे शरणं ६ रत्नत्रयस्वरूपिणम् ।

१ B चाताथिनाम् । २ D चित्तात्पादं समुद्राश्च सर्वसत्त्वसुखावहा ।
 ३ D पशुजाती । ४ A प्राथयामि । ५ A omits च ।
 ६ D श्रीस्वयम्भूशरणम् ।

सर्वप्रतिदिग्ना मेऽद्य स्यम्भुवे कृताञ्जलिः ॥
 अनुमोदे जगत्पुण्यं बुद्धबोधौ दधे मनः ।
 आबोधौ शरणं यामि स्यम्भुं जगदीश्वरम् ॥
 बोधिचित्तं करोम्येव स्वपरार्थप्रसिद्धये ।
 उत्पादयामि बोधिञ्च सत्पाणिमन्त्रयामि वै ॥
 इष्टां चरित्ये संबोधौ भवेऽहं सुगतो^१ गुरो ।
 हिताय सर्वसत्त्वानां चरित्येऽष्टाङ्गपोषधम् ॥
 यथा तथागताः सर्वे बुद्धज्ञानेन चक्षुषा ।
 यानन्ति सर्वे पश्यन्ति कुशलं जातिमूलकम्^२ ॥
 यन्त्रिकायस्यचक्षुश्च यत्स्वभावं तथा अपि ।
 धर्मतया^३ तु विद्यन्ते अनुमोदात्कुशलञ्च वै ॥
 तन्मूलं गित्यं भवति संबोधौ परिष्णामितम् ।
 लोकस्य सुखं दुःखञ्च^४ कर्तुं हर्तुं सदा भवेत् ॥
 यथैव भासुना सर्वे तमः दूरीकृतं भवेत् ।
 चन्द्रमसा यथैवापि प्रह्लादं जगतां कृतम् ॥
 तथा दृष्ट^५ श्रुतस्मृत्या पृष्टकथा च प्रापतः ।
 तत्सर्वं जगतां कुर्यां हित^६सुखाय सर्वदा ॥
 बोधिचित्तयोः ।

१ माता पिता पितामह^६ मातुश्च^८ प्रपितामहः ।

- १ A सुगत । २ A कुशलमूलं जातिकां । ३ A D तन्मैतया ।
 ४ D लोकस्य च सुखं दुःखं । ५ D दृष्टिं । ६ D हितं ।
 ७ A C D बोधिचित्तः । ८ A पितामहतुश्च प्रपितामहः ।
 ९ D पितामहश्च प्रपितामहः ।

इत्यादि पूर्वगं गोचं सुखावतिं प्रगच्छत ॥
 पितृव्यमातुलस्यापि शशुश्च शशुरस्तथा^१ ।
 खगोचं स्त्रीगोचञ्च सुखावतिपदं तथा ।
 पुत्रपुत्री पौत्राश्च सर्वेऽपत्यं तथा अपि ॥
 बौद्धपुत्राश्च ते नित्यं सुवंगश्च भविष्यति ।
 ज्ञातिबन्धुसुहृन्निचदासदासीअभिचकम् ॥
 सर्वे जनाश्च लोकाश्च भवेयुर्बोधिसाभिनः ।
 राजामात्याः सपौराश्च स्त्रियश्च पुरुषा अपि ॥
 कर्मकराः प्रेषकाश्च ते सर्वे बोधिसाभिनः ।
 सर्वे च पशवश्चापि तिर्य्यञ्चापि ससत्त्वजाः ॥
 क्रिमि^२कीटादयः सर्वे भवन्ति जिनपुत्रकाः ।
 एवं नानाविधं तस्मै प्रार्थयन्ति पुनः पुनः ॥
 ते नरा जिनपुत्रा स्युः सर्वत्र जन्मजन्मसु ।
 श्रताक्षरादिभिस्तस्मै^३ क्षमापनमुदाहरेत् ॥
 क्षमस्व हे शम्भुनाथ सर्वसत्त्वानुकम्पया ।
 एकं श्रतं सहस्रञ्च क्षत्रं कोटिं तथा अपि ॥
 स्वार्थेनापि परार्थेन क्षमापनं कृतं मुदा ।
 मम पुत्रपौत्रादिषु मद्भ्य मे चापि बान्धवे ॥
 सुहृन्निचदासीदासराजामात्येषु पौरजे ।
 लोकेषु पूर्वप्रेतेषु सर्वसत्त्वेषु च पुनः ॥

१ A D C शशुश्च शशुस्तथा । २ D क्रमि० । ३ B क्षपावनम् ।

हृषां देहि शम्भुनाथ निरुधं कदरुणां कुह ।
 इत्यं चमापनं तस्मै पुनः पुनः करोति चः ॥
 वड्भिन्नश्च अनुप्राप्ताः सर्व्वज्ञत्वं पदं लभेत् ।
 समुद्धरन्ति निर्मास्रं येऽपि स्वयम्भुवे मुदा ॥
 कुट्टिमुक्तादेशश्च मोक्षप्राप्ता भवन्ति च ।
 तस्मां^१ गणश्च स्वानं ये शोधयन्तीह मानवाः ॥
 रजांसि एभ्य यत्नैश्च समुद्धरन्ति च ये मुदा ।
 हैमवर्णाः सुदृशास्ते पुत्रपौत्रसमन्विताः ॥
 सुभगाः सुन्दरा देहाः परचे नाकगामिनः ।
 एवं विदित्वा मानुष्या रजसादयः शोधितम् ॥
 दणं कपस्रं पाषाणं^२ दूरीकृतं पुनः पुनः ।
 यथा तत्रैव शोधयन्ति तथा तद्वत्फलं लभेत् ॥
 मनुजादय मानुष्याः शुद्धमृहं प्रसूयते ।
 दुग्धार्थं गोप्रदानश्च तस्मै च मनुजादयः^३ ॥
 कल्पवृक्षेण सादृश्यफलश्च^४ लभ्यते ननु ।
 अथ महिषीदानश्च दध्यर्थश्च स्वयम्भुवे ॥
 वाञ्छितश्च फलं प्राप्ताः^५ विशेषैर्मर्त्यमण्डले ।
 चासाथं दुष्टसत्त्वानां रचार्यश्च स्वयम्भुवम् ॥
 शस्त्रहस्तास्त्रिता ये च शम्भुभक्तिसमन्विताः ।
 आयुमन्तो निरोगाश्च पुत्रपौत्रैः समन्विताः ॥

१ D तस्याः । २ B दणं कपस्रं बाणम् । ३ A D मनुजा मुदा ।

४ A कल्पवृक्षेण सादृश्यफलश्च । ५ A वाञ्छितफलं संप्राप्ताः ।

भोग्यवन्तो धनाढ्याश्च गच्छन्त्यन्ते शम्भ्वास्वयम् ।
 मृदङ्गान्मृत्जान्यटहान्दुन्दुभान्मण्डलानपि ॥
 मुकुन्दाश्च ध्वनन्ति च डिण्डिमान् झञ्झरानपि ।
 कांशातालादिकान्तस्मै वादयन्ति च मानवाः ॥
 सुन्दराः दिव्यदेहाश्च भवन्ति सर्वजन्मसु ।
 काहारैश्च तथा त्वर्यैः शङ्खैः शृङ्गादिभिस्तथा ॥
 वंश्रादि घोषवाद्यैश्च^१ भेर्यादिभिः पुनः पुनः ।
 घोषणां कारयामासुस्तस्मै च मानवादयः ॥
 दिव्यश्रोताश्च ते जाताः सुशब्दं शृणुयुः सदा ।
 भाषजैर्विविधैर्गीतैः सुमनोज्ञस्वरयुतैः^२ ॥
 नृत्यश्च कारयन्त्येवं कुर्वन्ति च सुसुन्दरम् ।
 ते नराः सुस्वरा भान्ति सुन्दरा दिवि भूतले ॥
 दिव्यश्रोता महाभिज्ञाः सुशब्दं शृणुयुस्तदा^३ ।
 नृत्यगीतादिकं कृत्वा स्वयम्भुवे च मानवाः ॥
 वन्द्यमानाः सुगात्राश्च निष्पापाश्च बह्वसुताः ।
 दौर्घायुष्का बह्वपुत्राः निरापदा गुणाश्रयाः ॥
 ग्रहव्याधिविमुक्ताङ्गाः भवन्ति ते शुभाकराः ।
 पुनः त्वं शृणु नैचेय तस्य स्वयम्भुवो मुदा ॥
 नानोपवासयुक्तानां फलं वक्ष्यामि तत्ततः ।
 पूर्वस्मिन्दिवसे कृत्वा शुचिं दन्ता विशोधनम् ॥

१ A D घोषवावाद्यैश्च । D घोषयावाद्यैः । २ D ०स्वरैर्युतैः ।

३ D सुशब्दश्च शृणुस्तदा । A शृणुस्तदा ।

चुरकर्मादिकं स्नानं शुचिगन्धोदकैश्चरेत् ।
 प्रातःस्नानं चरेन्नित्यं शुचिवस्त्रासनादृतः ॥
 पद्मगव्यैश्च संग्रोध्य ग्रन्थु^१भ्रतं समाचरेत् ।
 निराहारो जलाहारो शुभ^२भ्रतं समाचरेत् ॥
 पद्मगव्याग्रनो वापि चीरभोजी तथाचरेत् ।
 फलमूलाग्रनो वापि ग्रन्थु^३भक्तः समाचरेत् ॥
 आमिषा मधुमद्यादीन्मार्ग्यास्त्रेहं त्यजेद्भूती^४ ।
 हीनजातं कुशीलञ्च न स्पर्शित्पापिनं तथा ॥
 यद्योक्तं विधिना सर्वं ग्रन्थु^५भक्त्वा समाचरेत् ।
 मानुष्यमानवाद्या ये उपवासं स्वयम्भुवः ॥
 निस्रयं मनसि कृत्वा इत्यं नेमं कृतं गतु ।
 स्वयम्भुव अनेनैव विधिनोक्तं उपोषधम् ॥
 मानवा मानुष्य कृत्वा वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।
 निराहारोऽथवा तस्मै जलाहारो^६ तथैव च ॥
 मासोपवासं नियतं मानवा मानवी कृतम् ।
 इत्यं कृतोपवासस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ॥
 मनुजादयमानुव्याः षड्भिन्नपद^७ लभ्यते ।
 पद्मगव्याग्रनो^८ यस्य चीरभोजी तथा अपि ॥

१ D खम्भु० । २ D श्रम्भ० । ३ D खम्भु० । ४ D व्रतिः ।
 ५ D खम्भु० । ६ D जलाहारो । ७ D षड्भिन्नपदं ।
 ८ D पद्मगव्यासनो ।

[१उत्तमफलसंप्राप्तः^१ पञ्चाभिन्नपदं लभेत् ।
 पञ्चामृतं पिवेत्तस्मै उपोषधं कृतञ्च ये ॥
 पञ्चगतिं न लभ्यन्ते केवलं देवजन्मिनः ।
 फलमूलाग्रनो योऽपि पत्रं स्कन्दं तथा अपि ॥]
 मनुजादयमानुष्य बोधिसत्त्वपदं लभेत् ।
 चीरोदनादिभिर्भक्तैः एकभक्तं कृतं ननु ॥
 १मध्यमं फलसंप्राप्ताः भिक्षुपदं प्रलभ्यते ।
 आमिषा भार्या मद्यादीन्मासमेकं त्यजेच्च ये ॥
 वाञ्छितं फलसंप्राप्ताः इप्सितं^३फललभ्यते ।
 उपवासं कृतमित्यं मानव्य मनुजादयः ॥
 खं खं वाञ्छाफलं लभ्याः स्वयम्भुवः प्रसादतः ।
 जीर्णग्रीर्णभिदीर्णाश्च ये विदधन्ति शम्भुव^४ ॥
 पूर्णकाया कलिमुक्ता^५ धर्मदेहा शरीरिणः ।
 इष्टिकार्थं मृत्पिण्डञ्च इष्टिकां मृत्तिकां तथा ॥
 स्वयम्भुवे ददुर्वेऽपि भूमौशास्ते भवन्ति च ।
 यष्टिकाजीर्णं उद्धारं कृतं तस्मै च मानवाः ॥
 ब्रह्मत्वञ्च पदं लभ्य स्वर्गलोके विप्रेषतः ।
 चक्रावली कृतार्थेन काष्ठं ददुः स्वयम्भुवे ॥
 ते देवाश्च^७ भवन्ति वै स्वर्गलोके विप्रेषतः ।

१ B omits the portion bracketted. २ D ०संप्राप्तिः पञ्चाभिन्नः ।

३ D मध्यमफलसम्प्राप्ताः । ४ D ईप्सितं । ५ D स्वम्भुव ।

६ D कलिमुक्ताः । ७ D ते देवा ।

फलिणी पट्टकादिश्च चक्रावलिं चयोदग्रम् ॥
 जीर्णोद्धारं कृतं येऽपि चयोदग्रभुवनं लभेत् ।
 च्छ उद्धारणं येऽपि कृतं तस्य च मानवाः ॥
 भवन्ति लोके राजानः चक्रवर्त्तिपदं लभेत् ।
 विश्वमण्डिश्च उद्धारं कृतं येऽपि च मानवाः ॥
 भवन्ति देवतास्त्रेऽपि तुषितेग्रो विशेषतः ।
 च्छोपरिध्वजस्यापि जीर्णोद्धारं कृतश्च^१ ये ॥
 देवराजो भवन्ति ते चयचिंशे विशेषतः ।
 कलेग्रं अङ्गनादिश्च जीर्णोद्धारं कृतं ननु ॥
 सर्वत्र जन्मजन्मेषु बौद्धाग्रिस्थो भविष्यति ।
 चतुः ताथागतान्मारा देह उद्धारणं कृतम् ॥
 ते नराः दीप्तदेहाः स्युः सर्वज्ञत्वं फलं लभेत् ।
 जाम्बूनदेन जीर्णश्च उद्धारश्च कृतं ननु ॥
 असङ्ख्यफलसंप्राप्तं^२ बौद्धपुत्रो भविष्यति ।
 सुवर्णेन च जीर्णश्च उद्धारश्च कृतश्च ये ॥
 दिव्यदेहाश्च ते प्राप्तास्त्रयचिंशे विशेषतः ।
 रजतेन कृतं जीर्णं उद्धारश्च कृतं मुदा ॥
 भूपेग्रो भवति राजा विशेषैर्मर्त्यमण्डले ।
 धातुभिश्च कृतं जीर्णं उद्धारं कृतमानवाः ॥
 गृहस्तेषां भवन्ति ते सर्वत्र भुवनेषु च^५ ।

१ D भूवनं । २ A चक्रवर्त्तीपदं । ३ A कृतं । ४ D ° संप्राप्ता ।

५ A भूवनेषु च ।

इति ज्ञात्वा च मानुष्या जीर्णाद्भारं हतं ननु ॥
 ईषितफलसंप्राप्ता वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।
 अथापि षट्पु नैत्रेय स्वयम्भूपूजनाफलम् ॥
 तन्नुभ्यमहं वक्ष्यामि^१ स्वल्पमात्रफलं शुभम् ।
 सर्वतौर्याभिषेकानां गोदानञ्च प्रउत्तमम् ॥
 गोदानानां सहस्राणां अश्वमेधं लभेत्फलम् ।
 अश्वमेधसहस्राणां रक्ष चैत्यमत्तथा^२ ॥
 रक्ष चैत्यसहस्राणां स्थावरचैत्यञ्च तथा^३ ।
 स्थावरचैत्यसहस्राणां स्वरूप^४ हतमहत्फलम् ॥
 स्वरूपानाञ्च सहस्राणां धातुस्वरूपमहत्फलम् ।
 धातुस्वरूपसहस्राणां तं शम्भूपूजन^५ फलम्
 इति ज्ञात्वा च मानुष्यास्तत्पूजनं पुनः पुनः ।
 इत्थं ज्ञात्वा च मानुष्या ह्यप्रमेयफलं लभेत् ॥
 यद् यद् वाञ्छितं सर्वं फलञ्च लभ्यते ननु ।
 भगवन्मुनिशार्दूल पुनवक्तुं त्वमर्हसि ॥
 तस्य स्वयम्भवो नित्यं पूजनाया महत्फलम् ।
 क्षिरद्वानां विशेषेण गुणं वक्ष्यामि तत्त्वतः ॥
 एकचैत्यं प्रतिष्ठाय सर्वदेवप्रतिष्ठिताः^६ ।
 एकचैत्यं प्रपूजेन सर्वदेवाः^७ प्रपूजिताः ॥

१ D वक्ष्ये । २ B लक्षचैत्यस्य सत्कथा । D ०महत्तथा ।

३ D लक्षचैत्यसहस्राणां स्थावरं चैत्यकं तथा । ४ D स्वरूपं ।

५ A ०पूजन० । ६ D ०प्रतिष्ठितः । ७ A सर्वदेवाः ।

एकचैत्यं प्रसंस्कृत्य सर्वदेवास्तु संस्कृताः ॥
 चैत्यविम्बं प्रतिष्ठाप्य व्रतं दानञ्च भोजनम् ॥
 यः कुर्याद्भक्तिसंयुक्तः^१ बोधिभाक्त्य भवेद्भुवम् ।
 सर्वपापः क्षयं याति शम्भुचैत्यं^२ प्रदर्शनात् ॥
 कोटिजम्भतपः पुण्यमेकशम्भु प्रशामतः ।
 ये शम्भुं शरणं यान्ति न ते गच्छन्ति दुर्गतिम् ॥
 प्रहाय सर्वपापानि बौद्धपदं क्षमन्ति ते ।
 ये तु शम्भुं^३ समुद्दिश्य पुण्यं कुर्वन्त वा नवाः ॥
 प्रहाय मानुषान् कायान् भवन्ति बोधिसाभिनः ।
 अतीतानागतानाद्यैः प्रत्युत्पन्नैस्तथागतैः ॥
 सर्वैः शिष्यैस्सहस्राङ्गैः तस्मै च पूजनं कृतम् ।
 एतत्सञ्ज्ञेपतं पुण्यं ज्ञातव्यं शम्भुं^४ कर्त्तव्यम् ।
 न शक्यते जिनैः सर्वैः वक्तुं सर्वं मया कथम् ॥
 अतीतानागतैर्बुद्धैः प्रत्युत्पन्नैस्तथा अपि ।
 तस्य स्वयम्भुवो नित्यं फलं वक्तुं न शक्यते ॥
 अहमचैव^५ एकाकी गोपुच्छपर्वते वशम् ।
 श्रीस्वयम्भुवोऽपि सर्वं न शक्यामि वक्तुं फलम् ॥
 इति मत्वा च मैत्रेय यूयञ्च मानवादयः ।
 तस्य स्वयम्भुवो नित्यं सेवां^६ कृतं पुनः पुनः ॥

१ A °संयुतः । २ D स्वम्भुचैत्यं । ३ A शम्भुं । ४ D सम्भु० ।

५ D अहमैत्रेय । ६ A सेवां ।

अथ तस्य वचः ॥ अत्रां ग्राह्यसिंहो^१ जगद्गुरोः ।
 सर्वेषां पर्वदानाञ्च चेतांसि सुखितं^२ भवेत् ॥
 भवन्ति विपुलासङ्घी पूष्यमानो नृपाद्यैः^३
 दिविभुवि^४ सुजनैस्त्रैर्देवसङ्घैर्महद्भिः ।
 कुमुदशशिनिभाम्भो भोजमध्येषु संस्रः
 तमसमनिभयं ये आवयेच्छम्भुपूष्यम् ॥
 इत्यादिष्टं मुनीन्द्रेण अत्रा सर्वे सभाश्रिताः ।
 लोकास्तथेति विज्ञाय प्राभ्यनन्दन्^५ प्रबोधिताः ॥
 इति मे गुरुणादिष्टं श्रुतं मया तथोच्यते ।
 त्वमप्येव सदा राजन् भज तत्र जिनास्ये ॥
 एतत्पुण्येन ते भद्रञ्चिरुत्पातं सदा भवेत् ।
 बोधिचित्तञ्च सम्प्राप्य बोधिसत्त्व भवेदपि ॥
 ततः सम्बोधिसम्भारं पूरयित्वा यथाक्रमम् ।
 मारान्निर्जित्य सम्बोधिं प्राप्य बुद्धपदं लभेत् ॥
 इति शास्त्रार्हतादिष्टं निगम्य स नराधिपः ।
 अशोकः ससभालोकाः प्राभ्यनन्दन्^६ प्रबोधिताः ॥
 अथाशोको महीपालः साञ्जलिः^७ पुनराश्रितः^{१०} ।

१ A ग्राह्यसिंह । २ B C सुखितम् । D सुखितं ।

३ A नृपाद्यैः । ४ A भूवि । ५ D प्राभ्यनन्द ।

६ D इति शास्त्रासमादिष्टं निगम्य । ७ D प्राभ्यनन्द ।

८ B omits the portion bracketted. ९ D साञ्जलिः ।

१० A पुनराश्रितः ।

तमर्हन्तं यतिश्रुत्वा प्रार्थये^१देवमादरात् ॥
 भदन्त श्रोतुमिच्छामि स्वयम्भूत^२ स सत्कथाम् ।
 तत्सम्यक् समुपादिष्य सम्बोधयतु नो भवान् ॥
 इति सन्नार्थिते राज्ञा सोर्हन्यति महामतिः ।
 उपगुप्तो नरेन्द्रन्तं सन्प्रश्नमेवमादिशत् ॥
 साधु शृणु महाराजन् यथा मे गुरुणोदितम् ।
 तथाहन्ते प्रवक्ष्यामि सर्वलोकाभिवोधने ॥]

इति श्रीमति बृहत्स्वयम्भूपुराणे गोशृङ्गपर्वते स्वयम्भूतैत्यमहा-
 रकोद्देशे पूजाफलवर्णनोनाम द्वितीयोऽध्यायः ॥

१ D प्रार्थयदेवं ।

२ D स्वयम्भुवं ।

तृतीयोऽध्यायः ।

अथ प्रोवाच मैत्रेय भगवन्तं गुणोदधिम् ।
 यदेव भगवानाह तदेव ब्रूहि साम्प्रतम् ॥
 मयि कृपामनुकम्पां लोकानां पुण्यद्वये ।
 सर्वेषामपि सत्त्वानां चाणाय शुभकारिणे ॥
 अपुण्यानां पुण्यार्थाय अहितानां हिताय च ।
 असौख्यानां सुसौख्याय^१ अमोक्षाणां मोक्षप्राप्तये^२ ॥
 पापीनां पुण्यचित्ताय दुःशीलानां सुशीलिने^३ ।
 अधर्माणां सधर्माय अगुणीनां गुणप्राप्तये^४ ॥
 अन्धानां दृष्टये नित्यं मूकानां वाचनाय च ।
 वधिराणां श्रुतार्थाय मन्दानां बुद्धये^५ अपि ॥
 कुञ्जानां चञ्जु अर्थाय^६ पङ्कणाच्च^७ अपङ्कवे ।
 आतुराणां निरोगाय असमर्थानां समर्थये^८ ॥
 अधनानां धनार्थाय अज्ञानानां ज्ञानप्राप्तये^९ ।
 अपुत्राणां सपुत्राय अपौत्रिणां तथा अपि ॥

- १ A सुभिक्षाय । २ B मोक्षाय च । ३ B सुशीलिने ।
 ४ B गुणप्राप्तये । ५ B बोधये । ६ B कुर्व्याय ।
 ७ B पङ्कवानाम् । ८ B समर्थिने । ९ C मन्दानां बुद्धये अपि ।

अदासानां सदासाय अदासीनामपि तथा ।
 अभार्थाणां सभार्थाय अभिषाणां सुमित्रिने^१ ॥
 अवंशानां सवंशाय अबान्धवानां बन्धुवे^२ ।
 अमोक्षाणां समोक्षाय अगुरुणां गुरवे अपि ॥
 अराजानां सराजाय अदीपानां सदीपिने ।
 अराव्यानां सराव्याय मङ्गमर्थञ्च हि गुरो ॥
 सर्वेषामपि सत्त्वानां सर्वेषामपि प्राणिनाम् ।
 तीर्थेष्वपि पशूनाञ्च हितार्थाय सुह गुरो ॥
 दयाकृपां पुरस्कृत्य^३ देवप्रथिव्यधि साम्प्रतम् ।
 शशुनाथोपदेशञ्च देहि मङ्गं गुरो पुनः ॥
 कश्चिन्नवधरे नाथ नेपासोऽयं हृदक्षितः ।
 समन्ताञ्च परिदृष्ट्व कालैश्च पर्वतैर्गु^४ ॥
 पूर्वाञ्च पश्चिमान्तं तु दक्षिणादुत्तरं तथा ।
 सप्तक्रोशञ्च आथामं व्याथामञ्च तथा अपि ॥
 नागागुणविभूषाङ्गं चैकोकोऽपि सुदुर्लभम्^५ ।
 वरुणादय नागेन्द्राः वासितं तत्र सर्वदा ॥
 त्रयत्रिभिः क्रोटिनागेः नागलोकाः समागताः ।
 तत्र क्षिताः सदा नित्यं तस्मादन्य न गच्छताः^६ ॥
 नागराजादसो^७ नागाः विस्तृताश्च स्मभूवन्म् ।

१ A अभिषाणां सुमित्राय ।

२ B सवान्धवे ।

३ A दयाकृपायामपुरस्कृत्य ।

४ D पर्वतैर्गु ।

५ A सुदुर्लभं ।

६ B तस्मादन्यं न गमिता ।

७ A नागराजादय ।

स्वयम्भुवः प्रभावेन स्वभुवनञ्च विस्मृतम् ॥
 अष्टाङ्गोपेतग्रन्थिलैः तद्भुदस्य समन्ततः ।
 पूरितं विविधं नूनं समन्ततः सुशोभितम् ॥
 जलजैः जलजैः पूर्णं अण्डजैः अण्डजैरपि ।
 खगजैः खगजैर्वापि पूरितं पूरितं हृदः ॥
 इत्यादि गुणसंयुक्ते काशीहृदे विचित्रके ।
 तं शब्दं सर्वथा दृष्ट्वा भूमयश्च कृतं ननु^१ ॥
 [केन च कारणेनापि केनार्थं च कृतं ननु]^२ ।
 केन च प्राणिना अत्र केनेत्यं भूमयं कृतम् ॥
 केन राष्यादि सम्पूर्णं केन तत्र प्रस्थापितम्^३ ।
 केन राष्यं कृतं तत्र केन संस्थापितं प्रजाः ॥
 कस्य तथागतस्यापि काले इत्यश्च भूमयम् ।
 तद्भुदस्य समन्ताश्च जलश्च शोषितं ननु ॥
 नगरं निगमं ग्रामं^४ राजधान्यश्च राष्ट्रकम् ।
 जनपदादिसंकीर्णं नानादेशैश्च^५ पूरितं ॥
 चन्द्रं^६ स्त्रीतश्च चेमश्च सुभिक्षं नगरं^७ अपि ।
 आकीर्णजनमानुष्यं समन्ततः सुपूरितम् ॥
 चयोविंशति माकेशाः स्वर्गानां भुवने स्थिताः ।
 ते देवाश्च सदा स्थित्वा^८ पूजिताश्च स्वयम्भुवम् ॥

१ A D ननु । २ B omits this line. ३ B प्रथापितम् ।
 ४ B ग्रामं निगमम् । ५ A D देशश्च । ६ D चन्द्रं ।
 ७ D मङ्गलमपि । ८ D ते देवाश्च स्थिता सत्वा ।

चतुर्वर्गादय^१ चेऽपि मानुषा दूरतस्त्रिताः ।
 वन्दनाञ्च प्रकुर्वन्ति तस्मै स्वयम्भुवे^२ मुदा ॥
 पञ्चदशादिभुवनाः सत्वाश्च नारका अपि ।
 ते सर्वदा स्वयम्भुं च सुमनाञ्च कृतं कृतम् ॥
 अगाढं जलपूर्णञ्च काञ्चीकृद् विधिचकम् ।
 केनेत्यं भूमयं कृत्वा राष्यादयः प्रथापितम्^३ ॥
 नाद्यातं नागवासोऽयं जातोऽभूत्कस्य शासने ।
 कस्य काले भवन्तश्च यामादिकमशेषतम् ॥
 तथागतस्य सकलं वद मे वदताम्बरः ।
 तत्सर्वं सर्वथा ब्रूहि शीघ्रं नाथ दयाकुरु ॥
 कृपां मयि अनुकम्प^४ सत्वानां पुण्यदृष्टये ।
 मोक्षाय च सुभिचाय सर्वेषां च हिताय च ॥
 कालज्ञो^५ समयज्ञश्च भगव^६न्मुनिनाथकः ॥
 तत्सर्वं सर्वथा ब्रूहि लोकानां हितकाम्बया ।
 कृपां देहि दयानाथ कुरुष्व साम्प्रतं ननु ॥
 सर्वसत्वानुकम्पार्थं मय्यपि^७ च दयाकुरु^८ ।
 एवमुक्ते च नैचेय भगवान् प्रत्युदाहरत् ॥
 कालज्ञः समयज्ञश्च सोऽयं सौद्धोदनी^९ मुनिः ॥
 सर्वज्ञश्च जगन्नाथः सर्वविज्ञ जगद्गुरुः ।

१ D चतुर्वर्गादये । २ D स्वयम्भुवं । ३ D प्रस्थापितं ।
 ४ B अन्यस्य । ५ A D कालज्ञ । ६ D भगवान् ।
 ७ B मयीपि च । ८ D कुरुः । ९ D सौद्धोदनं ।

देवासुरमनुष्याणां परमार्थतत्त्वविद्गुरुः ॥
 नानार्थयुक्तं मैत्रेय तत्प्रभावञ्च साम्प्रतम् ।
 शृणु साधु च सुष्ठु च जिज्ञेयं मनसि कुरु ॥
 यथैव च त्वया उक्तं तथैव साम्प्रतं ननु ।
 वाचयामि च^१ भावेन सत्त्वानां हितकर्माया^१ ॥
 लोकानां वृद्धये पुण्यं धर्माय पापकारिणाम्^२ ।
 धर्मात्मानां^३ च मोक्षाय प्राप्तये मुक्तिनां पदम्^४ ॥
 अपुण्यानां सपुण्याय अधर्माणां सधर्मिणे ।
 अकृताणां^५ कृतार्थाय कृतानां फलप्राप्तये ॥
 अमनसिनां मनसे मनसिनां कृताय च ।
 कृतानां वीजोत्पन्नानां फलवृद्धिं फलप्राप्तये^६ ॥
 फलानाञ्च सुभोग्याय भोग्यानां मोक्षप्राप्तये ।
 मोक्षाणां बोधिवीजाय बोधिनां ज्ञानप्राप्तये ॥

अपिच शृणु—

लोकानां वृद्धये पुण्यं धर्माय पापकारिणाम्^७ ।
 धर्मात्मानां समोक्षाय प्राप्तये मुक्तिनां पदम् ॥
 अनाथानां सनाथाय अत्राणानां चाप्याय च^८ ।
 अगुरूणां सगुरवे^९ अराजानां राजाय च ॥

- १ B वाचयिष्यामि । २ D °काम्यया । ३ A कारिणां ।
 D कारकारिणाम् । ४ B धर्मात्मानाम् । ५ D मुक्तिनां प्रदं ।
 ६ B अकृतार्थानाम् । ७ B अफलानां फलाय च ।
 ८ B अपि च मैत्रेय लोकानां पुण्यवृद्धये । ९ D अत्राणां त्राणनाय च ।
 १० B अगुरवे । D सद्गुरवे ।

अस्त्रानां सस्त्रानाथ अस्त्रामिकानां^१ स्त्रामिने ।
 १[अराव्यानां सराव्याथ सपुत्राणां सपुत्रथे ।
 अपुत्रीणां सपुत्रौ च अवंशानां सवंशिने ॥
 अप्रजानां प्रजार्थाथ अग्रामीणां सग्रामीने ।]
 अस्त्रीणाञ्च सपत्न्ये च अधनानां सधनाथ च ॥
 अगुणीनां सगुण्ये अज्ञानानां सुज्ञानथे^२ ।
 अग्निचाणां सग्निचाथ अदासीनां सदाशिने ।
 अदासानां सदासाथ तत्वविन्मैत्रेय शृणु ॥
 अस्मिन्काले च मैत्रेय नेपालमण्डले भुवि^३ ।
 कालीघृदे च विख्याते सहस्रदशमण्डले ॥
 नानारत्नसुसंयुक्ते नानामणिविचित्रके ।
 नानागुणविभूषाङ्गे नानास्त्रीभिः पूरिते ॥
 श्रीस्वयम्भुं जगन्नाथं व्योतिरूपं सरूपकम् ।
 सहस्रसूर्यादधिकं तेजैश्च परिपूरितम् ॥
 स्वयं उत्पन्ननाथश्च^४ कालीघृदे विचित्रके ।
 विश्वकर्मादिभिर्देवैः कृतिमञ्च नहि पुनः ॥
 स्वर्गजैर्मर्त्यजैः सर्वैः तस्य पातालजैरपि^५ ।
 शिवाञ्चकारयामासुः दूरेणाप्यत्रमण्डले^६ ॥

१ B अस्त्रामीनां । २ B has these three additional lines.

३ D अज्ञानाश्चापि ज्ञानये । ४ B स्वयं नेपालमण्डले ।

५ B स्वयम्भुवं जगन्नाथं । C स्वयम्भू । ६ A पातारजैरपि ।

७ A दूरेणापात्रमण्डले ।

तद्गदस्य समन्ताच्च सर्वकालेषु^१ संस्थिताः ।
 नाकजा मर्त्यजा लोकाः पातालजा अपि पुनः ॥
 दूरेण सर्वभावेन वन्दिता पूजिता सदा ।
 प्रतिदिने प्रतिहत्वा तच्छेवायां^२ परा ययुः ॥

अपि च ।

धृतराष्ट्रो विरूढकः विरूपाक्षः वैश्रवणश्च वै^३ ।
 गन्धर्वैः कुम्भाष्ठैर्वापि नागैर्यक्षैस्तथा अपि ॥
 इत्यं चत्वार राजानः स्वस्वगणैः परिवृताः ।
 वासितं^४ सर्वकालञ्च स्वयम्भोः लक्ष्णाय च ॥
 इन्द्र यमश्च वरुणः कुबेरश्च तथा अपि ।
 अग्निनैश्चत्य वायुश्च ईशानश्च अपि तथा^५ ॥
 अध ऊर्ध्वं दशभिश्च दिग्भिः^६ पुनः तथा ।
 स्वस्वगणैस्सुमावृत्य तस्य लक्षाकृतं परः ॥
 त्र्यचिंशेः श्वरो राजा अप्सराभिः परिवृतम् ।
 अनेकैः^७ पूज्ययोग्यैश्च पूजितं च स्वयम्भुवम् ॥
 यामेशो यामजा^८ देवाः तुषितेशः तुषित^९ अपि ।
 निर्माणरतयः चेशः वज्रवर्त्तयश्च तथा ॥
 ब्रह्मकायिका ईशश्च^{१०} ब्रह्मपुरोहिता अपि ।
 महाब्रह्मा ब्रह्मेशश्च^{११} परीक्षाभाः स ईश्वराः ॥

१ B सर्वे नीलेषु D सर्व्वतीरेषु । २ D च । ३ B धृतपुरिः ।
 ४ D वासितं । ५ D तथा अपि । ६ D दिग्भिश्च ।
 ७ B अनेकैः । ८ A D यामये । ९ B तुषितजाः D तुषिता ।
 १० B D ब्रह्मका ईशश्च । ११ D महाब्रह्मा च ब्रह्मेशु ।

अप्रमाणाभाः ईशस्य आभाश्वराः सर्वेश्वराः ।
 परीक्षशुभाः सर्वेश्वराः^१ अप्रमाणशुभास्तथा ॥
 शुभकृत्ताः कृत्तेशस्य अगधकाः सर्वेश्वराः ।
 पुण्यप्रशवाश्वेशस्य वृहत्पत्नी तथा अपि ॥
 अट्टहा अट्टेशस्य अतपाः सातवेश्वराः ।
 सुदृशाः सुदृशेशोऽपि सुदर्शना दर्शनेश्वराः ॥
 अकनिष्ठा कनिष्ठेशः इत्वं स्वर्गलोकजा अपि ॥
 चयो^२विंशतिलोकानां देवान्त्र^३ सदा स्थिताः ।
 श्रीस्वयम्भुव रक्षार्थं^४ पूजार्थञ्च पुनः पुनः ॥
 स्वभुवनादि अन्यस्मिन्नगण्डानि च कुचक्षित् ॥
 पूर्वविदेहां जम्बुञ्च^५ अपरगोडावनी तथा^६ ।
 उत्तर^७कुत्तमादि च उपदीपं चतुर्षु च ॥
 ये वसन्ति च अष्टासु मर्त्यजा मानुषादयः ।
 प्रयाताः^८ आयाताः सर्वे स्वयम्भुं दर्शनाय च ॥
 सर्वे^९ देवाश्च मानुष्या स्थित्वा हृदयमन्ततः ।
 पुष्पैर्धूपैश्च दीपैश्च दूरेणापि च पूजितम् ॥
 प्रतिदिने समायाताः पूज्यं वन्द्यं कृतं ननु ।
 स्नात्वा स्नात्वा शुचिं कृत्वा प्रयाताश्च पुनः पुनः ॥
 इति सर्वे च मानुष्याः देवा अपि पुनः पुनः ।

१ C परीक्षाभाः स ईशाय । २ A त्रय० । ३ A देवान्त्र ।

४ A लक्षार्थम् । ५ D ज्येष्ठश्च A जंलंश्च । ६ A गोदानोन्तथा ।

७ D उत्तरे । ८ A D प्रजायताः । ९ D सर्व० ।

यात्रां प्रतिदिने कृत्वा^१ स्रभुवनं ययुः पुनः ॥
 देवपुत्रदशोर्मध्ये एकोऽस्ति^२ च मानुषम् ।
 दशोर्मानुषयोर्मध्ये एकमस्ति च देवताम् ॥
 प्रतिदिने सुसम्पूर्णं यात्रा^३महं कृतं ननु ।
 सर्वदेवाश्च मानुष्याः सर्वकाश्चमहं कृतम् ॥
 इत्थं मानुष्यैर्देवैश्च^४ मिश्रितं संस्थितं सदा ।
 स्यम्भुवः प्रभावेन तत्रायांतु नरदुःखकम्^५ ॥
 सदा सदा समायाताः प्रयाताश्च सदा सदा ।
 दिने दिने अनेनैवं यात्रया^६ च सुपुरितम्^७ ॥
 मृदङ्गवादितं कैश्चित् कैश्चिद्दुन्दुभिवादितम् ।
 पटहं वादितं कैश्चित् वीणाश्च वादितं तथा ॥
 षष्ठश्च वादितं कैश्चित् कांश्रजं वादितं तथा ।
 टका च वादितं कैश्चित् मण्डलं वादितं अपि ।
 धनञ्च^८ वादितं कैश्चित् महुश्च^९ त्रिण्डिमं अपि ॥
 झञ्झलं वादितं कैश्चित् समायाताः दिश दग्नात् ।
 जन्तुशृङ्ग^{१०}ं शृङ्गं कैश्चित् त्र्यं काहालकं अपि ॥
 भेरिश्च घोषणां कृत्वा सर्वे^{११}लोकाः समागताः ।
 कैश्चित् गीतश्च गानञ्चोत्साहं कृत्वा प्रतिदिने ॥

- १ A D प्रतिदिने जात्रा कृत्वा । २ A एकस्ति । ३ A यात्रां ।
 ४ D मानुष्यदेवैश्च । ५ D तत्रायान्ति न दुःखकं B यान्ति च दुःखकम् ।
 ६ A यात्रया । ७ B पुरितम् । ८ B धनञ्च । ९ B महुश्च A महुश्च ।
 १० A D जनाशृङ्गं । ११ D सर्वे ।

दृग्दिग्गः समाधाता यस्त्रियस्य पुरषा अपि ॥
 त्रिखिनः चापि कालेऽस्मिं कालीहृदे विचिचके ।
 इत्थं देवास्य मानुष्याः उत्साहं कृत्वा प्रतिदिने ॥
 [दृग्दिग्गः समाधाता च कृतं ननु ॥]
 प्रति अङ्गि प्रतिमासे प्रतिवर्षं पुनः पुनः ।
 स्वयम्भुवः सार्वकालं याचा^१महं कृतं ननु ॥
 नारकापि च सर्वेऽथ प्रतिदिने मुदा पुनः ।
 श्रीस्वयम्भुं जगन्नाथं अमणाच्च^२ कृतं कृतम् ॥
 तथापि च ।
 संजीवजाः कालसूचां^३ सङ्गाता रौरवा अपि ।
 महारौरवाः तपनाः प्रतापना अवीथिकाः ।
 अबुदा^४ अटटास्यापि हृद्वा ऊडवास्तथा ।
 उत्पन्नास्यापि पद्मास्य महापद्मा अपि तथा ॥
 इत्यादि पञ्चदशजाः नारका दुःखभागिनः ।
 प्रतिदिने अस्त्रेऽस्त्राणां^५ कृत्वा तस्मै स्वयम्भुवे मुदा ॥
 नमो बुद्धाय धर्माय सङ्गाय शरणं^६ सदा ।
 नारका शरीरां त्यक्त्वा^७ सुखावतिं^८ गतिं लभेत् ॥
 मैत्रेय भूतपूर्वैत्यं कल्पेऽस्मिं भद्रसंज्ञके ।

१ B D उत्साहं च कृतं ननु ।

२ B D omit this line.

३ A जात्रां । ४ B सुमनाच्च । ५ D ०शूत्रां । ६ D अर्चुर्बुदाः ।

७ D अस्त्राणां । सुश्रुषणां ? ८ D सरणं । ९ A नाकाशरिनान्त्यस्त्र ।

D नाकां शरिरान्त्यस्त्रा । १० B सुखावती ।

निर्वाणे शिखिने बुद्धे दीर्घकाले गते सती ॥
 सहस्रषष्ठिवर्षेऽस्मिं प्रजामायुषिस्थितो^१ ।
 नोपमायां तदा आसात्कश्चिद्विख्यातपार्थिवः ॥
 १[राज्यञ्चकारयामस स धर्मापत्निना सह ।
 अद्भुं स्फौतञ्च चेमञ्च आकीर्णजनपूरितम् ॥
 वज्रमानुष्यसम्पूर्णं सर्वमङ्गलपूरितम् ।
 इति उपद्रवादीपञ्च न विज्ञातं च राष्ट्रकम् ॥
 सुखदुःखं अभूत्तस्य प्रजानाञ्च तथा अपि ।]
 *धर्मात्मा गुणवान् विज्ञः कालज्ञः^२ नेमसंयुतः ॥
 दद्यावान्पुण्यवान्विद्वान् सप्तरत्नैः सुसंयुतः* ।
 एकपुत्रमिव^३ पितरौ कृतं राज्यञ्च निश्चयं ॥
 *तस्य धर्मावती पत्नी पुण्यवती सुमङ्गली ।
 *स्त्रीलक्षणविभूषाङ्गी स्त्रीरत्नशादृशी सती ॥
 *दुःखं सुखं अभूद्यस्य तस्यापि च तथा अभूत् ।
 *यथा यस्या अभूदापि प्रजानाञ्च तथा अपि^४ ॥
 तस्य पुत्र अभूज्जातः सर्वलक्षणमण्डितः ।
 दाक्षिण्यलक्षणेयुक्तः अग्नीतिव्यञ्जनैर्दृतः ॥

१ B प्रजानामायुषस्थितो । D प्रजानां । २ B inserts the portion bracketted after the verse धर्मात्मा &c.

३ D कारञ्चः । ४ B एकपुत्रिव । ५ A प्रजानां तथाभवन् । B प्रजानां तत् तथाभवत् । * D repeats two verses तस्य धर्मावती पत्नी &c. with the change अपि into भवत् in the repetition.

ब्रह्मविष्णुशिवशक्रैः पूजितः पादपङ्कजे ।
 दशभिर्लोकपालैश्च इन्द्रादिचिदशैर्गणैः ॥
 कामाचलैश्च सर्वैश्च रूपाचलैस्तथा अपि ।
 आरूपावचलैः सर्वैः तस्य सेवां कृतं सदा ॥
 इत्येवं गुणभूषाङ्गी राज्यञ्च गौरवं ननु ।
 वज्रस्त्रीभिश्च सम्पूर्णं सर्वलोकैः सुपूरितम् ॥
 इत्थं च माङ्गल्यैर्युक्तं राज्यञ्च परिपूर्णकम् ।
 गृहं राज्यं परित्यज्य ग्राह्यमूले प्रविशतु^१ ॥
 ग्राह्यमूले प्रविशित्वा^२ वज्रपर्यङ्कसंस्थितः ।
 कायवाक्चित्तयुक्तेन समाधि^३विग्रहं दधौ ॥
 देवासुरमनुष्याणां सम्बोधिगुरु^४नायकः ।
 विश्वभृमुनिराख्यात^५ वैलोक्यानां अपि गुरुः ॥
 सत्यवाक्यानामत्रोसौ^६ विश्वभृं मुनिपुङ्गवः ।
 निश्चिन्तमनसि ध्यात्वा संबोधिज्ञानमाप्नुयात् ॥
 सम्यक् सम्बोधिचित्तं^७ च प्राप्तः^८ सोऽयं मुनिगुरुः ।
 देवासुरमनुष्याणां ग्राह्या च लोकनायकः ॥
 सर्वज्ञः सर्वविज्ञायः सर्वसत्वः जगद्गुरुः ।
 नारकानां हितार्थाय विशेषलोकनायकः ॥
 सखर्गानां समर्त्थानां नारकानां तथा अपि ।

१ B प्रविशति, D प्रवेशतु । २ D प्रविशत्वा । ३ B समाधिं ।

४ B ०गुण० । ५ B विश्वभृमुनिराख्यातः । ६ B सत्यलोकानामयो-

ऽसौ । ७ B C ०रित्यं । ८ B D प्राप्त ।

तीर्थेषु पशुजातीनां तेषां शास्ता च नायकः ॥
 अपुष्टानां सुपुष्टाय पुष्टानां प्राप्तये फलम् ।
 फलीनां^१ मोक्षप्राप्तय मोक्षिनां^२ परमं पदम् ॥
 ईदृशैर्गुणभूषाङ्गः विश्वभूमुनिनायकः ।
 स्त्रेष्ट्या सर्वभावेन सत्वोद्धार गुरुः^३ मुनिः ॥
 नामेन चापि राज्येन धर्मेण च धनेन च ।
 नेमेनापि च भावेन^४ ज्ञानेन च बलेन च ॥
 पर्वताख्योऽपि राजोऽहं बोधिसत्व भवामि च ।
 शिष्येषु^५ कारयामास कालेऽस्मिं तस्य पूजते^६ ॥
 गुरुपूजा कृतन्तेन^७ सत्कृतो मानितोऽर्चितः^८ ।
 पिण्डपात्रादिदानेन विश्वभोः पूजनं कृतम् ॥
 बोधिसत्वो महासत्वः भिक्षुणी भिक्षुभ्य अपि^{१०} ।
 सशिष्येभ्यश्च सर्वेभ्यः^{११} संग्रवां च कृतं भवेत् ॥
 शीवरपिण्डपात्रादिभैषज्यग्रथनाग्रनैः ।
 विश्वभुं मुनि आदिं^{१२} च तश्चिष्येभ्यश्च सर्वदा ॥
 सेवां^{१३} च कारयामास सशिष्येभ्यः^{१४} पुनः पुनः ।
 प्रतिदिनं सार्वकालं मान्यं^{१५} पूजां कृतं भवेत् ॥

- १ A D फलानां । २ D मौक्षानां । ३ D ईदृशी० । ४ B कृतो ।
 ५ A C नेमेनापि भावेन B नेमेन च भावेन । ६ B शिष्यं ।
 ७ D पूजते । ८ B कृतस्तेन । ९ D गुरुपूजाकृततेऽन्ते च नभस्कृतार्चमानितः ।
 १० D भिक्षुभ्यः भिक्षुणी अपि । ११ D सशिष्येभ्यश्च संग्रवां च कृतं
 भवेत् खलुस्तथा । १२ A C omit सर्वेभ्यः । १३ B मुनिमादिश्च ।
 १४ B सेवां । १५ D adds च । १६ B मान्य ।

तच्छकाग्रास्वयम्भोश्च प्रभावं च मया श्रुतम् ।
 दर्शनपूजनयोश्च^१ फलस्य^२ अधिकं श्रुतम् ॥
 दर्शनं सर्वभावेन विश्वभोश्च प्रसादतः^३ ।
 श्रीस्वयम्भुं जगन्नाथं^४ दर्शयामि मुदा च वै ॥
 इति सर्वे च मैत्रेय धर्मधातोः स्वयम्भुवोः^५ ।
 महिमां च प्रभावं च वक्ष्यामि^६ तत्पतः शृणुः ॥

अपि तु

विश्वभूर्गच्छति यत्र सर्वे शिष्ये परितृतः ।
 तत्पृष्ठतश्च तदाहं^७ गच्छामि सर्वत्र^८ मुदा ॥
 विश्वभु^९नाथक काले तस्मिं नेपास्यमच्छले ।
 आगतोऽहं गुरोः पृष्ठः स्वयम्भुं दर्शनाय^{१०} च ॥
 श्रीस्वयम्भुं जगन्नाथं मया^{११} दृष्ट्वा मुदा पुनः ।
 विश्वभोश्च प्रसादेन तस्य सेवां कृतं भवेत् ॥
 सहस्रं शम्भु^{१२}नाथश्च पूजयामि सगौरवम् ।
 वन्दयिष्यामि भावेन स्तोत्रयामि च सर्वदा ॥
 बोधिसत्त्व महासत्त्व भिक्षुभिक्षुणीणां^{१३} अपि ।
 उपास्यको^{१४}पात्रिकानां सर्वेषाञ्च हिताय च ॥

१ A D •पूजनेनायाश्च । D omits च । २ A omits च । ३ B प्रसादतः ।

४ B नाथनाथं दर्शयामि मुदाय वै । ५ B स्वयम्भुवे । ६ D वक्ष्यामि ।

७ B तत्राहं गच्छामि सर्वदा । ८ D सर्वतस्सदा । ९ B विश्वभुं ।

१० D दर्शये ततः । ११ B यमं । १२ D सम्भुः ।

१३ A D •भिक्षुयामपि । १४ D उपासकः ।

सुखाय च समोच्चाय देशयिष्यति साम्प्रतम् ।
 तस्य स्वयम्भूनाथस्य महिमां उपदेशकम् ॥
 श्रीस्वयम्भू देवनाथं^१ पूजितं मानवादयः ।
 तस्मिं ह्रदे च ये स्नात्वा सुखावतिपदं लभेत् ॥
 सर्वेषामपि तीर्थानां गङ्गायापि सगौरवम्^२ ।
 मन्दाकिन्या अपि^३ चासौ^४ सर्वत्र भुवनेष्वपि ॥
 त्रिसाहस्रे महालोके त्रैलोक्येऽपि विशेषतः ।
 तद्भूदेन शादृशं सर्वतीर्थानां च नहि ॥
 इति मत्वा च सर्वेऽपि देवासुरनरादयः ।
 प्रतिदिने प्रतिस्नात्वा^५ तस्य सेवां^६ कृतं भवेत् ॥
 सर्वेषामपि सत्वानां कलिमलविनाशनम्^७ ।
 तस्मिं च स्नानपुष्टेन सर्वपापदुरीकृतम् ॥
 दशा^८ कुशलजं पापं दूरीकृतं पुनर्भवेत् ।
 दश^९कुशलजं पुष्टं फलञ्च लभ्यते ननु ॥
 १० आपञ्च पूर्वजन्मानां अपरं पञ्चजन्मनाम् ।
 दशानामित्यं जन्मानां^{११} पाप दूरीकृतं ननु ॥
 इति मत्वा च मानुष्याः देवा दैत्या अपि तथा ।
 स्नात्वा स्नात्वा शुचिं कृत्वा भक्त्या प्रतिदिने गताः^{१२} ॥

- १ B जगन्नाथम् । २ B सुगौरवं । ३ B मण्डाकिन्याश्चापि । ४ D वासौ ।
 ५ B विधिस्नात्वा । ६ A सेवां । ७ B कलीमलविनासनं । ८ A दशां ।
 ९ A दशां । १० B आ पञ्च पूर्वजन्मानां आपञ्च परजन्मनाम् ।
 ११ B जन्मनां । १२ A omits भक्त्या । B प्रतिदिने गता द्रतम् ।

इत्वं सर्वेषु मानुष्याः गुरुणा सह सङ्गमाः^१ ।
 तच्छ्रेयां च सुदा कृत्वा अनाचेपं^२ गमिष्यति ॥
 कश्चित्स्त्र्येचं गत्वाच अन्येषेपं^३ कश्चित् गताः ।
 कश्चित्स्त्रित्वाचगुरुणा कश्चित्तत्र सदास्त्रिताः ॥
 स्वविरादिभिः^४ श्रियैश्च बोधिसत्वगणैरपि ।
 भिक्षुभिः भिक्षुणीभिश्च उपाश्रकोपाश्रकैः^५ ॥
 चैरकैश्चैरकामिश्च^६ श्रियैश्च पुनः सुदा ।
 राजामात्यसपौरैश्च अनेकैर्जिनश्रेवकैः ॥
 आवकैः जिनश्रियैश्च सार्द्धं तत्रागत मुचः ।
 अनेकैर्देवनागैश्च यचकिञ्चरनायकैः ॥
 एतैः कश्चिद्दिनं वापि तत्र स्त्रित्वा जगद्गुरुः ।
 श्रियैः सार्द्धमपि सर्वैश्च स्वयम्भूपूजनाय च^७ ॥
 श्रीस्वयम्भुं जगन्नाथं दर्शनार्थं समागताः ।
 नानापूज्यादिहस्तैश्च^८ स्वयम्भुं^९ पूजनाय च ॥
 अपिच ।

शुद्धं मैत्रेय कास्त्रेऽस्मिं अयं नेपाक्षमच्छले ।

- १ B सर्वेऽपि.....सङ्गताः । २ A अन्यत्रं D अन्यत्रश्च ।
 ३ D अन्यत्त्रेण B अन्यत्त्रेण प्रगच्छते । ४ B स्वविरादिभिः ।
 ५ D उपाश्रको उपाश्रिकाः । B उपाश्रकोपाश्रिकैः ।
 ६ B चैरकैश्चैरकामिश्च । ७ B कश्चित् ।
 ८ A श्रियैः सार्द्धमपि सर्वैश्च स्वयम्भुं पूजनाय । B सार्द्धं सर्वैश्च ।
 श्रियैः सार्द्धं सर्वैश्चापि । ९ B ० हस्तै च । १० A D स्वयम्भुं ।

काशीद्वदसमाख्याते स्वयम्भू संप्रतिष्ठितम्^१ ॥
 श्रीस्वयम्भुं विश्वनाथम्^२ दूरेणापि च बहुदः ।
 दृष्ट्वा सर्वेषु ग्रिथेषु सर्वैस्त्राङ्गं समागताः ॥
 तत्र काशीद्वदे सिद्धौ स्वयम्भू च जगद्गुरुम् ।
 दृष्ट्वा^३ तद्द्वदसामन्ता^४ शिला पूज्यं कृतञ्च ते ॥
 पुष्पैर्धूपैश्च दीपैश्च तं शम्भुं पूजनं कृतम् ।
 स्तुतिं चापि प्रमोदेन चचार सुदा पुनः^५ ॥
 तद्भद्रं च समन्ताश्च सर्वैः प्रदक्षिणां कृतम् ।
 वाद्यैश्च विविधैः युक्तैः स्तोत्रैः पाठैश्च भाषणैः ॥
 गीतैर्गानैश्च उत्साहैः प्रोदैः सर्वैः कृतं कृतम् ।
 समाख्याता प्रसाताश्च पुनः पुनः प्रतिदिने ॥
 पञ्चाष्टाङ्गिन षोडशे प्रक्षिपत्य पुनः पुनः ।
 तद्भद्रस्य तीरे शिला सर्वे विश्वसन्ना अपि ॥
 धारणीभिश्च पाठैश्च गाथाभिश्च सुदा अपि ।
 प्रतिदिने स्तुतिं कृत्वा गता^६ गुरु सह ॥
 आगताश्च गता चेऽपि मनुजादय मनुष्याः ।
 दिने दिने च ते सर्वे सङ्घा अपि न विद्यते ॥
 बह्वृग्विश्वगणैः सार्द्धं प्रत्यागत अयं जिनः ।
 सर्वत्र भुवने चापि नाके चापि रसातले ॥

१ D संप्रतिष्ठितम् ।

२ A D विश्वभूर्ना ।

३ D omits दृष्ट्वा ।

४ D सामन्ता ।

५ B न चकार सुदा पुनः । D संसुदा ।

६ B D प्रत्यागत ।

दिने दिने प्रगच्छता उद्धारं च कृतं कृतम् ।
 स्वर्गं मर्त्यं च पाताले सर्वत्र भुवनेषु च ॥
 अन्वाहिण्य^१ समस्ताश्च ग्रिथे सह तथागतः ।
 इत्येवं मुषभृषाङ्गो विशाभू मुनिनायकः ॥
 नाकजानामपि मध्ये मर्त्यजानां तथा अपि ।
 पातालजानां सर्वेषां लोके शास्ता प्रकीर्णिताः ॥
 तस्मिन् काले च मैत्रेय चोत्तरापचमथ मौ^२ ।
 महाचीनश्च विषये मञ्जुश्री नाम पर्वतः ॥
 नासा पुरा पञ्चग्रिथः^३ सर्वलोके प्रकीर्णिता ।
 अतीतेरपि बुद्धैरनागतैः^४ प्रत्युत्पन्नकैः ॥
 बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैः स्ववीरस्ववीरादिभिः^५ ।
 भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिश्च उपाश्रक उपाश्रकैः^६ ॥
 प्रत्येकैरपि बुद्धैश्च राजामात्यसपौरजैः^७ ॥
 धनिभिस्सुार्थवाहैश्च सर्वैश्च जिनश्रेयकैः ।
 हिमास्यनिवाग्निभि नेपास्यवाग्निभिस्तथा^८ ।
 मध्यदेश वाग्निभिः^९ सर्वैश्च देशवाग्निभिः ॥
 तैस्सर्वैरपि लोकेषु प्रसिद्धं स्थापितं गतु ।
 देवैर्नागैश्च गन्धर्वैः पातालजैश्च मर्त्यजैः ॥

१ B अन्वाहिण्य० । २ D मध्यमै । ३ B पञ्चश्रीर्षः । D पञ्चश्रीर्षः ।

४ B D • अनागतैः । ५ B D स्वविरश्चविरादिभिः ।

६ B उपाश्रकैः । D उपाश्रिकैः । ७ B राजामात्या ।

८ D वाग्निभिः । ९ B D मध्यदेशसुवाग्निभिः ।

अनेकैः सर्वलोकैश्च अनेकभुवनवाधिभिः ।
 अनेकदेशवाशीभिः^१ तैः सर्वैश्च^२ पुनः पुनः ॥
 पञ्चशिषः मञ्जुश्री नाम पर्वत ननु^३ ।
 अनेकैर्देवलोकैश्च वासितं तत्र सर्वदा ॥
 आध्यामं चापि व्याध्यामं नासास्थानां^४ सुविस्तरम्
 सप्तभिः परिखाभिश्च प्राकारैः सप्तभिर्द्वृतम् ॥
 तत्सर्वं चीनदेशश्च समुद्रेण परिवृतम् ।
 अनेकैः जलजन्तुभिः नक्रैश्च पूरितं च तत् ॥
 चीनप्रदेशभूमिं च समन्ततः परिवृतम् ।
 अगाडेन समुद्रेण तत्रदेशं परिवृतम् ॥
 नेपालमन्यन्तले^५ स्थाने बहूनि पर्वतानि च ।
 ग्रामाणि अपि राजानि राज्यानि विविधानि च ।
 पट्टनानि नगराणि चचाणि निगमानि च^६ ॥
 सर्वेषामपि राज्यानां राजधानीं च वर्त्तते ।
 कुक्कुटसंपातमात्रेण^७ ग्रामेण परिवृतः^८ ।
 तस्मिं चीनप्रदेशे च सर्वलोकैः सुपूरितम् ॥

१ D अनेकैः देशवाशीभिः । २ B सर्वैः तैश्च ।

३ B पञ्चश्रीर्षः मञ्जुश्रीश्च नामव पर्वतं ननु । D पञ्चश्रीर्षाभिधानः श्री
मञ्जुश्री पर्वतः खलु । ४ B नासास्थानां । ५ B तेषामन्य० D मन्यन्तरे ।

६ A निगमानि । ७ C कुक्कुट संप्राप्तमात्रेण । B कुक्कुटपात्र० ।

D कुक्कुट संपातमात्रेण । ८ D परिपूरितः ।

ब्रह्मभिः क्षत्रियैः वैश्वैः शूद्रादिदेवैरपि ।

अनेकैः सर्वलोकैश्च सुखितः तत्र सर्वदा ॥

१[इति गच्छति —

१ B has the following for the portion bracketted.

इत्थं ऋद्धश्च क्षीतश्च अनेकजनपूरितम् ।

इति उपत्रवादिश्च न जातं सर्वदा पुनः ॥

शुभैः संयुक्तमित्थेवं कक्ष्याद्यैर्मङ्गलैरपि ।

सर्वदा सर्वकालश्च भवति सुखिनः प्रजा ॥

दयावान् पुण्यवान् विद्वान् मङ्गुलियः सुशिक्ष्यकः ।

मङ्गुलियं गुणं मत्वा सधर्मपत्निना सह ॥

प्रतिदिने त्रिभिस्कारं मङ्गुलियः सेवां कृतम् ।

नाम्ना च धर्मैराजोऽयं पत्नीभ्यः सह संयुतम् ॥

यस्मिन् देशे प्रतिस्थित्वा पाणितपुत्रवत् प्रजा ।

एकपुत्रमिव जन्तितश्च पुनः पुनः ॥

तस्मिन् चीनप्रदेशे च मध्यस्थाने विशेषतः ।

पञ्चश्रीर्षनामयुक्तं अस्ति च एक पर्वतम् ॥

अस्मिन् मणिमये युक्ते पर्वते पञ्चरत्नके ।

नानागुणविभूषाङ्गे जडिभिः संप्रपूरितम् ॥

शुद्धैश्च पद्मभिर्युक्तैः पञ्चश्रीर्ष इति श्रुतः ।

प्रथमं वज्रशुद्धश्च द्वितीयमिन्द्रनीलकम् ॥

माणिक्यं तृतीयञ्चैव चतुर्थं नार्जुनं मणिम् ।

वैदूर्यं पद्मञ्चैव एतैश्च पञ्चरत्नकैः ॥

प्रथमं सुक्लिशुद्धश्च द्वितीयं विद्रुमं तथा ।

तृतीयश्चापि सौवर्गं रजतश्च चतुर्थकम् ॥

पद्मं अश्रमगमंश्च रत्नैर्नानामिश्रणैः ।

एतेषामुपरि मध्ये एकं ऋदं प्रतिष्ठितम् ॥

कङ्कारैः^१ कुमुदे पद्मैः पुण्डरीकैश्च^२ पूरिते ।
 नीलोत्पलादिजलजैः नानापुष्पैः प्रपूरितम्^३ ॥
 क्रौञ्च आदिभिः कारण्डजैः^४ चक्रवाकैर्वकैः^५स्तथा ।
 राजहंसादिभिर्जातैः पक्षिभिश्च सुपूरिते ॥
 सप्तक्रोगश्च आयामं व्यायामं च तथा अपि ।
 पर्वतैश्च परिवृत्तो समन्ततः सुशोभिते ॥
 इत्थं गुणमयं युक्ते काशीहृदे विचित्रके ।
 नानागुणसुसंयुक्ते शङ्कोरत्नप्रतिस्थिते ॥
 तस्मिं काशीहृदे स्वर्यं शरजरत्नजमपि ।
 रत्नकिञ्चल्कैः संयुक्तं वीजकोषं जाम्बुनदम् ॥
 वीजं सु इन्द्रनीलश्च नाडमपि वैदूर्यकम् ।
 पद्मरत्नमयमित्यं पद्मरत्नं प्रतिस्थितम् ॥

तत् ऋदस्य समन्ताच्च शिलोच्चरैः परिवृतम् ।
 रत्नपाषाणयुक्तश्च रत्नवृक्षैश्च संयुक्ते ॥
 स्वर्णरूप्यादिभिः संयुक्ते नानाधातुभिः चित्रकैः ।
 नानारत्नादिभिर्युक्तैः शृङ्गेणात्र परिवृततः ॥
 पट्टदूष्यादिभिर्वृक्षैर्चैर्नैर्काशिकपावनैः ।
 नानावस्त्रादिभिर्वृक्षैर्भवन्ति शोभित अयम् ॥
 नानारत्नादिवृक्षैश्च केयूरकुण्डलादिभिः ।
 हारार्धहारकटकैः रोपूर मुक्तादिभिः ॥

१ A कङ्कारैः । २ A पुण्डरीकैश्च । ३ D सुपूरितम् ।

४ D कारण्डैः । ५ D वटैः ।

अस्मिं च प्ररजरजे कर्षिकायां प्रतिष्ठितम्^१ ।
 श्रीस्वयम्भुं जगन्नाथं ज्योतिरूपस्वरूपकम्^२ ॥
 एकदशप्रमाणाच्च चैत्यरूपं स्वयम्भुवम् ।
 चिसाचसमहालोके तच्छादुग्रं न विद्यते ॥
 सहस्रसूर्यादधिकं श्रीभिन्नं संप्रपूरितम् ।
 चन्द्रमसश्चापस्त्राच्च लोके अधिकगौरवं ॥
 ईदृशैर्गुणसंयुक्तं श्रीस्वयम्भुजगद्गुहम् ॥
 दृष्ट्वा मुदा दूरेषापि उत्पन्नं गौरवं भवेत् ।
 तस्य च^३ [दर्शनं ज्ञातं मनसि एकचित्तकम् ॥
 निस्यच्च मतिर्जातं स्वयम्भोः पूजनाथ च ॥
 मञ्जुदेव अथ शास्त्रा विशारथं क्रियताम्^४ सुरा ।
 मनसा एकचित्तेन स्वयम्भोः गौरवाथ च^५] ॥
 इत्थं ब्रह्ममथे अथ केषां तत्पूज्य मोक्षरम् ।
 देवासुरसन्तुष्ट्यायां कस्यापि मोक्षरं भवेत् ॥
 इति विशिष्य मञ्जुश्रीः स्वयम्भुवः प्रसादतः ।
 सदेवमानुषाणाञ्च अर्थाच्च तच्च वाणिनाम्^१ ॥
 सर्वेषामपि सत्त्वानां हिताय च सुखाय च ॥
 श्रीस्वयम्भुं जगन्नाथं निस्यमिति मोक्षरम् ।
 तत ब्रह्मन्ति कामञ्च नगरं निगममपि ॥

१ D प्रतिष्ठितम् ।

२ A स्वरूपकम् ।

३ C omits the portion bracketted.

B A क्रियताम् ।

४ D स्वयम्भू गोक्षराय च ।

५ A वाणिनाम् ।

राजधानीश्च राष्ट्रश्च क्रमेण परिवर्तकम् ।

[यथादिभिः ।]

रत्नादिविधेर्मांशैः सुप्तैश्च विद्रुमैस्तथा ।

इत्यादि रत्नजैर्दृष्टैः शोभितं तेषु सर्वदा ॥

[तेषु शृङ्गेषु मध्यकं^१ हृद्दरुणं प्रतिष्ठितम् ।

अनेकैर्जलजैः पुष्पैः शोभितं भवति सर्वदा ॥

पुष्परीकादिभिः पद्मैः कुमुदादिभिरुत्पलैः ।

गानापुष्पैः सुवासैश्च रत्नपुष्पैः सुशोभितम्^२ ॥]

अनेकैर्जलजन्तुभिः पक्षिभिर्वासितं सदा ॥

राजहंसादिभिः क्रौञ्चैः मत्स्यमङ्गलै^३कच्छपैः ।

इत्येवमादिभिः सलैः पूरितं तत्र सर्वदा ।

वज्रवैदूर्यै^४शङ्खैश्च गानारजैः सुपूरितम् ॥

तस्मिं च हृद्मध्ये तु महा^५ राशिं च विद्यते ।

चतुरस्रकविसारं विस्तीर्णं च सुशोभितम् ॥

अथचिंशादिभिर्लोकैः विशेषैर्मर्त्यमण्डले ।

पाताले सर्वलोकेषु तद्गदसादृशं न हि ॥

शुचि इत्थं पवित्रश्च शिखारत्नं प्रतिष्ठितम्^६ ।

प्रसिद्धश्च पवित्रश्च हृद्मध्ये स्वर्यं स्थितम् ॥

तस्यां शिखायां मध्ये तु प्रासादैकोऽस्ति शोभितम् ।

१ D मध्येकम् । २ D omits the portion bracketted.

३ B D •मकर• । ४ A •वैदूर्य• । ५ B महाश्रीला । D महा• ।

६ D प्रतिष्ठितम् ।

विश्वकर्मादिभिर्देवैश्च सप्तरत्नैः सुसंस्कृतम् ॥
 चतुरस्रं चतुर्दरिं चतुस्तोरणशोभितम् ।
 आयामं अथ व्यापामं उच्चं सर्वेषु मण्डितम् ॥
 पञ्चभि रत्नखचित^१द्वारमवाचतोरणैः^२ ।
 चर्मसन्नादिभिर्युक्तं नागारत्नैः सुसंस्कृतम् ॥
 च्चध्वजपताकादि^३वितानैश्च सुमण्डितम् ।
 घण्टश्रेणिभिः संयुक्तं चामरैश्च प्रसन्नितम्^४ ॥
 पद्मदूत्यादिभिर्वस्त्रैः पुष्पमाञ्जरसङ्कृतः ।
 विद्रुमैर्मुक्तिकैर्दामैः रत्नमाञ्जरसङ्कृतः^५ ॥
 सुगन्धिवारिभिः शिक्तः^६ पुष्पैरपि प्रच्छादितः ।
 सुगन्धैर्धूपनैर्युक्तः किंकिणीभिः प्रच्छादितः ॥
 कलशादिभिर्दीपैश्च नागामण्डपभूषितः^७ ।
 पञ्चतालादिभिर्वाद्यैः नागावाद्यैस्सुमण्डितः ॥
 मृगेश्वरस्य^८ रत्नस्य तत्रास्ति भद्रपीठकम् ।
 जाम्बूनदेन रचितं नागामण्डपविभूषितम् ॥
 तद्द्वारपार्श्वयोः स्थाप्यौ^९ सिंहशार्ङ्गस्यकावपि ।
 ईदृशं गुणभूषाङ्गं चैलोक्ये नास्ति कुत्रचित् ॥
 चलारस्य महाराजाः लोकपालादयः गणाः ।
 देवा नागासुरा यक्षाः वासितं^{१०} तत्र सर्वदा ॥

१ D रत्नखचितैः । २ B •स्तोरणैः । ३ A •पटाकादि• ।

४ D प्रसन्नितम् । ५ B अलङ्कृतम् । ६ A D शिक्तः ।

७ B •भूषितं । ८ A D मृगेश्वरस्य• । ९ A स्था द्वौ । १० A D वासितं ।

ब्रह्माविष्णुशिवशक्रनामादेवादयः गणाः ।
 वाशितं शततं^१ तत्र मेरोरधिकगौरवम् ॥
 ईदृशैर्गुणसंयुक्तं बौद्धचेने विशेषतः ।
 अनेकगुणप्रासादः^२ वैजयन्त इव स्थितः ॥
 तत्र अस्ति गुह^३ प्रास्ता मञ्जुदेवः तु नाम च ।
 आचार्य सर्वविज्ञायः मञ्जुश्रीप्रतिरूपजः ॥
 द्वात्रिंशत्क्षरणधरं अग्नीतिव्यञ्जनैर्युतः ।
 सदेवमानुषाणां च लोके प्रास्ता जगद्गुरुः ॥
 सहस्रसूर्यादधिकं तेजसा च सुपूरितम् ।
 चन्द्रमसः^४ सहस्राच्च अधिकं कोमलं ततः ॥
 इत्यं गुणमयं अङ्गः सर्वज्ञः^५ सर्वविद्गुरुः ।
 पञ्चाभिज्ञो^६ मञ्जुदेवः ख्यातः साहस्रलोकके ॥
 शिष्यस्तुलादिषड्वारे प्रास्तादिवेदपारगः ।
 नानाधातुकलाभिज्ञः भाषागाथादिगानवित् ॥
 वेदवेदाङ्गविज्ञायः ब्रह्मज्ञानविदाम्बरः ।
 शून्यताशून्यतानायः बोधिज्ञानविदाम्बरः ॥
 योगीनां^७ योगविज्ञायः ज्ञानीनां ज्ञानपारगः ।
 सर्वज्ञज्ञानविज्ञायः सर्वविद्यासुपारगः ॥
 तत्त्वानां तत्त्वविज्ञायः तन्त्राणां तन्त्रपारगः ॥

१ D शततं । २ B •प्रासाद । ३ B तत्रास्ति च गुहः ।
 ४ B चन्द्रमस । ५ D सर्वज्ञ । ६ A पञ्चाभिज्ञा ।
 ७ D योगी ।

एवमादिगुणैर्गुणः मञ्जुश्रीरिव प्रादुर्भूः ।
 सर्वेषामपि विद्यानां सञ्ज्ञास्ता च जगद्गुरुः ॥
 विश्वकर्माभिव ज्ञातः मञ्जुश्रियश्च गौरवम् ।
 सर्वेषां देवलोकाणां मर्त्यानां च तथा अपि ॥
 पातालाणां लोकेषु सर्वविद्यासु सद्गुरुः ।
 प्रज्ञापारमिताणाञ्च अर्थं चत्वाथ देवतः ॥
 एकपुत्रमिव^१ पितरौ सिद्धिं^२ रक्षितं^३ सदा ।
 अथाभूत्तस्य पत्नी द्वौ वरदाभोचदाश्रयः ॥
 नामार्थयुक्तिं^४ धर्मा च सप्तती पुरुषव्रती^५ ।
 द्वाचिंशत्तन्त्रधरी अश्रीत्या^६ चानुस्यञ्जनी ॥
 देवीणाञ्च मनुष्याणां^७ स्त्रीरत्नमिव प्रादुर्भूः ।
 द्यौ शीघ्री^८ चमी वीर्यां ध्यानी प्रज्ञापि पारिणी ॥
 गुणी मन्वी^९ वती ज्ञानी सत्त्वानां चोपकारिणी ।
 देवानाञ्च मनुष्याणां क्लेशराणां तथैव च ॥
 जननी सर्वसत्त्वानां सिद्धि^{१०} विद्याधरर्षिणाम् ।
 या देवी वरदाश्चापि केशिनी प्रतिरूपजा ॥
 सा देवी सर्वसत्त्वानां वरदाने सदा क्षिता ।
 या देवी भोचदाख्या चोपकेशी^{११} प्रतिरूपजा ॥

१ D एकपुत्रैव । २ B रक्षितं । ३ B •युक्ती । ४ A D •व्रता ।

५ B अश्रीति० । ६ B मानुषीणां । ७ B दद्याशीची ।

८ B सती । ९ A सिद्धि० । १० B भोचदा चोपकेशी ।

११ D परिरूपजा ।

सा देवी सर्वलोकानां मोक्षदाने प्रतिस्थिता ।
 वरदा मोक्षदा देवी देवकन्या स्वरूपिणी ॥
 नन्दमवनचारी च सचि इव स्वरूपिणी ।
 इत्यादिभिर्गुणैर्युक्ता तस्य पत्नीति ख्यापिता^१ ॥
 सर्वासां नरनारीणां विद्या माता बभूव च ।
 किन्नरीणां च यक्षीणां^२ राक्षसीणां तथैव च ॥
 देवीनां चासुरीणां^३ च अप्सराणां तथैव च ।
 क्रुष्मादीनाञ्च नागीणां सर्वासां नारीणामपि^४ ॥
 नारीविद्यासु सर्वासु गुरुमाता प्रकीर्तिता ।
 ताभ्यां साङ्गं समायातु^५ पञ्चश्रीर्षाख्यपर्वतात्^६ ॥
 मञ्जुदेवो^७ गुरुः शास्ता अस्ति नेपास्रमण्डले ।
 चक्षुषा दिव्यज्ञानेन ओषेण च प्रजानितः^८ ॥
 खयम्भूपूजनार्थं^९ च सत्कारार्थं मुदागतः^{१०} ।
 अन्यचिन्तं^{११} विहाय सः^{१२} खषुङ्गागत बहुरुः ॥
 राजहंस इव ऋद्धीसः खपथेन समागताः ।
 इत्थं ऋद्धञ्च स्त्रीतञ्च अनेकजनपूरितम्^{१३} ।
 इति उपद्रवादिञ्च^{१४} न जातं सर्वदा पुनः ॥

१ D विश्रुता ।

२ B यक्षाणां ।

३ B चासुराणाञ्च ।

४ B नारिणामपि ।

५ D समायातु ।

६ B पञ्चश्रीर्षाख्य पर्वतात्,

A पञ्चश्रीर्ष पर्वतात् ।

७ B D मञ्जुदेव ।

८ D प्रजापतिः ।

९ D ० जगतार्थञ्च ० ० पूजनार्थञ्च ।

१० B मुदागतः । ११ A अन्यचिन्तं ।

१२ D असौ ।

१३ A राजहंस इवेधीसः खपथेखं ऋद्धञ्च स्थितञ्च

अनेकजनपूरितं ।

B राजहंस इव ऋद्धीसः खपथेन समागतः ।

१४ D उपद्रवादीञ्च ।

शुभैस्संयुक्तमित्येवं कस्यापिर्मन्त्रस्यैरपि ।
 सर्वदा धर्वकास्तस्य भवन्ति सुखिनः प्रजाः ॥
 दद्यावान्पुण्यवान्निदान् मञ्जुश्रीयः सुशिक्षकः ।
 मञ्जुश्रीयं गुहं गत्वा स धर्मपत्निना सह ॥
 प्रतिदिने पिभिस्त्वाहं मञ्जुश्रीयः श्रेवां कृतम् ।
 नाद्या च धर्मराजोऽयं पत्निभ्यः सह संयुतः ॥
 अस्मिन्देगे प्रतिस्त्रिता^१ पाक्षितः पुत्रवत्प्रजाः ।
 एकपुत्रमिव पितरौ रक्षितश्च पुनः पुनः ॥
 तस्मिन् चीनप्रदेगे च मध्यस्थाने^२ विशेषतः ।
 पञ्चश्रीर्षनामयुक्तं अस्मिं च एक पर्वतम् ॥
 अस्मिन्मणिमये युक्ते पर्वते पञ्चरत्नके ।
 नानागुणविभूषाङ्गे लक्ष्मीभिः संप्रपूरिते ॥
 शृङ्गैश्च पञ्चभिर्युक्तं पञ्चश्रीर्ष इति स्मृतम् ।
 प्रथमं वज्रशृङ्गं च द्वितीयमीश्वरीशकम् ॥
 माणिक्यं तृतीयं चैव चतुर्थं तार्क्ष्यं^३ मणिम् ।
 वैदूर्यं पञ्चमं चैव एतैश्च पञ्चरत्नकैः ॥

अपितु ।

प्रथमं^४ मुक्तिशृङ्गं च द्वितीयं विद्रुमं तथा ।
 तृतीयञ्चापि सौवर्णं रजतं च चतुर्थकम् ॥
 पञ्चमास्रगर्भश्च रत्नवृक्षश्च संयुतैः ।

१ D प्रतिस्त्रिता । २ D मध्ये स्थाने । ३ D तार्क्ष्यं ।

४ A प्रथम ।

१[एतेषां सुपरि मध्येऽष्टकं ब्रह्मं प्रतिष्ठितम् ।
 तद्ब्रह्म समन्ताच्च शिखोच्चयैः परिवृतम् ॥
 रत्नपाषाणयुक्तैश्च रत्नवृक्षैश्च संयुतम् ।]
 स्वर्णरूप्यादिभिर्धुक्तैः नानाधातुभिश्चित्रकैः ॥
 नानारत्नादिभिर्धुक्तैः शृङ्गैस्तत्र परिवृतः ।
 पद्मद्वयादिभिर्धुक्तैः चीमैः काशिकपावनैः ॥
 नानाप्रस्त्रादिभिर्धुक्तैः भवति शोभित अथम् ।
 नानारत्नादिवृक्षैश्च केयूर^१कुण्डलादिभिः ॥
 शालाह्वंशरक्तकै नूपुरमुकुटादिभिः^२ ।
 आचार्यैश्च आचार्यनीभि^३र्बद्ध मत्येकबुद्धकैः ॥
 आवकैः जिनशिष्यैश्च स्ववीर्यैश्च विरादिभिः ।
 भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिश्च उपासक उपासकैः^४ ॥
 राजामात्य सपौरैश्च चीनजैः देशजैरपि ।^५
 केचिद्दीपाद्युसंग्रहं केचित् गन्धान्तथा अपि ॥
 केचिन्नैवेद्यान्^६ गृह्यन्तु दुःखानपि च तथा ।
 केचिदस्त्रान्परिगृह्यन्तु केचित् पट्टकानपि ॥

१ D has these three additional lines. २ A केयूर० ।

३ A नुरकुटान्धमागतः । ४ A D आचार्यनीभिः ।

५ D उपासक उपासकैः । ६ B has these three additional lines here, सर्वलोकेः परिवृत्त्य समायात जगद्गुरुः ।

मञ्जुश्रियः प्रभावाच्च सर्वे च खपथात् गता ॥

केचित् पुष्यान् सुसंग्रहं केचित् धूपान् तथा अपि ।

७ A D केचिन्नैवेद्यान् ।

केचित् वाद्याभ्यरिच्छन् केचित् गीताश्च गाथते ।
 केचित्पाठाश्च भाषाश्च पठन् सर्वे समागताः ॥
 मञ्जुदेवप्रभावाश्च इत्यं सर्वे सुप्रियकाः ।
 तत्पृष्ठतः सामाघाताः स्वपथा च^१ पुनः पुनः ॥
 अथ सर्वे समाघाताः चीनदेशज^२ मानुषाः ।
 तस्य स्वयम्भवो नित्यं दर्शनश्च ह्यतं गतु ॥
 स आगत्य इमं दृष्ट्वा कक्षणाविष्टमानसः^३ ।
 तं श्रुत्वा सर्वथा दृष्ट्वा मनोस्त्रिन्ता^४ बभूव तु ॥
 अस्मिन् काञ्चीद्वन्द्वे चित्ते जलजन्तुभिरावृते^५ ।
 मस्यमकरकक्ष्यैः शृणादिभिः परिवृतः ॥
 दक्षिणावर्त्तकं शङ्खैः^६ शक्तिभिश्चापि मण्डूकैः
 सर्पादिविविधैर्जातैः जलजन्तुभिः पूरितैः ॥
 वज्रवैदूर्यैर्मणिभिः इन्द्रनीलं च विद्रुमैः ।
 हिरण्यादिभिः रत्नैश्च समन्ततः प्रपूरितैः ॥
 वरुणादिनागराजैः अनन्ततश्चकं तथा ।
 कर्कोटकश्च पद्मश्च महापद्ममपि तथा ॥
 शङ्खपालं वासुकिं च कुण्डिकं च तथा अपि ।
 इत्येवं आदिभिर्नागराजैश्चापि सुपूरितैः ॥
 चयस्त्रिभिर्कोटिनागैस्सर्वनागैः सुपूरितः ।

१ B वाद्य । २ A D पठ । ३ B स्वपथाच । ४ B •देशजा ।

५ A •माणसः । ६ B मनस्त्रिन्ता । ७ A D परिदृते ।

८ B •वर्त्तकशङ्खैः । ९ A वैदूर्यं ।

स्वयम्भुवः प्रभावाच्च तस्मादन्यत्र गच्छताः^१ ॥१

१ B अन्यत्रं नापि गच्छति ।

२ B has the following additional verses here,

कङ्कारैः कुमुदैः पद्मैः पुण्डरीकैश्च पूरिते ।
 नीलोत्पलादिजलजैः नानापुष्पैः प्रपूरिते ॥
 क्रौञ्च आदिभिः अण्डजैः चक्रवाकैर्वकैस्तथा ।
 राजहंसैर्जलजैर्पक्षिभिश्च प्रपूरिते ॥
 समक्रोशश्च व्यायामं व्यायामश्च तथा अपि ।
 पर्वतैश्च परिवृते समन्ततः सुशोभिते ॥
 इत्थं गुणमययुक्ते कालीङ्गदे विचित्रके ।
 नानागुणसंयुक्ते सखोरत्ने प्रतिष्ठिते ॥
 तस्मिन् कालीङ्गदे स्वर्गसलज रत्नजमपि ।
 रत्नकिङ्गष्कैः संयुक्तं वीजकोशं जाम्बुनदम् ॥
 वीजन्तु इन्द्रनीलश्च नालमपि वैदुर्यकम् ।
 पञ्चरत्नमयमित्थं पद्मरत्नं प्रतिष्ठितम् ॥
 अस्मिन् सलजरत्ने काणिकायां प्रतिष्ठितम् ।
 श्रीस्वयम्भुजगन्नाथं व्योतिरूपस्वरूपकम् ॥
 एकहस्तप्रमाणश्च चैत्ररूपं स्वयम्भुवम् ।
 त्रिसाहस्रे महालोके तच्छादृशं न विद्यते ॥
 सहस्रसूर्यादधिकं श्रीभिश्च सुप्रपूरितम् ।
 चन्द्रमस सहस्राश्च लोके अधिक गौरवम् ॥
 इदृशैर्गुणसंयुक्तं श्रीस्वयम्भुं जगद्गुरुम् ।
 दृष्ट्वा मुदा दूरेणापि उत्पन्नं गौरव भवेत् ॥
 तस्य च दर्शनात् जातं मनसि एकचित्तकम् ।
 निश्चयश्च मतिर्जातं स्वयम्भूपूजनाय च ॥
 मङ्गुदेव अथ ग्रास्ता विचार्यं क्रियतां मुदा ।

नास्तीति^१ हि अमं चापि^२ शुभिसं जनपूरितं ।
 आकीर्णं जनमानुष्यं सर्वत्र नगरेषु च ॥
 ब्रह्मभिः अत्रियैर्वैश्वैः शूद्रैश्चापि तथान्यजैः ।
 अन्यदेशात्समायाताः अत्र स्थिताः भविष्यति ॥
 पूर्वाच्च दक्षिणाञ्चापि पश्चिमादुत्तरादपि ।
 अन्याश्च नैष्ठत्यादायोः^३ ऐशानादध ऊर्ध्वकात् ॥
 दशदिग्भ्यः समायाताः देवा दैत्याश्च मानुषाः ।
 गन्धर्वा किन्नरा यक्षाः नागाः कूर्माश्छका अपि ॥
 वासिताश्च भविष्यन्ति अत्र नेपालमण्डले ।
 शुभिसं सुजनोपेतं^४ सर्वमाङ्गलपूरितम् ॥
 वरुणादिनागराजैः च^५ अनन्ततक्षकेन च ।
 कर्कोटकेन पद्मेन महापद्मेन च अपि ॥

मनसा एकचित्तेन स्वयम्भो गोचराय च ॥
 इत्थं जलमये तत्र केषां तत्पूज्य गोचरम् ।
 देवासुरमनुष्याणां कस्यापि गोचरं भवेत् ॥
 इति विचिन्त्य मञ्जुश्री स्वयम्भुव प्रसादतः ।
 सदेवमानुषानाञ्च अर्थाय तत्र वासिनाम् ॥
 सर्वेषामपि सत्त्वानां हिताय च सुखाय च ।
 श्रीस्वयम्भुं जगन्नाथं निश्चयमिति गोचरम् ॥
 तत्रैवं स ग्रामश्च नगरं निर्गममपि ।
 राजधानीश्च राष्ट्रश्च क्रमेण परिवर्त्तकम् ॥

१ D नास्तीटं । २ B ऋद्धं स्तीतश्च क्षेमश्च । ३ A D नैष्ठत्यदयोः ।

४ A D सुजनोऽप्येतं । ५ A omits च ।

शङ्खपालेन वासुकिना कुक्षिकेनापि च तथा ।
 इत्येवं नागराजैश्च नागसौकैस्तुपूर्णकम् ॥
 नेपाले मण्डले अस्मिं कालेऽकाले दिने निम्नि ।
 वृष्टिपूर्णं समन्ताच्च भविष्यति न संग्रहः ॥
 वसुन्धरा पृथ्विमाता शस्यैः पूर्णमही^१ कृतम् ।
 धान्यादित्रीहिजातैश्च अन्नैः^२ पूर्णं भविष्यति ॥
 वनदेवता अनेकैः च फलमूलास्त्रकन्दपत्रकैः ।
 नामायुक्तैः सुपुष्पैश्च करिष्यन्ति सुपूर्णकम् ॥
 इति चिन्त्य मञ्जुश्रीः ताभ्यां वचनमब्रवीत् ।
 वरदे मोक्षदे देवी प्रभावं मे मते शृणु ॥
 स्वयम्भूदर्शनाज्जातं करुणाविष्टमानसम् ।
 तस्य स्वयम्भूनाथस्य गोचरं निश्चयं कृतम् ॥
 निश्चिन्त शृण्वेयां^३ देव्यौ कुर्वाथा मनसि अपि ।
 अन्यचिन्तं परित्यज्य पुण्यचिन्तं च^४ साम्प्रतम् ॥
 करिष्य शम्भुनाथस्य प्रीतये महिमां च वा^५ ।
 सर्वेभ्योऽपि च शिष्येभ्यः सत्वेभ्योऽपि पुनः पुनः ॥
 वरदा मोक्षदा^६ देव्यौ शिष्यैः सह परिवृता ।
 मञ्जुदेवं जगन्नाथं अब्रवीत्तसि गौरवम् ॥
 मञ्जुदेव देवनाथ यथेष्टं साम्प्रतं कुरु ।

१ D सुपूरितम् ।

२ A विशिष्टपूर्णं ।

३ A D महिं ।

४ A D अन्नैः C अन्न ।

५ B शृण्वेयम् ।

६ B पुण्यचित्तम् ।

७ B वः ।

८ B मोक्षदे ।

आवभ्यां न हि कार्या च^१ स्वयम्भोः पूजनाच्च च ॥
 देवानाञ्च मनुष्याणां चासुराणामपि तथा ।
 सर्वेषामपि सत्त्वानां हिताय च सुखाय च ॥
 एवमुक्ते मञ्जुदेव साध्यतं निश्चयं कृतम् ।
 कास्त्रीदृष्टच्छेदनाय मन चिन्ता बभूव तु ॥
 श्लेदनं केन ग्रस्त्रेण करिष्यामि अहमपि ।
 तद्गदस्य समन्ताच्च जलानि शोषिताय च ॥
 पूर्वाच्च दक्षिणाञ्चापि पाश्चिमा उत्तरादपि ।
 अन्व्यांस नैऋतौ चापि^२ वायोः ईशानमेव च ॥
 दिग्भिदिचु परिवृत्त्य समन्ततः^३ पुनः पुनः ।
 अन्वाहिष्णान्निदित्वा च विचार्य मनसि कृतम् ॥
 इति चिन्त्या^४ मञ्जुदेवः मनसि निश्चयं कृतम् ।
 जम्नाय स्वयम्भोश्च गोचराय मनः^५ दधे ॥
 स्याद् यथायं करिष्यहं जलनिर्घणे^६ मतिम् ।
 इति कृते श्रीभगवान् पूजनीयो भविष्यति ॥
 देवानाञ्च मनुष्याणां दैत्यानाञ्च तथा अपि ।
 यक्षाणां किन्नराणाञ्च नागानाञ्च तथा अपि ॥
 [कुम्भाण्डानाञ्च सिद्धानां गन्धर्वाणाञ्च रक्षसाम् ।
 विद्याधर ऋषीणाञ्च तेषु मध्येषु नायकाः ॥
 चतुराज काथिकानां चायन्निग्नानाञ्च अपि ।]

१ B कार्यश्च । २ C नैऋतावापि । ३ A समन्तः ।

४ D चिन्त्य । ५ A D नमः । ६ C निमगने । D निर्गमने ।

७ B omits the portion bracketted.

यामानान्नुषितानाञ्च निर्माणरतिनां तथा ॥
 परनिर्मितवसवर्त्तीणां कामावचराणामपि^१ ।
 अकनिष्ठादि^२ देवानां शास्ता नायकनायकः^३ ॥
 ब्रह्मकायिक पुरोहितानाञ्च तथा^४ ।
 महामङ्गलाणाञ्च अपि आभाश्वराणाञ्च अपि ॥
 इति रूपावचराणाञ्च^५ स भूयं प्रतिसंस्थितः ।
 तेषां सर्वेषां मध्ये च एकशास्ता जगद्गुरुः ॥
 सदृशानाञ्च देवानां सदृशना तथापि च ।^६
 अकनिष्ठानां देवानां मध्ये श्रेष्ठः स सहुरुः ॥
 आरूप्यवचराणाञ्च^७ व्योतिरूपप्रतिस्थितः^८ ।
 एकः श्रेष्ठो जगच्छास्ता त्रैलोक्ये सुरनायकः ॥
 इत्यञ्च स्वर्गलोकानां त्रयोदशदीनामपि ।
 एक मोक्षगुरु शास्ता स्वयम्भूर्जगदीश्वरः^९ ॥
 मनुजादिमानवानां दैत्येन्द्राद्यसुरादिनां ।
 मर्त्यपातालजानाञ्च एकनाथो^{१०} जगद्गुरुः ॥
 सत्वानामपि सर्वेषां शम्भुनाथ स्वयम्भुः ।
 वन्दनीयार्चनीयाञ्च पूजनीयो^{११} विशेषतः ॥
 माननीयश्च देवानां करणीयस्तथापि सः^{१२} ।

१ B कामाचराणान्तथा । २ A अस्यनादि । B कनिष्ठादि । C अप्सुरादि ।

३ B नाकजनायकः । ४ D तथा अपि । ५ B इति रूपाचराणां ।

६ A D सदृशानाञ्च देवानां सदृशानां कथापि च । ७ B आरूपाचराणां ।

८ D प्रतिस्थितः । ९ B स्वयम्भुर्जगदीश्वरः । १० B एकनाथ ।

११ B सेवनीयो । १२ B करणीयस्तथा अपि ।

करणीयगुरुषासौ^१ भविष्यति इति^२ सर्वथा ॥
 इति मत्वा स आचार्यः जलनिर्गमने मतिः^३ ।
 लोकानामनुकम्पार्थं सत्त्वानां पुण्यद्वये ॥
 देवानाञ्च मनुष्याणां हिताय च सुखाय च ।
 अपुण्यानां पुण्यार्थाय पुण्यानां फलप्राप्तये ॥
 इति सञ्चिन्त्य भूयोऽपि आचार्येण सुबुद्धिना ।
 नामेन मञ्जुदेवेन मञ्जुश्रियेव^४ ग्राहृशा^५ ॥
 तीक्ष्णतरं चन्द्रहासं खड्गं गृह्णाति सर्वथा ।
 खड्गरत्नमिव सिद्धं^६ जैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ॥
 चन्दनं सादृशं खड्गं चन्द्रहासं इति स्मृतम् ।
 श्रिया खदम्या च तीक्ष्णेण शोभितेन च म्बावि^७ ।
 यदा च मञ्जुदेवेन खड्गं गृह्णाति स्नेह्या ।
 तदा ग्राहृता गुरु नाथ मञ्जुश्रीरिव^८ शोभितम् ॥
 यस्मिञ्च मञ्जुदेवेन खड्गं गृह्णाति तत्क्षणात् ।
 पूर्णमायाः सायंकाले^९ सूर्यचन्द्रमसमिव^{१०} ॥
 पञ्चबुद्धसुकुटेन भूषितं शिरस्यपरि ।
 नानारत्नैविभूषाङ्गी^{११} केयूरकटकुण्डलैः ॥
 रत्नदामानां हारैश्च भूषितं गात्रशोभितम् ।

१ D गुरुस्वासौ । २ A omits इति । ३ D जलनिर्गमनमतिः ।
 ४ A मञ्जुश्रियेव । ५ D सादृशा । ६ A D सिद्ध ।
 ७ A D ग्राविना । ८ B श्रीरति० । ९ B सायंकाले ।
 १० D सूर्ये चन्द्रमसमिव । ११ B D नानारत्नविभूषाङ्गी ।

पट्टवस्त्रादिभिस्त्रान्यैः^१ भूषितं शोभितं अपि ॥
 सव्यहस्तेन संगृह्य कृपाणं चन्द्रहासकम् ।
 वामेन पुस्तकं धृत्वा^२ प्रज्ञापारमितामपि ॥
 सिंहग्राह्मलथोपरि संस्थितं भद्रपीठके ।
 खपटो गच्छतः^३ नाथः याम्यदिशं प्रगच्छति ॥
 प्रगच्छत्यपि^४ अथं याम्यं तेजासा परिपूरितः ।
 प्रातःकालस्य^५ सूर्यवत्^६ अत्यर्थं शोभितं भवेत् ॥
 अथवा गच्छ^७ समये श्रिया च परिपूरितः ।
 पूर्णमास्याः सायांकाले चन्द्रमा इव शोभितम् ॥
 गृहीतेऽस्मिं स आचार्यः मनः चिन्तापरमभृत्^८ ।
 विदित्तु दिव्युतितेन^९ जलपन्था न कारितम् ॥
 पष्ठा च एक^{१०} वा द्वौ वा बहवो वापि कारिताः ।
 कृतञ्च निश्चयं कृत्वा चिन्तयामास सहुरुः ॥
 मञ्जुश्रीरथ आचार्यः दृष्ट्वा चिन्ता विचारितः ।
 कालीहृदस्य सम्पूर्णं पथस्तेन सुशोष्यतु^{११} ॥
 याम्येनाथ दिशिनापि पाषणेनापि सहुरुः^{१२} ।
 मनसा एकचित्तेन करोति जलनिर्गमम् ॥

- १ B चीनैः । २ A D ध्यात्वा । ३ B खपटा गच्छति C खपथा
 D खपठात् । ४ B प्रगच्छत्यापि । ५ D प्रातर्कालस्य ।
 ६ B सूर्यवत् । ७ B गच्छति । ८ B गृहीते । ९ B ०पर अभूत् ।
 १० A दिक्षति के । ११ D एकं । १२ B सुशोषति ।
 १३ B पाषाणे नाश्रिया गुरुः ।

चन्द्रहासेन खड्गेण निशितेनाच्छिदद्दिशुः ।
 सर्वतं जलसंचातं वाहयामास धीरधीः ॥
 कापोतलक्ष्म प्रथमं पर्वतोपत्यकाः ततः ।
 गन्धावत्योपत्यकाश्च क्रमेण च्छेदितं भवेत् ॥
 मृगस्यसिं ततश्चापि पश्चात् गोकर्णच्छेदितम् ।
 तत पश्चाद्दरपुं नाम तन्माचवत्यां उपर्यभि^१ ॥
 यत्र यत्रैव पाषाणं रुग्धरुग्धजला स्थिताः ।
 छित्वाच्छित्वा च तां चक्रे नदीशोचान्यनेकसः ॥
 अशोरात्रं दिभिस्तुभिस्यतुभिर्वा समनैतः ।
 तद्गदमस्य जलसर्वं शोषितं भवति इति^२ ॥
 जलशोषादनन्तरं काशीद्वदशेषं पथः ।
 स्थापयामास नियतं हृदमेकं मनोरमम् ॥
 मञ्जुदेवेनाचार्य्येण एकं हृदं प्रस्थापितम् ।
 १[स्वच्छं सुग्रीतलं गन्धं भुक्तं जीर्णकरिं लघु ॥]
 २नेपाले मण्डले अस्मिं याम्यं दिशि विशेषतः ।
 गन्धावत्या पर्वताश्च याम्ये^३ दिशि विशेषतः ॥
 खलप्रदेशेन जल^४ हृदमेकं प्रस्थापितम्^५ ।
 स्वच्छं सुग्रीतलं गन्धं भुक्तं जीर्णकरिं लघु ॥
 मधुरं दीर्घं आरोग्यं अष्टाङ्गगुणसुवारिणा ।

१ B तत पश्चाद्दरपुष्यं नाम तत रत्नावत्यामुपर्यपि । २ D भवतीति च ।

३ B omits the portion bracketted. ४ D ०करौ ।

५ A D add here a broken verse मधुरं दीर्घं च्यौ ।

६ D याम्यां । ७ B दूरे D दूर । ८ B प्रथापितं ।

इत्थं सुवारिणा अत्र^१ महाहृदे प्रस्थापिते ।
 समन्त^२ परिवृते जलेन पूरितं भवेत् ।
 १कारण्डवैः सारसैः हंसैश्चक्राख्यैश्च प्रकूजितैः^३ ॥
 पक्षिभिः राजहंसैश्च वासितं तत्र सर्वदा ।
 कलहंसैर्वलाकाभिः मल्लिनेः श्रितेतरै^४र्वकैः ॥
 लक्षणाभि^५र्ब्रह्मभाभिः क्रौञ्चादिभिः सदा स्थितः ।
 मानादिभिस्सुफलिभिः मक्रैर्जलस्य पूरितः^६ ॥
 शूचैर्मकरैः कूर्मैश्च जलजन्तुभिरावृतः ।
 ७क्षुद्रशोषैः गौधेयैश्च मणीभिश्च मण्डूकैः^८ ॥
 कुम्भीरैर्मद्गुरैर्हृद्रैः दुर्नामाभिः परिवृतः ।
 शक्तिभिः शम्बूकैः^९ शङ्खैः मण्डूकैः गण्डकैः चकैः^{१०} ॥
 शकुलैः कुलिलैः शालैः एताभिः सम्प्रपूरितः ।
 इत्यमादिभिर्वन्द्यैश्च जलपक्षिभिरावृतः ॥
 जलजन्तुभिः सर्वैश्च अत्र च^{११} वाश्रितं मुदा ।
 इन्दीवरैः कुवलयैः सौगन्धिकैः वलैः^{१२} ॥

१ B तत्र । २ A समन्त ।

३ B कारण्डवैश्च हंसैश्चापि प्रकूजितैः ।

पक्षिभिः राजहंसैश्चापि प्रकूजितैः ॥

४ D चक्राख्यकूजितैः । ५ B श्रितेतलैः । ६ B लक्षणाभि ।

७ B सफलीभिर्भक्रैश्च जलजैश्च पूरितः । ८ D क्षुद्रशङ्खैः ।

९ B क्षुद्रशोषैः गौधेयैश्च कमठीभिश्च मण्डूकैः । १० D स्यम्बूकैः ।

११ B गण्डकैर्मकै । A गण्डकैः । १२ B D अत्रैव ।

१३ B D सौगन्धिकैश्च कौवलैः ।

अरविन्दैः पद्मिनीभिः नीलोत्पलैः सुश्रेष्ठैः ।
 पुष्परीकैश्च कमलैः रक्तोत्पलैः सुपूरितः ॥
 सवर्त्तिकैः^१ वीजकौषैः किञ्चल्लक्षपत्रकेसरैः^२ ।
 इत्यञ्च पुष्पैः जलजैः^३ नानापुष्पैः प्रपूरितः ॥
 नानागन्धैस्तुसंयुक्तः तद्गन्धश्च समन्ततः ।
 वज्रभिः क्रोशेभिर्युक्तः^४ समन्ततः परिवृतः ॥
 यत्र ये^५ स्त्रियातदृष्ट चिकौषं प्रदर्शितं ।
 स्रच्छैश्च वारिभिः पूर्णं काधाराख्यद्गदः शुचिः^६ ॥
 तत्रदेवस्थिताः स्त्रोकाः स्त्रियः पुरुषदारकाः ।
 ब्राह्मणचर्चियाः वैश्याः सुद्राश्च अन्यदेवजाः ॥
 नैपालजाश्च सर्वेऽपि अत्यथं मानितं भवेत् ।
 नाकजा मर्त्यजा स्त्रोकाः पातालजा अपि सुदा ॥
 ते सर्वे सर्वकालञ्च अत्यथं मानितं भवेत् ।
 कालेद्यास्त्रिं जनाः सर्वे ब्रुवन्ते तद्गदाख्यया ॥
 खनाद इति तन्नाम^७ नागकर्कोटकाक्षयः ।
 त्रयस्त्रिंशदय देवाः साक्षरांगणानृताः ॥
 इन्द्रेण सार्द्धमायाताः तस्त्रिंशद्गदे गदासदा^८ ।
 पूर्वदिग्भात् समायात हृतराष्ट्रो महाद्युतिः^९ ॥

१ D संवर्त्तिकै । २ A सवर्त्तिकैताकौषैः किञ्चल्लैः केसरैः ।

३ A D तलजैः । ४ A कौशैर्युक्तः । ५ B यत्र यत्र ।

६ A D स्रच्छवारिपरिपूर्णं काधीराख्यदुदः शुचिः ।

७ B इति नाम्ना तत् । ८ B D ऋदे च सर्वदा ।

९ A B हृतराष्ट्रमहद्युतिः ।

गन्धर्वैः स्वर्गणैः साङ्गं स्नानार्थं तत्र आगतः ।
 विरूढक दक्षिणाच्च कुष्माण्डेषु परिवृतः ॥
 पश्चिमाच्च विरूपाच्च नागैः साङ्गं समागतः ।
 वैश्रवणोपि^१ उत्तरात् यच्चगणैः परिवृतः ॥
 पूर्वदिग्भ^२मायाताः स्नानार्थञ्च मुदासदा ।
 केचिद्दीणा प्रवाद्यन्ति केचित् वंशं च नोदितः^३ ॥
 केचिद्दुन्दुभ नादन्ति^४ केचिच्च सुरजं अपि ।
 केचिच्च काङ्गजं वाद्यं ताडितं^५ वाद्यकामपि ॥
 केचित् गीतञ्च गायन्ति^६ स्वस्वदेशजभाषजैः ।
 इत्येवं माङ्गलैर्युक्तं उत्साहं च कृतं मुदा ॥
 कालेदिने^७ समायाताः स्नानार्थं सर्वत दिग्भात्^८ ।
 धेमचिन्नादयोदैत्याः पातालवासिन अपि ॥
 स्नानार्थञ्च समायाताः कालेकाले दिनेदिने^९ ॥
 मनुजादय^{१०} मानुष्याः सर्वे च मर्त्यजा अपि ।
 आगताः पर्वते प्राप्ते^{११} स्नानं कृतं मुदा अपि ॥
 यथा कास्त्रीद्भदं स्त्रोके तथा तद्भदं गौरवम् ।
 स्वर्गं मर्त्यं च पाताले सर्वत्र भुवने अपि^{१२} ॥

- १ B वैश्रवणोऽपि । २ B पूर्वदिने । ३ B वंशं च नोदितं
 D नादितं । ४ B दुन्दुभिर्नादयन्ति । ५ B ताडयन्ति ।
 ६ D गायन्ती । ७ B काले काले । ८ D सर्वतः सदा दिग्भात् ।
 ९ B समायाता कालेऽपि च दिनेऽपि च । १० B मनुजादयो ।
 ११ B आगता पर्वसम्प्राप्ते । १२ B भुवनेष्वपि ।

इत्थं देवाश्च दैत्याश्च तद्भुदे खानकं कृतात् ।
 प्रतिदिने समायाताः स्वयम्भोः दर्शनाय च ॥
 श्रीस्वयम्भुदर्शनञ्च^१ कृत्वा पञ्चोपचारकैः ।
 पूजयामासुरत्यर्थं तयलोकजजातयः^२ ॥
 सो ऋदोक्षिति अद्य^३ दीर्घकालञ्च खासति ।
 एवं मैत्रेय विद्युभोः कालेकृतः सप्तगुहः^४ ॥
 भवन्ति तत्र मैत्रेय मानव^५ मानवा कृताः ।
 खानध्यानादि ज्ञापादिन् कृत्वाचरति सर्व्वदा^६ ॥
 [श्रीह्यादीत्वग्रनाम्नश्चान् याचकेभ्य ददन्ति च^७ ।
 खानध्यानादि ज्ञापादीन् पुण्यौ चरपि च^८ ॥]
 तेन^९ पुण्यानुभावेन सभन्ति विविधान् धनान् ।
 सोऽयं इदञ्च नामेन अर्थेन सादृशः परः ॥
 धनसम्पत्तिं च^{१०} दत्तेन धनाद् इति^{११} ख्यातवान् ।
 मानवैः मानधीभिश्च धनसम्पत्तिमिच्छया ॥

१ A omit च, D श्रीस्वम्भुं दर्शनं कृत्वा पञ्चोपचारकैः मुदा ।

२ B तयलोकजजातयः । ३ D सोऋदास्तोति अद्यादि B अद्येऽपि ।

४ B कालेऽस्मिन् कृतः सद्गुहः । ५ B मानव्या ।

६ A पुण्यै चरविपर्य्ययोः, B कृत्वा चरन्ति सर्व्वदा, C कृत्वौ चरतिपि चरत् । ७ A ददन्ति मानवा कृताः, B श्रीह्यादिवसनान् स्नानान्, D श्रीह्यानिवन् याचकेभ्यः ददन्ति मानवा कृताः ।

८ C omits the lines bracketted. B omits the second line only, D खानध्यानादि ज्ञापादीन् पुण्यै धूपादि अर्चयेत् ।

९ A D तस्मात् । १० B omit च । ११ D धनादहेति ।

तद्भद्रं समासाद्य कुर्वन्ति खानदानकम् ।
 यच्च ह्रदमध्ये तु शरजरत्नं प्रतिष्ठितम्^१ ॥
 मञ्जुदेवप्रभावाच्च पश्चिमं दिग्भागम्^२ ।
 उत्पन्नं जरज^३ रत्नं यच्च च ख्यापितं ननु ॥
 मध्यलखञ्च आख्यान^४ नेपालवासिभिर्जनेः ।
 इत्थं नामेन च सर्वैः नेपालजैर्जनैरपि ॥
 तस्य ह्रदस्य मध्येन मध्यलखं प्रकीर्तितम् ।
 अतौतैरपि सर्वैश्च प्रत्युत्पन्नैरनागतैः ॥
 मानवादिभिर्मानुष्यैर्ख्यापितं तत्र सर्वदा ।
 अतीतानगतैर्बुद्धैः प्रत्युत्पन्नैस्तथागतैः ॥
 स्वविरादिभिः शिथ्यैश्च कठितं तत्र सर्वदा ।
 दिवोकसैरपि सर्वैः मर्त्यजैः सर्वलोकजैः ॥
 पातालवाग्निभिः सर्वै रत्यर्थं ख्यापितं सदा ।
 जलशोषादनन्तरं वायुः पूर्वात्समागतः ॥
 मञ्जुदेवप्रभावेन विपरितागतोऽनिलः^५ ।
 युत्पद्देषं^६(?) पवित्रञ्च माङ्गलैःसिद्धितं भवेत् ॥
 तत्रदेशे प्रतिस्थाप्य^७ स्वयम्भू जन्म परूजम् ।
 मञ्जुश्री पर्वतस्थाने^८ एक ह्रद प्रस्थापित ॥

- १ D यच्च ह्रदमध्येतुश्च शरजरत्नं प्रतिष्ठितं । २ A D आगतां ।
 ३ B जलजं । ४ B मध्यल खलु आख्याया । ५ A ०वाग्निनीभिः ।
 ६ C विपरीतानिलः कविः । ७ A युत्पद्देष्य पवित्रञ्च माङ्गलैः,
 D युत्पद्देष्य पवित्रञ्च माङ्गलैः । ८ D प्रतिष्ठाप्य । ९ B खानौ ।

तस्मिं च हृदमध्ये तु शम्भोः शरजरत्नकम् ।
 तस्यादनन्तरं नूनं शम्भोः या धीरभूषणा १
 मञ्जुदेवस्य २ अद्या च पर्वसंजातमुत्तमम् ।
 मनशिरादिभिर्धातु नानाधातुभिर्मण्डितम् ३
 जाम्बूनदैः सुवर्णैश्च रजतेरस्मगर्भकैः ।
 विद्रुमैर्मूर्त्तिकैर्वज्रैः सुसारेर्मकटैरपि ४ ॥
 पुष्परगैः माणिक्यैः च नानारत्नै प्रपूरितम् ।
 दामिभिः ५ कटकभिर्क्यूरिश्च कण्ठिभिः ॥
 मुक्तभिः ६ कुण्डलीभिश्च रत्नचैरसंज्ञतः ।
 अग्निशैरादिकैश्चैः पद्मदूष्यादिभिस्तथा ॥
 चीनैश्च काशिकैश्चैः पद्मचैः ७ सुशोभितम् ।
 इत्यादिभिर्गुणैर्युक्तं मञ्जुदेवप्रभावतः ॥
 मञ्जुश्रीपर्वतमध्ये ८ एकस्य पर्वतं कृतम् ।
 नानारत्नैश्च संयुक्तः ९ रत्नचैरसंज्ञतः ॥
 अत्यथं शोभितं चित्रं मेरोरधिकगौरवम् ।
 ईदृशैर्गुणसंयुक्तं तृचस्य पर्वतं कृतम् ॥
 मञ्जुदेवप्रभावाच्च रत्नगिरिरेव ११ स्थितम् ।

- १ A D तस्यादन्त । २ B धारभूषणा । ३ A D मञ्जुदेव मा ।
 ४ B अर्त्तं । ५ B मर्कटैरपि । ६ A D मूकपिच्छि ।
 ७ A D सदासिभिः । D दामिभिः कुण्डलीभिश्च रत्नकृतप्रपूरितं ।
 ८ C ० वस्त्रैः । ९ B ० सन्धौ । १० B संयुक्तं.....अलङ्कृतं ।
 ११ C ० व्यवस्थितं । D रत्नगिरौवस्थितं ।

पवतस्योपरि तस्मिं एवं ह्रदं प्रतिष्ठितम् ॥
 तस्मिं ह्रदमध्ये तु शरजरत्नं प्रतिष्ठितम्^१ ।
 अस्मिं ह्रदे समन्ताच्च जलपुष्पैः सुमण्डिते^२ ॥
 नीलोत्पलादिभिः पद्मैः कुमुदैश्च सुमण्डितम् ।
 यथा कालीह्रदग्रोभं तथा तद्वत् प्रग्रोभितम् ॥
 अधिकेन धनादाच्च अत्यर्थं ग्रोभितं भवेत् ।
 ईदृशं ह्रदरत्नञ्च पैलोक्त्येऽपि सुदुर्लभम् ॥
 मञ्जुदेवप्रभावाच्च विशेषेण खयम्भुवः ।
 तस्माद्धेतोः परं ख्यातं^३ पद्मगिरिः च आख्याया ॥
 गिर्युपरि सुमंस्थित्वा तस्मिन्ने भवति ख्यातवान् ।
 योऽयं ह्रदस्य सुर्या^४भूः सोपच्छन्रोहका भव^५ ॥
 तानिर्गलत्वास्त्र^६ समन्ताच्च^७ ह्रदभूमिसमन्ततः ।
 तच्चकोऽपि शिखिंश्चैव^८ शङ्खपालं अरुपिवा^९ ॥
 कुलिक अपरारश्च^{१०} नन्दोपभद्रका पि ।
 वाशुकिवारुणश्चापि पद्मोऽपि महापद्मक^{११} ॥
^{१२}श्रीकान्धादय नागा यः^{१३} खखस्थाने प्रतिष्ठिता ।

- १ D तस्मिन् ह्रदे च मध्ये तु । २ D प्रतिष्ठितं । ३ B सुग्रोभितं ।
 ४ B ख्यातः । ५ B मुष्का । ६ B भवत् ।
 ७ D तानिर्गलत्वास्त्र । ८ B निर्गलत्वात् समन्ताच्च
 ९ D omits 'श्चैव । १० B सुहरपि । D सुरूपकः ।
 ११ D कुलिकस्योपलालश्च.....ऽपि च । १२ D पद्माभिधस्तथैव च ।
 १३ D महापद्माभिधकान्तौ खखस्थाने प्रतिष्ठिताः । १४ B omits यः ।

५[पुत्र पुत्रादिभिर्युक्तः पत्नीभिर्दासदाश्रिभिः ॥
 यत्र यत्र प्रतिष्ठन्ति तत्र तीर्थं प्रकथ्यते ।
 द्वादशनागराजैश्च यथापि वाश्रितं भवेत् ॥
 तत्रापि तानि तीर्थानि द्वादशानि प्रकीर्त्तिताः ॥
 त्रिभिस्त्रिभिर्कोटिनागैः सदासर्वं सुसंख्यितः १ ॥
 तस्माच्च वाश्रितं तत्र सर्वकालं सुसंख्यिताः ।
 काले वेत्से ४ प्रतिवर्षं मासे मासेऽथवा अपि ।
 दृष्टिद्वयं समन्ताच्च विप्रोपैस्तत्र मण्डले ॥
 तस्मात्त्रापि सुभिक्षं चण्डं पूर्णं च मङ्गलम् ।
 आकीर्णजनमानुष्यं चैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ५ ॥
 हिमालयाख्या भूमौ वा पर्वतैश्च परिवृता ।
 नानावृक्षादिभिर्युक्तैः नीलवर्णैः सुशोभितम् ॥
 समन्तान्तपरिवृत्य नीलैश्च पर्वतैर्गुह्य ।
 चित्रैर्विचित्रैः ६ वृक्षैश्च समन्ततः सुशोभितः ॥
 कैश्चिद्दरैः शृङ्गैर्वापि कैश्चिच्च निर्मलैरपि ७ ।
 कैश्चित्पिङ्गकलैश्च ८ कश्चिदलैः परिवृतः ॥
 कैश्चित्फल्गुवृक्षैश्च कैश्चिच्च पुष्पवृक्षकैः ।
 कैश्चिच्च वेणुभिः पत्रैः नानावृक्षैः सुमण्डितैः ॥

१ C D omit the portion bracketted.

२ B त्रय, D प्रकीर्त्तितास्त्रिभिर्कोटिनागैः । ३ B परिजनैः सदाख्यितः ।

४ B काले । ५ A D सुदुर्लभां । ६ B चित्रैर्नागैः ।

७ A D निर्मलैरपि । ८ D पिङ्गलिकैः ।

नानाधातुभिरद्वीभिः गैरिकैश्च विशेषतः ।
 नानाविधैश्च खनिभिः युक्तैश्च पर्वतैर्दृतः ॥
 मार्जारैर्जम्बुभिर्यात्रैः षड्चाभिर्मर्कटैरपि ।
 तरक्षुभिः शूकरैश्च युक्तैश्च पर्वतैरपि ॥
 शुकैः शालिकैः मयूरैः कपोतैस्तित्तिक्षैरपि^१ ।
 करविकैश्चातकैश्च खेचलैश्च^४ सदा स्थितैः ॥
 आतापिभिर्गर्भैश्चापि वकैश्च वायसादिभिः ।
 दारवाघातैः कोकिलैश्च उत्क्रोशैः सारसैरपि ॥
 झिल्लीकाभिर्भ्रामरैश्च सरघाभिश्च दंश्रिभिः ।
 वरटाभिः^६ मच्छिकाभिः मधुमच्छिकाभिः^६ श्लथा ॥
 समुरिभिश्चमरीभिर्हृण्णसारैर्दृगैरपि ।
 हरिणीमूषिकाभिश्च^८ वनजन्तुभिरावृतः ॥
 इत्येवमादिभिः वन्दैः खेचरैर्भृशरैरपि ।
 कीटादिर्जन्तुभिर्युक्तैः पर्वतैश्च परिवृतः ॥
 समन्ताच्च परिवृत्त्य^{१२} सम्बलाकारमण्डला^{१३} ।
 सुदुर्जयाभूत्साख्याता^{१४} संज्ञानोत्पादकारिणी ॥

- १ D मार्जालैः । २ D शुकैश्च शालिकैश्चित्रैः । ३ D तित्तिक्षैरपि ।
 ४ B करविकैः । ५ D खेचरैश्च । ६ B वरताभिः ।
 ७ D ०मभिकाभिः । ८ A ०शालैः । ९ A हरिणैः मूषिकाभिश्च,
 D हरिणैर्मधुकाभिश्च । १० A खेचलैः । ११ A कीपदि D कपदि ।
 १२ A D समन्तान्तत्परावृत्त्य । १३ D सम्बराकार० ।
 १४ D समाख्याता ।

दशपीठानां^१ मध्येऽपि उपच्छन्दोहका भवत्^२ ।
 सर्वसिद्धिप्रदाता च सा भूमौ सम्प्रकीर्णिता ॥
 चतुर्विंशतिपीठानां विगेषेषापि कथ्यते ।
 हिमालयाख्या भूमौ सा मोक्षा सिद्धिप्रदायका ॥
 हिमालया प्रसिद्धा भूः हिमेनापि प्रच्छादिता ।
 नीहारेणापि संच्छन्ना शोभीयोगिनीश्रेविता ॥
 सम्बरा^३ मण्डलाकारा देवी देवैः प्रपूरिता^४ ।
 अनेकैर्पीठभिः^५ पूर्णा मातृकादिगणैर्गणैः^६ ॥
 भैरवादिभिरनेकैः च^७पासादिभिर्गणैः ।
 सिद्धाभिरपि नागैश्च वृक्षैर्मघैः शिवै भवैः ॥
 प्रेतभूतैः^८ पिशाचैश्च यक्षैर्यक्षिणीभिरपि ।
 वेताडैर्डाकिनीभिश्च साकिनीभिस्तथा अपि^९ ॥
 सिद्धैर्विद्याधरैश्चापि खेचरै भूषरैस्तथा^{१०} ।
 गणैः श्रेष्ठैः^{११} देवताभिः विविधैश्चसमन्ततः^{१२} ॥
 नेपाले मण्डले अस्मिन् परिपूर्णं विगेषतः ।
 एवमादिगुणैर्युक्ता साभूमौ मोक्षदा बला ॥
 त्रिसाहस्रे महालोकैः^{१३} तत्तुल्यं ग्राह्यं महि ।

- १ D दशपीठानां । २ A उपच्छन्दोहका भव वत । ३ D सम्बरा ।
 ४ B देवदेवी प्रपूरिता । ५ D पीठभिः । ६ B ०गणैरपि ।
 ७ D क्षेत्र० । ८ A D चैत्यैर्भूतैः । ९ A omits साकिनीभिः ।
 १० D सिद्धै विद्याधरैस्तथा । ११ D खेचरैः भूषरैः श्रेष्ठैर्देवताभिः
 समन्ततः । १२ B गुणैः श्रेष्ठैः । १३ D omits the line. १४ D त्रिसाहस्रमहालोकैः ।

अथचिन्त्रेषु जोकेषु^१ सुखास्त्रि विद्यते ननु ॥
 पवित्रेषु^२ सुपुच्छेन चचनुरविशेषतः ।
 मञ्जुदेवस्थापितेन मञ्जुराज्यं भवेत् समी^३ ॥
 दिव्यादिभिः सदा खित्वा देवीराज्येति कीर्णिता ।
 तद्देववाग्निभिः जोकेः देवैस्त्वैलोक्यवाग्निभिः ॥
 सेन्द्रोपेन्द्रादिभिर्देवैः^४ मातुषैरसुरैरपि ।
 देवी राज्य^५प्रसिद्धा सा कीर्णिता वर्णिता सदा ॥
 द्वाभूमौषां मध्यानां सुदुर्क्षा प्रकीर्णिता ।
 सार्वज्ञैर्वोधिषत्सैश्च भवन्ति सेविता^६ सदा ॥
 सप्तचिन्त्रद्वौद्धर्ष्यसंज्ञा^७नोत्पादकारिणी ।
 वीर्यसम्बोधज्ञान^८दायिनी सा शुभप्रदा ॥
 श्रावकजिनश्रियाणां भिक्षुणीभिरुणामपि ।
 वौद्धाणां बोधिसत्त्वानां सर्वज्ञानोत्पादनी च सा^९ ॥
 प्राज्ञा साभ्यन्तरे वापि मोक्षदा सिद्धिदा इति ।
 वरदा ज्ञासदा तस्मात् पीठेषु द्वाभूमिषु ॥
 भूमौषां द्वाभूमौषाश्च मध्यसैका प्रकीर्णिता ।
 बोधिज्ञानप्रदातासु बोधिं सत्सैश्च सेविता ॥
 चतुर्विंशतिपीठानां विशेषेण प्रवर्णिता ।
 एका सा सिद्धिभूमौ च योगिभिश्च प्रकाशिता ॥

१ B अथचिन्त्रे विशेषेण । २ A D पवित्रे । ३ B सहा ।

४ D सर्वैः । ५ C राति० । ६ D A सेविता ।

७ D संज्ञा० । ८ A D •ज्ञानं । ९ D •ज्ञानोत्पादनीव सा ।

सर्वेषां योगिनीनाञ्च बीजिनां^१ अपि सर्वदा ।
 वाञ्छितं फलसम्प्राप्ताः चित्रोपैरथ यच्छब्दे ॥
 इत्यादिमुष्णसंयुक्ता^२ भूः चैकोक्षोऽपि सुसुखभा ।
 नानागुणविभूषाङ्गी सुखावतीमिव स्थिता ॥
 अथ येषं प्रधाना वा देवी कोके स्वामना^३ ।
 याऽन्वाकारेण संजाता ॥^४सर्गमर्त्ये चित्रोक्तना ॥
 चिदक्षय्यरूपेण सर्वेण सुसुने गतु ।
 धर्मोदयाख्यरूपेण चैकोक्षी च प्रख्यापिता ॥
 एका मातृ प्रसिद्धा वा] सर्गमर्त्येचित्रोक्तिवु ।
 उत्तरामितुखी देवी चैकोक्षजननी इति ॥
 स्वभावमिव रूपात्मा चैकोक्षोऽपि प्रकीर्णिता ।
 चतुर्विंशतिनां चापि वीरेन्द्ररीणां स्थापिता ॥^५
 'वीरेन्द्ररेण सङ्गम्य आशिङ्गनेन सुस्थिता^६ ।
 गवाहृदा^७ चिनेत्री च कर्त्तिकमासधारिणी^८ ॥
 शिवप्रक्रियारूपरूपा चैकोक्षे स्थापितं गतु ।
 'प्रज्ञोपायस्वरूपेण सर्वदा भिखीतं स्थिता ॥
 पञ्चमुद्राविभूषाङ्गी पञ्चमुद्रसुकूटिनी^९ ॥

१ A D योगिनी । २ B सुसुयुक्ता । ३ A D स्वामिना ।

४ D omits the portion bracketted.

५ D चतुर्विंशतिपीठानां अपि वीरेन्द्ररीति विभ्रुताः । ६ B puts this line before the verse वीरेन्द्ररेण सङ्गम्य and C omits it.

७ A D आशिङ्गनेमिव स्थिता । ८ C गवाहृदा । ९ A 'धर्मजनी ।

१० A D प्रज्ञोपायस्वरूपेण भिखीतं सर्वदा स्थितं । ११ D सुकूटिनी ।

नवनाम्बरसायिता वैश्वोक्ते मातरा इति ॥
 पिङ्गोर्द्वैकेयी नग्नी च रविशशिसुकुण्डली ।
 सर्वतथागता^१नाञ्च जननी इति ख्यापिता ॥
 खगाननेति नामेन खवर्णशून्यरूपिणी ।
 शून्यतां शून्यतां माता बौद्धमाता प्रकीर्त्तिता^२ ॥
 भिच्चुणां भिच्चुणीनाञ्च खवीराणां तथा अपि ।
 सर्वेषां बोधिसत्त्वानां महासत्त्वानां च तथा ॥
 उपाश्रकोपाश्रिकानां सर्वेषां बोधिभागिनां ।
 प्रज्ञापारमितारूपी बौद्धानां जननी तथा ॥
 बौद्धानाञ्च वञ्चिनी^३रूपी योगीनां योगिनी तथा ।
 सर्वेषामपि सत्त्वानां जननी विश्वरूपिणी ॥
 अतीतानागतैर्बुद्धैः प्रत्युत्पन्नैस्तथागतैः ।
 सर्वैर्बौद्धैरपि शिष्यैः बौद्धमाता प्रकीर्त्तिता ॥
 त्रैवानां शिवरूपी सा वैष्णवानां च वैष्णवी ।
 ब्राह्मणानां ब्रह्मणीति विश्वरूपी इव स्थिता^४ ॥
 त्रैवानां वैष्णवानाञ्च ब्राह्मणानां^५ तथैव च ।
 सर्वेषां देवदेवानां मोक्षमाता^६ प्रकीर्त्तिता ॥
 आचार्यैश्चाचार्यानीभिः शिष्यैः शिष्यिनीभिस्तथा ।
 सेवितं शततं काष्ठं जनन्याः^७ पादपङ्कजोः ॥

१ A तिवनाद्य० । २ B ०ताथागत० । ३ A प्रकीर्त्तिता ।
 ४ A जिनो० D जननी० । ५ B ब्रह्मज्ञानां ब्रह्मणीति सा विश्वरूपेण
 संस्थिता । ६ B ब्रह्मज्ञानां । ७ B साच माता । ८ A D तयोश्च ।

योगिभिर्द्योगिनीभिश्च नानादेशा^१स्तमागतैः ।
 अथ यैश्चापि सर्वैः^२ पूजितश्च दिने दिने ॥
 पुष्यैर्धूपैश्च दीपैश्च मासैः सर्वैः^३स्तथा अपि ।
 स्त्र स्त्र भक्षणैः वस्तुभिः अहर्निशं प्रपूजितम्^४ ॥
 ५[नानामन्त्रैरन्यमन्त्रैस्तन्मन्त्रैश्च पूजितम् ।
 मासाभिः हस्तजापैश्च कृतं सर्वे दिने दिने ॥
 मानवीभिर्मानवाभिः सर्वैश्च पूजितं भवेत् ।
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ वन्दितं अर्चितं^६ सदा ॥]
 प्रथमं मञ्जुदेवेन हृदच्छेदा^७दगन्तरम् ।
 तस्याः खगाननाद्यापि पूजितं पादपङ्कजे ॥
 तस्याश्च दर्शनेनापि मञ्जुदेवो जगद्गुरुः ।
 पूजयामास अत्यर्थं तथोश्च पादपङ्कजे ॥
 केशिग्र्युपकेशिनीभ्यां^८ साङ्गं समागतो गुरुः ।
 मञ्जुदेवो गुरुश्यास्ता अत्यर्थं पूजनाय च ॥
 पश्चे कृष्णो^९ मार्गशिर्षे नवम्यां दिशि सञ्चिधौ ।
 स्नानधानादिभिस्तस्याः कृत्वा पूष्यं मुञ्जमुञ्जः ॥
 उपवास^{१०}कृतेनापि रात्रौ जागरणं कृतम् ।
 पुष्यैर्धूपैश्च गन्धर्वैः^{११} दीपैश्चापि प्रपूजितम् ॥

१ A D नानादेशा । २ A D ये चापि सर्वैश्च । ३ B मद्यैः ।
 ४ D adds सदा । ५ C D omit the portion bracketted. ।
 ६ B पूजितं । ७ A ०क्षेदात् । ८ D केशिनी उपकेशिनीः ।
 ९ A D पक्षकृष्णौ । १० D उपासक० । ११ A adds च here.

सद्यैर्मन्त्रैश्च लेखैश्च पेथैश्चापि सुषिष्टवैः ।
 नानापूज्यैश्च विधिभिः राशौ संपूजनं कृतम् ॥
 तन्मन्त्रैश्च जपं कृत्वा तत्स्तोत्रं मुदितं कृतम् ।
 तत्पात्रं विविधं कृत्वा निशि जागरणं कृतम् ॥
 पत्नीभ्यां सह संश्रित्वा आपं कृत्वा पुनः पुनः ।
 एकरात्रं सुसम्पूर्णं मन्त्रुदेवेन पूजितम् ॥
 प्रातर्गत्वा शान्तातीर्थं जलतर्पणदानकम् ।
 पुनः कृत्वा प्रमोदेन चकार स्तुतिमाहरान् ॥
 पाठादि विविधा गाथा स्तोत्रश्चापि प्रपाठकम् ।
 दानानि विविधान् वस्त्रान् वाचकेभ्यः प्रच्छादितः ॥
 अन्नमन्नार्थिकेभ्यश्च वस्त्रं वस्त्रार्थिकेभ्यः हि ।
 द्रव्यं द्रव्यार्थिकेभ्योऽपि सर्वेभ्यश्च सुदा ददौ ॥
 खाने सति पुनः पूज्यं खगाननाथैः धीमता ।
 पत्नीभ्यां सहसंश्रित्वा पद्मोपचारकैरपि ॥
 ध्यानैर्मन्त्रैस्तर्पणैः पुष्यैर्धूपैस्तथा अग्निः ।
 गन्धैर्दीपैश्च नैवेद्यैः लेखैः पेथैस्तथा पुनः ॥
 खानेः घानैश्च सन्तोष्य खाद्यनाथैः च सहस्रैः ।
 तद्विधिना सुसंपूज्य प्रशम्य च पुनः पुनः ॥

- १ B मद्यैः । २ A नस्तोत्रं । ३ A D मद्याः । ४ B खात्वा ।
 ५ A D आहरम् । ६ D वाचादिबिबिधां गाथा स्तोत्रश्चापि प्रपाठयन् ।
 ७ D वाचकेभ्यः । ८ A B खगाननाथ । ९ A सहस्रकर्मणा ।
 D सहस्रकर्मणा । १० D ध्यानैर्मन्त्रैस्तर्पणैर्धूपैर्धूपैश्चापि तथा अग्निः ।
 ११ A अन्नः D तथान्तकः । १२ A B खाद्यैः । १३ B खाद्यनाथ ।

प्रणिपत्य पुनः कृत्वा तत्रसादेन सञ्चवन्^१ ।
 अभिषेकं पुरः^२ कृत्वा नेषेलेपं प्रकुर्वति ॥
 मञ्जुदेवेन मोदेन पिबेत्तस्मात्प्रतं पयः ।
 पत्नीभ्यां सह सत्रेण पिबेत्तत्र अश्विं चयम् ॥
 प्रथमञ्च पिबेत्स्त्रेण पत्नीभ्याश्च ततः ददौ ।
 ततस्सर्वेभ्यः त्रिव्येभ्यः तत्रग्राहं सुदा ददौ ॥
 अथ सर्वेऽपि त्रिव्याश्च तत्रग्राहं सुदा पिबेत् ।
 अज्ञानं तत्पश्चात् त्यक्त्वा सुज्ञानं^३ प्राप्यते ननु ॥
 इति मत्वा च मानुष्याः तस्याः त्रेधां कृतमपि^४ ।
 ईक्षितं पञ्चसन्नाप्ता वाञ्छाश्च कथ्यतेऽधिकम्^५ ॥
 एवं कृते अपि^६ सह तद्गदस्य समन्ततः ।
 जलग्रान्तवभूषेण जलस्कन्धस्य पूजनात् ॥
 ततः विष्णुशिवशक्रेः ब्रह्मादिदेवतागणैः ।
 पूजितं प्रतप्तं तस्या पादाब्जे च नमस्कृता ॥
 इन्द्रो यमस्य वरुणः कुबेर उतभुगपि ।
 नैऋत्य वायुः इगस्य अध ऊर्ध्वं तथा अपि ॥
 दशभिर्लोकपाक्षैश्च इत्यं चत्वार राजिकैः ।
 चक्षुर्ग्राहिभिरन्वेः नाकेश्च तत्र आवताः ॥
 ग्रान्ततौर्यजले स्नात्वा स्वमागमां हि पूजितम् ।

१ A सिञ्चवन् B सिञ्चयेत् । २ B पुनः । ३ A त्वत्तं सञ्ज्ञानं
 D त्वत्तं सञ्ज्ञानं । ४ B कृतं किल । ५ B कथ्यते अपि ।
 ६ B omits एवं कृते अपि ।

प्रतिदिने प्रतिमासे पूजयामासुः गौरवम् ॥
 मान्दारवैरपि पुष्यैः महामन्दारवादिभिः ।
 दिविजैः पारिजातैश्च पूजयामासुः पुष्यकैः ॥
 वज्रोदकाश्चलिं पित्वा स्त्र स्त्र गणैः परिवृताः ।
 देवा नागाश्च सर्वे च श्रेवितं तत्र सर्वदा ॥
 श्रावकैर्भिक्षुणीभिश्च प्रत्येकैर्जिनसेवकैः ।
 बोधिसत्त्वैर्भिक्षुभिश्च भवन्ति पूजितं सदा ॥
 ब्रह्मभिः क्षत्रियैर्वैश्याः शूद्रैश्चापि विशेषतः ।
 अनेगेर्देवैर्वापि च नैपालदेवैः ॥
 चतुर्वर्गैश्च मानुष्यैः अनेगैर्गणजातिभिः ।
 भवन्ति पूजितं तस्या नमस्कृत्वा प्रतिदिने ॥
 यः कश्चि मार्गशीर्षस्य कृष्णपक्षे गृहे तिथौ ।
 सुस्नात भक्तश्चेद्दी च भूत्वा पोषधसंयमी^१ ॥
 लक्षापाठादिनिरतः सद्ब्रह्माध्ययने अमः^२ ।
 रात्रौ जागरणं कृत्वा नामाविधिभिः पूजितम् ॥
 पुष्यैर्धूपैश्च दीपैश्च गन्धैर्नैवेद्यादिकैरपि^३ ।
 मद्यैर्मांसैः तथा पिष्टैः पानैश्च लेह्यकैरपि^४ ॥
 इत्यादि विधिभिस्तस्यै^५ ढौकितेन च पूजितम् ।
 मानवैर्मानवीभिश्च अहर्निशं पुनः सुदा ॥

१ A D सुस्नानं भक्तश्चेद्दीव भूत्वा पोषधसंयमी । २ A D लक्षा च दिनी-
 रतः सद्ब्रह्माध्ययने अमः । ३ D पुष्यैर्धूपैश्च गन्धैश्च दीपनैवेद्यादिकैरपि ।

४ A वानैः पानैश्च लेह्यकैः । ५ B तस्मिन् ।

मार्मर्ग्रीर्षे कृष्णपक्षे नवम्याश्च विशेषतः ।
उत्तमं फलसम्प्राप्ता लभ्यते^१ मानवाद्यः ॥
एतद्दिने च राशौ च पूजायाश्च महाफलम् ।
मञ्जुदेवेन तत्पूष्यं पूजायाश्च दिनं भवेत् ॥
पूजया च प्रतिमासे नवम्यां तिथिसंज्ञके ।
१[पूजितश्च भवेन्नित्यं लभ्यते मध्यमं^२ फलम् ॥
प्रतिमासे चतुर्दश्यां कृष्णपक्षस्य रात्रिके^३]
तत्पूष्यं मानवीभिश्च वादितं^४ लभ्यते हतम् ॥
निग्नि आगरणं कृत्वा प्रातर्दानं यथाक्रमम् ।
दत्त्वा स्नात्वा परावृत्त्य शुचिवस्त्रं विधावित^५ ॥
मानव्य मानवाधार्यि^६ इत्यं कृत्वा काले दिने^७ ।
ईक्षितं फलसम्प्राप्ता ते मोक्षमधिगच्छति ॥
वज्रोदकं दशम्यां तु ये पिवन्त्यश्चलित्रयं^८ ।
मानव्यमानवाद्यापि वाञ्छितं फलसंस्थिते^९ ॥
अष्टाक्षणविनिमुक्तं क्षणदुर्लभमाप्नुयात् ।
धर्मार्थकाममोक्षं त बोधिज्ञानश्च उत्तमम् ॥

अपि च ।

तीर्थक्षरकप्रेतश्च दीर्घायुषो ज्ञेयामराः^{११} ।

१ B भवन्ति । २ B omits the portion bracketted.

३ C उत्तमम् । D मद्धलम् । ४ A D एत्रिके । ५ A वाहितम् ।

६ D यथाक्रमम् । ७ D विधाचित । ८ B क्षापि ।

९ B सुपूजितम् । १० A पिवन्तं चलित्रयम् । D पिवन्त चरित्रयम् ।

११ B लभ्यते फलम् । १२ D दीर्घायुस्त्रेणामराः ।

बुद्धकान्तारौ मृथ्यादृक मूकटाष्टा विचक्षणाः ॥
 चत्वारस्य महाराजा चाथचिंशास्तथा अपि ।
 धामास्य भृषितास्यापि निर्झाणरतयस्तथा ॥
 निर्झितवश्रवत्यादि कामावचरास्तथा अपि ।
 रूपावचरास्य देवास्य आरूपावचरा अपि ॥
 सर्वे च नाकजा देवा काले वेले समागताः ।
 आगताः सगणा देवाः तस्याः पूज्यं कृतं कृतम् ॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रास्य अन्यदेशजाः ।
 सदा सदा समायाताः तस्याः पूजा प्रचक्रु च ॥
 पूर्वाच्च दक्षिणाञ्चापि पश्चिमादुत्तरादपि ।
 ईशादग्नीनैश्चत्यादायव्याच्च समागताः ॥
 दग्निदिग्भ्यः समायाताः स्त्रियस्य पुरुषा अपि ।
 अत्यर्थं गौरवेणापि तस्याः पूजा कृतं भवेत् ॥
 गन्धर्वाः किन्नरा यक्षाः भृताः प्रेताः पिशाचकाः ।
 खगा ङाकिन्य ग्राकिन्य^१ राक्षौ राक्षौ प्रपूजितम् ॥
 वेमचिचादयो दैत्याः किङ्करैः सह आगताः ।
 पर्वते च^२ दिने काले समायाताः पुनः पुनः ॥
 स्त्रियस्य पुत्रपौत्रादि दाशकदाशिकादिभिः ।
 भद्रवरायणैर्गमैः^३ काञ्चुकीभिर्परिवृतः^४ ॥

१ A omits ग्राकिन्यः ।

२ D पर्वतश्च ।

३ D •नैर्गमैः ।

४ D परिवृता ।

[^१पुष्यं धूपञ्च गन्धञ्च दीपं नेत्रेष्वपि ।
तथागता समागच्छ तस्या पूजाञ्च कुर्वते ॥
समुद्रेषु नागराणां सर्वैः नागैः परिदृतः ।]
रत्नानि विविधा गच्छ तत्पूजाय समागताः ।
इत्थं च स्वर्गजा लोकाः मानुषादथ मर्त्यजाः ॥
पातालजापि सर्वे च पूजितश्च दिने निश्चि^२ ।
पञ्चोपचारविधिभिः तस्यै^३ पूजा कृतं भवेत् ॥
सखभवानि वस्त्रानि ढौकितश्च मुदा अपि ।
नाकजैरमृतञ्चापि^४ मर्त्यजैर्मर्त्यभोष्यकम् ॥
पातालजैस्तद्योग्यं^५ च मुदा तस्यै च ढौषितम्^६ ।
इति पूर्व्ये^७ कृते सर्वे तस्या प्रशादकं मनु^८ ॥
वज्रोदकं पिबेत्सर्वैः स्वर्ग मन्थषिलोकजैः ।
तत्प्रशादं पिबेद् येऽपि ते मोक्षमधिगच्छति ॥
[^९अष्टाक्षरं विनिर्मुक्तं पञ्चाहन्तर्यकमपि ।
इति कृत्वा च सर्वेपि तत्क्षणात् ज्ञान प्राप्यते ॥
वाञ्छितं फलसम्प्राप्ता ते मोक्षमधिगच्छति ।]
इति कृते गुरुः शास्त्रा मञ्जुदेवस्य सुधीमान्^{१०} ।

१ B has these three additional lines.

२ D रत्नादि विविधान् गच्छ । ३ D दिनेदिने ।

४ B तस्याः । ५ A नाकजै रमनवापि । ६ B D तद्दोग्यश्च ।

७ A ढौषितम् । ८ B पूजा । ९ D प्रशादकं मनु ।

१० B has these three additional lines. ११ D सुबुद्धिमान् ।

तस्याश्च परिशोभार्थं इत्थं वनं प्रकाशितम्^१ ॥
 चम्पकादिभिः पुष्पैश्च पुष्पवृक्षैः प्रपूरितः^२ ।
 गन्धर्वेण संयन्त्रैः^३ नानापुष्पैः सुमण्डितम् ॥
 स्वादुसुगन्धिसुरसैः फलवृक्षैः सुमण्डितः ।
 अनेकेः फलजैः वृक्षैः अत्यार्थं^४ च प्रपूरितम् ॥
 स्कन्धैः पत्रैः^५ सविश्रितैः शोभितं तत्र वृक्षकैः ।
 नानावर्णैः सुसंयुक्तैः विशिचैर्मधुरैरपि ॥
 शोषधिविविधैर्जातैः मानातिपरिवृतैः^६ ।
 तत्रदेशे समन्तेन पूरितं शोभितं भवेत् ॥
 मनशिरादिभिर्धातु^७ नानारत्नैः सुपूरितः ।
 विशेषैर्द्वन्द्ववृक्षैश्च समन्ततः प्रपूरितः ॥
 सिंह^८ व्याघ्रादिभिर्जातैः अनेकवनजन्तुभिः ॥
 वाशितं सततं कालं गोपुच्छपर्वतेऽपि च^९ ।
 शुकशारिक^{१०} हंसैश्च मयुरैश्चटकैर्वकैः ॥
 खेचरादिभिर्जन्तुभिः इत्थं तत्रैव वाशितम् ।
 शाखामृगादिभिः सर्वैः जन्तुभिश्च विशेषकैः^{११} ॥
 वाशितं सततं कालं गोपुच्छपर्वतमिव ।
 चेत्रपाला^{१२}दयनागाः चैत्याः शिवाश्च संस्थिता ॥

१ B विनिर्मितम् । २ D प्रपूरितम् । ३ B D गन्धर्वसुसंयुक्तैः ।
 ४ B इत्यर्थं च । D अत्यर्थं । ५ A पत्रैः । ६ B नानाजातैः परिवृतैः ।
 D नानाजातिपरिवृतैः । ७ A शिरादिभिः । ८ A सिंहः ।
 ९ B पर्वतमिव । १० A शालीक । ११ D विशेषतः । १२ A D क्षत्रः ।

भयामेवाद्य सिद्धाद्य संक्षिता तत्र सर्वदा ।
 अष्टाभिर्मातृकाभिश्च कुमारगणनायकैः ॥
 भैरवादिभिः गणेश देवताभिः सदास्थितः^१ ।
 योगिभिर्योगिनीभिश्च क्षेत्रज्ञैः भुवश्चैरपि ॥
 जाकिनीभिः शाकिनीभिः तत्र च वासितं सदा ।
 स्वर्गजैरपि देवैश्च मर्त्यजैरपि मानुषैः ॥
 पातालजैश्च सर्वैश्च^२ वासितं तत्र सर्वदा ।
 गोपुच्छपर्वते सर्वे देवा भवेयु वासिताः ॥
 तथास्मिन्वने^३ देवाः वासितं सर्वदा अपि ।
 चयत्रिंशादिसोक्येषु सर्वे लोकप्रकाशितम् ॥
 गुह्येन च पवित्रेण गोपुच्छपर्वतमिव ।
 हतमित्यं ततो तेन गुरु मञ्जुदेवेन च^४ ॥
 मञ्जुश्री पर्वत सः श्रीः गुरुस्वरितमाचरौ^५ ।
 ताभ्यां साङ्गं स आचार्यः मञ्जुश्री पर्वते वसन्^६ ॥
 श्मभेन च मुखेनापि तत्र भवति सुक्षितम् ।
 द्युषितत्वात् मञ्जुदेवः प्रदेशेऽद्यापि आस्थया ॥
 मञ्जुश्री पर्वते लोक्य पवित्रे स्थापिते अपि^७ ।

१ D भैरवादिभिः देवैश्च गणैर्युक्तः सदा स्थितः । २ A omits सर्वैश्च,
 D सर्वैऽपि । ३ B तथैवास्मिन् वने वनाः, D तथास्मिन् पर्वते ।
 ४ D ० देवतेन च । ५ B D गुरुस्त्रिभ्यां समाचरौ । ६ D वसत् ।
 ७ A मञ्जुदेव श्रीपर्वते लोके त्रैलोक्य पवित्रस्थापिते अपि । B लोकै
 त्रिलोकेऽपीति स्थातवान् ।

१[एवं मैत्रेयास्तु काले विश्वस्य च अर्हतः ।
 मञ्जुश्री प्रतिरूपेण आचार्येण विशेषतः ॥
 तत् इदस्य समन्ताच्च परः संग्रोधिते अपि ।]
 वसुधामयतां कृत्वा इदमुमि समन्ततः ॥
 सिंहासने मणिमये सुरसिद्धि वन्द्य^१
 ये आवयन्तमसमं^२ ग्रंभुजोत्तुभावम् ।
 संपुजितो सुरसुराहितुरङ्गतुष्टैः^३
 संतिष्ठन्तै^४ विविधरत्नविभुषिताङ्गः ॥

इति श्रीमति बृहत्स्वयम्भूपुराणे गोश्टङ्गपर्वते स्वयम्भूचैत्यमहा-
 रकोद्देशे ऋन्दोत्पादोनाम तृतीयोऽध्यायः ॥

१ B has these three additional lines.

२ B वन्द्ये ।

३ B ये आवयन्ति असमं ।

४ B •वन्दैः ।

५ D सन्तिष्ठते ।

चतुर्थोऽध्यायः ॥

अथ मैत्रेय वक्ष्यामि ग्रामञ्च निगमादिकम्^१ ।
 राजधानीञ्च^२ राजञ्च नगरं पुटभेदकम् ॥
 सुभिच^३ रमणीयञ्च षड्^४ स्फोट चेम तथा^५ ।
 आकीर्णजनमानुष्यं अनेकशुभपूरितम् ॥
 अनेकजनसम्पूर्णं नानागुणविभूषितम् ।
 ब्रह्मभिः चर्षियैर्वैश्वैः^६ शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ॥
 दाग्निभिर्दाग्निक्षैश्चापि अमात्यैर्नैर्गमैरपि ।
 सर्वलोकैः सुसम्पूर्णं मङ्गलैश्च प्रपूरितम् ॥
 इति उपद्रवादीञ्च^७ न जातु^८ विद्यते पुनः ।
 स्वर्गमर्त्यं च पाताले तत्सादृशं न^९ विद्यते ॥
 यदा भवन्तदुद्देशं^{१०} शृणु लोकादिताय च^{११} ।
 सुभगाय^{१२} सुभिषाय लोकानां हितकामया^{१३} ॥
 पापिनां धर्मिणे नित्यं धर्मिणां फलप्राप्तये ।
 फलप्राप्तिनां सर्वेषां भोगाय सुखप्राप्तया^{१४} ॥

- १ A निर्गमादिकं । २ A राजधानि च । ३ A सुभिचञ्च ।
 ४ D षड्भिः । ५ D क्षमस्तथा । ६ A वैश्वैः ।
 ७ B D उपद्रवादी च । ८ D जातुञ्च । ९ B सादृशं तन्न ।
 १० B यदाभवन्तदुद्देशं । ११ A लोकादिताय च । १२ B सुभोगाय ।
 १३ D काम्यया । १४ D फलानां प्राप्तिनां सर्वे भोगाय सुखप्राप्तये ।

एव मैत्रेय साधु च सुष्ठु च मनसि कुरु ।
 भाषिष्य अपि सत्त्वार्यं साम्प्रतं निश्चयं शृणु ॥
 इहैव कल्पे विश्वा भूः^१ निर्द्वते सुगते च सः^२ ।
 चतुर्वर्षसहस्राणि प्रजानामायुषि स्थिते ॥
 काले दीर्घं कश्चिद्विप्र चेमावत्यां^३ प्रजायते ।
 चतुर्वेदाङ्गविज्ञाय ब्रह्मज्ञानविदान्तरः ॥
 ऋग्यजुःसामायर्वेदं^४ चतुर्वेदं सुपारग ।
 सर्वेषां^५ लोकानां एकः शास्ता सः सद्गुरुः^६ ॥
 अनेकमानवानाञ्च गुरुः शास्त्रैकनाथकाः ।
 सचैयवैश्वशूद्राणां सर्वेषां हि जगद्गुरुः ॥
 अग्निहोत्री द्यौ ग्रीष्मी नेमी वीर्या पराक्रमी ।
 तद्गुवनेषु सर्वेषु पितामहमिव स्थितः ॥
 तेन पत्नी गृहीत्वा तु^७ सत्सती पुरुषव्रती ।
 द्यौग्रीष्मीवतीवीर्या^{१०} ध्यानी प्रज्ञापि पालिनी ॥
 पत्न्यासह असौ विप्रः धर्मात्मा धर्मवत्सरः^{११} ।
 अग्निञ्च कारयामास अत्यर्थं विधिविस्तरैः ॥

१ D एवं मैत्रेय साधुश्च ।

२ A विश्वभूः निर्द्वतेश्च स सुगते ।

३ B निर्द्वते च गुरुर्गते ।

४ A क्षमावत्या ।

५ D सामार्यवेदं ।

६ A D omit सर्वेषां ।

७ D adds नाथका प्रभु ।

८ B D has these three additional lines.

९ A गृहीत्यां तु ।

१० A °वकी° । B द्याग्नीष्मीवतीवीर्यां ।

११ D °वत्सरः ।

१ [तस्य पत्न्याः प्रसूतस्य पुत्रं सप्तममखिलतम् ।
 देवपुत्रमिव साक्षात् तेजसा च श्रिया अपि ॥
 द्वात्रिंशत्सप्तधर अग्रीति चानुव्यञ्जनेः ।]
 अत्यर्थं प्रोमितं माघं सहस्रसूर्याश्चन्द्रमात् ॥
 सर्वेषामपि लोकानां श्रेष्ठः श्रेष्ठः वज्रनायकः^१ ।
 सर्वज्ञश्च जगन्नाथः शौरनिधाविव चन्द्रमा ॥
 देवानां च मनुष्याणां दैत्यानां च तथा अपि ।
 जलाश्रया^२समुत्पन्नकमलासनमिवाभवत् ॥
 गौरवेषु च सर्वेषामादरेण विशेषतः ।
 गुह्यभावेन सर्वेषु पूजित^३मानितं यदा ॥
 ब्रह्म-विष्णु-शिव-शक्रेः पूजितं मानितस्य सः^४ ।
 नानागुणविभूषाङ्गी बोधिचर्या^५प्रचारकः ॥
 चत्वारसु महाराजैः चाद्यत्रिंशोरपि तथा ।
 धामेशः तुषितेशोऽपि रतीशो वज्रवर्त्तीशः^६ ॥
 एते च देवराजानः स्रस्त्रण्यैः परिहृतः ।
 समायाताः सपूज्येन पूजितं पादपङ्कजे ॥
 कामावचरासु सर्वे ये^७ रूपावचरा^८स्तथा अपि ।
 आरूपावचरा येऽपि^९ तत्पादौ च प्रपूजितम् ॥

१ B D have these additional lines. २ B सहस्रसूर्यात् ।

D सहस्रसूर्या च चन्द्रमा । ३ A वन्तनायकः । D श्रेष्ठश्च नायकः ।

४ A जलाश्रयनात् । ५ D पूजितम् । ६ A D ब्रह्मा । ७ A मानित च सः ।

८ B ० चर्यं । ९ A ० वन्तीशः । D वज्रवर्त्ति च । १० B D कामाचरासु

सर्वे च । ११ D रूपाचराः । १२ B येऽपि । D आरूपावचरा येऽपि ।

नामेन^१ क्रतुच्छन्दोऽसौ सर्वज्ञश्च दद्यावितः ।
 ग्रन्थागार^२परित्याज्य सम्बोधिज्ञानमाप्नुयात् ॥
 शिरोषट्चमाश्रित्य दृष्टासने प्रतिष्ठितः ।
 समाधीनाञ्च अथासौ^३ समाधिं विदधेथ^४ सः ॥
 अङ्गुकाय प्रणिधाय स्थिति च उपसंस्थितम्^५ ।
 वक्ष्यासनसुसंस्थित्वा बोधिज्ञानमवाप्नुयात् ॥
 सम्यक्सम्बुद्ध सो अहन्^६ षड्भिज्ञश्च तथागतः ।
 सर्वेषां दुःखितां^७ नाथः दुःखार्थवसुपारगः ॥
 अतीतानागताबुद्ध प्रत्युत्पन्नानाञ्च अपि^८ ।
 सर्वतथामतानाञ्च सर्वज्ञानां विशेषतः^९ ॥
 [स्थानिनां योगिनां मध्ये तपस्विनां विशेषतः ।
 समाधीनाञ्च सर्वेषां एकः श्रेष्ठश्च नायकः ॥
 समाधीनाञ्च सर्वेषां सर्वज्ञानविशेषतः ।]
 एकः श्रेष्ठः गुरुः शास्ता क्रतुच्छन्दस्त्रयागतः ।
 सिद्धविद्याधरर्षीणां मध्ये शास्ता जगद्गुरुः ॥
 सर्वेषां देवतानाञ्च मर्त्यजानां^{१०} विशेषतः ।
 ब्राह्मणानां वैष्णवानां शैवानाञ्च तथा अपि ॥

- १ D मन्वेन । २ B पूज्यागारम् । ३ B अयसौ । D समाधी-
 नामथासौच । ४ A विदधेथ । ५ B स्मृतिश्च उपसंस्थितः ।
 ६ A अहन् । ७ D दुःखिता । ८ D प्रत्युत्पन्ना तथा अपि । ९ D सर्वे ।
 १० B समाधिं दृष्टवियहः । ११ B has these additional lines.
 १२ A मत्यजानां ।

सर्वेषां चापि शैवानामेकः शास्ता जगद्गुरुः ।

बुद्धानामपि धर्माणां सङ्गनाञ्च तथा अपि ॥

तथा ।

सर्वेषामपि बौद्धानां एकश्रेष्ठजगद्गुरुः ।

चतुर्धामपि राजानां चतुर्भिर्गेश्वरस्य च ॥

याम्नेश्वरतुषितेश्वरस्य निर्माश्वरतीश्वरस्य च १ ।

निर्मितवग्रवर्त्तिस्य रूपवचराणाञ्च तथा ॥

आरूपावचराणाञ्च देवानां नायको गुरुः २ ।

ब्रह्मचरिष्वेक्षानां सञ्खूद्राणाञ्च मातृवाम् ॥

सर्वेषामपि सत्त्वानामेकनायकसद्गुरुः ।

मर्त्यानामपि लोकानां पातालाणां तथा अपि ॥

सर्वेषां चतुर्लोकानां सर्वज्ञनायको गुरुः ३ ।

ज्योतिषाप्तो ४ बभूवाहं तदाराधनशुद्धधीः ५ (?) ॥

अवैवर्त्तिकस्य ६ बोधिसत्त्व सुबुद्धिमान् ।

बोधिज्ञानप्रचाराणां त्रिव्यानां नायक ७ सुधीः ॥

सर्वज्ञकस्य सर्वेषां एकत्रिय्य मुनेरपि ।

सर्वेषामपि त्रिव्याणां सह एकाकी नायकः १० ॥

१ C सेवाताम् । २ D निर्माश्वरति ईश्वरस्य । ३ A चको गुरुः

C सकोर्गुड । ४ B ०नायकगुरुः । ५ B ज्योतिरूपम् ।

६ A D सद्बधीः B सूषधीः C सद्बधी । ७ B अवैवर्त्तिकतिर्यस्य ।

C D नायकः । ८ D सर्वज्ञः । १० B अहम्, एकाकिनायकः ।

क्रतुच्छन्दस्य नाशस्य^१ सर्वज्ञस्य च धीमतः^२ ।
 पिण्डपाचादिभिः पूज्यैः श्रयनासनभोज्यैः ॥
 श्रेवाञ्च कारयामास अत्यर्थं विविधैश्च सः^३ ।
 यत्र यत्र प्रगच्छन्ति क्रतुच्छन्द तथागतः ॥
 तत्र तत्र च^४ गच्छामि तत्पृष्ठतः सग्निव्यकैः ।
 यदा यत्र प्रगच्छन्तिः क्रतुच्छन्दः सग्निव्यकैः ॥
 मर्त्यलोके विशेषेण सर्वत्र भुवनेष्वपि ॥
 सग्निव्यैः सगणैः सार्द्धं भिक्षुभिक्षुष्पुपाशकैः ।
 बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैः स्वविरस्वविरादिभिः ॥
 राजामात्यैः सपौरैश्च जिनसिद्ध्यैरुपाशकैः ।
 मर्त्यजैः सर्वस्योक्तैश्च^५ पृष्ठतश्च समन्वितः ॥
 क्रतुच्छन्द उगच्छास्ता सर्वज्ञस्य दद्यान्वितः ।
 सर्वेषां मर्त्यलोकानां धर्मं हि देव्यं नाशकः ॥
 प्रथमं चतुर्महाराजानां काथिकानाम^६ तथापि च^७ ।
 ततश्चापि चयत्रिंशे यामाद्यां तुषितावपि ॥
 मानरतौ च शर्वल्लोका कामावचराणामपि^८ ।
 रूपावचराणां सर्वेषां आरूपावचराणां^९ मपि ॥

१ B नामस्य । २ A D धीमताः । ३ B कारयामासुरत्यर्थं विविधैः स तम् ।
 ४ A omits च । D स । ५ A D स्वलोक्तैश्च । ६ B चत्वारराजा
 काथिकानाम् । ७ A D मथोऽपि च । ८ B D वद्भक्तौ
 कामाचराणां च अपि । ९ B D रूपाचराणां and आरूपाचराणाम् ।

सर्वतस्त्वयस्त्रिंशेषु देवानां साक्षरोगणा^१ ।
 एतेषामपि सर्वेषां धर्मं देशयति नाचकः ॥
 अरभध्वं^२ निष्कामत युयध्वं^३ शशुशासने ।
 धुनीत मृत्युनः सैन्यं तडागारमिव कुञ्जरः ॥
 यो ह्यस्त्रिं धर्मविनय अप्रमत्तश्चरिष्यति^४ ।
 प्रहाय जातिसंसारं दुःखस्नानं करिष्यति ॥
 दिवोकषा अथ सर्वं प्रफुल्लवदनाम्बिताम् ।
 तद्दर्भश्च प्रतिश्रुत्वा सर्वं हर्षयमाकुञ्जा ॥
 ततस्ते पूजयामासुः^५ क्रकुच्छन्दं तद्यागतम् ।
 प्रसन्नमनसा भूत्वा पुष्पाञ्जलिं क्षिपेत् सुदा ॥
 मान्दारवैश्च पुष्पैश्च महामान्दारवैक्षयाः^६ ।
 पारिजातैश्च पुष्पैश्च नागजैः पुष्पकैरपि ॥
 चन्दनचूर्णैश्च रत्नैश्च सुगन्धैः श्रेष्ठैश्च युतैः ।
 एतैस्ते पूजयामास क्रकुच्छन्दं अगह्वरम् ॥
 अमृतादिविविधाभोग्या क्रकुच्छन्दौ^७ सुदा पुनः ।
 क्रकुच्छन्दाय भक्त्या ते^८ सशिव्येभ्यः इदुः पुनः ॥
 इति कृत्वा सर्वदेवा^९ प्रषिपत्य पुनः पुनः ।
 पञ्चाष्टाङ्गेन योगेन^{१०} प्रदक्षिणादिकं कृतम् ॥

१ B ०ग्याम् । २ D आरभध्वं । ३ A पुण्यध्वम् । D युयध्वं ।

४ A अमलश्चरिष्यति । ५ A D पूजयामास ।

६ B महामान्दारवादिभिः । ७ A चन्दनचूर्णं रत्नैश्च । ८ B वस्त्रौ ददौ ।

९ B भक्तास्ते । १० B ०देव । ११ A पञ्चाष्टाङ्गिनप्रणामः । D प्रणामः ।

केचित्पञ्चप्रणामेन केचिदष्टाङ्गेनापि च ।
 केचित्प्रदक्षिणाञ्छलिं प्रणिपत्य पुनः पुनः ॥
 इत्थं ये नाकजा सर्वे मोहिता^१ हर्षिताम्बिताः ।
 आगता स्वस्वचेचात् तस्मै च पूजनं कृतम् ॥
 अथापि क्रकुच्छन्दोसौ सर्वज्ञश्च दयाम्बितः ।
 तस्मात् स्वर्गाच्च पातालं प्रगच्छन्ति च मर्द्दिना ॥
 सर्वे^२ शिश्यगणैः सार्द्धं य^३ स्वर्गं प्रगच्छति ।
 तथा सर्वैश्च तैस्सार्द्धं पाताले समगच्छति^४ ॥
 पातालेषु च सर्वेषु^५ भुवनेषु विशेषतः ।
 अन्वाहिण्डो^६ विशेषेण धर्मं देशयति नायकः ।
 भो भो पातालजाः सर्वे चिरत्नग्ररणं कृता^७ ॥
 प्रहाय सर्वपापानि वः स्वर्गं प्रगच्छति ॥
 नमो बुद्धाय धर्माय संघाय शम्भुवे अथ ।
 पातालजाः कृतं येऽपि ते स्वर्गमधिगच्छति
 इति कृत्वा क्रकुच्छन्दः प्रत्यागतः सशिश्यकैः ।
 पातालात् मर्त्यलोके च सर्वत्र भुवनेषु च^८ ॥
 यदाच भगवान्ष्वास्ता विजहारोपच्छन्दके^९ ।
 सुदुर्जया भुः माख्याते नेपालेमण्डले अपि^{१०} ॥

- १ B मोहिता । २ A D सर्वैश्च । ३ B omits य । ४ B पुनगच्छति ।
 D समधिगच्छति । ५ A omits च सर्वेषु । ६ A हवाहिण्डो ।
 D भवाहिण्डो । ७ B सर्वै.....कृतम् । ८ A D भुवने गतः ।
 ९ B यदा तु भगवाष्वास्ता विजहारोपच्छन्दके ।
 १० D सुदुर्जयाभूमाख्याते नेपाले चापि विश्रुता ।

पद्मगिरौ पर्वते च स्यम्भूदर्शनाय च ।
 वन्दनाय च पूजाय क्रतुच्छन्दसायागतः ॥
 ब्रह्मशिवगणैस्साङ्गं भिक्षुभिक्षुपात्रकैः ।
 बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैः सविरसविरादिभिः ॥
 चमावत्या^१ नगर्यासैः सर्वैः साङ्गं समागतः ।
 अष्टमीचन्द्रमाकारैः क्रतुच्छन्दसायागतः ॥
 गरुत्मानिव^२ पक्षिभिः राजहंसैः परिरुतः ।
 शिथैः सह समायातः स्वपथेन जगद्गुरुः ॥
 अत्रस्यैः सर्वलोकेषु देवैः नागैश्च मानुषैः ।
 नानापूष्पादिदक्षैश्च प्रत्यङ्गच्छत्ययं सुनिः ॥
 क्रतुच्छन्दोऽपि सञ्जाता सायागतः^३ शम्भुसन्निधौ ।
 पद्म्यां च क्रमतेनापि स्यम्भूदर्शनाय च ॥
 अथ नेपास्यजैः सर्वैः सुगतपादपङ्क्तैः ।
 पूजयामासु इत्ययं गौरवेण पुनः पुनः ॥
 पाद्यैः गन्धैश्च पुष्पैश्च साजायतेसुमन्वितैः ।
 चिन्नयामास अञ्जलिभिः तस्यै च सुगताय च ॥
 केचिद्भ्रज्यज्यैः शिक्तं मार्गञ्च प्रोषितं ननु ।
 केचिद्द्रूपं प्रधूपन्ति अयतस्य^४ समागताः ॥
 चामरैर्व्यजनैः केचित् वीजयश्च तथागतम् ।

१ A स्यम्भूः । २ B D क्षेमावत्याम् । ३ A C D गरुडमान् ।

४ B दागतः । ५ B अयतस्य ।

नाना वाद्यन्ति विजयामास केचिच्च शम्भुवे^१ ॥
 अथ ग्रास्ता क्रकुब्धन्दस्तं शम्भुं^२ दर्शनं हतम् ।
 नमयामास आद्यर्थं अञ्जलिं शिरसा बहन्^३ ॥
 ततः सर्वेऽपि शिष्टा च भिक्षुणः भिक्षवस्तथा ।
 उपासकोपासकाश्च स्वविरादयः श्रावकाः ॥
 पुष्यैर्धूपैश्च गन्धैश्च पूजितं तं स्वयम्भुवम् ।
 गाथाञ्चापि पठेत्सर्वे चकार स्तुतिमादरम्^४ ॥
 अथ सर्वेऽपि शिष्टाश्च प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 [पञ्चाष्टाङ्गेन योगेन शिरसाञ्जलिमावहन् ॥
 बद्ध्वा प्रदक्षिणाञ्चापि चकार च स्वयम्भुवे ।
 शतसहस्रसंख्याभिः बद्धभिः काञ्चितं पुनः ॥
 धारिणीमन्त्रजापादिन् स्तोत्रपाठं^५ पुनः पुनः ।]
 स्वयम्भुवे च ते सर्वे कारयामास गौरवम् ॥
 तदात्र भगवाञ्छास्ता विजहार स्वयम्भुवः ।
 पर्वते शङ्खसंज्ञे^६ च पवित्रे शिखरोच्छ्रये ॥
 पूर्वाच्च दक्षिणाञ्चापि पश्चिमादुत्तरान्तथा ।
 दिशाश्च विदिशाञ्चापि मार्गमपि न विद्यते ॥

१ A omits केचिच्च । C विजया क्षत्रयामास शम्भुवे ।

२ B शम्भुम् । D शम्भु । ३ B बहः । ४ B स्तुति समादरम् ।

५ C omits the portion bracketted. ६ B स्तोत्रपाठम् ।

७ D •संज्ञम् ।

शिरापविषे महत्यां नामामङ्गलकारिते^१ ।
 महाप्रमाणे शोभे च वैशोक्यमपि कुपयित् ॥
 तस्यां अधित्यकायाश्च सर्वेषु शिखरेषु च ।
 दृषेत्समन्तात्सहीर्षे फलदृषेरकद्रुते ॥
 खर्जुषेः^२ वदशैः काष्ठैः कर्षिकारैः कश्चिद्रुमैः ।
 अनेकैः विविधैः दृषेः समन्ततः प्रपूरितम् ॥
 क्रौञ्चादि-वृक-ब्राह्मीकैः चक्राक्षैः^३ क्रोकिषेरपि ।
 स्यातकैः सुकुटैश्चापि हात्यूहैः ककषेरपि ॥
 गृध्रैः क्रोष्टैः पारावतैः पक्षीभिश्चकैरपि ।
 भरदाजैः कश्चिन्नैश्च नामापक्षिभिः^४ पूरितम् ॥
 ग्राखाम्बुगादिभिः पुरे^५ मृगदन्तैः सवत्सकैः ।
 चसुहभिः कृष्णशासैः गोकर्षगन्धगादिभिः ॥
 विंहेः व्याग्रेश्च चक्षुभैः वातमृगेश्च क्रोष्टुभिः ।
 गौधारैः ब्र(ह्म)क्षैः सर्पैश्च इत्यादिवनजन्तुभिः ॥
 अनेकैः शूकरैः^६ पूर्णं समन्ताद्दण्डजन्तुभिः ।
 खेचरैर्भूचरैः कीर्णैः तत्प्रदेशे समन्ततः ॥
 मुनिभिर्मुनिशिष्यैश्च चिद्भविष्याधरादिभिः ।
 वाग्भितं शततं तत्र कैलाश इव शोभिते ॥
 इत्यादिभिर्गुणैर्युक्ते संपूर्णगुणभूषिते ।

१ B D ० पूरिते । २ D खर्जुहैः । ३ A D क्रौञ्चादिक० ।

४ B चक्राग्नैः । ५ A नामापक्षिपूरितम् । ६ A पूर ।

७ A वृकरैः ।

[अनेकैर्भिषुभिस्साङ्गं तत्र गतः स सहस्रः ॥
 अङ्गचयोदग्रगतैः महासत्त्वैर्जनात्मभिः ।
 बह्वभिर्व्यागिभिर्वृन्दैः वीतरागैरनेकगैः ॥]१
 अनेगेर्वाधिसत्त्वैश्च बह्वप्रत्येकनायकैः२ ।
 आवकैजिनश्रियैश्च भिषुभिषुषुपाशकैः ॥
 देवपुत्रगणैः साङ्गं ब्रह्मभिश्च महोत्तमैः ।
 चतुर्भिश्च महाराजैः अहिराजगणेश्वरैः ॥
 किन्नरैश्च दैत्यैश्च गडुरैश्च महोत्तमैः ।
 मनुष्यैः मनुजेन्दैश्च राजामात्यगणैस्तथा ॥
 धनिभिः सार्यवाहैश्च पौरैश्च जिनसेवकैः ।
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्तैः अश्वरोभिः३ मनोरमैः ॥
 अत्रजेरन्यजैः४ सर्वैः क्रतुच्छन्दोऽनुगैरपि५ ।
 सर्वैः श्रियेगणैस्साङ्गं तत्र गच्छति सहस्रः ॥
 क्रतुच्छन्दोऽथ सर्वज्ञ आक्षरोह६ च पर्वतम् ।
 अधित्यकां च संप्राप्ता तत्राविशत् स सहस्रः ॥
 ततः महत्याः शिखायाः७ उत्तरे च विशेषतः ।
 महाप्रमाण एकश्च गुहा अस्ति८ च पर्वते ॥

१ A अनेगैः ।

२ C omits the portion bracketted.

३ B प्रत्येकबुद्धकैः ।

४ A D अश्वराभिः ।

५ B अन्त्यजैः ।

६ B D मुनेरपि ।

७ A स क्षरोह ।

८ D शिखाया ।

९ A D अपि ।

सुचिपञ्च पविषञ्च एकदारेण भूषितम्^१ ।
 श्रेष्ठं श्रेष्ठं^२ मुनिःवासं कूटमिव सुशोभितम् ॥
 अथ सर्वज्ञनाथो^३ऽसौ क्रतुञ्चन्दो जगद्गुरुः ।
 तस्यां विवेकप्रयामास कोष्ठ इव क्षितो मुनिः ॥
 एकराचं सुसंपूर्णं अस्त्रा एकं क्षितं मुनिः ।
 ऋजुकाय प्रशिष्याय^४ ध्यानेन क्षितविषयः ॥
 कायेन मगधा वाचा चित्तेन एकभावनाम् ।
 सर्वदुःखपरिच्छिन्ति समाधिं धृतविषयः ॥
 अथापि सर्वैः शिष्यैश्च अधिकाया समन्ततः ।
 वासं कृत्वा एकराचं सह तद्यागते ननु ॥
 ततः प्रभात^५काले च गुहायां विजहार सः ।
 तस्याः शिष्यायाः उपरि विजयामास बहुदः ॥
 यदा विवेक सर्वज्ञः तदा त्रीषु समागताः ।
 विश्वकर्मादयो देवाः स्वस्वभ्यो भुवनेभ्य च ॥
 रत्नसिंहासनं गृह्य तस्योपरि प्रस्थापितम्^६ ।
 क्रतुञ्चन्दाय भक्त्या च सर्वायावि जनाय च^७ ॥
 चत्वारश्च महाराजाः प्रत्येकश्च ध्वजा^८धृतम् ।
 वितनोति वितानश्च दिक्चतुर्षु प्र(ति)क्षिताः^९ ॥

१ A भूषित ।

२ A श्रेष्ठ ज्येष्ठ ।

३ B ऋषीधो ।

४ B प्रशिष्या च ।

५ B प्रातः ।

६ B तस्योपरि प्रस्थापितम् ।

७ B सर्वायविजिनाय च ।

८ B ध्वजाम् ।

९ B प्रतिक्षिताः ।

घटश्रेणिभिस्तुवन्ति^१ प्रसवन्ति च चामरैः ।
 दामैश्च पुष्पमाळाभिः वितनुतं शिरोपरि ॥
 क्रकुच्छन्दो अथ शास्ता प्रविवेक च आसने ।
 पद्मदम्भा नक्षत्रैश्च पूर्वचन्द्रमिव स्थितः ॥
 तथापि भिक्षुभिक्षुश्चः उपाग्रको उपाग्रिकाः ।
 स्वविरादिभ्रावकाश्च वैतरागादयो गणाः ॥
 केचित्पद्मप्रक्षामेन केचिदष्टाङ्गेनापि च^२ ।
 केचित्प्रदक्षिणादिश्च चकार स्तितिरा(मा)दरम् ॥
 ब्रह्मचरिण्यवैष्णादिसङ्खूद्रादयश्चिन्त्यके ।
 अत्रजा अन्यजा सर्वे योग्ययोग्यासने स्थिताः ॥
 प्रथमं तेऽपि सर्वे च पुष्पधूपादिभिरपि ।
 दैपै^३गन्धैरसयुक्तैः^४ सर्वज्ञाय प्रपूजितम् ॥
 कामावचरा रूपावचरा आरूपावचरा अपि^५ ।
 मान्दारवादिभिः पूज्यैः पूजयामास सहस्रम् ॥
 इन्द्रेण पृष्ठतः स्थिता^६ [रत्नच्छत्रं ददौ मुनेः ।
 ब्रह्मणा पार्श्वसंस्थिता व्यजने^७ वीजयन्मुनि ॥
 इन्द्रेण पार्श्वसंस्थिता चामरै वीजयन्मुनिः ।
 विष्णुणा अग्रतः स्थिता^८] शङ्खं ध्वनति^९ सुस्वरम् ॥

१ B घटश्रेणिभिः स्वन्ति । २ D वीत० । ३ A दूध्यगङ्गापि च ।
 ४ B दौपैः । ५ D रसै युक्तैः । ६ B D omit व in all the
 three names. ७ C omits the portion bracketted.
 ८ B व्यज्यैः । ९ A स्थितः स्थिता । १० A. प्रभ्यति, D प्रध्वनति ।

इत्थं पूजाञ्च भावेन चकार सर्वदेवताः ।
 अस्मिञ्च पर्वते शङ्खे स्थिताः भवन्ति नाकजा ॥
 एतैस्त्रैः पर्वदं कृत्वा परितृप्त्यः पुरस्कृतः ।
 सभाञ्च कारयामास शिष्यैश्च तथागतः ॥
 अथ सर्वज्ञनाथोऽसौ सत्पानाञ्च हिताथ च ।
 सुखाथ च सुभोगाथ मोक्षाथ सर्वदा पुनः ॥
 अपुण्यानां पुण्यार्थाथ पुण्यानां फलप्राप्तये ।
 फलप्राप्तिनां सर्वेषां सौगताथ सुनिश्चयम् ॥
 सर्वसंसारदुःखानां अर्थवे^१ परिशोधनम् ।
 देसधामाथ सङ्गुर्षीं तस्मिं च पर्वदि ततः^२ ॥
 यूपं सर्वेऽपि शिष्याञ्च श्रूयतां भिक्षुभावतां ।
 एवं येन कृतं येऽपि^३ ते नरा मोक्षगामिनः ॥
 शृण्वन्तु साधवः शिष्याः सुदु च^४ मनसि कृताः ।
 कुर्वन्तु निश्चयतेऽपि यूपं मध्ये च माथिथ्ये^५ ॥
 एवं येन कृतं पर्वत् प्रज्ज्यापहृष्ये मतिः ।
 तेन दुःखं न प्राप्नोति संसारार्थवदुःखजम् ॥
 भिक्षुभावेन च^६ सर्वेषां धर्माणां परमं पदम् ।
 ज्ञानानां परमं ज्ञानं^७ मोक्षाणां वर मोक्षदम् ॥

१ D पूर्यवे ।

२ B D स्थितः ।

३ B सर्व्व ।

४ A D माधवं शिष्या सुष्ठे च ।

५ A माथिथ्ये ।

६ B D भावश्च ।

७ A D omit ज्ञानम् ।

तस्मात् सर्वप्रकारेण कुरुध्वं सांप्रतं कृतम्^१ ।
 दानेन दान^२युक्तेन ग्रीलेन संयमेन च ॥
 ज्ञानया च ज्ञानरूपेण^३ वीर्येण विक्रमेण च ।
 ध्यानेन निश्चिन्तेनापि प्रज्ञाया च सुबुद्धिना ॥
 इत्यादिविधिभिर्युक्तैः नेमैश्चापि सुपूरितैः ।
 कृतं येन प्रवक्ष्याम्य स मोक्ष^४मधिगच्छति ॥
 मणिकनकरत्नादिभूमिच^५ष्टहाणि च ।
 वसनस्त्रच^६द्रव्याणि दानानि^७ विविधानि च ॥
 विविधान्यज्ञपानानि हिरण्यरजतानि च ।
 सर्वार्थिनेभ्यो ये दद्युः दानपारमिता कृताः ॥
 प्रतोपवासं निश्चय^८नसंयमश्च विशेषतः ।
 ये सर्वा^९कुशलं त्यक्त्वा^{१०} ग्रीलपारमिता कृताः ॥
 चेमेन सर्वग्रन्थेषु निश्चयमपकारिषु ।
 ये चापि सदया^{११} कृत्वा चान्तिपारमितासु ताः ॥
 यस्मिन् वचसि उक्ते तु वचांसि पारिपूरकाः ।
 सत्तेभ्यः अभयं दद्युः वीर्यपारमिता कृताः ॥
 सर्वासु शास्त्रविद्यासु प्रज्ञायाश्च प्रपूरकाः ।
 धर्मं दद्युर्ये सर्वेभ्यः प्रज्ञापारमिता कृताः ॥

१ B मुदा । २ B दम० । ३ B ०युक्तेन । ४ B मोक्ष० ।
 ५ B ०पुत्र० । ६ B ०स्त्रप्र० । ७ B दामानि । ८ B निश्चयम् ।
 ९ D ये भवा । १० D जन्म । ११ A वासि दयां कृत्वा ।
 D ये चासि ।

षड्भिरित्यादिभिः पारैः सत्त्वस्य परिपूरकाः ।
 उपदेशश्च ये दद्युः भिक्षुभावं पदं सभेत् ॥
 सोपानं स्वर्गमार्गाणां धर्माणां भाष्यमेव च ।
 ऋचश्च तापदग्धानां बोधिराजमिव स्मितम् ॥
 पातालद्वारपिठितं धर्मद्वारमपाहृतम् ।
 सर्वेषां नारकानाञ्च गोश्रीर्वचन्दनमिव ॥
 भूतप्रेतपिशाचानां तीर्थैश्चपशुजातिनाम् ।
 सर्वेषां पापिनां मार्गं बोधितृषमिव स्मितम् ॥
 दारिद्र्यदुःखिणां मध्ये व्याधिपीडितानामपि ।
 सर्वेषां द्रव्यशौच्यश्च^१ श्रौचधमिव शोभितम् ॥
 ईदृशं गुणसम्पन्नं भिक्षुभावं पदं वरम् ।
 निश्चयं ये प्रकुर्वन्तः भविष्यन्ति जिनात्मजाः ॥
^१क्रकुच्छन्दोऽथ भगवान् सर्वावींश्च पर्वदम्^२ ।
 आमन्त्रयामास पुनः बोधिसत्त्वानुवाच सः^३ ॥
 ये केचित्कुलपुत्राश्च प्रवध्यापहृषे रताः ।
 ब्राह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः शूद्रा वा परजातयः^४ ॥
 अत्र नैपालजा^५ वापि अन्यजजा विगेषतः ।
 पूर्वजा दाक्षिण्याश्चापि पाश्चिमा औत्तरास्तथा^६ ॥

१ A द्रव्यं शौच्यश्च । D द्रव्यशौच्यश्च । २ B क्रकुच्छन्दोऽपि भगवान्
 सर्वावतिष्ठ पर्वदम् । ३ D सर्वावतिष्ठ पर्वदम् । ४ A •सत्त्वा च सः ।
 ५ C वानरजातयः । ६ D नेपालजा । ७ B दक्षिणजापि पाश्चि-
 मादुत्तरास्तथा । D दक्षिणाश्चापि पश्चिमादुत्तरास्तथा ।

अन्यदिग्जास्य ये ज्ञानाः भिक्षुभावं सुनिश्चिताः ।
 विशेषेण च नेपाले कुरुध्वं सांप्रतमपि ॥
 भो ब्राह्मणाः सप्तपुत्रास्य^१ राजानः क्षत्रिया अपि ।
 सप्तुचादथ वैश्यास्य शूद्रास्य सप्रजा अपि ॥
 अन्यजजा अन्यजा सर्वे भिक्षुभावे सुनिश्चिताः ।
 निश्चयं सांप्रतं शीघ्रं कुरुध्वस्य दद्यान्विताः ॥
 हिमालयविशेषेण नेपाले मण्डले अपि ।
 उपच्छन्दे च पीठे च सुदुर्जया स्वरूपिणी ॥
 कामदे मोक्षदे चापि सिद्धिदे च विशेषतः ।
 ईदृशी गुणसम्पन्ने चैकोऽपि सुदुर्लभैः ॥
 शङ्खे च पर्वते अस्मिन्^२ शिखायाश्च महत्यपि ।
 प्रव्रज्या प्रतिपत्वाः स्युः धर्मास्तेषां गुणावहन्^३ ॥
 स्वर्ग^४मर्त्ये च पाताले सर्वेषु भवनेष्वपि ।
 ईदृशं गुणसम्पन्नं येन न विद्यते पुनः^५ ॥
 यद्यच्च वाञ्छितं सर्वं तत्तत्फलं प्रसभ्यते ।
 प्रव्रज्याग्रहमात्रेण अस्मिन् च शङ्खपर्वते^६ ॥
 इति ज्ञात्वा च मानुष्याः प्रव्रज्यां निश्चयं कुरु ।
 अस्य क्षत्रस्य भावेन धूपस्य वाञ्छितं सभेत् ॥

१ A सप्तपुत्रास्य । २ D अस्मिन् । ३ B धर्मास्तेषां गुणावहन् ।

४ A स्वर्गमर्त्ये च । ५ B D मेरावपि विशेषेण ईदृशस्य न विद्यते ।

६ B •ग्रहमात्रेण अस्मिन् च गुणसम्पन्नं ।

अनेकेभ्योऽपि क्षेत्रेभ्यः^१ सुमेरोश्च विशेषतः ।
एतच्च^२ पर्वतं नूनं देहे शीर्षमिति स्थितम्^३ ॥
अपि च ।

खयन्मूत्पन्नमात्रेण खगानना विशेषतः ।
अनेकै देवलोकेषु नागलोकेषु वासिता^४ ॥
त्रिसाहस्रमहालोके तच्छादुशं न विद्यते ।
गुणेन च पवित्रेण^५ क्षेत्रेण^६ च विशेषतः ॥
इति मत्वा च मानुष्याः भिद्युभावश्च साम्प्रतम् ।
निश्चयं कुरुध्वं शिष्याः यूयं हि^७ मानवादयः ॥
मायाचित्तं परित्यज्य बोधिचित्तञ्च साम्प्रतम् ।
यथा च मर्कटजालात् मचिकेव पलायिताः^८ ॥
पापदेहं परित्यज्य पुण्यदेहञ्च प्राप्यते ।
सर्वेषामपि देहानां अण्डा च पक्षिण इव ॥
गृहवासं परित्यज्य नानाभोग्येन^९ पूरितम् ।
पुत्रपौत्रादिभिर्युक्तं पञ्जलाच्च^{१०} शका इव ॥
केशशम्भुश्रवणवतार्य काषायवसनैः^{११} हृताः ।
चीवरेण च प्रावृत्त्य^{१२} कुण्डिकाञ्च ददु मुदा ॥

१ A D क्षेत्रेभ्यः । २ D एतच्च । ३ A नू देहेमशीर्षमिव स्थितम् ।

B नूनं देहेशीर्षमिव स्थितम् । ४ A वाशिता । B वासितान् ।

५ A विपत्रेण । ६ D क्षेत्रेण । ७ B यूयश्च । ८ D प्रलायिताः ।

९ D भोगेन । १० A D पञ्जलाच्च । ११ B वसनैः ।

१२ A प्रावृत्त ।

पिण्डपात्रं परिगृह्य खिच्छिणीकां^१ इधुः पुनः ।
 काष्ठपादं सुसंगृह्य धारिणिं पुस्तकमपि^२ ॥
 भिक्षुग्रामयि^३मित्यञ्च सुदा पूज्य च मानवाः ।
 भिक्षुभावं कृतं चेऽपि ते नरा मोक्षगामिनः ॥
 अस्मिं च पर्वते नूनं ये नरा भिक्षुभावताम् ।
 प्रत्रव्यां प्रतिपन्ना स्तुः प्राप्तास्तेषां गुणान्वहन् ॥
 भव-भङ्ग-पदे शक्ताः गताः सिद्धिं यथेच्छया ।
 मानव्यमानवाद्यापि प्रत्रव्यां साम्प्रतं कुरु ॥
 गृहवासं परित्यक्त्वा अद्भुत्या च समन्विताः ।
 भार्यास्त्रेहं परित्यज्य प्रत्रव्यां शुद्धया कुरु ॥
 अपि च^४ ।

कलत्रपुत्रपौत्रादि दाशदाशिकादिभिः^५ ।
 कर्मकरादिभिः प्रेथैः मिचामात्यजनैरपि ॥
 सुहृद्भुवर्गैश्च भातुः^६ भ्रात्रादिभिर्जनैः ।
 तैः सर्वैश्च परित्यक्त्वा^७ शुक्लञ्च पञ्जर इव^८ ॥
 वाणिज्यं कृषिकर्मश्च अनेकग्नित्तपकर्मकम् ।
 दाशकं दाशितृत्तिश्च तत्सर्वं कर्मजं स्मृतम् ॥

- १ B खिच्छिणीका । D खिच्छिरीका । २ A पुस्तकमपि ।
 ३ D °सामयि° । ४ A D omit अपि च ।
 ५ B °दाशकदाशिकादिभिः । D कलत्रपुत्रपुत्रादिदासदाशिकादिभिः ।
 ६ B भातृ । D भ्रातृः भ्रात्रादिभिः । ७ B परित्यज्य ।
 ८ D पञ्जर इव ।

ईदृशेरगुणैर्धनं महवाचस्य भोग्यकम् ।
 सत्यमेव परित्यज्य पात्रच्छिमेव^१ पशिसाः ॥
 गुणध्वज इष्टु त्वच्च^२ महस्त्राणास्य दोषकम् ।
 प्रथमं ब्राह्मणानास्य वक्ष्यामि^३ तत्पत अपि ॥
 ब्रह्मज्ञानं अतिस्मृतिवेदाङ्गनीतिग्राहकम् ।
 मानवास्य न जानन्ति ब्राह्मणा न भवन्ति ते ॥
 क्षत्रियापि च राजेन्द्र प्रमादेन च नीतिता ।
 न पाक्षितं स्वप्रजास्य ते राजा न भवन्ति त ॥
 वैश्या अपि अथ वे च अन्नदानं न कारिताः ।
 भिक्षादि याचकेभ्यस्य ते वैश्या न भवन्ति च ॥
 सख्द्रादयः शूद्रास्य ब्रौह्मिनि^४ च धनानि च ।
 न ददौ याचकेभ्यस्य ते शूद्रा न भवन्ति च^५ ॥

पुनरपि ।

शेवका वाञ्छिजा येऽपि भृत्यका^६ कृषिकारिताः ।
 दाशकदाशिकादीस्य क्रयविक्रयकारिताः^७ ॥
 शुरापाने रता चापि चण्डास्य निर्गुणरताः^८ ।
 ग्रस्यहस्ता दण्डहस्ताः ते ब्राह्मणा भवन्ति न ॥
 प्रदुःखिताः स्वप्रजास्य अत्यर्थं पीडिता कृताः ।

१ B °च्छिमेव । २ A D गुणध्वजं इष्टुध्वस्य । ३ A D पूज्यामि ।

४ D ब्रौह्मिनि । ५ A श्रुद्धीभवन्ति च ।

६ A नृत्यकौ, C भृत्यकौ । ७ B °कारकाः ।

८ A चण्डारिष्व निर्गुणीकृताः, D चण्डारिर्निर्गुणीकृताः ।

एकपुत्रमिव पितरौ ते राजा न भवन्ति न ॥
 प्रजाभ्यश्च दया नास्ति अत्यर्षदण्डतर्जिताः^१ ।
 अपालितं शत्रुवच्च तेषां धर्मं पलायिताः ॥
 स्वयं भुक्त्वा सदा वैश्याः भार्यायै च प्रजाभ्योऽपि^२ ।
 न ददौ गुरवे चापि भवन्ति दुःखिनश्च ते ॥
 देवेभ्यो याचकेभ्योऽपि गुरवे बान्धवाश्च च ।
 न ददौ अन्नदानञ्च भवन्त्यत्यर्थं^३ दुःखिताः ॥
 सञ्जूद्रादयः शूद्रा ये स्वस्वकृषिणि वस्तुनि^४ ।
 याचकेभ्यश्च देवेभ्यः ददावपि^५ कदाचन ॥
 दुःखिता दुर्वलास्तेऽपि दरिद्रा अधना सदा ।
 जन्मजन्मान्तरे चापि भवन्ति दुःखभागिन ॥
 इति ज्ञात्वा च मानुष्याः यूयञ्च मानवादयः ।
 निश्चयं भिक्षुभावमुपगताः सर्वेऽथ पषदि स्थिताः^६ ॥
 ७[सर्वकामार्थदख्याते तस्मिञ्च उपच्छन्दके ।
 साधनेऽनुत्तरे^८ भिक्षुवै त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभे ॥
 भिक्षुभावमुपागताः^९ सर्वेऽथ पषदिस्थिताः ।]
 ब्राह्मणाः क्षत्रियाः शूद्राः अन्ये वा परजातयः ॥

१ B °वर्जिताः । २ D भार्या चैव प्रजापि च । ३ D भवन्त्यर्थश्च ।

४ A D कृषिणिव सुनि । ५ B ददौ नापि ।

६ B भिक्षुभावञ्चलभ्यध्वं लभ्यध्वं ननु । D भिक्षुभावञ्च लभ्यध्वञ्च पदं ननु ।

७ A c omit the portion bracketted.

८ B अनुद्वते । ९ D उपागताः भिक्षुभावम् ।

तत्क्षणात् ज्ञानशस्त्रेण हत्वा रागादि^१वैरिणाम् ।
 सर्वज्ञसमतामेति प्रमथ्यां कुहध्वञ्च वः ॥
 अस्मिन्प्रमथ्यामाहात्म्यं निर्द्दिश्येऽथ सः सहुरः ।
 पर्षदि सन्निपातानां अन्येषां सर्वदेहिनाम् ॥
 ओतापत्तिफले केषित् सक्रदागामिनि फले^२ ।
 अनागामिफले केषिदर्हले च विशेषतः ॥
 प्रत्येक अपि बोधौ च मार्गाकारज्ञतायाश्च^३ ।
 सर्वाकारज्ञतायाश्च सर्वज्ञतायाश्च तथा^४ ॥
 भिचुलं भिचुणीत्वञ्च^५ वैतरागं बोधिसत्त्वम्^६ ।
 उपाश्रकोपाश्रिकालं उत्पन्नं मनसिद्धतम् ॥
 ब्राह्मणानां चेचियाणां वैश्यानां शूद्राणामपि ।
 अत्रजा^७ अन्यजाताश्च मनस्युत्पन्नसत्पदम् ॥
 काशास्त्रिदपि केषास्त्रित् पुरुषाणां स्त्रियामपि^८ ।
 सर्वेषामपि सत्त्वानां मनसिजातश्च धर्मकम् ॥
 विंशतिशिखरमुच्चं पर्वतेन च सादृशम् ।
 वज्रेण इव भित्वा च ज्ञानश्च स्फुरिटं^९ भवेत् ॥
 भिचुण्यां अपि भिचौ च वैतरागे^{१०} उपाश्रिका ।
 उपाश्रिकायां सर्वे च ओतापत्तिफले अपि ॥

- १ D रागाश्च । २ A सक्रदागामि फले, C फलेन च ।
 ३ B मार्गाकारज्ञताख्यके । ४ B अपि । ५ A चै ।
 ६ B D सबोधिकं । ७ D अत्रजाताम् । ८ A D स्त्रियामपि ।
 ९ D स्फुटिटम् । १० A वैतरागे ।

सद्गदागामिफले च अनागामिफले अपि ।
 अर्हत्वे प्रत्येकबोधौ मार्गाकारज्ञतायाञ्च^१ ॥
 सर्वाकारज्ञतायाञ्च सर्वज्ञतायाञ्च तथा^२ ।
 सर्वेषां पर्षदानाञ्च इत्थं मनः प्रफुल्लितम् ॥
 बोधिसत्त्वे महासत्त्वे निर्वाणिकेऽथवा^३ अपि ।
 पर्षदामपि सर्वेषां पुण्यं मनः प्रकाशितम् ॥
 गुणध्वजप्रमुखानां चतुर्दिगगणादिनाम्^४ ।
 बहूनां ब्राह्मणानाञ्च उत्पन्नं भिक्षुचिन्तताम् ॥
 अभयन्ददप्रमुखानां श्रतानां भूतजामपि^५ ।
 वैश्यानाञ्च तथान्येषां शूद्राणामन्यजातिनां ॥
 सर्वेषां पर्षदानाञ्च पुण्यं मनः प्रकाशितम् ।
 कायवाक्चित्तयोगेन एकभावेन^६ स्वीकृतम् ॥
 अर्द्धचयोद्गानाञ्च श्रतान्तं^७ पर्षदामपि ।
 ब्रह्मचरियवैश्यानां शूद्राणाञ्च^८ तथा अपि ॥
 सर्वेषां पर्षदामित्यं मनसि एकचिन्तताम्^९ ।
 एकस्येव च सर्वेषामुत्पन्नं भिक्षुभावताम् ॥
 पूर्वकर्म्मविपाकत्वात् एतेषां सर्वदेहिनाम् ।

१ A मार्गाकारज्ञतायाञ्च, D °ज्ञताख्ये । २ A omits च सर्वज्ञतायाञ्च
 D सर्वज्ञताख्येनथ । ३ B omits अथवा । ४ B चतुर्णाञ्च,
 श्रतादिनां, D द्विजानाञ्च चतुःश्रतम् । ५ B त्रिश्रतं समूजामपि,
 D त्रिश्रतानां भूभुजामपि । ६ B °चित्तेन । ७ D श्रतानाम् ।
 ८ A omits च । ९ A एकचित्तनाम् ।

धर्मचक्षुविशुद्धिं स्थां सर्वपाप^१दुरीकृतम् ॥
 अन्धेनेव चक्षुप्राप्तं जडेनेव वच अपि^२ ।
 पङ्कवेनेव वेगञ्च रुजेनेवामृतौषधम् ॥
 तेषां चित्तविशेषञ्च बोधिज्ञानसमुद्भवम् ।
 क्रकुच्छन्दस्य भावेन उत्पन्नं भिक्षुभावताम् ॥
 श्रुत्वाथ^३ वचनं तस्य गुणध्वजप्रमुखा दिवाः ।
 प्रसन्नभूतमनसा चक्षिथ अभयंददः ॥
 ब्राह्मणाः चक्षियाः वैश्याः शूद्राश्च परजातयः ।
 पुरुषा अपि केचिच्च काश्चि स्त्रीय अपि तथा ॥
 सामयीभूता सर्वे ते आसनेभ्यः सहोत्थिताः^४ ।
 एकान्युत्तरासङ्गं कृत्वा साम्प्रतं तत्क्षणात् ॥
 केचित्प्रदक्षिणाश्चापि चक्रुस्तस्मै पुनः पुनः ।
 एकं वा चीणि वा पञ्च सप्तादय^५ असङ्ख्याया ॥
 शतसहस्रमद्युतं स्रवं कोटीस्रथा तथा ।
 तथा पुनः^६ प्रमोदेन सञ्चकार प्रदक्षिणाम् ॥
 ये केचिदपि श्रित्याश्च अपि पञ्चप्रणामकम्^७ ।
 प्रमोदेन च प्रीत्या च तस्मै च कारितं मुदा ॥
 केचिच्च अपि अष्टाङ्गैः प्रणामञ्च पुनः पुनः ।
 ते सञ्चकारयामास क्रकुच्छन्दाय च अपि ॥

१ D सर्वपापञ्च । २ B ०मपि । ३ A D श्रुते । ४ A D सहोत्थिताः ।

५ B सत्पादयः । ६ A omits तथा, D पुनःपुनः ।

७ A omits पञ्च ।

ब्रह्मसाञ्जलिमावध्वा प्रब्रज्याग्रहणे रताः ।
 सर्वे च पर्षदस्तेऽपि गिरसि अञ्जलिं कृताः ॥
 एकचित्तेन मनसा वचसापि पुनर्मुदा ।
 कायेन च प्रणामेन अञ्जलिं गिरसि बहन् ॥
 पुनः पुनः प्रणिपत्य अत्यर्थञ्च मुदा अपि ।
 सर्वे च कारयामासुः कर्तुं च्छन्दाय वै अपि ॥
 अथ ते पर्षदाः सर्वे गुणध्वजमुखा^१ द्विजाः ।
 अभयंददप्रमुखा वैश्याः शूद्रास्तथा अपि ॥
 पृथिव्यां प्रतिसंस्थाप्य दक्षिणं जानुमण्डलम् ।
 एकचित्तेन मनसा चक्रुस्तस्मै विज्ञापितम् ॥
 गिरसाञ्जलि^२मावध्वा नमितपादपङ्कजे ।
 वन्दित्वा चरणौ मूर्ध्ना भगवन्तमवोचतः ॥
 भगवन्मुनिशार्दूल^३ भवतः शासने शुभे ।
 वयञ्च प्रब्रजिष्यामः ओष्याम धर्षाशासनम् ॥
 एकचित्तेन मनसा ध्यानेन^४ च शुभेन च ।
 कर्षणा च शुभेनापि निश्चयं भिक्षुभावताम् ॥
 धारयिष्याम अत्यर्थं करिष्यामः सुनेमकम् ।
 त्यजयिष्यामो^५ नाचारं ग्रहिष्याम^५ चाचारकम् ॥
 भिक्षुनेमञ्च यत्सर्वं तत्सर्वञ्च पुनः पुनः ।
 धारयिष्याम वयं नाथ तव पादप्रसादतः ॥

१ D ०प्रमुखा । २ D गिरस्यञ्जलि० । ३ A omits ध्यानेन ।

४ B भाजयिष्यामो । ५ D ग्रहिष्यामं ।

भगवत्सर्वविघ्नाय प्रसन्नो भव शास्त्रतम् ।
 अस्त्रास्त्रनुकम्पां कृत्वा भिक्षुभावं ददाति नः ॥
 अनेगगुणसंयुक्तं चैसोक्त्ये दुर्लभम्^१ पदम् ।
 भिक्षुभावं पदं^२ श्रेष्ठं अस्त्राभ्यं दायतां गुरो ॥
 मार्गं न दृष्टे मानुष्यमार्गदृश्यं^३ करोतु नः ।
 भवानपि गुरो ग्राह्या^४ भवतस्य प्रसादतः ॥
 अस्त्रदर्थं न हि नाथ सर्वेषां दुःखभागिनाम् ।
 हिताय च सुभोगाय मोक्षाय सुखप्राप्तये ॥
 कर्कुच्छन्दोऽयं^५ भगवान् ब्राह्मणाणाञ्च चेतसि ।
 तथैव चेचियाणाञ्च वैश्याणाञ्च तथा अपि ॥
 शूद्राणामपि सर्वेषां पर्षदाञ्चापि चेतसि^६ ।
 उत्पन्नं सर्वतोभद्रं मङ्गलेन सुभिवितम् ॥
 पापक्षिप्तं परित्यज्य पूष्षक्षिप्तपरिपद्यम् ।
 श्रेष्ठं ज्येष्ठं सुसम्पूर्णं क्षिप्तञ्च भिक्षुभावकम् ॥
 मनसि वक्षसि सर्वे कर्षोऽपि एकक्षिप्तताम्^७ ।
 सर्वेषां पर्षदानाञ्च भिक्षुभावञ्च निश्चयम् ॥
 इति सर्वत्र भावेन सर्वेषां मनस्युद्भूतम् ।
 तत्सर्वञ्च प्रतिज्ञातं कर्कुच्छन्दो^८ जगद्गुरुः ॥
 प्रब्रव्याकरणं क्षिप्तं ज्ञात्वा तेषाञ्च सहुरुः ।

१ B omits भिक्षु । २ A दुर्लभं । ३ D भिक्षुभावपदम् ।

४ D मानुष्यमार्गदृश्यम् । ५ A D ग्राह्य । ६ D कर्कुच्छन्दो ।

७ A पर्षदाञ्च चेतसि । ८ B ०क्षिप्तता । ९ D कर्कुच्छन्दो ।

गुणध्वजप्रमुखानां सर्वेषां द्विज देहिनाम् ॥
 अभयंददप्रमुखानां^१ चचियाणां तथा अपि ।
 वैश्यानामपि शूद्राणां सर्वेषां देहिनामपि ॥
 भिक्षुभावजचित्तञ्च ज्ञात्वा सर्वज्ञनायकः ।
 तेभ्यः सर्वेभ्यः शिष्येभ्यः स्त्रीहतां भवति असौ ॥
 कर्कुच्छन्दोऽय सञ्जास्ता^२ निस्ययं मनसि कृतम् ।
 तानुवाच सर्वाङ्घ्रियान् गुणध्वजमुखान्द्विजान् ॥
 अभयंदमुखानाञ्च^३ वैश्याञ्छूद्रान्तथा अपि ।
 सर्वेषां पर्षदां मध्ये प्रोवाच जगदीश्वरः ॥
 भोभो शिष्याञ्च यूयञ्च प्रव्रज्या कर्तुमुद्यताः ।
 केशमश्रूणि संच्छित्वा कषाय^४वग्नैर्दृताः ॥
 यदि यूयं प्रव्रज्याञ्च कर्तुकामा भवन्त्यपि ।
 कुर्वध्वं साम्प्रतं शिष्याः प्रव्रज्याप्राप्तये मुदा ॥
 केचिञ्च ब्राह्मणास्त्रापि केचिञ्च चचिया अपि ।
 केचिद्वैश्याञ्च शूद्राञ्च केचिञ्च अन्यजातयः ॥
 इति सर्वे च मानुष्याः शीघ्रं शीघ्रं कुरु कुरु ।
 सर्वसत्त्वानुकम्पार्थं मोक्षञ्च फलप्राप्तये ॥
 अथापि पर्षदः सर्वे^५ गुणध्वजमुखा द्विजाः ।
 अभयंददप्रमुखाः चचियाञ्च विगेषतः ॥
 वैश्याः शूद्रास्तथा अन्या इष्टास्तुष्टाः प्रमुदिताः !

१ B अभयंददमुखानाम् ।

२ D ककुच्छन्दो ।

३ D स ज्ञास्ता ।

४ D अभयंददप्रमुखानाञ्च ।

५ D काषाय० ।

६ D पर्षदं सार्व्वे ।

सौमनसश्च प्रीतिश्च जाता भवन्ति सर्वथा ॥
 अस्मिन् पर्वते शङ्खे कर्कुच्छन्दस्य^१ आश्रया ।
 केग्रभ्रश्रूषवतार्यं शिखाश्च^२ अदेदितं भवेत् ॥
 अपि च ।

ऋद्धिना वज्रसत्त्वेन सद्यश्शास्त्रं शङ्खंकात् ।
 स्नानार्थेन कृतं तेषामुत्पन्नं सर्वतोन्मुखम् ॥
 तथागतस्य ऋद्धिना^३ सद्यश्शास्त्रस्येन च ।
 तेषाञ्च स्नानार्थेन कृतोत्पत्तिश्च वाग्मती^४ ॥
 ततस्तो मुष्टिका^५ सर्वे कृतं स्नानं सुदा अपि ।
 प्रसादात्कर्कुच्छन्दस्य भिषुग्रामग्रि^६ प्रापिताः ॥
 तदा कुष्टिकां खिक्खिरीकाश्च^७ पिच्छपाचादिकमपि ।
 काष्ठपादश्च सर्वे ते गृहीताः अद्भुत्याम्बिताः ॥
 शीवरं काषायवस्त्रं भिषुग्रामग्रिसंयुताम्^८ ।
 सर्वथा सर्वे सर्वे^९ पुस्तकादिश्च धारिताः ॥
 इत्यश्च कारिताः सर्वे प्रग्रव्यां चक्रुस्तत्पश्चात् ।
 प्रसादात् कर्कुच्छन्दस्य^९ प्रापिता भिषुभावताम् ॥
 इतिप्राप्तेऽथ सर्वज्ञं भिषव ऊचुः साम्प्रतम् ।
 असम्यो देहि तस्माद्य पौषधनियमं वरम् ॥

१ D कर्कुच्छन्दस्य । २ D शिखां च । ३ D ऋद्धिना ।
 ४ D वाग्मतीम् । ५ D मुष्टिताः । ६ D कर्कुच्छन्दस्य भिषुग्रामग्रि ।
 ७ D खिक्खिरीकाम् । ८ D ०सामग्रिसंयुताम् । ९ D प्रसादात्
 कर्कुच्छन्दस्य ।

किं किं प्रकारं नियमं धरिष्यामो जगद्गुरो ।
 धर्मस्य किं करिष्यामस्यक्तव्यं किं पुनः पुनः ॥
 अनुकम्पा^१ पुरस्तात् प्रसन्नो भव साम्प्रतम् ।
 तस्मात् सर्वस्य तस्मात् श्रीभ्रं ब्रूहि दयां कुरु ॥
 पञ्चपूर्वस्ववैरादीन् स्वविरस्वविरानपि ।
 वैतरागान् बोधिसत्त्वान् महासत्त्वानपि तथा ॥
 पुनः पुनर्नमस्त्रुत्वा अञ्जलिं शिरसा वहन् ।
 विज्ञापितं सर्वज्ञाय कर्कषुच्छन्दाय^२ ते पुनः ॥
 एवमुक्ते इति सद्य कर्कषुच्छन्दो^३ महासुनिः ।
 सर्वेभ्यो भिक्षुभ्यः श्रीभ्रमुवाच नियमं वरम् ॥
 भिक्षुवः श्रूयतां तावत् भिक्षुणां नियममिति ।
 निश्चयं मनसि कृत्वा कुरुध्वं चित्तसंयुताम् ॥
 आदौ बुद्धमण्डलस्य ततश्च धर्ममण्डलम् ।
 सप्तमण्डलं पश्चाच्च शरणस्य दिने दिने ॥
 इति त्रिशरणं कृत्वा ततस्ताथागतान् गुरुन् ।
 दशदिक्षु^४ स्थितान् बुद्धात्ममस्त्रुत्वा प्रणमिनः ॥

अपि च ।

प्राणातिपातं प्रथमं अदत्तं दानकं तथा ।
 अन्नद्व्यर्थाकं वापि मृषावादस्तथा अपि^५ ॥
 सुरामैरेयकञ्चापि मद्यपानमपि तथा ।

१ A D अनुकम्पा ।

२ D कर्कषुच्छन्दाय ।

३ D कर्कषुच्छन्दो ।

४ A ०दिक्षुपि ।

५ C मृषावादस्तथा अपि ।

नृत्यं गीतञ्च वाद्यञ्च^१ मास्यं गन्धविलेपनम् ॥
वर्षक^२धारणञ्चापि महोच्चग्रथनमपि ।
अकाशभोजनञ्चापि स्पर्शहृष्यविभूषणम् ॥
एतेषां भिक्षुनेमानां दोषमेकं कृतञ्च ये ।
ते भिक्षवस्तस्माद्दोषाद्भुवं गच्छन्ति दुर्गतिम् ॥
ये दुर्गतिं प्रगच्छन्ता बद्धकल्याण^३ नारके ।
अनेकाकारकान्दुःखान् भोग्यान् कृत्वा पुनः पुनः ॥
अपि तु ।

मैथुनं परमं दोषं नियमानाञ्च भिक्षुणाम् ।
भवन्ति ये कृतं सद्यः शीघ्रं गच्छन्ति नारकम् ॥
मैथुनं श्रेष्ठदोषं च^४ मैथुनं नारक^५पथम् ।
मैथुनाध्यायते पापं मैथुनाकारकं ब्रजेत् ॥
इति मत्वा भिक्षवस्य त्यक्तव्यं मैथुनमपि ।
सर्वेषां भिक्षुनेमानां श्रेष्ठं दोषञ्च मैथुनम् ॥
यूयञ्च भिक्षव मत्वा भिक्षूणां दोषकमिति ।
दिने रात्रौ स्थत्वा त्यक्त्वा यत्नेन गृहीतमिव^६ ॥
इत्यादिभिर्विधैर्युक्तं नियमं भिक्षुणामपि ।
अतीतानागतैः बुद्धैः सर्वैरुक्तं पुनः पुनः ॥
इति प्राप्तेति सर्वे च कर्तुं शक्यन्दस्य^७ देवनात् ।
बभूवस्तत्क्षणाच्चामी पञ्चाभिन्नस्य चाभिनः ॥

१ A वादितम् । २ D वर्षकम् । ३ A °कल्याणम् । ४ A omits च ।

५ D नारकम् । ६ A गृहीतमिव । ७ D कर्तुं शक्यन्दस्य ।

तद्यथा ।

दिव्यचक्षुं दिव्यश्रोत्रं परचित्तञ्च ज्ञानकम् ।
 पूर्वानुस्मृतिं च्छद्धिञ्च पञ्चाभिन्नमिति स्मृतम् ॥
 द्यूयञ्च अन्यग्रिथ्याञ्च पञ्चाभिन्नपदं लभेत् ।
 तेऽपि सर्वेऽपि ग्रिथ्याञ्च सुखावतिगतिं लभेत् ॥
 ततो दिदेश भगवान् धर्मान् सम्बोधिपात्रिकान् ।
 सप्तत्रिंशतिभिर्युक्तान् सर्वज्ञैरिति भाषितान् ॥
 चलारि स्मृत्युपस्थानं चलारि सम्प्रहाणकम् ।
 चलारि च्छद्धिपादञ्च पञ्चेन्द्रियन्तथैव च^१ ॥
 तथा पञ्चवलञ्चापि सप्तबोधङ्गकमपि ।
 अष्टाङ्गभागं आर्यञ्च एतान् सम्बोधिपात्रिकान् ॥

तद्यथा ।

कायानुस्मृत्युपस्थानं वेदनायास्तथा अपि ।
 चित्तानुस्मृत्युपस्थानं धर्माणाञ्च तथैव च ॥
 इत्येवं मुनिभिरुक्तं^२ अतीतानागतैरपि ।
 चलारि स्मृत्युपस्थानं इदं धर्मं सुमार्गकम् ॥
 उत्पन्नधर्ममूल्यानां संलक्षणञ्च साम्प्रतम् ।
 अनुत्पन्नानां^३ धर्माणां समुत्पादं तथा अपि ॥

१ B omits this line. २ A D मुनिरुक्तम् ।

३ B उत्पन्नानाम् ।

उत्पन्नानां कुमलानां प्रहाणं च पुनः पुनः ।
 कुमलानुत्पन्नानां उत्पादश्च तथैव च ॥
 सार्वज्ञैरिदमुक्तञ्च बोधिसत्त्वरपि तथा ।
 बोधिमार्गमिति धर्मं चत्वारि संप्रहाणकम् ॥
 समाधि ऋद्धिपादश्च चित्तऋद्धिं तथैव च ।
 मीमांसा ऋद्धिपादश्च वीर्यऋद्धिं तथा अपि ॥
 तथागतैरिति उक्तं सर्वज्ञज्ञाननाथकैः ।
 चत्वारि ऋद्धिपादश्च इदं धर्मं शुभप्रदम् ॥
 अद्भ्यां समाधिं वीर्यञ्च स्यति प्रज्ञेन्द्रियमपि ।
 पञ्चेन्द्रियमिदमुक्तं सर्वैस्तथागतैरिति ॥
 अधिसुक्तिवत्तच्चैव प्रतिषङ्गावत्तं तथा ।
 भाववत्तं चान्तिवत्तं ज्ञानवत्तमपि तथा ॥
 तथागतैरिदमुक्तमतीतानागतैरपि ।
 प्रत्युत्पन्नैश्च सर्वैश्च पञ्चवत्तमिति स्यतम् ॥
 इदानीं स्यतिबोध्यङ्गं धर्मप्रविचयं तथा ।
 वीर्यं बोध्यङ्गञ्चापि प्रीतिबोध्यङ्गकमपि ॥
 प्रशुद्धिपूर्वबोध्यङ्गं समाधिबोध्यङ्गं तथा ।
 उपेक्षाबोध्यङ्गञ्चापि सप्तबोध्यङ्गकमिति^१ ॥
 अतीतैरपि बुद्धैश्च अनागतैस्तथा अपि ।
 प्रत्युत्पन्नैश्च सर्वज्ञैरिदमुक्तं तथागतैः ॥

१ D रिद्धिम् ।

२ A D प्रतिसङ्गा० ।

३ D ०बोध्यङ्गकमपि ।

अथोऽपि सम्यग्दृष्टिञ्च सम्यक्कल्पमेव च ।
 सम्यक्वाक् च सुसूत्रञ्च सम्यक्कर्मान्तकं तथा ॥
 सम्यगाजीवकञ्चापि सम्यक् व्यायामकं पुनः ।
 सम्यक्संस्मृतियुक्तञ्च सम्यक् च समाधिमिति ॥
 इत्यार्याष्टाङ्गमार्गञ्च तथागतैः प्रशंसितं^१ ।
 सर्वज्ञैरपि बौद्धैश्च बोधिसत्त्वगणैरपि ॥
 इत्यादिभिर्गुणैर्युक्तं धर्म्मं संबोधिपाचिकाः ।
 सप्तचिंशतिभिर्युक्तास्तथागतैः प्रचारिताः ॥
 अतीतानागतैर्बुद्धैः प्रत्युत्पन्नैस्तथागतैः ।
 अर्हद्भिर्बोधिसत्त्वैश्च महासत्त्वैस्तथा अपि ॥
 दशदिक्षुस्थितैश्चापि सर्वैस्तथागतैरपि ।
 प्रतिदिने प्रतिमासे प्रतिचेत्ते च वर्णितम् ॥
 स्थविरै वैतरागैश्च^२ भिक्षुभिक्षुषुपाग्रकैः ।
 धारितं वाचितं सर्वैरत्यर्थञ्च प्रकाशितम् ॥
 इमां धर्म्माञ्च सर्वेण धारयिष्यथ साम्प्रतम् ।
 भिक्षवः निश्चयं कृत्वा मुदमाप्नुथ तत्क्षणात् ।
 पुनर्दिदेश भगवान् कर्कुच्छन्दो^३ जगद्गुरुः ।
 तेभ्यः सर्वेभ्यः भिक्षुभ्यः त्यक्तव्यं^४ निश्चयं इति ॥
 पुनश्च श्रूयतां तावत् धर्म्माधर्म्मास्य मूलकम् ।

१ A D प्रशंसित ।

२ A अर्हद्भिः ।

३ D वीतरागैश्च ।

४ D कर्कुच्छन्दो ।

५ B व्यक्तव्यं ।

सर्वेषां पापपुण्यानां वक्ष्या(षा)मि तत्त्वतः शृणुः ॥
 दशाकुशलजं धर्मं त्यक्तव्यं^१ परमं गतिम् ।
 दशा(श?)कुशलजं धर्मं कर्त्तव्यं^२ दुर्गतिपदम्^३ ॥
 मनसा वाचया युक्त्वा कृतं वा अकृतं इति^४ ।
 प्रजानन्ति च ये सत्त्वाः ते यान्ति परमं पदम् ॥
 प्राण्यतिपातं^५ प्रथमं अदत्तादानकं ततः ।
 मिथ्याचारं कामपूर्वं मृषावादं तथा अपि ॥
 पैशून्यमपि मानुष्यन्तु सन्निभप्रलापकम् ।
 अविद्यामपि व्यापादं मिथ्यादृष्टिमपि तथा ॥
 इत्येवं मुनिभिरुक्तं दशाकुशलजं विधम् ।
 त्यक्तव्यं भवति ये च ते मोक्षमधिगच्छति ॥
 तद्वच्च मुनिभिरुक्तं दशा(श?)कुशलजं विधिम् ।
 कर्त्तव्यं भवति येऽपि दुर्गतिमधिगच्छति ॥
 इत्यादिभिर्गुणैर्युक्तं प्रव्रज्यानियमं पदम् ।
 येऽपि वः भिचवः कृत्वा प्राप्नोति परमं पदम् ॥
 एवं च मैत्रेय तस्मिन् काले तथागते ननुः ।
 अर्द्धचयोदशाः सत्त्वाः ब्राह्मणा चर्चिया अपि ॥
 ते सर्वैः सुण्डिकाः कृत्वा करोति भिक्षुभावताः ।
 जितेन्द्रिया च ते प्राप्ता भवन्ति परमं पदम् ॥

१ B दशाकुशलजं धर्मं कर्त्तव्यम् ।

२ B त्यक्तव्यम् ।

३ D दुर्गतिं पदम् । ४ C तथा । ५ A omits °पातम् ।

स(श)ङ्खसुभिर्नि दूर्यथापि वज्रसत्त्वस्य ऋद्धिना ।
 सव्यहस्ता च शङ्खाच्च उत्पन्नं सर्वतोमुखम् ॥
 पापदं पुण्यदं श्रेष्ठं मोक्षदं फलदं तथा ।
 वरदं क्लेशमान्तञ्च शिवलोकफलप्रदम् ॥
 ईदृशं गुणसम्पन्नं त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभम्^१ ।
 मन्दाकिनीमिव साक्षात् गुणेन पावनेन च ॥

अन्यदपि ॥

तथागतकलाङ्गुल्यात् पतितास्तोयविन्दवः ।
 तेभ्यः जाता सदा पुण्या वाग्मती परमेश्वरी ॥
 सर्वतोमुखस्त्वानाच्च शताधिकफलं लभेत् ।
 वाग्मत्यायां ये स्नानेन असङ्ख्यं लभ्यते फलम् ॥
 नास्त्रेण च वाग्मती या अर्थेन च तथा अपि ।
 तस्यां दूर्यां^२ सुसंस्थिता प्रज्ञोपायमिव स्थिता ॥
 सर्वेषां भिक्षुणामर्थं वज्रसत्त्वतथागतौ^३ ।
 स्नानार्थं^४ [ऋद्धिना इत्थं वाग्मतीं च प्रकाशिताम् ॥
 भिक्षुहताय यद्वच्च जलधालाच्च पातकम् ।
 तद्वत्तेषां कृतं तेन क्रकुच्छन्देन शासिना^५ ॥]
 ऋद्धिना क्रकुच्छन्देन धर्माद्भवाय भिक्षुणाम् ।

१ A सुदुर्लभम् । २ A D omit दूर्यां ।

३ D ०तथागतैः ।

४ D omits the portion bracketted.

५ A शासिता ।

पर्वदानामाश्रय्याय उत्पन्नं कृतं वाग्मतीम् ॥
 अतीतानागतैर्बुद्धैः प्रत्युत्पन्नैस्त्रयागतैः ।
 वर्षी^१कृतं मानितञ्च सर्वश्रिय्यगणैरपि ॥
 वीतरागैः^२ स्वविरैश्च भिषुभिषुषुपाश्रकैः ।
 आवकैः जिनश्रिय्यैश्च चैरकोपाश्रिकादिभिः^३ ॥
 विग्रेषैः तीर्थकैः सर्वैः सत्र्याद्यैः ब्राह्मणैरपि ।
 दण्डिभिर्वैष्णवैः शैवैः शान्तिं पूजितं सदा ॥
 मुनिभिर्मुनिकन्याभिः मुनिपुत्रैश्च श्रिय्यकैः ।
 मुनिपत्नीभिः सर्वैश्च शानं कृतमहर्निशम् ॥
 इन्द्रादिभिस्त्रयस्त्रिंशैः साधुरादिगणैरपि ।
 पर्वदिने दिने चाता शानं कृतं मुदा अपि ॥
 ब्रह्मादिस्त्रयणैस्त्राह्णैः समायाताः पर्वदिने ।
 शानं कृत्वा प्रमोदेन चकार वेदपाठका ॥
 महाब्रह्मागणैः देवैः पर्वदिने समागताः ।
 शाला शाला कृतं ध्यात्वा कारितं जज्ञतर्षणम् ॥
 धृतराष्ट्र सगन्धर्वैः विरूठक कुम्भाण्डैरपि ।
 विरूपाक्ष नागैः साह्वैः वैश्रवण यज्ञैर्षह ॥
 इत्यश्चतुर्महाराजैः लोकपालैश्चतुर्द्दिशात् ।
 स्वस्त्रगणैः परिवृत्त्य सदा तत्र समागताः ॥

१ B कृतवाग्मती, D कृतवाग्मतीम् । २ B वर्षी० ।

३ D वीतरागैः । ४ B चैरकोपाश्रिकादिभिः ।

इन्द्रस्याग्निमोरचः पाग्नीवायुधनेश्वरः ।
 ईशान अध उर्द्ध्वं स्वानार्थं तत्र आगतः ॥
 प्रतिदिने प्रतिमासे पर्वदिने विशेषतः ।
 प्रमोदेन समायाताः मङ्गलैश्च प्रपूरिताः ॥

अपि च ।

मृदङ्गवादितं कृत्वा दुन्दुभिश्च^१ प्रवादितम् ।
 पठहञ्चापि ढकाञ्च कांग्रजं विविधमपि ॥
 ध्वनत्तद्गुं^२ झञ्जलञ्च डिण्डिमं मण्डलमपि^३ ।
 त्वर्यं भेलिं^४ फालञ्च गीतं गानं तथापि च ॥
 अत्यर्थं घोषणां कृत्वा देवाः गन्धर्वा राक्षसाः ।
 यचाश्चापि कुम्भाण्डाश्च किन्नराश्च दग्गदिग्गा ॥
 स्वानार्थञ्च समायाता वाग्मत्यान्तीर्थके अपि ।
 दिने च सुपर्वे वापि समायातास्तत्र सदा ॥
 चैत्रे मासे अमावास्यां सोमवासरसंज्ञके ।
 सङ्गान्तौ मेषसंज्ञे च^५ उत्तमं लभ्यते फलम् ॥
 अश्यादिसुदिनेश्चान्ये मेषसूर्य्य^६दिनेऽपि च ।
 स्वानं कृतं मुदा ये या ईप्सितं लभ्यते फलम् ॥
 इति ज्ञात्वा च मानुष्याः सर्वदा सुपर्वे(र्व) दिने ।
 स्वानं कृत्वा मुदा येऽपि वाग्मती फलपण्यदम् ॥

१ A omits च ।

२ B ध्वनत्तन्दम् ।

३ D मण्डकमपि ।

४ D भेरिम् ।

५ D ०संज्ञञ्च ।

६ D मेषसूर्य्ये ।

नाञ्जेन वाग्मती सापि अर्थेन सादृशी सती ।

सर्वेभ्यः ज्ञानपात्रेभ्य वाग्मतीं फलदं भवेत् ॥

अपि तु ।

अरोग्यं मधुरं खञ्जं भुक्तजीर्णकरि(र) सधुम् ।

सुग्रीतसं सुगन्धेन्दुवर्णावष्टाङ्गवारिणा ॥

वाग्मती सादृशी तीर्था चैतोक्त्रेऽपि सुदुर्लभा^१ ।

सर्वासां तीर्थानां मध्ये एका शास्ता च वाग्मती ॥

मण्डाकिन्यापि च श्रेष्ठा पावनेन गुणेन च ।

देवासुरमनुष्यैश्च पूजिता मानिताः सदा ॥

मानव्यमानवाद्यापि वाग्मत्यां ज्ञानदानकम् ।

कृत्वा येऽपि तत्र पुण्यान्ते मोक्षमधिगच्छन्ति^२ ॥

वाग्मतीज्ञानमात्रेण सर्वपाप दुरीकृतम् ।

पुण्यशरीरन्ते प्राप्ता भवन्ति परमं पदम् ॥

ते सर्वे भिन्नव नूनं तयो हस्ताश्च जातके^३ ।

तीर्थेऽपि च ज्ञानाच्च भिन्नदेहश्च प्राप्यते ॥

पापकः केवलं त्यक्त्वा प्राप्ताः पुण्यं सुकेवलम्^४ ।

सर्वे भवन्ति भिन्नव अण्डाश्च पक्षिण इव ॥

तस्मिन् ज्ञानमात्रेण वचसा सुमतिं लभेत् ।

अत्यर्थश्च मूढा येऽपि वाग्मतीं लभ्यते फलम् ॥

१ A सुदुर्लभा । २ B D °गच्छति । ३ C जायते ।

४ A सुकेवरं ।

अथोवाच जगन्नाथः क्रक्षुच्छन्दो जगद्गुरुः ।
 भिन्नानपि तानपि सर्वान् पर्वदि संस्थितानपि ॥
 यूयमपि च भो शिष्याः युष्माकमपि यानि च ।
 केशशम्भूषि सर्वाणि गृह्यभागं कृतमिति ॥
 तानि^१ सर्वाणि संगृह्य इत्थं भागद्वयं कृतम् ।
 केशशम्भूषि सर्वाणि कुर्वध्वं^२ शीघ्रं साम्प्रतम् ॥
 भागद्वयकृतात्पश्चात् तत्र एकं प्रथापितम् ।
 प्रत्येकञ्च पृथक् स्थाने तस्यामुपरि थापितम्^३ ॥
 भागमेकं सुसंगृह्य प्रत्येकं केशशम्भूषि ।
 तस्यां शिरायामुपरि महान् राशिं कृतं च यम् ॥
 एवमुक्ते अथ सद्यः क्रक्षुच्छन्दस्य आज्ञया ।
 ये चापि भिन्नवः सर्वे सर्वकेशानि सञ्चितम्^४ ॥
 तस्यां महत्यां शिलायां^५ केशानि शम्भूषि अपि ।
 सर्वाणि च गृहीतानि भागद्वयं कृतञ्च ते ॥
 भागकृते च मैत्रेय क्रक्षुच्छन्दो जगद्गुरुः ।
 वज्रसत्त्वं जगन्नाथं प्रोवाच जगदीश्वरः ॥
 क्रियतां वज्रसत्त्वं त्वं सर्वेषां भिन्नानामपि ।
 मनचित्तं प्रकाशार्थं पुष्पवत्फलितमिवः^६ ॥

- १ A ताणि । २ A कुर्वध्वं । ३ D स्थापितं ।
 ४ D केशानि सञ्चितं मुदा । ५ A D शिरायां ।
 ६ D फलितमिव ।

केशमश्रूणि सर्वाणि भागदयं कृतादपि ।
 भागमेकं क्षिपन्नि त्वं एकञ्च तत्र स्थापितम्^१ ॥
 सर्वेषामपि भिक्षूणां च्छिं दृशसि साम्प्रतम् ।
 मनस्युद्गत्यर्थं पुच्छं सर्वेषां भिक्षूणामपि ॥
 येषां पूर्वाणि पापाणि त्यजन्त्यर्थं कृतं त्वया ।
 समुद्गतार्थपुण्यानि तेषाञ्च भिक्षूणामपि ॥
 इति कृत्वा त्वया चेऽपि सर्वेषाञ्च भविष्यति ।
 पुच्छचित्तं समुद्गतं पापचित्तं दुरीकृतम् ॥
 सर्वेषां पूर्वजन्मानां सर्वाणि अक्षयानि च ।
 यथैव केशसङ्घिनं दूरीकृतं तथा त्वया ॥
 अवतार्य्यं यथेतानि केशानि श्मश्रूणि तथा^२ ।
 तथैव सर्वपापाणि शशिष्वादेवताश्रिताः ॥
 इति ज्ञात्वा त्वया सद्य ममाज्ञया कृतं अपि ।
 सर्वेषामपि भिक्षूणां भिक्षुणीनां तथा अपि ॥
 ग्रीभ्रं ग्रीभ्रं कुरु सद्य वज्रसत्त्व^३ जगद्गुरो ।
 दया कृपां पुरस्कृत्य कुमुदान् चन्द्रमा इव ॥
 देवासुरमनुष्याणां सर्वेषां पर्षदामपि^४ ।
 पुच्छमत्यर्थं जात्यर्थं आसुर्य्यञ्च कृतं त्वया ॥
 इति कृत्वा जनाः सर्वे कृताः प्राप्ता भविष्यति ।

१ A D स्थापितां । २ A केशानि च श्मश्रूणि ।

३ A वज्रसत्त्व । ४ D सर्वेषामपि पर्षदां ।

अपुष्टानां पुष्टात्मानं फलं सम्प्रापिता मनु ॥
 एवमुक्तेऽथ सर्वज्ञ^१ वज्रसत्त्व^२ जगद्गुरुः ।
 केशज्ञान्रूपेकराशिं संगृह्य^३ सर्वज्ञाज्ञया ॥
 भागदयोरेकभागं राशिङ्केशं सो ष्टयति ।
 सव्यहस्तेन च पश्चात्स्वयम्भूसम्मुखं स्थितः ॥
 मनसा वचसा चापि कायेन सुस्यतां^४ कृतम् ।
 श्रीस्वयम्भू जगन्नाथं पुनः पुनः समीक्ष्यते ॥
 मनसा एकचित्तेन तेषां पुष्टान्युद्धृतये ।
 प्रणामञ्च पुनः कृत्वा केशानि सञ्चिपन्ति च ॥
 शङ्खसुभि^५स्थितेनापि क्रङ्कुच्छन्दस्य आज्ञया ।
 सञ्चिपन्ति सव्यहस्ताश्च केशानि च वज्रगुरुः ॥
 षड्विकारं प्रकम्पिताः सागरान्ता वसुन्धराम् ।
 सुमेरुमाकनिष्ठञ्च सम्यकम्पन्ति तत्क्षणात् ॥
 तस्माच्च चिदग्रेः सर्वैः स्वर्गजैर्मर्त्यजैरपि ।
 पातालजैश्च सर्वैश्च विज्ञापितं सर्वज्ञभावतः ॥
 केशानि पतितं यत्र वायव्ये^६ शङ्खपर्वतात् ।
 तत्पर्वतस्य दर्थ्यां विदिशि भवन्ति निक्षयम् ॥
 यदा यस्मात् पतिताश्च तदा नदीं समुद्धृताम् ।
 भवन्ति तत्क्षणाच्चयं पवित्री गुणभूषिणी ॥

१ A सद्य, D सद्यश्च ।

२ A वज्रसत्त्व ।

३ D ष्टयति ।

४ A D सुस्यतां ।

५ A शङ्खसुभि ।

६ D वायव्ये ।

केशावतीति नामेन केशपतिताञ्च या नदी ।
समुद्भूता सुरूपा च पवित्रा गुणधारणी ॥
मङ्गली पावनी रूपी अष्टगुणविभूषिणी ।
देवासुरमनुष्यैश्च पवित्री इति ईरिताः ॥

अपि च ।

स्रष्टी मधुरी आरोग्यी रघु'भुक्तजोर्षकरी ।
सुगन्धीन्दुवर्णा श्रीता चाष्टगुणविभूषिणी^१ ॥
नाञ्चेति केशावती च क्लेशिनामिनी रूपिणी^२ ।
रागद्वेषसञ्जोहादिसर्वपापविनाशिनी ॥
मानव्यो मानवाद्यापि तस्यां स्नानं कृतं ननु ।
अनेग^३दुःखमायादिक्लेशञ्च नाशितं भवेत् ॥
केशावत्याञ्च ये स्नात्वा सर्वे च मनुजादयः ।
रागद्वेषादि मोहञ्च त्यक्त्वा यान्ति सुरालयम् ॥
इति मत्वा च ये या वा मानव्य मानवादयः ।
तस्याञ्च स्नानमात्रेण ईप्सितं लभ्यते फलम् ॥
दर्शनार्थञ्च षड्द्वीणां द्वितीयं भागमत्र हि ।
प्रक्षिपेयुश्च तत्केशा तावदर्थ्यानि निर्जयुः ॥
यदापि भागमेकञ्च पृथक् प्रतिस्थितं स्थितम्^४ ।
तस्यां शिराया^५मुपरि यानि सङ्घानि तानि च ॥

१ D लघू० ।

२ D ०गुणभूषिणी ।

३ D ०नासिरूपिणी ।

४ D अनेक० ।

५ B पृथक् पृथक् प्रतिस्थितम् ।

६ A शिराम् ।

केशम्भश्रूणि भागानि चैत्यानि अपि निर्वयुः^१ ।
 सर्वेषां मुण्डिकानाञ्च सर्वाणि केशम्भश्रूणि ।
 गुणध्वजप्रमुखानां ब्राह्मणानाञ्च साम्प्रतम् ।
 अभयन्दप्रमुखानां^२ क्षेत्रीयानां^३ तथा अपि ॥
 वैश्यानां अपि शूद्राणां भिक्षुदेहञ्च प्रापिणाम् ।
 अर्द्धचयोदशानाञ्च शतानां भिक्षूणामपि ॥
 केशम्भश्रूणि च यानि^४ यानि सञ्चानि तानि च ।
 तस्यां शिरायामुपरि चैत्यराशिमिव स्थितम्^५ ॥
 क्रकूष्कन्दाय अर्थेन अलङ्कारैरलङ्कृतम् ।
 तत्सर्वं चालकालञ्च^६ चैत्यराशय प्रोभितम् ॥
 अद्याप्यनेकचैत्येन कौ(कि)र्णाशामसि सर्वशः^७ ।
 'बभ्रुवु तेषां तीर्थानां'^८ कौर्त्तिशब्दं गुणं महत् ॥
 ततस्ते पर्षदा सर्वे इन्द्रादिनाकजा अपि ।
 मनुजादय मानुष्याः अत्रजा अन्यजा अपि^९ ॥
 तयोश्च ऋद्धिं संदृष्ट्वा आसुर्यं प्रापिता मुदा ।
 सर्वेषामपि भिक्षूणां पुण्यानां हेतुनां फलम् ॥
 अथापि पर्षदा सर्वे देवा नागाश्च मानुषाः ।

१ B अमिनिर्जयः ।

२ D °ददप्रमुखानाम् ।

३ B क्षेत्रीयानाम्, D क्षेत्रीयानां ।

४ A गतानि ।

५ B स्थितः ।

६ D अलङ्कारः ।

७ B चालकारैः, D चारकालम् ।

८ B सर्वशः ।

९ B वभ्रुवु स तेषां सर्वेषाम् ।

१० A omits तीर्थानाम् ।

११ B अत्रजाश्चान्यजा अपि ।

नेपासजा अन्यजासु^१ तेभ्यः सम्पूज्य पूज्यकैः ॥
 पुष्यैर्धूपैर्प्रदीपैश्च गन्धैर्नैवेद्यकैरपि^२ ।
 विविधैः पूजयामासुः गुर्वादि सर्वसङ्घेभ्यः^३ ॥
 प्रथमं ऋक्षू(क्षु)च्छन्दश्च वज्रसत्त्व^४मपि ततः ।
 पश्चात्सर्वेभ्यः भिक्षुभ्यः पूजितश्च पुनः पुनः ॥
 ततः पश्चात् सर्वचैत्यर्थ^५ पूजितं सुदा ।
 अञ्चस्त्रिं शिरसा(शा) हृत्वा प्रक्षिपत्य प्रशामतः ॥
 केचि(चि)त्पश्चप्रशामैश्च केचिदष्टाङ्गकैरपि ।
 पुनः पुनर्प्रक्षिपत्य नमयामासुः तान् गुह्यन् ॥
 प्रदक्षिणाभिः वज्रधा मानव्य^६मानवादयः ।
 अत्यर्घ्यं कारयामासुः प्रमोदेन पुनः पुनः ॥
 गुरुश्च सर्वभिक्षुश्च चैत्यान्महाशिरामपि ।
 देवैर्नागैर्मनुष्यैश्च असुरैः पर्वदैरपि^७ ॥
 ब्रह्माभिश्चचीर्यै^८ वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ।
 अचञ्जैरन्यजैः सर्वैः चक्रुस्तेभ्यः प्रदक्षिणाम् ॥
 धारणीभिश्च पाठैश्च स्तोत्रैश्च भाषणैरपि ।
 विविधं स्तोत्रयामासुः ते सर्वेपि च शिष्यकाः ॥
 ऋक्षू(क्षु)च्छन्दोऽप्य मैत्रेय तस्माच्छृणुष्व पर्वतात् ।

१ B नेपासजाश्चान्यजासु, A नेपासजा । २ D गन्धनैवेद्यकैरपि ।
 ३ B •संघके, D •सङ्घकान् । ४ A वज्रसत्त्वं । ५ B सर्व्वमत्यर्थं ।
 ६ B मल्लयो । ७ D पर्वदैरपि । ८ D क्षेत्रियैः ।

विजयामास शिष्यैश्च सर्वैरपि परिवृतः^१ ॥
 अनेकैः^२ स्थविरैः साङ्गै वै(वी)तरागैर्जितेन्द्रियैः ।
 बोधिसत्त्वैर्महासत्त्वैः भिक्षुभिक्षुषुपाशकैः ॥
 ब्रह्मभिर्ब्रह्मचर्यैर्वैश्वैः शूद्रैश्च आवकादिभिः ।
 अन्यैश्च विविधैर्लोकैः परिवृतः स गच्छति ॥
 तस्माच्च पर्वतासूनं क्रकू(कु)च्छन्दो जगद्गुरुः ।
 विजयामास शिष्यैश्च मृगस्थरौ विशेषतः ॥
 मृगस्थरिं^३ स गच्छत्वा खगाननायां गच्छति ।
 खगाननाया गच्छत्वा^४ विशेषैः पूजितं भवेत् ॥
 क्रकू(कु)च्छन्दोऽथ सर्वज्ञ पूजितं स्तोत्रपाठकैः ।
 स्थविरवैतरागेश्च^५ भिक्षुभिक्षुषुपाशकैः ॥
 ब्रह्मभिरपि चेचौयैः वैश्वैः शूद्रैस्तथा अपि ।
 स्वस्वभक्षैश्च वस्तुभिः खगाननायै पूजितम् ॥
 पुष्यैः धूपैः च दौपैश्च गन्धैर्नैवेद्यजातिभिः ।
 मद्यैः मांसैश्च लैक्ष्यैश्च पेये यौग्यैश्च वस्तुभिः^६ ॥
 नानाविधिभिः पूज्यैश्च खगाननायै^७ पूजितम् ।
 मन्त्रजापादिभिस्तोत्रैः पूजितश्च पुनः पुनः ॥
 वज्रोदकाभिषेकश्च अञ्जलिभिः चिन्धा पिवेत् ।

१ A ०दृतम् ।

२ A अन्यगै ।

३ D क्षेचियैः ।

४ D मृगस्थलिम् ।

५ B खगाननाया गमित्वा ।

६ D स्थविरवीतरामैश्च ।

७ D मद्यैः मांसै लैक्ष्यै पेद्यैः पूज्यैर्यौग्यैश्च वस्तुभिः ।

८ A D खगाननाय ।

ब्राह्मणादिभिः गृहस्यैश्च चेषीथैर्वैश्वः शूद्रकैः ।
 तस्यां पुष्यप्रशा(सा)दाश्च अष्टाक्षणादिपापकम्^१ ।
 आपूर्वपञ्चजन्मानं दूरिकुर्वति^२ तत्क्षणात् ॥
 ततोऽथ भगवाऽऽस्ता क्रतून्कन्दो जगद्गुहः ।
 तस्मान्नेपासाश्च अन्यं चेषं^३ गच्छति शिष्यकैः ॥
 यथा नेपासा आगत्वा सर्वैः शिष्ये परिवृतः ।
 सर्वैः शिष्ये परिवृत्या नेपासाश्च^४ तथागतः ॥
 तस्या च मैत्रेय अच^५ भिक्षव बहवः क्षिताः ।
 सदा च सर्वदा कालं^६ सन्तु पूज्य परायण्युः ॥
 एकेषिदपि शिष्याश्च भिक्षुभिक्षुषुपाशकः^७ ।
 स्वविरादिबोधिसत्वा सर्वज्ञशृष्टतो^८ गताः ॥
 अथापि केषिच्छिष्याश्च बोधिसत्वाश्च वृद्धकाः ।
 भिक्षवभिक्षुभिक्षुषुश्च भवेयुः तच्च वाग्निताः^९ ॥
 श्रीस्वयम्भोर्गुणं श्रुत्वा अन्यक्षेत्र न^{१०} इच्छता^{११} ।
 सर्वकालं स्वयम्भूश्च पूजा कृत्वा च वाग्निता ॥
 तस्मिन्नेव क्षणे^{१२} वीतराग अष्टौ ययुः स्वयम् ।

- १ B अष्टाक्षणादिपापज । २ B आपूर्वपञ्चजन्मानं दूरीकुर्वन्ति ।
 D आपूर्वपञ्चजन्मानं । ३ B परं क्षेत्रं । D अन्यक्षेत्रम् ।
 ४ A D नेपासा च । ५ B चाच । ६ B सर्वकालं च संभूपूज्ये ।
 D सर्वदा कालश्च । ७ D उपासकैः । ८ A D प्लुतम् ।
 ९ D भिक्षवः भिक्षुषुश्चापि वासिताः । १० D °क्षेत्रेण ।
 ११ B वाञ्छिता । १२ B omits क्षणे ।

सत्त्वानां सच्चणार्थाय समकालं समाहिताः ॥
 हिताय च सुभिषाय भोगाय च सुखाय च ।
 अत्र वाग्निनां सर्वेषां खयमु(उ)त्पन्नमितिः ॥
 श्रीखयभूप्रभावाच्च मञ्जुदेवप्रभावतः ॥
 खगाननाद्या भावेन वीतरागा समुद्रता ॥
 प्रथमं मणिकूटे च दर्यांतु निर्घते अपि ।
 महापाषाणयोर्मध्ये अभ्यन्तरेऽपि कोष्ठके ॥
 क्षतादिवृत्ते(च) सङ्कीर्णं नानाविहङ्गकूजिते ।
 नाद्या च मणिसूत्रेण मणिदानकृते सुवि ॥
 द्विजेभ्यः^१ याचकेभ्यश्च गिरसो दत्तवान्मणिम् ।
 उत्पाद्य केशाद्रुधिरं सजला रोहिणी नदी ॥
 मणिसूत्रमणीदानात् यस्माच्च स्थापितं नदि ।
 अस्यां नद्याच्च विद्यन्ति(न्ते) किञ्चिच्च मणयः^२ इति ॥
 देवासुरमनुष्यैश्च अत्र नेपालवाग्निभिः ।
 मनोहरात् मणिदानात् मनोहरा नदी स्रताः^३ ॥
 मङ्गले श्रीवत्साकालं बोधिसत्त्वे^४ च मैत्रेयम्^५ ।
 नामार्थयुक्तभावेन मणिलिङ्गेश्वरमिति ॥
 आषाढे रविवारे^६ च नवम्याच्च प्रतिपदे^७ ।

१ A विजेभ्यः । २ B किञ्चिच्च मणयोऽपि च, D चर्मणयोऽपि च ।

३ A D मणिदानात् मनोहरं नदिस्स्रति । ४ B बोधिसत्त्वम् ।

५ D श्रीवत्साकारे मैत्रियम् । ६ B वासरे ।

७ D प्रतिदिने ।

सङ्गन्ता कर्कटसंज्ञे^१ मथिनद्या विघ्नवतः ॥
 मथिनद्याश्च ये खात्वा कदर्या^२ तु^३ विघ्नवतः ।
 पश्चाच्च मथिसिङ्गाय नामाविधिभिः^४ पूजितम् ॥
 एकोवितिष्ठन्तश्चैव गोकर्णस्य द्विती(ति)यके^५ ।
 वाम्पत्यान्तटे चापि प्रपातश्च समीपके ॥
 अनेग^६भृगुसङ्कीर्णं अनेग^७वृक्षपूरिते ।
 सुनीनां सुनिपुत्राणां आवासेन प्रपूरिते ॥
 भूतैश्च पिङ्गलोकेश्च सदापि तत्र वाश्रितम्^८ ।
 पिष्टार्थं न च अत्यर्थं वाश्रितश्च^९ सदा पुनः ॥
 मङ्गले पुष्ट्याकाशे बोधिसत्त्वे खगं जकम्^{१०} ।
 नामार्थयुक्तभावेन गोकर्णेश्वर ख्यातवान् ॥
 आवृष्टे सोमवारे च अष्टम्यां^{११} अमावासिके ।
 सिंहे च अपि सङ्गन्तौ गोकर्णं च प्रसिद्धके ॥
 गद्यां येऽपि^{१२} तु वाम्पत्यां खानं कृत्वा विघ्नवतः ।
 पश्चात् गोकर्णेश्वराय पूजितं च^{१३} सुदा अपि ॥
 १४[ततः पिङ्गलोकेभ्यश्च पिष्टदानं ददुर्मुदा ।
 यथोक्तं भगवान् पूर्वं देवपुत्रोद्धराय च ॥

१ A कर्कटे संज्ञे, D कर्कटे संज्ञे । २ B कदर्यान्तु, D कदर्यासु ।

३ A omits नामाविधिभिः । ४ A D गोकर्णस्या द्वितीयके ।

५, ६ D अनेक । ७ B प्रपूरिते, D वाश्रितम् । ८ A वाश्रितम् ।

९ D खगं जकम् । १० B सोमवासरे चाष्टम्याम् । ११ A D य पि ।

१२ A omits च । १३ A omits the portion bracketted.

सर्वेभ्यो याचकेभ्योऽपि ददुर्दानं यथेष्टितम् ।
 त्रीङ्गादि अन्नदानञ्च सर्वदानं ददुर्मुदा ॥
 द्वितीयचारुशिखरे अनेगवृक्षभूषिते ।
 चम्पकैर्दृक्षसङ्कीर्णैः शूकरादिभिः पूरिते ॥
 चम्पकवृक्षसङ्कीर्णात् चारुगिरिरिति स्मृतम् ।
 अन्नजैर्मानुषैश्चापि अन्यजैर्विविधैर्गणैः ॥
 मुनिभिर्मुनिकन्याभिः वाग्नि(सि)तं तच्च सर्वदा ।
 चारुगिरित्वात्तत्रैव सुस्थितं भवति सदा ॥
 मङ्गलध्वजमाकालं^१ बौधौ समन्तभद्रकम् ।
 नामार्थयुक्तभावेन कीलेश्वर इति स्मृतम्^२ ॥
 नभस्य^३मङ्गले वारे सप्तम्यां पूर्णमादिने^४ ।
 कन्यायामपि सङ्गान्ता चारुगिरौ प्रसिद्धके ॥
 तस्मिं च चारुशिखरे श्वेतहृदे विग्रेषतः ।
 स्नानं कृत्वा ततः पश्चात् कीलेश्वराय^५ पूजितम् ॥
 चतुर्थं कुम्भतीर्थंऽपि जलशुषिलतीलके^६ ।
 एकोऽपि वीतरागञ्च स्वयमुत्पन्नकं कृतिः^७ ॥
 कुम्भवज्जलशुषिलं कुम्भतीर्थमिति स्मृतम् ।
 पवित्रेण फलेनापि कलशमपि संस्थितः^८ ॥
 ९[कुम्भतीर्थाच्च निर्गमाञ्जलं शरसि संस्थितम् ।]

- १ D आकारम् । २ A स्मृतिस्मृतं, B कालेश्वरमिति स्मृतम् ।
 ३ B नभस्ये । ४ B D पूर्णमादिने । ५ D कालेश्वराय ।
 ६ D शुषिरतीरके । ७ B उत्पन्न कृतिः । ८ B संस्थितम् ।
 ९ B omits this line.

अष्टगुणविभूषाङ्गं जलजैश्च सुमन्वितम् ॥
 वैतरागस्य^१ भावेन तीर्थस्थापि गुणेन च ।
 वाशितं शततं^२ तच्च शुनिसिद्धगणैरपि ॥
 मानव्यमानवा चा ये^३ कृतं स्नानञ्च तीर्थके ।
 सौवर्षशादृशं देहं प्राप्ता च ते^४ भविष्यति ॥
 मूषिकापि^५ तस्मिं स्नात्वात् सौवर्षदेह प्रापिता ।
 मानव्यमानवा चापि कथं न लभते^६ फलम् ॥
 मङ्गले कलशाकारं^७ वज्रपाणिस्यरूपकम् ।
 नामार्थयुक्तभावेन कुम्भेश्वरमिति स्मृतम्^८ ॥
 आश्विन्यां^९ बुधवारे च चतुर्दश्यां षष्ठ्यामपि ।
 तुलायामपि सङ्गन्तौ कुम्भतीर्थे विशेषतः ॥
 कुम्भतीर्थे च ये स्नात्वा जलदानादिकारिताः ।
 ततोऽपि कुम्भेश्वराय पूजितं मुदा अपि^{१०} ॥
 पञ्चमे ऋषिके^{११} गर्ते भूमिस्थानविशेषके ।
 इक्षुवृन्दैश्च सङ्कीर्णैः नानापत्रिभिः पूरिते ॥
 ब्रह्मभिः वैश्वशूद्रैश्च पूजितं तच्च वाशि(सि)भिः ।
 प्रतिदिने प्रतिमासे^{१२} प्रतिवर्षे^{१३} सदा सदा ॥

१ A वैतरागस्य । २ A वाशितं शततम् । ३ B ये । ४ B स्तेच ।

५ D मूषिकापि । ६ B लभ्यते । ७ D कलशाङ्गलम् ।

८ A इतिरितम् । ९ B अश्विन्याम् ।

१० B has this additional line. ११ C ऋषिके ।

१२ A प्रतिमास्य । १३ D प्रतिवर्ष ।

पुष्पैर्धूपैश्च दीपैश्च पञ्चामृतैश्च पूष्यकैः^१ ।
 पूजितं भवति तस्मै^२ सर्वकालं दिने दिने ॥
 मङ्गले चामलाकार(स) मञ्जुघोषस्वरूपकम् ।
 नामार्थयुक्तभावेन फणिगन्धेश्वरमिति^३ ॥
 कार्तिके गुरुवारे च पञ्चम्याञ्च त्रयोदशौ^४ ।
 सङ्गन्तावपि विच्छे च^५ फणिगन्धेश्वरप्रदेशके ॥
 गोदावल्याञ्च^६ ये चाला जलदानादि कारिताः ।
 ततः^७ पञ्चाङ्गर्त्तेश्वरं मुदा च पूजितं भवेत् ॥
 षष्ठे^८ फणिके शैलस्य उपत्यकायाः शृङ्गके ।
 जलसरन्ध्रादुपरि ज्योतिस्त्रिङ्ग^९प्रसिद्धकम् ॥
 प्रतिवर्षं नभे मासे दुग्धधाराञ्च पातितम् ।
 तस्मिं च ज्योतिस्त्रिङ्गेऽपि^{१०} [शृङ्गा च पातितं भवेत् ॥
 रन्ध्राज्जाताज्जालाञ्चापि] सहस्रधारां समुद्भवम्^{११} ।
 अनेकैर्मत्स्यैः^{१२} सङ्कीर्णैः सुवर्णतिलकैर्युतैः ॥
 महावसुमुखेऽपि^{१३} ग्राह्यामृगैः प्रपूरितम्^{१४} ।
 जलधारेःसुसंयुक्तं सप्तदशैः परिदृतः ॥
 अनेगजजन्तुभिः सर्पनक्रै प्रपूरितम्^{१५} ।

१ D पूष्यकैः । २ D तस्मै च । ३ B °गन्धेश्वरमिति, D °गन्धेश्वरमिति ।

४ D त्रयोदशौ । ५ D विच्छे च । ६ D गोदावली च ।

७ A D omit पञ्चात् । ८ D षष्ठे । ९ B °लिङ्गः ।

१० B omits the portion bracketted. ११ D समुद्भवम् ।

१२ A अन्यैर्मत्स्यैः, D अन्यैः मत्स्यैः । १३ B °मुखैश्चापि ।

१४ B प्रपूरितः ।

तस्य तीर्थस्य भावाच्च त्यजन्ति कस्युपं वृत्तिम् ॥
 मत्स्यापि तीर्थस्नानानां देहस्य उपर्युपरि ।
 पतितं खेच्छ्या^१ युक्त्वा भयं किञ्चिन्न विद्यते ॥
 इति मत्वा च मानुष्याः तस्मिं तीर्थे च स्नानकम् ।
 कृत्वा या ये च मानुष्याः वैरिमध्ये न च भयम्^२ ॥
 भयं सर्वेषां सत्त्वानां परमप्रपुञ्ज कथ्यते^३ ।
 तस्य च^४ स्नानमात्रेण^५ भयं किञ्चिन्न विद्यते ॥
 यद्दस्मिं^६ भयं नास्ति मत्स्यानामपि च सदा ।
 तदन्तीर्थ(र्थ)प्रभावा च मानुषाणां भयं न हि ॥
 इति ज्ञात्वा च मानुष्या तस्मिं तीर्थे सदा सदा^७ ।
 ये च या वा कृतस्नानात् भयं नास्ति सुखं लभते^८ ॥
 मङ्गले मत्स्य(च्छ)माकार विष्कम्भिनं^९ तथा अपि ।
 नामार्थयुक्तभावेन फणिशृङ्गेश्वरमिति ॥
 हेमन्ते शुकवारे च दादम्याच्च चतुर्वि(र्थ)के ।
 सङ्गन्तौ धनुसंज्ञे च फणिशृङ्गे विशेषतः ॥
 येषुपि सहस्रधारा(ला)यां स्नानं कृत्वा मुदा अपि^{१०} ।
 पश्चात्^{११} शृङ्गेश्वरं पूजां कृतञ्च मानवादयः ॥
 सप्तमे गन्धवत्याच्च शृङ्गस्योपरि संस्थितम् ।

१ A D खच्छ्या । २ B च ते भयम् । ३ B नास्तीत्युक्तं मुनीश्वरैः ।

४ B D तस्मिन् । ५ B सुस्नानमात्रेण । ६ A यद्दस्मिं ।

७ B D मुदा । ८ B या वा संकृतं स्नानं सुखं लभते ।

९ A विष्कम्भिनम् । १० B सदा । ११ B ततः ।

ध्योतिरूपेण संखिला शृङ्गवत्संखितं(त) इति ॥
 रक्तपुष्पै पुष्पवृक्षैः समन्ततः प्रपूरितम्^१ ।
 अनेने वृक्षसङ्कीर्णैः शाखासृगेः^२ प्रपूरितेः ॥
 मङ्गलेच्छमाकाशं चिति^३गर्भस्ररूपिनि(षी)^४ ।
 नामार्थयुक्तभावेन गन्धेश्वरप्रकीर्त्तिताः ॥
 पौषमासे शनिवारे एकादश्यां तृतीयके ।
 मकरेऽपि च सङ्गन्तौ गन्धावत्यां प्रसिद्धके ॥
 गन्धावत्युपत्यकायां वाग्मत्यां विशेषतः ।
 स्नानं कृत्वा ततः^५ पश्चात् गन्धेश्वरं प्रपूजितम् ॥
 विक्रमस्यरे शृष्टौ^६ च स्थलवृक्षैरलङ्कृतः^७ ।
 पश्चिभिर्वनजन्तुभिः समन्ततः प्रपूरिते ॥
 मङ्गले शृङ्ग आकाशं(रं) खगर्भं इति बोधिकम्^८ ।
 नामार्थयुक्तभावेन विक्रमेश्वरश्च तथा ॥
 माघमासे सर्ववारे दशम्यां द्वितीयातिथौ ।
 कुम्भसङ्गन्तिसंश्लेषे च विक्रमस्यरे विशेषतः ॥
 यस्यां विक्रमस्य(ला)राधे नद्याश्च च^९ विशेषतः ।
 स्नानं कृत्वा पुनः पश्चात्^{१०} विक्रमेश्वरश्च^{११} पूजितम् ॥

- १ B प्रपूरिते । २ A •मृगे । ३ A चिति० ।
 ४ B •बोधिकं हि । ५ A तत । ६ B D •स्थले चाष्टौ ।
 ७ B अलङ्कृतम् । ८ D बोधिकम् । ९ A •स्यराध्याः, D स्यराधोः
 नद्यां च ये । १० B D च विधिना । ११ B D omit च ।

इति ज्ञात्वा च मानुष्याः वैतरागं सर्वेभ्योऽपि^१ ।
 पूजितश्च^२ मुदा कृत्वा विघ्नं लभते फलम् ॥
 आयुर्वृद्धिं मणिलिङ्गात् गोकर्णाञ्जसदृष्टिकम् ।
 वृद्धिकं कीरेश्वराश्च^३ प्रज्ञावृद्धिं कुम्भेश्वरात् ॥
 गर्त्तेश्वराश्चुखदृष्टिं जसदृष्टिं^४ शृङ्गेश्वरात्^५ ।
 गन्धेश्वराङ्गनदृष्टिं सन्तानं विक्रमेश्वरात् ॥
 पृथक् पृथक् इदं पुथं मानव्यमानवादयः ।
 फलञ्च वाञ्छिता येऽपि पृथक् पृथक् प्रपूजितम् ॥
 अथ वा ।

समूर्णफलमित्यं ये मनुजादय मानवाः ।
 वाञ्छितं फलमित्येवं तेभ्यः सर्वेभ्यः पूजितम् ॥
 तेषु सर्वेषु तीर्थेषु ज्ञात्वा ज्ञात्वा स्वस्वदिने ।
 'पश्चात्सर्वं वैतरागेभ्यः पूजितञ्च पुन कृतम् ॥
 अपि च ।

उत्तमं चयसंयोगे^० द्वि द्वि^८ संयोगे मध्यमम् ।
 स्वल्पञ्च एकमेकेपि पर्वतस्य इदं फलम्^९ ॥
 पुष्येर्धूपैश्च दीपैश्च गन्धैश्चापि प्रपूजितम् ।

- १ B वैतरागेभ्यः सर्वदा, D वीतरागान् सुमक्तया । २ B पूजितं ये ।
 ३ D कीलेश्वराश्च । ४ B omits जसदृष्टिम् । ५ D षणिकेश्वरात् ।
 ६ B तेभ्यश्च मुदा पुन', D वीतरागेभ्यः पूजितञ्च पुनः मुदा ।
 ७ C सहसंयोगे । ८ B द्वय० ।
 ९ B एकमेकञ्च पर्वतस्य च इदं फलम् ।

पञ्चामृतादिभि थोग्यै स्नानं कृत्वा विशेषतः ॥
 जात्रा मङ्कला तीर्थेषु अन्नवस्त्रादिदानकम् ।
 थाचकेभ्यः द्दुर्य्येऽपि जलतर्पणपूजनम् ॥
 इत्थं ज्ञात्वा च मानुषा दिने दिने विशेषतः ।
 तेषां सेवा कृतं नूनं वाञ्छितं लभते फलम् ॥
 तदनन्तरमेवास्मिं उपच्छन्दोहके तु हि^१ ।
 हिमालयाख्ये^२ ऋद्धेति^३ राजधान्यादिकोवशत् ॥
 प्रथमं राजधानीञ्च ततः पश्चाद्भारतकम्^४ ।
 क्रमेण नगरं वापि पुटभेद तथा अपि ॥
 मञ्जुदेवस्य भावेन वीतराग^५प्रभावतः ।
 मञ्जुदेवेन तनुना राज्यं तत्र प्रथा(स्त्रा)पितम् ॥
 मञ्जुपर्वतोपत्यकात्^६ आचिन्तामणित्तीर्थकम् ।
 चतुःकोण^७प्रमाणेन आयामस्य विस्तारकम् ॥
 केशावत्यां पूर्वतीरे मञ्जुपर्वतदक्षिणे ।
 पश्चिमे राजमञ्जर्या^८ वाग्मत्यां उत्तरे तीर्त्वे^९ ॥
 एतन्मध्यसुसंस्थितात् अतिदी(दि)र्घेण शोभिता ।
 तस्या नगर्या मध्ये तु राज^{१०}पट्टननामके ॥
 विशेषेण च स्थानेष्वभिषक्त^{११}पिण्डिकोपरि ।

१ B D सुवि ।

२ B हिमालयाख्ये ।

३ D ऋद्धीति ।

४ A राष्ट्रशाय ।

५ D वीतराग० ।

६ D adds च ।

७ B ०क्रोश० ।

८ A ०मञ्जया ।

९ A दिसिः, D दिसि ।

१० A राजा ।

११ A ०व्येक ।

भद्रासन प्रतिस्नाप्य ध्वजवितानासंज्ञकतम् ॥
 प्रथमं मञ्जुदेवेन तस्मिं च स्थापिता ननु ।
 धर्माकरं^१ नाम राजं अथ राजा कृताश्च च ॥
 अथापि तेन गुह्या भद्रघटाञ्जलेन च ।
 तस्य सुध्रिं राजाय च अभिषे(ष्ये)कं कृतं ननु ॥
 पश्चादपि देवेन्द्रेण शिरोवेष्टमुदा ददौ ।
 चतुर्भिश्च महाराजैः राजयोग्यश्च धौकितम्^२ ॥
 चयस्त्रिंशादिभिर्देवैः साप्सरादिगणैरपि ।
 पुष्पमास्तादिभिः पुष्पैः धर्माकरं प्रपूजितम् ॥
 सुगन्धवारिभिः शिक्तान् चन्दनचूर्णरक्षितान् ।
 पुष्पानुपातु देवैश्च^३ आकाशाच्च समन्ततः ॥
 किन्नरैः सगणैस्त्वर्यैः गान्धर्वै गानमेव च ।
 अप्सरैः नचनं कृत्वा चक्रुर्मङ्गलपूर(स)कम्^४ ॥
 मतश्च^५ ब्रह्मनिर्वैश्वैः शूद्रैश्च सर्वजातिभिः ।
 नेपास्यैरन्यजैश्चापि धर्माकरं प्रपूजितम् ॥
 धर्माकरो नाम राजा चीनदेशात् समागतः ।
 मञ्जुदेवप्रभावा च तत्पृष्ठतः समागतः^६ ॥
 नामेन च ते नगरं^७ महानगरस्थापितम् ।
 महान्प्रमाणभूतेन महानगरमीरितम् ॥

१ D धर्माकर । २ D महाराजयोग्यश्च धौकितं मुदा ।

३ B पुष्पान् पपात, D पुष्पान् पातुश्च ।

४ B नाचनं पूरितम्, D नृत्यकं कृत्वा चक्रु मङ्गलपूरक ।

५ B D ततश्च । ६ A समागत । ७ B D तन्नगरम् ।

अपि च ।

मञ्जुदेवकृतेनापि महानगरमीरितम् ।
 महाचीनादपि राज्ञा राज्ये कृतात्तथा अपि^१ ॥
 श्रीमान्धर्माकरो राजा नामार्थयुक्तचारिणि^२ ।
 श्रीचापि परिपूर्णाऽसौ धर्मेण च तथा अपि^३ ॥
 यथा स्वस्यां^४ सुखं दुःखं सर्वेषां प्रजानां तथा ।
 धर्मेण च पुण्येनापि स्वर्गेऽपि सुदुर्लभम्^५ ॥
 यथा धर्माकरो राजा अभूच्छेपालमण्डले ।
 सुभिचेण सुभोगेन प्रजानाञ्च सुखं भवेत् ॥
 अदृष्टेन अग्रस्त्रेण तेना राज्ञा राज्यं कृतम्^६ ।
 अन्यायेन अधर्मेण दूरेण परिवर्जितम् ॥
 सुधर्मेण सुपुण्येन सुनेमेनापि पूरितम् ।
 यथा चीनमिवदेश तथा नेपालमण्डलः ॥
 चीनदेशात्समायातो^७ राजापि गुरुणा सह ।
 तथा चीनवद्राज्यञ्च सर्वं विद्यातन्मण्डलम् ॥
 अक्षरं सर्वविद्यापि शिल्पविद्याभिः शास्त्रकैः ।
 कृषि आदिभिः भाषैश्च^८ वाणिज्यैः^९ सर्वकर्मभिः ॥
 यथा चीनप्रदेशेऽस्ति तथा नेपालमण्डले ।

१ B राज्यं कृतास्तथापि च । २ B D चारणी । ३ B तथैव च ।
 ४ B स्वस्य । ५ A स्वचापि सुप्रपूजसाम् । ६ A राजकृते, D कृतं मुदा ।
 ७ A समाजातात्, D समायातात् । ८ D सर्वं । ९ B भाषैश्च ।
 १० A D वाणिज्यम् ।

काश्मिरे च यथा^१ सन्ति तथा च तत्र मण्डले ॥
 मञ्जुदेवप्रसादाच्च धर्माकरस्य धर्मातः ।
 स्वयम्भुवः प्रभावाच्च तच्छ्रेष्ठं तच्च मण्डलम् ॥
 तत्र पुण्यपवित्रात्मा बोधिसत्त्वादयोदधिम् ।
 धर्माकरो नामराजा बभूव समन्तकुक्षात् ॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रियाः^२ वैश्याः शूद्राश्च अन्यजातयः ।
 प्रजाश्च सुखिनस्तस्य बभूव भूरिभूषणाः ॥
 तस्मादपि च मैत्रेय अत्र नेपाखमण्डले ।
 सुभिक्षसुजनोपेतं सुमङ्गलैः प्रपूरितम् ॥
 देवा नागाश्च यक्षाश्च असुरा गह्वरादयः ।
 निवसन्ति पवित्रेऽत्र^३ मोक्षार्थं कृतनिस्ययम् ॥
 सिंहासने मणिमये^४ सुरसिद्धिवन्दे
 यः आवयेत्तमसमं सगम्भोऽनुभावम्^५ ।
 सम्पूजितः सुरसुराहितुरङ्गवक्रैः
 सन्तिष्ठति विविधरत्नविभूषिताङ्गः^६ ॥

इति श्रीगोश्टङ्गपर्वते स्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशे षष्ठादि-
 समुद्भवो नाम चतुर्थोऽध्यायः^७ ॥

१ A D जथा, B omit च । २ D क्षत्रिया । ३ A D ते ।

४ D मणिमय । ५ A ससम्भानुभावम्, D समभानुभावम् ।

६ A ०भूषिताङ्गः ।

७ B इति श्रीमति बृहत्स्वयम्भूपुराणे श्रीस्वयम्भूत्पत्तिकथायां वीतराज-
 तीर्थप्रवर्त्तको नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥०॥ D नामश्चतुर्थोऽध्यायः ॥

अथ पञ्चमोऽध्यायः ।

अथेदानीं प्रवक्ष्या(त्वा)मि तीर्थानि^१ द्वादशानि च ।
 शृणु मैत्रेय पुष्टानि फलदानि विघ्नघतः ॥
 यत्र च नदिसम्भेदं तत्र तीर्थं प्रवक्ष्यते^२ ।
 वाग्मत्यां च^३ केशावत्यां अन्यैर्नदीभिः सङ्गमे ॥
 अमोघफलदा सम्यक् वाग्मत्यां पुष्टतीर्थकः ।
 दशाकुशलहन्ताच^४ रक्ताङ्गो नागतचक्रः ॥
 मारदारकयासङ्गे वाग्मत्यां शान्ततीर्थकः ।
 रोगादिदोषहन्ताच^५ शुक्रशोमशिखिगृहम्^६ ॥
 वाग्मत्यां मणिरौहिण्यां सङ्गमे तीर्थशङ्करः ।
 शान्तिपुष्ट्यादिदोऽस्त्यत्र गौरः श्रीशङ्खपार(ल)कः ॥
 वाग्मत्यां राजमञ्जर्यां सङ्गमे राजतीर्थकम् ।
 राज्यारोग्यकथोर्दाता तत्र नागः सुरूपितम् ॥
 सङ्गमे विमलावत्यां केशावत्यां मनोरम ।
 तीर्थी वस्त्रादिदोस्त्यत्र कर्बुर कुलिकोरगः ॥
 केशावत्यां कृते सङ्गे^७ भद्रनद्याङ्करोमलः ।
 हन्ता निर्मलतीर्थोऽत्र पीतानागोपरारकः ॥

१ A एतानि । २ D प्रवक्ष्यते । ३ A omits च ।

४ D °हन्ता च । ५ A शुक्रः शोम० B रोगादिदोषहन्ता च शुक्लनागः सोमशिखी । ६ D कृतसङ्गे ।

स्वर्णावत्यां^१ कृते सङ्गे केशावत्यां निधानकः ।
 धनधान्यादिदः तीर्थः हरिन्दो^२पगन्दकौ ॥
 केशावत्यां सुष्ठु पापनाग्निन्या सङ्गमे कृति ।
 सुखप्रदो ज्ञानतीर्थं श्वेतशुभ्रास्ति^३ वासुकिः ॥
 केशावत्य ऽकृते सङ्गे वाग्मत्यां वाञ्छितार्थदः^४ ।
 दीर्घायु धान्यधनदः शुक्लसुभास्ति^५वाहणः ॥
 वाग्मत्यां रचिते सङ्गे रत्नावत्यां प्रमोदकम्^६ ।
 रतिप्रीतिकरस्तीर्थः धवरस्तोथपद्मकम्^७ ॥
 चारुमत्यां वाग्मत्यां च^८ सङ्गमे च सुखचरणः ।
 महापद्म अतिश्वेत रूपसौभाग्यभाग्भवेत्^९ ॥
 प्रभामत्या वाग्मत्यां च^{१०} सङ्गमे जयतीर्थकः ।
 नागदः सर्वशत्रूणां श्रीकान्तिः शत्रुदहकम्^{११} ॥
 इति श्रुत्वाथ मैत्रेय विज्ञापितं जगद्गुरुम् ।
 फलविधिं कथं नाथ^{१२} तत्सर्वं ब्रूहि साम्प्रतम् ॥
 ममार्थञ्च न हि नाथ सत्त्वानाञ्च हिताय च ।
 देवासुरमनुष्याणां विशेषैर्ब्रूहि साम्प्रतम् ॥
 एवमुक्तेऽथ सर्वज्ञः प्राक्यसिंहो जगद्गुरु ।
 तेषां अपि च तीर्थानां ज्ञानविधिं^{१३}फलमपि ॥

- १ A स्वर्णावत्यां । २ B D हरिन्दोप० । ३ B ०तीर्थं श्वेतसुभास्ति ।
 ४ A Dवाञ्छितोऽथदः । ५ B शुक्लसुत्रोऽस्ति । ६ B प्रमोदकः ।
 ७ B ०पद्मकः । ८ A D omit च । ९ A D ०सद्भवेत् ।
 १० A D omit च, D प्रभावत्यां । ११ B D ०देहकम् ।
 १२ B फलं विधिं कथं ज्ञानं, D ज्ञानं । १३ B ०विधिं ।

महातीर्थानि मेचेथ ख्यातान्येतानि दादशः ।
 दातान्यभीष्टसिद्धीनां इत्युवाच जगद्गुरुः ॥
 सुखाय च हितार्थाय लोकानां पुण्यदृष्टवे ।
 अपुण्यानां पुण्यार्थाय पुण्यानां फलप्राप्तये ॥
 देवानाञ्च मनुष्यानां तीर्थिकानां^१ विशेषतः ।
 शैवामां ब्राह्मणानाञ्च विशेषेण प्रकथ्यते ॥
 पृथक् क तीर्थशैवायां^२ पृथक् फलं प्रलभते^३ ।
 सर्वतीर्षाणां शैवाया सर्वफलं प्रतिश्रुते^४ ॥
 इति ज्ञात्वा सर्वेऽपि^५ यूयं पि^६ मानवाद्यः ।
 चेत्त्रिधाः वैश्याः शूद्राश्च तीर्थसेवा^७ कृतं मुदा^८ ॥
 तीर्थसेवा समं पुण्यं नास्ति हि दिवि भूतले ।
 ब्राह्मणानां तीर्थिकानां मतेषु च^९ प्रसिद्धकम् ॥
 अन्नदानात् वरं^{११} तीर्थं यज्ञकर्मादिशेषतः ।
 सर्वकर्म प्रसिद्धान्ति श्रव्यन्ति सर्वकिष्किषान्^{१२} ॥
 समाप्तं सर्वकर्म च^{१३} तीर्थैरपि विशेषतः ।
 यज्ञे विवाहे^{१४} प्राणान्ते तीर्थेन च प्रशङ्कति ॥

- १ A D दातान्यपिष्ठ० । २ D तीर्थीकानां । ३ B D पृथक् पृथक्
 तीर्थसेवायां । ४ D फलं प्रलभते । ५ B प्रलभते, D प्रलभते ।
 ६ A ज्ञात्वा अर्थं सर्वे । ७ A यूयं वि, C D यूयं च ।
 ८ A ०शैवा । ९ B क्षत्रिया कृतं कृतं । १० B मर्त्येषु च ।
 ११ D वरं । १२ A सर्वकर्मिकान्, D शुद्धाध्यसर्वकर्मिकान् ।
 १३ B D ०कर्मैश्च । १४ D यज्ञविवाहे ।

तीर्थञ्च खर्गसोपानं पिहितं नारकं पथम्^१ ।
 कथितं तीर्थिकाणाञ्च ब्राह्मणानां मते अपि^२ ॥
 लौकिकानाञ्च भावेषु पितृ उद्धारणे अपि ।
 श्रेष्ठफलं^३ प्रकथ्यन्ते सर्वज्ञानां गमते हि^४ ॥
 अथ शृणु मैत्रेयं^५ च^६ नदीसम्भेदतीर्थफलम् ।
 पृथक् पृथक् च तीर्थानां कथयामि फलं पृथक् ॥
 अपि च ।

शृणु साधुस्य सुष्ठु च भाषिष्ये^७ मनसि सुख ।
 यूयं हि पर्वदा नित्यं शृणुध्वं अपि साम्प्रतम् ॥
 प्रथमं पुण्यतीर्थं च दिवसान्येकविंशति^८ ।
 विधिना स्नानदानञ्च कृतञ्च मानवादयः ॥
 अष्टाचण्ड^९विनिर्मुक्तः पुण्यवान् स च जायते ।
 न केवलतः स्नानेन दानहोमादिभिः^{१०} कृतम् ॥
 श्रावणे च अमावास्यां सिंहेऽपि सोमवासरे ।
 गोकर्णाख्यवाग्मत्यां च^{११} चिवेणीमिव सङ्गमे ॥
 अमोघफलदा अन्या वाग्मती च सङ्गमे ।
 तदीश्वरस्य समीपे वाग्मत्यां च विशेषतः ॥

१ A पथ । २ B मन अपि । ३ D श्रेष्ठफल ।

४ B श्रेष्ठं.....सर्वज्ञैः गानामते हि । D सर्वज्ञानानुमत्यहि ।

५ A मैत्रेये । ६ B D Omit च । ७ A भाषिष्य ।

८ D दिवसान्येकविंशति । ९ A अष्टाक्षरं । १० A ०होमादिति ।

११ A omit च ।

मानस्यमानवाद्यापि तस्यां स्नानञ्च कारितम् ।
 स्नानोपचारविधिना स्नानं चापि कृतं मुदा ॥
 कायेन मनसा वाचा एकैभावकृतेन च ।
 पापचित्तं परित्यज्य पुण्यचित्तं कृतादपि ॥
 नभाशुक्रे दशम्याञ्च अमावास्यां तपादिके^१ ।
 एकं विंशतिदिवसं विधिना स्नानमाचरेत् ॥
 पश्चाच्च पुण्यदिवसं जपतपधानेन^२ च ।
 मन्त्रजापादियुक्तेन धारणी^३ च पठे(थे)त् मुदा ॥
 दिने दिने दत्वा^४ स्नात्वा दानपूर्णे कृते न च ।
 अष्टाक्षरं वलिं^५ कृत्वा ईप्सितं लभते फलम् ॥
 पुष्यै धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यकैरपि ।
 नानोपचारकै पूज्यैः पूजयामास चेचजान्^६ ॥
 रात्रौ जागरणं कृत्वा प्रातस्नानं प्रतिदिने ।
 अष्टाविंशतिदिनान्ते यज्ञपूर्णादिपाठकम् ॥
 प्रज्ञापास्तमितादिश्च^७ सूत्रया विविधानपि ।
 स्तोत्रयामास भावेन तीर्थशेवा^८परा ययुः ॥
 विधिनोक्तेन इत्थं ये कारितञ्च मुदा अपि ।
 एवं कृत्वा विधियुक्तं मानस्य^९ मानवादयः ॥

- १ B तके दिने । २ B पूर्वदिवसं जपस्तप० । ३ B धारणीश्च ।
 ४ D कृते । ५ B दलिं । ६ A क्षेत्रियान्, D क्षत्रियान् ।
 ७ D पारमितादिश्च । ८ D ०सेवा० । ९ B ०पूर्वं ।
 १० D मानवा ।

कृतस्नान पुनः येऽपि वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।
तस्मात् पुण्यप्रसादाच्च^१ अष्टाचण^२ दुस्तीकृतम् ॥
तद्यथा ।

तिर्य्यञ्चप्रेतनरकं खेष्यं दीर्घायुषामरम्^३ ।
मृथ्यादिक् बुद्धकान्तर^४ मुकटाष्टाविदाचषाः ॥
मानव्यमानवाद्यापि कृतस्नान तत्तीर्थके ।
ईप्सितं फलसम्प्राप्ता वाञ्छितं लभ्यते फलम् ॥
अपि च ।

दग्नाणां अकुग्रस्नानां मध्ये एकं^५ प्रनाशितम् ।
प्राणातिपातं(त) पापञ्च तस्याफला कृतं कृतम् ॥
प्रथमं स्नानकं कृत्वा ततः^६ पञ्चात्पिष्टतर्पणम् ।
पुनश्च याचकेभ्योऽपि दानं ददौ मुदा अपि ॥
विशेषेण च तत्तीर्थे^७ पिण्डोद्धारं कृतं कृतम् ।
पुनर्ये मानवा यापि सुवंग्र^८ लभ्यते ननु ॥
पुत्रपौत्री परिवृत्य सुतात्मजादय अपि ।
पिण्डोद्धारं कृतं येन तथैव लभ्यते फलम् ॥
प्रतिदिने असमाप्ते कार्ये^९ नित्यं पूजा कृतम् ।
तन्नेश्वरं तत्तेजेशं तस्माथञ्च प्रपूजितम् ॥
द्वितीयं शान्ततीर्थेऽपि घस्त्राणि एकविंशति ।

१ A प्रसादाच्च । २ B अष्टाक्षणं । ३ B प्रेतं दीर्घायुषामरम् ।
४ A B बुद्धकान्तरः । ५ A D एक । ६ B स्नानकृत्वातः तपश्च ।
७ A D तत्तीर्थम् । ८ B सुवंग्रं । ९ B D कार्ये ।

विधिना दाने^१ स्नानं च कृतञ्च मनुजादयः ॥
 तत्तीर्थं एकचित्तेन मानुजा स्नानमाचरेत् ।
 रोगादिदोषशान्तादिफलं समभिभाव्यते ॥
 भाद्रशुक्ल^२प्रतिपद्यां कन्यायां बुध^३वासरे ।
 नाम्नेन शान्ततीर्थेऽपि प्रज्ञापायव^४सङ्गमे ॥
 मारदारकया वापि वाग्मत्याश्चापि सङ्गमे ।
 तदिश्वरसंयुक्तेन वाग्मत्याश्च विशेषतः ॥
 महिला मनुजाश्चापि तस्यां स्नानञ्च कारितम् ।
 पञ्चोपचारविधिभिः स्नानं कृत्वा^५ मुदा अपि ॥
 वपुषा चेतसा^६ गौरा^७ एकभाव्यकृतेन च ।
 रागचित्त^८ परित्यज्य धर्मचित्तकृतादपि ॥
 नभाशुक्ल एकादश्यां भाद्रशुक्ल प्रतिपदे ।
 एकविंशतिदिवसं^९ विधिना स्नानमाचरेत् ॥
 ततश्च सप्तदिवसं जपतप^{१०}ध्यानेन च ।
 मन्त्रमास्त्रा^{११}दियुक्तेन यानसूत्र पठे(थे)त्मुदा ॥
 प्रतिदिनं^{१२} प्रतिस्नात्वा दानपूर्णा^{१३} कृतेन च ।
 सर्वरोगान् परित्यज्य नीरोगीपदलभ्यते^{१४} ॥

- १ B दानं, D दान । २ D शुक्ल० । ३ A बुध० ।
 ४ B प्रज्ञापाये, D प्रज्ञापायः । ५ B कृतं । ६ A चेतसां ।
 ७ D वाक्यात् । ८ D रागचित्तं । ९ A दिवस० ।
 १० D जपस्तप० । ११ A मन्त्रमास्त्रादि० । १२ D प्रतिदिने ।
 १३ B ०पूर्णांतं, D दानपूर्णां । १४ B निरोगीपदलभ्यते ।

धूपेः पुष्येस्य दौ(दि)पेस्य नैवेद्ये गन्धकैरपि ।
 नामोपचारविधिभिः अर्घ्यचामास्य च्चे(च)चजान् ॥
 निग्निं जागरणं कृत्वा प्रत्यूषे स्नानमाचरेत्^१ ।
 अष्टाविंशतिघस्रान्ते^२ च सर्वपूर्णादि पाठकम् ॥
 गन्धव्यूहादिसूत्राच्च विविधान^३ सूत्रजानपि ।
 वाचयामास भावेन तस्य च्चे(त्रे)वा पराययुः ॥
 उक्तेन विधिना इत्थं च्चे कारितं अपि सुदा ।
 कृत्वा विधिचुक्तं^४ एवं मनुजादय मागवाः ॥
 स्नानं कृतं पुनर्येऽपि^५ लभ्यते वाञ्छितं फलम् ।
 तस्मात् प्रयादपुण्याच्च^६ रौ(लो)गाद्यण(णि) दुरौ(रि)कृतम् ॥

तद्यथा ॥

वातजा पित्तजा रोगा स्त्रेभजा सन्निपातजाः ।
 निहताः सर्वरोगाश्च सन्ति भवति सर्वदा ॥
 रागद्वेषसंभोहादि मनुजापि दुस्त्री(रौ)कृतम् ।
 वातपित्तज (स)^७स्त्रेभादि देहजापि विनाश(स)नम् ॥

अपि च ।

अकौश्लदग्नानाच्च एकमध्ये^८ प्रमाश्रितम् ।
 अदत्तदानकं पापं तस्मात्पुण्या दुरौ(स्त्री)कृतम् ॥

१ A ऽपि स्नान अपि । २ A D प्रमान्ते । ३ A विविधा ।
 ४ D विधिर्युक्तः । ५ A स्नान कृतयेपि । ६ A तस्यां पुण्याप्रशादच्च ।
 D तस्मात् पुण्यात् प्रसादच्च । ७ C omits ०ज (स) ।
 ८ A D एकमध्य ।

प्रागपि स्नानकं कृत्वा ततोऽपि पितृतर्पणम् ।
 अथोऽपि च^१ याज्ञेभ्योऽपि त्रीहि आदिन्द(द)दौ मुदा ॥
 विशेषेण च तत्ती(त्ति)र्थं स्वगानना प्रपूजितम् ।
 पञ्चोपचारविधिभिः मद्यमांसादिभिर्युतैः ॥
 गुह्येश्वरी प्रपूजिता(तां)^२ ध्यानस्तोत्रेण पूजितम् ।
 मानव्यमानवास्यापि तदुदकं पिवेत् मुदा ॥
 स्त्रीया सह संयुक्तं उत्तरसाधकेन च ।
 प्रतिरात्रौ तस्य पूजां जापेन सह पूजितम् ॥
 दिणे प्रति असमाप्ते पूजा कृतं पुनः पुनः ।
 तदीश्वरं तत्त्रेणं तं नाथेणं प्रपूजितम् ॥
 तृतीयशङ्करे तीर्थे अहानि एकविंशति ।
 स्नानं दानञ्च विधिना^३ कृतञ्च मानवादयः ॥
 तत्तीर्थे एकमनसा विधिवत् स्नानमाचरेत् ।
 शान्तिपुष्पादिकं चापि फलं समुपजायते ॥
 दशशुक्लद्वितीयायां तुलेपि गुरुवाचरे ।
 नामेन शङ्करतीर्थकं^४ पूर्वदविराजिते ॥
 वाग्मत्यां मणिरुहिष्ठां सङ्गमे च प्रसिद्धिके ।
 तत्रेश्वरेण सङ्गमे शङ्करे च विशेषत ॥
 अवरया या^५ नरा येऽपि स्नानं तस्याञ्च कारितम् ॥
 स्नानोपचारविधिना स्नानञ्चापि कृतं मुदा ।

१ A omits च । २ B गुह्येश्वरीं प्रपूजित्वा । ३ A विधिनाम् ।

४ D °तीर्थकम् । ५ A omits या ।

देहेन भारत्वात् चदा^१ एकीभावं कृतेन च^२ ॥
 देवचित्तं परित्यज्य सचित्तस्य कृतं मुदा ।
 भाद्रशुक्ले द्वादश्यास्य^३ दशशुक्लद्विती(ति)यके ॥
 एकविंशतिदिवसं(शं) विधिना^४ स्नानमाचरेत् ।
 पश्चात्पि^५ सप्त दिवसं जपस्तप^६ध्यानेन न ॥
 मन्त्रसूत्रादियुक्तेन पाठस्यापि पठे(षे)न्मुदा ।
 प्रतिदिने स्नात्वा^७ नत्वा पूर्णदानं^८ कृते न च ॥
 इति सर्वाङ्गिणश्चति माङ्गलेन^९ प्रपूरितम् ।
 गन्धैः धूपैश्च पुष्पैश्च नैवेद्यैः दी(दि)पकैरपि ॥
 पद्मोपचारकैः पूज्यै^{१०} पूजयामास चेषजान् ।
 निशाजागरणं कृत्वा प्रभाते स्नानं^{११} प्रतिदिने ॥
 अष्टाविंशतिदिनान्ते अथरश्च च कारितम् ।
 दशभृमीश्वरादिश्च लोकोत्तरीश्च^{१२} भाषजान् ॥
 भाषयामास भावेन तीर्थसेवा कृतं ननु ।
 इत्ययुक्तेन विधिना कारितं च^{१३} मुदा अपि ॥
 कृत्वा पुनर्विधियु(र्यु)क्तं मानवामनुजादय ।
 पुनः येऽपि कृतं स्नानं सभ्यते फलं वाञ्छितम् ॥

- १ D भावकृतत्वानाम् । २ B एकीभावकृतेन च । ३ B द्वादश्यां च ।
 ४ D विधिनाम् । ५ B पश्चाच्च । ६ A omits ०स्तप,
 D जपध्यानेन तत्परः । ७ B स्नात्वा स्नात्वा पूर्णम् । ८ D पूर्णदाने ।
 ९ A मागलेन, D सादलेन । १० A omits पूज्यैः । ११ B स्नानम् ।
 १२ B लोकोत्तराच्च, D लोकोत्तरी च । १३ B ये ।

तस्मात्पुण्यप्रसादाच्च शान्तिपुञ्जादिकं भवेत् ।

तद्यथा ।

शान्तिहस्तपुष्टिकृत्वापि फलदश्च सुनिश्चितम् ।

सर्वोपद्रवानि हन्ता शान्तिर्भवति सर्वदा ॥

मानवा मानव्यस्यापि^१ ज्ञानं कृतं तत्तीर्थके ।

वाञ्छितं फलसम्प्राप्ता ईप्सितं कथितं^२ फलम् ॥

अपि च ।

दशानां अकुग्रहानां मध्य एकं प्रनाशितम् ।

काममिथ्यादिकं पापं तस्माद्दुर्भादुञ्जीकृतम् ॥

प्राज्ञापि ज्ञानकं कृत्वा पश्चाच्च पितृतर्पणम् ।

ततोऽपि प्रार्थनेभ्योऽपि वस्त्रादिदानकं कृतम् ॥

विशेषेण च तत्तीर्थं पुनः पुनः ज्ञानं कृतम् ।

मानव्यमानवाश्चात्र तन्नेश्वरं^३ प्रपूजितम् ॥

सुतपुत्र्या सह युक्त्वा स्त्रिया सह सदाग्निभिः ।

पुनः पुनः ज्ञानं कृत्वा मनेच्छाच्च प्रसभ्यते ॥

उक्तदिने असमाप्ते पुनः पुनः पूजाकृतम् ।

तत्क्षेत्रेण वरनाथञ्च तदीश्वरं प्रपूजितम् ॥

चतुर्थ्यां राजमञ्जर्यां दिवसान्येकविंशति ।

विधिना दानस्नानञ्च^४ कृतञ्च^५ मनुजादयः ॥

करोत्यैकाग्रचित्तेन ज्ञानं श्रीराजतीर्थके ।

१ B D मानव्य मानवाश्चापि । २ B लप्यते । ३ A वस्त्रादि० ।

४ D तन्नेश्वरम् । ५ D ज्ञानदानञ्च । ६ B कृत्वा च ।

राक्षारोग्यफलं प्राप्तं वाञ्छितं लभते पदम् ॥
 उज्ज्वै(ज्ज्वै) शुकुटतीयायां विष्णोऽपि शुकुवाचरे ।
 राजतीर्थे विशेषेण प्रज्ञोपायंकरूपिनि^१ ॥
 वाय्मत्यां राजमन्त्रार्थां सङ्गमे च प्रसिद्धये ।
 स्थानेश्वरेण युक्तञ्च वाय्मत्याञ्च विशेषतः ॥
 स्त्रीयञ्च मालुषाद्यापि^२ तत्तीर्थे खानकारितम् ।
 पञ्चोपचारयुक्तैश्च तीर्थश्रेया कृतं कृतम्^३ ॥
 तनुना वाप्या मनसा एकभावकृतेन च ।
 मोहचित्त परिवर्ज्य^४ बोधिचित्त कृतं मुदा ॥
 इषशुकुचयोद्भवां उज्ज्वै(ज्ज्वै) शुकुटतीयये ।
 एकविंशति^५दिवसं विधिना खानमाचरेत् ॥
 ततोऽपि सप्तदिवसा आपस्तप^६ध्यानेन च ।
 मन्त्रत्रचादि^७युक्तेन सधर्म्यञ्च पाठेन्मुदा ॥
 प्रतिदिने खानं कृत्वा पूर्णदानं कृतेन च ।
 राक्षारोग्यफलं प्राप्ता राज(ज्ज्वै)श्री लभते^८ पदम् ॥
 दीपैर्गन्धैश्च पुष्पैश्च धूपैर्नैवेद्यकैरपि ।
 पञ्चोपचारविधिभिः पूजयामास चेचजान् ॥
 सर्वरीजागरं कृत्वा अहसुखे^९ खानं कृतम् ।

१ D •स्वरूपिनिः । २ A मालुषावपि । ३ B ननु ।

४ D •वर्ज्ये । ५ A विंश० । ६ C omits •स्तप ।

७ A omits मन्त्र० । ८ B लभ्यते ।

९ D अहंसुखे ।

अष्टाविंशतिदिनान्ते जाग^१रापि च कारितम् ॥
 समाधिराजादिसूत्रान् विविधान्धारणीरपि ।
 पाठयामास भावेन तस्य (श्री)सेवा कृतं ननु ॥
 विधिनोक्तेन य इत्थं कारितञ्च अपि सुदा^२ ।
 एवं कृत्वा विधियुक्तं द्विपादय नरा अपि^३ ॥
 पुनः कृतं स्नानं येऽपि वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।
 तस्मात्पुण्यप्रसादा च राज्यारोग्यं फलं लभेत् ॥

तद्यथा ।

चन्द्रं स्त्रीतश्च चेमश्च माङ्गलं^४ जनपूरितम् ।
 अनेगैर्जनसङ्कीर्णं राज्यश्च प्राप्यते ननु ॥
 कल्याणन्दी(दि)र्घमायुश्च आरोग्यं^५ वज्रसौख्यया ।
 श्रिया रक्षा च^६ सम्पूर्णराज्यश्च प्राप्यते निशि ॥
 अपि च ।

दशानां अकुशलानां च एकं मध्ये विनाशनम्^७ ।
 मृषावाद अपि पापं तस्मिन् स्नानाद्(दु)रौकृतम् ॥
 स्नानकं प्रथमं कृत्वा ततश्च पितृतर्पणम् ।
 आगन्तुकेभ्योऽर्थं दद्यात् अन्नवस्त्रादिकं अपि ॥
 विशेषेण च यत्तीर्थं तत्चेत्त्रेणश्च प्रपूजितम् ।

१ A जाग चापि, B जागं । २ B सुदा च अपि ।

३ B द्विपादये अपि, D द्विपादये । ४ A B पितश्च क्षमश्च मागलं ।

५ A वज्रसौख्य, B वहा सौख्यया । ६ A श्रियान्या च ।

D श्रियान्यार० । ७ A अकुशलानां एकं मध्य विनासनम् ।

पुनः पुनः पूजा कृत्वा मनुजादयमानवा ॥
 तीर्थं^१ गोक्षिणा सह च भ्रातृमित्रपरिवृतम् ।
 प्रतिदिने पूजा कृत्वा रात्रौ जागरणं कृतम् ॥
 अशमाप्ते दिने कार्यं पुनः पूजाकृतं कृतम्^२ ।
 तस्मात्प्रेतं तत्क्षेत्रं तदीश्वरं प्रपूजितम् ॥

पञ्चमे मनोरथे तीर्थं एकविंशतिवाग्ररम् ।
 खानं प्राप्नोति नियतं मनुजा मानवादयः ॥
 सर्वशास्त्रपरिपूरञ्च फलञ्च प्राप्यते ननु ।
 तत्र तीर्थं खानाञ्च^३ विग्रेषं प्राप्यते फलम् ॥
 मार्गशुक्लं^४ पञ्चम्याञ्च धनैपि शनिवाग्ररे ।
 मनोरथेऽपि तीर्थं च केशावत्यां विग्रेषतः ॥
 सङ्गमे विमलावत्यां केशावत्यां मनोरथे ।
 तत्क्षेत्राय पूज्यञ्च विग्रेषेण तत्र स्थितान् ॥
 मानुषाञ्च धोषितञ्च खानतत्तीर्थकारितम् ।
 तदुपचारविधिभिः तीर्थसे(त्रे)वा कृतं भवेत् ॥
 गात्रेण चित्तेन ब्राह्म्या एकीभावकृतेन च^५ ।
 मनश्चित्तं परिवर्ज्यं^६ ज्ञानश्चित्तञ्च प्राप्यते ॥
 कार्त्तिके च पूर्णमास्या मार्गस्य^७ शुक्लपञ्चमै ।
 एकविंशतिदिवसं विधिना खानमाचरेत् ॥

१ A D तीर्थम् । २ B मुदा । ३ B वाच०, D खाना च ।

४ B मार्गशुक्ले । ५ A ब्रह्मा एकीभावतेन च । ६ D परिवर्ज्ये ।

७ A मागस्य ।

पश्चाच्च सप्तदिवसं अपस्तपधानेन च ।
 मन्त्रजापादिमालाञ्च(च) धारणीञ्च पठे(चे)न्मुदा ॥
 दिने दिने दत्त्वा स्नात्वा दानं पूर्णकृतेन च ।
 वस्त्रादिदं अतः तीर्थात् मनोरथं प्रपूरितम् ॥
 पुष्पै धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यकैरपि ।
 नानोपचारकैः पूज्यैः पूजयामास चेषजान् ॥
 निग्री जागल्लषं कृत्वा प्रत्युषांश्चां स्नानं दिने ।
 अष्टाविंशतिदिनान्ते सम्पूर्णन्तु^१ पूर्णं कृतम् ॥
 लङ्कावतालादियाना लोकोत्तरान् भाषजान् अपि ।
 स्तोत्रयामास भावेन तीर्थसे(शे)वा पराययुः ॥
 विधिनोक्तेन इत्थं ये मुदा अपि च कारितम् ।
 विधियुक्तं एवं कृत्वा मानव्यमानवादयः ॥
 कृतं स्नानं पुनर्येऽपि वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।
 तस्मात्पुष्पप्रसा(शा)दाञ्च कलीमलविनासिनी ॥

तद्यथा ।

मनसा वचसा कृत्या^२ पापकृतात्करी इति ।
 रागद्वेषसम्बोहादि मनोहुतं मल इति ॥
 मानव्यमानवाद्यापि कृतस्नानं तत्तीर्थके^३ ।
 वाञ्छितं फलसम्प्राप्ता कलीमलविनाशि(सि)तम् ॥

१ A स्थिती । २ B प्रत्युषे । ३ B सध्वरन्तु, D सम्पूर्णन्दु० ।
 ४ B omits कृत्या । ५ D कृतस्नानञ्च तीर्थके ।

अपि च ।

अकुग्रक्षानाञ्च मध्ये एकं पापं प्रनाशितम् ।
 पैशुन्यमपि पापञ्च तस्मान्तीर्थाद्दुरी(खी)कृतम् ॥
 प्रथमं खानकं कृत्वा ततः पश्चात्^१ पितृतर्पणम् ।
 पुनश्च अतिथिभ्योऽपि द्रव्यं ददौ मुदा अपि ॥
 विशेषेण च^२ तत्तीर्थं खानकतात्कुष्ठहरम् ।
 इति ज्ञात्वा मानुष्याश्च^३ पुनः पुनः खानं कृतम् ॥
 कुष्ठादिरोयनाग्राय तत्तीर्थं च खानं कृतम् ।
 * [मानुष्या इति मत्वा च विशेषेण खानं कृतम् ॥]
 असम्पूर्णे दिने काये^४ तीर्थपूजा कृतं पुनः ।
 तत्चेत्परं तत्चेत्पुनं तस्माद्यश्च प्रपूजितम् ॥

षष्ठमनिर्घले तीर्थे^५ दिनानि एकविंशति ।
 विधिना खानं(न) दानञ्च कृतञ्च मानवादयः ॥
 एकाग्रचित्ते यः^६ खानं करोति तीर्थनिर्घले ।
 कलिमलानि नश्यन्ति प्राप्नोति विपुलां श्रियम् ॥
 पौषशुक्लषष्ठ्याश्च^७ मकरे रविवासरे ।
 तीर्थेऽपि निर्घलसङ्गे केशावत्यां चिगङ्गते ॥

- १ B तत्पश्चात् । २ A विशेषेण च । ३ D मनुष्याश्च ।
 ४ D omits the line मानुष्या० &c. । ५ A काये ।
 ६ B बल्लभे, D बल्लभं निर्मलं तीर्थम् । ७ A D एकाग्रचित्तये ।
 ८ D ०शुक्ले षष्ठ्याश्च ।

भद्रनद्या केप्रावत्यां पुष्यवत्या^१ विप्रोषतः ।
 निर्वासाख्येऽपि तीर्थे च त्रिवेणिसङ्गमे इव ॥
 मानस्यमानवाद्यापि तस्यां स्नानञ्च कारितम्^२ ।
 स्नानोपचारविधिना स्नानञ्चापि कृतं मुदा ॥
 संहननेन भाषया इदमेकीकृतेन च ।
 इत्यां^३ चित्तं परित्यज्य पुष्यचित्तं कृतादपि ॥
 मार्गकृष्णप्रतिपद्याः^४ पौषशुक्लवष्टीदिने^५ ।
 एकविंशतिदिवसं विधिना स्नानमाचरेत् ॥
 पश्चाच्च सप्तदिवसं जापस्तपध्यानेन च ।
 मन्त्रमासादियुक्तेन गाथा(ठा)दीञ्च पठेत्मुदा ॥
 दिने दिने दत्ता स्नात्वा दानं पूर्णं कृतेन च ।
 कलौ मलानि^६ नश्यन्ति प्राप्नोति विपुलां श्रियम् ॥
 पुष्यैः धूपैश्च गन्धैश्च दीपैश्चापि नैवेद्यकैः ।
 नानोपचारकैः पूजैः पूजयामास श्रेयजाम् ॥
 चपाजागर(स)णं कृत्वा कल्पसुखे स्नानं दिने ।
 अष्टाविंशतिदिमान्ते मखपूर्णादिपाठकम् ॥
 सद्गुर्ध्वपुण्डरीकादीन् सूत्रजान्धिविधानपि ।
 भाषयामास भावेन तीर्थसे(त्रे)वा पराधयुः ॥
 विधिनोक्तेन इत्थं ये कारित(ता)श्च मुदा अपि ।

१ B पुष्यावत्याम्, D पुष्यवत्यां ।

२ A मानवाद्यापि तस्यां स्नानञ्च

कारितं मुदा । ३ A इत्यां । ४ B ०प्रतिपद्याम् ।

५ D पौषशुक्लवष्टमी० ।

६ B कलौमलानि, D कलामलानि ।

एवं कृत्वा विधि(र्षु)युक्तं पुनश्च नरा वधादयः ॥
 कृतं ज्ञानं पुनर्बोऽपि वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।
 तस्मात्पुण्यप्रसा(प्रा)दाच्च प्राप्नोति विपुलां श्रिवम् ॥

तद्व्यथा ।

सरागदेवमोहादि दशाकुशलजं अपि ।
 एवं कस्मिन् पापं तस्मात्तीर्थान्प्रवृत्ति ॥
 अनेगरागदेवादि मोहजं कस्मिन्नाशितम् ।
 मनुजादक्षमातुष्याः श्रीशोभामपि लभ्यते ॥
 अपि च ।

दशकुशलजासु मध्ये एकं पापं प्रमाश्रितम् ।
 पारुष्यं अपि प्रापच्च तस्माद्दुःखी(रौ)कृतं पुनः ॥
 प्रथमं ज्ञानकं कृत्वा ततः पसात्पितृतर्पणम् ।
 पुनश्च याचकेभ्योऽपि धनादिस्त(स) ददौ मुदा ॥
 विशेषेण च तत्तीर्थं श्रीस्वयम्भू^३ प्रपूजितम् ।
 पुनः ये मानवा चापि सुद्रव्यं लभ्यते पुनः ॥
 पुत्रपौत्री^४ परिहृत्य सुतात्मजादय अपि ।
 तत्तीर्थं स्पर्षं अर्घ्यं^५ तथैव लभ्यते धनम् ॥
 प्रतिदिने असमाप्ते काये नित्यं पूजा कृतम् ।
 तच्चैश्वरं तत्त्वेनैतं तस्माच्च प्रपूजितम् ॥

१ B देहिजं ।

२ A D omit पासम् ।

३ A स्वयम्भू ।

४ B ०पौत्रा ।

५ C जन्मने ।

सप्तमं निधानतीर्थं चक्षाष्टि एकविंशति ।
 विधिना दानं स्नानञ्च कृतञ्च मनुजादयः ॥
 तत्तीर्थं एकचित्तेन मनुजा स्नानमाचरेत् ।
 धनधान्यादिकं चापि फलं समभिभाग्यवेत् ॥
 माघमासे सितपत्रे सप्तम्यां कुम्भसङ्गते^१ ।
 रविवारे विशेषेण निधानतीर्थे(र्थ) स्नानकम् ॥
 सार्धव(म)त्यां केशवावत्यां सङ्गमेऽपि विशेषतः ।
 निधानतीर्थके नाष्टि तदीश्वरेण संयुते ॥
 घोषास्य पुरुषापि^२ तस्यां स्नानकारितम् ।
 तस्योपचारविधिभिः स्नानं कृतं मुदा अपि ॥
 वपुषा^३ सरस्वत्या च स्नानेनैककृतेन च ।
 दक्षचित्तं परित्यज्य धर्मचित्तं कृतादपि ॥
 पौषकृष्णद्वितीयायाः माघशुक्लसप्तमीदिने^४ ।
 एकविंशतिदिवसं विधिना स्नानमाचरेत् ॥
 ततश्च सप्तदिवसं जपतप^५ध्यानेन च ।
 मन्त्रसूत्रादियुक्तेन यागसूत्रं पठेत्मुदा ॥
 प्रतिदिने प्रतिस्नात्वा^६ दानं पूर्णं कृतेन च ।
 सर्वधनैः सर्वधान्यैः शृङ्गेऽपि परिपूरकम् ॥
 धूपैः पुष्पैश्च दीपैश्च नैवेद्ये गन्धकैरपि ।

१ A ०संयुक्ते, B ०सङ्गुक्ते । २ B या मानथश्च मानवाश्च ।

३ A वर्षण । ४ B माघशुक्लसप्तमी० । ५ B जपस्तप० ।

६ A स्नात्वा ।

नामोपचारविधिभिः अर्चयामास चेषजान् ॥
 सपाजागरणं कृत्वा प्रत्युत्तेऽपि स्नानमपि^१ ।
 अष्टाविंशतिघसान्ने क्रतु^२पूर्णादिपाठ(त)कम् ॥
 तथागतगुह्यकादीन् विविधान् यागजानपि ।
 वाचयामास भावेन^३ तस्य से(त्रे)वा पराययुः ॥
 उक्तेन विधिना इत्वं ये कारितं सुदा अपि ।
 कृत्वा विधियु(र्धु)क्तं एकमनुजादय मानवाः ॥
 स्नानं कृतं पुनः येऽपि सभ्यते वाञ्छितं फलम् ।
 तस्मात्प्रशादपुण्याच्च दारि(स्त्रि)द्रादीन् दूरी(स्त्री)कृतम् ॥
 तद्यथा ।

दारिद्रपौडिता^४न्दुःखान् नानादुःखा^५न्विनश्यति ।
 नानाधनान् नानाद्रव्यान्^६ नानाश्रीहीश्च प्राप्यते^७ ॥
 अनेगरत्नपूर्णश्च श्रीसम्पदं प्रसभ्यते ॥
 मनुजादयमानुष्याः श्रीशो(सो)भामपि सभ्यते ।
 अपि च ।

अकुशसदग्रानाञ्च एकमध्ये प्रनाशितम् ।
 सन्निवृत्तप्रसापञ्चापि तस्मात्पुण्यादूरी(स्त्री)कृतम् ॥
 प्रागपि^८ स्नानकं कृत्वा ततोऽपि पिष्टतर्पणम् ।

१ A स्नानमपि । २ B कर्त्तव्यं । ३ A वाचयामास भावेन, D वाचयामास भावे । ४ D दारिद्रपिण्डितान् । ५ C omits नानादुःखान्, D नानादुःखा । ६ B omits नानाद्रव्यान् । ७ D नानाधनं नाना-
 मया नानाश्रीहि च प्राप्यते । ८ D प्रागेऽपि ।

अथ जनेभः वाञ्छेभः धान्वादीश्च ददौ मुदा ॥
 विशेषेण च तत्तीर्थं तत्क्षेत्रं प्रपूजितम् ।
 पुनर्थं मागवा चापि सुसम्पदं प्रसभ्यते ॥
 पुत्रपौत्र्या परिहृत्य मित्रामात्यसुहृदपि ।
 दाग्रकैर्दा(दा)ग्निभिः युक्तं श्रीसम्पदं प्रसभ्यते ॥
 दिने प्रति असमाप्ते पूजा कृतं पुनः पुनः ।
 तदौ(दि)श्वरं तत्क्षेत्रं तच्चाद्यच्च प्रपूजितम् ॥
 अष्टमे ज्ञानतीर्थेऽपि अशानि एकविंशति ।
 खानं दानञ्च विधिना कृतञ्च मानवादयः ॥
 तत्तीर्थं एकमनसा विधिवत् खानमाचरेत् ।
 सुखं शुभं फलञ्चापि तस्मात् समुपजायते ॥
 फाल्गुणशुक्लअष्टम्यां मीनेऽपि शनिवाचरे ।
 नामेन ज्ञानतीर्थं च ज्ञानफलप्रदं अपि ॥
 केशावत्यां मुञ्जः पापनाशिन्या सङ्गमे अपि ।
 तत्रेश्वरेण सम्राप्ते विष्णुवैरच तीर्थके ॥
 सीमन्तिन्ने^१ पुमान्^२ खानं तस्याच्च कारितम् ।
 खानोपचारविधिना खानञ्चापि कृतं मुदा ॥
 शरी(रि)रेण वचसा च हृदा एकीकृतेन च ।
 मायाचित्तं परित्यज्य मुनिचित्तं कृतादपि ॥
 माघकृष्णतृतीयायाः फाल्गुण^३शुक्लअष्टमी ।

१ D युक्ते । २ D ०प्रदा । ३ B श्रीमन्निन्य वे ।

४ D पुमान् सत्या । ५ D पाशुने ।

एकविंशतिदिवसं विधिना स्नानमाचरेत् ॥
 पश्चात्पि सप्तदिवसं तपजपध्यानेन च^१ ।
 मन्त्रत्रयादियुक्तेन सङ्ख्यादीन् पठे(ये)त्सुदा ॥
 प्रतिदिने स्नात्वा दत्त्वा पूर्णं दानं कृतेन च ।
 सुखं^२ मोक्षं फलं प्राप्ता स्वर्गपदं प्रसभ्यते ॥
 दीपैर्गन्धैश्च पुष्पैश्च धूपैर्नैवेद्यकैरपि ।
 पञ्चोपचारविधिभिः पूजयामास चेषजाम् ॥
 चिद्यामायागरं कृत्वा प्रातःस्नानं प्रतिदिने ।
 अष्टाविंशतिदिनाम्ने यज्ञं कृत्वा सुपूर्णाकम् ॥
 कश्चित्किस्तरादीश्च धारणीन्वि(वि)विधाश्चपि ।
 पाठयामास भावेन तस्य से(त्रे)वा कृतं ननु^३ ॥
 विधिगोक्तेन ये इत्थं कारितश्च सुदा अपि ।
 एवं कृत्वा विधि(र्षु)युक्तं दिवाद्य नरा अपि ॥
 पुनः कृतं स्नानं चेऽपि वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।
 तस्मात् पुण्यप्रसा(शा)दाश्च सुखं मोक्षं फलं लभ्यते ॥

तद्यथा^४ ।

जनेनापि सपूर्णाश्च^५ धनेनापि प्रपूरितम् ।
 सन्तानेन सुपूर्णाश्च इत्थं फलं(स्त) प्रसभ्यते ॥
 पुत्रपुत्र्यादिभिर्विशं भूतगतं चरित्रकम्^६ ।
 तैरपि सह सङ्गेन ते मोक्षमधिगच्छति ॥

१ B पश्चाच्च जपस्तपः । २ D सुखमोक्षफलम् । ३ B ननुः ।

४ B adds तद्यथा । ५ D सुपूर्णे च । ६ B च पित्रकम् ।

D पुत्रपौत्र्यादिभिर्विशं भूतसत्त्वा चरित्रकम् ।

अपि च ।

दद्यानां अक्षुग्रहानां एकं मध्ये(धे) विनाशितम् ।
 अभिधादिकर्मान्तश्च तस्य खानाहुरी(ली)कृतम् ॥
 खानकं प्रथमं कृत्वा ततश्च पितृतर्पणम् ।
 याचेभ्य अर्थं दद्याच्च रत्नादिकं ददौ अपि ॥
 विशेषे च तत्तीर्थं तत्क्षेत्रं प्रपूजितम् ।
 पुनः पुनः पूजां कृत्वा मनुजादयमानवाः ॥
 तीर्थं च याचीणां^१ सह धाट्टमिचपरिवृतः ।
 प्रतिदिने पूजां कृत्वा रात्रौ जागरणं कृतम् ॥
 अथमात्रे दिन काये^२ नित्यं पूजा कृतं कृतम्^३ ।
 तन्नाथेयं तत्क्षेत्रं तदीश्वरं प्रपूजितम् ॥
 नवमे च चिन्तामणौ तीर्थैकविंशतिदिनं^४ ।
 खानं प्राप्नोति ये नियतं मानवादयमानुषाः ॥
 तस्मिं तीर्थं खानाच्च विशेषं लभ्यते फलम् ।
 दीर्घायु ब्रह्मपुत्रार्थं मोक्षं सौख्यञ्च लभ्यते ॥
 चैत्रशुक्लदशम्याच्च सोमेऽपि शुक्लवासरे ।
 चिन्तामणौ परतीर्थं वाग्मत्याच्च विशेषतः ॥
 सङ्गमे केशावत्याच्च कनकवत्याच्च^५ सङ्गमे ।
 तत्क्षेत्राय पूज्ये च^६ विशेषेण तत्र स्थितान् ॥

१ A यास्त्रीणा, B पात्रिणा । २ D दिनकाये । ३ B सुदा ।

४ A ०दिन । ५ A केशावत्या च कनकवत्या च । ६ B पूज्यश्च ।

मर्त्याश्च वनिताश्चापि ज्ञानं तत्तीर्थकारितम् ।
 तदुपचारविधिभिः तीर्थगैर्वा कृतं भवेत् ॥
 तनुना मिरा मनेन एकैभावकृतेन च ।
 मासवर्ष(व्य)चित्तं यन्मन्त्र बोधिचित्तस्य प्राप्यते ॥
 फाल्गुणशुक्लपञ्चम्याः वैशखशुक्लपञ्चम्याः ॥
 एकविंशतिदिवसं विधिना ज्ञानमाचरेत् ॥
 प्रसात्त्रिंशत्तद्विषयं शोभकप्रधानेन च ।
 मन्त्रजापादिषुक्तेन भारतीयैश्च(प) पठेत्सुदा ॥
 दिने दत्त्वा ज्ञानं द्वौघं पूर्णं वाच्ये कृतेन च ।
 आभरत्कान्तिं तस्मात् जगोरथं प्रपूरितम् ॥
 सुधे भूपैश्च गन्धैश्च दीपैः नैवेद्यकैरपि ।
 जगोरुपचारकैः पूज्यैः पूजयामास चैवजान् ॥
 यानिजीवात्तरं कृत्वा प्रभातेऽपि ज्ञानं कृतम् ।
 अष्टाविंशतिदिनात्ते सर्वपूजादि कारितम् ॥
 सुवर्षप्रभादिष्वानं जज्ञायाजस्य पाठकम् ।
 शोभकप्रसाद आनेन तीर्थगैः(शै)वा पराशरुः ॥
 त्रिभिर्जोक्तेन इत्थं ये सुदा ज्ञानं च कारितम् ।
 विधिर्युक्तं एवं कृत्वा ज्ञानस्यमात्रवाद्यः ॥
 कृतं ज्ञानं पुनः येषि वञ्चितं प्रथमे कृतम् ।
 दीर्घायुमपि आरोग्यं धनधान्यं प्रसभ्यते ॥

१ D एवं कृत्वा विधिर्युक्तम् ।

तद्यथा ।

आयुर्वृद्धिर्धर्मोवृद्धिः वृद्धिप्रज्ञा तथा अपि ।
सुखं चापि जगं चैव धनं सन्तापमेव च ॥
इत्यमेव सप्तवृद्धिः मनुजादयः प्रापिताः ।
तत्तीर्थस्य प्रज्ञादाच्च निःसंग्रहं प्रसभ्यते ॥

अपि च ।

अकुशलाणां दशानां मध्ये एकं(क) प्रमाश्रितम् ।
अभिध्याय्यापादपापं आशु तीर्थादूरी(स्त्री) कृतम् ॥
अथमं स्नानकं कृत्वा ततोऽपि पिष्टतर्पणम् ।
पुनश्च अतिथिभ्योऽपि दानं ददौ सुदा अपि ॥
विशेषेण च तत्तीर्थं स्नानादि(दौ)षु फलं लभेत् ।
इति मत्वा च मानुष्याः स्नानं पुनः पुनः कृतम् ॥
सर्वेषां अपि तीर्थानां तत्तीर्थञ्च^१ प्रशिद्धकम् ।
असम्पूर्णं दिने काथै(थ) तीर्थसे(शे)वा कृतं पुनः ॥
तपेश्वरं तत्क्षेत्रं तस्माद्यच्च प्रपूजितम् ॥

दशमे प्रमोदतीर्थेऽपि दिवसान्येकविंशति ।
विधिना स्नानं(न) दानञ्च कृतञ्च मनुजादयः ॥
तत्तीर्थं एकचित्तेन मानुजाः स्नानमाचरेत् ।
रतिप्रीतिकरंश्चापि सुखञ्च फलसभ्यते^२ ॥

१ B omits तत्तीर्थञ्च ।

२ B ०फलम् ।

३ B प्रसभ्यते ।

राध'शुक्ले एकादश्याः(स्वाः) वृषेऽपि गुरुवाचरे ।
 प्रमोदतीर्थे नास्ति द्वाभ्यामपि च सङ्गमे ॥
 रत्नावत्यां रचिते सङ्गे वाग्यत्याश्च विशेषतः ।
 तदीश्वरेण संयुक्ते प्रज्ञोपायमिव स्थिते ॥
 मानवा नार्थ्यपि चापि^१ तस्यां खानश्च कारितम् ।
 पञ्चोपचारविधिभिः खानं कृतं^२ सुदा अपि ॥
 ५[विपद्भेन वाचा हृदा एकभावकृतेन च^३ ॥
 ६क्रोधचित्तं परित्यज्य सुखचित्तं कृतादपि ।
 चैत्रकस्य कृष्णवच्छ्याः राधशुक्लएकादशी ॥
 एकविंशतिदिवसं] विधिना खानमाचरेत् ।
 ततश्च सप्तदिवसं मन्त्रजपध्यानेन च ॥
 जपमालादियुक्तेन खानसूत्रं पठेत् सुदा ।
 प्रतिदिने प्रतिस्वात्वा दानं पूर्णकृतेन च ॥
 कलुषश्च परित्यज्य सुरूपश्च प्रसम्भते ।
 धूपैः पुष्पैश्च दीपैश्च नैवेद्ये गन्धकैरपि ॥
 नानोपचारविधिभिः अर्चयामास चैत्रजान् ।
 विभावरौजागरश्च अर्हसुखखानं अपि ॥

१ B माघ० । २ D रत्नावत्याचिते सङ्गे । ३ B D मानस्यमानवासापि ।

४ D कृतं खानम् । ५ C omits the portion bracketted.

६ B D एकत्वेव कृतेन च । ७ B D omit the line

commencing with क्रोधचित्तं ।

चडाविंशद्वाधरान्ने अध्वरं पूर्वकं कृतम् ।
 पञ्चस्रचादिपाठश्च नामापाठानपि तथा ॥
 भाष्योमास भावेन तस्य से(त्रे)वापराधवः ।
 सक्तेन विधिना इत्थं च कारितं अपि सुदा ॥
 कृत्वा विधिर्बुक्तमेव मनुजा मानवादयः ।
 ज्ञानं कृतं पुनः येऽपि सन्वते वाञ्छितं फलम् ॥
 तस्मान्मुषप्रग्रादाश्च रतिप्रीतिसुखं भवेत् ।
 तद्यथा ॥

रतिप्रीतिसुखञ्चापि प्राप्यते मानवादयः ।
 स प्रीतिसुखं वापि फलञ्च सन्वतेऽपि ॥
 अनेगदोषदुष्टादि भाषाशितैः परित्यजेत् ।
 तत्तीर्थं ज्ञानभाषेण सर्वदोषं दूरीकृतम् ॥
 अपि च ॥

अकौशल्यदृशानां ह्येकं मध्ये प्रवृत्तम् ।
 मिथ्यादृष्टिमपि पापं तस्मात्तीर्थाग्ननाश्रितम् ॥
 प्रागपि ज्ञानकं कृत्वा ततोऽपि पितृतर्पण(न)म् ।
 अतोऽपि आगन्तुकेश्वरो ग्रीहिआदिन्ददौ^१ सुदा ॥
 विशेषेण च तत्तीर्थं ज्ञानं कृतं^२ सुदा अपि ।
 मानवमानुजा^३श्चापि तत्क्षेत्रं प्रपूजितम् ॥

१ D सर्वदोषदूरीकृतम् । २ B D अकौशलाभात् ।

३ D आदिददौ । ४ D कृतं ज्ञान । ५ B मनुजा ।

आत्मजेन पुण्या सुताग्नि(चि)मिषसुद्धा च ।
सुदा याचाङ्गतं ज्ञानात् तस्मात्पुष्पं^१ प्रकल्पते ॥
उक्तमित्थं दिने पूर्वा अथमाप्ते च कार्याये ।
तत्चेचेग्रं तदीश्वरं तन्नाथञ्च प्रपूजितम् ॥

एकादशे सुखक्षणे दिवसान्धेकविंशति ।

विधिना ज्ञानं दामश्च^२ कृतञ्च मनुजादयः ॥
एकाग्रचित्तं तत्तीर्थं ज्ञानं कृतञ्च मानवाः ।
रूपसौभाग्यकं वापि कल्पयमाधिभाग्यवेत्^३ ॥
ज्येष्ठशुक्लदादध्याञ्च मियुने^४ बुधवासरे ।
तीर्थं सुखक्षणे चापि प्रज्ञोपाय इव स्थिते ॥
चादमत्यां वाग्मत्याञ्च सङ्गमे च प्रसिद्धये^५ ।
तत्क्षानेश्वरेण^६ युक्ते^७ वाग्मत्यां विप्रैः प्रतः ॥
तत्रञ्च मनुजाद्यापि तत्तीर्थं ज्ञानकं चापि ।
पञ्चोपचारकै युक्तैः तीर्थक्षेत्रेणैवा कृतं कृतम् ॥
देहेन वाप्या चेतसा एकभावकृतेन च ।
मत्सरचित्तं समन्वय सच्चित्तञ्च^८ कृतं सुदा ॥
वैशाखशुक्लपक्षतन्वा ज्येष्ठशुक्लेऽपि द्वादशे ।
एकविंशतिदिव(शे)षं विधिना ज्ञानमाचरेत् ॥

१ D पुण्य । २ D ज्ञानदानञ्च । ३ A ०समाभिमानवेत् ।
४ D मियुने च । ५ D प्रसिद्धये । ६ A D तस्यानेष्वश्वरेण ।
७ B युक्तम् । ८ B Omits सन्वय सच्चित्तं, D कल्पय सच्चित्तं ।

ततोऽपि सप्तदिवसं जपस्तपश्चानेन च ।
 मन्त्रसूत्रादियुक्तेन सङ्कर्षणं पठेत् सुदा ॥
 प्रतिदिने स्नात्वा दत्त्वा पूर्णदानं कृतेन च ।
 रूपसौभाग्यकं प्राप्ता शुद्धदेहश्च सन्धते ॥
 दीपैर्गन्धैश्च पुष्पैश्च^१ नैवेद्यैर्धूपकैरपि ।
 पञ्चोपचारविधिभिः पूजयामास चैत्रजान् ॥
 रजनीजागरं कृत्वा प्रत्यूषसिरस्त्राणं कृतम् ।
 अष्टाविंशतिदिनान्ते या(जा)गच्छापि च कारितम् ॥
 सप्तवारादिपाठाच्च धारणीन् विविधानपि^२ ।
 पाठयामास भावेन तस्मिन्नेवा कृतं पुनः ॥
 विधिगोक्तेन च इत्थं कारितश्च सुदा अपि ।
 एवं कृत्वा विधिर्युक्तं द्विजादय नरा अपि ॥
 पुनः कृतं स्नानं येऽपि वाञ्छितं सन्धते फलम्^३ ।
 तस्मात्पुण्यप्रसादाच्च रूपसौभाग्यं प्राप्यते ॥

तद्यथा ॥

रूपवान् सुन्दरं(र) देहं सर्वसंज्ञणमण्डितम् ।
 स्त्रि(त्रि)यस्य पुरुषा वापि^४ दिव्यदेहश्च प्राप्यते ॥
 सर्वेषां च जनानाञ्च सौभाग्यफलं सन्धते ।
 भोग्येन च असह्यारैः(सैः) सुखभोग्यं प्रसन्धते ॥

१ B omits पुष्पैश्च ।

२ A धारणीन्विधानपि ये ।

३ A omits फलम् ।

४ B D स्नापि ।

अपि च ॥

पञ्चमहापातकादीन् पापभोग्यं दूरी(ञ्चौ)कृतम् ।
 तस्य तीर्थस्य ज्ञानाच्च सर्वपापं(प) प्रणाशितम् ॥
 ज्ञानकं प्रथमं कृत्वा ततश्च पितृतर्पणम् ।
 प्रार्थनेभ्यो हृदौ दागं विविधान् वस्त्रजानपि ॥
 विशेषेण च तत्तीर्थं तत्क्षेत्रं प्रपूजितम् ।
 पुनः पुनः पूजां कृत्वा मनुजा मानवाद्यः ॥
 तीर्थगोष्ठी(ष्ठि)ना सह च भ्रातृमित्रपरिवृतः ।
 प्रतिदिने पूजां कृत्वा रात्रौ जागरणं कृतम् ॥
 असमाप्ते कार्ये दिने^१ पुनः पूजां कृतं कृतम् ।
 तन्नाथेयं तत्क्षेत्रं तदीश्वरं प्रपूजितम् ॥
 द्वादशे च जयतीर्थे एकविंशतिवासरम् ।
 प्राप्नोति नियतं^२ मनुजा मानव्य^३मानवाद्यः ॥
 तत्तीर्थस्य ज्ञानाच्च विशेषं लभते फलम् ।
 देवादिशत्रुनाशाय फलञ्च प्राप्यते ननु ॥
 शुचिं^४शुक्लचथोदम्भां कर्कटे^५ सोमवासरे ।
 जयतीर्थे विशेषेण वाग्मत्या च विशेषतः ॥
 प्रभामत्याञ्च वाग्मत्यां सङ्गमे जयतीर्थके ।
 तत्क्षेत्रेणाय पूज्यञ्च विशेषेण च कारितम् ॥

१ B दिने कार्यम् ।

२ D ज्ञात्वा प्राप्नोति ।

३ B D omit मानव्य ।

४ A omits शुचि० ।

५ A कर्कटे ।

प्रदर्शिन्य नराद्यापि^१ खानं तन्तीर्थके अपि ।
 गानोपचारविधिभिः तीर्थके(त्रे)नां कृतं भवेत् ॥
 क्तयेन वाचा मनसा एकभावकृतेन च ।
 मन्दचित्तं परित्यज्य मुनिचित्तञ्च प्रापितम् ॥
 ज्येष्ठस्यैव च ह्येषां च यथियुक्तमपोदग्रे ।
 एकविंशतिदिवसं(त्रं) विधिना ज्ञानमाचरेत् ॥
 पश्चाच्च सप्तदिवसं ^२[नपस्तपो]ध्यानेन च ।
 मन्त्रभाषादिमात्राच्च पठेन्मुदा^३ सत्धारणी ॥
 दिने दिने दत्त्वा ज्ञानं पूर्णं(र्षं) कृतेन च ।
 द्रव्यादिवस्त्राद्यध्यासित्त) चतः तीर्थान् प्रसभते ॥
 पुष्ये धूपैश्च ह्रीपैश्च गन्धैर्नैवेद्यकैरपि ।
 गानोपचारकैः पूज्यैः पूजयामास चेतजान् ॥
 तपस्विनीजानरयाश्च प्रभाते च खानमपि ।
 अष्टाविंशतिदिनाग्रे कृतपूर्वं कृतं अपि ॥
 करुणापूष्परौक्तादीन्^४ बद्धुर्वाग्याठयन्मुदा ।
 मनुजाह्वयमानूयाः तद्य चेत(त्रे)वा परायणः ॥
 विधिनोक्तेन इत्यं चेतुदा अपि च कारितम् ।
 विधिर्युक्तं एषं कृत्वा^५ मागव्यमामवाद्दधः ॥

१. D प्रदर्शिनराद्यापि । २ C omits the portion bracketted.
 ३ B D नपस्तप० । ४ B मन्त्रभाषां पठेन्मुदा, D मात्रा च पठेन्मुदा
 सप्तधारणी । ५ A ० पूर्वरीकादीन् । ६ D यत्र ज्ञाना विधिर्युक्तम् ।

कृतं खानं पुनर्येऽपि वाञ्छितं लभ्यते फलम् ।
तस्मात्पुण्यप्रसा(शा)दाच्च कस्मिन्सविनाशिनौ ॥

तद्यथा ।

रागद्वेषसमोहादि गुह्यग्रन्थं प्रगम्यति ।
तस्मिं तीर्थे खानाच्च कस्यपमपि नम्यति ॥
मनुजासुरभृतादीन् सर्वग्रन्थ(प्र)नाग्नि(सि)तम् ।
अपि च ।

सर्वेषामपि पापानां सङ्गभेदश्च नाग्नि(सि)तम् ।
तस्मात्तीर्थात् सनानाच्च^१ फलञ्च प्राप्यते ननु ॥
प्रथमं खानकं चापि ततःपश्चात् पितृतर्पणम् ।
पुनश्च अतिथिभ्योऽपि धनं ददौ मुदा अपि ॥
विशेषेण च तत्तीर्थे खानं कृत्वा ग्रन्थहरम्^२ ।
इत्थं ज्ञात्वा च मानुष्या तस्मिन्^३ पुनः खानं कृतम् ॥
रो(रा)गादिग्रन्थनाशाय तत्तीर्थे खानं कृतम् ।
मनुष्या इति मत्वा च विशेषैर्लभ्यते फलम् ॥
असम्पूर्णे दिने कार्यं तत्तीर्थस्य श्रेवा कृतम् ।
तत्रेश्वरं तत्क्षेत्रं तस्मात्तच्च च प्रपूजितम् ॥

इत्थं दादग्रतीर्थानां फलानि(नी) च पृथक् पृथक् ।

मानवाश्च प्रदच्छन्ति पृथक् पृथक् श्रेवा(वा)कृतम् ॥

१ D खानानाच ।

२ A कृतच्छत्रुहरम्, D कच्छत्रुहरम् ।

३ A D मानुष्यान्तस्त्री ।

संपूर्णं फलं मित्वां ये यूयंपि^१ वाञ्छितं भवेत् ।
 दादग्रानां च सर्वेषां तीर्थेषु(शे)वा कृतं भवेत् ॥
 दादग्रानां च तीर्थानां फलमुत्तममम् ।
 अतीतानागतैबुद्धैः पुनः पुनः प्रशंसितम् ॥
 भूतभविष्यवर्त्तं च अथ वा^२ वाग्निना जनाः ।
 मानयिष्यन्ति^३ मानयन् मानित भवति सदा ॥
 पुनः शृणु मैत्रेय तत्रोत्पन्नतीर्थानां फलम्^४ ।
 पृथक् पृथक् खानस्य कषयामि फलं पृथक् ॥
 लोकानां च हितार्थाय ब्राह्मणानां विशेषतः ।
 तीर्थिकानाञ्च हर्षाय वक्ष्येऽहं उत्पन्नतीर्थकम् ॥
 प्रथमे वैशख्ये^५ प्रतिपद्यां रविवासरे ।
 मेषसंज्ञे च संक्रान्तौ अनालिंगे च तीर्थके^६ ॥
 मानव्यमानवासापि तत्तीर्थेऽपि^७ खानं कृतम् ।
 तस्य पुण्यप्रसा(शा)दाञ्च(च) आयुर्वृद्धिं^८ फलं लभेत् ॥
 द्वितीये वैशाख्ये^९ द्वितीयाशौमवासरे^{१०} ।

- १ B यूयञ्च । २ B D अत्रैव । ३ D मानयन्मानयिष्यन्ति ।
 ४ D पुनः शृणु मैत्रेय तीर्थानां फलमुत्तमम् । ५ B तीर्थिकानां हिताय
 वक्ष्येऽहं उपतीर्थकम् D तीर्थिकानां हर्षाय वक्ष्येऽहं उपतीर्थकम् ।
 ६ B ०कृष्णे च । ७ B D मेषाख्येऽपि च सुतीर्थके ।
 ८ B हि । ९ D आयुर्वृद्धी । १० B राधकृष्णे च
 इन्दुवारयोः ।

१ वृषे अपि च संक्रान्तौ मण्डगिरे च^१ तीर्थके ।
 मनुजा महिषास्यापि तत्र तीर्थं खानं^२ कृतम् ॥
 तस्मात् पुण्यप्रसादाच्च यज्ञवृद्धिं^३ फलं लभेत् ॥
 द्वितीये ज्येष्ठ^४ कृष्णे च द्वितीयावुद्धवासरे ।
 मियुनेऽपि च संक्रान्तौ गोडावस्थां च तीर्थके ॥
 नानास्य^५ अवरावापि तीर्थं तत्र खानं कृतम् ।
 तत्तीर्थप्रसादाच्च प्रज्ञावृद्धिं फलं लभेत् ॥
 चतुर्थे आषाढे कृष्णे पञ्चम्यां गुरुवासरे ।
 कर्कटेऽपि च^६ संक्रान्तौ नदिक्कठे च^७ तीर्थके ॥
 स्त्रीयस्य मानुषास्यापि तस्मिं तीर्थं खानं कृतम् ।
 तस्मात्तीर्थप्रसादाच्च^८ जनवृद्धिफलं लभेत् ॥
 पञ्चमे^९ श्रावणकृष्णे षष्ठ्यां च शुक्रवासरे ।
 सिंहेऽपि च संक्रान्तौ माता तीर्थे^{१०} विशेषतः ॥
 योषिद् मानुषास्यापि तीर्थं तस्मिं च खानकम्^{११} ॥
 तस्मात् पुण्यप्रसादाच्च धनवृद्धिं प्रलभते ॥

- १ B वृषाख्ये च संक्रान्तौ शशिराक्षके च तीर्थके । २ D मनसीला च ।
 ३ A खानकं । ४ B तत्तीर्थस्य प्रसादाच्च जस० । D जश्वृद्धिम् ।
 ५ B शुचि० । ६ B D नरास्य अवरावापि । ७ A D कर्कटेऽपि च ।
 ८ B नदिक्कठे च । D नदीक्काथे च । ९ B तत्तीर्थस्य प्रसादाच्च ।
 १० B शीघ्रने । D पञ्चमे श्रावणकृष्णे । ११ B पञ्चाख्ये च...सन्मतीर्थे ।
 १२ B तत्तीर्थे खानकं कृतम् ।

षष्ठे च^१ भाद्रवक्षणे सप्तम्यां शनिवासरे ।
 कन्याधामसिसङ्गन्तौ मच्छसुखे^२ च तीर्थके ॥
 पुरुषा मानवा रामाश्च तीर्थेऽस्मिं स्नानकं भवेत्^३ ।
 तत्तीर्थेऽस्य प्रसादाच्च पुत्रवृद्धिं प्रसभ्यते ॥

अष्टमे^४ कार्तिके कृष्णे दशम्यां शुक्रवासरे ।
 विष्के अपि च सङ्गन्तौ ऋतितीर्थे प्रसिद्धके^५ ॥
 पञ्चजना अपि प्रत्याः^६ स्नानं कृतं तत्तीर्थके ।
 तस्मात्तीर्थप्रसादाच्च पौत्री^७फलं प्रसभ्यते ॥

नवमे^८ मार्गकृष्णे च एकादश्यां गुरुवासरे ।
 धनूरपि च सङ्गन्तौ [नवसिद्धे च तीर्थके ॥]
 पुमान्स्य प्रदर्शिन्यः तत्तीर्थेऽपि स्नानं कृतम् ।
 तस्य तीर्थप्रसादाच्च स्त्रीलाभश्च प्रसभ्यते ॥

दशमे^९ पौषकृष्णेऽपि द्वादश्यां बुधवासरे ।
 मकरेऽपि च सङ्गन्तौ काकेश्वरे च तीर्थके ॥
 पुरुषा वनिताश्चापि तीर्थे तत्र स्नानं कृतम् ।
 तस्य पुण्यप्रसादाच्च मित्रलाभं प्रसभ्यते ॥

एकादशे माघकृष्णे त्रयोदश्यां सोमवासरे^{१०} ।

१ B ऋतौ च । २ B मच्छाख्ये । ३ B पुरुषा मानवश्चापि तस्मिन्
 तीर्थे स्नानं कृतम् । ४ B मङ्गले । ५ B वृद्धनीलकण्ठाख्यके ।

६ B पञ्चजनाः श्रीमन्तिन्यः । ७ D पौत्री० । ८ B ग्रहे तु ।

९ c omits the portion bracketted. १० B दिगेव ।

११ B रौद्रेऽपि च तत्र कृष्णे त्रयोदश्यां मृदुवासरे ।

कुम्भे अपि च सङ्क्रान्तौ ते चापे चापि तीर्थके १ ॥
 नार्थ्य अपि २ मनुष्याश्च तीर्थे तस्मिं स्नानं कृतम् ।
 तत्तीर्थस्य प्रसादाच्च नानारत्नं प्रसभ्यते ॥

द्वादशे ३ फाल्गुण(णे)कृष्णे अमावास्या रविवासरे ।
 मीनाख्येऽपि ४ च सङ्क्रान्तौ वागेश्वरे च तीर्थके ॥
 मानस्य मानवास्यापि तस्मिं तीर्थे स्नानं कृतम् ।
 तत्तीर्थस्यापि पुण्याच्च ५ नानाग्रीहिं(हि) प्रसभ्यते ॥

इत्युत्पन्नतीर्थानां ६ द्वादशानां विशेषतः ।
 ये वाञ्छितं फलं पृथक् पृथक् स्नानं कृतम् ७ ॥
 यूनं पि ८ संपूर्णं फलं दृच्छन्ति ये च मानवाः ।
 संपूर्णोत्पन्नतीर्थेऽपि ९ स्नानं कृतं च निश्चयम्(य) ॥
 १० यद्दसंभेदतीर्थानां द्वादशानां अस्तिफलम् ११ ॥
 तद्वत्पत्पन्नतीर्थानां सर्वेषां फलमस्ति च ॥

अथ च शृणु मैत्रेय सर्वतीर्थानां च फलम् १२ ॥
 यत्रापि नदीसंभेदं तत्र तीर्थं प्रकीर्तितम् ॥
 जलोत्पन्नरन्धानि च यत्र नेपाले(ल) संस्थितम् ।

१ B घटेऽपि च संक्रान्तौ तस्मिन् वा पञ्चतीर्थके ।

२ D ते चापि चापतिर्थके । ३ B वाव । ४ B ऋषभे ।

५ B भ्रुवाख्यो । ६ B तत्तीर्थस्य प्रसादाच्च ।

७ B D इत्येवं पुण्यतीर्थानाम् । ८ D कृतं मुदा । ९ B नार्थ्यपि ।

१० B संपूर्णोत्पन्नतीर्थेषु । ११ B यद्दसंभेदं यद्दत् ।

१२ D द्वादशानास्ति फलमवै । १३ D सर्वत्र तीर्थानाञ्च फलं पुनः ।

तत्र तीर्थानि ज्ञातव्यं अत्र नेपास्रवाग्नि(शि)नः ॥
 आवणखा(खा) पूर्णमाखां शिंहे आवण षट्कके^१ ।
 सर्वत्र नदीसम्भेद् जस्रोत्पन्ने च गर्भके ॥
 ह्रदे च पल्लवे कूपे सरसि वाप्यां पनाख्यां^२ ।
 जसात्रयेषु एतेषु खानं कृतञ्च मानवाः ॥
 मानव्य मानवा^३श्चापि यत्र यत्र प्रदृच्छन्ति ।
 तत्र तत्रापि खानाश्च जानाफलं प्रकथ्यते ॥
 पुष्ये धूपेस्य दीपेस्य गन्धैर्नैवेद्यैर्दुग्धकैः^४ ।
 सर्वाग्र्य^५नागिनीनांगान् नागगुप्तञ्च पूजितम् ॥
 इत्थं ये मानवाः सर्वे सर्वाङ्गागाञ्च^६ पूजितम् ।
 तस्मात्पुच्छप्रसा(शा)दाश्च धान्यादित्रीहिबर्हिनम् ॥
 सर्वे च नागिन्य^७ नागाः काले काले वृष्टिकृतम् ।
 नागपूजां(जा) विनाकृत्वा^८ न वृष्टिः अत्र मण्डले ॥
 इति ज्ञात्वा च मानूय्याः अत्र नेपास्रदेशजाः ।
 काले दिने^९ नागपूजां विशेषेण च कारित(ता)म् ॥
 अथापि शृणु नैत्रेय निम्नगयां^{१०} तदुपरि ।
 वाग्मत्याश्च द्वादरेऽपि सहस्रदर्या^{११} नामके ॥

- १ B षट्कके, C षट्कके । २ B वापीधारयोः । D वाप्यां प्रणालिके ।
 ३ B मानव्य प्रमदाश्चापि । ४ D नैवेद्यदुग्धकैः । ५ D सर्वाग्र्य
 नागिनीनागा । ६ D नरासर्वे सर्वाङ्गागाश्च । ७ D नागिनी ।
 ८ B विना जातम् । ९ B पर्वकाले ।
 १० B नदीनाश्च, D निम्नगर्था । ११ A D सहस्रदर्याश्च ।

नाम्ना सहस्रसौदर्या नागिनी तत्र वाग्निनी^१ ।
 तस्यां दूर्यान्तु द्वारास्र^२ उपरिं गच्छति नराः ॥
 प्रथमं नभस्त्रयो च^३ त्रयोदश्यां गुह्रवासरे ।
 विंशेऽपि च सङ्गमनौ कस्त्रियुगोदधेपि च^४ ॥
 अपि च^५ ।

प्रागपि तद्वारे स्नात्वा पश्चात्सुन्दरीं(री) पूजितम् ।
 ततोऽपि निम्नगाथाञ्च उपरि^६ प्रगच्छति ॥
 नाम्ना च सुन्दरी नागी नागीनां मध्ये नहि ।
 सहस्रनागिनीनाञ्च एषा श्रेष्ठा चित्तोक्तिषु ॥
 अमन्तनागराजस्य सा पत्नी(त्नि) धर्मचारिणी ।
 सत्सती पतिव्रती च पुण्यात्मा धर्मश्रीलिनी^७ ॥
 त्रि(त्वे)तीशकोटिनागानां तत्र नेपाक्षवाधिगम् ।
 सर्वेषामपि नागीनां राजपत्नी इतीरिता ॥
 पुष्पै धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यकैरपि ।
 तस्यै च पूजनाथाञ्च^८ वाञ्छितं लभ्यते फलम् ॥
 मानुषाश्च स्त्रियस्यापि तस्यै पूजां(जा) कृतं नरु ।
 वाञ्छितं फलं सम्प्राप्ता श्रीसम्पदं प्रलभ्यते ॥
 दूर्यान्तु शृणु मैत्रेय उपरि तीर्धानां फलम् ।

- १ B नाम्ना सहस्रसुन्दरी नागिनी यत्र वासिना, D नाम्ना सहस्रसौदर्या
 नागिनी तत्र वासिनि । २ D दूर्यामुद्गाराञ्च । ३ A नभस्त्रयो ।
 ४ A omit अपि च । ५ D omits अपि च । ६ B तदुपरि ।
 ७ D •श्रीलिनी । ८ B तस्यै पूजां प्रकृतात् ।

चयस्तीर्थं खानाच्च कथयामि फलं पृथक् ॥
 तीर्थिकानां ब्राह्मणानां लोकानां य(च) हिताय च ।
 हर्षाय चापि युष्माकं वक्ष्येऽहं तत्त्वतः(त) शृणु ॥

प्रथमं कार्तिके शुक्ले^१ नवम्यां बुद्धवासरे^२ ।
 विष्णोऽपि च संक्रान्तौ सत्ययुगेदय अपि ॥
 अगस्त्यवृद्धं समासाद्य खानञ्चापि हतं मुदा ।
 ततः पश्चादगस्त्यञ्च सुनिश्चापि प्रपूजितम् ॥
 पुष्येर्धूपैश्च गन्धैश्च दौपै नैवेद्यकैरपि ।
 पूजयामास भावेन अगस्त्यं सुनिनायकम् ॥
 तद्भद्रस्य च मध्ये तु एक कुम्भ प्रतिस्त्रि(ष्टि)तम् ।
 नाञ्चा च अगस्त्यकुम्भं अगस्त्यसुनिश्चापितम् ॥
 खानपिण्डिका उपरि घटरत्नमिव स्थितम् ।
 तस्य मुनेनुभावाच्च त्रिणाहृतमिव स्थितम् ॥
 तस्मिं ह्रदेऽपि खानाच्च धर्माद्भ(ध)र्मा^३ प्रसभ्यते ।
 मनुजादय मानुष्याः मनोरथं(च) प्रसभ्यते ॥
 प्रथमं खानकं कृत्वा पश्चान्तु पिबतर्पणम् ।
 ततश्चापि याचकेभ्यः ब्रीह्यादीञ्च ददौ मुदा ॥
 पुनश्च सद्भर्मादीन्^४ धारणीञ्च(च) पठे(ये)न्मुदा ।
 एवं कृत्वा च मानुष्या धर्माफलं प्रसभ्यते ॥

द्वितीये माघशुक्ले च^५ पूर्णमास्यां रविवासरे^६ ।

१ A omits शुक्ले । २ B रविवासरे । ३ B महत्पुण्यम् ।
 ४ B सद्भर्माख्यम् । ५ A omits च । ६ B रविकरे ।

कुम्भे^१ अपि च संक्रान्तौ चेतायुगोदये अपि ॥
 अनन्तद्वदं(द) समासाद्य खानद्यापि मुदा कृतम् ।
 पश्चादपि अनन्तस्य^२ नागराजं(ज) प्रपूजितम् ॥
 धूपैश्च गन्धै दीपैश्च नैवेद्यैः(द्यै) पुष्पकैरपि ।
 अर्चयामास भावेन अनन्तं भुजगेश्वरम् ॥
 तद्ददस्य च मध्ये तु श्रीअनन्तं नागराजकम्^३ ।
 त्रितीकोटिनागानां च श्रेष्ठ त्रिलोकिषु^४ ॥
 तस्मिं द्वदेऽपि खानाद्य अर्थफलं^५ प्रलभ्यते ।
 मानूय्यास्य मानूयस्य निधिफलं प्रलभ्यते ॥
 प्राक् खानकं कृत्वा पश्चादपि जलतर्पणम्^६ ।
 पुनरतिथिभ्योऽपि तण्डुलादीन् ददौ मुदा ॥
 अपि च नेत्रसूत्रादीन् धारणीयस्य(स्य) पठेन्मुदा ।
 इति कृत्वा च मानूय्याः^७ अर्थफलं प्रलभ्यते ॥
 तृतीये(थ) वैशाखशुक्ले तृतीया सोमवासरे ।
 वृषेऽपि च संक्रान्तौ द्वापरस्य युगोदये ॥
 ताराद्वदं समासाद्य मुदा खानं कृतं च ये^८ ।

१ C कुम्भ । २ B पश्चात्तदनन्ताख्यम् । ३ A श्रीअनन्तनागराजः,
 D अनन्तनागराजकम् । ४ B त्रितीशकोटिनागानां एष श्रेष्ठ त्रिलोकिके
 D तृतीय कोटिनागां च श्रेष्ठ एषु त्रिलोकिषु । ५ B ऋदे च खानेन
 नानार्थस्य । ६ B मानुष्या नारीजनास्य । ७ B पश्चात् पिबतपर्यं ।
 ८ A D पुनश्च अतिथेभ्योऽपि तण्डुरादीन्दुर्मु(मु)दा । ९ A मालुभाः ।
 १० B खानं कृतं मुदा च ये ॥

ततोऽपि आर्य्य^१तारा च देवी^२श्चा(षा)पि प्रपूजितम् ॥
 गन्धे(र्दी)दीपैश्च नैवेद्यैः पुष्पै धूपैरपि तथा ।
 महयामास^३ भावेन आर्य्यतारामनोहरीम्^४ ॥
 तद्गदस्य च मध्ये तु आर्य्य^५तारा सुलक्षणीम्^६ ।
 दृतीकोटि^७ ताराणाञ्च एषा शास्ता प्रसिद्धिदा ॥
 तस्मिं ब्रह्मदेवि स्नानाच्च कामफलं प्रसभ्यते ।
 मानुजाश्च मानव्यश्च सौभाग्यफलं लभ्यते ॥
 प्रागपि^८ स्नानकं कृत्वा पश्चाच्च पितृतर्पणम् ।
 ततोऽपि सर्वथाच्च(चे)भ्य द्रव्यादीश्च^९ ददौ मुदा ॥
 अथापि स्रग्धरादीश्च(श्च)^{१०} तारास्तोत्रं पठेन्मुदा ।
 एवं कृत्वा मानुजाश्च वाञ्छाफलं प्रसभ्यते ॥
 अतः पश्चात्^{११}वाग्मत्यां च समासाच्च स्नानं कृतम् ।
 मानुषाश्च स्त्रियश्चापि वाग्मत्यां च विशेषतः ॥
 चतुर्थ्याश्चाद्य^{१२} उक्तेन सङ्गन्तौ तिथिवासरे ।
 वाग्मत्यां विशेषेण स्नानं कृतञ्च मानवाः ॥
 प्रथमं स्नानकं कृत्वा ततः पश्चाज्जलतर्पणम् ।
 ततोऽपि श्रीवज्र(ज)सत्वं जगद्गुरुं प्रपूजितम् ॥

- १ B तस्मिन् श्रीराज्य० । २ B D अर्चयामास । ३ D मनोहरी ।
 ४ B मध्ये श्रीराज्य० । ५ D सुलक्षणी । ६ B दृतीश०,
 D दृतीयकोटि० । ७ A पूर्वं पि D पूर्वोऽपि । ८ B नानाद्रव्यं ।
 ९ B स्रग्धरास्थं हि । १० B अतः परं । ११ A चतुर्थीऽध्याय ।

पश्चादपि च सर्वज्ञं क्रकूच्छन्दश्च^१ नायकम् ।
 ततः पश्चाद्याश्चनेभः वाञ्छां(श्च) वस्तु^२ सुदा ददौ ॥
 पुनः प्रश्नापारमितां ज्ञात्वा भगवतीं पठेत्^३ ।
 मन्त्रजापादिविधिना यज्ञसम्पूर्णं कृतादपि^४ ॥
 धूपैर्गन्धैश्च दीपै नैवेद्यभोजनै सह^५ ।
 पूजयामास भावेन तपेऽग्नयपि देवतान् ॥
 इत्थं ये कृतस्त्राणाद्याः मानव्यमानवादयः ।
 सर्वफलं प्रसन्नभ्यज्जे(ते) वाञ्छितं लभते^६ फलम् ॥
 अष्टानामपि तीर्थानां वाग्मती(ती) मूलमुच्यते ।
 तस्माच्च(च) कारणादेवं सम्पूर्णं फलं लभते ॥
 अथापि शृणु मैत्रेय तस्मात्ती(ती)र्थाच्च(च) साम्प्रतम् ।
 ब्रह्मपर्वतगिरिषि अवहृदं सुदा कृतम् ॥
 ब्रह्मपर्वतस्थोपरि महाञ्जिरायाश्चोपरि ।
 क्रकूच्छन्द^७श्चयन्मूश्च सहस्रचैत्यं प्रपूजितम् ॥
 पुष्पैर्दी(दी)पैश्च गन्धैश्च धूपै नैवेद्यकैरपि ।
 अर्चयामासु मोदेन सर्वे च या(पा)चयगणाः ॥

१ D क्रकूच्छन्दः ।

२ B सर्वयाचेभ्यः ... इत्थं ।

३ B ततः श्रुतसाहसिकां रक्षां भगवतीं पठेत् ।

४ B जापयज्ञकृतादपि ।

५ B धूपैर्गन्धैश्च पुष्पैश्च दीपै नैवेद्यकैरपि ।

D धूपैर्दीपैश्च गन्धैश्च नैवेद्यैर्भोजनैः सह ।

६ D लभते ।

७ D क्रकूच्छन्दः ।

यदस्य पर्वतं ब्रह्ममवहदं मुदा च ये ।
 तदस्य नाकं प्रगच्छन्ति जन्मजन्मान्तरे अपि ॥
 पुनरपि शृणु मैत्रेय तस्यात्केशावती नदी ।
 नासा केशावती ख्याता भिक्षुकोशेभ्यो उद्भूतम् ॥
 चतुर्ती(ती)र्थाया मूलेयं केशावतीति ख्यापिता ।
 सर्वक्लेशप्रणाशित्वात् केशावती प्रसिद्धिता ॥
 आवणशृङ्गे अष्टम्बां शुकवासरेऽपि च^१ ।
 केशावत्या^२ उत्पन्ने च विशेषेण खानं कृतम् ॥
 तस्यां खानं पुनः कृत्वा मनुजादय मानवाः ।
 तत्पुण्यस्य प्रसा(शा)दाच्च सर्वक्लेश(श) प्रणाशितम् ॥
 धूपैर्दोषैश्च पुष्पैश्च गन्धै नैवेद्यकैरपि ।
 तत्तीर्थञ्च प्रपूजित्वा अतिथिभ्यः^३ दानं ददौ ॥
 इत्थं वेऽपि मुदा कृत्वा मनुजा मानवादयः^४ ।
 तत्तीर्थस्य खानाच्च क्लेशादीन् दुःखनाशितम् ॥
 विशेषैः शृणु मैत्रेय कापोतस्य च^५ कथाम् ।
 सर्वेषाञ्च नदीनाञ्च सम्बोदाच्च(च) विनिर्गतम् ।
 कापोतस्य नामेन कालीहृदजस्य च ।

१ B भिक्षुकोशेभ्यः उद्भूतं C भिक्षुकोशे उद्भूतं ।

२ A D •वासरेसि अपि ।

३ D केशावत्यां ।

४ A अतिथिभ्यः ।

५ B मनुजा मानवादयः ।

६ B तत्तीर्थेषु च ।

विनिर्गतं नेपास्राञ्च जलानां^१ पादवी इति ॥
^२मञ्जुदेवाख्याचार्येण चन्द्रहासेन हेदितम् ।
 यद्वा काशिद्वन्द्वेऽपि जलगुप्त्वाथ च कृतम् ॥
 तस्मा दर्थ्या अभ्यन्तरे प्रज्ञानामूर्द्धभूमिषु ।
 आर्यावक्षोक्तितेऽस्य तत्र स्नानं प्रकौर्णितम् ॥
^३तस्मादेः आसन्नभूमेः महासुन्दरीन्^४ वर्त्तते ।
 नेपास्रजान् जलान् सर्वाङ्गं यस्यां दर्थां विनिर्गताः^५ ॥
 इत्थं जलमये दर्थां जलाधोऽभ्यन्तरे अपि ।
 महाप्रमाण^६देहलीं त्रिस्रामथ प्रथापितम् ॥
 मञ्जुदेवेनाचार्येण द्वदश्वेदादनन्तरम् ।
 देहली स्नापयामास तस्यां दर्थां^७ विग्रेषतः ॥
 यत्र कापोतराख्या च सर्वजदीयमूहने ।
 नेपास्रजानि जलानि अस्मिन्निव विनिर्गता ॥
 आर्यशुक्ले अष्टम्यां शुक्लवासरे सिंहे अपि^८ ।
 [नेत्रावती उत्पन्नेच विग्रेषेण स्नानं कृतम्] ॥
 इत्थं जलमये युक्ते कापोतले विग्रेषतः ।
 मनुजाश्च स्त्रियश्चापि स्नानं कृतं सुदा अपि ॥

१ A जरानां । २ A D मञ्जुदेवराचार्येण ।

३ B तस्येव महादरीं प्रवर्त्तते । ४ D महासुन्दरि तु ।

५ A नेपास्रजान् जलात्मवान् तस्या दया D जलान् सवान तस्या दया विनिर्गता ।

६ A महान्प्रमाणम् । ७ D तस्या दर्थां । ८ B सिंहाख्यशुक्रवारयोः

D omits सिंहे । ९ B omits the portion bracketted.

सर्वमासे शुक्लपक्षे सर्वतियौ विप्रेषतः ।
 सर्वसङ्गग्निके वारे ज्ञानं कृतञ्च^१ मानवाः ॥
 ये च या वा कृतं ज्ञानात् सर्वफलं प्रसभ्यते ।
 सर्वेषामपि तीर्थानां जलं सर्वं समागता(त्) ॥
 इत्थं गुणमथे अच^२ प्रथमं ज्ञानकं कृतम् ।
 पश्चाद्यानपि क्षेत्रेणान्^३ देवाद्यापि प्रपूजितम् ॥
 पुण्यैर्भूपैश्च गन्धैश्च दीपै नैवेद्यकैरपि ।
 पूजयामास भावेन तत्क्षेत्रेण^४ सौमेश्वरम् ॥
 यथा कापोतसं गत्वा तथा च नारकं न हि ।
 सौमेश्वरप्रसादेन^५ सुखावति गतिं लभेत्^६ ॥
 इति मत्वा च मानूष्याः सर्वे च मनुजादयः ।
 ज्ञात्वा बुद्धस्य भावेन कापोतस्यजात्रां ब्रजेत् ॥
 तस्मिं(न्) काले च नैवेद्यं लोकपालादयः गणाः ।
 स्वस्वदेवगणैः सार्द्धं तीर्थानाञ्च जात्रा कृतम् ॥
 प्रथमं देवराजेन^७ देवगणैः परितृतः ।
 अनेके स्त्रिदशैस्सार्द्धं तीर्थजात्रां^८ कृतं अपि ॥
 द्वितीयं यमराजेन स्वगणैश्च^९ परितृतः ।

१ D युक्ते । २ D कृतं ज्ञानञ्च । ३ B गुणमथ भूत्वा । ४ B पश्चात्
 सर्वान् तत् क्षेत्रेणान् D पश्चात्तपि देवाद्यापि । ५ D •क्षेत्रेणं ।
 ६ A D •प्रसादे स । ७ B सुखावतिं तथागतं ।
 ८ A D इन्द्रराजेन । ९ D •जात्रा । १० D •गणैश्च ।

अनेकैः किन्नरैः^१ शार्ङ्गं जाचामपि कृतं मुदा ॥
 तृतीयं वदन्नाख्येन नागराजेन च अपि ।
 नानानागगणैर्युक्तं तीर्थसे(त्रे)वा कृतं अपि ॥
 चतुर्थं धनपतिना स्वयम्भुपत्नीभिः सह^२ ।
 अनेकैः यक्षिणीयसैः^३ तेषां जाचा कृतं कृतम् ॥
 पञ्चमं उतभुजापि स्वगणैश्च समावृतः^४ ।
 अनेकैरग्निभिः शार्ङ्गं तीर्थानाञ्च जाचा कृतम् ॥
 षष्ठमं नैचत्येनापि राजगणैरावृतः^५ ।
 असंख्यैः राक्षसैः शार्ङ्गं तीर्थजाचा कृतं अपि^६ ॥
 सप्तमं(म) वायुदेवेन स्वगणेन^७ समागतः(ताः) ।
 'स्वगणैश्च समायुक्तं तीर्थस्थापि जाचा कृतम् ॥
 अष्टमं ईश्वरेणापि स्वगणैश्च परिवृतः^८ ।
 'पुत्रपुत्र्यादिभिर्युक्तं जाचा तीर्थानाञ्च कृतम् ॥
 नवमं विष्णुना चापि स्वपत्नीभिः^९ परिवृतः ।
 अनेकैः गोपकन्याभिः राधाभिश्च जाचां कृतम् ॥
 दशमं ब्रह्मणेनापि ब्रह्मण्यैश्चमावृतः ।

१ D किन्नरैः । २ B D ननायक्षगणैः सह ।

३ B अनेकयक्षिणीभिश्च तीर्थयात्रां D यक्षिणी० । ४ B परिवृतः ।

५ D तस्मात् राजगणैर्वृतः । ६ B मुदा । ७ A स्वगणेन ।

८ B वायुर्गणैः समायुक्तैः तीर्थयात्रां कृतं मुदा । ९ D परिवृतं ।

१० B पुत्रपौत्र्यादिभिर्युक्तः तीर्थयात्रा मुदा कृतं । D पुत्रपौत्र्यादिभिर्युक्त

यात्रा । ११ A कन्याभिः ।

अनेकैः ब्रह्मभिः शार्ङ्गं जात्रां अपि कृतं कृतम्^१ ॥
 गन्धर्वैः गन्धर्वैश्च कुम्भाख्यैः कुम्भाख्यैः^२ ।
 किन्नरैश्च किन्नरैश्च वचेन यचभिस्तथा ॥
 स्वस्वगण समावृत्य पुत्रपुत्र्यादिभिरपि^३ ।
 दाशकदाश्रिभिर्युक्तः तेषां जात्रां कृतं अपि^४ ॥
 ब्रह्मभिः चर्षिभैः शूद्रैः अपि नेपालवाश्रिभिः^५ ।
 काञ्चे दिने पर्वते च तेषां जात्रां कृतं अपि ॥
 पूर्वाञ्च दक्षिणाञ्चापि पश्चिमादुत्तरात्तथा ।
 अन्यत्र देशत्रैश्चापि तीर्थयात्रां अपि कृतम्^६ ॥
 पुष्पैः धूपैश्च दीपैश्च गन्धैः नैवेद्यकैरपि ।
 पूज्ययोग्यं समावृत्त्वा तीर्थयात्रां कृतं मुदा ॥
 इत्थं देवाश्च मनुष्याः नाकजा मर्त्यजादयः ।
 पूर्वाङ्गदिने स्थात्वापि त्रिधात्रामहं कृतं कृतम् ॥
 द्वयोर्मानुष्ययो मध्ये एकमस्ति च देवता ।
 देवपुत्रद्वयोर्मध्ये एकमस्ति च मानुषः^७ ॥
 असुरादयः इत्थं ये स्वगणैश्च परिवृताः ।

- १ B तीर्थयात्रां कृतं मुदा । २ A गन्धर्वैः गन्धर्वैश्चः कुम्भाख्यैः D गन्धर्वैः
 गन्धर्वैश्चैः कुम्भाख्यैः कुम्भसंज्ञकैः । ३ B पुत्रपुत्र्यादिभिरपि ।
 ४ B तीर्थयात्रां मुदा कृतं । ५ A ०वाविश्रिः । ६ B मुदा कृतं
 D कृतं मुदा । ७ B पूज्याङ्गश्च । ८ B च तीर्थयात्रा कृतं मुदा ।
 ९ B एक स्थित्वात्र देवकं । १० B स्थित्वात्र मानवं ।

समायाताच नेपाले तीर्थयात्रामहं कृतम्^१ ॥
 देवासुरनरा इत्यं दैत्यगन्धर्वकिन्नराः ।
 राक्षसाश्च समायाताः अत्र इत्यं यात्रा कृतम्^२ ॥
 मण्डलं वादितं केचित् केचित् मृदङ्गं वादितम् ।
 पटहं वादितं केचित् केचित् ढक्काश्च वादितम्^३ ॥
 ध्वनञ्च^४ वादितं केचित् केचिद्दुन्दुभि वादितम् ।
 महुश्च वादितं केचित् केचिच्च डिण्डिमं अपि ॥
 ताडनं^५ वादितं केचित् केचिद्दीणाश्च वादितम् ।
 घण्टश्च वादितं केचित् केचिच्च कांग्रजं अपि ॥
 मनुजादयमानूय्याः अत्रजा अन्यजा अपि^६ ।
 नानावाद्यं प्रवादित्वा अत्र यात्रामहं कृतम्^७ ॥
 केचिन्नूर्थ्यं च काहालं जन्तुशृङ्गं शृङ्गं अपि ।
 भेलीञ्चापि घोषवाद्यं घोषयामासु जाचिकाः^८ ॥
 गानं गीतश्च केचिच्च उत्साहं वापि च कृतम्^९ ।
 पूर्वोक्तदिने पर्वते यात्रामहं कृतं अपि^{१०} ॥
 ११ प्रथमं गोकर्णतीर्थं द्वितीयं ग्रान्ततीर्थके ।
 तृतीयं ग्रंकरे तीर्थं चतुर्थं राजमञ्जलैः ॥

- १ B •यात्रां कृतं मुदा । २ B नाना० । ३ B तीर्थयात्रां कृतं मुदा ।
 ४ D वादिता.....ढक्कार्वादितम् । ५ B धरञ्च, C धनञ्च ।
 ६ D ताडितम् । ७ B मनुजा स्वर्गलोकजा पि च ।
 ८ B तीर्थयात्रां कृतं मुदा । ९ B वाद्यकम् । १० B सुघोषश्च
 उत्साहश्च कृतं मुदा । ११ B पूर्वोक्तपर्वते काले तीर्थकृतं मुदा,
 D पूर्वोक्तो च दिने अत्र कृतं यात्रामहमपि । १२ D गोकर्ण प्रथमम् ।

षष्ठमं मनोरथे तीर्थं षष्ठमं निर्धले अपि ।
 सप्तमं निधानतीर्थं अष्टमं ज्ञानतीर्थके ॥
 नवमं चिन्तामणौ तीर्थं दशमस्य प्रमोदके ।
 एकादशं सुखचण्डे तीर्थं द्वादशं जयतीर्थके ॥
 इति द्वादशतीर्थेषु यथा ज्ञानं कृतं भवेत् ।
 यत्र यत्रापि ज्ञानाच्च^१ तस्य^२ तस्य फलं लभेत् ॥
 यद्दद्वादशतीर्थानां फलमस्ति च निश्चयम्^३ ।
 १[तद्दश उपतीर्थानां फलमस्ति च सर्वदा ॥
 यद्दश उपतीर्थानां फलमस्ति निःसंशयम्^४ ।
 तद्ददुपरितीर्थानां फलमस्ति न संशयम्^५ ॥]
 तद्दशोपरितीर्थानां तद्दपि वाग्मतीफलम्^६ ।
 सङ्ख्यमूर्ध्ना तथा वापि केशावत्या तथा अपि ॥
 ७एकस्मिन्नेव तीर्थे च ज्ञात्वा एकफलं लभेत् ।
 सम्पूर्णतीर्थज्ञानाच्च सम्पूर्णं लभ्यते फलम् ।
 विशेषमासे संक्रान्तौ तिथिवारेण संयुते ॥
 चययोगे प्रवर्त्ते च^{१०} उत्तमं लभ्यते फलम् ।
 ११[अथवा तिथिसंक्रान्तौ वारे तिथौ संक्रान्तौ च ॥

१ D द्वादशकं जये । २ B मुदा कृतम् । ३ D ज्ञानापि ।
 ४ A omits तस्य । ५ B महत्तरम् D न संशय । ६ D omits
 the portion bracketted. ७ B महत्तरम् । ८ B D तद्द
 वाग्मतीनाच्च फलमस्ति महत्तरम् । ९ A D एकः एके तीर्थे ज्ञानात्
 एक एकस्य च फलम् । १० A प्रवर्त्ते च, D पर्वते च । ११ B omits
 this line.

दिसंयो प्रवर्त्ते च^१ मध्यमं सञ्भते फलम् ।
 अथापि एकं एकेऽपि वारे तिथौ संक्रान्तौ च^२ ॥
 एकयोगे पर्वते च स्वल्पफलं प्रसञ्भते ।
 संपूर्णं(र्ण) फलमिच्छन्त्यः स्मन्व्य मानवादयः ॥
 तेषु तीर्थेषु सर्वेषु जात्रामहं कृतं कृतम्^३ ।
 इत्थं सर्वेषु तीर्थेषु जात्रां(त्रा) कृत्वा पश्चादपि ॥
 मणिप्रचाञ्जनतीर्थे विशेषशुचि^४निर्गरे ।
 सर्ववारे दिने मासे स्वनाम्नै(र्व) फलं सभेत् ॥
 श्रीस्वयम्भूर्धर्माधातौ जात्रामहं कृतं ततः^५ ।
 पूष्ये धूपैश्च गन्धैश्च दीपै नैवेद्यकैरपि ॥
 स्वयम्भुवः पुराणञ्च धारणीविविधानपि^६ ।
 पञ्चस्रचादिपाठाञ्च सप्तवारान्तथा अपि ॥
 नाम^७संगीत्यादिसोत्राण् चक्रु तस्यै च मानवाः ॥
 यथा तीर्थं(र्थ) प्रपूजित्वा^८ बानावाद्यैस्तुपूरितम् ।
^९तस्मादधिकाश्चायम्भु जगन्नाथं प्रपूजितम् ॥
 मनुजा मानव्यापि स्वयम्भुव जात्रा कृतम्^{१०} ।
 तस्मात् सर्वै(र्व) फलं प्राप्ता सर्वतीर्थाद्विशेषतः ॥

१ A D पर्वते च । २ B तिथौ संक्रान्तौ वासरे । ३ B तीर्थमात्रां कृतं
 मुदा, D कृती । ४ B ०शम्भु० । ५ D कृतं जात्रामहं ततः । ६ D
 धारणी विविधानपि । ७ B नाम० । ८ D ०स्तोत्रम् । ९ B प्रपूजितं हि ।
 १० B तदधिकाच्च स्वयम्भु D तस्मादधिकाच्च स्वयम्भु जगन्नाथ प्रपूजितं ।
 ११ D मानवाश्चापि कृतं जात्रा स्वयम्भुवा ।

विना पूजा स्वयम्भोश्च तीर्थजात्राफलं न हि ।
 तीर्थजात्रा विना चापि शम्भुपूजा महत्फलम् ॥
 तस्मात्सर्वप्रकारेण स्वयम्भूपूजनं कृतम्^१ ।
 स्वयम्भूपूज्यमात्रेण सर्वतीर्थं^२ प्रपूजितम् ॥
 सर्वेषामपि तीर्थानां पितामह स्वयम्भुव^३ ।
 स्वयम्भूत्पत्न्यमात्राच्च सर्वतीर्थं समुद्भुतम् ॥
 इति मत्वा च मानूय्याः केवलं शम्भुपूजितम् ।
 शम्भुपूजा विना अन्यं पूजाफलं न विद्यते ॥
 अतीतानागतैर्बु(वु)द्धैः धर्मधातु स्वयम्भुवम् ।
 देवै नागैश्च मानूय्यैः कथितं^४ च पुनः पुनः ॥
 पुनोऽपि शृणु मैत्रेय अष्टपीठादि^५लक्षणम् ।
 चतुर्विंशादिभिः पीथैः नानापीथैः सुपूरितम्^६ ॥
 प्राक्पूर्वं शान्ततीर्थं इग्र^७दृष्ट्ये प्रतिपदे ।
 रविवारे सुमंथुक्ते राञ्जेश्वरीं प्रपूजितम् ॥
 अकारवीजसंजातं ब्रह्मायणीं सुपीतकम्^८ ।
 पीता प्रयागचेचच्च^९ इन्द्रेणाय सुसंस्थितम् ॥
 भैरवं असिताङ्गञ्च वर्णञ्च^{१०} कृष्णसन्निभम् ।

- १ D कृतं पूजा स्वयम्भुवम् । २ D ०तीर्थं । ३ B स्वयम्भुवम् ।
 ४ B पूजितम् । ५ A ०पीथादि० । ६ B D पीठं नानालक्षण-
 मखिदतम् । ७ B प्राग्भावे प्रतिपदि । ८ D इष० ।
 ९ B नवम्यां रविवारे च । १० D ब्रह्मायणीं सुपीठकम् ।
 ११ B इन्द्रेण सह संस्थितम् । १२ C पूर्यं च ।

नागकेशर^१वृक्षश्च महापद्म च पीतकम्^२ ॥
 चैत्यश्च विश्ववज्राख्यं वीणा(णा)देवीं तथा अपि ।
 षण्डोग^३मपि श्मशानं कंकारैश्च^४ सुपूरितम् ॥
 काकैरपि परिपूर्णं सिद्धा च कच्छपाख्यया^५ ।
 गङ्गानदीश्रीतजलं गर्जित(तं) घनसंयुतम् ॥
 भुगुतिं रुधिरश्चापि पद्मपताकेन सह ।
 ध्वजेन स्याच्छनी देवीं ब्रह्मायणीं^६ पशुपतिम् ॥
 पश्चाद्भैरवं चेत्रेशं^७ गणेशं षड्मुखं अपि ।
 सिंघिनीं^८ व्याघ्रिणीं देवीं^९ सुदा च पूजितं क्षतम्^{१०} ॥
 धूपैः पुष्पैश्च दीपैश्च सिन्धुराजैर्नैवेद्यकैः^{११} ।
 मद्यैः मांसैश्च लेह्यैश्च^{१२} पेयैश्च पिष्टकैरपि ॥
 दिने उपोषधं कृत्वा सर्वरीं(री) देवी पूजितम् ।
 रागचित्तं परित्यज्य शान्तिफलं प्रलभते ॥
 आचार्य्यैणाचार्यिणीभिः ध्यानमन्त्रजापेन च ।
^{१३}देवीस्तोत्रं क्षमां कृत्वा पश्चाच्च भक्ष्यभोज्यकम् ॥
^{१४}दत्ति कृत्वा निजात्मानं तदन्ते ये गताश्च ते ।

१ A ०केशर० B फणीकेशर० । २ D ०पद्मश्च पीठकम् । ३ B षण्डो-
 ग्रमपि । ४ D कंकारैश्च । ५ B कच्छपाख्यका, D कच्छपायया ।
 ६ D देवी ब्रह्मायणी । ७ D भैरवक्षेत्रेशम् । ८ A सिंघिणी ।
 ९ D देवि । १० B सदा । ११ B सिन्धुरैर्नैवेद्यैरपि, D सिन्दुरै
 नैवेद्यकैरपि । १२ A omits च । १३ A देवीतिम् स्तोत्रं कृत्वा
 पश्चाद्भक्ष्यभोज्यकं तथा । B देवीस्तोत्रं क्षमां कृत्वा तद नेपालराजकम् ।
 १४ A C D omit this line :—

द्वितीयोत्तरे मगोरये मार्गकण्ठे द्वितीयके^१ ।
 सोमवार(रे)द्युक्ते^२ मगोरयेश्वरीं प्रपूजितम् ॥
 ककारवीजसंजातां महेश्वरीं श्रितवर्षकम् ।
 कोरागिरी^३क्षेत्रे चापि कुवेरेणापि संश्रितम् ॥
 भैरवश्च शुक^४क्षेत्रे रक्तवर्षसुसन्निभम् ।
 पुष्पागवृक्षकक्ष विवीतक्ष^५ शङ्खपात्रकम् ॥
 चैत्रक्ष कृष्णवज्राक्षं वंशादेवीं^६ तथा अपि ।
 गङ्गलमपि क्षाग्रानं शूल(र)त्रिभैरुपूरितम् ॥
 उल्लूकैश्च परिपूर्णं सिद्ध^७श्रवणरिपा अपि ।
 सिन्धुनदी क्षत्रुजसं घुर्णित^८घनसंयुतम् ॥
 भुगुतिं मांसपेषीक्ष माहिषश्च विशेषतः ।
 गजेन क्षात्रुणीं देवीं महेश्वरीं(रि)^९ सर्वेश्वरं ततः ॥
 भैरवं क्षेत्रेणं गजमुखं षड्गणनम् ।
 सिद्धमुखं व्याघ्रमुखं सुदा च देवीं पूजितम्^{१०} ॥
 पुष्पैर्द्वीपैश्च धूपैश्च नैवेद्यैः सिन्धुरैरपि^{११} ।
 मांसैर्लेह्यैः पिष्टकै विविधैरपि^{१२} ॥
 घस्रो^{१३} उपोषधं कृत्वा निशायां देवीं^{१४} पूजितम् ।

- १ A ० कृष्णद्वितीये । २ B दिगेन्दुवारे च । ३ D कोलागिरि० ।
 ४ B शुकम् । ५ B D चापि पीतक्ष । ६ B D वंशादेवौ ।
 ७ A परिमपि । ८ D सिद्धा । ९ A घुणित । १० A D क्षात्रुदेवीं
 महेश्वरिम् । ११ D देवी प्रपूजितम् । १२ D सिन्धुरैरपि ।
 १३ D आन्यै पिष्टकैश्च पिष्टकै विविधैरपि । १४ B कल्पे । १५ D देवि ।

द्वेषचित्तं परित्यज्य पुष्टिफलं प्रसभ्यते ॥
 योगिभिर्योगिनौभिश्च^१ मन्त्रजापध्यानेन च ।
 देवीं स्तवं स्तोत्रं^२ कृत्वा ततश्च भक्ष्यभोज्यकम् ॥
 १दृष्टिं कृत्वा निजात्मानं सर्व्वं च ते गताश्च ये ।
 तृतीयेऽग्नौ शङ्करे तीर्थे पौषकृष्णतृतीये^३ ।
 अङ्गारवारसंयुक्ते^४ शङ्करेश्वरीं प्रपूजितम् ॥
 चकारवीजसंजातं कौमारीं^५ रक्तसन्निभम् ।
 अट्टाट्टहासचेचच्च अग्निनापि^६ सुसंस्मितम् ॥
 भैरवं क्रोधनामाख्यं वर्णञ्च हरितं^७ अपि ।
 कलञ्च^८ वृचकञ्चापि धवलं^९ पद्मनागकम् ॥
 चैत्यञ्च रागवज्राख्यं मृदङ्गादेवीञ्च तथा^{१०} ।
 ज्वालाकुलप्रभानञ्च कंकालैश्च^{११} प्रपूरितम् ॥
 मृधैरपि परिपूर्णं सिद्धा च विरूपाख्यया^{१२} ।
 १३वचुनदीर्गन्धजलं घोरं^{१४} घनसुपूरितम् ॥
 भुगुतिं मन्दकञ्चापि लघु उष्णं सुगोभितम् ।
 धूमेन लाङ्कनीं देवीं^{१५} कौमारीं शङ्करेश्वरीम् ॥

- १ A योगीनिभिश्च । २ D स्तवस्तोत्र । ३ A C D omit this line :—
 ४ D ०तृतीयके । ५ B एकादश्यां कुजवारे । ६ D कौमारि ।
 ७ B वज्रिनापि । ८ B हरितकम् । ९ D करञ्ज० । १० A धवरम् ।
 ११ B संयुता । १२ A लम्बाद्वैश्च, D लम्बादेश्च । १३ B D विरू-
 पाख्यका । १४ B बज्जनदी C D चक्षुर्नदी । १५ D घोरम् ।
 १६ D लाङ्कनी देवी कौमारी शङ्करेश्वरी ।

पश्चात् भैरवं च्चेत्रं^१ विनायकं षाण्मातुरम् ।
 सिंहास्यं व्याघ्रास्यं देवीं पुनः पुनः प्रपूजितम्^२ ॥
 पुष्पैर्धूपैश्च दीपैश्च सिन्धूरैश्च नैवेद्यकैः^३ ।
 लेह्यैः पेयैः मद्यैर्मांसैः^४ पिष्टकैर्विविधैः द्युतैः ॥
 अहान्वपोषधं^५ कृत्वा निशायां देवीं^६ पूजितम् ।
 मोहचित्तं परित्यज्य वश्यफलं प्रलभ्यते ॥
 रागीभी रागिनीभिश्च^७ जापमन्त्रध्यानेन च ।
 देवी दण्डकं स्तुत्वा च पश्चाच्च^८ भक्ष्यभोज्यकम् ॥
 चतुर्नैष्ठ्यं ज्ञानतीर्थं माघकृष्णे चतुर्थ्याम्^९ ।
 बुद्धवारे सुसंयुक्ते ज्ञानेश्वरीं प्रपूजितम् ॥
 ढकारवीजसञ्जातं विष्णुवीं^{१०} श्यामवर्णकाम् ।
 जयन्तिनामचेचच्च नैष्ठ्येनापि^{११} संस्थितम् ॥
 भैरवं उन्मत्तकञ्च वर्षञ्च कृष्णसन्निभम् ।
 पर्कटीवृक्षसंयुक्तं अनन्तनागञ्च नील^{१२} ॥
 चैत्यं संस्कारवज्रास्यं मुरुजादेवौ^{१३} तथा अपि ।
 कलकमपि श्मशानं दग्धशिरैश्च^{१४} पूरितम् ॥

- १ D क्षेत्रम् । २ D देवी पुनः प्रपूजितम् । ३ D नैवेद्यकम् ।
 ४ D लेह्यपेयैः मद्यमांसैः । ५ B कल्पे उपोषधम् । ६ D निशायां
 देवि । ७ B योगीभि योगिनीभिश्च । ८ B तदन्ते । ९ B D चतुर्थेऽ
 ज्ञानतीर्थे माघकृष्णे चतुर्थिके । १० B द्वादश्यां बुद्धवासरे, D बुधवारे ।
 ११ B वैष्णवीम् । १२ B राक्षसेन्द्रेण । १३ B प्रकटी, D बर्कटी ।
 १४ B नीलकम् । १५ A रजादेवी० । १६ D शीरैश्च ।

षट्कारैरपि पूर्णञ्च सिद्धा^१गोरक्षिपाक्षका ।
 सरस्वतीमधुजलं आवर्त्तघनसंयुतम् ॥
 भुगुतिं पिष्टकं चापि तण्डुलानां सुपिष्टकम्^२ ।
 ज्ञानेन साञ्जनां(ना)देवीं(वी) वैष्णवी^३ पिपुरा(सा)न्तकम् ॥
 ततः भैरवं चेचेग्रं विघ्नराजं स्कन्दमपि^४ ।
 ५[सिंहवक्त्रं व्याघ्रवक्त्रं मुदा च पूजित(तं) अपि ॥
 दीपैः पुष्पैश्च धूपैश्च नैवेद्यैः सिन्धुरैरपि ।
 पेर्यैर्लेह्यैर्मांसैः मद्यैः पिष्टकैर्विविधैर्गणैः ॥
 दिवसोपोषधं कृतार्थिनीं च देवीं^६ पूजितम् ।
 मानचित्तं परित्यज्य वग्रीकलं(ल) फलं लभेत् ॥
 ध्यानमन्त्रजापेन च देवीस्तोत्रं पठित्वा च ।
 ततश्च भक्ष्यभोज्यकं पचयाम्यराजतीर्थं^७ ॥
 फाल्गुणकृष्णपञ्चमे^८ मञ्जेश्वरीं प्रपूजितम् ।
 तकारवीजसञ्जातां(ता) वाराही(हि) रक्तसन्निभां ॥
 ९एकां वकाख्यं चेचे च यमेनापि सुसंस्थितम् ।
 भैरवं कपालं चैव पिङ्गलवर्णं सुसन्निभम् ॥
 चूतञ्च वृचकं वापि कुलिकनागञ्च नीलम् ।
 चैत्यञ्च चित्तवज्राख्यं हास्यादेवीं अपि तथा ॥

१ A गोडलिपाक्षय, D गोदलिपाक्षय । २ D सुपीष्टकं । ३ A D विष्णुवी ।

४ B हेरम्बं शिखिवाहनं । ५ B omits the portion bracketted.

६ D कृतार्थिनी च देवी । ७ D पञ्चमराजतीर्थकं ।

८ D त्रयोदश्यां गुरुवादे । ९ D एकावकाख्यं ।

अद्दहासम्भगानक्ष कपाक्षैश्च प्रपूजितम् ।
 सुग्रासिकाभिः पूर्णं च सिद्धा च कच्छपाख्यया ॥
 ग्रीतानदीभुक्तजल(सं) घनघनेन संयुतम् ।
 भुगुतिमपि पताकं पञ्चवर्णजं इति^१ ॥
 सिंहेन साञ्जनीं देवीं वासाहीं^२ श्रीकण्ठं अपि ।
 पद्माङ्गैरवं चेनेग्रं हेरमं त्रिखिवाहनम् ॥
 सिंहवदनं व्याघ्राखं हर्षाञ्च देवीं(वी) पूजितम्^३ ।
 पुष्पेर्दीपैश्च^४ धूपैश्च नैवेद्यैः सिन्धुरैरपि ॥
 मांसै लोह्यैः पेयैः मद्यैः पिष्टकै स्तण्डुलस्यकैः ।
 वासरे पोषधं कृत्वा रात्र्याञ्च देवीं(वी) पूजितम् ॥
 ईर्ष्याचिन्तं परित्यज्य जन्मनं लभ्यते^५ फलम् ।
 आचार्यैराचार्यिणीभिः मन्त्रजापधानेन च ॥
 देवीस्तुतिस्तुतिं^६ कृत्वा ततश्च भक्ष्यभोज्यकम्^७ ।
 षष्ठं पश्चिमे^८ निधाने तीर्थे चैत्रकृष्णषष्ठ्याम्^९ ॥
^{१०}शुक्रवारेण संयुक्ते निधानेश्वरीं प्रपूजितम् ।
 पकारवीजसञ्जातं इन्द्रायणी च कुम्कुमम्^{११} ॥
 वारुणनामचेचञ्च वरुणेनापि संस्थितम् ।
 भैरवं ब्रह्मनामाख्यं^{१२} वर्षं च पौतसन्निभम् ॥

१ D ०वर्णजुतमिति । २ D साञ्जनी देवी वासाहि ।

३ B हर्षात् देवीं प्रपूजितं D देवी पूजितं । ४ D धूपैश्च दीपैश्च ।

५ A फलं लभ्यते, D फल लभ्यते । ६ A ०स्तुतिं स्तुतिं० । ७ B तदन्ते
भोजनं कृतं । ८ A D षष्ठं पश्चिमे । ९ B षष्ठ्यां चैत्रकृष्णके ।

१० B चतुदश्यां भृगुवारे । ११ B स ईश्वरी । १२ B ०नामं च ।

अश्वत्थं वृक्षकं चापि श्यामं कर्कोटनागकम् ।
 चैत्यञ्च रत्नवज्राख्यं गीतादेवीं^१ तथा अपि ॥
 खण्डीवन्त आशानञ्च जानुभिश्च पूरितम्^२ ।
 चिञ्चिचिञ्चिकाभिः पूर्णं सिद्धापि जाखंधरिपा^३ ॥
 चन्द्रभामा नदी खण्डी घणपूर्णं^४ पुरातनम् ।
 भुगुतिं मत्स्यकं चापि^५ मत्स्ययुगां^६ सुप्रोभितम् ॥
 नागेषु खाण्डनी देवीं इन्द्रायणीं(णी) मृत्युञ्जयम्(थ) ।
 ततः^७ पश्चाद्देववं चेत्रं दिमातुरं च कुमारम्^८ ॥
 सिंहतुण्डं व्याघ्रतुण्डं अपि मुदा प्रपूजितम्^९ ।
 पुष्ये धूपैश्च दीपैश्च सिन्धुरैः^{१०} च नैवेद्यकैः^{११} ॥
 लेह्यैः पेयैः मद्यैर्मांसैः^{१२} पिष्टकैर्विविधैर्युतैः^{१३} ।
 दिने उपोषधं^{१४} कृत्वा चियामां देवीं(वी) पूजितम् ॥
 दम्भश्चित्तं परित्यज्य सत्भनं फलं^{१५} सन्धते ।
 योगिभिर्योगिनीभिश्च मन्त्रजापध्यानेन च ॥
 देवीस्तवं स्तोत्रं कृत्वा^{१६} ततश्च भक्ष्यभोज्यकम्^{१७} ।

- १ D. ० देवी । २ D प्रपूरितम् । ३ B सिद्धा चैव जालन्धरी ।
 ४ A खण्णं पुरातनघनपूर्णम्, D पूर्णकम् । ५ B omits मत्स्यकञ्चापि ।
 ६ D मत्स्यायुग्म । ७ B ततः सुमैरवच्चैव D तत् पश्चात् । ८ D कुमारकम् ।
 ९ B सिंहतुण्डं व्याघ्रतुण्डं मुदा प्रपूजितं सदा । १० D सिन्दूरैः ।
 ११ B सुनैवेद्यकैः । १२ D मद्यमांसैः । १३ B रसैः । १४ A उपोषधं
 B वासरे पोषधं । १५ D फल । १६ D कृत्वा देवीस्तवं स्तोत्रं ।
 १७ B भोजनं कृतं ।

१[सप्तवाथौ निर्मलतीर्थे राधाकृष्णसप्तम्याम् ॥
 शनिवारेण संयुक्ते निर्मलेश्वरीं प्रपूजितम् ।]
 चकार^२वीजसञ्जातं चामुष्ठां(ष्ठा) रक्तसन्निभाम् ॥
 देवीकोटाख्यं(ख्य) चेचञ्च वायुनापि सुसंस्थितम् ।
 भैरवं संहाराख्यं च वर्षञ्च रक्तसन्निभम् ॥
 उडुम्बरवृक्षं चापि गौरवणं^३ च वाशुकि(कीं) ।
 चैत्यञ्च कर्मवज्राख्यं नृत्यादेवीं तथा अपि^४ ॥
 घोराब्धकारश्मशानं कवन्धैश्च प्रपूरितम् ।
 सिंहमुखैरपि पूर्णं सिद्धा च ररपतिपा^५ ॥
 वरुणमदीच्छिगंधं^६ च वर्षघनसुपूरितम् ।
 भुगुतिं सि(न्धु)न्दूक्षी चापि अञ्जनं च तथा अपि ॥
 खलेन साञ्चनीं देवीं चामुष्ठां कपालभृत्^७ ।
 पद्माङ्गैरवं चेचेशं गणाधिपं शक्तिधरम् ॥
 सिंहाननं व्याघ्राननं पुनः देवीं(वी) प्रपूजितम् ।
 पुष्ये धूपैश्च दीपैश्च सिन्दूरैश्च^८ नैवेद्यकैः ॥
 लोहैः पेयैर्मद्यैर्मांसैः पिष्टकैर्विविधैर्युतैः^९ ।

- १ B has the following for the portion bracketted :—
 सप्तवाथौ निर्मलख्ये सप्तम्यां राधाकृष्णके । मन्दवारे दर्शतीर्थे निर्मलेश्वरीं
 पूजितं । २ B अकार० । ३ B ०वर्णा च । ४ B ०देवी वरप्रदा ।
 ५ B सिंहवक्त्रं व्याघ्रवक्त्रं सिद्धा च चरपतिका D चरमपन्तिपा ।
 ६ B छिगंधा च । ७ B चामुष्ठां सुकपालिकां D देवी चामुष्ठा कपालभृत् ।
 ८ B ततः द्विमातुरं । ९ B व्याघ्रमुखं । १० D सिन्दुरैश्च ।
 ११ B रसैः ।

अहान्यपोषधं^१ कृत्वा क्षणदाजागरं कृतम् ॥
 मायाचित्तं परित्यज्य मारणं लभ्यते फलम्^२ ।
 १रागिभौ रागिणीभिश्च जापमन्त्रध्यानेन च ॥
 देवी दण्डकं स्तुत्वा च तत^३श्च भक्ष्यभोज्यकम्^४ ।
 अष्टमैत्रे पुण्यतीर्थे ज्येष्ठहृष्यो च अष्टमे^५ ॥
 सर्ववारेण संयुक्ते^६ गोकर्णेश्वरीं(री) प्रपूजितम् ।
 सकारवीजं सञ्जातं महालक्ष्मीं चापि श्रितम्^७ ॥
 ८चरित्रं नाम चेत्तच्च ईशानेनापि संस्थितम् ।
 ९भैरवं भीषणाख्ये च वर्णञ्च पिङ्गल^{१०}सन्निभम् ॥
 ११वटञ्च वृक्षसंयुक्तं तत्तकं रक्तवर्णकम् ।
 चैत्यञ्च श्रितवज्राख्यं क्षाम्णादेवीं अपि तथा^{१२} ॥
 क्रिकलालं(लः) शशानञ्च हादडण्डैश्च पूरितम् ।
 १३व्याघ्रमुखैरपि पूर्णं सिद्धा च गोरापाख्यया ॥
 हेमवतीस्त्रेतजलं(ल)^{१४} चण्डघ(न)णं सुसंयुतम्^{१५} ।

- १ B कल्पे उपोषधं D अहान्यपोषधं । २ A मारणं फलं लभ्यते
 D मारणं फल लभ्यते । ३ B योगिभि योगिणीभिश्च मन्त्रजापध्यानेन च ।
 ४ D omits च । ५ B भोजनं कृतं । ६ B अष्टमेसु पुण्यतीर्थे अष्टम्यां
 ज्येष्ठहृष्यिके D अष्टमेसु । ७ B दर्शं सप्तवारे च । ८ B श्रितवर्षिकां,
 D महालक्ष्मीं चापि श्रितम् । ९ B चरित्रकं सत्तत्रैश्च ईश्वरेनापि
 D चरितं । १० B भीषणं भैरवं ख्यातं वर्णं च पिङ्गसन्निभं ।
 ११ A पिङ्ग० । १२ A वटञ्च वृक्षसंयुक्तं । B वटवृक्षां महावृक्षां ।
 १३ B वलप्रभा । १४ B व्याघ्रमुखं सिंहमुखं सिद्धा च गोलकाख्यया
 D व्याघ्रमुखैरपि पूर्णं.....गोरापाख्यया । १५ B हीमवती नदी
 स्त्रेतजलं । १६ D चण्डघणसंयुतम् ।

१ भुगुतिं सर्वद्रवस्य नानामांसं सुपानकम् ॥
 ध्यङ्गेण साङ्कनीं देवीं^१ महासङ्गीं महेश्वरम्^२ ।
 ततः भैरवं क्षेत्रं सन्तोदरं^३ शक्तिधरम् ॥
 सिंहसपनं व्याघ्रसपनं मुदा च पूजितं अपि^४ ।
 दीपैः पुष्पैश्च धूपैश्च नैवेद्यैः सिन्धुरैरपि ॥
 पेयैः लेह्यैः मांसैः मद्यैः पिष्टकैर्विविधैर्गणैः^५ ।
 दिवसं^६ पोषधं कृत्वा क्षेत्रादेवीं प्रपूजितम् ॥
 मात्सर्यचिन्तं संत्यज्य उच्चातनसिद्धिं लभेत्^७ ।
 ध्यानिभिर्द्याग्िनीभिश्च ध्यानमन्त्रजापेन^८ च ॥
 देवीस्तोत्रं पठित्वा च ततश्च भक्ष्यभोग्यकम्^९ ॥
 नवमस्य मध्ये लघौ^{१०} सर्वमासे सर्वपक्षे^{११} ।
 ११ [सर्वतिथौ सर्ववारे भैरवं च प्रपूजितम् ॥]
 उद्धारवीजसञ्जातं भैरवं कृष्णवर्णकम् ।
 मध्यलघुं नाम क्षेत्रं मातृकाभिः परिहृतम् ॥
 अष्टानामपि पीठानां^{१२} षोडशानां तथा अपि ।

- १ A भुगुतिं सर्ववर्षिं तथा अपि । २ D ध्याङ्गेण साङ्कणी देवी ।
 ३ B स ईश्वरीं । ४ D सन्तोदरं । ५ B मुदा । ६ B रसैः
 D मांसमद्यैः पिष्टकै विविधैर्गणैः । ७ B प्रत्यहं । ८ D सिद्धिसुखात्वं
 लभेत् । ९ D ध्यानमन्त्रेण जापि च । १० B तदन्ते भोजनं कृतं ।
 ११ B D मध्यलघौ । १२ B सर्वतिथौ D सर्वपक्षक ।
 १३ B has the following for this line सर्ववारे सुपर्वते ।
 योगिभिर्द्याग्िनीभिश्च भैरवस्य प्रपूजितं । १४ A पीठानां ।

चतुर्विंशतिपीठानां^१ मध्यात्मध्यक्षमिति ॥
 भैरवं सर्वदेवेशं वर्षेण स्वसमद्भुतम्^२ ।
 सर्ववृक्षैः समायुक्तं सर्वनागैः परितृतम् ॥
 चैत्यराजं श्रीस्वयम्भूषर्वक्षा(स्त्रा)म्नादिभिर्वृतम् ।
^३भ्रमणः(न) सर्वभिः वृत्यं करधादिभिस्तुतम् ॥
^४सर्वभयैः परितृत्यं सिद्धाभिः सर्वैभिरपि ।
 सर्वनदी परितृत्य^५ द्वादशभिश्च^६ तीर्थकैः ॥
 भुगुतिं मद्यमान्शैश्च सम्पूर्णोक्ता युक्तिभिः ।
 अष्टवर्गै(र्गै) लाङ्कजश्च अष्टमाष्टकाभिः संयुतम् ॥
 पश्चात् माष्टकान्^७ एकदण्डं षड्मुखमपि ।
 सिद्धमुखीं व्याघ्रमुखीं प्रमोदेन प्रपूजितम् ॥
 पुष्पैर्धूपैश्च दौपैश्च सिन्धुराजैर्नैवेद्यकैः ।
^८मद्यमान्शैश्च लेङ्गैश्च पेयैश्च नानापिष्टकैः ॥
 दिने^९ उपोषधं कृत्वा सर्वरीं देवं^{१०} पूजितम् ।
 पापक्षिप्तं परित्यज्य^{११} सर्वफलं प्रसभ्यते ॥
 आचार्यैराचार्यिणीभिः ध्यानमन्त्रजापेन च^{१२} ।
 भैरवदण्डकं स्तुत्वा पश्चाच्च भक्ष्यभोव्यकम्^{१३} ॥

- १ A ०पीथानां । २ B स्वसमद्युतिं D वर्णनस्वसमद्युति । ३ B भ्रमणैः
 सर्वैः वृत्यं कर्त्तव्यादिभिः संवृत । ४ B D सर्वदेवैः परितृतं ।
 ५ D परीवृत्य । ६ B द्वादशभिश्च । ७ B ततः माष्टकान् सर्वान्
 ८ B मद्यमान्शै-लेङ्ग-पेयैः नानापिष्टकैरपि । ९ B कल्पे ।
 १० D देव । ११ B सर्वं च लभ्यते फलं ।
 १२ B ०मन्त्रजापेन च D ०मन्त्रेण जापि च । १३ B भोजनं कृतं ।

तदत् पश्चात् द्वितीयञ्च^१ अष्टपीथं प्रकीर्तितम् ।
 दिग्दिक्षु क्रमेणापि योगिनीनां क्रमेण च ॥
 पूर्ववन्ता नाम चैवं षण्डेश्व(र)री स्थानोत्तरम् ।
^२अम्ब्यालुंभुप्रदेशञ्च नैऋत्ये वल्लु इति ॥
 दक्षिणैके वनस्थानं^३ पश्चिमे ये तल्लु इति ।
 वायव्यां फसिञ्चैचे च ईग्राने कति(टि)नामके^४ ॥
 पूर्वं षण्डेश्वरीवनं उत्तनं^५ उत्तरे कपिलाग्रकम् ।
 अग्रे पनातिसंज्ञञ्च^६ नैऋत्ये थोपदेशकम् ॥
 दक्षिणे अक्षेश्वरीञ्च^७ पश्चिमे गोषु नामकम् ।
 वायव्ये गण्डतीले च^८ ईग्राने को(कौ)शिकातीले^९ ॥
 इत्यम्भ इत्यं द्वितीयपीथैश्च^{१०} मातृकाभिः परिवृतम् ।
 द्वितीयं^{११} चक्रपीठा(या)नां उक्तञ्च पूर्वयोगिभिः ।
 तदत् पुनः द्वितीयञ्च अष्टपीठं(थं) प्रकीर्तितम् ॥
 तद्वद्वापि क्रमेणापि नेपालाञ्च^{१२} वहिरपि ।
 द्वितीयं पीठ(थ)ञ्च मातृकाभिः परिवृतम् ॥
 द्वितीयं पीठा(या)नां पूर्णं प्रउक्तं पूर्वयोगिभिः ।

- १ B पीठं द्वितीयञ्च D द्वितीयञ्च । २ B वज्रालुभूनामधेयं नैऋत्ये वल्लु
 स्मृतं । D नैऋत्यं । ३ B याम्येकवनस्थानं च पाश्च्येतल्लु इत्यपि
 D पार्श्वेतल्लु इत्यपि । ४ B मातर्यां.....कतिसंज्ञकं D वायव्यां ।
 ५ D omit उत्तनं । ६ B वज्रौ पगौति सङ्गञ्च ।
 ७ B यमदिक् अक्षेश्वरी देवी । ८ D ०तील्लु । ९ B कोशिकास्थके ।
 १० B D इत्यमित्यं सुपीठैश्च । ११ B द्वितीयं । १२ B नेपाले च ।

इति सम्पूर्णं पीथं चतुर्विंशतिपीठकम्^१ ॥
एतेष्वनैस्तृतीयेषु श्रीस्वयम्भू परिदृतम् ।
अपि च^२ ।

प्रतिदेशे पट्टने च अष्टावष्टौ विभूषितम् ।
तस्माच्च अत्र नेपाले^३ षड्द्वीपिठं(थं) प्रवर्त्तते ।
इत्येवं विविधैः पीठैः(थैः) नानापीठैः(थैः)^४सुसम्मतः ॥
परिदृत्य^५ सुसम्पूर्णं अत्र नेपालमण्डले ।
आचार्यैराचार्यिण्यौभिः योगिभिः योगिनीभिरपि^६ ॥
रागिभीरागिणीभिश्च ध्यायिभिः^७ ध्यानीभिरपि ।
एतैरपि सुविधिभिः पीठं(थं)सम्पूर्णं^८पूजितम् ॥
तस्मात् सर्वप्रसा(शा)दाश्च^९ सम्पूर्णं लभ्यते फलम् ।
सर्वपीठं(थं)प्रपूजाच्च तस्मात् स्वगाननां(ना) अपि ॥
द्वितीयोऽध्याय उक्तेन विधिभिश्च प्रपूजितम् ।
तस्मात् स्वगानना पूज्या^{१०} सम्पूर्णं(र्णं) पीथपूजितम् ॥
ततः^{११} पश्चात् श्रीस्वयम्भू धर्मधातु प्रपूजितम् ।
प्रथमोऽध्याय उक्तेन विधिभिश्च प्रपूजितम् ॥
पश्चादपि मञ्जुत्रियं^{१२} जगद्गुरुं(रु) प्रपूजितम् ।

१ A पाथकं । २ B omits अपि च । ३ B सुनेपाले ।
४ B नेपालेच । ५ A परित्य, B परिदृत्य सुमद्रेख तिष्ठन्ति तत्र मण्डले ।
६ D योगिनीरपि । ७ B D ध्यानिभिः । ८ A एतैरपिभिः
विधिभिः । ९ B सर्वं च । १० B तेषां सुप्रसादाश्च । ११ A पूज्यात् ।
१२ B ततः श्रीमत् । १३ D मञ्जुश्रीयं ।

[पुष्पैश्च धूपैश्च गन्धैश्च दीपै नैवेद्यकरपि ॥
 नामसंगीतिपाठश्च कृत्वा गुरुं प्रपूजितम् ।]
 मानुषाश्च स्त्रियस्यापि मञ्जुत्रियं प्रपूजितम् ॥
 तस्मात् पुण्यप्रसा(शा)दाश्च सर्वविद्यान् प्रसभ्यते ।
 पीठसेवा^१समं पुण्यं नास्ति हि दिवि भूतसे ।
 पीठाश्च^२ सर्वसिद्धिश्च^३ फलश्च सभ्यते मनु ।
 पृथक् पृथक् पीठ(य)से(शे)वात् पृथक् फलं प्रसभ्यते ॥
 कर्मणोपीठसेवायाः^४ सम्पूर्णफलं^५ सभ्यते ।
 इत्थं उक्तप्रकारेण पीठसेवा^६ कृतं अपि ॥
 मनुजादय मानुष्याः उक्तं^७फलं प्रसभ्यते ।

कनकमणिमयाह्वे काञ्चनस्तम्भग्रोमे
 द्वावससुतगेहे केतुश्चादिभूषे ।
 पटहसुदजगीते सर्व्ववाद्यप्रवासे^{११}
 विरमति शुभहेतुं आवयेच्छुभधर्मात् ॥

इति श्रीगोश्टकपर्वते सप्तमसूक्तैत्यभट्टारकोद्देशे ११तीर्थोप-
 तीर्थं पीथश्च निरूपणगुणवर्णनो नाम

पञ्चमोऽध्यायः ॥

१ B omits the portion bracketted.

२ D ०पाथश्च कृत्वा गुरु ।

३ B तस्य ।

४ A ०शेवा० ।

५ A पीथाश्च ।

६ B जायते सिद्धिं ।

७ A ०पीथशेवायाः ।

८ D ०फल । ९ A पीथसेवा । १० D उक्तं । ११ A C D शब्दवादन्तनादे ।

१२ B तीर्थोपतीर्थंपीठोपपीठनिरूपणानां पञ्चमोऽध्यायः ।

षष्ठोऽध्यायः ।

[नमी बुद्धाय ॥ नमो धर्माय ॥ नमः सङ्गाय ॥]

ॐ नमः नीमते भवते शास्त्रमुनये नमः ॥

पुनरप्यथ मैत्रेय बोधिसत्व जगद्गुरुम् ।

भगवन्तं मुदा गत्वा सादरेण प्रपृच्छति ॥

भगवन्मुनिगार्हस्थ्यं पुनर्वक्तुं स्वमर्हति ।

इत्थं गुणमयं चेत्तं नेपास्यस्य विशेषतः ॥

नानापीठिभिः^१स्यन्पूर्णं नानाश्रमज्ञानपूरितम् ।

चयस्त्रि(त्रि)भिः कोटिदेवैः नानादेवीभिः^२ पूरितम् ॥

चीं(त्रि)श्रुतिभिः कोटिनागैर्नागराजैः सुपूरितम् ।

अनेकैर्नागपत्नी(त्रि)भिः परिपूर्णं(र्ण) समन्ततः ॥

इत्थं गुणमय(य) युक्तं तत्सर्वञ्च श्रुतं मया ।

भवतस्य प्रसादाच्च पुनर्वक्तुं स्वमर्हसि ॥^३

कस्माद्धेतोः कस्य काले सर्वशस्त्रोपजातवान् ।

ख्यातं कौन्तिं धर्मधातुं वागीश्वरमितीरितम् ॥

अतीतैरपि भूतैश्च देवैश्च^४ मनुजैरपि ।

१ B omits the portion bracketted.

२ A नमो सङ्गाय ।

३ A ०पीथिभिः ।

४ D ०देविभिः ।

५ B omits देवैश्च ।

व्योतिरूपं जगन्नाथं श्रीस्वयम्भू प्रहरितम् ॥
 तथागतैश्च सर्वज्ञैर्भिक्षुभिश्चुषुपास(श)कैः ।
 सर्वैरपि देवैश्चापि श्रीस्वयम्भू प्रकीर्तितम् ॥
 केनेत्यञ्च प्रभो नाथ केनेत्यं शाशिनापि च ।
 केन च^१ कारेणापि वागीश्वर इतीरितम्^२ ॥
 कस्य नाथस्य काले च कस्य तथागतस्य च ।
 किं निमित्तं कृतमित्यं प्रकारेण केन अपि ॥
 किं किं प्रयोजनार्थञ्च नाथ तद्रूहि साम्प्रतम् ।
 इत्थं गुणमययुक्तं^३ धर्मधातो स्वयम्भुवः ॥
 धर्मधातु वागीश्वरं नामं केन प्रथापितम् ।
 तत्सर्वं ब्रूहि^४ श्रीभ्रञ्च नाथ मयि कृपां कुरु ॥
 मङ्गमर्थं न हि नाथ सत्वानाञ्च हिताय च ।
 देवानाञ्च मनुष्यानां असुराणां तथा अपि ॥
 यक्षाणां राक्षसानाञ्च किञ्चराणाम् तथैव च ।
 भूतानां प्रेतानाञ्च तिर्यग्णाणां तथैव च ॥
 सर्वेषामपि सत्वानां हिताय च सुखाय च ।
 ब्राह्मणानां क्षत्रियानां च^५ वैश्यानां शूद्राणामपि ॥
 सर्वेषामपि सत्वानां विशेषेण च वाग्निनाम् ।
 भिक्षुणां भिक्षुणीनाञ्च उपाशिकानां तथैव च ॥
 उपाशिकानां सर्वेषां शिष्याणाञ्च हिताय च ।

१ D omits च । २ D इतिरितं । ३ D गुणमयं युक्तं ।

४ D ब्रूही । ५ D omits च ।

अधर्षिणां धर्षिणे धर्षिणाञ्च उद्भूतये ॥
 उद्भूतानां फलां(स) प्राप्तुं पुण्यभोग्याय साम्प्रतम् ॥
 एवमुक्ते च मैत्रेय भगवान् प्रोक्तवानिति ।
 यथा त्वया प्रश्रुतञ्च तथा सत्वहिताय च ॥
 देवानां च मनुव्याणां हिताय च सुखाय च ॥
 शृणोषि मैत्रेय सर्वं वागीश्वरनामकथाम् ।
 साधु सुष्टु च^१ कृत्वा त्वं मनसि निश्चयकुरु ॥
 सर्वलोकहितार्थञ्च शृणोषि वाचयाम्यहम् ।
 भूतपूर्वं च मैत्रेय कल्पेऽस्मिन् भद्रसञ्ज्ञके ॥
 चिरतलेन^२ कालेन अतिदीर्घगतेन च ।
 त्रिंशद्द्वर्षसहस्राणि प्रजानामायुषि स्थिते ।
 मानव्यादिमानवानां इति आयुद्भूते सति ॥
 तस्मिन् काले च मैत्रेय शोभावत्यां प्रदेशके ।
 श्रीनाम्नि नगर्याञ्च श्रीभिश्च परिपूरिते ॥
 अनेकजनसङ्कीर्णं राजामात्यसपौरजैः ।
 ब्रह्मभिः चक्षियैर्वैश्वैः शूद्रादिविविधैर्जनैः ॥
 धनिभिः सार्यवाचैश्च पौरैश्च^३ जिनसेवकैः ।
 कर्मकरादिह्यपिभिरनेकैर्जनपूरिते^४ ॥
 षड्दे स्रौटे क्षेमे राज्ये^५ जनैश्च परिपूरिते ।

१ A सुष्टुञ्च । २ A चिजतलेन । ३ D omits पौरैश्च ।

४ D अनेकजनपूरिते ।

५ D क्षेमराजे ।

अनेकैर्मङ्गलैर्युक्ते सप्तऋतैः प्रपूरिते ॥
 इत्थं गुणमयैर्युक्ते एक विख्यात ब्राह्मणः ।
 पत्न्या सह समायुक्तः अग्निहोत्री जटी प्रती(ति)॥
 चतुर्वेदाङ्गविज्ञाय ब्रह्मज्ञानविदाम्बरः ।
 सर्वेषां वेदशास्त्राणां पितामहमिवस्थितः ॥
 तस्यां नगर्यां^१ राज्ञश्च सः^२ सद्गुरुः पुरोहितः ।
 सर्वेषामपि कर्माणां^३ प्रसिद्ध भवति सदा ॥
 तस्य सुधर्मपत्न्या च एकं पुत्रं प्रसूयते ।
 द्वात्रिंशलक्षणधरं अग्नीतिव्यञ्जनैर्युतम् ॥
 सर्वलक्षणसंयुक्तं सर्वज्ञञ्च जगद्गुरुम् ।
 त्रिसाहस्रे महालोके क्षीरनिधौ चन्द्रमा इव ॥
 देवानां च मनुष्याणां प्राप्ता सर्वज्ञनायकः ।
 देवदेवाधिदेवानां पितामहमिवस्थितः ॥
 दुम्नील^४वृषभमाश्रित्य सर्वज्ञज्ञान प्रापितम्^५ ।
 देवानां च मनुष्याणां तथागतो जगद्गुरुः ॥
 नाम तस्य भर्षमुनिः^६ कनकेन समद्युतिः ।
 ज्ञानीनां^७ श्रावनायोऽसौ शुभपत्रे तु^८ चन्द्रमा ॥

१ D तस्या नगर्यां ।

२ D omits सः ।

३ D विराणां ।

४ B इम्बिल, D दुम्बिरं ।

५ A सर्वज्ञज्ञानेन प्रापितम् ।

६ D तस्या भर्षमुनिः ।

७ D ज्ञानिनां ।

८ A omits तु ।

स्वर्गलोके विग्रेषेण मर्त्यलोके विग्रेषतः ।
 धर्मदेशकनाथोद्यौ सर्वज्ञस्य^१ जगद्गुरुः ॥
 पातालेषु च पापीनां रक्षक गुह्यायकः ।
 इत्थं सस्वयलोकेषु देवे मर्त्ये पाताले ॥
 जगदानन्दकालेन(ए) ख्यातस्य कनकमुनिम् ।
 सुधर्मराजो नामोहं नामार्थेन च सादृशम् ॥
 सुधर्माणां राजकल्पे भवामि तस्य श्रेवकः ।
 पिण्डपाचादिपूज्यैश्च ग्रथनासनभैषजैः ॥
 १[सङ्गभोज्यादिपूज्यैश्च ग्रथनासनभैषजैः ।]
 सङ्गभोज्यादिपूज्यैश्च तच्छ्रेवक भवान्यहम् ॥
 शोभावत्यां जगर्ष्यां च यदा ज्ञात जगद्गुरुः ।
 कनकमुनीति नाम कनकेन च सादृशः ॥
 तस्य शिष्य अभूत्साहं सुधर्मराज आख्यया ।
 यत्र गुरुः प्रमच्छति^२ शिष्यैस्सह त्रिलोकियु ॥
 तत्र तत्र प्रमच्छामि कनकमुनेः पृष्ठतः ।
 अनेकैर्भिर्बुभिक्षुषीभ्युपाग्रक उपाशिकैः^३ ॥
 स्वविरहविरहैस्साङ्गं राजामात्यसपौरजैः ।
 ब्रह्मभिः क्षत्रिधैर्वैश्यैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ॥
 ग्रामजैः^४ पट्टनजैश्च अन्यत्र देशजैरपि ।

१ D सर्वज्ञस्य ।

२ B D omit this line.

३ D प्रमच्छन्ति ।

४ A उपाशिकैः ।

५ D ग्रामजैः ।

दिग्निजैश्च विदिग्निजैः नानादेशजजातिभिः ॥
 मयापि त्रिष्वगणैश्च साङ्गं तत्रागत गुरुः ।
 कश्चिद्देशेषु देशेषु जाचां कृता^१ क्रमेषु च ॥
 धर्मापदेशकं कृत्वा क्रमेषु च तत्रागतः ।
 श्रीशम्भुदर्शनं कृत्वा गुरुणा च प्रपूजितम् ॥
 पुष्यैर्धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यैः पाठकैः ।
 धारणौ^२ भाषणै स्तोत्रैः चकार स्तुतिमादरम् ॥
 पञ्चाङ्गैश्चापि अष्टाङ्गैः प्रणिपत्य प्रदक्षिणाम् ।
 ततः पश्चात् पुनः नाकं त्रिष्वैस्सह प्रगच्छति ॥
 क्रमेण च चतुरांजं ततोऽपि त्रयस्त्रिंशके^३ ।
 इन्द्रस्य भुवने रम्य धर्मं देशयति नायकः ॥
 इन्द्रेण सह सर्वैश्च देवताभिः^४ परिवृतः ।
^५धर्मं देशयामास कनक मुनिनायक ॥
 सुधर्मराजो नामोऽहं भवामि स्म इत्थं यदा ।
 बोधिसत्व सदाशक्तः तदारोधनतत्परः ॥
 तदा गुरोः प्रसा(शा)दाच्च दर्शयामि स्वयम्भुवम् ।
 मञ्जुदेवं गुरुश्चापि वन्दयाम्यत्र च मुदा ॥
 वाराणस्यां नगर्यां च विहारे यत्र स्थान्तिके ।
 तदा विक्रमश्रीलसि^६ विहारे वसदुत्तमः ॥

१ B कृतां ।

२ B धारणौ ।

३ D त्रयस्त्रिंशके ।

४ A देवताधिः, D देवताधि ।

५ B धर्मश्च ।

६ D विक्रमश्रीलस्य ।

धर्मश्रीमिचो नामोऽथं मिचुः पण्डितकक्षुकः^१ ।
 धर्मं दिदेशयामास नामसङ्गीति च कथाम् ॥
 ब्रह्मभिः चञ्चि(ञ्चौ)र्धैर्वैश्विः इष्टैश्च अन्वजातिभिः ।
 सर्वश्रित्यैर्नक्षत्राङ्गैः पर्वतकृत्वा काश्यामपि ॥
 अचञ्चैरन्यजैर्वापि देशैर्वापि मञ्जु^२रपि ।
 अनेकैर्मानुषैर्वापि पर्वतकृत्वा च मञ्जु^३द्वे ॥
 व्याख्यात्य नामसङ्गीति(तिं) नाद्या सादरमुत्थितः ।
 द्वादशाक्षर अर्चानि जातो वक्तुर्न शक्तधीः ॥
 ततः चिन्तापरो जातः श्रुतपूर्वमनुस्मरन् ।
 इतोऽस्युत्तरदिग्देशे मञ्जुश्रीनाम पर्वतः ॥
 ख्यातः पञ्चश्रीर्वशात् बोधिसत्वो गुणोद्दधिः ।
 मञ्जुश्रीस्तत्परं ज्ञात्वा गत्वा पृच्छामि चिन्तायन् ॥
 चीनप्रदेशकैराज्ये अनेकैः जनपूरितो ।
 नानामङ्गलसम्पूर्णं ऋद्धे स्कीते^४ मगोरमे ॥
 अनेकैर्वि(वि)द्याभिर्युक्ते मञ्जुश्रि(श्री)य प्रसा(शा)दतः ।
 त्रिसाहस्रमहासौके विद्याया प्रतिपूरिते ॥
 आध्यात्मं च यथाध्यामं अष्टमाभै(भिः) सुविस्तरे ।
 सप्तभिः परिखाद्यत्य महाप्रमाणराष्यके ॥
 कुर्कुट^५ सव्यातमात्रेण धामैर्देशैः प्रपूरितै^६ ।

१ D मिचुकक्षुक० । २ B omits ग्रामजैः । ३ A अन्येकैः ।

४ D मञ्जुश्रीं तत्परं । ५ D ०सम्पूर्णं ऋद्धे स्कीटे ।

६ D ०कुर्कुट । ७ A पूरिते ।

पट्टनैर्भैर्गमैरात्रै राजधानिभिः पूरिते ॥
 ईदृशं गुणमयं राज्यं चैकोक्तोऽपि सुदुर्लभम् ।
 त्रिषाहस्रे महाशोकोऽमरावतीमिवस्थितम् ॥
 तस्या नगर्याभ्यन्तरे^१ सुराजधानिप्रदेशके ।
 पञ्चश्रीर्षनामगिरिं पञ्चरत्नमयेर्द्धतम् ॥
 तस्योपरि हृदमेकं तन्मध्ये सुप्रसादकम्^२ ।
 मञ्जुत्रियं जगन्नाथं पत्नीभ्यां सह संस्थितम् ॥
 अतीतैश्च प्रत्युत्पन्नैर्जिनैरपि प्रसंसितम् ।
 तस्मिं गुरौ मञ्जुदेवे द्रुतं गत्वा पृच्छाम्यहम् ॥
 नाथेन मञ्जुदेवोऽथ मञ्जुश्रीप्रतिरूपजः ।
 त्रिषा सप्तत्या गुणेनापि तस्माद्दृशं न हि कश्चित् ॥
 आवकानामपि नाथ प्रत्येकानां तथैव च ।
 महायानानां सर्वेषां विद्यानां गुरुःसिद्धकः^३ ॥
 भिक्षुणां भिक्षुणीनाञ्च उपाश्रिकानां तथैव च ।
 उपाश्रिकानां सर्वेषां विद्यानां नाथ स्थापितम् ॥
 तन्त्रानामपि नाथश्च पौराणिकानां तथा ।
 ज्योतिषाणाञ्च नाथोऽसौ श्रीषधीनां तथैव च ॥
 चतुर्वेदादिशास्त्राणां नानाभाषिकानामपि ।
 लोकोत्तरादिगाथानां प्रज्ञापारमितार्थकः ॥
 देवानामपि दैत्यानां गन्धर्वाणां तथैव च ।

१ D D तस्यां नगर्यान्तरे ।

२ D सुप्रसादकं ।

३ D गुरुसिद्धकः ।

अक्षरादीनां सर्वेषां नानाभाषासुविद्गुरुः ॥
 देवासुरमनुष्याणामचराणाङ्गुरुः अपि ।
 अन्येषामपि विद्यानां गुरुश्चासौ त्रिलोकिषु ॥
 रत्नाकाराणां नाथोऽसौ स्वर्णकाराणां तथैव च ।
 लोहकाराणां शिष्यानां सर्वविद्यानां तथैव च ॥
 वाणिजानां^१ ह्यवीणाञ्च तुलानाञ्च तथैव च ।
 न्ययानां उ(द्ध)द्वाराणाञ्च उत्क्षेपानां तथैव च ॥
 सर्वेषां काष्ठकाराणां मृहकाराणां तथापि च ।
 कर्मकराणां सर्वेषां विम्बकर्मा इव स्थितः ॥
 चित्रकाराणां^२ लेखिणां क्षिपिकर्म प्रकारिणाम् ।
 नानादेशजभाषाणां गुरुनाथः प्रसिद्धकः ॥
 तस्य पत्नीद्वय^३श्चासौद्वरदा मोचदापि च ।
 केग्रिन्युपकेग्रिन्यौ प्रतिरूप्यौ प्रस्थापिता ॥
 देवीनामक्षराणाञ्च किञ्चरीणां तथैव च ।
 नागीणां दैत्यस्त्रीणाञ्च गुरु माता प्रकीर्तिता ॥
 ब्राह्मणीनां क्षत्रिणीनां वैश्यनीनां तथैव च ।
 शूद्रानीनाञ्च सर्वासां विद्या माता प्रकीर्तिता ॥
 तन्नुवस्त्रकारीणाञ्च नानासुवस्त्रकारी(रि)णाम् ।
 दूष्यासु वस्त्रकारीणां गुरु माता प्रद्विरिता ॥
 सर्वेषां नारिविद्यानां नर्त्तकीनाञ्च गानिनाम्^४ ।

१ D वाणीजानां ।

२ D चित्रकालानां ।

३ D तस्या पत्न्यद्वयः ।

४ D गानिनां ।

शिष्यकर्त्तृकरादीनां विद्या माता प्रकीर्तिता ॥
 मानूष्याणाञ्च सर्वेषां मञ्जुदेव जगद्गुरुः ।
 १ सर्वास्तपि च विद्यासु मञ्जुश्रीमिव संस्थिताः ॥
 मानुषीणाञ्च सर्वासां वरदा मोक्षदा अपि ।
 सर्वासां नारिविद्यानां केश्रिणी उपकेश्रिणी ॥
 मञ्जुदेव जगन्नाथ वरदा मोक्षदा सह ।
 यत्र स्त्रियाश्च गच्छामि पृच्छामि च अर्थकम् ॥
 नामसङ्गीतिव्याख्यानं द्वादशोत्तर अर्थकम् ।
 श्रुत्वा च मनसि धृत्वा तत्र गन्तुं च निश्चयम् ॥
 तस्मिन्काशे कर्कशूच्छन्द^१ नाम्ने तिष्ठति नाथकः ।
 येन येन मार्गेषाहं गच्छामि कतिभिर्दिनेः ॥
 कतिमासैः कतिपक्षैः कतिवर्षैः सञ्जापथिष्यति ।
 चीनदेशे पञ्चशीर्षे^२ गच्छामि निश्चयं द्रुतम् ॥
 येन दिग्ना च मार्गेण गच्छाम्यहं यत्र सुखम् ।
 इति निश्चित्य धर्मश्रीं प्रस्नानञ्च चकार सः ॥
 दिनेः पक्षैः क्रमेणैव अत्र नेपासमण्डले ।
 समायातः स धर्मश्रीं^३ भिक्षुः पण्डितकञ्चुकः ॥
 क्रमेण विषयान्तञ्च नेपासञ्च विशेषतः ।
 प्राप्तवान्शोऽपि यत्राञ्च धर्मश्रीं नाम पण्डितः ॥

१ D सर्वास्तपि च विद्यासु मञ्जुश्रीमिव संस्थिता ।

२ D कर्कशूच्छन्द ।

३ D ०शीर्षे ।

४ D सद्धर्मश्री ।

प्रथमं श्रीखयम्भं च दर्शनं प्राप्तः च भिक्षुकः ।
 ततः पुण्यैश्च भूपैश्च गन्धैर्वेद्यदीपकैः^१ ॥
 क्लृप्तमूलादिभिर्ध्यागैः पूज्ययोग्यैश्च विस्तरैः ।
 पूजयामास भावेन धारणीस्तोत्रपाठकैः^२ ॥
 कश्चित्पद्मप्रणामेन अष्टाङ्गेषापि च मुदा ।
 श्रेययामास भावेन खयम्भं जगदीश्वरम्^३ ॥
 लोकोत्तरादिभावैश्च विविधैर्भाषणैरपि ।
 स्तोत्रयामास भावेन धर्मश्रीमिचभिक्षुकः ॥
 पुनः पुनः प्रदक्षिणां कारयामास शम्भुवम्^४ ।
 धर्मश्री नाम भिक्षुश्च भिक्षुपण्डितकक्षुकः ॥
 ततः सोऽपि शम्भुस्त्वानादुत्तराभिसुखं गतः ।
 क्रमेण विषये तस्मिन्प्राप्तवाप्तोऽपि यत्नतः ॥
 अथ मञ्जुदेव नाथ ज्ञानवान्कस्य दूरतः ।
 पद्माभिज्ञानस्यज्ञानेन ज्ञालैवमिह तिष्ठति ॥
 दिव्यचक्षुश्च श्रोतश्च प्राणश्चै(चै)व परचित्तकम् ।
 पूर्वनिवासाज्ञानश्च श्रेयश्च पद्माभिज्ञकम् ॥
 भूतं भविष्यं वर्तमानं अतीतानागतमपि ।
 तत्सर्वं सख्यजायति मञ्जुश्री परम^५गुरुः ॥
 देवदेवाधिदेवानां नाथ नाथ जगद्गुरुः ।

१ D मन्त्रवैवेद्यदीपकैः । २ D •पाथकैः । ३ D खयम्भजगदीश्वरं ।

४ D संभुवं । ५ D परमो ।

पितामहादिदेवानां पितामहमित्युच्यते ॥
 सर्वविद्यानां नाथोऽसौ सर्वज्ञानां तथा अपि ।
 षट्शस्त्रादिवेदानाञ्च चतुर्वर्णा^१मपि वेदजाम् ॥
 सर्वेषामपि विद्यानां नाथ नाथ जगद्गुरुः^२ ।
 मञ्जुश्रीगुरुसादृश्यं^३ चैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ॥
 इत्थं चैलोक्यनाथेन पश्यति^४ दिव्यचक्षुषा ।
 पञ्चाभिन्नो मञ्जुदेव ज्ञातवान्दूरतश्च तम् ॥
 अथ मञ्जुदेव नाथ तदागतं प्रजानितम् ।
 तस्माच्च मञ्जुदेवेन षड्विज्ञानञ्च संज्ञितम् ॥
 समृद्धिदर्शनार्थञ्च माययेत्यं विनिर्भितम् ।
 गार्होत्तनोग्ररौ द्वाभ्यां हरं भूमौ न्यवाहयत्^५ ॥
 मञ्जुश्रीदेवमाचार्यं दृष्ट्वात्स च दूरतः ।
 धर्मश्रीनामभिमुख्यं दृष्ट्वात्प्रातश्च संग्रयम् ॥
 अयं नहि च मानुष्या देवो भवति केवलम् ।
 मनुष्याणामिदं^६ षड्विं कस्मिञ्चित् भुवने नहि ॥
 इति दृष्ट्वा विचिन्थोपि धर्मश्री नाम पण्डितः ।
 कदाचिदपि न श्रुतं दृष्टमपि पुनः कथम् ॥
 भूतेषु वर्त्तमानेन कथिते बौद्धशास्त्रके ।
 कस्मिञ्चिद्दृष्टं न श्रुतं [इत्थं षड्वि च प्रापितम् ॥]^७

१ B चतुर्वेदामपि । २ D जगद्गुरुं । ३ D ०गुरुणा दृश्यं ।

४ D पश्यन्ति । ५ D न्यवाहयेत् । ६ D मानुष्याणां ।

७ B omits the portion bracketted.

इत्थं षडङ्गं च संप्राप्तं देवलोकेषु गौरवम् ।
 स्वर्गलोके विशेषेण नोक्तञ्च पूर्वपण्डितैः ॥
 शार्दूलकेशरी^१दाभ्यां हरं भूमौ व्यवन्धतः ।
 विष्णुना न समर्थायं षडङ्गि च सम्प्रकुर्वतः ॥
 विष्णुना अपि देवेन वृषाभ्यां हरं समहन् ।
 कृषिभूमौ विशेषेण हरञ्चापि न्यवाहयन् ॥
 हरिणापि च देवेन यद्वद्वत्त्वं न्यवाहयत् ।
 मानुषैः(ऋः)रपि सर्वैश्च तदत् कृषिं च कारितम् ॥
 मानूष्याणामपि लोके मनुषीणां^२ चापि कुतः ।
 इत्थं षडङ्गं च संप्राप्तं कथं देव न उच्यते ॥
 अवश्यं भवति देवः सर्व(ज्ञ)ज्ञः सर्वविद्गुहः ।
 तेन च पुरुषेणापि मञ्जुश्रि(श्री)यं न जानति ॥
 इत्थं विचिन्त्य धर्मश्री आजगाम तदभिकम् ।
 हरधृतकृषिकस्य पृच्छामि मनसि कृतम् ॥
 भो महानृद्धिपुरुष कश्चित्मार्गं च देशसि ।
 उत्तरापथमार्गं गमनाय चीनदेशकम् ॥
 केन दिशेन^३ मार्गेण उत्तरापथं गम्यते ।
 चीनदेशे मञ्जुश्रियं मया^४ कृताय दर्शनम् ॥
 तं प्रपृच्छामि यत्नेन मार्गश्रवणलक्षणैः ।

१ D केशलि । २ D मानुषीनां । ३ D दीशेन...पथ गम्यते ।

४ D महा ।

इत खानात् कियदूरं मञ्जुश्री नाम पर्वतम् ॥
 कतिदिनेः पश्चैर्मासैः कतिवर्षैः(र्वैः)सुदूरकम् ।
 केनापि च प्रकारेण गम्यते भवति श्रुतम् ॥
 निर्द्देश्यतु तं मार्गं येन प्राप्ता भवामि तत् ।
 तेन मार्गश्च दृष्टं मे भो महानृद्धिप्रापकः ॥
 भवतश्च प्रसादाच्च मद्यं कृपां दद्याद्गुरुः^१ ।
 केन केन प्रकारेण गच्छाय ब्रूहि सत्यभो ॥
 एवमुक्ते अपि यद्य मञ्जुदेव जगद्गुरुः ।
 धर्मश्रीमिचं(च) भिक्षुश्च आजगाम प्रफुल्लितः ॥
 भो धर्मश्रीनाम भिक्षुः त्वया श्रुतं वचाम्यहम् ।
 मञ्जुदेवस्य^२ नाथस्य पन्थानं नगरमपि ॥
 इतस्खानात् महानूरं^३ पन्थानमतिदुष्करम् ।
 कतिवर्षैश्च मासेन भवता च इति श्रुतम् ॥

अपि च ।

हिमालयमपि मार्गं हिमेन च सुपूरितम् ।
 तस्मादपि च शीताच्च महद्दुःखश्च पन्थकम्^४ ॥
 गङ्गरथुक्तपन्थानमतिदुःखं महत्तरम् ।
 वक्रपन्थं अतिदीर्घं अतिघोरं सुशीतलम् ॥
 तस्माच्च कार्ष्णादेव ग्रामयिं^५ च विनापि च ।

१ D कुलः ।

२ C मञ्जुश्रीदेवस्य ।

३ D महादूरं ।

४ D पञ्चकं ।

५ A D ग्रामयिं ।

कथं त्वयाच गन्तव्यं मयोक्तञ्च तुभ्यं किलः ॥
 इति ज्ञात्वा त्वया सद्य रात्रि एक विघ्नेषतः ।
 मयि वासकुरु भिक्षो वषामि तद्धितार्थकम् ॥
 इत स्नानादेकवर्षात् सम्प्राप्तं चीनदेशकम् ।
 इति ज्ञात्वा त्वया सद्य वासं^१ मम मन्दि(ण्डि)रे ॥
 भो प्राञ्जनक^२ भिक्षो किल दूरात्^३ त्वमागताः ।
 अतिखेदञ्च प्राप्तोऽसि चिह्नमि मुखमण्डलात् ॥
 केनार्थमागतो भिक्षु किमागमनं प्रयोजनम् ।
 अतिदूरं दुष्करम्यान्धं घोरं भवता^४ वाञ्छितम् ॥
 कुरु प्रातस्त्वमुत्थाय स्वाभिप्रायं कुरु त्वया ।
 यत्कार्यं यस्तने कृतं^५ तत्कार्यं कुरु ग्रीष्मकम् ॥
 एवमुक्ते कविर्भिक्षु धर्मश्री नाम वीरकः ।
 तुष्णीम्भावात्परं जातं भवेदनुमतञ्च तत् ॥
 निमग्नितमिदं मत्वा मञ्जुदेवे जगद्गुरौ ।
 धर्मश्री नाम भिक्षुर्हि मनसा स्त्रीकृतं परम् ॥
 मञ्जुदेवोऽपि सर्वज्ञः परचित्तज्ञानपरः ।
 धर्मश्रिया च भिक्षुणा स्त्रीकृतं जातं सहुरः^६ ॥
 इत्थं ज्ञात्वा मञ्जुदेव हलं ग्रीष्मं प्रमुच्यति ।
 त्वया तत् सिंहगार्हूलौ ऋद्धा^७न्तर्द्वापयन्ततः ॥

१ D वासं च ।

२ B प्राञ्जनक ।

३ B कियदूरात् ।

४ D पाथं घोरं भवति ।

५ D कृत्वा ।

६ D जात सदगुरुं ।

७ D ऋद्धा ।

अथापि सिंहशार्ङ्गलौ मञ्जुदेवप्रभावतः ।
 स्वपथादपि सुग्रीभ्रं चाग्नद्वान् भवेदपि ॥
 साङ्गस्यमपि तत्रैव स्थापयामास सहुदः ।
 ज्ञानादपि कृतं पश्चात् ज्ञानभूमि प्रद्विरिता ॥
 ज्ञानीनां^१ ज्ञाननाथेन मञ्जुदेवेन शासिना ।
 ज्ञानेनापि कृतात् पश्चात् ज्ञानभूमि प्रकीर्तिता ॥
 इदानीं तद्दुवि स्थाने ब्रह्मैश्वर्यैरपि ।
 वैश्वैश्च शूद्रकैर्वापि अत्र नेपास्यवासिभिः ॥
 देवजैर्याम(मि)जैर्वापि अत्रजैरन्यजैरपि ।
 देवैर्नागैश्च सर्वैश्च मञ्जुश्रीकृष्णभूरिति ॥
 न तद्दृष्टि भुं वल्लि प्रावानामिति कथ्यते ।
 अत्रजैरन्यजैः सर्वैर्विख्यातद्यौकशैरपि ॥
 स्वर्गं मर्त्यं च पाताले देवासुरमनुष्यकैः ।
 मञ्जुदेवकृष्णभूमिं^२ विख्याता च त्रिलोकिषु ॥

अपिच^३ ।

मञ्जुदेवेन गुरुणा केनेत्यं कृषिकारितम् ।
 नेपास्यवासिभिर्लोकैर्न ज्ञाता ज्ञाताय अपि^४ ॥
 पूर्वैश्चवासिभिर्जनैर्न ज्ञातं कृषिकर्मकम्^५ ।
 मञ्जुदेवप्रसादाच्च तत्र लौकै प्रजानितम् ॥

१ D ज्ञानिना । २ D भूमि । ३ D omits अपि च ।

४ D न ज्ञाताय मुदा अपि । ५ D कर्मिकं ।

ततः प्राञ्जणेन^१ सार्द्धं मञ्जुदेव जगद्गुरुः^२ ।
 येन श्रीशङ्खुमार्गेण तेनापि खं(ख)गृहं ययौ ॥
 अथ मञ्जुदेवः(व) शास्ता श्रीस्वयम्भू जगद्गुरुम् ।
 प्रथमं दर्शनं कृत्वा ततस्तस्मै प्रणामकम् ॥
 पञ्चाष्टाङ्गेन योगेन प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 अथः सप्तः पञ्चवारं प्रदक्षिणां(णा) कृतं मुदा ॥
 गाथाभिस्तंक्तैर्वापि धारणीभिश्च भाषजैः ।
 विविधैस्तोत्रयामास स्वयम्भुवे पुनः पुनः ॥
 ततः पञ्चाङ्गुर्ध्वत्रिया भिक्षुणापि मुदापि च ।
 श्रीस्वयम्भू जगन्नाथं^३ गुरोः प्रसा(शा)दाच्च दर्शितम् ॥
 पञ्चप्रणामकेनापि अष्टाङ्गेणापिच मुदा ।
 बद्धधा च प्रदक्षिणं^४ पुनः पुनश्चकार सः ॥
 श्रीस्वयम्भू जगन्नाथं प्रणिपत्य च आदरात् ।
 मञ्जुदेवप्रसा(शा)दाच्च स्वयम्भू च प्रदर्शित ॥
 धर्मश्रीमिचभिक्षुश्च मञ्जुदेवस्य पृष्ठतः ।
 यत्र यत्र प्रगच्छति^५ तत्र तत्र स गच्छति ॥
 पञ्चाष्टाङ्गप्रणामाच्च बद्धधा च प्रदक्षिणात्^६ ।
 स्वयम्भुवः(व) सकाशाच्च^७ स्वगृहञ्च प्रगच्छति ॥
 धर्मश्रीमिच भिक्षुश्च तत्पृष्ठतः समागतः ।

१ B प्राक्जनेनहृ ।

२ D प्रकीर्तितं ।

३ D श्रीस्वयम्भुजगन्नाथं ।

४ D प्रदक्षिण्य ।

५ D प्रगच्छन्ति ।

६ D प्रदक्षिणा ।

७ D प्रसादाच्च ।

मञ्जुदेव पृष्ठ गत्वात् मञ्जुदेवं न जानितम्^१ ॥
 मञ्जुदेव च शास्तापि तस्माच्च क्रमेण गतः^२ ।
 मञ्जुश्रीपर्वतगृहं सम्प्राप्तवान्सुदूरतः ॥
 वरदामोचदादेव्यौ दूरेणापि प्रदर्शितम् ।
 एकां स्वर्णकमण्डलुं^३ स्वर्णध्वजारयात्रि(रि)काम् ॥
 इत्थं गृह्य मुदा देव्यौ द्वारे तिष्ठ(ति)तः सादरम् ।
 अर्थं कृत्वा प्रणिपत्य गृहे प्रवेश नायकः ॥
 ततः प्राञ्जणेन साङ्गं मञ्जुदेव^४ गृहं विगत् ।
 यत्र आसनं प्रज्ञप्तं वरदा मोचदा अपि(पिः) ॥
 तत्रविश्य मञ्जुदेवः धर्मश्रिया अपि सह ।
 धर्मश्रीरपि भिक्षुश्च योग्यासने न्यषीततः ॥
 एवं कृत्वा ततः पश्चात् मार्गकृतव्यथाश्रमम् ।
 शान्तात् पश्चात् ते देव्यौ च मञ्जुदेवं प्रपूजितम् ॥
 पञ्चामृतादिभिः पञ्च प्रकुर्वानैस्तुभोज्यकैः ।
 फलमूलादिभिर्भोज्यैर्मञ्जुदेवं(व) प्रपूजितम् ॥
 ततः प्राञ्जणकं भिक्षुं वरदा मोचदापि च ।
 फलमूलादिभिर्भोज्यैश्चकार भोजनं मुदा ॥
 भोजयामास अत्यर्थं गौरवेण स्वादरात्^५ ।
 ततस्तेन 'धौताहस्तौ अपणीतं च पातकम् ॥

१ D न जातिकं । २ D मञ्जुदेवश्च शास्तापि तस्माच्चक्रमे गतः ।

३ D ०कमण्डलं । ४ D मञ्जुश्रीच । ५ D स्वमादरात् ।

६ D धाताहस्तौ अपशीतश्च ।

धर्मश्रीसंज्ञकभिचुः^१ मञ्जुदेवं समागतः ।
 मञ्जुदेवोऽपि सर्वज्ञ धर्मश्रीमिषेण सह ॥
 विविधा मोदनीञ्चापि कथाञ्च भवति^२ प्रभुः ।
 मञ्जुदेव शु(र)हः शास्ता धर्मश्रीमिषमुक्तवान्^३ ॥
 भो धर्मश्रीसंज्ञ मिष केनार्थं त्वमिहागतः ।
 मञ्जुदेवस्य वृत्तान्तं श्रुतं त्वया कथं कथम् ॥
 चीनदेशं महादूरं अतिदुष्करं(र) वत्सकम् ।
 पूर्वोक्तेन मया तुभ्यं ग्रीतेन चातिदुष्करम् ॥
 त्वमागतः कुतः स्वानात् कार्यं ते किं किमस्ति च ।
 तत्सर्वं ब्रूहि मे भिचो प्रागमनार्थकमपि ॥
 मञ्जुदेवोऽपि सर्वज्ञः अस्मिन्काले चीने न हि ।
 कुत्रास्ति कुत्र गतं न ज्ञास्यामि श्रुतमात्रकम् ॥
 इत्थं सर्वेभ्य लोकेभ्य वा(त्ता)त्तां श्रुतं चीनजादपि ।
 अत्र नेपालजं वा(चा)पि मयापि श्रूयतेऽनिशम् ॥
 भवानपि च भो भिचो अतिदुःखेन प्रागतः ।
 कुतोऽपि च सुदूराच्च पन्थानादत्र चागतः ॥
 एवमुक्ते स धर्मश्रीरविज्ञातं च युक्तिकम् ।
 मञ्जुदेवं^४ जगन्नाथमुवाच खट्वत्तिकथाम् ॥
 भो महापुरुष विद्वान् वाराणस्याहमागतः ।
 विहाराद्विक्रमाख्याच्च^५ अत्र नेपालमण्डले ॥

१ D धर्मसंज्ञकभिचुश्च ।

२ D मोदनी चापि कथां च भवति ।

३ D उक्तवान् ।

४ D मञ्जुदेवः ।

५ D विहारा. विक्रमाख्याच ।

अपि च ।

नामसङ्गीतिव्याख्यानं कथयामि पर्षदि ब्रह्मम् ।
 द्वादशाक्षर अर्थानि वक्तुं मया न शक्यते ॥
 पण्डितानां(च) सर्वेषां नाममपि न ज्ञायते ।
 द्वादशाक्षरस्यार्थञ्च वक्तुं ज्ञातुं न शक्यते ॥
 कर्णमुखपरंपरात् मयापि कथञ्चिच्छ्रुतम् ।
 मञ्जुश्रीजगन्नाथ चीनदेशे प्रतिष्ठति ॥
 वाराणस्या^१ नगर्यांश्च प्रायामि अत्र मण्डले ।
 काञ्चोऽपि तोऽसौ सप्तघटितस्य रात्रौ गतः ॥
 सुप्रलापा^२ तयोश्चापि मञ्जुत्रिया प्रजानितम् ।
 धर्मश्रीमिचभिरुच्य मञ्जुदेवेनापि सह ।
 मुखसंरञ्जनीं सुकथां^३ नामाविधां कथामितः ।
 ततो रात्रौ ददौ तस्मै शयनार्थञ्च ^४कोष्ठकम् ॥
 तत्र गत्वा क्षणं सुप्त^५ धर्मश्रीमिच उत्थितः ।
 धर्मश्री(श्रीः) सुकविभिर्भुः मनसि प्राप्तञ्च संशयम् ॥
 अत्यर्थं आश्चर्यं प्राप्तं तेषां च दर्शनेन च ।
 आश्चर्यं^६ पुरुषो यो(य)हि सत्त्वेष्वपि च श्रेष्ठकः ॥
 त्रिसाहस्राधिकसैव तत्स्थानमतिश्रेष्ठकम् ।
 त्रिसाहस्रे महालोके तेन च सा(शा)दृशं न हि ॥

१ D ज्ञान ।

२ D वाराणस्यां ।

३ D सुप्रलापात् ।

४ D मुखसंरञ्जनीं सुकथां ।

५ D कोष्ठकं ।

६ D सुप्तं ।

७ D आश्चर्यं ।

गुणेन च सुवर्णेन तेजसा सु(ग्नि)(ग्नि)यापि च ।
 भविष्यन्ति अवश्यं ते देवाश्च मानवा न हि ॥
 ईदृशं चद्विषंप्राप्तं देवल्लोके न विद्यते ।
 मानवानां कुतो एवं केवलं देवनिश्चयम् ॥
 स्वयम्भु(व)वः प्रभावाच्च नाकादवश्यमागताः ।
 मया चापि श्रुतं पूर्वं स्वयम्भुव कथामपि ॥
 कनकमुनेः प्रशादाच्च वाराणस्यां विशेषतः ।
 श्रीस्वयम्भू जगन्नाथं^१ त्रैलोक्य उत्तमं प्रभुम्^२ ॥
 श्रिया लक्ष्म्या गुणेनापि भुवने नक्षत्रेण^३ च ।
 प्रथमं शशुवः पूज्ये कर्षक इव स्थितः ॥
 मानवं न हि तस्माच्च केवलं देव एव तु ।
 द्वाचिंश(ल)लक्षणधर अग्नीतिव्यञ्जनैरपि ॥
 विराजितं^४सुगात्रश्च देवदेव इव स्थितः ।
 द्वाव(पी)पि पत्नी तस्यासीद्दरदा मोक्षदापि च ॥
 केग्निनीचोपकेग्निन्यौ मञ्जुश्रीरिव संस्थिते(तः) ।
 स्थानमपि च श्रेष्ठं स्वयम्भुवः समीपके ॥
 नन्दनादपि सौन्दर्यं मेरोरधिकगौरवम् ।
 प्रासा(शा)दमपि श्रेष्ठश्च द्वारगवाचतोरणैः ॥
 सुलक्ष्णैस्सुभृषाङ्गं विश्वकर्षकृतमिव ।

१ D श्रीस्वयम्भुजगन्नाथ ।

२ D प्रभू ।

३ D न क्षेत्रेणच ।

४ D विराजितं ।

वैजयन्तमिव प्रासा(शा)दमत्यथं गोभितं ननु ॥
 ईदृशं गुणसम्पन्नं मानवं कुच विद्यते ।
 आगारेऽपि च कूटे च मानवराजके नहि ॥
 बड्ढ(भि)भिः पुष्ट(कै)कैः पूर्णादयं श्रीमञ्जुश्रीरिव ।
 किञ्चिन्न विद्यते नूनमस्मिन् प्रासा(शा)दके न च ॥
 तत्सर्वं लक्ष्मीभिः पूर्णाद्राजगृहमिव स्थितम्^१ ।
 पूर्वकृतमृद्धिञ्चापि महाञ्च^२ कृतमपि ॥
 पश्चादपि च षड्विञ्च आश्चर्य्ययुक्तकं^३ कृतम् ।
 सेवकं शम्भुनाथस्य गृहञ्च असमद्युतिम् ॥
 द्वावपि च तत्पत्नी तौ अप्सरादधिकसुन्दरौ ।
 लक्ष्मी चापि सुसमृद्धं तेजसा असमद्युतिम् ॥
 गुणेन च सहत्तेन सचीगाच इवाभवत् ।
 ईदृशैर्गुणैस्सम्पूर्णं त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ॥
 न च भवति मा(नु)नूय्यः केवलं देव एव च ।
 कथं भवति मानूय्य मे षडि संग्रयं न हि ॥
 अव(शं)श्रु देवदेवाच्च अधिदेवोऽयं सत्प्रभुः ।
^४इति चिन्त्य न युक्तं मे श्रयनं दीर्घकालिकम् ॥
 महर्द्धिकोऽयं भगवान् कथां कां कां वाचिष्यति^५ ।

१ D राजग्रहामिवास्थितं ।

२ D महासुच ।

३ A युक्तक ।

४ D इति चिन्त्यनुयुक्तं मे श्रयनं दीर्घकालिकं ।

५ D कथां कां वाचयिष्यति ।

ष्टणोमि तत् समुत्थाय सकलं सोऽनुसमर्पयेत् ॥
 तद्द्वारमूलमाश्रित्य^१ निभृतस्योपतिष्ठवान् ।
 वाङ्मे च कोष्ठके भिक्षुः मनसा [वचसापि च]^२ ॥
 कर्मणा एकभावेन नि(र्भृ)भृतस्त्राप्यतिष्ठति ।
 यथैव ध्यामिना ध्यानं योगिना च योगं कृतम्^३ ॥
 तथैव वाङ्मकोष्ठे च सोऽपि भिक्षु प्रतिष्ठति ।
 तदभ्यन्तरे कोष्ठे च मञ्जुदेव जगद्गुरुः^४ ॥
 केग्रिन्या उपकेग्रिन्या सह विवेक्य नायकः ।
 ये केग्रिन्युपकेग्रिन्यौ प्रावृतादपि ॥
 मञ्जुश्रिया सह कोष्ठे आश्रये च प्रविशति ।
 यदा प्रविशेदाश्रये ये देव्यौ ते मुदापि च ॥
 मञ्जुदेव जगन्नाथं परमेश्वर्यो स^५ प्रोचतुः ।
 भगवन् मञ्जुदेव त्वं सर्वज्ञानां नाथ गुरुः(रु) ॥
 देवदेवाधिदेवानां सर्वेषां नाथ नाथक ।
 आवां पृच्छावः भवते अक्षयप्राञ्जणकस्य च ॥
 किमर्थेन प्रयोगेण कामार्थं भिक्षुरागतः^६ ।
 केन प्रयोजनेनापि केन कामेन प्रागतः ॥
 केनापि वाङ्महायुक्तेन नो गृहे भिक्षुरागतः ।
 अयं प्राञ्जणकभि(क्षु)क्षुः केनार्थेनागतोऽत्र च ॥

१ D ०मूलमाश्रित्य ।

२ B omits वचसापि च ।

३ D योगिना योगिनीकृतम् । ४ D जगद्गुरुम् । ५ A omits स ।

६ D कामार्थेऽनभिरागतः ।

तत्सर्वं ब्रूहि सन् प्रभो आवाभ्यां प्रीतये मुदा ।
 तस्माद्देग्नात्कुतः स्थानात् कस्माच्च विषयादपि ॥
 कस्माद्द्राव्याच्च आयाति कोऽयं भिक्षुकः प्रभो ।
 वेगश्च भिक्षुभावश्च विहारवासि(ग्रि)नमपि ॥
 नारण्यवासिनमेव^१ शास्तृतस्वश्च भिक्षुकम् ।
 गुणज्ञानेन विद्वान् सः पञ्चाभिज्ञ^२पदं नहि ॥
 प्रापित भवति तस्मात् ज्ञानजड^३पण्डितमिव ।
 अग्नेन वापिना चापि नियमेनापि च तथा ॥
 वेषेण च गुणेनाप्यभिमान^४पण्डितमिव ।
 ५[तस्माच्च भावयुक्तेन^५ आवाभ्यां ज्ञान ज्ञायताम् ॥
 भवतः प्र(शा)सादास्त्राय आवयो इदि संग्रयम् ।
 आवयो इदि सञ्जातादत्यर्थं संग्रयमपि ॥]
 तच्छ्रंग्रयं प्रणाशाय शीघ्रं ब्रूहि च सत्प्रभो ।
 आवाभ्यां प्रीतिकं कृत्वा पुनर्देग्नयसि नायकः ॥
 आवयोः संग्रयं जातं तस्मिन्^६ काले प्रणाशितम् ।
 एवमुक्तेऽपि च सद्यः पत्नीभ्यां प्रीतये मुदा ॥
 मंजुदेव जगन्ना(थ)यं प्रोवाच स स्त्रियावपि^७ ।
 ताभ्यामपि स्त्रेहभावान्तयोवनश्रोतकात् ॥

१ D नारणे वाशिनमेव । २ D पञ्चाभिज्ञा० । ३ D ज्ञानजो ।

४ D ०ज्ञान० । ५ C omits the portion bracketted.

६ D तस्माच्छ्रुभावयुक्तेन । ७ D श्रंग्रयं जातमस्मिन् ।

८ D स्त्रियावपिः ।

इति श्रुत्वा नाथनाथः सर्वज्ञनाथ(यः) सहुहः ।
 १ चिखोकमातरौ देव्यौ शृणोथां वचनन्तरम् ॥
 येनार्धेनागतोऽस्य च महद्दुःखमचिन्तयन् ।
 धर्मश्रीसंज्ञको भिक्षु(वि)र्विहारे विक्रमाख्यके ॥
 वाराणस्यां नगर्याञ्च विशेषैराध्यकेऽपि च ।
 ब्राह्मणेः चचियैस्साङ्गं वैश्वैः शूद्रैस्तथापि च ॥
 अत्रजैरन्यजैस्साङ्गं विहारेऽच पर्वकृतात् २ ।
 अनेकै पूज्यविधिभिः पूजां कृत्वा प्रतिदिने ॥
 नामसङ्गीतिव्याख्यानं कारयामास पण्डितः ।
 नैवापि सोऽर्थं सङ्घके नामसङ्गीतिकस्य च ॥
 नार्थं कर्तुं समर्थोऽभूदक्षरदादशस्य च ।
 वीजस्य मन्त्रतन्त्राणां चतुर्वेदानां तथा ३ ॥
 षष्चान्यान्यपि ४ शास्त्राणां वीजस्य दादशाक्षरम् ।
 अक्षराणां व्याकर्णानां काव्यकोषयोरपि ॥
 अक्षरारणां वैद्यानां चिकित्साज्योतिषयोरपि ।
 मन्त्राणामपि तन्त्राणां सर्वं अक्षराणामपि ॥
 इत्थं सर्वं अक्षराणाञ्च उत्पन्नाद्बीजमुच्यते ५ ।
 प्रज्ञापारमितादीञ्च महायानसूत्रं तथा ॥

१ B त्रिदोष० ।

२ D वचनेनन्तरं ।

३ B पर्वकृतात् ।

४ D तथा अपि ।

५ D षष्चान्यान्यपि ।

६ D अक्षराणां उत्पन्ना वीजमुच्यते ।

अवदानं^१ पुराणञ्च उत्पन्नं द्वादशाचरात् ।
 धारणीस्तोत्रपाठादिस्तोत्रोत्तरादिभाषिकाम् ॥
 अचरा(जा)प्यातशास्त्राणामयं वीज प्रकथ्यते ।
 अतीतैरपि बुद्धैश्च अनागतैः प्रत्युत्पन्नकैः ॥
 सर्वैश्च सर्वज्ञनाथैर्गूढोक्तमस्य अर्थकम् ।
 इत्थं गूढं द्वादशानां अचराणाञ्च अर्थकम् ॥
 अस्यार्थं कर्तुमशक्यात्तं प्रष्टु^२मयमागतः ।
 वाराणस्यां नगर्याञ्च विहारा^३द्विक्रमाख्यया ॥
 यत्र यत्र पण्डितोऽस्ति धर्मश्रीमिच गच्छति ।
 वेदज्ञानां शास्त्रज्ञानां पौराणिकानामेकं(क) न ॥
 ताम्नाज्ञानां पण्डितानामस्यार्थं न प्रजानितम् ।
 दैवज्ञानां चिकित्सानां वैद्यानां सामर्थ्यं कुतः ॥
 पाण्डितानाञ्च सर्वेषामस्यार्थं न प्रजानितम् ।
 तथागतैश्च सर्वज्ञैरस्यार्थं च प्रजानितम् ॥
 कर्क^४च्छन्दो^५ऽपि सर्वज्ञः कालेऽस्मि नाके तिष्ठति ।
 बोधिसत्त्वा महासत्त्वाः अस्य अर्थं प्रजानिकाः ॥
 कर्क^४च्छन्देनापि^६ सह तिष्ठन्ति नाकमण्डले ।
 अद्यास्मिं काले मण्डले सभ्यलोके^७ विशेषतः ॥
 अस्य अर्थं प्राजानकं^८ कश्चिदपि न विद्यते ।

१ A अवदारं ।

२ D सर्वज्ञानार्थैः ।

३ A प्रष्टं ।

४ D विहारा ।

५ D कर्क^४च्छन्दाऽपि ।६ D कर्क^४च्छन्देनापि ।

७ D सत्ये लोके ।

८ D प्रजानेकं ।

मया विना मण्डलेऽत्र अस्य अर्थं न जानकम्^१ ॥
नास्ति तस्माद्दाराणस्याम^२चागतोऽयं भिचुकः ।
कर्णमुखपरम्परात् चीनदेशं गच्छनाय च ॥
मां द्रष्टुं^३ अर्थं श्रोतुञ्च कस्तेन आगतं ह्ययं ।
तेन अहं चक्षुदृष्ट्वा मंजुदेवं न जानितम् ॥
अतिखेदं मया दृष्ट्वा अस्मदावाश^४मन्त्रकम् ।
इति देव्यौ वचः श्रुत्वा प्रोक्तवन्धौ^५ जगद्गुरुम् ॥
अचराणां कथं तेषां द्वादशानां अर्थं प्रभो ।
सत्प्रभो मंजुदेव त्वं सर्वविद्यानां नायकः ॥
द्वादशाचराणां नायं अर्थञ्चापि पुनः कथम्^६ ।
पूर्वमपि न श्रुताञ्च अस्यापि^७ नाममात्रकम् ॥
भवतश्च प्रशादाञ्च श्रूयेथां^८ तस्य नामकम् ।
तेषां अर्थं कथां नाथ द्वादशाचराणि कानि^९ ॥
कुत्र ग्रन्थे अस्ति नाथ शीघ्रं मह्यं दयां कुरुः ।
^{१०}[कियत्प्रकारं गूढार्थं कस्मात्तेषां प्रकाशितम्^{११} ॥
सर्वाण्यपि च शास्त्राणि तस्मादच(ला)राज्यातकम् ।
तत्सर्वञ्च शीघ्रं ब्रूहि आवाभ्यां प्रीतये मुदा ॥
अनुकम्पां आवाभ्याञ्च कृत्वा शीघ्रं दयां कुरुः ।]

१ D न जानिकं । २ A वाराणस्यादत्रागतोऽयं । ३ D मा द्रष्टुं ।
४ A अस्मदावाशा । ५ D प्रोक्तवन्धौ । ६ D कथां । ७ D श्रुता च
अस्यापि । ८ D श्रुयतां । ९ D कथं नाथ द्वादशानि चराणि च ।
१० c omits the portion bracketted. ११ D प्रकाशिकं ।

एवमुक्ते अपि सद्य मंजुदेव जगद्गुरुः ॥
 ताभ्यां प्रोवाच खेहेन तस्य अर्थञ्च साम्प्रतम् ।
 हे देव्यौ अपि तेषाञ्च^१ अक्षराणाञ्च अर्थकम् ॥
 अतिगूढं गूढाङ्गूढं युवाभ्यां प्रीतये अपि ।
 अप्रकाश्य(ग्र)मपि अर्थं युवयोः प्रीतयेऽपि च^२ ॥
 वक्ष्यामि शृणुय युवां रहस्यं परमार्थकम् ।
 अप्रकाशमिदं^३ गोप्यं अन्येभ्यो देश्रितं नहि ॥
 इति कृते युवाभ्याञ्च ददामि अर्थं निश्चयम् ।
 इति सुप्रज्ञापं कृत्वा मंजुदेवः शास्ता गुरुः^४ ॥
 ताभ्यां ददाति खेहेन द्वादशाक्षर अर्थकम् ।
 रहस्यं परमार्थञ्च गूढात्गूढतलमपि^५ ॥
 अकार इकारयोर्जातमेकारञ्च^६ प्रईरितम् ।
 उकार अङ्कारयोर्जातं वङ्कारञ्च इति स्मृतम् ॥
 एकार^७ प्रज्ञारूपी च वङ्कारं पौरुषमिति ।
 प्रज्ञोपायस्वरूपत्वादेवमिति प्रकथ्यते ॥
 ताभ्यामेवाक्षराभ्याञ्च महायानन्त(त)थापि च ।
 चतुर्वेदषष्ठास्त्रञ्च भाष्यं नानापुराणकम् ॥
 आवकमपि प्रत्येकमष्टं(ष्ट) व्याकरणं तथा ।

१ A तेषां ।

२ A प्रीतये अपि ।

३ D अप्रकाशमिव ।

४ D जगद्गुरुः ।

५ D कर्तुं गूढतलमपि ।

६ D एकारञ्च ।

७ A एकाकार ।

प्रज्ञापारमितादिश्च^१ नानाशास्त्रं समुद्भूतम् ॥
 अवदानं जातकञ्च मन्त्रकर्मादि तान्त्रिकम्^२ ।
 तच्छर्वं^३ पुराणञ्च एवंकाराच्छ्रमागतम् ॥
 आल्लिकाल्लितन्त्राणाञ्च सूत्रस्थानं ताभ्यामपि ।
 नानाहृदयमन्त्रञ्च ताभ्यां सर्वं^४ समागतम् ॥
 धारणी(णीं) न्यासमन्त्रञ्च कवचं वीजमन्त्रकम् ।
 एकलक्षदशकोटिश्रवणामपि तथा ॥
 एकलक्षदशकोटिहोत्रं वापि^५ च ग्रन्थकम् ।
 तत्तस्माच्च समुद्भूतादेवद्वारा समागतम् ॥
 इत्थं सर्वगुणैर्युक्तं मेवद्भार^६माद्यचरम् ।
 ताभ्यामपि वीजस्थानादुत्तमं द्वादशाचरम् ॥
 सर्वग्रन्थमचरञ्च द्वादशाचरात्समुद्भूतम्^७ ।
 अन्येऽभ्योप्यचरेभ्योऽपि^८ न द्वादशाचरोद्भूतम् ॥
 एवं गुणमयैर्युक्तं द्वादशमचरमपि ।
 मञ्जुश्रीसृष्टियुक्तेन नामसङ्गीति स्थापितम् ॥
 मञ्जुदेवेन ताभ्याञ्च साङ्गं रात्रिं प्रारापितम्^९ ।
 तच्छर्वं(र्वं) धर्माश्रया च जागरणाच्छ्रुतमिति^९ ॥
 श्रुत्वा तद्वचनं सर्वं रहस्यं सकलं(रं) व्रतौ ।
 हृष्टो मञ्जुदेवोऽयं स्यादिति निश्चयतां ययौ ॥

१ D °पारमितादिश्च । २ D °तान्त्रिकम् । ३ A सर्व्वं ।
 ४ D चापि । ५ D एवकारं । ६ D समुद्भवं ।
 ७ D अन्येभ्यो रक्षणेभ्योऽपि । ८ D प्रारापितम् । ९ D अपि ।

मञ्जुदेवोऽयं सर्वज्ञः अवश्यश्च^१ भविष्यति ।
 अहं कथं न जानामि मूर्खोऽहमिति निश्चयम् ॥
 प्रथमं दौ गार्दूलसिंहौ हलेनर्द्धिं प्रकाशितम् ।
 ततः खपथादपि च सिंहगार्दूलान्तर्हित ॥
 चीनदेशजवृक्षान्तं सर्वं चापि प्रजानित ।
 स्वयम्भूनाथनाथस्य सेवकं परममपि ॥
 गृहमपि सुश्रेष्ठञ्च पत्न्यौ सत्सत्यौ ब्रह्मणो^२ ।
 अहमपि च जानितं मे राज्यञ्च प्रजानितम् ॥
 आवासञ्च^३ विहारञ्च स्थानञ्चापि^४ प्रजानितम् ।
 मत्कार्यञ्च समाज्ञातमागमञ्च जानितम्^५ ॥
 इत्थं सर्वञ्च ज्ञातञ्च मञ्जुदेव^६ कथं नहि ।
 अव(स्थं)भ्यं देवदेवोऽयं मञ्जुदेवः स^७ सहुरः ॥
 मंजुश्रीरपि सर्वज्ञः सर्वज्ञानप्रकाशकः ।
 तेजेनापि गुणेनापि श्रिया चापि पराजिता^८ ॥
 वरदापि च देवी च^९ वरदाता माता इव(वः) ।
 श्रिया कृत्स्न्या गुणेन केशिनीव सुसंस्थिता ॥
 मोक्षदापि च देवी च मोक्षदा माता इव ।
 तेजसा च गुणेनापि उपकेशिनीव स्थिता^{१०} ॥

१ B अवश्यञ्च ।

२ D ब्रह्मणोरपि ।

३ A D आवासञ्च ।

४ D स्थानञ्चापि ।

५ D प्रजानितं ।

६ D मञ्जुदेव ।

७ A omits सः ।

८ D पराजितः ।

९ A omits च ।

१० A सुसंस्थिता ।

केचिन्नुपकेचिनीभ्यां मञ्जुश्रीयं जगद्गुरुः ।
 चिदाहस्रमहालोके यदन्तिष्ठति नायकः ॥
 तद्वदपि अयं विद्वान् वरदामोक्षदाभ्यां सह ।
 स्थित्वात्र मण्डले च मञ्जुश्रीरिव संस्थितः ॥
 मञ्जुश्रीरपि नाथश्च सर्वविद्यानां नायकः ।
 अक्षर सर्वग्राह्याणां शिष्यविद्यानामपि^१ ॥
 धन्वादिशरविद्यानां खड्गादयानां तथा ।
 तुलाद्युद्धारविद्यानां रत्नलक्षणाणामपि^२ ॥
 हस्तादिहृषिविद्यानां सर्वविद्यानाञ्च तथा ।
 गीतादिगाणविद्यानां मृदङ्गादयानां तथा ॥
 कांश्यादिषष्टसुविद्यातुर्यादिसुखवाद्ययोः ।
 एतेषां सर्वविद्यानां मञ्जुश्रीरिव संस्थितः ॥
 द्वयोऽपि ससत्यौ ब्रह्मणो स्त्रीविद्यानां माता इव ।
 वक्ष्यपट्टादिविद्यानां सूत्रकृदादिनामपि ॥
 इत्यादिभिश्च अन्यैश्च नानाविद्याभि पूरितात्^३ ।
 इति गुणा सुसंयुक्ता मञ्जुश्रीरिव संस्थिता ॥
 इति विचिन्व्य धर्मश्रीरासनादुत्थितेन च ।
 तस्मै प्रणामं विदधे अष्टाङ्गप्रणतिं मुदा ॥
 धरसा मनसा दृष्ट्वा वचसा शिरसा तथा ।
 पद्भ्यां कराभ्यां जानूभ्यामित्यष्टाङ्गैस्सुसंयुतम् ॥

१ D °विद्याचनामपि ।

२ A रत्नलक्षलक्षणाणामपि ।

३ D °विद्याभिपूरिता ।

तस्य कोष्ठस्य द्वाराच्च बहिरये प्रतिष्ठति ।
 इत्यष्टाङ्गैस्सुसंयुक्तः संस्थित भिचुः पण्डितः ॥
 एकचित्तेन मनसा मृतकमिव संस्थितः ।
 ऋजुकायमञ्जुस्त्रिभुवः शयनमिव संस्थितः^१ ॥
 अधोमुखेन संस्थित्वा तत्कोष्ठे द्वारस्य बहि ।
 ततः प्रभाते उत्थाय वरदा मोचदापि च ॥
 उद्घाटयामास तदा कपातं^२ दृष्टवन्तौ तत् ।
 द्वारोये निपतितं दृष्ट्वा निवर्त्तयथ^३ सत्वरम् ॥
 निवेदयामास द्रुतं प्रभवे विदिताय च ।
 भगवन् प्राङ्गुनो द्वारेऽस्याये सुप्तोस्ति किं पुनः ॥
 जीवत्यथ मृतो वासौ न ज्ञायतां निरूप्यताम् ।
 श्रुतेति वचनं तयो मञ्जुदेवोत्थितः परः ॥
 समेत्य तं द्वारमूलं उद्घाटय^४ कपातकम् ।
 यत्र स्थाने धर्मश्रीश्च मित्रं तिष्ठति भिचुकः ॥
 तत्र गत्वा मञ्जुदेव धर्मश्रीमित्रमुक्तवान् ।
 हे धर्मश्रीमित्र भिचो उत्थितमुत्थितमिति ॥
 मञ्जुदेव जगन्नाथ धर्मश्रियमुवाच सः ।
 हे भिचो धर्मश्रीमित्र केनार्थमत्र संस्थिता ॥
 कस्यार्थञ्च कस्मात्कार्यादित्यन्तिष्ठसि त्वमपि ।
 ततः मञ्जुदेव प्राप्ता धर्मश्रीमित्रभिचुकम् ॥

१ D संस्थितः ।

२ D उद्घाटयामास तदा कपातं ।

३ A निवर्त्तयथ ।

४ A उद्घाटय कपातकं ।

हस्तेन हस्तं संगृह्य उत्थानञ्च कृतमपि ।
 उत्थितमुत्थितं भिक्षो किमर्थमत्र तिष्ठसि ॥
 आश्वासं कारयामास मञ्जुदेव जगद्गुरुः ।
 एवमुक्तेऽपि च सद्यः मञ्जुदेव जगद्गुरुः ॥
 धर्मश्रीमिचमामग्व्य तचासने निषीदति^१ ।
 अथ भिक्षुः समुत्थाय अष्टाङ्गैः प्रणते नतः ॥
 धर्मश्रीभिक्षुश्च नमयामास तं गुरुम् ।
 दग्धनखाञ्चलिं वापि शिरसि संवहस्यपि^२ ॥
 पञ्चप्रणामकेनापि प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 त्रयश्चापि प्रदक्षिणां क्रमेषु च कृतादपि ॥
 पुनः पुनः प्रणिपत्य अञ्चलिं(लि) शिरसा वहन् ।
 यत्र मञ्जुदेवश्चायं समुखं तत्र संस्थितम् ॥
 भुवि सव्य^३जानूं स्थाप्य अञ्चलिं शिरसा वहन् ।
 नमितं कारयामास अत्यर्थं गुरुपादयोः ॥
 पुनर्विज्ञापयामास मञ्जुदेवं जगद्गुरुम् ।
 मञ्जुदेव जगन्नाथ न जानामि भवान् गुरो ॥
 वरदामोक्षदे देव्यौ मातरावपि च तथा ।
 ममापराधं क्षमध्वं देव नाथ गुरो त्वया ॥
 गुरुमातरौ हि सद्य क्षमेयां क्षमेयां मयि^४ ॥

१ D न्यषीदति ।

२ A शिरसि संवनमपि, D शिरसी संवनमपि ।

३ A सर्वा ।

४ D क्षम्यथां क्षम्यथामपि ।

तत्क्षणात् मनसा वचसा कर्मणा च पुनः पुनः ।
 विज्ञापयामि नाथेषु अनुकम्पामयि^१ कुरु ॥
 इत्थं सः प्रोवाच गुरुं मञ्जुदेवमिदं वचः ।
 धर्मश्रीनाम भिक्षुश्च शिरसा च प्रणामकात् ॥
 हे भगवन् मञ्जुदेव मम भाग्यं^२ प्रलभ्यते ।
 विशेषेण च अत्रापि नेपालमण्डलेऽपि च ॥
 महाचीने गमनञ्च अस्मिन्काले ममास्ति च ।
 भवतश्च दर्शनाच्च गमनञ्च कृतेन हि ॥
 मम भागेण च प्राप्तं तत्र भगवान् परमार्थवित् ।
 मया कृतं हे भगवन्ना^३मसङ्गीतिकस्य च ॥
 द्वादशाक्षरमर्थञ्च मया वक्तुं न शक्यते ।
 अर्थोपदेशं नियतं देशयितुं प्रदुर्लभम् ॥
 हे मञ्जुदेव सर्वज्ञ द्वादशाक्षरमर्थकम् ।
 शीघ्रं शीघ्रं दयाञ्चापि मङ्गलं देहि पुनः पुनः ॥
 मङ्गलमर्थञ्च हि^४ नाथ सर्वेषाञ्च हिताय च ।
 शीघ्रं देहि तस्यार्थञ्च भवता विस्र(र)म् मा कुरु ॥
 एवमुक्ते ततस्तस्मै मञ्जुदेव उवाच सः^५ ।
 हे धर्मश्रीमित्र भिक्षो त्वया उक्तञ्च पूर्वकम् ॥
 वाराणस्यां नगर्याञ्च विहारे विक्रमेऽपि च ।

१ D अनुकम्पामयि । २ D भाग्य । ३ D भगवान् ।

४ D नही । ५ A स ।

ब्रह्मभिः चचिचैर्वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ॥
 अत्रजेरन्यजैस्त्राङ्गं पर्षत्कृत्वा प्रतिदिने ।
 नामसङ्गीतिव्याख्यानं त्वया पूर्वं कृतमिति ॥
 तत्सर्वञ्च मया श्रुतं भवतश्च मुखादपि ।
 एवमुक्ते मञ्जुदेव धर्मश्रीमिचभिक्षुकः ॥
 मञ्जुदेवं जगन्नाथं^१ विज्ञापितं जगद्गुरुम् ।
 हे भगवन् मञ्जुदेव देवदेव जगद्गुरो ॥
 विज्ञापयामि भावेन भवते च मया पुनः ।
 भो गुरो मञ्जुदेव त्वं मयि कृपां^२ कुरु द्रुतम् ॥
 शीघ्रं शीघ्रं दयां नाथ मङ्गं ददन्तु सहुरो ।
 भो श्रीमञ्जुदेव नाथ मञ्जुश्रीप्रतिरूपकः ॥
 विज्ञापयामि भवति सर्ववृत्तान्तं सहुरो ।
 वरदामोचदे देव्यौ गुरुमातरौ च तथा ॥
^३युवयोपि मया शीघ्रं विज्ञापयामि निश्चयम् ।
 भवद्भिरपि नाथैश्च कुर्वन्तु च मयि कृपाम् ॥
 द्वादशाक्षरस्यार्थञ्च शीघ्रं देहि मे साम्प्रतम् ।
 इत्थं वचसा मनसा कर्मणा च तथापि च ॥
 भवत्स्वपि पुनः पुनः विज्ञापयामि सत्वरम् ।
 अतिखेदेन संयुक्तं अतिकष्टेन प्रापितम् ॥

१ D °देव जगन्नाथ ।

२ D कृपा ।

३ A यूपयोपि, D यूपं योपि ।

अतिदुःखञ्च संप्राप्तं मां दृष्ट्वा च पुनः पुनः ।
 ग्रीभ्रं ग्रीभ्रञ्च कुर्वन्तु कृपाञ्चापि च^१ सर्वदा ॥
 दादशाचरमर्थञ्च मद्भ्रं ददन्तु सत्प्रभो ।
 एवमुक्ते ततस्तस्मै मञ्जुदेव जगद्गुरुः ॥
 धर्मश्रीनाम्ने भिचवे ग्रीभ्रमुवाच सो गुरुः^२ ।
 हे धर्मश्रीनाम भिचो मम वचञ्च श्रूयताम् ॥
 १[विनाभिषेकेन कथं तदर्थमुपदिश्यते ॥
 अतीतैर्दीर्घगैर्वृद्धैः सर्वज्ञानायनाथकैः ।
 मञ्जुश्री आदिनाथैश्च वचोक्तमतीतेऽपि च ॥
 १भो सर्वज्ञनाथशिष्य यूयञ्च श्रूयतां मयि ।]
 विनाभिषेकात्तस्याथं कस्मैचिद्दीयते न हि ॥
 सर्वज्ञाय च बौद्धाय बोधिसत्त्वाय च तथा ।
 महासत्त्वाय भिचवे गृहस्थाय तथापि च ॥
 अमणाय ब्राह्मणाय क्षत्रियाय अपि तथा ।
 वैश्याय च सुसत्त्वाय^३ तेभ्यो दत्तं पुनः पुनः ॥
 तेभ्यश्च हीनजातिभ्यः शूद्रादिभ्यस्तथा पुनः ।
 पञ्चाभिषेकप्राप्तेभ्यस्तदर्थं दीयते न हि^४ ॥
 शूद्रादि हीनजातेश्च ब्रह्मणेमाकृतस्य च ।
 तस्मै चापि तदर्थञ्च अतिगोप्यं दत्तं न हि ॥

१ A चापि ।

२ D सद्गुरुः ।

३ B omits the portion bracketted.

४ A भो सर्वज्ञानां शिष्य ।

५ B सुसभ्याय ।

६ D नही ।

सर्वज्ञाय बौद्धाय महासत्ताय च तथा ।
 बोधिसत्ताय भिचवे गृहस्थश्रमणाय च ॥
 ब्राह्मणाय ब्रह्मकृते ब्रह्मचर्यकृताय च ।
 तस्मै सर्वस्मै दत्तञ्च चतुर्द्वाभिषेककम् ॥
 क्षत्रियादितद्गर्भ्यः दशाभिषेककमपि ।
 वैश्यादिवैश्यवर्गंभ्य पञ्चाभिषेककं तथा ॥
 असत्पात्रेण गुरुणा असत्पात्रग्रिथ्याय च ।
 अभिषेकं गृह्य ददौ ते नरा^१ रौरवं ब्रजेत् ॥
 अपात्रेण सत्पात्रेभ्यः कुपात्रेभ्य सत्पात्र(त)कैः ।
 गृहीत्वाभिषेकं^२ ददौ मानवा नरकं ब्रजेत् ॥
 सत्पात्रेण गुरुणा सुपात्रेभ्योऽपि च मुदा ।
 अभिषेकं ददौ गृह्य सुखावतीं^३ ते प्राप्यते ॥
 भिक्षुभ्यः याचकेभ्योऽपि न ददौ ग्राहयेदपि ।
 वैरागिकधर्मयुक्तात्^४ सिद्धिफलं न लभ्यते ॥
 बुद्धधर्मकृतं येन भद्रपीथानां से(शे)वकम् ।
 तस्माद्गृह्याभिषेकाच्च^५ उत्तमं सिद्धि लभ्यते ॥
 शूद्रादिशूद्रवर्गंभ्यः अभिषेकं न दीयते ।
 तदर्थंश्चापि न दत्तं स्तोत्रञ्च केवलं कृते ॥
 नामं सङ्गीतिस्तोत्रञ्च प्रतिवर्ष मासे दिने ।

१ D तेन ते ।

२ A अभिषेक ।

३ D सुखावतिम् ।

४ D ०युक्ता ।

५ D गृह्याभिषेकोऽयम् ।

असङ्ग^१फलप्राप्तय कारयामास स्तोत्रकम् ॥
 नामसङ्गीतिस्तोत्राणां पाठा(था)नामसङ्गं फलम् ।
 तद्वादशाक्षरफलसङ्गा^२ न विद्यते ॥
 विनाभिषेकेन कथं तदर्थमुपदिश्यते ।
 हे धर्मश्रीनामक भिचो विचार्य क्रियतामपि ॥
 श्रुतेति वचनं तस्य मञ्जुदेवस्य सहुरो^३ ।
 यदुक्तं वचनं श्रुत्वा धर्मश्रीमित्र उक्तवान् ॥
 भगवन् मञ्जुदेव त्वं भवत वचनं श्रुतम् ।
 इत्यञ्च अभिषेकाय न ग्रामधिस्ययि विद्यते ॥
 द्रव्यादि वसनञ्चापि किञ्चिदपि न विद्यते ।
 भिचुरहं वैरागी च मयि द्रव्यं न विद्यते ॥
 द्रव्याज्जातं सर्ववस्तुं द्रव्यं विना न किञ्चन ।
 इत्थं द्रव्यं न संयुक्तं वैरागी भिचुक अहम् ॥
 निर्धन^४ च कथं भगवन् करिष्ये गुरुसु सुखम् ।
 मनसा कर्मणा वाचा दासोऽहं भगवनपि ॥
 श्रुतेति वचनं तस्य मञ्जुदेव जगद्गुरुः ।
 अत्र धनसंपत्त्योः किञ्चिदस्ति प्रयोजनम् ॥
 न राज्ञेन न ग्रामेन न गृहेन न क्षेत्रेण च^५ ।

१ A असङ्गा, B असङ्गा ।

D ०फलं तस्य सङ्गा ।

४ D निर्धनत्वम् ।

२ B द्वादशाक्षराणाञ्च फलसङ्गा,

३ D ०देव स सदगुरो ।

५ A क्षेत्रेण च ।

न धनेन जनेनापि न दासदासिनापि च^१ ॥
 गवा न न अश्वेन च^२ हस्तिना च न कन्यया ।
 अन्येन वस्तुना नापि किञ्चिन्मे न प्रयोजनम् ॥
 शिष्यं मे परमं पुत्रं पुत्रपौत्र्या किं कृतम्^३ ।
 शिष्यमेव च मे पुत्रं पौत्री चापि च शिष्यकम् ॥
 यस्य सुविदुषस्त्रापि शिष्यमेव परं कृतम् ।
 शिष्येण विना यस्यापि^४ पाण्डितं किं कृतं भवे ॥
 राज्यं देशं ग्रामं गृहं चेषं धनं जनमपि ।
 दासी^५ दासं कर्मकरं पुत्रं पुत्रीं तथापि च ॥
 गावं हस्तिं^६ तथा कन्यां अश्वञ्च सर्ववस्तुकम् ।
 तस्माच्छ्रेष्ठं महच्छिष्यं शिष्यमेव प्रशस्यते ॥
 सर्वज्ञनाथनाथस्य शिष्यमेव प्रशस्यते ।
 मञ्जुश्रीगुरो नाथस्य तथैव च प्रशस्यते ॥
 पितामह सद्ब्रह्मणः शिष्यं वापि^७ प्रशस्यते ।
 शिष्यमेव प्रधानं स्या सर्वेषां पण्डितामपि ॥
 शिष्याच्छ्रेष्ठं समुद्भूतं रत्नादिसर्वद्रव्यकम् ।
 राज्यं गृहं सुदीपञ्च यत्र^८ दासादिकमपि^९ ॥

१ D न दासी दासनापि च ।

२ B omits च ।

३ D शिष्यं मे परमं पुत्रपौत्र्या च किं कृतं मया ।

४ D शिष्येयं विनयस्यापि ।

५ D दाशिं ।

६ D गावहस्ति ।

७ D चापि ।

८ B पत्नी० ।

९ D दाशादीकमपि ।

तस्माच्छर्वप्रकारेण त्रिव्यं विना न शोभते^१ ।
 सर्वशुक्लेषु सुरं नक्षत्रं विना यौरिव^२ ॥
 धर्मश्रीमिच ते प्रीत्या दास्येऽहमभिषेककम् ।
 इत्युक्त्वाह परं धर्मधातुवागीश्वरस्य च ॥
 लक्ष्मं रङ्गचूर्णञ्च तत्सर्वं देशितं^३ तदा ।
 धर्मश्रीमिचभिचवे मण्डललक्ष्ममिति ॥
 हे धर्मश्रीनामभिचो मण्डलसूत्रचिचकम् ।
 रङ्गिकं लक्षणविधिं कथयामि सादरात् षट्षु^४ ॥
 क्लिप्तिहस्तप्रमाणं एकदशग्रतकं तथा ।
 सहस्रञ्च प्रमाणेन अष्टवर्ग^५ संयुतम् ॥
 उत्तमाङ्गुलैरुत्तमं मध्यमैर्मध्यमं फलम् ।
 अधमैरधमं वापि अङ्गुलैरुत्तमं फलम् ॥
 नीलमीन्द्रनीलचूर्णं श्वेतञ्च वज्र^६चूर्णकम् ।
 पीतं जाम्बूनदचूर्णं रक्तन्तु पद्मरागकम् ॥
 श्यामं हरिन्मणिचूर्णं नानारत्नचूर्णमिति ।
 तैरपि रङ्गिकं कृत्वा मण्डलमुत्तमं फलम् ॥
 नीलं पीतं श्वेतं रक्तं हरितं पुष्यचूर्णकम् ।
 एतैश्च मण्डलं कृत्वा मध्यमं लभ्यते फलम् ॥
 तण्डुलचूर्णरङ्गैश्च त्रिलारङ्गिकचूर्णकैः ।
 एतेभि मण्डलं कृत्वा स्वल्पफलं प्रलभ्यते ॥

१ A B शोभ्यते ।

२ A यौरिव ।

३ D देशिकं ।

४ D सादरा षट्षु ।

५ D °वर्गञ्च ।

६ D वज्र० ।

पटञ्च मारुतिकं वापि गुरुमुखोऽथ वापि हि ।
 तत्वतो यन्मतः वापि मध्यमं मण्डलं फलम् ॥
 षोडशद्वारसंयुक्तं मण्डलसप्ततयुतम्^१ ।
 भ्रष्टधातुवागीश्वरमण्डलं स्थापितं गुरुः ॥
 इति मानसिकं कृत्वा मण्डलं स्थापितं गुरुः ।
 मण्डलं स्थापयन्नेव पूजयामास तत्वतः ॥
 यस्माद् यत्र मानसिकं मण्डलं कारितं गुरुः ।
 तस्मान्तत्र नेपास्यैर्मञ्जुदेव स्थापितम्^२ ॥
 पूर्वैर्धूमैश्च गन्धैश्च नानानैवेद्यलेङ्गाकैः ।
 पेयकैर्मद्यमांसैश्च पूजितं मण्डलं गुरुः ॥
 मञ्जुदेव जगन्नाथः पत्नीभ्यां सह पूजितम् ।
 मण्डलस्य विधियुक्तैः पूजयामास मण्डलम् ॥
 तत्क्षणं विधिभिस्त्रैणं तत्वतः षोडशभिषिक्तवान् ।
 प्रथमं मण्डलस्यापि दर्शनञ्च कृतं गुरुः ॥
 पश्चाच्चतुर्दशा वाप्यभिषेकं भिषवे ददौ ।
 अन्तरं ददौ तस्मै अचरद्वादशस्य तु ॥
 भो भिषो श्रूयतां तावद्वादशाचर अर्थकम् ।
 अर्थयुक्त्वा मया श्रुत्वा जन्मजन्मान्तरादपि ॥
 अतीतैरनागतैर्बुद्धैः कथितं तत्वयुक्तिकैः ।
 तस्मात्पूर्वसकाशाच्च मयापि कथिता षट्षणु ॥

१ D *सप्ततयैर्युतं ।

२ D प्रस्थापितं ।

पूर्वमपि च सर्वज्ञैः कथितं च तथा श्रुतम्^१ ।
 मया श्रुतं शृणु त्वञ्च मञ्जुश्रियः प्रसादतः ॥
 मयापि च न ज्ञातञ्च शृणु धर्मश्रीमित्रक ।
 मञ्जुश्रियः प्रसा(शा)दाञ्च शृणोमि अस्व अर्थकम् ॥
 दादशाच्चर अर्थञ्च गूढाद् गूढतर(ल)मपि ।
 अतीतैरपि बुद्धैश्च सर्वैश्च तत्ववादिभिः ॥
 अतिगैर्दीर्घातिगैश्च^२ सर्वञ्च नाथनाथकैः ।
 मञ्जुश्रियः^३ प्रसादाच्च तच्छर्वं कथितं पुरा ॥
 जिनैरपि सर्वज्ञैश्च कथितं मया तथाश्रुतम् ।
 मत्कर्णपरम्परया धर्मश्रीमित्र श्रूयताम् ॥
 सर्वज्ञै^४ भो धर्मश्रीमित्र भिक्षो दादशाच्चर अर्थकम् ।
 अकारादिदादशानामर्थ^५श्चापि पुनः पुनः ॥
 इकाराच्च^६ अकाराच्च सर्वाच्चरग्रन्थजातम् ।
 अनयोः सुसंयोगान्तराद्दादशाच्चरजातम् ॥
 अवदानं पुराणञ्च महायानं तन्मान्तरम् ।
 तत्सर्वञ्च समुद्भूतं दादशाच्चराश्चापि अचरात् ॥
 चतुर्वेदं^७ षष्ठास्त्रञ्च नैमित्तिकं^८ दैवज्ञकम् ।
 वैद्यादिचिकित्सा चापि तस्मात् सर्वं समुद्भूतम् ॥

१ A कथितं यथा तथा श्रुतं ।

२ D अतिगैर्दीर्घातिगै ।

३ D मञ्जुश्रिय ।

४ C omits सर्वज्ञै ।

५ D अर्थं ।

६ B omits अकाराच्च ।

७ D चतुर्वेद ।

८ A नैमित्तिकं ।

अक्षरं गद्यं पद्यञ्च देशभाषजयन्त्रकम् ।
 तत्सर्वञ्चापि तस्माच्च समुद्भूतं^१ पूर्वकम् ॥
 रहस्य परमतन्त्र मन्त्र^२ उद्धारणमपि ।
 अक्षराज्जातं सर्वञ्च इति होमादिकमपि ॥
 बौद्धानां वापि शैवानां वैष्णवानां तथापि च ।
 योगिणां तान्त्रिणाञ्चापि ग्रन्थं तस्मात्समुद्भूतम् ॥
 आरापञ्च प्रला(रा)पञ्च सप्रराप अप्ररापयोः^३ ।
 संस्कृतादिभाषजञ्च तत्सर्वं तत्समुद्भूतम् ॥
 छमिकीटस्य^४ भाषाञ्च पशोश्च तिर्य्यकस्य च ।
 देवाद्यसुरनागानां भाषायन्त्रञ्च तद्भूतम् ॥
 किन्नराणां गन्धर्वाणामप्सरा यक्षयोऽपि च^५ ।
 मानुष्यादीनाञ्च सर्वेषां भाषा तस्मात्क्षरोद्भूतम्^६ ॥
 ०[प्रज्ञापारमितादिनवषडयान^७सूत्रकम् ।
 नवमञ्च महायानं तस्मात्सर्वं समुद्भूतम् ॥
 एवं गुणमयं युक्तं गूढागूढतरमपि ।
 रेफाक्षरस्यार्थञ्च तस्माद्दत्तं जगद्गुरुः ॥]
 भोऽपि धर्मात्रि च भिक्षो महागूढ तस्य अर्थकम् ।
 शरीराभ्यन्तरे वाञ्छे भुवौ च सत्समुद्भूतम् ॥

१ D समुद्भूत । २ B omits मन्त्र । ३ D सुप्रलाप अप्रलापयो ।
 ४ D ०कीटस्य । ५ B अप्सराणां । ६ B क्षराद्भूतं,
 D तस्मात्क्षरोद्भूतं । ७ C omits the portion bracketted.
 ८ A षडयान० ।

यथाभ्यन्तरे तन्त्रे च पौराण्ये वाङ्मकर्मणि ।
 संवृत्तौ परमार्थं च तस्मात्सर्वं समुद्भूतम् ॥
 एवं गुणमयैर्गुणं रहस्याद्गुणमपि ।
 आगमादागमैर्गुणं अपात्रेषु न दीयते ॥
 यथा यदत्पत्नीभास्य अर्थं दीयते सहुरुः ।
 तथा तदत् भिक्षवेऽपि द्वादशाक्षर अर्थकम् ॥
 अर्थं ददाति विज्ञोऽसौ कक्षणाविष्टमानसः ।
 प्राप्याभिषेकं(क) गुणार्थमक्षरद्वादशस्य च ॥
 धर्मश्रीमिष उदितः प्रसादपूरको गुणः ।
 दृष्टतुष्टतस्य प्राप्य वाञ्छितार्थधनोऽयम् ॥
 मञ्जुश्रियस्य शास्त्रारं यथाशक्ति प्रपूजितम् ।
 पञ्चोपचारकैः पूर्वैर्दक्षिणाशक्तिभिरपि ॥
 नमस्कृत्य ददौ तस्मै स्वात्मानं सुसुवाच वै ।
 कायवाक्चित्तयुक्तेन मञ्जुदेवाय धर्मश्रीः ॥
 भो गुरो मञ्जुदेव त्वमुवाच सहुरं सुदा ।
 पुनः पुनः नमस्कृत्वा निश्चयं स्वात्मानं ददौ ॥
 भगवन्सहुरो गाय मम किञ्चिद्भुव्यं न हि ।
 ढौषभ^१योग्यवस्तुञ्च स्वशरीरं द्रव्यञ्चि ॥
 यद्वस्तु मम हस्तेऽस्ति शरीरं ढौषयाम्यहम्^२ ।
 कायवाक्चित्त एकेन ददामि गृह्यतां त्वया ॥

१ C ढौकत ।

२ D यद्वस्तुं मम हस्तेऽस्ति शरीरं ढौकयाम्यहं ।

अथोवाच गुरुः शास्ता धर्मश्रीमिवाय सुवचः ।
 एकचित्ते यद्वचं गृह्णामि च तद्भावकम्^१ ॥
 यथापूर्वं वाराणस्यां त्वया पर्वकृतादपि ।
 तथा च तस्मिन् कालेऽपि आगमिष्यामि निश्चयम् ॥
 १[धर्मश्रीनामगीतिं(ति) यचार्थं क्रियते त्वया ।
 आगतः स्याम^२इत्थं तच्छ्रोतुं तव सधुखात् ॥
 इत्युवाच निश्चयं स वाक्यं मञ्जुश्रियः^३ गुरोः ।]
 धर्मश्रीनामकभिस्तुः तस्यागममवश्यकम्^४ ॥
 हे भगवन्मञ्जुदेव भवतागमनं कथम् ।
 केन चिह्नेन ज्ञायते^५ तत्सर्वं ब्रूहि सत्प्रभो ॥
 सर्वज्ञनाथनाथ त्वं मञ्जुदेवाख्यसहुरुः ।
 महर्द्धिकस्त्रं भगवन् ज्ञास्य^६त्वमागमं कथम् ॥
 भवानपि च सर्वज्ञमुखो^७ हि परममपि ।
 तस्मात्सर्वप्रकारेण शीघ्रं ब्रूहि तवागमम् ॥
 हे गुरो मञ्जुदेव त्वं वाचं देहि मद्भ्रं द्रुतम् ।
 मया काश्यां नगर्याञ्च विहारे विक्रमे^८ पुनः ॥
 नामसङ्गीतिव्याख्यानं मया कृतस्मिन् कालके ।
 भवतश्च कथं नाथ आगमनं ज्ञायतेऽप्यहम् ॥

१ D तद्भावक० । २ C omits the portion bracketted.

३ D आगमिष्याम्यहं । ४ D निश्चयं.....मञ्जुश्रियं ।

५ D गमनवश्यकं । ६ D ज्ञायन्ते । ७ B ज्ञास्ये ।

८ A मुखे, D मुखो । ९ A D विक्रम्ये ।

केन केन च रूपेण प्रकारकेन च अपि ॥
 केन चिह्नेन ज्ञानेन सत्सर्वं ब्रूहि सत्प्रभो ।
 एवमुक्तेऽपि च सद्य मञ्जुदेव जगद्गुरुः ॥
 धर्मश्रीमिचभिचुञ्च प्रोवाच जगदीश्वरः ।
 हे धर्मश्रीमिच भिचो ममागमनचिह्नकम् ॥
 त्वं या ज्ञायसे भावेन चिह्नेनापि विशेषतः ।
 यस्य च पुरुषस्यापि हस्ते तिष्ठति उत्पलम् ॥
 स एवं पुरुषोऽहञ्च त्वया निस्यं ज्ञास्यताम् ।
 देवरूपञ्च वा अन्यं मानूयं यच्चकिञ्चरम् ॥
 रूपञ्च कुरूपञ्च सर्वतन्त्रं माञ्च लक्ष्मिं ।
 एवमुक्तेऽपि च सद्यः धर्मश्रीनाम भिचुकः ॥
 महाज्ञासौ पण्डित धर्मश्रीमिचः^१ प्रसुदितस्ततः ।
 सौमनस्यं परं जातं शास्त्रारन्तं प्रणम्य च ॥
 कृत्वा प्रदक्षिणां त्रीणि सादरात्मन्य सुन्दरः ।
 पुष्पैर्धूपैश्च गन्धैश्च नैवेद्यैर्दीपकैरपि ॥
 पञ्चोपचारविधिभिः पूजयामास सद्गुरुम् ।
 पञ्चाष्टाङ्गेन योगेण प्रणिपत्य पादाब्जके ॥
 नमयामास भावेन मञ्जुदेवं जगद्गुरुम् ।
 एक दौ त्रयवारञ्च प्रदक्षिणाकृतेन च ॥
 मञ्जुत्रियं जगन्नाथं धर्मश्रीरुवाच पण्डितः ।

१ B धर्मश्री मित्र पण्डित ।

भो शुरो^१ मञ्जुदेव त्वं चमस्व मेऽपराधकम् ।
 यत्सर्वं मम पापञ्च तत्सर्वं चमस्व शुरो ॥
 हे नाथौ गुरुमातरौ विज्ञापयाम्यहं त्वयि ।
 भवतः पादकमले वन्दयामि पुनः पुनः ॥
 मञ्जुदेवं(व) जगन्नाथं पत्नीभ्यां सह संस्थितम् ।
 पुनः प्रदक्षिणां कृत्वा नमयामास च पुनः ॥
 पुन विज्ञापयामास धर्मश्रीमिचभिक्षुकम्^२ ।
 मञ्जुदेवं(व) जगन्नाथं प्रणिपत्य च आदरात् ॥
 मञ्जुदेव जगन्नाथ मङ्गमाज्ञां प्रदीयताम् ।
 पुन विक्रमशिरसि^३ वाराणस्यां गमनाय च ॥
 यथा उक्तं मया पूर्वमस्मिन्विहारकेऽपि च ।
 नामसङ्गीतिव्याख्यानं देशनाय च सहुरो ॥
 एवमुक्तेऽपि च सद्यः मञ्जुदेव जगद्गुरुः^४ ।
 आज्ञा दिदेश भावेन तस्मै धर्मश्रियेऽपि च ॥
 भो धर्मश्रीनाम भिक्षु ददामि तवागमनं ।
 यथा त्वमत्र प्रायात तथा शीघ्रं प्रगच्छसि ॥
 पूर्वं च नामसङ्गीति(ति) व्याख्यानं क्रियतां त्वया ।
 तथा तद्वाख्यानञ्च क्रियतां विक्रमेऽपि च ॥
 इत्यमुक्त वच श्रुत्वा धर्मश्रीमिचपण्डितः ।

१ D गुरुं । २ B °भिक्षुकः, D °भिक्षुक ।

३ D पुन विक्रमसौलस्य । ४ D जगद्गुरो ।

तस्माद्गुरोः सकाशाच्च प्रस्थानं^१ गमनाय च ॥
 कारयामास श्रौत्रेण धर्मश्रीमिचः पण्डितः ।
 मञ्जुदेवप्रसादाच्च स्वदेशगमनाय च ॥
 तस्याग्निकाच्च प्रकान्तं^२ व्याघ्रभ्यं^३ पुनरागतः ।
 विहारे विक्रमाख्ये च व्याख्यानं(न) विदधे पुनः ॥
 वाराणस्यामपि यत्र विहारे विक्रमे वरे ।
 पूर्ववन्नामसङ्गीति(तिं) व्याख्यानं सञ्चकार सः ॥
 ब्रह्मभिः चचिद्यैर्वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ।
 अत्रजैरन्यजैस्स्राङ्गं^४ पर्षत्कृत्वा च पूर्ववत् ॥
 भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिस्य उपाशकैरुपाशिकैः ।
 सर्वैः शिष्यगणैः^५स्स्राङ्गं व्याख्यानं सः पुनः कृतः^६ ॥
 नामसङ्गीतिकस्यापि द्वादशअक्षरस्य च ।
 सत्पात्रेभ्यश्च शिष्येभ्यः गौरवार्थं ददौ मुदा ॥
 मञ्जुदेव यथापूर्वं मुक्तं पाचमपाचकम् ।
 तत्सर्वं सुपरिचित्वा सुपात्रेऽर्थं ददौ मुदा ॥
 यत्र यस्मिन् दिने^७ कृते धर्मश्रीमिच पण्डितः ।
 नामसङ्गीतिव्याख्यानं पर्षदैश्च परिवृतः ॥
 एकस्मिन् च दिने तत्र मञ्जुदेव च प्राप्तवान्^८ ।
 भक्तिजिज्ञासनार्थञ्च धर्मश्रीमिचकस्य च ॥

१ D गुरो ... प्रस्थान ।

२ D प्राकान्त ।

३ B व्याघ्रद्य ।

४ D सर्वशिष्यगणैः ।

५ B कृतं ।

६ D दिनं ।

७ A सम्प्राप्तवान् ।

यष्टिग्ररीरं निर्भाय उत्पलैर्मक्षिकान् क्षिपन्^१ ।
 प्रत्यखानात्तत्सभामध्ये मञ्जुदेवस्य ईश्वरः ॥
 यत्र धर्मश्रीमिचक्ष^२ पर्वदैश्च परिवृतः ।
 नामसङ्गीतिव्याख्यानं कृतं सप्तत्रयं प्राप्तवान् ॥
 दृष्ट्वा तमुत्पलं तेन पश्य वैमुख्यमाययौ ।
 धर्मश्रीमिचभिचुणा ज्ञातमागतं सहुरम् ॥
 धर्मश्रीमिच नोचेयात्^३ श्रुत्वा तच्चोत्थिता जनाः ।
 अस्मिन्दिने विशेषेण स्वल्पव्याख्यानकं कृतम् ॥
 ब्रह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च अन्यजातयः ।
 तस्मात् खानात् खखगृहं प्रजगमुः सर्वजनाः^४ ॥
 गते जने समुत्थाय धर्मश्रीनामपण्डितः ।
 नमस्कृत्य^५ समागत्य मञ्जुश्रीविमुखोऽभवत् ॥
 आश्रयं तस्य विज्ञाय धर्मश्रीमिच उक्तवान् ।
 मञ्जुदेव जगन्नाथ सर्वः सर्वविद्गुरो^६ ॥
 '[न दृष्टम्^७ मया देव मिथ्या त्वं तेन उच्यते ।
 इत्युक्ते तत्क्षणान्तस्य धर्मश्रीमिचकस्य च ॥
 मञ्जुश्रीजगन्नाथस्य कृतं यत्र^८ प्रणामकम् ।
 तस्मान्तत्र खचक्षुणी पतितं पादस्त्राञ्जने ॥]'

१ D मक्षिकोत्क्षिप्यन् ।

२ D °मिचश्री ।

३ D नोचेया ।

४ D सर्वे जनाः ।

५ D सर्वज्ञः सर्वविद्गुरोः ।

६ C omits the portion bracketted.

७ D न दृष्ट त्वं ।

८ D यत् ।

यस्मिं येन चक्षुणी च मुखाच्च पतितं भवेत्^१ ।
 तस्मिन्नेन धर्मग्रीस्य अत्यर्थं रुदितं कृतम् ॥
 मूर्खाणां परमं मूर्खं मन्दानां परममपि ।
 कथं मया अज्ञानाच्च मिथ्या^२ सद्गुरौ उच्यते ॥
 पादयो मञ्जुदेवस्य यत्र साञ्जनं(न) तिष्ठति ।
 चक्षुणी(नि) पतिते भूमौ रुदन्तस्मै निवेदयेत् ॥
 भगवन् गुरो मञ्जुदेव मया मिथ्यामुदिरितम्^३ ।
 अज्ञानाद्यत्कृतं कर्म तत् क्षमस्व गुरो मम ॥
 भव प्रसन्नचित्तोऽद्य मञ्जुदेव जगद्गुरो ।
 मयि कृपां कृतं पूर्वं तथा करोतु साम्प्रतम् ॥
 भो गुरो मञ्जुदेव^४ मया कृतञ्च पापकम्^५ ।
 मनसा वाचा^६ कर्मणा पापञ्च दारुणमपि ॥
 हे सद्गुरो मया कृतं भवता पापकमपि ।
 तत् क्षमस्व मया मूर्खेण च कृतं भवति च ॥
 अन्धेन परमं प्राप्तं चैलोक्येषु विशेषतः ।
 गुरुद्रोही चक्षुष्यन्धी मूर्खाऽहं परममपि ॥
 हस्तपादाद्यवयवैः शरीरेण च किं मम ।
 चक्षुणी मे विना युक्ते जीवेनात्र किं क्रियते ॥
 जीवादहं मृतो गुरो मम जीवेन किं कृतम् ।

१ D यस्मिंश्च न चक्षुणी च मुखाच्च पतितं भवत् ।

२ D अज्ञानाच्च मिथ्या । ३ A उदितं । ४ D मञ्जुदेवस्य ।

५ A पापकः । ६ D वचसा ।

मृते मेऽद्य परं जातं भवतश्च प्रसा(शा)दतः ॥
हे गुरो नाथनाथ त्वं देहि फलं(ल) मृताय च ।
तस्मात् पापात्परलोके फलं किं किं भविष्यति ॥
यत्कृतं दारुणं पापमद्य त्वयि मया क्षणम् ।
सरागद्वेषमोहेन चित्तमूढेन च मया ॥
मनसा वचसा वापि कर्माणा च कृतं मया ।
तत्क्षमस्व क्षमस्व नाथ^१ प्राञ्जलिभिः सहस्रकम् ॥
विललापमित्यं कृत्वा मञ्जुदेवे जगद्गुरौ ।
धर्मश्रीनामकभिर्बुविर्गतिं कृतवानपि ॥
एक दश शतं लक्षं पञ्चप्रणामकैरपि ।
पुनः पुनः नमस्कृत्वा अत्यर्थं विनतिं कृतम् ॥
अष्टाङ्गप्रणामकैश्च नमस्कृत्वा पुनः पुनः ।
विनतिं विलापेन च कृतन्तेन मुहुर्मुहुः ॥
एवमुक्तेऽपि च सद्यः मञ्जुदेव जगद्गुरुः ।
अत्यर्थं विप्रलापञ्च धर्मश्रिया कृतादपि ॥
मनसा न सहिष्णुना करुणाद्दृष्टमानसम् ।
धर्मश्रीनामकं भिर्बुं प्रोवाच श्रीप्रकं गुरुः(रु) ॥
हे धर्मश्रीमित्रभिर्बो मालूङ्गसि मालूङ्गसि ।
स्वकर्माविधिवशाच्च साम्प्रतं प्राप्स्यसि फलम् ॥
कर्माणि न प्रणश्यन्ति कल्पकोटिशतैरपि ।

१ D तत्क्षमस्व क्षमं नाथ ।

ग्रामयिं प्राप्य काले च फलानि देहिनां खलु ॥
 पृथिवी आपतेजवायुराकाशैर्लभ्यते फलम् ।
 वाह्येण नापि लभ्यते अन्तरेण न लभ्यते ॥
 येन येनावयवेन यत्कृतं पापकम्भवे ।
 तत्सर्वमवयवेन निश्चयं भोग्यते फलम् ॥
 पञ्चेन्द्रियेण येनापि पापपुण्य करोति हि ।
 तेन तेनेन्द्रियेणापि तद्भोग्यं लभ्यते फलम् ॥
 नगरे वा वने वापि समुद्रे पर्वतेऽपि वा ।
 यत्कृतं जन्तुना येन तद्भोक्तव्यं न संग्रहः ॥
 अप्रार्थितानि दुःखानि यथैवायान्ति देहिनाम् ।
 सुखान्यपि तथा 'मन्ये दैवमात्रातिरिच्यते ॥
 यद्यत्पुरातनं कर्म तत्तदेवेह भुज्यते ।
 कारणं दैवमेवात्र नान्योऽस्त्वौपाधिको जनः ॥
 गर्भे वा बालभावे वा यौवने वापि बार्द्धके ।
 यद्यत् शरीर(रं)कृत् कर्म तत्तदेवेह भुज्यते ॥
 मारोदौ पाण्डित भिषो त्रियमन्यां गमिष्यसि ।
 मा सुञ्चाश्रु माहाबुद्धे मा सुञ्चाश्रु धर्माश्रि च ॥
 तथागतैश्च सर्वज्ञैः^१ स्वकर्मांलभ्यते फलम् ।
 येन कर्म कृतं येऽपि तेऽपि तल्लभ्यते फलम् ॥
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्रैः स्वकर्म लभ्यते फलम् ।

१ D अन्ये ।

२ A सार्वज्ञैः ।

बुद्धधर्मसङ्घसत्त्वैः^१स्तथैव लभ्यते फलम् ॥
 देवदानवगन्धर्वैः^२रित्यं फलं प्रलभ्यते ।
 मानुष्येण च सत्त्वेन कथं न लभ्यते फलम् ॥
 अवश्यं स्वकृतं कर्म अवश्यं खेन भोच्यते ।
 खेनापि कृतं कर्मणः^३ अन्येभ्यः भोजनं न हि ॥
 अन्येषु कृतकर्मणः स्वयं भोग्यं कृतं न हि ।
 इति मत्वा च मानुष्याः सदा शुभकर्म कृतम्^४ ॥
 अशुभं संपरित्यज्य शुभञ्च केवलं कृतम् ।
 स्वकर्मफलञ्च त्वया न प्रनश्यति यत्नतः ॥
 तथापि ज्ञानदृष्ट्या त्वं व्यवलोकय निश्चयम् ।
 ५[इत्युक्तान्तर्दधे ग्रास्ता तत्र तत्क्षणमेव च ॥
 तस्मात्काम्याः स्वयं पथा^६प्रत्यागतो जगद्गुरुः ।
 यत्र पत्न्यौ च आस्ताञ्च मञ्जुश्रीपर्वतेऽपि च ॥
 मञ्जुश्रीस्यापि ग्रास्ता च स्वगृहं तत्र चागतः]
 ततः प्रभृतिस्तन्नाम ज्ञानश्रीरिति सर्वतः ॥
 तस्माद्धेतोसु भैचेय ततः प्रभृतिरुच्यते ।
 मञ्जुदेवप्रसादाच्च पुनर्व्याख्यानं कृतं त्वया ॥
 नामसङ्गीतिव्याख्यानं सम्पूर्णं भिक्षुणा^७ कृतम् ।
 अथ पत्न्यौ सत्सत्यौ च स्वभर्तुः पादपङ्कज ॥

१ D बुद्धधर्मसङ्घसत्त्वैः । २ D °गन्धर्व । ३ D कर्मान् ।

४ D कर्म शुभ कृतम् । ५ C omits the portion bracketted.

६ D पथात् । ७ D भिक्षुणाम् ।

नमस्कृत्वा प्रमोदेन गृहे विप्रति नायकम् ।
 वार्त्ताकुशलं कुशलं तत्सर्वं श्रूयते च तौ ॥
 मंजुश्रियापि खट्वत्ति सर्वञ्च कथितं मुदा ।
 एवं ताभ्यां सह तेन संस्थितं तत्र पर्वते ॥
 स्वयम्भुवे दीर्घकालं से(ग्रे)वापरेण संस्थितम् ।
 ततः प्रभृति लोकेषु अत्रजैरन्यजैरपि ॥
 ब्रह्मक्षत्रियवैश्यैश्च^१ शूद्रादि अन्यजातिभिः ।
 मंजुदेवेन स्थापिते मंजुश्रीपर्वतेऽपि च ॥
 धर्माधातु वागीश्वरं मंजुश्रियञ्च पूजितम् ।
 पुष्यधूपादिभिः पूज्यैर्गन्धनैवेद्यदीपकैः ॥
 नाना पूज्यविधिभिश्च मंजुश्रियं प्रपूजितम् ।
 ब्रह्मणा ब्रह्मलोकैश्च विष्णुणा वैष्णवैः^२ सह ॥
 महेश्वरेण स्वर्गणैः सर्वकालं प्रपूजितम् ।
 इन्द्रेण चिदशैस्त्वाङ्गं चतुराजैः दैत्यैरपि ॥
 स्वस्वर्गणैः परिवृत्य पूजितं तत्र मण्डले^३ ।
 अद्यास्मिन्मपि काले च पूजितं^४ मानवादिभिः ॥
 नैत्रेय श्रूयतां पौर्व^५मस्मिन्काले च दृश्यताम् ।
 भूते भविष्ये वर्त्ते च पूजितं ये या मानवाः ॥
 सर्वं विद्यासिद्धिञ्च लभ्यतेऽपि न संग्रयः ।
 माघशुक्ले पञ्चम्याञ्च पूज्येऽपि गुरुवासरे ॥

१ D ब्रह्मक्षत्रियवैश्यैश्च ।

२ D वैष्णवी ।

३ D मण्डलै ।

४ B प्रपूजितम् ।

५ D पूर्वम् ।

मंजुत्रिय भिक्षोः कृते दिने पूजा महत्फलम् ।
 चयसंयोगे उत्तमं दौ क्षोणे मध्यमं फलम् ॥
 एकयोगे स्वल्पफलं तथाफलं प्रसभ्यते ॥
 मनुजादिमानवस्य विद्याधिद्विज्य प्राप्तये ।
 दिने दिने सर्वकालं गत्वा तस्मै प्रपूजितम् ॥
 इत्थं गुणमये चेत्ते मंजुश्रीकृतमण्डले ।
 वागीश्वरे धर्माधातौ सर्वकालं प्रपूजितम् ॥
 अक्षरादिग्राह्यविद्यां धन्वादिशरविद्यकाम् ।
 ग्निस्वप्तुखादिउद्धारं कृषिविद्याञ्च भाषजाम् ॥
 मानव्य मानवा ये या नानाविद्यां प्रद्विष्टिताः^१ ।
 मंजुत्रियं जगन्नाथं सदा मुदा प्रपूजितम् ॥
 कनकस्य मुनेर्धर्माधातुवागीश्वरोऽभवत् ।
 इति श्रीशम्भुनाथस्य कथितं सर्वलोकजैः ॥
 गृहे सुप्रोमितवरे सुविद्यासयुक्ते
 त्रैलोक्यदुर्लभप्रदे सुरलोकपूर्व्ये^२ ।
 वागीश्वरस्य महिमां प्रश्रुता^३जना ये
 सन्निष्ठन्ते शुभगुणे सु(स)गुणेन युक्ते ॥

इति श्रीमति बृहत्स्वयम्भूपुराणे गोशृङ्गपर्वते स्वयम्भूचैत्यभट्टा-
 रकोद्देशे धर्माधातुवागीश्वरप्रवर्त्तनो नाम षष्ठमोऽध्यायः ॥

१ D प्रद्विष्टिताः ।

२ D •पदैः ... पूज्यै ।

३ D प्रसुताः ।

सप्तमोऽध्यायः ।

अथोवाच महासत्त्वः मैत्रेय जगतां पतिम् ।
 अयं श्रीभगवान्धर्मधातुवागौश्वरः कदा ॥
 केनान्तर्द्धापितं तन्मे किमर्थमिति कथ्यताम् ।
 कस्माच्च कारणादापि कस्मिं गुरौ^१ सर्वज्ञके ॥
 केन च ग्राहिना चापि गुरुणा सर्वज्ञेन च ।
 केन च कारणेनापि केनेत्यं चैत्य संकृतं ।
 कस्य गुरोश्च कालेऽपि सर्वज्ञस्य च कस्य वै ।
 इत्थं चैत्या कृतेनैव स्थापितं केन ग्राहिना ॥
 कस्मिं गुरौ च कालेऽपि केन केन इत्थं कृतम् ।
 सर्वरत्नेन खचितं सुवर्णेनापि संकृतम् ॥
 सुवर्णगलसंयुक्तं स्वर्णपट्टैर्वि(वि)भूषितम् ।
 सुवर्णचक्रावलिभि(भिः) विश्वमणिसुसंयुतम् ॥
 सुवर्णच्छत्रसंनद्धं सुवर्णकलशध्वजम् ।
 पताकैर्विविधैर्युक्तं कलशं अतिश्रेतकम् ॥
 चतुर्तथागतैश्चापि चतुर्दिक्षु सुशोभित(तं) ।
 १[चतुर्देविभिश्चापि विदिक्चतुर्षु शोभितम् ॥]
 अपि च ॥
 मध्ये^२ वैरोचनश्चापि पूर्वं अक्षोभ्यकर्मापि ।

१ D गुरु । २ D omits the portion bracketted. ३ D मध्य ।

दक्षिणे रत्नसम्भवं अमिताभं पश्चिमे अपि ॥
 उत्तरे मोघसिद्धिं च^१ इति पञ्च तथागताम् ।
 २[केन च ग्राहिणा अत्र इत्थं नैव प्रथापितम् ॥]
 दृशाने रोचनादेवीं अग्न्यावपि च मामकी^३ ।
 नैष्ठिक्य पाण्डला देविं तारां च वायुषे अपि^४ ॥
 नानापट्टवितानैश्च श्वेतच्छत्रं विभूषितम् ।
 श्वेतचामलै(सं)संयुक्तं अनेकैर्घण्टकैरपि ॥
 ध्वजैश्ची(वी)नपट्टजैश्च दिगमाराभिः^५ प्रलम्बितै ।
 अनेकैः(गैः) पट्टकै र्थुकैः मङ्गलैश्च सुभूषितम् ॥
 तथागताश्च चतुरः अनेगैर्वस्त्रभूषितम् ।
 चीनजैः पट्टजैर्वस्त्रै श्(सु)चिवस्त्रैर्विभूषितम् ॥
 रत्नादिदाममालाभिः अलङ्कार(ल)विशेषकैः ।
 केतकि(की)पुष्प आदि(दौ)भिः कृतिपुष्पैः सुभूषितम् ॥
 इन्द्रादिस्त्रयस्त्रिंशैश्च^६ प्रथापितं जगद्गु(रु)रुः ।
 पात्राकृतिलक्षणेभ्यश्च पूरितं चैत्यरूपकम् ॥
 ब्रह्मकायिकैरथवा तथा रूपाचनैरपि^७ ।
 इत्थं गुणमयं चैत्यं रूप केन प्रथापितम् ॥
 अपि आरूपावचरैः देवैरपि कृतं भवेत् ।

१ D °सिद्धिं च ।

२ C omits this line.

३ D °देवी अमावपौ च मामकि ।

४ D देवी तारा च वायुषेऽपि

५ B दिगराभिः, D दिगमालाभि प्रलम्बितै ।

६ D तथागता च.....अनेकै ।

७ D इन्द्रादित्रयस्त्रिंशैश्च ।

८ B C °चरैरपि ।

एवञ्चकारकैर्धुक्तं केन चैत्यं संस्थापितम् ॥
 अर्थैकं चतुराजागः स्वस्वगणैः परिवृतः ।
 समाधाता अथ केऽपि इत्यश्चैत्यं कृतमिति^१ ॥
 धृतराष्ट्रः पूर्वराजः कुभाण्डैश्च^२ परिवृतः ।
 पूर्वदिग्ग समाधातः इत्थं तच्च कृतमिति ॥
 विरूढक धाम्बराजः कुभाण्डैश्च परिवृतः ।
 धाम्बा दिग्गः समाधातात् इत्यश्च कृतं स्वर्षदा ॥
 विरूपाक्ष पश्चि^३राजैः नागराजैः परिवृतः ।
 पश्चिमा(च)श्च समाधा(त)तः इत्यश्चैत्यं कृतमपि ॥
 वैश्रवणोत्तरराजः पश्चगणैः परिवृतः ।
 उत्तराश्च समाधा(त)तः इत्यश्चैत्यं कृतमिति ॥
 इत्येवं देवराजाभिः मानुष्यराजाभिरपि ।
 दैत्यराजेभिरन्यैश्च गन्धर्वराजकैरपि ॥
 श्रीसूयभूः शम्भुनाथचै(त्यं)त्य केन इत्थं कृतम् ।
 श्रीसूयभूगोपनश्च केनेत्यश्च कृतमपि ॥
^४तत्सर्वजं वापि नाथ नाथा ब्रूहि अपि ।
 मयि कृपां अनुकम्प्य ग्रीध्रं ग्रीध्रं दद्यां कुहः ॥
 भूतेऽतिभूते दीर्घं च यस्माद् यथातकमपि^५ ।
 तस्मात्सर्वश्च ओय्यामि वाचयिष्यसि सत्प्रभो ॥

१ D कृतमपि । २ C गन्धर्वैश्च । ३ A पाश्य० ।

४ B पूर्वजं वापि नाथा ब्रूहि, D तत्सर्वं पूर्वजश्चापि नाथ नाथा ब्रूहि ।

५ D यस्मान्तकमपि ।

केन राज्ञा कृतं तस्य ब्राह्मणा वैश्वेन तथा ।
 शूद्रेण अन्यजातिना इत्यस्यैत्यं कृतमिति ॥
 अथवा दैत्यराजेन किंकरेणान्यजातिना ।
 किंकरेण गन्धर्वेण यक्षराजेन च अपि ॥
 पूर्वजैरथवा राजैः दक्षिणैः पश्चिमैरपि^१ ।
 उत्तरैर्मानुष्यकैश्च चैत्यमित्यं कृतमिति^२ ॥
 इत्यस्यैत्यं कृतं येन तच्छर्वं^३ ब्रूहि महुरोः ।
 अतिदीर्घं नातिदीर्घं बध्नसे शृणोमि अहम् ।
 मङ्गमर्थं न हि नाथ सर्वेषाञ्च हिताय च ।
 मूर्खानां^४ वाचनार्थाय अज्ञानां ज्ञानप्राप्तये ॥
 मूर्खाणां गुणस्त्राभाय सत्त्वानाञ्च हिताय च ।
 हस्तपादेन खञ्जानां सुहस्तपादनाथ च ॥
 चतुश्रोत्रविहीनानां चतुश्रोत्रस्त्राभाय च ।
 इत्यञ्च पापभोग्यानां तद्भोगञ्च प्रमासिने^५ ॥
 ग्रीष्मं ब्रूहि दयां कृत्वा स्वयम्भोः गुप्तं च कथाम् ।
 इति तद्वचनं श्रुत्वा प्रोक्तवान् भगवाञ्च तम् ॥
 नैवेद्यं बोधिसत्त्वञ्च महासत्त्वं प्रपर्य्यकम् ।
 भो नैवेद्यं त्रिच भिचो स्वयम्भोः गुप्तककथाम् ॥
 येन कृतं यस्मिन् काले त्वया श्रुतं पुनः पुनः ।
 वाचयामि च तच्छर्वं ग्रीष्मं शृणु त्वया पुनः ॥

१ D दक्षिणै पश्चिमैरपि । २ D कृतमपि । ३ D तच्छर्वं ।

४ D मूर्खानां । ५ D प्रमासिता ।

काथवाक्चित्तएकेन एकचित्तेन श्रूयताम्^१ ।
 सत्त्वानाञ्च हितार्थाय निश्चयेन श्रुतं तथा ॥
 इति हत्वा सुग्रीबेन श्रूयतां गुप्तस्य कथाम् ।
 गते काले सुदीर्घे च कल्पेऽपि भद्रसंज्ञके ॥
 निर्वृत्तौ सर्वज्ञनाथः निर्वाण प्राप्तवत्यपि ।
 मनौ^२ श्रीकण्ठे तत्र विंशद्वर्षसहस्रकम् ॥
 प्रजानामायुषि प्राप्ते जातवान् काश्यपो मुनिः ।
 वाराणस्यां श्रीनगर्यां सुक्तिमार्गैकदेशके ॥
 श्रिया खत्त्या गुणेनापि त्रैलोक्य अतिदुर्लभम् ।
 ब्रह्मभिः चर्चिषैर्वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ॥
 अन्यजैरचजैः सर्वैः सतुर्दिक्षु समागतैः ।
 पूर्वाञ्च दक्षिणाञ्चा(श्चा)पि पश्चिमादुत्तरात्तथा ॥
 समागतैश्च मानुष्यैः वाग्धितं तत्र सर्वदा^३ ।
 धृतराजः सगन्धर्वः विरूढकः किष्किरेत्सहः ॥
 विरूपा(क्ष)चः नागलोकैः वैश्रव(ण)णः यक्षैस्सह ।
 चत्वारस्य महाराजाः स्वस्वगणैः परिभृतः ॥
 आयता वाग्धिताश्चाच^४ वाराणस्यां विशेषतः ।
 इन्द्रश्च देवराजोऽपि (स)ग्रन्थुपेन्द्रेण सङ्गतः ॥
 चाय(त्रिं)स्त्रिंशादिभिर्देवैस्साह्रं तत्र समागतः ।
 यामेश्च यामैस्साह्रं तुषितेशः सतुषितैः ॥
 निर्वाणर(ति)तीश देवः निर्वाणरतिभिस्सह ।

१ D श्रयति । २ D मुनौ । ३ D सर्वतः । ४ D वाग्धिता चात्र ।

परनिर्मितेश्च देवः परनिर्मितश्च सह ॥
 इत्थं कामावचरै देवैः तचागताः सदा सदा ।
 रूपावचराभिस्तथा आरूपावचरास्तथा ॥
 स्वस्वदेवगणैः सार्द्धं सदा सदा तचागताः ।
 इन्द्र यमश्च^१ वरुणः कुबेरश्च अग्निरपि ॥ ॥
 नैऋत्य वायु ईशानः अध ऊर्ध्वं दिग्नि स्थिताः ।
 स्वस्वदिग्भ्यः समायाताः स्वस्वग(णै)णैः परितृतः ॥
 समायाताः सर्वकालं वाराणस्यां विशेषतः ।
 ब्रह्मा अपि स देवे(ण)न ब्रह्मगणैः परितृतः ॥
 अनेगमुनिभिः सार्द्धं तत्र स्थिताः सदा मुदा ।
 विष्णुरपि देवता च रा(डा)धाभिश्च परितृतः ॥
 अनेगगोपकन्याभिः सहस्तत्र सदा स्थितम् ।
 महेश्वर देवदेवः उमादेव्या सह सदा ॥
 विघ्नादिस्वगणैस्सार्द्धं पुत्राभ्यां तत्र संस्थितम् ।
 चयत्रिभिः कोटिदेवैः नानादेवगणैरपि ॥
 वाराणस्यां विशेषेण सर्वकालं समागता ।
 तदा आ(सि)मीच विख्यातः कश्चिद्विप्राणां नाथकः ॥
 गुणज्ञानेन ज्येष्ठेन पितामहमिव स्थितः ।
 चतुर्वेदविदानश्च षट्शास्त्रविदुषामपि ॥
 पौराणिकानां तन्त्राणां सञ्ज्ञास्ता गुरुनाथकः ।
 इव गुणमथे युक्तं त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ॥

१ D सदास्तत्रा मुदा गताः ।

२ D यमस्य ।

मर्त्यलोकेषु सर्वेषु प्रतिरूप पितामह ।
 १[काश्याश्च शङ्खधी^२ राषा गुणनीतिश्च पारमः] ॥
 तस्य पत्नी सती आसीत् काचिद्विख्यातसङ्गी ।
 दद्यावती पुण्यात्मा च साक्षात्सतीव स्मिता ॥
 त्रैलोक्य^३जननी चापि लोकानाश्च माता इव ।
 ४[देवासुरमनुष्याणां प्रज्ञा माता इव] स्मितः(ताः) ॥
 तथा पुत्रं प्रसूतश्च सर्वलक्षणमण्डित^५तम् ।
 द्वात्रिंश(स)लक्षणधरं अग्नीतिव्यञ्जनैर्युतम् ॥
 द्युतिं जाम्बूनदवश्च सर्वपुष्टैः सुलक्षणम् ।
 पितामहसृष्टि इव त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ॥
 देवासुर(म)मानुष्येषु लोके अन्य कश्चिन्नहि^६ ।
 त्रिषाहस्रे समुद्भूतं शीरनिधौ चन्द्रमेव ॥
 यद्ददाकाशाश्चन्द्रमा तारागणैः परिवृतः ।
 तद्वल्लक्षणैस्तु(सु)युक्तं वाराणस्यां आगते वैः^७ ॥
 यद्ददपि स्वपथाश्च लक्ष्मीभिरागतमपि ।
 संयुक्तं लक्षणैस्तदत् तत्रापि आगत इव ॥
 नामेन काश्यपोऽयं श्रीसर्वज्ञानां जगद्गुहः ।
 देवासुरमनुष्याणां शास्ता सर्वज्ञनाथ(को)कः ॥

१ A B omits the portion bracketted.

२ D काश्याश्च सत्सुधी ।

३ D त्रैलोक्ये ।

४ B omits the portion bracketted.

५ D नहीं ।

६ B आगतेवः ।

यद्वा यस्या यातः शास्ता काम्यपो मुनिनाथकः ।
 तदा तस्यां वाराणस्यां काश्चाख्यञ्च प्रकीर्तितः ॥
 अतीतैर्नगतेर्नाथैः सर्वज्ञैः मुनिनाथकैः ।
 तस्मात्का(क)श्चपजाताश्च वाराणसी काशीरितम् ॥
 सा च काशीरपि भूमिः पवित्री गुणभू(ष)वित्री ।
 तत अपि सार्वकाशं सर्वदे(वै)वैः सदा स्थितम् ॥
 पूर्वाञ्च अधिकेनापि अनेकैः देवतागणैः ।
 इन्द्रादिभिर्देवैः सह तत्र सुवासि(शि)ताः ॥
 चतुर्भिश्च महाराजैः दशभिः लोकपालकैः ।
 स्रदे(श)ग्रं विस्मृतं कृत्वा सदा तत्र सुवाशिताः^१ ॥
 ब्रह्मा अपि सङ्क्षेत्रः ब्रह्मणैः परिवृतः ।
 चतुर्वेदादिपा(थ)ठश्च पाठयामास सर्वदा ॥
 विष्णुरपि देवनाथः राधाभिश्च परिवृतः ।
 वंशादिवाद्यगीतश्च काशयामास अथ च ॥
 महेश्वर देव देवी पुत्रैश्च स्रगणैर्वृतः ।
 नृत्यगीतादिकं कृत्वा वासयामास अथ च ॥
 किन्नरराजकैश्चापि यक्षराजैस्तथा अपि ।
 गन्धर्वराक्षसैः राजैः सुस्थितं तत्र सर्वदा ॥
 अथचिभिर्कोटिदेवैः^२ नानादेवगणैरपि ।

१ D सदास्तत्र सुवाशिता ।

२ D स्रगणैर्वृतः ।

३ D •देव ।

पूर्वाद्याधिकं वा(चा)पि सुखितं भवति सदा ॥
 यस्मिं च काशपो जातः काशाच्च भुवने अपि ।
 तस्माच्छर्वप्रकारेण मङ्ग(सै)सैः पूरितं सदा ॥
 बुध्यधूपादिभिः पूष्यैः नागापञ्चोपचारकैः ।
 पूजितं अधिकं गौरात् काशपं मुनिनाथकम् ॥
 काशपोऽपि सञ्जाता च इत्थं पूर्णग्रहं त्यजेत् ।
 राश्यां ग्रहं धनं वस्त्रं दा(श्री)शौ दा(श्री)सं तथा अपि ॥
 अश्वरत्नं गजरत्नं खीरत्नं(ज) मणिरत्नकम् ।
 परिणायकं पुरुषश्च चक्ररत्नं अपि तथा ॥
 इति सप्त(भि)भीरत्नैश्च पूरितं राज्यकमपि^१ ।
 काशीमपि राज्यकश्च त्रैलोक्येऽपि सुगौरवः^२ ॥
 प्राग्निना काशपेनापि जन्मकृतादपि तथा ।
 पृथोरपि सुसारा च^३ काशीचेचं प्रद्विरितम् ॥
 अनेग(क)शुभसंयुक्तं चेचञ्चापि प्रसिद्धकम् ।
 त्रिसाहस्रे महासोके दुग्धाज्जातं द्रुतमिव ॥
 त्रिसाहस्रमहासोके जन्मूदीपं सुसारकम् ।
 जन्मूदीपे शुभे रम्भे^४ आर्यां सर्वसुसारकम् ॥
 आर्यावर्षभभ्रुभौ चापि वाराणसि(सि) सुसारकम् ।
 तस्मात्काशपञ्जा(च)श्च काशी(सि)नाम प्रसिद्धकम् ॥

१ A D राज्यकर्ममपि ।

२ D त्रैलोक्येऽपि च गौरवः ।

३ D सुसाराच ।

४ A रम्भ, B तस्य ।

का(खा)श्यास विषये येन गृह राज्यं रज्जेदपि^१ ।
 गृहचर्यं परित्यज्य वैरागीपदं^२ गृह्यते ॥
 ब्रह्मचरिष्वैश्यास शूद्रादस्य मानुषाः ।
 काश्यां कृताद्वैराग्यास^३ ते नरा मोक्षगामिनः ॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रास अन्यजातयः ।
 अचजा अन्यजा नराः काश्यां मृता स्मर्गं गतम् ॥
 हस्वस्यगवा मक्षिषाः अन्यास पशुजातयः ।
 काश्यां मृतास ते जाताः चतुर्णां राजभूषणे ॥
 शुकषाक्षिककौ(क्रू)ञ्चादि तिर्य्यस्य पक्षिजातयः ।
 मृतात्^४ काश्यां विशेषेण मानुषधनिर्णां कुले ॥
 क(क्रि)मिकी(ता)टादयो अन्या पतङ्गमक्षिकादयः ।
 विशेषेण मृतात्^५ काश्यां मानुषकुले जायते ॥
 ये मृताः प्राणिनः सर्वे काश्यास विषय अपि^६ ।
 तस्मात्काश्यपजातास वामं श्रेते न मृतये ॥
 एवं गुणमयं चेचं काश्यपजाता(स)स काश्रीः ।
 ईदृशं गुणसम्बन्धं चेचं चैसोकोऽपि दुर्लभम्^७ ॥
 अतीतैः नागतैर्वुद्धैः तस्यां काश्यां विशेषतः ।
 धर्मचक्रं प्रवर्तिन्वा अनागतैस्तथा अपि(पी) ॥
 प्रत्युत्पन्नेन मयापि काश्यां जन्म कृतेन च ।

१ D रजेदपि ।

२ D गृहे चर्यं.....पद ।

३ D कृता वैराग्या च ।

४ D मृता ।

५ D विषये अपि ।

६ A दुर्लभम्, D दुर्लभम् ।

धर्मचक्रं नाच कृत्वा(त्) कुच गच्छापि तत्क्षणम् ॥
 इति ज्ञात्वा काश्यपोऽपि शास्ता सर्वज्ञनायकः ।
 तस्मात्काश्या नगर्यास(च) ब्राह्मो अच च मण्डले ॥
 अच न्यपो(गो)धृष्टश्च नानारत्नै विभूषितां ।
 विश्वकर्माकृतं वृचं तदध विशतु गुरुः ॥
 स्वस्तिकदण्डास(श)नश्च यच तिष्ठति वृक्षके ।
 तच खित्वा काश्यपोऽपि समाध्यास्फानकं कृतम् ॥
 समाध्यास्फानकं कृत्वा अजुकाथेन संक्षितम् ।
 तस्मान्नाचा(श)सने खित्वा सम्बोधिज्ञान प्रापितम् ॥
 सम्बोधिज्ञान प्राप्तारं मारभङ्गं कृता अपि ।
 मारभङ्गं कृतात्पश्चात् तथागतपदं लभेत् ॥
 तथागतपदं लब्ध्वा अङ्घ्रिनां नायकपदम् ।
 अतीतानागतैः सार्द्धं बुद्धानामङ्घ्रिनायकः ॥
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्तैः इन्द्रादिषिदग्रैरपि ।
 ततः प्रतिदिने चापि तस्य पूजा कृतं(त) परम् ॥
 चतुर्भिश्च महाराजैः यचकुम्भाण्डकिन्नरैः ।
 नागादिस्त्रगणैः सार्द्धं ततो देशं प्रपूजितम् ॥
 भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिश्च बोधिसत्त्वगणैरपि ।
 महासत्त्वगणैस्सार्द्धं देशजा(चा)चां कृतं भवेत् ॥
 देशाद्देशं यामाद्गामं राज्याद्राज्यं द्वीपाद्विपम्^१ ।

१ D रत्नविभूषितां । २ B D प्राप्ता च । ३ D ततो देशे ।

४ D द्वीपाद्विपं ।

शिष्यगणैः सङ्घैश्च काश्यपो मुनिर्गच्छतु ॥
 इत्थं गुणमये काश्यां भविष्ये च विशेषतः ।
 कक्षियुगे विश्वेश्वरं तत्रेश्वरं भविष्यति ॥
 हरगणैरनेकैश्च सह तत्र सुसंख्यितम् ।
 देवासुरमनुष्यैश्च पूजितं च भविष्यति ॥
 यस्मिन् काले यस्यां^१ काश्यां विश्वेश्वरश्च गायकम् ।
 भविष्यति स्थितं कालं अत्यर्थंश्च कक्षियुगम् ॥
 देवासुरमनुष्याणां ग्राह्या विश्वेश्वर अपि ।
 ऋष्यैश्च कृतराज्येऽपि सो गुप्तो भविष्यति ॥
 काश्यप अथ सर्वज्ञः देवासुरमानुष्येभ्य गुरुः ।
 जात्राश्च^२ का(ल)रयामास प्रतिदेशे प्रतिदिशि(शिः) ॥
 पिण्डपात्रादिदानैश्च शयनासनभेषजैः ।
 भक्ष्यभोज्यादिभिर्योग्यैः पूजितश्च कृतमपि ॥
 ब्रह्मभिः क्षत्रियैर्वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ।
 देशजैः ग्रामजैः लोकैः तस्मै पात्रं ददुर्मुदा ॥
 अथ काश्यपः सर्वज्ञः सर्वैः शिष्यगणैस्सह ।
 १[भिक्षुभिर्भिक्षुणीभिश्च बोधिसत्त्वगणैरपि ॥ ॥
 महासत्त्वगणैस्सार्द्धं अनेकदेशजैरपि ।
 ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ॥
 इत्येवं आदिभिः सर्वैः शिष्यगणैः परिवृतः ।]

१ D यस्य ।

२ D जात्रा च ।

३ C omits the portion bracketted.

काश्याश्च विषयादन्वे प्रतिदेभे वाचा कृतम् ॥
 प्रथ(मे)मं सञ्जीवे चापि काश्यासूत्रे सङ्गातके ।
 रौरवे प्रतापने च तपने च अवीचिके ॥
 अर्बुदे च निरवेदे अटटे हृद्वेऽपि च ।
 उड्डवे उत्पले पद्मे महापद्मे च नार(क)के ॥
 उष्णर(क)के ग्रीतिभूते ग्रीतौ च अपि उष्णके ।
 इत्थं च नारके कृत्वा काश्यापेन सुलक्ष्मिभिः^१ ॥
 सर्वनारके भुवने काश्यापेन च शाशिना ।
 स्रतेऽलक्ष्मिभिः^२ सर्वसुद्भारं कृत नारके ॥
 नमो बुद्धाय धर्माय संघाय च शब्देन च ।
 कृतमिति नारकेभ्यो षड्भिरु^३ सेन ईरितात् ॥
 इति शब्दं प्रतिश्रुत्वा नारकाः पापभोगिनः ।
 चिरज्ञशरणं गत्वा केचित्काचित्स्वर्गं गताः ॥
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ इत्थं कृत्वा स्त्रेभिर्(र्त्न)क्षिभिः^४ ।
 क्रमेषु च जायां काश्यां कृत्वा मतस्य काश्यापः ॥
 भित्तुभिर्भित्तुषीभिश्च उपाशकैरुपाशिकैः ।
 शिष्यमण्डरनेकैश्च साङ्गं मतः सः(स) सहुरः ॥
 अभवद्दोधिसत्वोऽहं व्योतिराजो गुणोद(धि)धिः ।
 आराधयन्नोकगुहं सर्वकालं प्रसन्नधिं ॥
 पिण्डपात्रादिभोज्यैश्च भैषज्यैः शयनाग्नैः ।

१ D सुलक्ष्मीभिः ।

२ D लक्ष्मीभिः ।

३ B षड्भिरुम् ।

४ D लक्ष्मीभिः ।

भोव्यादिभक्ष्य(ब)योग्यैश्च पूजयामि सदा गुरुः ॥
 यत्र यत्रश्च यत्र^१ गुरु गच्छति नायकः ।
 तत्र तत्रापि अहश्च गच्छामि तस्य पृष्ठतः ॥
 पूर्वविदेहं^२ जन्मूच अपरगोत्रायनिमपि^३ ।
 उत्तरकुरुमादि(ब)चतुर्षु प्रगच्छति ॥
 चतुर्षु उपद्वीपेषु सर्वत्र मर्त्यमण्डले ।
 अन्वाहिच्छन्^४ च सर्वज्ञः सर्वत्र भुवनेषु च ।
 अहमपि च सद्गुरोः काम्यपथ्य च पृष्ठतः ।
 यत्र गच्छति सः(ब) ग्रास्ता तत्र गच्छामि सर्वत्र(त) ॥
 वाराणस्यां विशेषेण गङ्गा त्रिपद्यगामिनी ।
 प्रविष्टा नाशयेत्पापं जन्मान्तरगतैरपि ॥
 ५यदि पापो यदि शठो यदि धार्मिको नरः ।
 वाराण(सी)शौं समापाद्य पुनाति सप्तमं कुलम् ॥
 अन्यत्र योगजादा^६ सन्यासादथवान्यतः ।
 प्राप्यते तत्परं स्नानं सहस्रेणैव जन्मना ॥
 यत्र ज्ञानञ्च योगञ्च मुक्तिस्यैकेन जन्मना ।
 अविमुक्तिस्तदासाद्य नान्यद्गच्छेत्तपोवनम् ॥
 यतो मया नैवमुक्तं तदमुक्तमिति स्मृतम् ।
 ज्ञानध्यानादिनिष्ठानां परमानन्दमिच्छताम् ॥

१ B कायश्च । २ D विदेह जन्मूच । ३ B D •गोड़ायणिमपि ।

४ A अन्वाहिच्छान्, D अन्वाहिच्छान् ।

५ A D यदिपां यदिशठो यदि । ६ B योगजानादा ।

या गतिर्विहिता सम्यत् सा विमुक्ति मृतस्य^१ तु ।
 यत्र साक्षात्प्रगदीशः काश्यपो भगवानपि ॥
 व्याचष्टे तारकं ज्ञानं तत्रैवाह विमुक्तिकम् ।
 किन्तु विघ्ना भविष्यन्ति पापोपहतचेतसाम् ॥
 ततो नैवाचरेत्पापं कायेन मनसा गिरा ।
 एतन्मुनीश्व(र)रं उक्तं त्रिषु लोकेषु विश्रुतम् ॥
 अत्र खाला दिवं यान्ति ये मृतास्ते पुनर्भवाः ।
 खालाच मुनीन्द्राय कृत्वा स्नेह्या पूजनम् ॥
 या गतिर्विहिता सम्यत् सा गति लभ्यते खलु(खू) ।
 तत्र ब्रह्मादयो देवाः रक्षां कुर्वन्ति सर्वदा ॥
 संक्षेपेन प्रवक्ष्यामि प्रयागस्थेह कीर्त्तनम् ।
 षष्टिवर्षसहस्राणि तानि रचन्ति जाह्नवी ॥
 यमुना रचति सदा सविता सप्त^२वाहनः ।
 प्रयागे तु विशेषेण स्वयं वस(ग्र)ति काश्यपः ॥
 मण्डलं रचति मुनिः सर्वदेवैः स्वयमिति ।
 आगो प्रर(क्ष)ति नित्यं वज्रपाणि महेश्वरः ॥
 स्वकर्माणा वृतो लोको नैव गच्छति तत्पदम् ।
 स्वल्पमल्पतस्तं पापं यदा यस्य च मैत्रेय^३ ॥
 प्रयाग स्मरतस्तस्य सर्वमायाति(न्ति) संबन्धम् ।
 दर्शनात्तस्य तीर्थस्य नामसङ्कीर्त्तनादपि ॥

१ D विमुक्तिस्तस्य तु । २ B सप्ति० । ३ B न्ययोधः ।

४ A D मैरिय ।

मृत्तिकास्रभनाद्वापि न(र)रः पापात्प्रमुच्यते ।
 पञ्चकुण्डानि मैत्रेय वर्त्तते मध्ये^१जाह्नवी ॥
 प्रयागं विग्रतः पुंसः यापं न(स्त्र)श्चति तत्पुष्पत् ।
 तत्रोपविश्य मैत्रेय स्वर्गलोके महीयते ॥
 व्याधित यदि वा दी(दि)नः शूद्रो वापि भवेश्वरः ।
 अतिदुष्कृतकर्माद्यौ लभते परमां गतिम् ॥
 गङ्गायमुनामासाद्य त्यजेत्प्राणांश्च यत्नतः ।
 दौप्रकाञ्चनवर्णाभिः विमानेन दिवं व्रजेत् ॥
 देवो वा यदि वारुणे विदेवो यदि वा मृचे ।
 प्रयागं स्मरन्नेनापि ससु प्राणान्^२ परित्यजेत् ॥
 ब्रह्मलोकमवाप्नोति वदन्ति मुनि ईश्व(रै)रैः ॥
 गङ्गायमुनयोर्मध्ये ससु यासं प्रगच्छति ।
 सुवर्षमथ(वा) मुक्त्वात्वा तथैवान्या प्रतिगृह्णात् ॥
 स्वकार्यं पितृकार्यं वा देवताभ्यर्चनेऽपि वा ।
 निस्फलं तस्य तत्तीर्थं याव^३सङ्गमभ्रुते ॥
 अत^४स्तीर्थं न गृह्णीयात् पुण्येष्वाद्यतनेषु च ।
 कपिलां पा(त)टलां श्वेतां यसु धेनुं प्रयच्छति ॥
 तस्या यावन्ति रोमानि सन्ति गाक्षेषु सत्तम^५ ।
 तावद्वर्षसहस्राणि स्वर्गलोके महीयते ॥

१ D मध्य० । २ B ब्राह्मणान् । ३ A यावत्तनं, D तत्त्वं नमस्वते ।

४ D अततीर्थे । ५ D सत्तमं ।

प्रयागतौर्धधाचार्यीं यः प्रयाति नरः^१ कश्चित् ।
 वस्त्रीवर्हसमारूढो यत्फलं तस्य तच्छृणु ॥
 नरके च स तं घोरे समारूढ सता(तो)द्यतम् ।
 ततो निवर्त्तते घोरे गर्वा क्रोध सुदारुणे ॥
 मलिनञ्च न गृह्णन्ति पितरस्तस्य देहिनिः ।
 यस्तु प्रत्ता^२न्तथा बालान् स्नापयेत् पाठयेत्तथा ॥
 यथात्मानन्तथा सर्वान्दानं विप्रेभ्य दापयेत् ।
 ऐश्वर्यमद्मोहात्त्वा गर्भधानेन यो नरः ॥
 निस्फलं तस्य तत्तीर्थं तस्माद्यानं विवर्जयेत् ।
 वटमूलं समाश्रित्य यस्तु प्राणान् परित्यजेत् ॥
 सर्वलोकानतिक्रम्य चन्द्रलोकं स गच्छति ।
 गङ्गायमुनयोर्मध्ये पृथिव्यां जघनं स्युतम् ॥
 प्रयागं परं(र) मैत्रेय त्रिषु लोकेषु विश्रुतम् ।
 तत्राभिषेकं यः कुर्यात् सङ्गमे शंसितव्रतः^३ ॥
 समं फल^४भवाप्नोति राजसूयाश्वमेधयोः^५ ।
 कम्बलाश्वतरौ^६ नागौ यमुनादक्षिणतटे ॥
 तत्र स्नात्वा पीत्वा च मुच्यते सर्वपातकैः ।
 तत्र स्नात्वा नरो गत्वा मुनी(नि)श्वरस्य सन्निधौ^७ ॥
 भ्रातृमानं तारयेत्पूतान् दग्धातीतान्दशावरान् ॥

१ D नर दिवं ।

२ D करिद्धस्त्रीवर्हं ।

३ D वृत्तां ।

४ D शंसितव्रतं ।

५ D सर्वफलं ।

६ A D •मेधयः ।

७ A C D •कम्बलाश्वतसौ ।

८ D सङ्गतौ ।

९ D कारयेत् ।

क्त्वाभिषेकन्तु यो नरः सोऽश्वमेधफलं लभेत् ।
 स्वर्गलोकमवाप्नोति यावदाहुतपुण्यकम् ॥
 पूर्वपार्श्वे तु गङ्गायास्त्वैलो(क)क्ये ख्यातिमानय ।
 अष्टः सर्वसामुद्रः^१ प्रतिष्ठानञ्च विभ्रुतम् ॥
 ब्रह्मचारी जितक्रोध स्त्रि(चि)राचं यदि तिष्ठति ।
 सर्वपापविशुद्धात्मा^२ चाश्वमेधफलं लभेत् ॥
 उर्वशीपुरिने^३ रम्ये विपुले हंसपाण्डुले ।
 परित्यजति यः प्राणान् शृणु तस्यापि यत्फलम् ॥
 यावच्चन्द्रसूर्यस्य तावत्स्वर्गे महीयते ।
 यत्र गङ्गा महाभागा वज्रतीर्थं तपोधना ॥
 सिद्धिचेनं हि तत् ज्ञेयं नात्र कार्या^४ विचारणा ।
 क्षितौ तारयते मर्त्यान्नागांस्तारयतेयधः ॥
 दिवि तारयते देवा(स्ते)न्नेन सा त्रिपथा स्रता ।
 यावन्त्यस्थीनि गङ्गायां तिष्ठन्ति पुरुषस्य तु ॥
 तावद्धर्षसहस्राणि स्वर्गलोके महीयते ।
 सर्वेषामेव भूतानां पापोपहतचेतसाम् ॥
 गतिमन्वेषमा^५नाणां नास्ति गङ्गासमा गति ।
 गङ्गामेव निषेवेतः प्रयागेतु ॥
 ।
 मर्त्यमण्डले क्रमेनाथ काश्यपः सर्वज्ञगुरुः ॥

१ D अश्वत सर्वसामुद्र । २ A सर्वपापं विशुद्धात्मा ।

३ B ०पुरिते । ४ A D कार्यविचारणा । ५ D अन्वेषनानां ।

ततः काश्याप्यागतस्य अथ नेपास्यमण्डले ।
 सर्वेः शिष्यगणैः साङ्के अत्रागतः सः काश्यपः ॥
 अहमपि तत्पृष्ठतः आगतः अथ मण्डले ।
 काश्यपस्तत्र ग्रास्ता च प्रथमं स(ग्र)भूदर्शनम् ॥
 कृत्वा पुष्येस्य गन्धेस्य नेवेद्येदीपकैरपि ।
 पूजितं विविधं कृत्वा सर्वैः शिष्यगणैरपि^१ ॥
 भिक्षुभिर्भिषुणीमिस्य प्रत्येकै जिनश्रेवकैः ।
 बोधिसत्वैर्महासत्त्वैः राजामात्यसुशिष्यकैः ॥
 ब्रह्मभिवेश्यैः शूद्रैश्च तं शम्भू पूजितं^२ सुदा ।
 केचिद्भारणीश्चापि पाथैश्चापि सुपूजितम् ॥
 महाद्यानं सूत्रं केचित्पाठयामासुः सत्वरम् ।
 केचित्स्तोत्रं कृतं वाचै भाषजैः संस्कृतैरपि ॥
 अत्यर्थं मोदयन्नेन श्रेवयामासुः शम्भुवम् ।
 दत्तं दत्तं सहस्रञ्च अयुतं लक्षकमपि ॥
 प्रदक्षिणं कारयन्ति अहर्निशश्च तैः पुनः ।
 कैश्चि(चि)त्यक्षप्रणामेण कै(चि)श्चिश्च अष्टाङ्गेण च ॥
 सहस्रलक्षसङ्घैश्च कारयामासु च पुनः ।
 मञ्जुदेवोऽपि सञ्जास्ता [वरदामोचदा सह ॥
 सर्वञ्च काश्यपं चापि पूजयामासुः सत्वरं ।
 पाद्यमर्घं चार्घ्वनैश्च^३ राश्रनैश्च पुनः पुनः ॥

१ D पूजितं विविधैः कृत्वा सर्वशिष्यगणैरपि । २ D शम्भु पूजितं ।
 ३ c omits the portion bracketted. ४ A B चाचनै ।

अत्यर्थं मान्ययुक्तेन पूजितश्च मुदापि च^१ ।
 पञ्चोपचार]कैर्याग्यै(भै)भैषज्यैः भक्ष्यभोज्यकैः ॥
 पूजयामासु(ते)स्ते चापि काश्यपं मुनिनाथकम् ।
 ब्रह्मभिः च(चे)चिचैः वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ॥
 अथ नेपालजैः सर्वैः पूजितं काश्यपं गुरुम् ।
 धूपैः पुष्पैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यकैरपि ॥
 पिण्डपात्रादिभिः पूज्यैः पूजयामा(सु)सुः काश्यपम् ।
 काश्यपोऽपि अथ शास्ता अथ नेपालवा(शि)शिने ॥
 श्रीस्वयम्भुराणश्च देशयामासुः सुखरम् ।
 काश्यप अथ शास्ता च स्वयम्भूदर्शनं कृतात् ॥
 पश्चाद्दिमास्यश्चापि प्रगच्छति मुदा गुरुः ।
 क्रमेण देशे देशेऽपि पिण्डपात्रश्च याचनात् ॥
 ततः^२ क्रमेण शास्ता(च)सुमेरुश्च प्रगच्छति ।
 सुमेरुश्च^३ प्रगमिता च चत्वार राजभूवने ॥
 काश्यपमुनि शास्ता च स्वशिश्यैश्च परिवृतः ।
 चत्वार अपि राजानः स्वस्वगणैः परिवृतः ॥
 पिण्डपात्रादिभिः पूज्यैः पूजयामासुः काश्यपम् ।
 ततः शास्ता क्रमेणापि चय(त्रिं)स्त्रिंशं प्रगच्छति ॥
 चतुर्भि राजकैश्चापि पूज्यं मान्यं कृतादपि ।
 त्रयस्त्रिं(त्रिं)शे विशेषेण सुधर्मायां विशेषतः ॥

१ D मुदा अपि ।

२ A omits ततः ।

३ D प्रगच्छन्ति चत्वार ।

धर्मापदेशमत्यर्थं कारयामासुस्तत्क्षणम् ।
 अथ इन्द्र देवराज देवपुत्रैः परिवृतः ॥
 अनेकैरक्षराभिश्च पर्षत्कृताञ्च भूवने ।
 काश्यपस्य सकाशाच्च धर्मं श्रुतात् पश्चादपि ॥
 इन्द्रादयः सर्वदेवाः पूजितं पादपङ्कजे ।
 मान्दारवादिभिः पुष्यैश्चन्दनचूर्णरञ्जितैः ॥
 पूजयामास इन्द्रेण सर्वदेवगणैर्दृतः ।
 अञ्च(लि)लिं शिरसि धृत्वा गुरवे काश्यपाय च ॥
 यत्र त्रिशेखरराजा अन्तःपुरे निमग्नितम् ।
 भगवन् काश्यप शास्ता मत्पुत्रे भोजनमिति ॥
 अथ पिण्डपाचदानं गृह्ण(ही)ध्वानुकम्पां मयि ।
 अथ काश्यपः शास्ता च इन्द्रस्य वचनं श्रुतात् ॥
 मनसा खिद्यतेनापि किञ्चिद्वचन नेरितम् ।
 अतः विश्वम्भरदेव इन्द्रस्तस्माच्छृण्वकम् ॥
 गत्वा ग्रीष्मं स्वदेवीञ्च उवाच श(स)चीदेवताम् ।
 हे शचे देवते यूयं श्रूयतां मनस्युद्धृतम् ॥
 अथ काश्यपं शास्तारं^१ भोजयिष्यामि निश्चयम् ।
 सप्तबोधिसत्त्वादीन् काश्यपपृष्ठतागतान् ॥
 भिक्षुभिक्षुणीनाञ्चापि बोधिसत्त्वानां तथापि च ।
 महासत्वगणान् सर्वान् काश्यपग्रिथ्यकानपि ॥
 भोजयिष्यामि ग्रीष्मेण सामग्रीं सञ्जीकृत्याम्^२ ।

१ D काश्यपशास्तारं ।

२ D सामग्री सञ्जीकृत्याम् ।

इति श्रुत्वा सर्वे देवास्त्रयस्त्रिंशदय गणाः ॥
 इन्द्रस्य वचनं^१ श्रुत्वा साम(घी)घीं शीघ्रं क्रियताम् ।
 मनसा देवराजानां पार्थिवानाञ्च वचसा ॥
 सुस्मरेण सर्वज्ञानां शीघ्रसिद्धिं^२ कार्य्यक्रियाम् ।
 इत्थं गुणमये मेरौ त्रय(त्रि)स्त्रिंशो विशेषतः ॥
 विशेष नाकराजस्य किञ्चिन्न विद्यते न हि ।
 स्वर्गलोके कुत नास्ति धनरत्नभोज्यवस्त्र(स्त)कम् ॥
 तस्माच्छुशीघ्रं शीघ्रेण देवता सञ्चीक्रियताम् ।
 काश्यपसङ्घभोज्याय अमृतादिस्वर्गभोज्यकम् ॥
 मान्दारवादिभि पुष्यान् शीघ्रं सञ्चीकृतं इति ।
 वैजयन्तेऽपि प्रासादे^३ शीघ्रं सम्पूर्णं क्रियताम्^४ ॥
 इन्द्रादिभिर्देवताभिः काश्यपं प्रत्युद्गच्छति ।
 यत्र काश्यपस्तिष्ठन्ति सन्निध्येर्नन्दनवने ॥
 अरण्यवासधर्माच्च नन्दने तिष्ठति गुरुः ।
 अथ इन्द्र देवराज तत्र गत्वा च तत्क्षणम् ॥
 काश्यपं सर्वज्ञं नाथं^५ विज्ञापितं जगद्गुरुम् ।
 भगवन् काश्यप नाथ कालं भवा(च)ञ्च ज्ञास्यति ॥
 यस्मिन् काले मम चापि विजयिष्यतु^६मद्गृहे ।
 इत्थं निमग्ननं कृत्वा पश्चाच्च काश्यपं गुरुम् ॥
 स्वर्गसामग्रिभिः(भीः) पूज्यैर्नन्दनात्स्वगृहमपि ।

१ A इन्द्रवचनं ।

२ D शीघ्रं सिद्धिं ।

३ A प्रासादे ।

४ D संपूर्णक्रियतां ।

५ B D सर्वज्ञनाथं ।

६ D विजयिष्यति ।

विजयत्यमरावत्यौ जात्रामह^१कृतादपि ॥
 ब्रह्मविष्णुशिवशक्रैः पूज्यमान्य सगौरवैः ।
 अनेकै(चि)स्त्रिदशैर्देवैर्मान्दार(वै)वैः प्रपूजितात्^२ ॥
 इन्द्रादिषुदशैर्देवैर्वैजयन्ति विवेगति ।
 अथापि इन्द्रराजेन सचीदेव्या सह स्त्रितः ॥
 सुवर्णभृङ्गारकं खालिं गृह्य पादार्यकं कृतम् ।
 ततस्तस्मै वैजयन्ते प्रासादस्य उपर्युके ॥
 अनेकरत्नसचिने सिंहासने विगेषतः ।
 विवेगयामास^३ शास्ता काश्यप नाथनायकः ॥
 सर्वे शिष्यगणाश्चापि योग्य^४योग्यासने स्त्रि(ता)ताः ।
 अथापि ब्रह्मराजेन खर्णभृङ्गारसंगृह्यात् ॥
 जलधारापातनादीन् पातयामासः काश्यपे ।
 उपेन्द्र देवराजोऽपि पद्मगन्धादिगन्धकैः ॥
 स्त्रेपयामास सङ्घेषु काश्यपे च जगद्गुरौ ।
 महेश्वर देवदेव मान्दारपुष्पमालिकैः ॥
 महामान्दारवैः पुष्यैः पूजयामास काश्यपम् ।
 इन्द्रोपि च देवराजा अनेकान् रत्नजानपि ॥
 मण्डलादिदक्षिणाञ्च ठौकयामास काश्यपे ।
 सध्यादिभिः देवताभिर्भैषज्याञ्च सुधामपि ॥
 स्वर्गजान् भोज्ययोग्याञ्च दोहयामासु काश्यपे ।

१ D ०महं ।

२ D प्रपूजिताः ।

३ A विवेगयामासः ।

४ B योग्ये ।

गन्धर्वकिन्नरैश्चापि सुरजादीन् त्वर्यकानपि^१ ॥
 वादयामासुरत्यथं मधुरैः सुस्वरैरपि ।
 स्वर्गजसामघिभिरित्यं महनिग्रं पूजा कृतम् ॥
 अनेकैर्देवराजैश्च काश्यपं भोजनं कृतम् ।
 काश्यपं भोजनं कृत्वा संवेभ्यः भोजनं ददुः ॥
 स्वर्धेन च स्वच्छेनापि भोज्येन भोजनं कृतम् ।
 सुभोज्येनापि भोज्यैश्च जलधारादिपातनम् ॥
 धौतहस्ताचीतपात्रं^२ प्रतिदिने भोजनं कृतम् ।
 भोजनश्चापि कृत्वा च काश्यपः नायक^३ गुरुः ॥
 सर्वदेवगणैः)णै वृत्य अत्र च पर्षदं कृतम् ।
 ब्रह्मविष्णुशिवशङ्करेनेकैस्त्रिदशैर्गणैः ॥
 नीचतलासने स्थित्वा धर्मश्रुताय पर्षदि ।
 अनेगन्धराभिश्च सत्या देव्यापि तथाच^४ ॥
 वैजयन्तेऽपि प्रासादे कृतपर्षदि संस्थिते ।
 कामाचरै रूपाचरैरारूपाचरैरपि ॥
 देवराजैः पर्षदैश्च धर्मश्रुताय सुखि(ता)ताः ।
 अथ काश्यपः सर्वज्ञ^५ देवानां नाथनायकः ॥
 धर्मं दिदेशयामास इन्द्रादिदेवपर्षदि ।
 आदौ मध्ये च कल्याणं पर्यवसानकमपि ॥

१ D सुरजादितुर्व्यकानपि ।

२ D धौतहस्तानीतपात्रं ।

३ D काश्यप नायकं ।

४ D अम्भरादिश्च सत्या देव्यापि च तथाच ।

५ D काश्यप सर्वज्ञ ।

स्वर्षं सुव्यञ्जनं धर्मं^१ देशितं ब्रह्मचर्यकम् ।
 अथ तस्माद्भर्षं श्रुत्वा^२ ब्रह्माविष्णुमहेश्वरैः ॥
 इन्द्रादित्रिद(श्री)श्रीः सार्द्धं प्रणिपत्य च काश्यपम् ।
 केचित्पञ्चप्रणामेण अष्टाङ्गेनापि च मुदा ॥
 केचित्प्रदक्षिणाञ्चापि^३ प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 अथ काश्यपः शास्ता च शिष्यगणैः परिवृतः ॥
 वैजयन्ता(च)ञ्च यस्माञ्च प्रगच्छ(न्ति)ति सः सहुदः ।
 चयस्त्रिंशे विशेषतः यत्र माता प्रतिस्थिताः^४ ॥
 तत्र गत्वा^५ सः शास्ता च मात्रे धर्मञ्च देशितम् ॥
 अतीतानागतैर्वृद्धैर्यथा मातरि देशितम् ।
 तथा तदत्काश्यपेन धर्मं देश्य अत्र स्थितः ॥
 तत्काले च मञ्जुदेव मञ्जुश्रीप्रतिरूप(कः)जः ।
 वरदामोचदा केश्युपकेशीप्रतिरूपजा(जाः) ॥
 श्रीस्वयम्भुं धर्मधातुं पञ्चोपचारपूजनेः ।
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ नित्यपूजां^६ कृतञ्च सः ॥
 तस्मिन् काले मैत्रेय मञ्जुश्रिया तं पूजितम् ।
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ पञ्चोपहारपूजकैः^७ ॥

१ D धर्म ।

२ D तस्मा धर्मं श्रुत्वा ।

३ B पञ्चदशाञ्चापि, D प्रदक्षिणा चापि ।

४ D अथत्रिंशे विशेषेण यत्र मात्रा प्रतिस्थिताः । ५ D गत्वा च ।

६ D नित्यपूजा ।

७ A पञ्चोपहारकैः, B पञ्चोपचारकैः ।

मञ्जुश्रीपर्वते वापि स्ववाग्ने मण्डलेऽपि च ।
 दिने रात्रौ प्रतिपूज्ये पञ्चोपचारकैरपि ॥
 इत्थं कृत्वा विधिभिश्च मञ्जुदेव जगद्गुरुः^१ ।
 पत्नीभ्यां च स्वबुद्ध्यापि निर्वाणं नोपमं ययुः^२ ॥
 मञ्जुदेवनामाचार्यं वरदा मोक्षदापि च ।
 ताभ्यां सह स्वपथाच्च^३ ऋद्धिं कुर्वन् प्रगच्छति ॥
 खे च गत्वा स्वदेशाच्च अग्निं प्रज्वलितादपि ।
 देहजात्या ब्रह्मा च स्वदेहं संस्क्रतादपि ॥
 यथा च वज्रिणा देहं लौकिकं संस्क्रतमिति ।
 तथाच स्वपथे त्यक्त्वा दिव्यदेहेन गच्छति ॥
 यथा चीनात् समायातास्तथा चीनं च गच्छति ।
 मानूष्यशरीरं त्यक्त्वा दिव्यदेहेन गच्छति ॥
 यथा काश्यपः शास्ता च नाके तिष्ठति मातरि ।
 दाता मञ्जुदे(व)वः शास्ता पत्नीभ्यां च तथागतः ॥
 यत्काले मञ्जुदेव इत्थं कृत्य विधाय(चः)सः ।
 अन्तर्द्धाय ततो वेषमभवद्गुरुज्ज्वलम् ॥
 शोभा प्रपद्य सकलां निर्दृतिमेव सङ्गतः^४ ।
 मञ्जुश्रीपर्वतं सोस्ति महासुखनिमग्नधीः ॥
 यत्र मञ्जुदेवः शास्तृ पत्न्या सह शरीरकम् ।
 वज्रिदक्ष स्वपथाच्च पतितं यत्र धातुकम् ॥

१ D जगद्गुरो ।

२ D नोपमं ययुः ।

३ D स्वपथा च ।

४ A निर्दृतिमेवे गतः ।

तस्या(च)च्च कारणादच नेपास्रवाशिभिः जनाः^१ ।
 शरीरं पातिताश्चापि पतस्यैत्यमितीरितम् ॥
 ब्राह्मणैः चत्रियैर्वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ।
 अचजैरन्यजैः सर्वैः पतस्यैत्यं^२ तदीरितम् ॥
 अस्मिन् काले च लोकैश्च देवासुरैश्च मानु(षैः)ष्यैः ।
 पुच्छाद्ये पर्वते स्थित्वा चैत्यं पुच्छाय(मि)मीरितम्^३ ॥
 गौडराष्ट्रे विशेषेण सुभिचेन समाकुले ।
 नागामङ्गलसम्पन्ने षड्भे स्त्रीटे मनोरमे ॥
 अथयोजनविस्तारे आयामे व्यायामे च^४ ।
 इत्यष्टद्वेन संयुक्ते पट्टने च विशेषके ॥
 प्राकारमपि गाढञ्च उच्चं स्थलं हृदमपि ।
 समन्तत नगर्यां च^५ [परिट्टतेन संस्थितम् ॥
 समन्ततस्तुर्दिशो एकद्वारेण शोभितम् ।
 षड्द्वारं तस्यां नास्ति मूले च नगर्यामपि ॥
 तस्या नगर्यां मध्ये च] भूवि(मि) च एकगर्तके ।
 मातृकाभिः गणैर्देवैस्तत्र परिपूरितम् ॥
 ब्रह्माय(णि)णौ माहेश्वरी कौमा(रि)री वैष्णवी^६ तथा ।
 वारा(हि)ही अपि चामुण्डा इन्द्रायणी लक्ष्मीति च ॥
 गणेशं षड्मुखश्चैव सिंहं व्याघ्राननमपि^७ ।

१ A B C omit जनाः । २ D पतस्यैत्यम् । ३ B चैत्यपूजायमितीरितम् ।

४ A व्यायामे च । ५ C omits the portion bracketted.

६ A वैष्णवी । ७ D षड्मुखश्चैव सिंहव्याघ्राननमपि ।

चैत्यं शिवं^१ भैरवश्च वृक्षश्चैव नागमपि ॥
 तीर्थं मेघं सिद्धश्चैव योगिनीयोगिभिर्वृतम् ।
 देवी वीरमती मध्ये तत्पी(थे)ठेश्वरी ईरिता ॥
 चतुर्विंशतिपी(था)ठानामेषा एका च नायकी ।
 अनेकैर्देवीभिर्वृत्तं त्रैलोक्येऽपि सुगौरवम् ॥
 ब्रह्माभिः चत्रियैर्वैश्वैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ।
 अचजेरन्यजेः सर्वैः वीरम(ति)तीं प्रपूजितम् ॥
 पुष्यधूपैश्च गन्धैश्च नैवेद्येर्दीपकैरपि ।
 लेह्यै पेयेर्मद्ये मांसैः^२ वीरम(ति)तीं प्रपूजितम् ॥
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ सदा सुदा प्रपूजितम् ।
 स्वर्गजैर्मर्त्यजैः^३ सर्वैः तत्तेश्वरीं प्रपूजितम् ॥
 इन्द्रादित्रयस्त्रिंशैश्च^४ ब्रह्माविष्णुमहेश्वरैः ।
 सदा सुदा समायाता वीरमतीं (शे)वा कृतम् ॥
 स्वस्वदेवगणैस्सार्द्धं अप्सराभिः परिवृतः ।
 सर्वदापि च काले च अत्र च वा(शि)सितं सदा ॥
 ईतद्य उपसर्गादि निरापगते राष्ट्रके^५ ।
 अनेकमङ्गलैः पूर्णं सदा तथा सुभिचके ॥
 चिसाहस्रे महालोके तच्छादुग्रमन्ये न हि^६ ।
 अयत्रिंशाच्च अधिकं गौरवं मर्त्यमण्डले ॥

१ D चैत्यशिवं । २ A मद्यैर्मसै । ३ D स्वर्गजै मर्त्यजै ।

४ D •त्रयस्त्रिंशैश्च । ५ D निरापगतराष्ट्रके । ६ D तच्छादुग्रमन्ये न हि ।

अथा सख्या गुणेनापि सर्वत्र भूवनेषु च ।
 ईदृशं पूर्णकं राघ्यं त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभम् ॥
 अनेकै गामसंकौर्षे अनेकैः पट्टनैरपि ।
 अनेकैर्निर्गमैश्चापि तत्र गौड़े सुपूर्णकम् ॥
 विशेषेण गौड़राष्ट्रं चिदिवे अतिदुर्लभम् ।
 अन्येभ्यः राजिकेभ्योऽपि^१ ग्रन्थुभ्यः सौरेभ्योऽपि च ॥
 तत्र वासि(शि)मस्य प्रजाः किञ्चिद्दोषं न ज्ञायते ।
 अयत्रिंशेन^२ उपमा भोग्येन मर्त्यमण्डले ॥
 धनेन अलका यद्दत्^३ पुरीव अत्र मण्डले ।
 इत्थं गुणमये रात्रे गौड़े चापि विशेषतः ॥
 अनेकैर्मङ्गलैः पूर्णं विनास्तीतिउपद्रवे ।
 अथ कालान्तरे गौड़े आसिद्धे मत्प्रियोऽभवत् ॥
 प्रचण्डदेवभूपास्य निर्वाणात्मक वज्रधृक् ।
 यथा कनिष्ठे संस्थितः वज्रसत्त्व जगद्गुहः ॥
 तस्यैव प्रतिरूपेण जातस्तत्र स्वरूपकम् ।
 सर्वेषामपि बौद्धाणां कर्मनाथ वज्रगुहः^४ ॥
 तथैव सर्वेषां नाथ वज्रसत्त्वप्रतिरूपजः ।
 यदा यस्यां राजा जातं गौड़े चापि विशेषतः ॥
 नामेन प्रचण्डदेव धर्माणां चन्द्ररूपजः ।

१ D राजितेभ्योऽपि । २ D अयत्रिंशेन । ३ A अलकाभ्या ।

४ D जगद्गुहः ।

यथा सूर्यः प्रतिदिने समाया(त)तः समागतः ॥
 तद्वत् गौड़ेऽपि राष्ट्रे च रविरिव स जातवान् ।
 यथा सूर्यायाताञ्चापि सर्वाणि तमसानि च ॥
 दूरीकुर्वन्ति ग्रीमेण तस्य जन्म प्रभावतः ।
 दयाग्रीहचर्मैश्चापि वीर्यसम्प्राप्तिनेन च ॥
 यथा सम्पूर्णयुक्तेन पूर्णमासीव चन्द्रमा ।
 नीतिधर्मविनयेषु सर्वत्र नीतिकेऽपि च ॥
 राजनीतिगुणेनापि जयप्रतापनेन च ।
 क्षमया दयया सान्ध्या प्रसिद्धं लोकमण्डले ॥
 यस्मिन् गौड़े राष्ट्रे जातः प्रचण्डदेवनाथकः ।
 तस्मिन् गौड़े राष्ट्रे चापि नस्ति ईति उपद्रवान् ॥
 यद्वत् मातापितरौ च एकपुत्रं प्रसूचितम् ।
 तदन्तेन प्रचण्डेन पत्न्या च सञ्चितं प्रजाः ॥
 यथा स्वस्य सुखं दुःखमभूच्च शरीरेऽपि च ।
 तथा सर्वप्रजाभ्यश्च दयाञ्चापि हतमिति ॥
 प्रचण्डदेवभूपासः स्वदुःखं सहितुं सद्युम्^१ ।
 अन्येषां स्वप्रजानाञ्च दुःखं सहिष्णुं^२ गौरवम् ॥
 तस्माच्चापि अत्यर्थेन स्वदेहादन्यदेहकम् ।
 अत्यर्थेन अधीनेन गौरवं च हतमिति(तिः) ॥
 यथा पूर्वपरम्परया राष्ट्रके अत्र गौड़के ।

१ D जघु । २ D दुःखःसहिष्णु ।

अधिका(चा)च्चापि गौड़ेन गौड़श्च स्थापितं अपि ॥
 सर्वेषामपि राजानां मर्त्यलोकजजातिनाम् ।
 तस्मा(चा)च्चाधिकगौड़ेन गौड़श्च स्थापितं ननु(नुः) ।
 गौड़के चापि राज्ये च^१ प्रचण्डेन राज्यं कृते ।
 तस्य पुत्रं अभूच्चापि शक्तिदेवं महावरं(सं) ॥
 यदा गौड़के राष्ट्रे प्रचण्डदेवेन कृतम् ।
 तेन राज्यकृता पौतास्तस्य पुण्यमत्युद्भूतम्^२ ॥
 पुण्यमत्युद्भू(?)तात्पश्चाच्चित्त एकं समुद्भूतम् ।
 चित्तमेकसमुद्भूत मनसि ज्ञानसुद्भूतम्^३ ॥
 मनसि ज्ञानसुद्भूतात् गृहं राज्यं पुत्रं धनम् ।
 स्त्रि(त्रि)यश्च सर्वसम्पत्तिं त्याज्याय निश्चयं कृतम् ॥
 इति मत्वा स राजोऽथ प्रचण्डदे(त्र)वः शास्त्रवित् ।
 केवलं निश्चयेनापि विचार्यं मनसि कृतम् ॥
 सर्वेषां देहिनां मध्ये विशेषं मर्त्यमण्डले ।
 गृहस्यचर्यके स्थित्वा पञ्च(स)रस्य पत्नी इव ॥
 असोऽस्यमधिकयुक्तं रागदेषादिमोहज^४ ।
 तेन सूत्रेण बद्ध^५मर्कजाले(च)व मञ्जिका ॥
 घुनुघुनुप्रशब्देन कृतेन केन सञ्चितम् ।
 पापसूत्रेण प्रबद्धादत्र स्थितेन किं कृतम् ॥

१ D राष्ट्रे च । २ B D यदा च । ३ D पौतास्तस्य पुण्यमत्युद्भूतम् ।

४ D समुद्भूतम् । ५ D मोहजं । ६ D बद्धा च ।

विप्रलापमनेकञ्च सुप्रलापं कृतादपि ।
 हस्तपादाभ्यां संयुक्तात् पञ्चलस्यशुकमिव ॥
 अगुणमयं सम्पूर्णं गृहस्यचर्यकमपि ।
 तदधिकमगुणञ्च राज्यकं राज्यभोज्यकम्^१ ॥
 इति गुणमयैर्युक्तं राज्यं गौडकमपि ।
 सन्त्यज्याय^२ च मनसि निश्चयं स्त्रीकृतमिति ॥
 प्रचण्डदेवराजोऽथ विज्ञापितं गृहस्यकम् ।
 चर्यं सुघोरकं^३ वापि त्यक्तव्यं मनस्यद्भूतम् ॥
 इति निश्चित्य भूपालः प्रचण्डदेवभूभुजः ।
 शक्तिदे(व)वं स्वपुत्रञ्च राज्यं संस्थापनां कृतम् ॥
 तत्राभिषिच्य स्वपुत्रं शक्तिदेवं महाबलम् ।
 पट्टकञ्च मुकुटञ्च दत्तं तस्मै स्वगिरसा(साः) ॥
 राज्यं पट्टनं निर्गमं ग्रामञ्च सर्व्वराष्ट्रकम् ।
 धनधान्यादिसम्पूर्णं सौधगृहं^४ सम्पूर्णकम् ॥
 यत्सर्वं अस्त्रं स्वराज्यं अन्तवहिपरमपि ।
 तत्सर्वं शक्तिदेवाय ददाति स स्वराज्यकम् ॥
 ततोऽपि शक्तिदेवेन सूनुना तस्य भूभृतः ।
 राज्यं सम्प्राप्तयामास पितृणां पौर्वकं तथा ॥
 प्रचण्डदेवराजोऽथ धर्मपत्न्या सह मुदा ।
 राज्यं भोग्यं परित्यज्य वैरागी^५ लभ्यते पदम् ॥

१ D ०भोगकम् । २ D सन्त्यज्यायेव । ३ D चर्यसुघोरकम् ।

४ A C D सौढ० ।

५ D वैराग्य ।

वैरागीपद खड्गा च तत्पीथस्य श्रेवां कृतम् ।
 तत्पीथस्य से(शे)वां कृत्वा वीरम(ति)तीं प्रपूजितम् ॥
 प्रतिरात्रौ तत्पी(थे)ठेशां वीरमतौं प्रपूजितम् ।
 खड्गधर्मपत्न्या सह महेश्वरीं प्रपूजितम् ॥
 तत्रेश्वरीं प्रपूजित्वा नागोपचारकैरपि ।
 पुष्पै धूपैश्च गन्धैश्च दीपै नैवेद्यकैरपि ॥
 लेङ्गेः पेथैर्मद्यैर्मांसैः मासाभिः मन्त्रकैरपि ।
 प्रतिरात्रौ प्रपूजित्वा खड्गधर्मपत्नि(ज्ञी)ना सह ॥
 निशि जागरणं कृत्वा पत्न्या सह ध्यानकृतात् ।
 कश्चिदर्थै(र्ष) प्रतिस्थित्वा तत्रेश्वरीं(री) प्रपूजितम् ॥
 अथ कश्चिद्दिने चापि प्रचण्डदेवभृभृजः^१ ।
 तस्याः देव्याः^२ प्रसा(शा)दाच्च गौरवं फलमाप्तवान् ॥
 विमृश्य संसारसुखं परिणामो विषोपमम् ।
 इति विचिन्त्य विरक्तो सिद्धभूमिमन्वेष सः ॥
 सर्वेषु मर्त्यलोकेषु सि(द्धि)द्भूमिं कुच स्थितम् ।
 काथवाक्चित्तयोगेन सर्वेभ्यश्च श्रुतमिति^३ ॥
 इत्थं श्रुत्वा प्रचण्डोऽपि कर्णस्यापि परम्परात् ।
 क्रमेण च समायाता नै(ने)पालस्य वा(र्त्ता)र्त्तां श्रुतम् ॥
 राष्ट्रेभ्यः सकलेभ्योऽस्ति^४ नेपा(ल)लं सिद्धिदन्तथा ।
 मनोरथाधिकफलं प्रदानादुक्तवान्मुनिः ॥

१ D • भूर्भृजः । २ A C D omit देव्याः ।

३ A • योग्येन सर्वेभ्यश्च श्रुतमिते । ४ B सकलेकोभ्योऽस्ति ।

अतीतानागतैर्बुद्धैर्मुनिभिः प्रत्युत्पन्नकैः^१ ।
 मर्त्यलोकेषु सर्वेषु जम्बूद्वीपं प्रसिद्धकम् ॥
 जम्बूद्वीपे विशेषेण आर्यावर्त्तं प्रसि(सी)द्धकम् ।
 आर्यावर्त्तं विशेषेण हेमाल्ल(य)यं प्रसिद्धकम् ॥
 हेमाल्लये विशेषेण नेपाल्लश्च प्रसिद्धकम् ।
 नेपाल्ले च विशेषेण शम्भूचेचं प्रसिद्धकम् ॥
 अनेकै देवताभिश्च चयच्छिंशैश्च कोटिभिः ।
 सदा मुदाच^२ संपूर्णं शम्भूवश्च प्रसादतः ॥
 त्रिषाहस्रे महालोके यदत्का(शि)श्रिं प्रवर्द्धकम् ।
 तदत् शम्भोः प्र(शा)सादाश्च नेपाल्लं गौरव(ङ्)मपि ॥
 प्रथमं शम्भुमुत्पन्नात् पश्चात् खगाननामपि ।
 ततस्त्रीर्यैः^३ पौठैः(यैः) पूर्णात् काष्ठापि च सुगौरवम् ॥
 इत्थं गुणमयं चेचं नेपाल्लमण्डलमपि ।
 अनेकैर्देवैः^४ संपूर्णं शम्भूत्पन्नमाचकम् ॥
 त्रिषाहस्रे महालोके नेपाल्लसाहस्रं न हि ।
 श्रीस्त्रयम्भूत्पन्नाश्च सर्वत्र गौरवं महत् ॥
 इति मत्वा स भूपालः लक्ष्मीया^५त्रय चागतः ।
 धर्मपत्न्या अपि चान्यैः कैश्चिच्छिष्यैः परिवृतः ॥
 ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ।
 तत्^६ गौडदेशजैः पुंसैः स्त्री(स्त्रि)भिश्चापि परिवृतः ॥

१ A प्रत्युत्पन्नकैः ।

२ D मुदाश्च ।

३ D ततस्त्रीर्यैः ।

४ D अनेकदेवैः ।

५ D लक्ष्मीया ।

६ D तम् ।

गाथा चापि गौडराज्यं क्षेत्रेण च गुणेन च ।
 त्रिसाहस्रमहालोके गौडात् गौडञ्च^१ स्थापितम् ॥
 एवं गुणमयं राज्यं श्रीभ्रं^२श्रीभ्रेण सन्धयेत् ।
 तस्मात् गौडाञ्च नेपाले समायातः प्रचण्डकः^३ ॥
 प्रचण्डदेवभृपा(र)ल पत्न्या सह समागतः ।
 विशेषेण च नेपाले शिथ्येऽपि परिहृतः ॥
 क्रमेण च क्रमायातः प्रचण्डदेवभृभुजाः ।
 समायाताश्च नेपाले शम्भूवश्च सुचेचके ॥
 शम्भूवः क्षेत्रे आयातः श्रीशम्भूदर्शनं कृतम् ।
 श्रीशम्भूदर्शनं कृत्वा तस्मै च पूजनं कृतम् ॥
 मानारागेः मानागौतेः मानोपचारकैरपि ।
 पुष्पेर्धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यकैरपि ॥
 तच्छिथ्यैर्ब्राह्मणैः सर्वैः चचियैर्वैश्वशूद्रकैः ।
 पञ्चोपचारविधिभिः पूजां कृत्वा च वन्दितम् ॥
 पञ्चप्रणामकैः कैश्चित्^४ कैश्चिदष्टाङ्गप्रणामकैः ।
 प्रचण्डदेवः पत्नीभिः नमयामास श(श)म्भूवे ॥
 अथ प्रचण्डदेवस्य मनसि एकचित्तकम् ।
 शम्भोश्च दर्शनाज्जातं पूर्णचन्द्रमिव मनः ॥
 यदत् क्षीरनिधौ चन्द्रः समायातः पूर्णमपि ।
 तदत्तन्मनसि जातमतिपुण्यात् पुण्यमनः^५ ॥

१ D गौडागौडञ्च । २ D श्रीभ्रं । ३ D समायातप्रचण्डकः ।

४ A कैश्चित् ।

५ B पुण्यमनः ।

रागद्वेषसंमोहादि दशाकुशलकमपि ।
 तत्सर्वञ्च परित्यज्य उत्तमं वो(धि)धिं लभते ॥
 इत्थं पूर्णगुणयुक्तं^१ प्रब्रज्याचार्य्यकं मनः ।
 १[वज्रसत्त्वं गुरुं स्मृत्वा मञ्जुदेवस्य आगतः ॥
 तस्मै नमस्कृतं तेन सर्वज्ञानञ्च दर्शितम्^२ ।
 गुरुप्रणामादारभ्य प्रब्र(ज्य)ज्याव्रतमारभेत् ॥
 मञ्जुदेवप्रभावाच्च एकमेव स्वयं कृतः^३ ।]
 प्रब्रज्याचार्य्यकं कृत्वा वज्राचार्य्यपदं लभेत् ॥
 इति सञ्चिन्त्य भूपालः प्रचण्डदेवस्थापितः ।
 निस्त्रयं (ग्रं)सम्भुवि तस्मिं प्रब्रज्याचित्तकं कृतम् ॥
 प्रब्रज्याचित्तकं कृत्वा स्वधर्मपत्निना सह ।
 कायवाक्चित्त एकेन प्रवक्ष्यामपि स्त्रीकृतम् ॥
 प्रवक्ष्यामपि स्त्रीकृत्वा तस्मै च विधिभिरपि ।
 यथा पूर्वगैः सर्वज्ञैः कृतं तद्वत्कृतमिति^४ ॥
 सर्वज्ञैरपि नाथैश्च यद्वत्प्रवक्ष्यकं कृतम् ।
 तद्वत्प्रचण्डनाथेन त्रिषाच्छेदं स्त्रेण कृतम् ॥
 त्रिषाच्छेदं कृत्वा पश्चात् भिक्षुचर्य्यपदं लभेत् ।
 भिक्षुचर्य्यपदं लब्धा(त्) वज्रा(जा)चार्य्यपदं लभेत् ॥
 वज्रा(जा)चार्य्यपदं लब्धा ग्रान्तिकरं च नामकम् ।

१ D ०गुणैर्युक्तम् । २ A B omit the portion bracketted.

३ D देशितं ।

४ D मञ्जुदेवप्रसादाच्च एवमेव स्वयं कृत्वा ।

५ D कृतमपि ।

प्रसिद्धेन जनैः^१ ख्यातं सर्वत्र लोकमण्डले^२ ॥
 तेनापि पत्नि(नी)ना सार्द्धं रागीचर्यां कृतमपि ।
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ श्रीस्वयम्भुं पूजनं^३ कृतम् ॥
 श्रीस्वयम्भुं पूजनं कृत्वा नित्यपूजां(जा) प्रतिदिने ।
 प्रातरेऽपि च मध्याह्ने पञ्चोपचारपूजिकं(तं) ॥
 सायंकाले दीपपूजां प्रतिदिने तथा कृतम् ।
 नानापुष्पैर्नानाधूपैः नानागन्धैश्च दीपकैः ॥
 नानानैवेद्यकैश्चापि अहर्निशं कृतं पूजां^४ ।
 प्रदक्षिणाश्चापि कृत्वा च पञ्चप्रणामकैरपि ॥
 प्रणामैश्चापि अष्टाङ्गैः प्रणिपत्य मुहुर्मुहुः ।
 धारणीविविधान्या(या)ठाम्महायानं सूत्रानपि^५ ॥
 पाठ(य)यामास भावेन शान्तिकर जगद्गुरुः ।
 शान्तिकरस्त्रिड्वाचार्यं नामार्थेन च ब्राह्मणः ॥
 सर्वेषामपि लोकानां शान्तिकृतां विनायकः ।
 शान्ति^६पौष्टिकं वक्ष्यमभिचारकर्ममपि ॥
 जन्मनं स्वप्नमादि सर्वकर्मकृतां(ता) गुरुः ।
 योगिनां योगविज्ञायः ध्यानिनां ध्याननाथकः ॥
 मन्त्रिणां मन्त्रनाथ त्वं प्रज्ञोपायस्त्रहृपिणी(णि) ।
 सर्वेषामपि ज्ञानीनां देवासुरादिनामपि ॥

१ D जनैः ख्यातं ख्यातं सर्वत्रमण्डले । २ A C omit लोक० ।
 ३ D श्रीस्वयम्भुपूजनं । ४ B पूजां कृतम् । D कृतं पूजा अहर्निशम् ।
 ५ D धारणी विविधान् । ६ D महायानसूत्रानपि । ७ D शान्तिश्च ।
 C D मन्त्रनाथस्त्वम् ।

शान्तिकर जगन्नाथ वज्रसत्वमिव स्थितः ॥
 स धर्मपत्नि(ज्ञी)ना साङ्गै(र्थ) अत्र नेपासमण्डले ।
 शिष्यगणैः परिरुध्य शम्भूचेचं प्रतिस्थितम् ॥
 शम्भूचेचं प्रतिस्थित्वा अत्र नेपासमण्डले ।
 सर्वेषामेव सत्वानां शास्त्रा व(ञ्ज)जगुरुः स्थितः ॥
 यथा नेरौ वज्रसत्व ध्यानेन संस्थित सुदा ।
 तथैव शान्तिहृत् गुरुः^१ स्थितं भवति शं(सं)भुवि ॥
 गृहीत्वा च वज्र(ञ्ज)व्रतं पञ्चाभिज्ञपदं लभेत् ।
 सर्वेषां वज्रिणां मध्ये एष शास्त्रा वज्रगुरुः^२ ॥
 दिव्यं चतुं दिव्यश्रोत्रं दिव्यघ्राणं तथापि च ।
 परचित्तज्ञानञ्चापि पूर्वनिवासां(शां) च तथा ॥
 एवं पञ्चाभिज्ञपदं संलभेच्छीघ्रबुद्धिना ।
 तेन ततश्चणप्राप्तं च वज्राचार्य्यपदमपि ॥
 गृहीत्वा स वज्रव्रतं^३ पञ्चाभिज्ञस्य तत्तृणात् ।
 ततः ख्यातः स भूवने वज्राचार्य्याखिलजनैः ॥
 पूर्वजै दा(द)क्षिणजैश्च पश्चिमोत्तरजैरपि ।
 अन्यद्दिग्देशजैस्सर्वैः मानितं पूजितं च सः ॥
 अत्रजैर्मानवैः सर्वैर्ब्रह्मभिः क्षत्रियैरपि ।
 वैश्वेस्य शूद्रकैः सर्वैस्तच्छेवां च सदा हतम् ॥
 तेन शासिना चापि शान्तिकरनामेन च ।
 सदा सुदाच नेपाले सर्वान् लोकांश्सुलक्षितम्^४ ॥

१ B शान्तिहृदाचार्य्यगुरुः । २ D जगद्गुरुः । ३ D ०पदम् ।

४ D सर्वांस्तोका सुलक्षितं ।

यथा सर्वज्ञनाथेन वैलोक्यं च सुलक्षितम् ।
 १[ग्राणिकरेणाचार्य्येण लक्षितं सर्वदा तथा ॥
 पितरावेकपुत्रे च^१ लक्षितं सर्वदापि च ।
 तथैव तेन नाथेन नेपालं च सुलक्षितम् ॥]
 तस्य पत्नी सती व्रती जननीव पतिव्रती ।
 स्वभर्तृणा लक्षितं यदत्तदत्तापि लक्षितम् ॥
 सा च ग्रा(सा)न्तिकरपत्नी सर्वनेपालवासिनाम् ।
 चतुर्वर्णजस्त्रीणां च गुरुमाता प्रसिद्धका ॥
 सोऽपि ग्राणिकराचार्य्य पत्न्या च सह सर्वदा ।
 पञ्चोपचारविधिभिः (भि) खगान(ना)नां प्रपूजितम् ॥
 पुष्पधूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यकैरपि ।
 लेह्यैः पेयैः मद्यैः मांसैः खानैः पानैस्तथापि च ॥
 काले पर्वे दिने^२ रात्रौ तथा च पत्निना सह ।
 खगान(ना)नां प्रपूजित्वा तस्मिन्नेपालमण्डले ॥
 मध्यरात्र्यादिकान्यान्या^३नष्टावष्टौ तष्टावपि^४ ।
 इति त्रिचक्रस्याकारान्नेपाले सुस्थितानपि ॥
 पुष्पधूपादिभिः पूज्यैर्मद्यमांसादिकैरपि ।
 इत्थं सर्वेषु पीथेषु सदापि पूजितश्च (स) सः ॥
 ग्राणिकरः आचार्य्यापि^५ पत्न्या सह त्रिथ्यैर्दृतः ।

१ C omits the portion bracketted. २ D ०पुत्रैश्च ।

३ D पर्वदिने । ४ B पीठान् । D पीथान् । ५ D अष्टौ
 वष्टौस्तथावपि । ६ A माचार्य्या । D साचार्य्याऽपि ।

सदा रात्रौ च नेपाले सर्वपौठं(थं) प्रपूजितम् ॥
 इति ज्ञात्वा च मानुष्या अथ नेपालवासि(शि)नः ।
 ब्राह्मणाः क्षत्रियाः वैश्याः शूद्राश्च सर्वजातयः ॥
 आचार्या आचार्यान्पूर्वै^१ अथजात्सर्वपौठ(थ)कान् ।
 सदा सुदा प्रपूजित्वा उत्तमं लभ्यते फलम् ॥
 एकपीथप्रपूजाया नेकफलं प्रलभ्यते ।
 दौचयपीथपूजायाश्चक्रस्थापि तथापि च ॥
 क्रमेण च संख्यया वा शान्ति पुष्टिञ्च वयस्कम् ।
 इत्थं फलं प्रलब्धा च मोक्षपदं^२ प्रलभ्यते ॥
 शान्तिकराचार्य्येणैवाथ पत्न्या सह तत्र स्थिताः ।
 मनसि एकचित्तेन पुष्टम(ति)तिं समुद्भूतम् ॥
 पुष्टम(ति)तिं समुद्भूताच्चित्तेन विचार्य्यं कृतम् ।
 मनसा वा(व)चा कर्मण एकचित्तञ्च कारितम् ॥
 तेनैकदा चिन्तितं ^३[च वजाचार्य्येण धीमता ।
 श्रीस्वयम्भो दर्शनाख्यातं करुणाविष्टमानसम् ॥
 रजोऽभिरुद्धतैः सर्वैर्दंशदिग्भिः समागतैः ।
 प्रतिदिने च रात्रा वा]च्छादितं शम्भुनायकम् ॥
 अथं श्रीशम्भुनायस्य(स्य) रत्नसरजसंस्थितः ।
 जाम्बूनदवीजकोषे संस्थितं हार्चिमं^४ न हि ॥
 हिरण्यपत्रसंयुक्ते पञ्चरत्नेन संयुते ।

१ A D आचार्यान्वै । २ D •फलं ।

c omits the portion bracketted.

३ A omits च ।

४ D हार्चिमं ।

इत्थं शरजरत्ने च^१ संखितं शम्भूनाथकम् ॥
 अशुचिभि रजोभिश्च समन्ततः प्रच्छाद्यते ।
 तस्माच्च कारणादेव उपकारं किं क्रियते ॥
 अथ वा चौरै धूर्तैश्च तस्करैश्च मूर्खैरपि ।
 अस्त्रै च शम्भूनाथाय दुष्टकर्मा कृतं भवेत् ॥
 दुष्टकर्माकृता इत्थं शरजरत्नभग्नकृतम् ।
 शरजरत्नभग्नाच्च चौरकर्मा कृतं भवेत् ॥
 अनागते भविष्येत्यं काले पापं कृतं जनैः ।
 तस्मात् पापस्य भोग्याच्च नेपाले इतिकं भवेत् ॥
 तस्मिन् इति(तौ)कं जाताद्दुर्भिक्षश्च अत्यद्भुतम् ।
 दुर्भिक्षमत्यद्भूताच्च जनाः स्यु दुःखभागिनः ॥
 अस्य (य)यः शम्भूनाथस्य गुह्यमाचकं^२ धातुकम् ।
 अधर्मेण गृहीत्वा च रौरवं स भुवं व्रजेत्^३ ॥
 यच्च कस्त्रौ समायाते लोके पञ्चकषाघिते ।
 सर्वे लोकाः^४ दुराचारा भविष्यन्ति दुराग्रथाः ॥
 महाभिमानिनो दुष्टा (लो)लाभिः कामचारिणः ।
 ईर्ष्या सर्वः प्रमत्ताश्च मात्सर्य्याकुलाग्रथाः ॥
 लेशाद्द्वारसर्वान्धा निर्विवेकाः प्रमोदितः ।
 कामभोगातिसंरक्ता दग्नाकुग्रस्यचारिणः ॥
 तस्मात् कस्मिन्हाघोरः^५ सर्वपापस्य साधकः ।

१ A शरजरत्नेव । २ D •मात्रश्च । ३ A व्रजेत् ।

४ D सर्वलोकाः । ५ D •घोरैः ।

ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रा धर्मपराङ्मुखाः ॥
 घोरे कलियुगे प्राप्ते विप्रा वेदपराङ्मुखाः ।
 लोक्षुपास्य कृतघ्नास्य तथा मांसोपजीविनः ॥
 ततः स्त्रियायुषः सर्वे भविष्यन्ति कलियुगे ।
 स्त्रियायुत्वात् मनुष्याणां न विद्याग्रहणं दिजाः ॥
 विद्याग्रहणन्यूनत्वाद् धर्मं वर्तते पुनः ।
 व्युत्क्रमेण प्रजाः सर्वा क्षियन्ते पापतत्पराः ॥
 ब्राह्मणाद्यास्तथा वर्णाः संकीर्ष्यन्ते परस्परम् ।
 कामक्रोधपरा मूढा वृथाहङ्कारपौडिताः ॥
 बद्धवैरा भविष्यन्ति परस्य धनक्षिप्तवः ।
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः सर्वे धर्मपराङ्मुखाः ॥
 अस्वार्थास्य भविष्यन्ति तपःसत्यविवर्जिताः ।
 सर्वे जना दयाहीनाः दक्षिणपरिवर्जिताः ॥
 उत्तमा नीचतां यान्ति नीचास्योत्तमतान्मथा ।
 राजानस्वार्थनिरतास्तथा लोभपरायणाः ॥
 धर्मकञ्चुकसंवीता धर्मविध्वंसकारिणः ।
 घोरे कलियुगे प्राप्ते सर्वधर्मसमन्विते ॥
 थो थोऽश्वरथमारुह्य स स राजा भविष्यति ।
 किङ्करास्य भविष्यन्ति शूद्रास्यैव दिजादयः ॥
 धर्मस्त्री नाभिरषन्ति परस्त्री हीनजाति च ।
 दिषन्ति पितरं पुत्रो गुरुं शिष्या दिषन्ति च ॥
 पतिञ्च वनिता द्वेषि(षी) कृष्णे कृष्णत्वमागते ।

लोभाभिभूतमनसः सर्वे दुष्कर्माशीलिनः ॥
 परा(स्त्रे)न्नलोलुपा नित्यं भविष्यन्ति द्विजादयः ।
 परस्त्रीनिरताः सर्वे परद्रव्ये परायणाः ॥
 मत्स्यामिषेण जीवन्ति दुग्धंश्चाप्यजाचितम् ।
 घोरे कलियुगे प्राप्ते नर धर्मापरायणः ॥
 असूयानिरताः सर्वे उपहासं प्रकुर्वते ।
 स(स्त्री)रिक्तीलेषु कुहालैः लोपयिष्यन्ति शौष(धि)धीः ॥
 अल्पमल्पफलन्तेषां भविष्यन्ति कलियुगे ।
 वेद्या स्त्रावश्यग्रीलेषु^१ स्पृष्ट्वां कुर्व(ति)न्ति योषितः ॥
 धर्माविघ्ना भविष्यन्ति स्त्रियस्तु पुरुषेषु च^२ ।
 प्रायशः कृपणानाञ्च बन्धूनाञ्च तथा द्विजाः ॥
 साधूनाञ्च सर्वेषाणां वित्तान्यपहरन्ति च ।
 न व्रतानि चरिष्यन्ति ब्राह्मणा वेदनिन्दकाः ॥
 न जपन्ति न होष्यन्ति हेतुवादैर्विनाशिताः ।
 कुर्वन्ति दम्भार्थञ्च पितृयज्ञादिका क्रियाः ॥
 अपात्रेषु च दानानि कुर्वन्ति च तथा नराः^३ ।
 चीरोपाधिमिमित्तेन गोषु प्रीतिञ्च कुर्वते ॥
 न कुर्वन्ति तदा विपाः स्नानशौचादिका क्रियाः ।
 अकारधर्मानिरताः कूट^४युक्तिविगारदाः ॥
 देवनिन्दापराश्चैव विप्रनिन्दापरास्तथा ।

१ D सर्वे । २ D दुष्टं । ३ D सीरेषु । ४ D पुरुषेण च ।

५ D तथा निलाः ।

६ A D कुत० ।

न कस्यचिदभिमतो बुद्धभक्तिपरस्तथा ॥
 देवपूजापरं दृष्ट्वा उपहासं प्रकुर्वते ।
 दानयज्ञव्रतादीनां विक्रीणन्ति फलं द्विजाः ॥
 प्रतिग्रहं प्रकुर्वन्ति चाण्डालादेव हि द्विजाः ।
 पा(ख)वच्छिनो भविष्यन्ति चातुराग्र्यनिन्दकाः ॥
 न च (द्वि)जातिसुश्रूषां न स्वधर्माच्च प्र(र्व)वरम्^१ ।
 ब्राह्मणा चक्षिया वैश्याः भविष्यन्ति कस्यौ युगे ॥
 गीतवाद्यपरा विप्राः वेदवाद्यपराभुखाः ।
 आत्मस्तुतिपराः सर्वे परनिन्दापरस्तथा ॥
 विश्वासहीनाः पैशून्य वेददेवद्विजादिषु ।
 पुराणविमुखाः प्राची लोकापादरताः सदा ॥
 नृत्यगीतपराश्चैव धर्माशून्याः नराः कस्यौ ।
 तदा कथमयं श्रीमान् ज्योतिरूपः प्रभास्वरः ॥
 रत्नपद्मासनासीनं एवं तिष्ठे जगद्धिते ।
 नूनं यो लोभितो दुष्टो क्लेशव्याकुलमाणसः ॥
 इमं चैत्यं प्रतिक्षिप्य रत्नान्याहरे सर्वदा ।
 एवं भविष्यत्काले च भविष्यति सुदौ(र्घि)र्घके ॥
 अत्रान्येवासी(ग्नि)नः सर्वे अत्यर्थं दुःखभोगिनः ।
 इति संक्षिप्त्य आचार्य्य मनसापि विचार्य्यकम् ॥
 केन च कारणेनापि किं प्रकारञ्च मे कृतम् ।

१ D प्रवर्षरम् ।

२ D रत्नान्याहरेते सदा ।

इत्थं सर्वेषां रजसां निश्चयं वारणाय च ॥
 आच्छाद्य श्रीप्रभाचार्यः कृतं तदिनिवारणम् ।
 तस्याप्रकाशनपरः शि(र)लयाच्छाद्य गोपनम् ॥
 महता प्रमाणेन^१ एकेनापि (प्र)च्छादितम् ।
 पद्मगिरौ पर्वते च महाप्रमाणकेन च ॥
 एकेन कि(कौ)ल शिलया श्रीगम्भू प्रच्छादितम् ।
 श्रीगम्भूच्छादनं कृत्वा वज्राचार्येण धीमता ॥
 चङ्गिगुप्तं कृत्वा पंथा(व)द्वज्रकूटमिति स्मृतम् ।
 एकं मञ्जुत्रियं कूटं एककूटं स्वयम्भवम् ॥
 १[ग्रान्तिकराचार्यद्विंशतिना ग्रथनवज्रमिव स्थितः ।
 अचजैरन्यजैर्लोकैर्देवैश्च मानुष्यैरपि ।
 अस्य पर्वतस्य नाम वज्रकूटप्रसिद्धकम् ॥]
 ग्रान्तिकराचार्यभावात्तत्र सर्वदेवागताः ।
 चिसाहस्रात् महालोकाद्भवन्ति आ(सु)शुरा गताः ॥
 इन्द्रोऽपि च देवराजः अप्सरैस्सम्परिवृतः ।
 समागताश्च नेपाले वज्रकूटे च पर्वते ॥
 यदा ग्रान्तिकराचार्यः श्रीस्वम्भूं गुप्तं^२ कृतात् ।
 ततस्तस्यामुपर्याङ्घ्रं रत्नशि(ला)लां प्रस्थापितम् ॥
 तस्यां शिलयायां^३ उपरि चयोद्गकोष्ठादक्षिः ।
 ईशस्याथ दिशि एकं विवरं संस्कृतं गुरुः ॥

१ D सम्प्रमाणेन । २ B has these three additional lines.

३ D श्रीस्वयम्भुगुप्तं । ४ D तस्या शिलयाया ।

प्रथममृद्धिभावेन महच्छिष्याच्छादितम् ।
 पश्चाद्रत्नशिष्यापि त्रयोदशविवरं कृतम् ॥
 ये च या वा तस्मिं विवरे रत्नादिस्वर्णरूपकान् ।
 पातितं अद्भुता सर्वान् सङ्ख्याया सभ्यते फलम् ॥
 तस्मिञ्च पातितं वस्तुं स्वर्णादिरत्नरूपकान् ।
 श्रीस्वयम्भोः शिरसि पुष्पवत्पातितं भवेत् ॥
 इति मत्वा त्रयस्त्रिंशे^१ शक्रादिनाकदेवताः ।
 नानारत्नाश्चाम्बुनदानश्चस्त्रिंशत् पातितम् ॥
 धृतराष्ट्रः सगन्धर्वैः कुम्भाच्छेद्य विरूढकः ।
 विरूपाक्षः समागेष वैश्रवण यज्ञैः सह ॥
 चन्द्रसूर्यः सनत्सुरैरग्निवायुर्वसुन्धरा ।
 स्वस्वगणैः सार्द्धं विवरे पूजितं सदा^२ ॥
 धामेशो धामदेवैश्च तुषितेश्च तुषितैरपि ।
 निर्वाणरती(ति)श्च निर्वाणैः वशवर्ती(र्त्ति)श्च वशवर्त्तिभिः ॥
 ब्रह्मपार्षद्यः पार्षद्यैः ब्रह्मकाथिकः काथिकैः ।
 ब्रह्मपुरोहितैश्च महाब्रह्मा सत्रह्यभिः ॥
 परी(रि)न्ताभः परी(रि)न्ताभैः प्रमाणाभ प्रमाणभैः ।
 आभास्वर आभास्वरैः सुदर्शनः सुदर्शनैः ॥
 अकनिष्ठ अकनिष्ठैः देवराजः समागताः ।
 वज्रकूटे पर्वते च दशदिग्भ्यः समागताः ॥
 ते चागताः नाकदेवाः विवरं दर्शनं कृतात् ।

१ D त्रयस्त्रिंशे ।

२ D पूजितश्च सदा मुदा ।

असंख्यैरंजाञ्जलिभिः विवरे च सम्पातितम् ॥
 इत्यथैत्यसुविवरे श्रीस्वयम्भू पूजा कृतम् ।
 पुनः पुनः प्रक्षिपत्य पूर्ववच्च सुगौरवम् ॥
 अथ शान्तिकराचार्यः पत्निना सह संस्थितः ।
 तत्र गत्वा सर्वदेवास्तद्दर्शनं मुदा कृतम् ॥
 पुण्ये धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यकैरपि ।
 अमृतादिभिः पूज्यैश्च शान्तिकरञ्च पूजितम् ॥
 शान्तिकरं प्रपूज्या(च)च्च देवराजं पुरन्दरः^१ ।
 विज्ञापितं शान्तिकरं सर्वदेवराजैर्वृतः ॥
 भो शान्तिकराचार्य भवतोऽपि कार्य्यञ्च किम् ।
 अस्मभ्यो वचनं देव देहि प्रयोजनञ्च किम् ॥
 आज्ञाञ्च तवास्ति कार्य्यं (क्री)क्रियते किं मया प्रभो ।
 एवमुक्तेऽपि च सद्य शान्तिकर वज्रगुहः^२ ॥
 इन्द्रादिचयोदशा(स्य)च्च देवानुवाच शीघ्रकम् ।
 इन्द्रादय देवराजाः शृणुध्वन्मम कार्य्यकम् ॥
 स्वयम्भूपरि शिष्यायां एकैत्यप्रस्थापनाम् ।
 पापाकृतिक्षणणेन युक्तेन च मया कृतम् ॥
 इति ज्ञात्वा मम यूयं शीघ्रं कुर्वन्तु साम्प्रतम् ।
 अथ तस्य वचः श्रुत्वा देवेन्द्र स्वर्गभोगकम्^३ ॥
 चयोदशानपि देवान् लोकपालानुवाच^४ च ।

१ D देवराज पुरन्दरः ।

२ D शान्तिकरञ्च जगद्गुहम् ।

३ B ०भोव्यकं ।

४ A उवाचः ।

भो देवा लोकपालाश्च विश्वकर्मागणापि च ॥
 शान्तिहृतं स्थाप्य त्रि(श्री)लायामुपरि चैत्यकमपि ।
 पात्राहृतिलक्षणेन यूयं ग्रीभ्रं विकुर्वध्वम् ॥
 सौवर्णादिभिर्युक्तैश्च कुर्वध्वं साम्प्रतमपि ।
 एवमुक्ते च सद्योऽपि विश्वकर्मादय गणाः ॥
 सञ्चिन्त्य लोकपालैश्च सामयीश्च सञ्जीकृतम् ।
 इष्टकान्निविधाञ्चापि अनेकान्^१ काष्ठकामपि ॥
 मृत्तिकादि^२विविधाञ्च जाम्बूनदादिधातुकान् ।
 प्रथमं देवराजेन सम्यक् परिलक्षणम् ॥
 स्वयम्भूपरिचैत्यञ्च कृताय चिन्तितं भवे ।
 ततोऽपि अक्षराजेन अक्षरगणैः परिहृतः ॥
 स्वयम्भूचैत्यकृताय पूजां करोति मृत्ति(ति)कान् ।
 वरुणोऽपि नागैस्सार्द्धं संगृह्य सुवर्षघटम् ॥
 जलेन मृत्ति(ति)काञ्चापि सम्परिभेडितं कृतम् ।
 विष्णुरपि देवराजः राडाभिश्च परिहृतः ॥
 इष्टकाकृताय च तस्मै मृत्पिण्डं (च) प्राणयेत् ।
 यमादिदेवराजश्च किङ्करैश्च परिहृतः ॥
 स्वयम्भूचैत्यकृताय इष्टकान् कारितं मुदा ।
 वायुरपि देवराजः स्वमृत्तिभिः समन्ततः ॥
 सर्वञ्च इष्टकाञ्चापि^३ संशुष्यति विशेषतः ।

१ D अनेका । २ D मृत्तिकादि ॥

३ c omits the portion bracketted.

नैऋत्यराक्षसराजः राक्षसैश्च परिहृतः ॥
 खड्गादिग्रस्त्रहस्तेन इष्टिकाश्च उत्थापितम् ।
 विश्वकर्माद(य)थो देवाः इष्टिकान्तान्] पूजां कृतम् ॥
 सम्यक् सर्वं समानीय अग्निदग्धश्च सङ्कृतम्^१ ।
 अग्निरपि लोकपालः स्ववृत्तिभिस्समन्ततः ॥
 सर्वाश्च इष्टिका(चा)श्चापि संदाहति समन्ततः ।
 ईशानस्य महादेवः स्वगणैश्च परिहृतः ॥
 सर्वाश्च इष्टिकाश्चापि^२ समानीयोऽत्र पर्वते ।
 इत्थं सर्वदेवलोक दैत्यमर्त्यगणैरपि ।
 शान्तिकरस्य भावाच्च तत्र चैत्यमित्थं कृतम् ॥
 प्रथमं विश्वकर्माभिः देवताभिः करसंज्ञितम्^३ ।
 सङ्कल्पादिभिर्देवैश्च यष्टिकारोपणं कृतम् ॥
 चन्द्रसूर्यादिताराभिस्तदुपरि गल्लं कृतम् ।
 नेत्रयुग्मा(भि)दिसुवर्णतिलकं संदधाति च ॥
 तस्योपरि हरिपट्टाश्चतुराजैः^४ कृतं मुदा ।
 स्वस्वगणैः परिहृत्य विश्वकर्माश्च(च) संस्नातम् ॥
 प्रथमं चक्रं त्रयस्त्रिंशैः देवैः सगणैरपि ।
 जाम्बूनदादिसुवर्णैः विश्वकर्माभिः संस्नातम् ॥
 द्वितीयचक्रं यामेग्रः यामगणैः परिहृतः^५ ।

१ D संस्कृतं । २ D सर्वाश्च इष्टिका चापि । ३ D ०संस्कृतः ।

४ D हरिपट्टा चतुराजैः ।

५ B परिहृतः ।

तथैव संस्कृतं तत्र सर्वमन्ततः(पः) प्रशोभितम्^१ ॥
 द्वितीयचक्रं तुषितेश्चुषितैश्च देवगणैः ।
 सम्यकुर्वन्ति चक्रं च^२ महाप्रमाणकमपि ॥
 चतुर्थं निर्घाणरतिर्द्देश्यक्रं सुसंस्कृतम् ।
 सर्वे निर्घाणरतिभिः सुशोभितश्च कारितम् ॥
 पञ्चमं परनिर्भितवशवर्त्तींश्च संस्कृतम् ।
 सर्वे वशव(र्त्ति)र्त्तींभिश्च साङ्गै इत्यं दृष्टमिति ॥
 षष्ठमं ब्रह्मपार्षद्यः स्वभूवनगणैः सह ।
 चक्रश्च विविधं नूनं तस्मिं चैत्य सुदापि च ॥
 सप्तमं ब्रह्मकायिकः कायिकगणैश्च परिवृतः ।
 विचित्रं कृतं चक्रश्च सुदा चैत्यगणमपि ॥
 अष्टौ ब्रह्मपुरोहितः देवैश्चापि सुसंस्कृतम् ।
 विविधविचित्रेणापि अत्यर्थश्च सुशोभितम् ॥
 नवमश्च महाब्रह्मा शोभितं नमस्कृतं सदा ।
 ४[विचित्रं रचितंश्च भ्रूणेन^५ सुमनोहरम् ॥
 दशमं परित्ताभश्च परित्ताभगणैरपि ।
 कृतश्च विचित्रं चक्रं समन्ततः शोभितम् ॥]
 एकादशमप्रमाणेशो प्रमाणैः सगणैरपि ।

१ D सर्वमन्तप्रशोभितम् । २ A omits च ।

३ B नवमश्च सदब्रह्माभिः ब्रह्मगणैः परिवृतः । ४ A omits the portion bracketted. ५ D विचित्रं रचितं चक्रं भ्रूणेण ।

६ A omits स० ।

नूतनं कृतं चक्रञ्च सुग्रीभितं समन्ततः ।
 द्वादशस्रभाश्वरेणः^१ स्वचेचगणैश्च सह ॥
 चक्रं सुवर्णरचितं भिग्रे(न)र ग्रीभितेन च ।
 चयोद्ग्रं चक्रावलिं सुदर्शनैश्चरेण च ॥
 सुदर्शनगणैस्सार्द्धं भिग्रेञ्च कृतं ग्रीभितम् ।
 तत नाकादकनिष्ठेग्री ॥
 कनिष्ठगणैस्सार्द्धं भिग्रेण कृतं ग्रीभितम् ।
 ततश्चा(न्ये)न्यदकनिष्ठेग्री कनिष्ठगणैरपि ॥
 विश्वमणिखचितञ्च अत्यर्थं ग्रीभितेन च ।
 तदुपरि सुखावत्या ईश अपरमितायुषः ॥
 स आदि सर्वज्ञनाथः कृतं ऋचं सध्वजकम् ।
 विश्वकर्मा देवनाथस्तुर्दिचु^२ तयागतान् ॥
 स्थापयामास मोदेन चतुतारागणापि च ।
 पूर्वेऽक्षोभञ्च रत्नेशं दक्षिणे चामिताभकम् ॥
 पश्चिमे चोत्तरे चाप्यमोघसिद्धिजिनामपि ।
 लोचना मामकी तारा पाण्डरामार्थतारिका^३ ॥
 चतुर्विदिचु संस्थाप्य प्रस्थापितं शान्तिक(रं)रः ।
 इत्यं सम्पूर्णं कृताञ्च वज्राचार्यः शान्तिकरः ॥
 सधर्मपत्नी^४ शिष्याभ्यां विधिविधानकैरपि ।
 प्रतिष्ठादि कृतं यज्ञ^५पूर्णञ्च विस्तरम् ॥

१ B आभाश्वरेणः । २ A ०स्वत्तुर्दिचु । ३ B पाण्डरार्थतारिका,
 D पाण्डरा अर्थतारिका । ४ D सद्धर्मपत्नी० । ५ B D यज्ञसंपूर्णञ्च ।

श्रीस्वयम्भुं पूर्वनाम्ना सञ्चकार जगद्गुरुः ।
 अथ नेपालकैरन्यत्तत्रजकैरपि^१ ॥
 मञ्जुश्रीकृता नाम्ना च धर्मधातुं प्रद्विरितम् ।
 सोऽयं धर्मधातुनाथस्तस्माच्च अथ वा(ग्नि)विभिः ॥
 नामोपचारविधिभिः अ(स्र)द्धा सुदा प्रपूजितम् ।
 पुष्यै धूपैश्च दीपैश्च गन्धैर्नैवेद्यकैरपि ॥
 समन्तत दीपमाणाभिः पुष्कैर्ध्वजैर्वितानकैः ।
 दिग्माणाभिः पताकैश्च नानाविधिभिर्विस्तारैः ॥
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ तस्मै सदा प्रपूजितम् ।
 अत्रजैरन्यजैश्चापि मनुजादथ मानवाः ॥
 नाकजैः पाताकजैश्च सदा तस्मै प्रपूजितम् ।
 कृतं स्तूपं लक्षणाय स्वयम्भुवे महात्मना ॥
 इत्थं स्तुपाकृति सोऽयं भैत्रेय षट्शु दृश्यते ।
 तदन्तरभैत्रेय चैत्थं पुच्छायपर्वते ॥
 शान्तिकर आचार्योऽपि कृतं पुच्छायपर्वते ।
 अनेककर्मभिर्युक्तं मञ्जुश्रीधातुकोपरि ॥
 गोपुच्छाख्यञ्च सुचैत्यं^२ कृतं लक्षणभूषितम् ।
 दशभिः(स्रो)लोकपालैश्च तस्य सर्वं कर्म कृतम् ॥
 विधिविधानकैश्चापि पुच्छाचैत्यकर्मपिः^३ ।
 विश्वकर्माभिर्देवैश्च तच्चैत्यस्य सुलक्षणैः ॥

१ A अथ नेपालकैरन्यत्तत्रजकैरपि । २ D गोपुच्छाख्यं सुचैत्यञ्च ।
 ३ B पुच्छायं चैत्यं कर्मपि ।

युक्तं^१ कृतं विधिभिश्च समन्ततः सुशोभितम् ।
 चन्द्रोपरि कलेशश्च चतुर्थायागतानपि ॥
 तत्रोपरिग(लं)रश्चापि न च चक्रं तत्रोपरि ।
 तत्रोप(स्त्रि)रि उष्णीषश्च सर्वलक्षणसंस्कृतम् ॥
 नवनाकविशुद्धत्वा^२ञ्चचक्रश्च संस्कृताम् ।
 अतीता प्रत्युत्पन्नानां त(ता)यागतानां धातुके ॥
 नवचक्रप्रयुक्तेन विश्वकर्षा^३चैत्य कृतम् ।
 शास्त्रोक्तविधिविधानैः स आचार्य्यः शान्तिकरः ॥
 प्रतिस्थादिकं सम्पूर्णं^३ चैत्यं पुच्छायकमपि^३ ।
 हे वज्रमपि युद्धेशं भैरवं नागराजकम् ॥
 इत्यं सम्पूर्णयुक्तेन पुच्छाये च संस्थापितम् ।
 अतोऽपि नागलोकैश्च अत्रजैरन्यजैरपिः ॥
 नानोपचारविधिभिः सदा मुदा प्रपूजितम् ।
 पुष्यैर्धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्य(द्यै)चूर्णकैः ॥
 अनेगविधिभिश्चापि तस्मै सदा प्रपूजितम् ।
 योऽपि था वा मनुष्यैश्च तस्मिं श्रेवां सदा कृतम् ॥
 तस्य पुण्यप्रश्लादाच्च मोक्षपदं प्रलभ्यते ।
 मञ्जुदेव शास्ता पत्नीभ्यामृद्ध्या चापि चीनं गता ॥
 तथागतप्रश्लादाच्च राजहंसा इव गता ।
 इति ज्ञात्वा च मानुष्याः अत्रजा अन्यजा अपि ॥

१ B युक्ति ।

२ D ०विशुद्धात्मा ।

३ D चतुर्पूजायकमपि ।

सदा मुदा तस्मै चैत्यं पूजां कृतं मुदा अपि ।
 ततोऽपि च स आचार्यः शान्तिकर जगद्गुरुः ॥
 एकं चैत्यं प्रतिष्ठाप्य मञ्जुदेवस्यावागते^१ ।
 प्रतिष्ठादिविधिञ्चापि शास्त्रोक्तविधिना अपि ॥
 शान्तिकरः स आचार्यः इत्थं चैत्यं कृतमिति ।
 यत्र मञ्जुदेवाचार्यः मण्डलं स्फारितं कृतम् ॥
 धर्मश्रीनामभिश्चव अर्थदत्तदिशाकृतात् ।
 इत्थं द्वादश अर्थानां अर्थं(र्थं) दद्यात् च अपि ॥
 सकृतमण्डलपृष्ठे एकचैत्यं प्रथापितम् ।
 वज्रधातुलक्षणेन एकं(क) चैत्यं प्रथापितम् ॥
 देवतारभिः(स)संयुक्तं समन्ततः सुशोभितम् ।
 यत्र मञ्जुदेवकृते मञ्जुश्रीमण्डले इति ॥
 पूजां कृतं ये च या वा नानाविद्या प्रसभ्यते ।
 मञ्जुदेवकृतेनापि मञ्जुश्रीदेव स्थापितम् ॥
 धर्मधातुवागीश्वरं मञ्जुश्रीमण्डलमिति ।
 इति तस्मिं मण्डले च अत्रजा अन्यजा अपि ॥
 मानूष्या अपि तस्मिं च सदा मुदा पूजां कृतम्^२ ।
 पुष्पैर्धूपैश्च गन्धैश्च दीपैर्नैवेद्यकैरपि ।
 अक्षरैर्लिखितै स्तोत्रैः पूर्वोक्तेन पूजा कृतम् ॥
 ये च या(ये) वा मनुष्याश्च दैत्याश्च नाकजा अपि ।

१ B ०सके ।

२ B देवतालेभिः ।

३ D मुदां पूजा कृतं ।

सदा तस्य प्रपूजिता सर्वविद्या प्रसभ्यते ॥
 शिष्यं तुलादि उद्धारं सि(रि)पि अक्षरं चित्रकम् ।
 यन्वं श्लोकं कृतं सर्वं तस्य प्र(शा)सादा सिद्धकम् ॥
 इति मत्वा च म(मा)नुष्याः सर्वं विद्याः प्रसाभिने ।
 तस्मिं च सर्वदा काष्ठं धारणीभिश्च पूजितम् ॥
 देवा वसन्ति धारिष्या सर्वदेवा मञ्जुश्रियः ।
 तस्मात्तस्मै प्रपूष्याथ धारणीं विविधिं(धि) पठेत् ॥
 धारणीं पा(थ)ठपूजायाः सर्वसिद्धिं प्रसभ्यते ।
 इत्थं ज्ञात्वा च मानूष्याः तस्मिं सदा प्रपूजितम् ॥
 अतीतानागतैर्वेदुः प्रत्युत्पन्नेस्तथागतैः ।
 अचान्यजैर्मानूष्यैश्च तस्मिं सदा प्रपूजितम् ॥
 ततः प्रभृति अस्त्रैव^१ गोश्टङ्गपर्व(ते)तमपि ।
 मञ्जुश्रीशम्भुचैत्यो च गोश्टङ्गौ इव (सं)स्थितौ ॥
 ततः पद्मात्म आचार्यः पञ्चपूरिं^२ प्रथापितम् ।
 पञ्चकर्षं प्रसिद्धाय सम्यक्पूरिं कृतादपि^३ ॥
 शान्तिपूर्व्यां^४ महावीरः सम्भरो जग(दि)दौश्वरः ।
 वसुन्धरा वसुपुरे वक्त्रिर्वक्त्रिपुरे शुभे ॥
 नागपूर्व्या(ज्या) च वरुणः वायुः ^५पूर्व्या वायुपुरे इति ।
 पञ्चभूतात्मदेवाश्च भावेन थापितं गुरुः ॥

१ D अस्त्रै च ।

२ D ०पूरं ।

३ D कृतादथ ।

४ D ०पूर्व्या ।

५ B omits पूर्व्या, D वायुपूर्व्या ।

अपि च ।

पूर्वं ज्ञानिकराचार्यः ज्ञानिपुरं प्रस्थापितम् ।
 महाप्रमाणं च महं चतुर्दिक्षु सुशोभितम्^१ ॥
 पूर्वपश्चिमव्याघामं पूर्वभिर्मुखमपि ।
 दक्षिणोत्तरप्राक्तमं सर्वत्र विकरं नहि ॥
 एकद्वारेण शोभञ्च गवाक्षानञ्च कानपि ।
 महाप्रमाणवृत्तेन समन्ततः सुशोभितम् ॥
 सुवर्षपट्टसंयुक्तं उपरि भूषितं पुरीम्^२ ।
 कनकवर्णितमपि स्वर्णध्वजैरखण्डितम् ॥
 अनेकैः पटाकैर्धुक्तं घण्टैश्चापि समन्ततः ।
 शोभितञ्च समन्तेन ज्ञानिपुरीं(री) प्रसिद्धकम् ॥
 अभ्यन्तर^३नवकोष्ठे मध्ये सहस्रभूजकम् ।
 महावीरस्मरञ्च प्रशोपायञ्च स्थापितम् ॥
 ये च या वा मनुष्याश्च तस्मिं पूजाविधिं(धि)कृतम् ।
 ज्ञान्यादिफलं सन्धाच्च मोक्षफलं प्रसभ्यते ॥
 द्वितीयं वसुपुरञ्च शम्भुवोशे^४ प्रस्थापितम् ।
 सुवर्षध्वजसंयुक्तं एकपूरं प्रस्थापितम् ॥
 श्रीवसुन्धराञ्च देवीं जम्भरेण सह किल(सः) ।
 ज्ञा(सा)निकरः सिद्धाचार्यः इत्थं पुरं प्रस्थापितम् ॥

१ D चतुर्भिर्दिक्षुशोभितम् । २ D उपरी भूषितं पुरी ।

३ D अभ्यन्तरे । ४ B शम्भुभोशे ।

मनुष्याः ये च या तस्यै धान्यादित्रौहि पूजितम् ।
 ते च फलं सुसम्प्राप्ता धान्यादित्रौहि सन्पदम् ॥
 तृतीयं वायुपुरस्य शम्भुनैष्ठत्ये(त्य)स्थापितम् ।
 वायुभैरवं संग्रन्ति^१ महाकाशस्वरूपकम् ॥
 ये च या वा मनुष्यास्य हिंसादिविधि पूजितम् ।
 तस्मात्पुण्यप्र(शा)सादाच्च तिर्य्यकं न प्रसज्यते ॥
 चतुर्थमग्निपुरस्य वक्रिदेवप्रस्थापितम् ।
 तस्याग्नेः प्रभावाच्च जातु औपद्रकं न हि ॥
 ये च या वा मनुष्यास्य मद्यमांसैः प्रपूजितम् ।
 तस्य पुण्यप्र(शा)सादाच्च वक्रिभयं न हि कदा ॥
 पञ्चमं नागपुरस्य वरुणादिनागराजकान् ।
 स्थापितं विधिभिः नूनं शान्तिकरजगद्गुरुः ॥
 ये च या वा मनुष्यास्य दुग्धादिसुपञ्चासृतैः ।
 नागेभ्यस्तोभः पूज्याच्च अत्र वृष्टिदोषं न हि ॥
 इत्थं पञ्चगणैर्युक्तं पञ्चपुरं(र) प्रपूजितम् ।
 तेषां पुण्यप्रसादाच्च फलस्य संप्रसज्यते ॥
 १[शान्तिं पुष्टिञ्च वश्यं(च) अभिचारस्य जन्मनम् ।
 तत्सर्वं फलं सम्प्राप्ता भवन्ति मनुजादयः ॥
 पृथक् पुरं प्रपूज्याच्च(च) पृथक् फलं प्रसज्यते ।]

१ D •भैरवसंग्रन्तिं ।

२ c omits the portion bracketted.

सर्वपुरिं प्रपूज्याच्च(च) सर्वफलं प्रसभ्यते ॥
 इति मत्वा च मनुष्याः अत्रजा अन्वजजापि च ।
 सदा मुदा तृष्णेनापि^१ पञ्चपुरिं(रं) प्रपूजितम् ॥
 इत्वं पञ्चपुरादीञ्च संस्थापितं जगद्गुहः(हं) ।
 ग्रान्तिकरः^२ सिद्धाचार्यः मोदेन च पत्न्या सह ॥
 ततस्तत्र वज्राचार्यः ग्रान्तिकरः सिद्धगुहः ।
 षष्ठमञ्चापि^३ भैरवं ग्रीष्मं संस्थापितं ननु ॥
 प्रथमं ग्रान्तिपुरस्य दक्षिणस्थान्दिशि अपि ।
 पृथ्वीभैरवं^४ किलेन संस्थापितं जगद्गुहः ॥
 द्वितीयं ब्रह्मवः पूर्व^५मार्गं च उपरे अधः ।
 अर्धैरवं^६ वसिं देवं तत्रापि स्थापितं गुहः ॥
 तृतीयं पर्वतस्थाधो^७ पूर्वं चापि दिशि किल ।
 तेजभैरवं पाताला(रा)ख्यं स्थापितञ्च जगद्गुहः ॥
 चतुर्थं तत्पर्वतस्य नैऋत्यां विदिशि वने ।
 वायुभैरवं द्वाराख्यं संस्थापितं जगद्गुहः ॥
 पञ्चमं तत्पश्चिमायां दिशि पर्वते खभैरवम् ।
 स्फोस्याख्यञ्च भैरवञ्च^८ संस्थापितं ग्रान्तिकरः ॥
 इति पञ्चभैरवं ये विधिभिश्च प्रपूजितम् ।

- १ B भृशेनापि । २ D ग्रान्तिकर । ३ D षष्ठमञ्चापि ।
 ४ A पृथ्वीभैरवं । ५ D पूर्वं । ६ C अश्रितं भैरवं । D अर्धैरवं ।
 ७ A पर्वतस्थाधे । ८ A omits भैरवञ्च and reads स्फोस्याख्यञ्च ।

ते नराः पञ्चगतिञ्च न लभेच्च^१ कदाचन ॥
 ततोऽपि षष्ठमं किञ्चित् पूर्वमार्गोऽध उपरौ ।
 शून्यभैरवं सुग्रक्तिञ्च वनेऽपि स्थापितं गुरुः ॥
 ये च या वा मनुष्याश्च भैरवविधि पूजितम् ।
 तस्माद्भैरवप्रसादाच्च षड्गतिं(ति) च न लभ्यते ॥
 नतश्च 'हारतीं' देवीं पञ्चपुत्रघ्नैर्हताम् ।
 श्रीसूयभूपश्चिमासे दक्षिणास्यं संस्थापितम् ॥
 ये च या वा मनुष्याश्च पञ्चोपचारकैरपि ।
 मद्यधारादिभिः पूज्यैः मांसैर्वस्त्रभिर्मीनकैः ॥
 खेच्चैः पेयैः स्नानैः पानैः भक्तपिण्डासां पूजितम् ।
 तस्माः पुण्यप्रसा(शा)दाच्च न जातु ईत्युपद्रवान् ॥
 इति ज्ञात्वा च मानुष्यास्तस्मा श्रेवां सदा कृतात्^२ ।
 सदा ये या(म)मानुष्याश्च निरोगीपदं(द) लभ्यते ॥
 अज्जा अन्यजा लोकाः श्रेवापि बौद्धश्रेवकाः ।
 हारीत्यामपि यच्चि(ची)ष्ठां सदा सुदा प्रपूजितम् ॥
 अथ वान्यजजाश्च बौद्धाश्चापि श्रेवां^३ कृतम् ।
 हारीत्याश्च सुदेव्याश्च सदा च मानितं सुदा^४ ॥
 सर्वेषामपि बौद्धानां वह्निर्विहारे आश्रमे ।
 अतीतबुद्धस्याह्वया सदा विघ्नान् सुलक्षितम्^५ ॥

१ D ० गति च न लभे च ।

२ D हारती देवी पञ्चपुत्रघ्नैर्हता ।

३ D श्रेवा सदा कृता ।

४ D श्रेवा ।

५ D सदावमानितं ।

६ D विघ्ना सुलक्षितं ।

इत्येवञ्च प्रकारेण स्वयम्भोश्च प्रभावतः ।
 हारीत्या किञ्च देव्याश्च(च) अत्र किञ्च न क्वचित्तम् ॥
 ततस्तत एकना(ग)मं कालीनागञ्च स्थापितम् ।
 तत्पर्वते पूर्वमार्गे मध्ये वै उत्तरागनम् ॥
 ये च या वा मनुष्याश्च नेपाले च न वृष्टिके ।
 तस्मै नागाय सम्पूज्य वृष्टिपूर्वं भविष्यति ॥
 दधिदुग्धशर्करा(सै)रैश्च माषिकैरक्षतैर्घृतैः ।
 खचरादिभागपूज्यैः पूज्याद्दृष्टिफलं लभेत् ॥
 ततोऽपि च द्वौ गणेशौ अस्त्रिं वने प्रस्थापितम् ।
 शान्तिकरः सिद्धाचार्यः कर्म सर्वं प्रसिद्धकात् ॥
 प्रथमं पूर्वमुखे(ना)न सूर्यमुखं गणेश्वरम् ।
 विधिभिश्च तस्मै पूज्य स्थापितञ्च शान्तिकरः ॥
 पश्चाद्धितीयं गणेशं दक्षिणाभिमुखमपि ।
 अनेकविघ्ननाशाय दक्षिणास्त्रं प्रस्थापितम् ॥
 इति मत्वा च मानूष्याः सदाच मङ्गले दिने ।
 तयोश्च स्त्रे(श्री)वां संकला सदा विघ्नान् प्रनाशितम् ॥
 तत्पर्वते चतुर्दिक्षु वनस्य वाङ्मसीन्ने च^२ ।
 चत्वारोऽपि मण्डलञ्च शान्तिक(र)रः प्रस्थापितं ॥
 मारादिविघ्नदुष्टा(श्च)श्च ग्रीष्मं नाशाय स्थापितम् ।
 चत्वारः राजभावेन मण्डलं स्थापितं गुरुः ॥

१ D खेचरादि० ।

२ D विघ्ना ।

३ D सिद्धिच ।

विघ्नेषुः कार्तिकमासे पूर्णमास्यां दिनेऽपि च ।
 पञ्चमीहिं प्रक्षिप्तेन प्रदक्षिणां^१ मुदा कृतम् ॥
 अनेकवाद्यान्वाद्यैश्च धारणीभिश्च स्तोत्रकैः^२ ।
 प्रदक्षिणानसंख्येषा(व)न्वृत्तफलं प्रसभ्यते ॥
 अथवा अन्यथा श्लोकाः तैस्सार्द्धंश्च प्रदक्षिणाम् ।
 ये च या वा मुदा कृत्वा तेषां विघ्नदूरीकृतम्^३ ॥
 इत्यं गुणमये चेषे सदा मुदा सुवाग्निताः ।
 अथः पूर्वं शिभिः कोश्व देवास्य तत्र वासि(ग्नि)तम् ॥
 ततः प्रसृ(भि)तिरित्येवं चिदग्रादय नाकजाः ।
 मर्त्यपातारजा श्लोकाः सदा तत्र सुवाग्निताम् ॥
 पूर्वांश्च अधिकेनैव देवतास्त(त)त्र वासिताः ।
 श्रीस्त्रयम्भुं जगन्नाथं सदा पूजां(जा) कृतमिति ॥
 पुष्पैर्धूपैश्च दीपैश्च गन्धैर्नैवेद्यकैरपि ।
 चूर्णैश्चैर्ध्वजै चापि विविधैश्च पटाककैः ॥
 इत्यथं गौरवेषापि इन्द्रादिनाकजापि च ।
 प्रतिदिने प्रतिमासे पूजामत्यर्थकं कृतम् ॥
 इति ज्ञात्वा युवां शिष्यान् तस्मै चैत्याथ ग्रं(भु)भूवे ।
 सदा मुदा प्रपूज्या(च)श्च सुखावतीपदं लभेत् ॥
 चिसाहस्रे महाश्लोके तत्चेत्तसाद्ग्रं न हि ।

१ D कार्तिके ।

२ D °ग्रीहि...प्रदक्षिणा ।

३ D °भीष्टस्तोत्रकैः ।

४ D विघ्न दूरीकृतम् ।

श्रीस्वयम्भूषम्यजाताद्गुग्धाज्जातं दृत(ता)मिव ॥

एवं मैत्रेय काले श्रीकाश्यपस्य महामुनेः ।

शान्तिक(र)रः नामाचार्यः प्रशुभञ्च स्वबुद्धिना ॥

राज्ये सुशोभितबले सविज्ञासयुक्ते

नाकेऽपि दुर्लभपदे सुरलोकज्येष्ठे ।

शम्भोर्गुप्तमहिमां प्रश्रुता^१ जना ये

सन्तिष्ठन्ते सुभगुणे श्रीगुणेन^२ युक्ते ॥

इति श्रीमति बृहत्स्वयम्भूपुराणे गोशृङ्गपर्वते धर्मधातु-

वागीश्वरशुभोऽध्यायः सप्तमः ॥

१ D शम्भो गुप्तमहिमां प्रश्रुता ।

२ D omits श्रीगुणे ।

अष्टमोऽध्यायः ।

अथातः समवस्थाभि नेपासस्य च साम्यतम् ।
 सिद्धभूमेर्मङ्गलां प्रष्टुं मैत्रेय सादरम् ॥
 अङ्घ्रिस्त्रीतंस्य चेमंस्य रमणीयंस्य^१ सर्वदा ।
 सुभिच्छो(षो) बङ्गल्लोकाप्तो नेपारस्य निरामयः ॥
 अनेकैः सुजनोपेतः नागामङ्गलपूरितः ।
 प्रासादाङ्घ्रिस्त्रयम्भुवः न जातु ईत्युपद्रवम् ॥
 अनेगा ब्राह्मणास्यापि चर्षिया वैश्वजातयः ।
 शूद्रादयश्च अचजास्य अन्यदेशजजातयः ॥
 पौरवजा दक्षिणजास्य पश्चिमा औत्तरा अपि ।
 चतुर्दिग्भ्यः समायाताः सदा ग्रन्धु प्रपूजितम् ॥
 काले काले दिने वर्षे समायाता चतुर्दिशात्^२ ।
 अथ नेपासदेशेऽपि श्रीस्त्रयम्भु प्रपूजितम् ॥
 पूर्वोक्तेन प्रकारेण तीर्थजाचां सदा कृतात्^३ ।
 पीथास्यापि^४ विधिं पूज्यात् विज्ञेयै ग्रन्धु पूजितम् ॥
 प्रतिदिने प्रतिमासे अथ नेपासवासिभिः ।
 सदा सुदा धर्मधातुं श्रीस्त्रयम्भुं^५ प्रपूजितम् ॥

१ D स्त्रीतस्य चेमस्य रमणीयस्य ।

२ D चतुर्दिशं ।

३ D •जात्रा सदा कृताम् ।

४ D पीथा अपि विधिपूज्यात् ।

५ D स्वयम्भु ।

पञ्चोपचारविधिभिः शुद्धाभिर्लेपनैरपि ।
 दीपमालादिभिर्दीपैः महादीपैरपि मुदा ॥
 यज्ञपाठादिभिस्तोत्रैः विधिविधानविस्तारैः ।
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ तदाग्निः प्रपूजितम् ॥
 अथापरेण कालेन दुर्भिक्षं तत्र प्राप्तवान् ।
 सप्तसंवत्सरं ऋदं वृष्टिदोषं जलामयम् ॥
 वर्षाकाले शरत्काले हेमन्ते शिशिरे(ले) अपि ।
 वसन्ते च शीतकाले न जातु वृष्टिकमपि ॥
 पूर्वे गुणमये क्षेपे मङ्गलेन सुपूरितम् ।
 कदाचिदपि काले च सप्तवर्षं न वृष्टिकम् ॥
 वृष्टिभावं विना यस्मात् अत्र नेपास्रमण्डले ।
 महतीति उपद्रवां वृष्टिदोषाश्चमुद्भूतम्^१ ॥
 इत्थं वृष्टेर्विनाभावात् अत्र नेपास्रवासि(शि)जः ।
 चतुर्वर्णादयः लोका दुर्भिक्षमपि प्रापिताम् ॥
 दुर्भिक्षं प्रापिताश्चापि स्त्रियो वा पुरुषो अपि ।
 मानूष्याश्च पशवश्च अत्यर्थं दुःखपीडिताः ॥
 अत्र नेपास्र(जा)जाः सर्वे अन्यत्रादागता अपि ।
 तत्र च वाग्निः सर्वे महद्दुःखश्च प्रापिताः ॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च अन्यजातयः ।
 वृष्टिदोषसमायुक्तात् सुष्ठु दुःख(च)श्च प्रापिताः ॥

१ D सुधाभिः ।

२ D ०वर्ष ।

३ D ०दोषाश्च समुद्भूतं ।

तत्र कालेऽभवद्भूय गुणकामदेवो महान् ।
 स चास्रविरहासोके दुःखसुपमसङ्गतः ॥
 धर्मवान् गुणवान् ग्रीष्मी सुगतामां सुसे(वि)वकः ।
 एकदिने स नरेश महत्प्रासाद् उपरि ॥
 एकाकी आसने खित्वा वामहस्तकपोलकम् ।
 स्नापिता एकचित्तेन एकञ्च ध्यानध्यायिणम् ॥
 धिग्मां संसारराजत्वं मयापि भोजनं कृतात् ।
 सर्वेषां प्रजानां^१ नाभोग्यं राज्ये स्थितेन किं कृतम् ॥
 हस्ताद्यवयवोप्यस्ति श्रुत्वा दृष्ट्वा च किं कृतम् ।
 सर्वप्रजासुखाय असमर्थं वित्तेन च ॥
 धिग्मां धिग्मां सुदुःखीनां प्रजानां पालने न हि ।
 इति दुःखं विचिन्त्य स^२ प्रासादोपरिसंस्थितः ॥
 नमो बुद्धाय धर्माय सङ्गरूपाय श(स)म्भवे ।
 मां सुदुःखितां पा(पि)पीं दृष्ट्वा च करुणां कुरु ॥
 १[इति शम्भू चानुसृत्य^३ प्रतिष्ठति स्वयं प्रभुः ।
 तत्र दिग्मुख^४संस्थित्वा नमितञ्च पुनः पुनः ॥
 भो शम्भो हे नाथनाथ सर्वेषाञ्च^५ तथैव च ।
 मां पापीं दुःखितां दृष्ट्वा करुणां कुरु ग्रीष्मकम् ॥]
 अतीतानागते काले प्रत्युत्पन्ने अपि तथा ।

१ D सर्वेषाञ्च प्रजानां भोग्यं । २ D विचिन्त्यस्य ।

३ C omits the portion bracketted.

४ A D शम्भू वानुसृत्य । ५ B दिग्मुखं । ६ A D सर्वेषाणाञ्च ।

राजसमूहानां^१ मध्ये मच्छादृशं दुःखी न हि ॥
 ज्ञालेति सर्वज्ञनाथ शम्भो मच्चं दयां कुर्व ।
 प्रजानामर्थं दुःखिनां मां पापी च तद्रचसि ॥
 चिन्तामिमां परजातः कष्टं प्राप्याधर्मा(म्भो)स्यहम् ।
 किं कुर्यात् कुच यास्येऽहं यतः स्युः सुखिनः प्रजाः ॥
 हाहा कष्टञ्च नेपाले मम पापस्य वृत्तिना ।
 दुःखिताः सर्वे मत्प्रजाः शुष्कनद्यां मत्स्या इव^२ ॥
 हाहा धिग्धिन्व मां पापी मच्छादृशं त्रिभुवने ।
 कस्मिच्चिद्भुवने वास्ये पृ(थ्वि)थ्वीखण्डे तत्र न हि ॥
 अहमपि नेपालेशः धर्माकरः सुवंग्रजः ।
 धिग्मां धिग्मां च राष्ट्रेषु मच्छादृशं कुच न हि ॥
 कुच देशे कुच स्थाने कुच दिशि गच्छाम्यहम् ।
 नावृष्टि^३दोषनाशाय प्रजानां पालनाय च ॥
 इति विचिन्त्य सः भूपालः गुणकामददो नृपः ।
 अत एकाकिनः स्थित्वा मनसा चिन्तनां कृतम् ॥
 कायवाक्चित्त एकेन ऋजुकायसंस्थिता(त्) ।
 निश्चयं मनसि धृत्वा श्रीखयम्भुं सृतिं^४ कृतम् ॥
 अतः पश्चाच्छ्रीखयम्भोः प्रसा(शा)देन सः प्राप्तवान् ।
 गुणकामदेव राजा मनसि एकचित्तकम् ॥

१ D °समूहना ।

२ D समा इव ।

३ A नावृष्टिं ।

४ D श्रीखयम्भूसृतिं ।

एकं चित्तञ्च ध्यात्वा सः स्मृष्टा जाता मनसि च ।
 किल मनसा भावेन एकगुरुं स्मृतं भवेत् ॥
 एकः श्रेष्ठः^१ गुरुनाथः शान्तिकरः प्रसिद्धकः ।
 श्राद्ध्यंगुशिखरे^२ स्थाने शान्तिपुरे प्रतिस्थितः ॥
 तत्र गत्वा तस्मिं गुरौ विज्ञापयामि निस्ययम् ।
 इति मनसि च धृत्वा निस्ययं स्वीकृतञ्च सः ॥
 निस्ययं मनसि कृत्वा सर्वेषां मन्त्रिणामपि ।
 सर्वप्रजानां मध्ये च गुणकाम उवाच सः ॥
 भो मन्त्रिणः प्रजाश्चापि युष्माकं अतिदुःखिताम् ।
 मया ज्ञात्वापि भावेन युष्मभं वचामि किल^३ ॥
 गोशृङ्गपर्वते शान्तिपुरे शान्तिकरो वि(भूः)शुः ।
 सिद्धार्थार्थोऽस्ति तद्वयं कुर्याम प्रार्थनान्वयि ॥
 मयापि युष्माभिस्त्वाद्धं श्रीस्वयम्भोश्च पर्वते ।
 विज्ञापयामि गत्वा च शान्तिकरे गुरावपि ॥
 सामयौमपि युष्माभिः सुशीघ्रं सञ्चि कुर्वताम् ।
 पञ्चोपचारपूजाङ्गं शान्तिकरपूज्याय च ॥
 एवमुक्ते स राजेन्द्र गुणकामस्य मण्डितः ।
 प्रजाश्चापि सुशीघ्रेण कार(ल)यामासुः पूज्यकान् ॥
 मनसा देवस्य सिद्धिं च वचसा पार्थिवस्य च ।
 इत्थं सर्वं सुशीघ्रेण सामयौ पूर्णं क्रीयताम् ॥

१ D एकश्रेष्ठः ।

२ B श्राद्ध्यंगु ।

३ D वचामि किम् ।

इत्थं सामघीसम्पूर्णं गुणकामः कृतेऽपि च ।
 सर्वैः प्रजाभिः सार्द्धं नैः जगाम शम्भुमन्दि(लं)रम् ॥
 यत्र शान्तिकराचार्यः संस्थितः शम्भुमन्दि(ले)रे ।
 तत्र गत्वा प्रमोदेन चकार विधिपूजितम् ॥
 प्रथमं श्रीस्वयम्भुञ्च पञ्चोपचारपूजितम् ।
 प्रणिपत्य प्रमोदेन चकार सम्प्रदक्षिणाम् ॥
 पुष्पधूपादिभिः पूज्यैः श्रीस्वयम्भूं प्रपूजितम् ।
 ततः पश्चादमात्यादि सर्वे प्रजाः प्रपूजितम् ॥
 कैश्चित्पञ्चप्रणामैश्च अष्टाङ्गैश्चापि कैश्चन ॥
 श्रीस्वयम्भूं धर्मधातुं प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 ततः पश्चाच्छान्तिकरो यत्र सन्निष्ठति पुरे ॥
 तत्र गत्वा स राजेन्द्रः शान्तिकरं प्रपूजितम् ॥
 पुष्पधूपादिभिः पूज्यैः शान्तिकरं सशक्तिकम् ॥
 पूज्यैः पुष्पैः सराजाभिरचतैरञ्ज(लि)लिं क्षिपन् ।
 कृत्वा तत्पादयुगलं नमस्कारं समाहितः ॥
 कृताञ्जलिपुटं स्थाप्य शिरसि तमुवाच सः ।
 भो शान्तश्री यदर्घ्येऽहं भवच्छरणमागतः ॥
 तज्जानासि भवान्सर्वं विज्ञापयामि किं प्रभो ।
 लोकास्ते दुःखिनो देव दुर्भिक्षेण प्रपीडिताः ॥
 भगवन्देवदेव त्वं शान्तिकर शान्ति(न्त)गुरो ।

सर्वेषां मे प्रजानाञ्च अत्यर्थं दुःखमुद्भूतम् ॥
 भूतं भविष्यं वर्तमानं सर्वं ज्ञातं भवानपि ।
 मे दुःखं प्रजानामपि^१ त(च)ञ्च जानासि सत्प्रभो ॥
 मयि दुःखं सङ्घं नाथ प्रजादुःखमसङ्घकम् ।
 इत्थं मे चिन्तविशुद्धिं भवान् ज्ञास्यति सत्प्रभो ॥
 भगवन् शान्तिकराचार्य्यं मङ्घं ग्रीष्मं दयाङ्कुर ।
 ग्रीष्मं दृष्टिसुपूर्णाय कार्य्यं कुरु च सहुरो ॥
 मङ्घमर्थं न हि नाथ प्रजाभ्यः सर्वेभ्योऽपि च ।
 क्रिमिकीटादिजन्तुभ्यो^२ दयाङ्कुर च सत्प्रभो ॥
 मनुष्याणामुद्धाराय देवानाञ्च हिताय च ।
 तिर्य्यञ्चापि पशूनाञ्च हिताय च सुखाय च ॥
 अचजानां मनुष्याणां अन्यजानामपि सदा ।
 तिर्य्यञ्चापि पशूनाञ्च हितं ग्रीष्मं दयाङ्कुर ॥
 धिग्मां मन्दोऽहं मूढोऽपि भवान् गुरुञ्च प्रापिताः ।
 चक्षुर्मे चास्ति मुखञ्च तेनापि न दृष्टकम् ॥
 जडज्ञानेन युक्तोऽहं बुद्धिनाम्बचक्षुरिव ।
 इत्थं पापी सुदुःखी मां दृष्ट्वा ग्रीष्मं दयाङ्कुर ॥
 भवान्सर्वज्ञनाथञ्च मया न ज्ञान ज्ञायताम् ।
 भवान्मे विषये अस्ति विपरीत कु(त)च कथम् ॥
 यस्य गृहेऽपि रात्रे च अस्ति कल्याणं सहुरो^३ ।

१ A C D प्रजानामपि ।

२ D •जन्तूनां ।

३ D स सदगुरो ।

कस्मात् कथमिमावस्य प्रापि((तां)तं भवति गुरो ॥
 स्वर्गं च मर्त्येऽपि पाताले दिशासु विदिशासु च ।
 नानाभिविषये राज्ये मच्छादृशमन्ये न हि^१ ॥
 इत्थं च मनसा वाचा कर्माणापि सुबुद्धिना ।
 भवति च गुरौ इत्थं विज्ञापयामि निश्चयम् ॥
 निश्चयं गुरौ मातरि विज्ञापयामि मेऽजग्रकम् ।
 भवतश्च प्रसादाच्च भविष्यन्ति शुभं गु(रौ)रो ॥
 इति सर्वज्ञनाथ त्वं भवते च किमुक्तकम्^२ ।
 तच्छब्दं भवता ज्ञातं ग्रीष्रश्च कुरुतां^३ दयाम् ॥
 ममार्थश्च हि नाथ^४ सर्वेषाञ्च हिताय च ।
 नेपालमण्डले चात्र वृष्टिदोषं प्रशान्तय^५ ॥
 एवमुक्तेऽथ भूपालः सर्वज्ञः सर्वविह्वरः ।
 शान्तिकरदेवाचार्य्यं गुणकाममुवाच सः ॥
 नामार्थशादृश राजन्^६ गुणकामप्रस्थापित ।
 देवदुर्भिक्षग्रान्थर्थं मेऽस्ति^७ सुवृष्टिस्तद्विधिः ॥
 यत्सर्वं भवता उक्तं तत्सर्वं जानाम्यहम् ॥
 देव राजेन्द्र नेपाले महापा(प)पं प्रवर्त्तते ।
 तत्पापं हरणोपायं वक्ष्यामि ते शृणु हि त्वं ॥

१ D अनेवहि ।

२ D किमुक्तिकं ।

३ D कुरुता दया ।

४ D नाथश्च ।

५ D प्रशान्तये ।

६ D नामार्थं सादृशा राज ।

७ D मष्टि ।

यस्मिन्नेपास्रविषये नीतिधर्मानुपास्रके ।
 नीतिधर्मानुसारेण न सन्पास्रयसि प्रजान् १ ॥
 मन्त्रिणोऽपि तथा सर्वे नीतिधर्मपराङ्मुखाः ।
 भुक्त्वा कामं सुखान्येव २ प्रचरन्ति यथेच्छया ॥
 तथा मृत्या जनाद्यापि पौराद्यापि महाजनाः ।
 स्वकुलधर्मसुसृज्य प्रचरन्ति यथेच्छया ॥
 ३[एवं सर्वे(पि) लोकाश्च दशाकुशलचारिताः ।
 स्वकुलवृत्तिसुसृज्य प्रचरन्ति प्रमोदतः ॥
 तदैतत्पापवैपाकं भवति नेपास्रमण्डले ।
 येन येन कृतं कर्म भोक्तव्यं तेन तत्फलम् ॥
 यद्यत्पुरातनं कर्म तत्तदेवेह भुज्यते ।
 कारणं देवाच्च नान्योऽस्यौपाधिको जनः ॥
 गर्भं वा बालभावे वा यौवने वापि ४ बाहुके ।
 मृत्यो वशमयातथं ५ जन्तुभिर्नृपसत्तम ॥
 किमत्र चिन्तयेत्सन्तः ६ परार्थं फलकाङ्क्षिनः ।
 न हि द्रुमा स्वभोगार्थं फलन्ति पृथिवीतले ॥
 योऽन्यदुःखानि विज्ञाय साधु वाह्यैः प्रबोधय(ये)त् ।
 स एव सु(नि)निः सत्वस्था यतः परहिते रतः ॥
 अन्यदुःखेन यो दुःखी योऽन्यहर्षेण हर्षितः ।

१ D प्रजा । २ D कामसुखान्येव । ३ C omits the portion bracketted, ending at page 442 line 18.

४ A यौवनेऽपि । ५ A पायातथं । ६ D सद्यः ।

स एव जगतामीशो नररूपधरो मुनिः ॥
 सङ्घिः श्रुतानि ग्रास्ताषि सुखदुःखविमुक्तये ।
 सर्वेषां दुःखनाशाय यदि सन्नो वदन्ति हि ॥
 यत्र सन्नः प्रवर्त्तन्ते तत्र दुःखं न बाधते ।
 वर्त्तन्ते यत्र मार्त्तण्डः कथं तत्र तमो भवेत् ॥
 विवेकं हन्यहङ्कारे ह्यहङ्काराच्च जीवि(ना)नाम् ।
 आपदः सम्भवन्थेव ह्यहङ्कारं त्यजेत्ततः ॥
 अहङ्कारो भवेद्यस्य तस्य नाशोऽतिवेगतः ।
 असूयाद्यास्तहङ्कारमनुगच्छन्ति वै द्विजाः ॥
 असूयाविष्टमनसस्तस्य राशः परैः सह ।
 आयोधनं घोरमासीत् मासमेकं निरन्तरम् ॥
 तस्य कस्यापि यो देवं कुरुते मूढधी नरः ।
 तस्य सर्वा(नि)णि नश्यन्ति श्रेयांसि नृपसत्तम ॥
 आसूया वर्त्तन्ते यस्मिन् तस्य मुनि पराङ्मुखः ।
 तस्य सर्वाणि श्रेयांसि विनश्यन्ति ततो भ्रुवम् ॥
 नाशहेतुः समस्तानां सम्यदां नृपसत्तम ।
 अहङ्कारः स्थितो यत्र तत्र कामादयो भ्रुवम् ॥
 विवेकहीनपुरुषे यदि सम्पत्प्रजायते ।
 तुषाग्निवायुसंयोग^१मिव जानीध्वसुत्तमः ॥
 असूयोपेतमनसां दम्भाचाररतात्मनाम् ।

१ D भवत् ।

२ A तुषामिं वायुः संयोग ।

पुरुषोक्तिरतानाञ्च सुखं नेह परच च ॥
 असूयाविष्टमनसां सदा निहुरभाषिणाम् ।
 प्रिया वा तनया वापि बान्धवा अच्यरातयः^१ ॥
 योऽसूयां कुरुते नित्यं समीक्ष्य च परत्रियम् ।
 सर्वस्वपक्षेदाय कुठारो नाच संग्रयः ॥
 यः स्वश्रेयोविनाशाय यत्नं कुर्यान्नरो यदि ।
 सर्वेषां श्रेयसा दृष्ट्वा स कुर्यात् मत्सरं सदा ॥
 मित्रापत्यगृहक्षेपधनधान्ययज्ञसु च^२ ।
 हानिमिच्छन्नरः कुर्यादसूयां नरसत्तमः ॥
 येषु स्थितेषु स नरो विनश्यति न संग्रयः ।
 असूयोपेतमनसं तं दृष्ट्वा चुक्रुशुः खगाः^३ ॥
 अहोऽसूयां कष्टतरां धिग्जगद्वेषहेतुकिम् ।
 ब्राह्मणाञ्च तथा सर्वे दशाकुशक्षचारिणः ॥
 स्वकूलाचारमुत्सृज्य भुक्त्वा चर यथेच्छया ॥
 वैश्याश्चापि तथा सर्वे नौतिधर्मपराङ्मुखाः ।
 स्वकूलवृत्तिमुत्सृज्य भुक्त्वाचरत् यथेच्छया ॥
 महाजनाः तथा सर्वे नौतिधर्मपराङ्मुखाः ।
 स्वकूलधर्ममुत्सृज्य भुक्त्वाचरत् यथेच्छया ॥
 वणिकसंज्ञाञ्च ते सर्वे मिथ्यार्थसाधने रताः ।
 सत्यधर्मं निहत्यश्च^४ भुक्त्वा योग्यं यथासुखम् ॥

१ B अच्यरातयः । २ D ०यज्ञस्तुतः । ३ A D चक्रुशुः खगाः ।

४ B निहृता च, D निहताश्च ।

शिष्यिनोऽपि तथा सर्वे केवलं भृतिस्त्राससाः ।
 खकूलाचारसुसृज्य भुक्त्वा चरत्यथेच्छया ॥
 तथा मारीजनाश्चापि कामक्लेशकुलारताः ।
 खकूलधर्मसुसृज्य प्राचरन्ति यथेप्सितम् ॥
 एवं सर्वेऽपि लोकाश्च दशाकुशसंरताः ।
 खकूलाचारसुसृज्यप्राचरन्ति यथेच्छया ॥
 तत्तत्र वद्व(वः)दुष्टाः चौरा धूर्ता प्रकूरकाः ।
 साधुजनाप्रतिहत्य चरन्ति मत्तेव द्विपः ॥
 तन्महत्यापसञ्चारादत्र नेपालमण्डले ।
 अनादृष्टि दुर्भिक्षं भवति च दिने दिने ॥
 ततो देवगणाश्चापि ये दुष्टा मारकाङ्गया ।
 सर्वे तत्र द्वालोक्त्य वज्र(ज)पातं प्रचक्रिरे ॥
 वज्रिगणास्तथा सर्वे आलोक्त्य दुष्टवत्सदा ।
 वज्रचूडासमायुक्ता वज्रिपातं करोति च ॥
 धर्मराजगणाः सर्वे क्रूलात्मा निर्दया कृताः ।
 निहतुं प्राणिनः सर्वे महामारीं^१ करोति हि ॥
 वरुणादिनागगणाः क्रूलात्मा निर्दया कृताः ।
 तान्सर्वान्पिनो दृष्ट्वा सुदृष्टिं च्छिनोति च ॥
 महद्गणास्तथाऽलोक्त्य क्रूलात्मा निर्दयोत्थिताः ।
 वायुपातं प्रकुर्वन्ति तत्र सर्वे महीतले ॥

तथा यथास्य ये गणाः किञ्चरा गुह्यकापि च ।
 मृष्टे मृष्टे प्रचरित्वा रोगात्पातं प्रचक्रिरे ॥
 तथा भृताः पिशाचाश्च वेताडाः कटपूत(ट)नाः ।
 डाकिन्यः प्राकिनौ चापि प्रमथा सगणापि च ॥
 रुद्रास्यापि सगन्धर्वाः कुम्भाष्टा गरुडापि च ।
 सर्वे तत्र प्रकुर्वन्ति विघ्नानि तत्क्षणेन च ॥
 मातृकाभैरवाः सर्वे तथान्यदेवतागणाः ।
 दृष्ट्वा तान्सर्वान् लोकान् महद्दुःखं करोति च ॥
 यथास्वारागणाः सर्वे विरुधानाग्रकाङ्क्षया ।
 अहर्निशं समासोक्त्य महद्दिग्गं प्रचक्रिरे^१ ॥
 कुक्षेग्रास्य सर्वेऽपि देवता अप्रमोदिताः ।
 सन्नातुं असमर्थाऽपि सम्यग्नेव तस्मिन्नेव ॥
 तदा स^१ राजराजेन्द्रः गुणकामप्रख्यापितः ।
 तत्सर्वं सुचिरगन्ध्यात्वा मनसैव विचिन्तयेत् ॥
 हा कष्टं पापजं घोरं जायते नेपालमण्डले ।
 तत्पापं नाग्रनोपायं को दद्यात् मे हिताय च ॥
 कथमेव महद्दुःखं ग्रमीकतुं विधास्यते ।
 पश्यन्नेवमपेक्ष्यैवं रमेयं साम्प्रतं किमु^२ ॥
 यो हि राजा प्रजादुःखमपेक्ष्य रमते सुखम् ।

१ A चक्रिरे ।

२ A C D omit सः ।

३ A पश्य....किम् ।

स किंराजा प्रभुर्भर्ता दुष्टाचैव निगद्यते ॥
 यत्र राजा प्रजादुःखमपेक्ष्य न विचारयेत् ।
 स्वयमेव सुखं भुक्त्वा रमते च यथेच्छया ॥
 तत्र सर्वे प्रजासोकाः क्लेशव्याकुलमानसैः ।
 सत्यं धर्मं कुलाचारं हित्वा चरेयुः सर्वदा ॥
 एतत्सर्वं महत्पापं नृपतिना भु(भ्रू)क्तुमर्हति ।
 इति सत्यं समाख्यातं नीतिविज्ञैर्महर्षिभिः ॥
 इत्येतत्पापं वैपाकं^१ भोक्तुं कथं मया भवे ।
 तदत्र किङ्करिष्यामि किमुपायं न विद्यते ॥
 धिग्धिग्मेऽत्र संसारे हि यत्र राज्ये^२ सदा कलिः ।
 दुर्भिक्षादिमहोत्पातं दृष्ट्वा स्यात्तुमर्हति वै ॥
 धन्यास्ते पुरुषा^३ वे हि निष्केशा भवति सदा ।
 विमुक्ताभवसञ्चारा भिचवो ब्रह्मचारिणः ॥
 किमत्र जन्म संसारे सुखेनापि युतो नृणाम् ।
 येनेह पशुवहुक्त्वा यथाकामं रमन्गृहे ॥
 तदेतत्पापभृज्योऽहं क्लेशव्याकुलितेन वै ।
 नरकेषु भ्रमन्दुःखं भुञ्जीया^४द्विविधं सदा ॥
 तदा को मे सुहृन्मित्र संरक्षितमुपाचरेत् ।
 धर्ममेव तदा चाणं सर्वदुःखाप्रनाश(नं)कम् ॥

१ D पापवैपापं ।

२ D राज्य ।

३ D ते किं पुरुषाः ।

४ D भुञ्जीया ।

सर्वेषां प्रवरं धर्मं सुखं सर्वभयापहम्^१ ॥
 सर्वार्थसाधनसिद्धिमित्याख्यातम्भुनीश्वरैः ॥
 धर्मं विभूषणं लोके सुखं दुर्गतिनाशनम् ।
 धर्मं स्वर्गसुखो(ग्रो)पानं धर्मं शान्तिकरं शुभम् ॥
 ततः शान्तश्रियमार्थं^२ समीक्ष्य शरणङ्गतः ।
 गत्वा पादाम्बुजे भूयः प्रार्थये देवमादरात् ॥
 शास्त्रं सदा चरिष्यामि भवदाज्ञां शिरो वहन् ।
 तन्मे यत् क्रीयते कर्म तत् समादेष्टुं^३मर्हति ॥
 इति सन्प्रार्थिते राज्ञा श्रुत्वाचार्यः स सन्मतिः ।
 नृपतिन्तन्महासलं सन्प्रशनेव^४मादिशत् ॥
 राजन्कृणु समाधाय वक्ष्यामि शुभकारणम् ।
 यद्यस्ति ते कृपा लोके तत्कुरु त्वं मयोदितम् ॥
 तद्यथा सर्वतीर्थेषु स्नात्वा नित्यं यथावि(धिः)धि ।
 शुचिशीलः समाचारः समाहितस्त्रिमण्डलः^५ ॥
 त्रिरत्नभजनं कृत्वा चरन् पोषधं व्रतम् ।
 ततरिदं जगन्नाथं धर्मधातुञ्जिनाल(यः)यम् ॥
 यथाविधि समाराध्य सन्मजस्र समादरात् ।
 तथा सर्वा इमां पञ्च देवताञ्च यथाविधिम् ॥

१ A भयाप्रयापहं B सर्वं भयापहं । २ D ततः शान्तश्रियमार्थं ।
 ३ A सासादेष्टुं । ४ A स प्रशनेव । ५ D समाहित-
 त्रिमण्डलं ।

समाराध्य समभ्यर्च्य सम्भजस्व समादरात्^१ ।
^२इदं मञ्जुत्रियं वापि चैत्यमञ्जुत्रियं सदा ॥
यथाविधि समभ्यर्च्य सम्भजस्व महत्सवैः ।
तथाष्टौ वैतरागाश्च समाराध्य यथाविधि ॥
समभ्यर्च्य महोत्साहैः सम्भजस्व समादरात्^३ ॥
तथा महेश्वरिं देवीं^४ खगाननां समण्डलाम् ।
समाराध्य समभ्यर्च्य सम्भजस्व यथाविधिम् ॥
एतैव पुण्यभावेन सर्वत्रापि भवेच्छुभम् ।
तेन सर्वं महत्पापं सर्वत्र विजयं भवेत् ॥
तदा ब्रह्मामरेन्द्रादि सर्वे देवगणापि च ।
सुदृष्ट्या च समालोक्य पालये(यु)युः^५ सदा सुदा ॥
तदा सम्पाञ्चिते देवैः सर्वे लोकाधिपै पुनः ।
सुभिचश्रीगुणोत्साहं करिष्यन्ति च सर्वदा ॥
तदा सर्वेऽपि लोकाश्च नौ(नि)रोगाः श्रीगुणाश्रयाः ।
विरम्य पापमार्गेषु सच्चरेयं^६ सदा शुभे ॥
इति श्रान्तश्रिया तेन समादिष्टं निशम्य^७ सः ।
नृपस्तथेति विज्ञाय कर्तुमेव समिच्छति ॥
ततः स नृपतिः सर्वान् मन्त्रिणो देशजान् जनान् ।

१ B महोत्सवैः सम्भजस्व समादरात् । २ B इयं मञ्जुत्रियं चापि ।

३ A सदादरात् ।

४ D महेश्वरि देवी ।

५ A पालययुः ।

६ A D सच्चरेयं ।

७ D निशम्य ।

सर्वाङ्गनाञ्चापि^१ समामग्वैवमादिशत् ॥
 भो भो मन्त्रिजना सर्वे सर्वे पौरा महाजनाः ।
 अचार्य्येन^२ यथा दृष्टं तथा चरितुमर्हति ॥
 अहमपि तथा धृत्वा सत्वानां भद्रकारणे ।
 चिरत्न(स)शरणं गत्वा व्रतं चरितुमुत्सहे ॥
 इत्यादिष्टं नरेन्द्रेण श्रुत्वा ते मन्त्रिणो जनाः ।
 पौराः महाजनाः सर्वे तथेति प्रतिमुच्यते ॥
 ततः स नृपतिः सर्वैः स्वपुरोहितमन्त्रिभिः ।
 अमात्यसचिवपौरैः सार्थवाहमहाजनैः ॥
 सङ्घर्षवाञ्छिभिः सङ्घिः सर्वसत्तैः समन्वितैः ।
 सर्वेष्वेतेषु तीर्थेषु स्नात्वा यथाविधिं^३ मुदा ॥
 शुचिग्रीस समाधाय प्राचरन्ति तत्सद्ब्रतम् ॥
 ततस्तु विमलात्मानं खिरत्नशरणं गताः ।
 घर्षधातु समाराध्य समन्वर्थं भजेत्मुदा ॥
 तथा वायुपुरे वायुः देवताया^४ यथाविधिम् ।
 वज्रिपुरे वज्रिदेवस्य नागपुरे फणीश्वरा(न्) ॥
 वसुपुरे वसुधारां^५ सर्वार्थसिद्धिसम्प्रदाम् ।
 शान्तिपुरे महावीरं सन्वरं सगणं क्रमात् ॥
 यथाविधि समन्वर्थं सुप्रसङ्गेन चेतसा ।

१ D °जनाञ्चापि ।

२ A आचार्य्येन ।

३ D °विधि ।

४ D वायुदेवतायाः यथाविधिः ।

५ B वसुन्धरां, D वसुधरां ।

ध्यानेर्जपैस्तथा स्तोत्रैः नानाभावं कृतेन च ॥
 तथाष्टौ वैतरागाश्च श्रीदेवी च खगानना ।
 यथाविधि समाराध्य समन्वयं भजेत्सुदा ॥
 तदैतत्पुण्यभावेन सर्वपापक्षयं^१ भवेत् ।
 ततः सर्वमहोत्पातं क्रमेण प्रशमं यथौ ॥
 तदा सर्वेऽपि ते श्लोकाःनी(नि)रोगाः पुष्टिता सुदा ।
 महानन्दसुखं प्राप्य चरन्ति धर्मशास्त्रसाः ॥
 तां च दृष्ट्वा स राजेन्द्रः मनसैव विचिन्तयेत्^२ ।
 अहो सद्दर्शनं वक्ष्यं धन्यमित्युक्त्वा नन्दितश्चरत् ॥
 तदा सुवृष्टिरेवाच न भवन्ति कथञ्चन^३ ।
 तं दृष्ट्वा राजराजेन्द्रः दुर्भिक्षपरिपीडितम् ॥
 करुणाविष्टमनसा नृपेन्द्रेण पुनः सुदा ।
 शान्तञ्चिद्यं तमाचार्य्यं जत्वा एवमुवाच सः ॥
 गुरो कृपयाच संसारे भवन्ति निरुपद्रवम् ।
 सर्वत्रापि महोत्पातम् प्रशान्त्यते द्रुतं किञ्च ॥
 सुवृष्टिरेव नाद्यापि प्रवर्तते कथञ्चन ।
 सुवृष्टिकरणोपायं भवताञ्चां ददातु मे ॥
 इति संप्रार्थिते राज्ञा श्रुत्वाचार्य्यः स सन्नतिः ।
 राजेन्द्र तं महासत्त्वं सम्पश्यन्नेवमादिशत् ॥
 देव दुर्भिक्षशान्त्यर्थं मय्यस्ति सुवृष्टिणां(णा) विधिम् ।

१ A °पापं क्षयं ।

२ A विचिन्तयत् ।

३ A कथं न ।

यत्सर्वं भवता उक्तं तत्सर्वं च जानाम्यहम् ॥
 इत्थं ज्ञातं मया राजन् मद्वच अपि श्रूयतां ।
 नागसाध(न)नं तस्माच्च कलिष्यहं त्वदर्थतः ॥
 भवान् विघ्नविनाशाय भवत्तत्तरसाधकः^१ ।
 [सर्वकार्यं हि सिद्धाय^२ उत्तरसाधकं भव ॥]
 यत्प्रकारं मथोक्तञ्च गुणकाम शीघ्रं कुरु ।
 अतीतानागते काले प्रत्युत्पन्ने तथापि च ॥
 उत्तरसाधकं विना सर्वकार्यसिद्धि न हि ।
 उत्तरसाधकं श्रेष्ठं यस्मै च^३ कार्यसिद्धये ॥
 इति भूपाक्षो सन् राजन् उत्तरसाधकं भव ।
 अतीतानागतेवेद्वैः प्रत्युत्पन्नेस्तथागतैः ॥
 नागसाधनविधिं च उक्तं श्रोत्रं परम्परात् ।
 मेघसूत्रादिषु चापि महायानेषु च अपि ॥
 अनेकेष्वपि च शास्त्रेषु नानातन्त्रमतेष्वपि ।
 यद्यत्प्रकारमुक्तं च करिष्यामि तद्वदपि ॥
 मा भैषि गुणकाम त्वं त्वदर्थं च मया कृतं ।
 भवता पूर्वप्रकारेण विज्ञापितं पूर्वं मयि ॥
 जानामि मनसा सर्वै(र्व) मा भैषि त्वं पुनःपुनः ।
 मयापि विविधं नूनं गन्धगन्धान्तरमपि ॥

१ A भवदुत्तर० । D भवभूत्तर० । २ B omits this line.

३ D सिद्धा च । ४ B सर्वस्मै ।

सम्यग्दृष्ट्वा विचार्य तदर्थसिद्धयेऽपि च ।
 तव अर्थाय एकस्य क(लि)रिष्यामि नहि किल ॥
 सर्वेषाञ्च प्रजानाञ्च क(लि)रिष्येऽर्थाय शीघ्रकम् ।
 भवानपि विधि सर्वं शीघ्रञ्च सञ्जीक्रीयतां ॥
 सामयीविधिसंपूर्णं पञ्चामृतादिकमपि ।
 इत्थं उक्त्वा स आचार्यः ग्रन्थग्रन्थान्तरमपि ॥
 दृष्ट्वा मुदा विचार्य च संपूर्णञ्च प्रक्रीयताम् ।
 ग्रन्थग्रन्थान्तरे दृष्ट्वा ज्ञात्वा शीघ्रं शान्तिकरः ॥
 यदुक्तं चातीतैर्नाथैः गुणकामादय उक्तवान् ।
 भो गुणकामदेव त्वं मयोक्तेन^१ विधिमपि ॥
 सामयीमपि संपूर्णं(र्णं) शीघ्रं सञ्जीचक्रीयताम् ।
 विशेषेण दुग्धं पूर्णं^२ शालिं च तण्डुलामपि ॥
 नागकुम्भ नामच्छच नागवेणुं व्रतपर्विकम् ।
 दण्डकुण्डलमासन श्वेततैलं पालारसम् ॥
 सिक्कासं धूपकं वापि सौवर्णचूर्णकमपि ।
 दूर्वाकर्ष्यासमास्ता च दूर्वाकुण्डादिपुष्पकाः ॥
 नागपूजाविधिमित्यं शीघ्रं सञ्जीकुरु^३ नृप ।
 अथ गुणकामदेवस्तदाज्ञा शिलसा वहन् ॥
 खगटहे च प्रत्यागत्वा सर्वा^४न्यौरानाङ्गानय ।

१ D मयोक्तं न ।

२ D दुग्धपूर्णं ।

३ B क्षत ।

४ D सर्वा ।

सर्वेऽपि पौरजेस्माद्धै पर्वत्कृत्वा समष्टिले ॥
 अमात्यानां प्रजाणाञ्च मध्वावाच गुरो वचः ।
 भोऽमात्या मे प्रजाया(वा)पि मदचः शीघ्रं श्रूयतां ॥
 भक्तामपि अर्थाय करोम्युपायकं^१ मया ।
 युष्माकमपि अर्थाय मद्दामर्थं न हि अपि ॥
 शान्तिकरप्र(शा)षादाञ्च उपायं चिन्तयाम्यहं^२ ।
 सामयीमपि पूर्णञ्च नागानां साधनाय च ॥
 मद्दद्याद्युष्माभिः सर्वैः सामयी^३ शीघ्रं क्रीयतां ।
 यथा पूर्वं प्रउक्तेन शान्तिकरेण शान्तिनां ॥
 तथा सर्वभ्यः प्रजाभ्यः सामयी च स उक्तवान् ।
 एवं उक्ते नरेन्द्रेण गुणकामदेवप्रजाः ॥
 अत्रजा अन्यजाश्चापि गुणकाममूचुरपि ।
 गुणकामदेव राज्ञामार्थसादृशं भवान् ॥
 'अस्मद्वा चापि शीघ्रं त्वं देव कृपां दद्यां कुह ।
 गुणकाम अस्मि राजन् अस्माभिर्भवत्युक्तं किम् ॥
 अस्मात्प्रधानं द्रव्यञ्च द्रव्याञ्च अस्मकं^४ भवेत् ।
 इत्थं स्वर्गमर्त्यलोके पातास्रवा(ग्नि)सिन अपि ॥
 तथोर्मध्य च किं श्रेष्ठं भवतापि विचार्यतां ।

१ A उपामेकं ।

२ A किन्तयाम्यहं ।

३ D सामयी शीघ्रं ।

४ B अस्मभ्यं चापि, D अस्मभ्य चाप्य, शीघ्रं त्वं देव कृपा दद्या कुह ।

५ D अनेकं ।

नीतिष्वर्व विजानासि अस्माकं दुःखकमपि ॥
 भवतस्यापि च अग्ने युष्माभिरुक्तं किं कृतम् ।
 अचजा अन्यश्चायाता मानूष्या पशवोऽप च^१ ॥
 अत्यर्थं दुःखसंप्राप्ता त्वया राख्ये कृते अपि ।
 इति ज्ञात्वा गुणकाम अस्माकमपि दुष्करम् ॥
 वृष्टिदोषं च शान्ताय त्वया उक्त क्रियावहे ।
 यत्प्रकारं भवतोक्तं अस्माभिस्तच्च क्रीयतां ॥
 गुणकामदेव राजन्ने वाञ्छा शीघ्रं सिद्ध्यतु ।
 यत्प्रकारं भवतोक्तं सामयीविधिविस्तरं ॥
 तत्प्रकारं करिष्यामि^२ भव(त)तः कार्यसिद्धये ।
 एवमुक्त्वा सर्वे शीघ्रं अमात्यादय पौरजाः ॥
 गुणकाम आज्ञा^३ चापि सामयी पूर्णक्रीयतां ।
 पुष्पधूपादिकान्पूष्यान्नागादीपादिपूज्यकान् ॥
 इत्यं संपूर्णं पूजांगं च प्रजास्य(ञ्च) सञ्जी((क्रि)क्रीयतां ।
 पञ्चामृतादिभिर्युक्ता नागपूष्यान्सुविधिकान् ॥
 तच्छामयीमपि शीघ्रं शीघ्रं सञ्जीचक्रि(क्री)यतां ।
 एवं कृत्वा अपि शीघ्रं गुणकामप्रजा अपि ॥
 शीघ्रं सामयी संगृह्य गुणका(म)म प्रगच्छति ।
 यत्र गुणकामदेव प्रासादे अपि तिष्ठति ॥
 गत्वायमात्याः प्रजास्य गुणकाम ऊचुरपि ।

१ A D पशवोतय ।

२ A करिष्यामि मे ।

३ D आज्ञां ।

भो गुणकामदेव त्वं अस्माकं मध्यर्थाय च ॥
 अनावृष्टे सुवृष्टौ च कार्य्यं^१ ग्रीध्रं कुरु प्रभो ।
 य^२ च श्रुतं भवता च शान्तिकर(र) देवेऽपि च ॥
 तच्छर्वं सुवृष्टिकार्य्यं ग्रीध्रं ग्रीध्रं कुरु प्रभो ।
 एवमुक्ते प्रजा सर्वे गुणकामदेव अपि ॥
 नानापूव्यादिभिस्साङ्गं स्रग्वहात् प्रयथावपि ।
 अनेकैर्ब्राह्मणैस्यापि च्चिद्यैर्वैशः शूद्रकैः ॥
 सर्वैः प्रजाभिस्साङ्गं शान्तिकरं प्रगच्छति ।
 यत्र शान्तिकराचार्य्यः स्थितं गोशृङ्गपर्वते ॥
 शान्तिपुरे स तिष्ठति गुणकाम तत्रागतः ।
 ब्राह्मणैः च्चिद्यैस्साङ्गं वैशैश्च शूद्रकैरपि ॥
 अनेकैः पूव्यहस्यैश्च गुणकाम(त)स्तत्रागतः ।
 गुणकामस्तदा^३ तत्र शान्तिपूर्थ्यां कपाटकम् ॥
 घट्टकं घट्टकं कृत्वा तदूर्द्ध्वात्तत्र समाग(ता)तः ।
 यस्मात्समाग(तं)त नाथ तस्मै तत्र समागतम्^४ ॥
 पञ्चोपचारपूज्यैश्च प्रणिपत्य पादपङ्कजैः ।
 कथं द्वारे पूजितं च शान्तिकर^५ सिद्धगुरुम् ॥
 इत्यर्थं कथितं लोकैः तस्यार्थं कथयाम्यहम् ।
 शृणु मैत्रेय तस्यार्थं प्रविवेशं तस्मिन्नपि ॥

१ D कार्य्यं ।

२ D ये च ।

३ D गुणकाम तदा ।

४ A पूजितम् ।

५ B शान्तिकरं ।

शान्तिकरस्य भार्यापि नास्ति तस्मिन् प्रवेशितुम् ।
 वज्राचार्यस्य भिक्षुस्य तत्र प्रवे(श्री)शितुं नहि ॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः कथं कोपि प्रवेशितुम् ।
 धनेनापि क्षणेनापि वलेनापि तत्र वेशितुम् ॥
 सः पुमांसाधको विद्वान् षण्मासमरणं ध्रुवम् ।
 सम्बरं महामूर्त्तिंश्च शान्तिकरन्तथा अपि^१ ॥
 इथादृश्यात्प्रविवेश्य ग्रीध्रं च मरणं ध्रुवम् ।
 नाग्रा(च)श्च सुखकात्मार्याद्योन्यास्यापि पुनःपुनः ॥
 इधिरं च समायातात् मरणं निश्चयं ध्रुवम् ।
 तत्रजाः पुत्रपौत्राश्च शान्तिपूरस्य दोषकात्^२ ॥
 भौतिभिः परचक्राभिः नानोपद्रव^३ कृतम् ।
 इति ज्ञात्वा च मानूष्याः शान्तिपूरे सुगोपके ॥
 मनसा वा(चा)श्च कर्मण किञ्चिद्दोष न क्रीयतां ।
 भो शान्तिकराचार्य्यं तवाज्ञा शिरसा वहन् ॥
 भवतोक्तं च सामयीं यद्दामि गृह्यतां भवा(वा)न् ।
 यन्मे उक्तं त्वया पूर्वं नागसाधनस्य विधिम् ॥
 भवान् ग्रीध्रं कुरु नाथ प्रजाभ्यो मे दयां कुरु ।
 एवं विज्ञापिते राजा गुणकाम पुत्रवत्सरः ॥
 शान्तिकर सञ्जायञ्च प्रणिपत्य च देहरे ।

१ A धन्येनापि क्षणेनापि ।

२ D सम्बरश्च महामूर्त्तिं च

शान्तिकर तथा अपि ।

३ D दोषजात् ।

४ D °द्रवः ।

भो शान्तिकराचार्य्यं पूर्वोक्तं भवता विधिम् ॥
 तत्सर्वं प्रपद्ये हामि मृच्छतां विधिविस्तरम् ।
 ग्रीघ्रं कुरु दयां नाथ नागानां साधनाय च ॥
 मम अर्थं न हि नाथ मे प्रजागामरथाय च ।
 एवमुक्ते शान्तिकरः गुणकामदेवमपि ॥
 प्रत्युवाच सुग्रीव्रेण करुणाविष्टमान(स)सः ।
 हे गुणकामदेव त्वं मयोक्तं पूर्वोक्तेऽपि च ॥
 अनादृष्टे सुदृष्टाय^१ उत्तरसाधकं कुरु ।
 अहञ्च क्षेत्रेऽभ्यन्तरे एकत्वकार्य्यसिद्धये ॥
 वाङ्मोत्तरसाधकत्वं सत्त्वार्थसिद्धये कुरु ।
 इति कथित्वा तदा चक्रे शान्तिकरेण तद्विधिम् ॥
 गुणकामस्य वचनात् सत्वानामनुकम्पया ।
 सुगुप्ते च शान्तिपुरे एकं गत्वा शान्तिकरम् ॥
 मण्डलं नवनागानां कारितां विधिपूजितम् ।
 अष्टदशं सुविस्तारं विश्वपद्मोपरि अपि ॥
 मध्यएकं वारुणञ्च^२ नागराजं प्रथापितम् ।
 श्वेतवर्णं द्विभूजं च सप्तफणी^३विभूषितम् ॥
 मंगलासनमेकाग्र्ये^४ मण्डुत्पलञ्च संदधन् ।
 पूर्वोऽनन्त नीलवर्णं याम्य^५मृणालपद्मकम् ॥

१ D अनादृष्टसुदृष्टाय । २ D एकवारुणञ्च । ३ सप्तफणि० ।

४ B एकाग्र्य० । ५ B पूर्वोऽनन्तं नीलवर्णं याम्ये ।

कुङ्कुमं तच्चे परे हरीत्तोत्तरे^१ वासु(की)किः ।
 शङ्खपात्रमग्रे पीतं श्वेतं कुलिक वायुव्य^२ ॥
 ईशाने कनकवर्णं महापद्मनागकम् ।
 इत्येवमष्टनागाश्च शान्तिपुर्याः समागता ॥
 नैश्वत्ये तु नीलवर्णं कर्कोटक न आगतः ।
 नाभेर्द्ध^३ भुजङ्गमूर्त्तिं मूर्द्धं मानुष्यरूपकम् ॥
 पद्मफणीविभूषाङ्गं नागराजश्च पद्मकम् ।
 वामेन देव्यालिङ्गनमभयमयपाणिनाम्^४ ॥
 नवफणीविभूषाङ्गं फणीराजन्तु तच्छकम् ।
 वामेन देव्यालिं(गे)गनमभयं व्ययपाणिनाम्^५ ॥
 * [सुनिफणीविभूषाङ्गं फणीराजन्तु वासुकिं(कीं) ।
 वामेन देव्यालिङ्गितं अभयं व्ययपाणिनाम् ॥]
 सुनिफणाविभूषाङ्गं सर्पराजन्तु शंखकम् ।
 वामेन देव्यालिङ्गितं न भयं व्ययपाणिनाम् ॥
 सुषिफ(णि)णीभूषिताङ्गं नागराजं कर्कोटकम्^६ ।
 वामेन देव्यालिङ्गितमभयं व्ययपाणिनाम् ॥
 अग्निदिक्^७ फणीभूषाङ्गं फणीरा(ज)जं सकूलिकम् ।
 वामेन देव्यालिङ्गितमभयं व्ययपाणिनाम् ॥

१ B तक्षकं, D तक्षपरे हरीतोत्तरे । २ B वायव्ये । ३ D नागभेर्द्ध ।

४ D •लिङ्गेन मभयं व्ययपाणिनां । ५ D अभयमयपाणिनां ।

६ B omits these two lines. D मणिफणिविभूषाङ्गं ।

७ D कर्कोटं नागराजकं । ८ D अग्निद्रीक् ।

पूर्ववद् फणौ(षि)भूषिताङ्ग महापद्म नागेशकम् ।
 वामेन देव्यास्त्रिङ्गितमभयं व्ययपाणिनाम् ॥
 अत्यर्थसुन्दररूपा नागकन्यागणा सुदा ।
 समायाता श्रान्तिपुरे श्रान्तिक्लृप्तमन्त्रभावतः ॥
 तत्क्षणादेव सर्वे च नागाश्च वरुणादयः ।
 मन्त्रप्रभावात्ते सर्वे श्रान्तिपूर्व्या समागताः ॥
 इत्येकेन नवानां मण्डलं कारितं गुरु ।
 कर्कोटक न आयाता शीघ्रं वृष्टिहतं नहि ॥
 श्रान्तिकर सिद्धाचार्यं वीराचार्यं च बहुदः ।
 कायवाक्चित्त एकेन मन्त्रकृताश्च आगतः ॥
 एककर्कोटक(क)क नागं राजोरूपो विलक्षणः(ण) ।
 लज्जया^१ नागतस्तत्र नागराजस्य पर्वदि ॥
 विरूपोऽपि कुरूपस्य नागराज कर्कोटक(त)कः ।
 लम्बितं कमिव शोभं देहस्य लक्षणमपि ॥
 अनागतं तमाप्तोक्त्य^२ श्रान्तिकरं उवाच तम् ।
 सिद्धाचार्यं^३ श्रान्तिकर गुणकामराजमपि ॥
 श्रान्तिपूर्व्या मूलकोष्ठाद्वाङ्गकोष्ठे समागतः ।
 यत्र गुणकामदेवस्तत्रोवाच स बहुदः ॥
 गुणकामदेव राजन् सप्त दिग्भाग प्रागता ॥
 ईशानस्य कर्कोटकस्य नवममागत(तं) नहि ।

१ A लज्जया ।

२ D मानलोक्त्य ।

३ D सिद्धाचार्ये ।

कर्कोटकसमाधाते अत्र नेपास्रवासि(ग्नि)नम् ॥
 चयंपूर्वकोटिमागा भविष्यन्ति तत्रागताः ।
 राजेन्द्र आगतः सर्वे नागा कर्कोटक(कं) नहि ॥
 अतस्त्राधाराख्यद्भृदं^१ गत्वा द्रुतमिहानयः ।
 यत्र आनाधाराख्ये^२ द्रुदं गन्धावत्या याम्यदिग्नि ॥
 तत्र गत्वा त्वयापि^३ ग्रीष्मानीय ममाज्ञया ।
 स्वतन्त्रं^४ यदि नाधाति ब्रह्मादानियतां ततः ॥
 इत्युक्तं श्रुत्य भृपास्र(स्रः) शान्तिदेवमुवाच सः ।
 आगाढे श्लिखले देव कथं गन्तुञ्च शक्यते ॥
 ततः शान्तिकर देव स एनं पुनरुक्तवान् ।
 कथं नाथ शान्तिकर आधाराख्यद्भृदेऽपि च ॥
 जलस्थान्तरे गाढेऽहं गन्तुञ्च शक्यते कथम् ।
 कैवर्त्तोऽहं न हि नाथ अगाढे स(श)्लिखलेऽपि च ॥
 कथं गन्तुं समर्थोऽपि मम बुद्ध्या न हि गुरो ।
 हे गुरो नाथनाथ त्वं भवतश्च^५ प्रसा(शा)दतः ॥
 अचान्तपुरे सदा च वास(श)यामि स्त्रीभिः सह ।
 वीणावंग्नामृदंगादि सुरजाताद्यवाद्यकान् ॥
 अन्तःपुरे सदा स्थित्वा स्त्रीभिः सह सुवादितम् ।
 भो शान्तिकरो ना(थं)य भवतः प्रशादात्कथम् ॥

१ D अतस्त्रां धनाख्यद्भृदं ।

२ B आधाराख्यं, D आधाराख्ये ।

३ A तोथोद्यपि, B त्वयाद्येऽपि ।

४ D स्वतन्त्र । ५ A भगवन्तश्च,

D भगतश्च ।

मम बलपराक्रमान्तत्र गन्तुं न शक्यते ।
 विशेषेण तत्र हृदे वज्रसर्प्य प्रतिष्ठति ॥
 तेषामपि विशेषोऽहं न दहामि^१ च सहुरो ॥
 अपि च ।

अथमादाराख्यहृदः काञ्चीशेषः पथमथः ।
 तस्माच्च(च) कारणादेव च मकरशूचपूरितम् ॥
 जलजन्तुपाहामक्रैरत्यर्थं तत्र पूरितम् ।
 तद्विवेश कथं नाथ समर्थो न शान्तिकरः ॥
 अहमपि च हे नाथ मक्रे च तत्र वासि(शि)भिः ।
 अनेकैः प्रकारैर्मम जीवितं न हन्यते किम् ॥
 भो शान्तिकरं देव तद्भदे^२ गमनाय च ।
 मन्त्र वा औषधं नाथ मयि किञ्चिन्न विद्यते ॥
 कथं गन्तुं कथं गन्तुं तत्र शक्यामि सहुरो ।
 मन्त्रविधिं औषधञ्च मद्यं देहि जगहुरो ॥
 भवत मन्त्रभावा च औषधेन विशेषतः ।
 तद्भदे गमनाय प्रशादं देहि मे गुरो ॥
 भवतश्च प्रशादेन यत्कार्यं चिन्तितं मवान् ।
 तच्छीव्यञ्च कश्चिद्यामि शीघ्रं यत्न कुरु प्रभो ॥
 एवमुक्ते अपि वीरं गुणकामदेव नृपः ।
 ततः शान्तिकर देव राजानं पुनरुक्तवान् ॥

१ D विशेषेणो न दहामि ।

२ D हृदे ।

भो गुणकामदेव त्वं नानास्त्रि च तव गृहे^१ ।
 एकहरितकमथं महाप्रमाणकमपि ॥
 एष अश्व समारूढ्य ग्रीघ्रं चास्यसि भृशुजः ।
 यत्र आढाराख्यद्भुदं गन्तव्यं तत्र ग्रीघ्रकम् ॥
 तत्र गतः स्थित्वा राजन् दुर्वाकुण्डमस्मिन् क्षिपन्^२ ।
 तस्य दुर्वाकुण्डस्यापि ग्रीघ्रं गच्छसि पृष्ठतः ॥
 हरिदश्व समारूढ्य द्रुदे दुर्वाकुण्डे क्षिपन् ।
 यत्र भ्रमदधो याति तेन मार्गेण गम्यताम् ॥
 मत्प्रभावेन भवता मम मन्त्रेण चाज्ञया^३ ।
 गन्तव्यञ्च तदन्तिकं सम्यक् च विधिकर्षणा ॥
 एवं विज्ञाप(णां)णा चासौ त्वया मदक्षणा पुनः^४ ।
 कर्कोटकनागराजं उक्तवान्भवता इति ॥
 यत्र कर्कोटकनागः तिष्ठति द्रुद अन्तके ।
 अभ्यन्तरे प्रशादे च(वा) नागराजभृमावपि ॥
 यथा मर्त्ये च लोके च राजा तिष्ठति स्त्रीभिः सदा^५ ॥
 प्रासादे चाप्यन्तपुरे राजा इव स तिष्ठति ।
 तत्र गत्वा द्रुदे चान्ते कर्कोटक यत्र स्थितम् ॥
 भवतां गुणकामेन उक्तं ग्रीघ्रं मदाज्ञया^६ ।

१ A गृहे । २ D क्षीपे । ३ D मन्त्रेण च ज्ञापया ।

४ B विज्ञापनां योऽसौ त्वया मदक्षणात् पुनः । ५ D सदा ।

६ D उक्तं ग्रीघ्रं मदाज्ञया ।

मे गुरु शान्तिकरोऽपि तुभ्यमाज्ञां मे देष्यति ॥
 भवान् कर्कोटकनाग गुर्वाज्ञया शीघ्रागच्छ^१ ।
 गोशृङ्गपर्वते शान्तिपुरे नागाः समागताः ॥
 त्वमेको नागतस्तत्र कारणं किं नि(सं)ग्रन्थताम् ।
 वरुणो नागराजेशः नागकन्यापरिवृतम् ॥
 अनेकैः नागराजैश्च सार्द्धं तत्र समागतः ।
 अमन्तपद्मकश्चैव तत्रकवासुकिस्रथा ॥
 शङ्खपासकुशिकश्च महापद्ममपिस्रथा ।
 मे गुरो शान्तिकरोऽस्य मन्त्रेण साधनादपि ॥
 यत्र यत्र कोटिनागा शान्तिपुरे समागताः ।
 सप्तसंवत्सरश्चापि वृष्टिदोषमत्युद्धृतम् ॥
 तद्दोषश्च प्रशान्ताय^२ शान्तिकरस्य दूतोऽहम् ।
 अगाढे शस्त्रिले चापि अहमामन्त्रणागतः ॥
 शान्तिपुरो प्रसादाच्च मम पराक्रमं गहि ।
 कर्कोटक श्वास्थसि त्वं शान्तिकरप्रभावकम् ॥
 एवं ज्ञात्वापि शीघ्रं त्वं आगम्यतां शान्तिपुरे ।
 एकवारं द्विवारं वा त्रिवारं वा पुनः पुनः ॥
 भवता तदुक्तेन किञ्चिन्नोक्तं भविष्यति ।
 शान्तिदेवस्य मे आज्ञां सत्वरं गमनं कुरु ॥
 एवमुक्ते च नायाति हठादानीयतां तदा ।

१ D शीघ्रं गच्छ ।

२ D प्रशान्तय ।

इत्यादिवर भूपाण प्राञ्ज ततस्सतगुणी ॥
 शान्तिकरदेवाचार्यस्तस्यै आज्ञा समाददौ ।
 गुणकामो^१ राजेन्द्रोऽपि तदाज्ञा शिरसा वचन् ॥
 साध्वीति वचनं तस्य समाराध्य द्रुतं यथौ ।
 पादाब्जेति प्रक्षिपत्य शान्तिपुराच्छमागतः ॥
 गुदत्तं दूर्वाकु(ण्ड)न्दं संगृह्य ग्रीध्रं गच्छति ।
 यमश्चरित सोऽपि समागृहे^२ मुदा अपि ॥
 समागृहे^३ सुग्रीव्रेण शान्तिपुरादिशेषतः ।
 यत्र आ(ङ्ग)धाराख्यद्भृदं गन्ध्यावत्या याम्यदिशि ॥
 स राजापि समागत्वा दूर्वाकु(ण्ड)न्दान्तस्मिन् क्षिपेत् ।
 यदत्पूर्वं प्रदत्तञ्च^४ शान्तिकरेण (श्रा)सास्त्रिणाम् ॥
 तस्मात्सर्वप्रकारेण आज्ञायापि च सः कृतम् ॥
 कायवाक्चित्तएकेन वाचयामि पुनः पुनः ।
 शान्तिकर आज्ञा चापि शि(ल)रसा मनसा दधन् ॥
 यदुक्तं शान्तिकरेण तत्प्रकारेण ग्रीध्रकम् ।
 यत्र भ्रमनध गच्छेद्दूर्वाकुन्दान्सुपुष्यकान् ॥
 पूर्वमुक्तं प्रकारेण शान्तिकरस्य आज्ञया ।
 तस्मादश्वं समागृह्य स राजाच विवेशति ॥
 तस्मिं द्रुदे दूर्वाकुन्दान्पृष्ठ(त)तः पृष्ठतः गतः ।

१ D °कामौ ।

२ B D समागृह्य ।

३ B D समागृह्य ।

४ D प्रदत्तञ्च ।

यच्च कर्कोटकवेद्यं स राजाच विवेग्रति ॥
 यच्च कर्कोटकनागः ह्रदस्थाभ्यन्तरे स्थितः ।
 नागपुरे प्राग्नादे सः^१ गुरुभावात् प्रगच्छति ॥
 खलुद्ध्या खसमर्थेण गुणकामगतं न हि ।
 इत्थं गत्वा यच्च नागं ग्रीभ्रं स उक्तवानपि ॥
 कर्कोटक नागराजन्^२ शान्तिकरस्य दूतोऽहम् ।
 मे गुरो वचसा ग्रीभ्रं आगम्यतां शान्तिपुरे ॥
 अनावृष्टेः सुवृष्ट्यर्थं^३ सर्वे नागाः समागताः ।
 शान्तिपुरे गुरो भावात् त्वमेकं आगतं न हि ॥
 शान्तिकरस्य दूतोऽहं निस्यथं त्वया शास्यसि ।
 मे गुरो वचनादेव ग्रीभ्रं ग्रीभ्रं आगम्यताम् ॥
 मे गुरोः शान्तिकरस्य वचनमपि निस्यथम् ।
 शान्तिपुरे साधनाय समाङ्गानय आगतः ॥
 वरुणो^४ नागराजेशः अनन्तः पद्म(त)स्तत्रकः ।
 वासुकिः^५ शङ्खपालस्य महापद्मः कुञ्चिकमपि ॥
 एते अष्टनागराजा आद्य नागलोकजाः ।
 चयस्त्रयः कोटिनागाः शान्तिपुरे समागताः ॥
 कर्कोटक भवानेक न आगतं शान्तिपुरे ।
 आगम्यतां ग्रीभ्रेण मे गुरो आज्ञयापि च ॥

१ D नागपुरप्रसादे स ।

२ D नागराज ।

३ D अनावृष्टे सुवृष्ट्यर्थं ।

४ D वरुण ।

५ D वासुकि ।

अत्र नेपालका श्लोकाः बज्रदुःखेन पीडिता ।
 अत्यर्थेनावृष्टिनापि तच्छान्तप्रथ प्रगम्यताम् ॥
 एकस्मिन् दिवारं वा त्रिवारञ्च पुनः पुनः ।
 शान्तिकरं च उक्तं किञ्चिच्च मानितं न च ॥
 शान्तिकरस्य यद्वाचं तस्मै सर्वे निवेदितम् ।
 कथयवाक्चित्तएकेन गुरुकस्य आज्ञयापि च ॥
 एकं शान्तिकर आज्ञां किञ्चि(च)च्च मानितं न हि ।
 शुण्काम्नाय गौरवं स्रदरं क्षुभ विद्यते ॥
 आसनादि पूज्यं मान्यं किञ्चिद्दत्तं न हि ।
 रूपरूपयुक्तेन अत्यर्थमभिमानि(णि)कम् ॥
 अभिमानाद्द्वारमकारेण पूरितम् ।
 समितकरूपयुक्तस्य वाचं न मानितम् ॥
 अहमचापि नेपाले काशीदृदशेषपथ^१ ।
 आदाराख्ये(स्य) नापि दृदे तिष्ठामि पूर्वकमपि ॥
 यस्मिन्मन्त्रुदेवः शास्ता काशीदृदच्छेद^२कृतम् ।
 तस्मात्त्राद्यापि मे अयं दत्तमाधाराख्यकृतात् ।
 मया विना शान्तियुरे शान्तिकर जगद्गुरुः^३ ॥
 जगसाधनकार्यञ्च कथं सिद्धं करिष्यति ।
 अष्टानां नागराजानामेकमहं श्रेष्ठञ्च हि ॥
 त्रितीश^४नागकोटिनां अहमेकं हि नायकः ।

१ D शान्तिकरम् ।

२ D विरूपरूप० ।

३ D ०कुरूपयुक्त ।

४ B D ०शेषपथे ।

५ D छेदने ।

६ D तृतीश० ।

इत्यभिमानयुक्तेन ईर्ष्याचित्तेन संयुतः ॥
 एषः कर्कोटकनागः अत्यर्थं मौनिकं भवेत् ।
 शान्तिकराख्य आचार्यः^१ मन्त्रवशादागच्छसि ।
 मानुष्यराजस्य वरादानियन्तं द्रुतं कुतः^२ ॥
 अहमपि नागराजेनापि^३ मानुष्यराजकः ।
 राष्यराजा वने सिंहाः स्वग्निश्चि च^४ पराक्रमम् ॥
 अन्यग्निश्चि नहि जातुस्थानेन सा(ग्रा)दृग्निव ।
 शान्तिकरः सिद्धाचार्यः भूतकास्रस्यापि न हि ॥
 अहं कर्कोटकनागः^५ दीर्घराजा(जो) भवामि हि ।
 अथं शान्तिकराचार्यः वज्रसत्त्वं भविष्यति ॥
 वज्राचार्यपदं सन्धाद्वज्र(ज)सत्त्वमपि न हि ।
 इत्थं सच्चिन्म्य भूयोऽपि कर्कोटकनागोऽपि च ॥
 अत्यर्थञ्चाभिमानेन अमन्यम्नौनिकं भवेत् ।
 सः प्रचण्डगौडराजास्तथायाता पदं लभात् ॥
 शान्तिपुरेऽपि तिष्ठाच्च वज्राचार्यपदं लभात् ।
 अभिभानमित्येवञ्च प्राप्तान् सोऽपि शान्तिकरः ॥
 मे एकनागराजाय आमन्त्रणं कृतं न हि ।
 आमन्त्रणं न कृताच्च न गच्छामि अवश्य(स्य)कम् ॥
 विना मन्त्रेण दूतेन न गच्छाम्यवश्यकं न हि ।

१ D शान्तिकराख्य चार्येण ।

२ A आनियतं कुतः ।

३ D नागराजोऽहं सोपि ।

४ A च स ।

५ D कर्कोटको नागः ।

६ D गच्छामि ।

अथ तस्य नागकन्या वसती पुरुषव्रती ॥
 तस्य पुंस अभिमानं दृष्ट्वा श्रीभ्रमुवाच तम् ।
 कर्कोटकनागभक्तं अभिमानं किमर्थकम् ॥
 शान्तिकरस्य दूतस्य वचनं किं न मानितम् ।
 प्रथमं गौड़राजा सः प्रचण्डदेवस्यापि(तं)तः ॥
 पद्माञ्ज्जीशम्भुवः स्थाने सन्धं वज्रसत्त्वपदम् ॥
 ततः पूज्यकः शम्भोस्य पद्मपुरादीन् थापितम्^१ ।
 त्वं विभो नागराजे(श)शः कथञ्चनापि ज्ञायताम् ॥
 सर्वेषु मर्त्यलोकेषु गौड़लोकं प्रचण्डकम् ।
 नाम्नायं प्रचण्डदेव राजाचार्य्यं सिद्धगुरुः ॥
 शान्तिकर नामाचार्य्यः प्रतिरूपधरमपि ॥
 श्रीवज्रसत्त्वनाथस्य अंशाद्वा देहकादपि ॥
 त्वमसि नागराजोऽपि उरमरूप वा नहि ।
 सन्धितकमिव रूपं त्वया मौनेन किङ्कृतम् ॥
 गुणकाम अयं राजा मानुष्यराजस्तत्रजः ।
 तस्य दूतस्य भावाच्च आढाराख्ये गत अपि ॥
 अगाढे शल्लिखपूर्णे अनेकैर्मकैः पूरिते ।
 हरिदश्र्यं समारुह्य तव गृहे समागतः ॥
 कर्कोटकनागराजंस्तव देहेऽस्ति विषकम् ।
 इत्थं दर्शय्य प्राप्तोऽपि अयं दह्यसि श्रीभ्रकम् ॥

१ D °भर्ता ।

२ D पूरादी थापितं ।

सा(शा)मर्षेण दर्पेणापि पराक्रमवलेन च ।
 एवं प्राप्तोऽसि राजन् १ त्वं अयं न दहति कथम् ॥
 हवमुक्ते कर्कोटको नागराज महानपि ।
 मनसि भिन्नक्रूरेण अत्यर्थं मौनकं कृतम् ॥
 अथ गुणकामदेव तस्याग्रयं प्रजानितम् ।
 शान्तिकर गुरो भावात् स्वबुद्ध्या नापि शम्भतम् ॥
 अयं कर्कोटकनागः क्रूरात्मा उग्ररूपकः ।
 मे गुरोः कार्यवशाञ्चित्यं २ अवश्यमानतं न हि ॥
 शान्तिकरस्य आज्ञया अहमत्र समागतः ।
 ३ शान्तिना यद्वचमुक्तं करोमि शीघ्रकमपि ॥
 गुणकाम देवराज इत्थं सञ्चिन्थ तत्त्वणात् ।
 शान्तिकर उक्तवाचं मनसाशु स्मरणं कृतम् ॥
 मनसा वाचा कर्षणा एकत्वेन कुरुं स्मरन् ।
 मनसापि विशुद्धेनाशु ४ स्मरणं शान्तिकरम् ॥
 भोऽपि शान्तिकर नाथ तवाज्ञां शिरसा वहन् ।
 ह्योऽभिमानिको नागः प्रानियेहं तवाज्ञया ॥
 त्रिविधपूरितं नागं क्रूरात्मा ५ चण्डरूपकम् ।
 अस्यापि मुण्डकेऽश्व मृच्छामि हस्तेन कथम् ॥
 इति ज्ञात्वा मया सद्यः शीघ्रं केशं ग्रहं कथम् ।

१ A राजत्वं ।

२ B कार्ये स निबन्धं ।

३ C omits the portion bracketted; see page 471.

४ D विशुद्धेनाशु ।

५ D क्रूरप्रभं ।

गुरो सर्वज्ञनाथ त्वं मच्छां देहि वल्लभपि ॥
 कायवाक्चित्त एकेन शान्तिकरं स्मरणमपि ।
 सव्यहस्तेन शीघ्रेण तत् केशानि प्रमृच्छति ॥
 प्रथमं केश संमृच्छ पश्चाद्भ्रमररुच्छ च ।
 अत्यर्थं शीघ्रं शीघ्रेण समानीतस्तस्माद्भृदात् ॥
 अत्यर्थं^१ शीघ्रवेगेन अश्वेन सञ्चरन्पि ।
 यत्र श्रीशम्भुनाथश्च तत्र सशुखमागतम् ॥
 ततो हृथात्समानीत गुणकामदेवेन सः^२ ।
 आनीते येन मार्गेण वशिकाचर^३ मुच्यते ॥
 आहृदाद्यत्र गोपुच्छपर्वतं शम्भू तिष्ठति ।
 तस्यापि पर्वतस्याधो उपत्यकायां^४ प्राप्नोति ॥
 यत्र विश्रामितं राजा गोपुच्छपर्वते अ(ध)धः ।
 उपत्यकायां भूमौ च^५ स्थिताद्भ्रमरमागतः ॥
 आविश्रामितात्मार्गश्च आढाराख्ये हृदान्तरम् ।
 अत्रजैर्मानुष्यैः सर्ववशिकाचरख्यापितः ।
 ततः प्रभृतिरद्यापि अत्रजा मनुजादयः ॥
 तत्र स्थितौ च पाषाणौ कर्कोटकौ नागौ स्मृतः ॥
 गुणकामोऽपि पद्भ्याश्च गोपुच्छ^६पर्वते विश्रत् ।
 यत्र शान्तिपुरे गुरुं कर्कोटकेन च सह ॥

१ D अत्यर्थं । २ D हृथा समानीत...देवसद्गुरुः ।

३ A वशिका च D वशिकाचल । ४ D पर्वतस्याधे उपत्यकाया ।

५ D उपत्यकायौ भूमे च । ६ D गोपुच्छे ।

कर्कोटको नागराजा गुणकामस्य पृष्ठतः ।
 यथागतः स राजोऽपि तत्पृष्ठतः समागतः ॥
 यत्र कर्कोटको नागः गोपुच्छ^१पर्वते विप्रत् ।
 तस्य नागस्य भावेन ग्रीभं वृष्टिपूर्णं हतम् ॥
 तस्यागमनमात्रेण वृष्टिपूर्णं^२ महीकृतम् ।
 विना पूजाया भावेऽपि अत्र नेपास्यमण्डले ॥
 कर्कोटकनागकन्या भर्तुदुःखमसङ्गकात् ।
 यद्दुष्कितं प्रहृदितं तस्माद्दृष्टिपूर्णं^३ हतम् ॥
 भर्ताविहीना या नारी जीवन्तोऽपि मृतोपमा ।
 दरिद्रोऽपि भर्ता यस्या सा आस्ते धनदोपमा ॥
 यस्य माता पिता नास्ति सुखं तस्य न विद्यते ।
 यथाहीनो यथामूर्खः परत्रेह च सत्तमः ॥
 मातापितृविहीनस्याप्यस्यस्याप्यविवेकिनः ।
 अपुत्रस्य वृथा जन्म स्रष्टव्यस्तस्य चैव हि ॥
 चन्द्रहीना यथा रात्रिः^४ पद्महीनं यथा सरः ।
 पितृहीनो यथा पुत्रस्तथा पतिविजोजितः ॥
 धर्महीनो यथा जन्तुः कर्महीनो यथा गृही ।
 पशुहीनं यथा वेम्न तथा भर्तृवियो(जो)जितः ॥
 अस्त्राध्यायो तथा मूर्खविप्रो ज्ञानातिथ्या तथा गृही ।
 दानशून्यं यथा द्रव्यं तथा भर्तृवियोगितः ॥

१ D गोपुच्छे ।

२ D ० पूर्ण ।

३ D ० पूर्ण ।

४ D रात्री ।

सत्यहीनं यथा वाक्यं सङ्घिर्हीना यथा सभा ।]
 तपो यथा दयाहीनं तथा भर्तृवियोगितः ॥
 गुणहीना यथा नारी जलहीना यथा नदी ।
 अग्ना(ति)न्निदा यथा विद्या तथा भर्तृवियोगिकः ॥
 इति विचिन्त्य नागेशी तत्र नेपाक्षमण्डले ।
 भर्तुः स्मरणं कृत्वा वृष्टिपूर्णे कृतं द्रुतम्^१ ॥
 इत्थं गुणमथयुक्तं कर्कोटकनागमपि ।
 अष्टानां नागराजानां मध्ये विशेषः श्रेष्ठकः^२ ॥
 इति शान्तिकर ज्ञात्वा गुणकामं दूतं कृतात् ।
 कर्कोटकं एनं^३ नागं समाह्वयत(त)स्तत्क्षणात् ॥
 अथ गुणकामदेवः शान्तिपुरे समागतः ।
 वह्निकोष्ठेऽपि स्थित्वा सः कपाटघट्टनं कृतम् ॥
 तस्य शब्दात् स आचार्यः कपाटोद्घाटनं कृता(त्) ।
 वह्निः पश्यति शीघ्रेण कपा(त)टघट्टनादपि ॥
 ततः पश्चाच्च गुणकामः शान्तिकरं(र) जगद्गुहम् ।
 सर्ववृत्तान्तमुक्तेन नमिक्त्वा उवाच सः ॥
 भोऽपि शान्तिकर गुरो एष नागः कर्कोटकः^४ ।
 भवता पूर्वमुक्तेन प्रकारेण समासतः ॥
 यत्कार्यं करणीयञ्च तत्सर्वं ज्ञास्यसि भवान् ।

१ D तथा ।

२ D विशेषश्रेष्ठक ।

३ D कर्कोटक एव ।

४ D नागकर्कोटकः ।

अयं कर्कोटकनागः^१ समागृह्यसि शास्त्रतम् ॥
 एवमुक्त्वा गुणकाम नागराजं कर्कोटकम् ।
 शान्तिकराय गुरवे सम्यग्ददौ सुग्रीवकम् ॥
 अथ शान्तिकराचार्यः गुणकामात्प्रगृह्यति ।
 कर्कोटकं नागराजं समानीय अन्तर्गतम् ॥
 कपाटञ्च प्रावृत्त्य च शान्तिकरजगद्गुरुः ।
 शान्तिपुरे अभ्यन्तरे नागेण सह गच्छति ॥
 गुणकामदेवराजा शान्तिकरपत्नीरपि ।
 गुरुमाता अपि लोका वह्निकोष्ठे प्रतिस्थिताः^२ ॥
 ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रा(चा)श्चाच नेपालजाः ।
 शम्भुस्थाने नेपाले वा स्थिताः शिष्या वाङ्गस्थिताः ॥
 शान्तिकर आचार्य्याऽपि तत्र गोपुच्छपर्वते ।
 सदा स्थित्वा विनापूजात् शान्तिपुरे वेग्नं न हि ॥
 त्रयस्त्रय कोटिनागाः अभ्यन्तरे वेग्नं न हि^३ ।
 वरुणादिनवनागाः शान्तिकरेण वेग्निताः ॥
 ततः पश्चात् सर्वे नागाः वाङ्गे च कोष्ठके अपि ॥
 शान्तिगुरोः प्रभावेन वाङ्गेऽपि संस्थिताभूवन् ।
 अथ शान्तिकराचार्यः शान्तिपुरस्थाभ्यन्तरे ॥
 विग्नेषु नागकोष्ठे नागाञ्च साधनं हतम् ।
 अष्टदशाकारपद्मं लिखित्वा पिष्ट्वासकैः ॥

१ D कर्कोटको नागः ।
 त्रय...वेग्नं नहि ।

२ D वेदिकोष्ठे प्रतिष्ठिता । ३ D त्रय-

ततश्चापि नवनामान्^१ संस्थापितं जगद्गुरुः ।
 नदस्यं नगरराजेशं मध्ये श्वेतं प्रथापितम् ॥
 पूर्वोऽनन्तं नीलवर्षं मृणालं याम्यं^२ पद्मकम् ।
 परे कुङ्कुमं तच्चकं वृत्तरे वासुकिं हरित् ॥
 शङ्खपात्र(र)समग्रे पीतमिन्द्रनीलं कर्कोटकम् ।
 नैश्वत्ये विद्विग्धंश्चाप्य वाघौ कुल्लिकं श्वेतकम् ॥
 श्रेयाने च महापद्मं कनकवर्षं सन्निभम् ।
 एताञ्चनगराजान् स्थापितान्प्रणवद्वृत्तान् ॥
 श्रान्तिकरः सिद्धाचार्यः श्रान्तिपुरे विशेषतः ।
 दूर्वाकुण्डैः सुपुष्पैश्च श्रीखण्डैश्चन्दैरपि ॥
 सिद्धासैर्धूपनैर्वापि मोदुग्धैश्च विशेषतः ।
 पञ्चामृतमदिभिः पूगैः स्नानचूर्णैः पात्नारसैः ॥
 इत्यादिनामपूज्यैस्तु नागराजान् प्रपूजितम् ।
 शास्त्रितण्डुलं दुग्धञ्च पञ्चामृतैस्तैस्तकम् ॥
 तेभ्यस्तुर्वभ्यो नग्रेभ्यो भोजनञ्च^३ ददति च ।
 स्त्राजाभिरचतेर्दुग्धैर्दूर्वाकुण्डैस्तुवर्षकैः ॥
 पूर्णं^४ कृत्वा शङ्खेनापि तेभ्यश्चार्घं ददति च ।
 इत्यनेकतः सकस्यां^५ आगाम्यं हृत्य यत्नतः ॥
 श्रान्तिदेवेन यदुक्तं चैत्रेषाकर्षतांशुषु ।

१ D नागा ।

२ D याम्ये ।

३ D नागराजा ।

४ A ददाति च ।

५ D पूर्णैः ।

६ D एकत्वसकृत्वा ।

भो द्यूतं नवनागासु नामेव वरुण अपि ॥
 अनन्त पद्मक चैव तक्षक वासु(शु)के तथा ।
 महापद्म शङ्खपा(स)र कर्कोटक कुक्षिक अपि ॥
 मदेकवचनं वापि एकचित्तेन श्रूयताम् ।
 अद्यप्रभृति युष्माभिस्तत्र दृष्टिं विधीयताम् ॥
 काले कालेऽपि कुरुष्व सत्यमित्यमदीदिशत् ।
 अचजानामन्यजानां सर्वेषाञ्च हिताय च ॥
 शस्त्रपूर्णाथ युष्माभिः अत्र ग्रीभ्रं दृष्टिं कुरु ।
 निगम्यते तस्य वचस्तत्क्षणाद्वि(वि)ष्टिमानसा ॥
 ववर्षुर्जसुहामधारामासोकचिन्मितम् ।
 सर्वत्र मण्डले चात्र नेपाले च विगेषतः ॥
 धारासन्धातमात्रेण दृष्टिपूर्णं कृतं महौ ।
 वरुणादिनवनागाः अनन्तः पद्मतक्षकः ॥
 वाशुकिः शङ्खपारस्य^१ कर्कोटः कुक्षिक अपि ।
 महापद्मादय नागराजा दिम्बिदिग्संस्थिताः ॥
 शान्तिकराश्रया तत्र ग्रीभ्रं दृष्टिपूर्णं कृतम् ।
 अन्यापि नागसोकाश्च चिचयः कोटिनागकाः ॥
 शान्तिपुरे आगतास्ते दृष्टिपूर्णं ग्रीभ्रं कृतम् ।
 नेपाले मण्डले चात्र सर्वत्रापि भुवि अपि ॥
 अहोरात्र एकेनापि पृथ्वी जलमयं भवेत् ।

१ D वाशुकिशङ्खपालश्च ।

अथ ग्रान्तिकराचार्य्यः कपाटोद्घातनादपि ॥
 वह्निःकोष्ठे स्थितं राजं तेभ्यः पूजाधोवाच सः ।
 भो गुणकामदेव त्वं ग्रान्तिपुरे वह्निःस्थितान् ॥
 अथचयः कोटिनागान् ग्रीध्रञ्च प्रपूजय त्वया ॥
 पद्मोषचारविधिभिः पद्मामृतादिभिरपि ।
 विघ्नेषुः पायसैर्दुग्धैः सर्वाङ्गामान् प्रपूजितम् ॥
 इति तस्य वचः श्रुत्वा गुणकामाख्यभृशुजः ।
 ग्रान्तिकरस्य आश्रया सर्वाङ्गामान् प्रपूजितम् ॥
 ग्रान्तिकरेण अदुक्तं तत्प्रकारैर्विधैरपि ।
 सर्वाङ्गामानचाथातान् पूजयामास सत्वरम् ॥
 अथ पुनः ग्रान्तिकरः कपाटं प्रावृत्तं कृतात् ।
 अभ्यन्तरे ग्रान्तिपुरे गत्वा नागानुवाच सः ॥
 ग्रान्तिकराचार्य्यं यच्च वद्व्यं नागानथापि तम् ।
 ग्रीध्रं गत्वा च वृष्ट्याय भविष्यकालके अपि ॥
 ब्रह्मन्निषवैशादीनां शूद्राणामच वा(ग्नि)सिनाम् ।
 पद्मादितिर्यक्जातीनां हिताय च सुखाय च ॥
 विघ्नेष्वैरच नेपाले वृष्टिदोषविनाशये ।
 भविष्यकाले अपि च ग्रीध्रं वृष्ट्यङ्गुताय च^१ ॥
 भो नवनागराजा वै^२ मद्वाचं ग्रीध्रं श्रूयताम् ।
 अहमस्मि कालेऽप्यत्र बलादानीयतां भवान् ॥

१ D वृष्ट्यो भूताय च ।

२ D •नागा वै ।

न मानितं मे मन्त्रश्च ममाग्नां कुच मानितम् ।
 भविष्यकाले अन्यापि सिद्धलोकाः क्व मानितम् ॥
 अहं भ्रान्तिकराचार्यः राजाचार्यं गौड़ज अपि^१ ।
 तथापि मम वाचं हि द्यूयमपि न मानितम् ॥
 कर्कोटकोजपि नागेत्र किञ्चिच्च मानितं नहि ।
 गुणकामदेवराजा बलादानौयतामपि ॥
 एवं भृतं भविष्यच्च वत्समानमपि तथा ।
 प्रजानामि शम्भूवच्च मदचः श्रूयतामिति ॥
 वरुणादिनवनागाः युष्माकं दुःख मा कुरु ।
 किञ्चित् मदचः सारश्च श्रूयतां भिष्यद्यमपि ॥
 एकचित्तेन मनसा कर्षणा वचसा अपि ।
 द्यूयमपि नवनागाः शीघ्रश्च श्रूयतां वचः ॥
 बलानाञ्च हितार्थाय सदा वृष्टिहताय च ।
 विशेषमत्र नेपाले सुभिषाय कुदा सदा ॥
 युष्माकश्च अरीरस्य लोकश्च हधिरमपि ।
 समागृह्य सुश्रीघ्रेण लङ्घ्येण सह मीलितम् ॥
 नीलं पीतं हरिद्रक्तं श्वेतञ्चापि विशेषतः ।
 युष्माकं हधि(रं)रमिश्रं लङ्घ्यापि कृतादपि ॥
 युष्माकमपि वर्षेन दिग्भिदिचु स्थानेन च ।

१ A D omit राजाचार्यं, D reads गौड़जं देशजमपि ।

२ c omits the portion bracketted.

अथ हतमण्डलवचिचयामि च पटकम्^१ ॥
 युष्माकमपि देहाच्च संगृह्य रक्षिरमपि ।
 दुःखमपि क्रीयते ते सत्वानां हितकाम्यया ॥
 मानुषाणां पशूनाञ्च पक्षिणाञ्च तथा अपि ।
 क्रिमिकीटादिजन्तूनां हिताय च सुखाय हि ॥
 अचजानामन्यजानामत्रापि वाग्निनामपि ।
 सत्वानाञ्च हितार्थाय शीघ्रं कार्यं हतं मया ॥
 एवमुक्तेऽपि ते सर्वे वरुणादिनागाष्टकाः ।
 एकवागैकस्वरेश प्रत्युवाच शान्तिकरम् ॥
 भो शान्तिकराचार्य्यं सिद्धाचार्य्यगुरो अपि ।
 भवतः यत्कार्य्यमस्ति^२ तत्प्रकारञ्च क्रीयताम् ॥
 मानूष्यपशुतिर्याणां हिताय च सुखाय तु ।
 भवत मनसि जातं तत्कार्य्यञ्च प्रक्रीयताम् ॥
 एवमुक्ते स आचार्य्यः शान्तिक(र)रः सिद्धगुरुः ।
 मन षड्भिः सकुर्वन् एकं प(ट)टं चिचं हतम् ॥
 अष्टदलविश्वपद्ममध्ये नागेश वारुणम् ।
 श्वेतवर्णं द्विभुजञ्च सप्तफणिविभूषितम् ॥
 मङ्गलासनमेकाग्रं इन्द्रनीलमणि दधन् ।
 वामहस्ते उत्पलाञ्च दधन् संस्त्रितनायकः ॥
 पूर्वेऽग्नं चाम्ये षड्^३ पश्चिमे तत्त्वकमपि ।

१ D पटकम् । २ D भवत यत्कार्य्यमस्तीति । ३ D याम्यपद्मं ।

उत्तरे वा(शु)चुकिमग्रे शङ्खपाशं कर्कोटकम् ॥
 नैऋत्ये वायौ^१ कुक्षिकमीशाने महापद्मकम् ।
 पटे नवनागराजा ग्रान्तिकरेण लेखितम् ॥
 नाभेऽर्द्धमानुषं^२ रूपं पञ्चफणिविभूषितम् ।
 अथ उरगरूपञ्च चितमणि संदधन् ॥
 स्वस्ववर्षमेकाग्रञ्च स्वस्थाने दिग्बिदिग् स्थिताः ।
 मण्डलं हत पूजाय तत्रकारेण चित्रकम् ॥
 रुधिरं शरीरे गृह्णात्तेषां किञ्चिद्भ्रूणं न हि ।
 ग्रान्तिगुरोः प्रभावाच्च व्रणदुःखं कुच कथम् ॥
 सङ्गौ रुधिरमिश्रैः पटञ्च लिखितादपि ।
 दत्तकर्मादिकं कर्म प्रति(ष्ठा)स्था च चकार सः ॥
 ततस्ते स्थापितास्ते(ति)न पटं नागपुरे शुभे ।
 चित्रयित्वा पटे नित्यं पुनरित्यं स काश्चवित् ॥
 नवनागलेखपटं निश्चयं स्थापितं गुरुः ।
 नागपुरे प्रसिद्धैर्न ग्रान्तिपुरेऽप्यस्मिन्न हि ॥
 ततः सर्वे नागलोकाः प्रणिपत्य स्वयम्भुवम् ।
 ग्रान्तिकरस्याज्ञां प्राप्तात् स्वस्वगृहं प्रगच्छति ॥
 अनावृष्टे प्रसार्यतः वृष्टिस्थां^३ निश्चयं द्रुतम् ।
 ततःप्रभृति नैचेय काले वृष्टि सुजायते ॥
 अत्रजा अन्यजा लोकाः प्राप्ता नेपास्तवाग्निनः ।

१ D नैऋत्यवायु । २ D नाभेधर्मानुषं । ३ D प्रसार्ये तद्वृष्टिस्थां ।

सुभिक्षं मुदिता लोका नानोत्सवसमाहिताः ॥
 पुष्पैर्धूपैर्गन्धैर्दीपैर्नैवेद्यैस्त्रीर्यतोयकैः ॥
 पद्मामृतादिभिर्दुग्धैः पटनागेभ्यः पूजितम् ।
 परस्परैर्जलसिक्तं चाचामहं कृतादपि ॥
 श्रीस्वयम्भूपूजनाच्च नागपुरे प्रपूजितम् ।
 यत्र शान्तिकराचार्यं नागपुरे प्रथापितम् ॥
 तत्पट नागराजेभ्यः अत्यर्थं पूजनं कृतम् ।
 नागवेषु प्रति(ष्टा)स्त्राय दूर्वामासांश्चमपि ॥
 नागकुक्षं गोलोमीञ्चसृणकुण्डलमपि ।
 पात्वारसैः स्वर्णचूर्णैः शान्तिपण्डुलैर्दुग्धकैः ॥
 नागपूजाविधिभिश्च नागपुरे प्रपूजितम् ।
 अद्यप्रभृति युष्माभिरत्र नेपाक्षवासि(त्रि)भिः ॥
 अनादृष्टिभावयुक्ते तस्मिं पूरे प्रपूजितम् ।
 वर्त्तमाने भविष्ये च साधकः कर्मकृदपि ॥
 अस्मिन्पुरे नागलोके विशेषेण प्रपूजितम् ।
 अस्मिन्नागपुरे पूज्यात् साधकविधिकर्मभिः^१ ।
 तस्मात् पुण्यप्रभावाच्च दृष्टिपूर्णं भविष्यति ॥
 इति ज्ञात्वा सदा यूयं अत्रजा मानुजादयः ।
 अनादृष्टिभावकाले शीघ्रमत्र पूजा कृतम् ।
 इत्थं कृत्वा शेषनागाः शान्तिकरं नमस्कृतात् ॥

१ A साधककर्मभिः ।

खेषु खेषु गृहे वासे सर्वे प्रत्यागताभवत् ।
 अथ कालान्तरे काले गुणकामदेव नृपः ॥
 अत्यर्थं सुद^२माप्ताच्च सुनिचं प्रापितादपि ।
 पुत्रस्त्वदीयो भूपालः नरेन्द्रो नाम जातवान् ॥
 स च धर्मात्मकः सत्ववत्स(रो)सोगु णसंयुतः ।
 सर्वलक्षणसम्पूर्णं सर्वालक्षणवर्जितः ॥
 अत्यर्थं बौद्धकर्म्मसम्भवेव चीरनिधौ ।
 असूतं नरेन्द्रपुत्रं सुन्द(सं)रं लक्षणाम्बितम् ॥
 ततः स जनकः श्रुत्वा^३ सम्रजातं सूतं सुदा ।
 सहसा समुपासृत्य ददर्श तं सुसुन्दरम्^४ ॥
 दर्शनीयं सुभद्राङ्गं प्रासादिकं मनोहरम् ।
 दृष्ट्वापि^५ सुचिरं दृष्ट्वा सुदा तस्यावदक्षितः ॥
 ततो जात्रां महत्^६कृत्वा तस्य पित्रा प्रसा(शा)दतः ॥
 नरेन्द्र इति नाम हि प्रस्थापित जनेन च ।
 ततः स बालकः पुत्रः धात्रीभ्यः प्रतिपालने ॥
 मानयित्वानुसन्भाव्य पित्रा समर्पितोऽभवत् ।
 ततः स नरेन्द्रवालस्ताभिर्धात्रीभिरादरात् ॥
 पाशुमानप्रवृद्धोऽभूत् हृदस्थमिव पद्मजम् ।
 यदा स दारकः पञ्चवर्षितोऽभूत् स वीरकः ॥

२ D अत्यर्थमुदं । २ A omits पुत्रं । ३ D सजनक श्रुत्वा ।

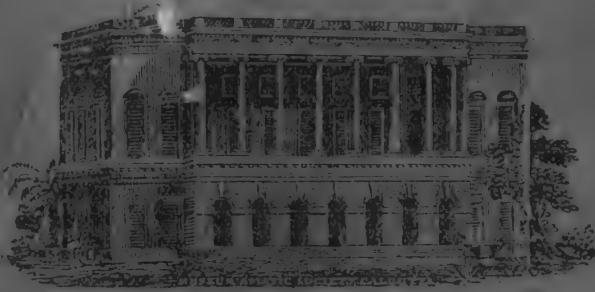
४ A सुन्दरम् । ५ D दृष्ट्वापि । ६ D जात्रा महत् ।

BIBLIOTHECA INDICA :

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 968.



वृहत्-स्वयम्भूपुराणम् ।

Purāṇas
THE VRĀT SVAYAMBHŪ PURĀṆAM.

CONTAINING

THE TRADITIONS OF THE SVAYAMBHŪ KṢETRA IN NEPĀL.

EDITED BY

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA HARAPRASĀD ĀSTRĪ, M. A.

FASCICULUS VI.

~~~~~  
CALCUTTA :

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,

AND PUBLISHED BY THE

ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET,

1900.





तदा विद्योपख्यार्थं क्षिपिग्राहमुपाविशत् ॥  
ततः स बहुदं गत्वा क्रमाक्षिपिमुदासंश्रित् ।  
गुरुभक्तिप्र(ग्रा)सादेन लिपिपात्रं चयौ लघुः ॥  
ततः स गुरुभिः सम्पश्चिद्यमानः सुबुद्धिमान् ।  
अधीत्य सर्वशास्त्राणि विद्यापात्रं चयौ लघुः ॥  
गुणकामादधिकेन नरेन्द्रनामभृशु(ज)जः ।  
तस्मै सख्यम्भूवे नित्यं सदा मुदा पूजा कृतम् ॥  
ततः कात्यायनरे राजा वृद्धोऽभूच्छीर्षितेन्द्रियः ।  
निष्केग्रविरतभोग्यं ध्यात्वैवं समचिन्तयेत् ॥  
वृद्धं भवति जीर्णाङ्गं तिष्ठाम्यहं कियच्चिरम् ।  
अवश्यं देवयोगेन चास्यामि मरणं भ्रुवम् ॥  
तद्वाहं नरेन्द्राच्च प्रजासोकानुपालभं(ने) ।  
साभिषेकमिदं राज्यं दातुमर्हति सायनतम् ॥  
इति ध्यात्वा स भृपालः नरेन्द्रदेवमात्मजम् ।  
अभिषिच्य नृपं कृत्वा सर्वराज्यं समाददौ ॥  
नरेन्द्रत्वं समाधाय नीतिधर्मां(र्षां) समाशरत् ।  
चिरत्नभजनं कृत्वा सञ्चरन् सदा शुभे ॥  
तदच सकलान् लोकान् नीतिधर्मानुपालयेन् ।  
चिरत्नभजनं कृत्वा सञ्चरन् सदा शुभे ।  
इत्यनुशास्य तं पुत्रं स्थापयति दशकू(कु)ले ॥

१ A D अभिषिच्य ।

अतः पश्चाद्गुणकामः पुत्रं राजन् कृतादपि ।  
 खेच्छया शीघ्रं शशुवि शरणञ्च गतमपि ॥  
 शरणञ्च गतात्पश्चात् भिक्षुभावपदं लभात् ।  
 शान्तिगुरोः प्र(शा)सादाच्च भिक्षुचर्यं कृतमपि ॥  
 भिक्षुचर्यं कृतात्पश्चादत्यर्थं नेमसं(सूत्र)कृतात् ।  
 शान्तिकरप्रभावेन वैराग्यं लभते पदम् ॥  
 यथा शान्तिगुरुणापि नित्यं तस्मै प्रपूजितम् ।  
 गुणकामदेवभिक्षुः सदा तस्मै प्रपूजितम् ॥  
 पञ्चोपचारविधिभिर्धारणीस्तोत्रपाठकैः ।  
 प्रदक्षिणक्रमेणापि पश्चाष्टाङ्गप्रणामकैः ॥  
 अहर्निशं प्रणिपत्य प्रतिरात्रौ प्रतिदिने ।  
 श्रीस्वयम्भूं नायनाथं च भिक्षुः<sup>१</sup> पूजां सदा कृतम् ॥  
 गुणकामदेवभिक्षुस्तत्र स्थितेन सर्वदा ।  
 तस्मै पूजां(जा) सदा कृत्वा तत्र स्थाने सदा स्थितम् ॥  
 तस्मात्सदा स्वयम्भूवः श्रेवाकृतादिशेषतः ।  
 शान्तिकराय गुरवे गुरुमात्रे से(श्रे)वां कृतम् ॥  
 महर्द्धिमवलोक्यास्य शान्तिदेवस्य भिक्षु सः ।  
 शिष्यतामगमत्तस्य<sup>२</sup> गतस्त्रिशरणं ततः<sup>३</sup> ॥  
 अथ नरेन्द्रभूपासः पितृराज्यञ्च प्रापितात्<sup>४</sup> ।

१ D स्वभिक्षु । २ A शिष्यतोऽगमत्तस्य D शिष्यतोऽगमत्तस्य ।

३ D गता । ४ D प्रापिता ।

अन्तःपुरे स्त्रीभिस्त्राङ्गं पिढवद्राज्ये संस्थितम् ॥  
 दृष्टैः सम्पूज्य सकलैराचार्यैः नम्य सादरम् ।  
 तदन्तिकात् स्वभवनं गत्वा राज्यमसासयम् ॥  
 एवं काष्ठान्तरेणापि गुणकामभिर्बुधैश्चकृत ॥  
 तत् स्थितान्तयोः<sup>१</sup> प्रसादात् सुखावतिपदं गतम् ।  
 मानुष्यग्ररीरं त्यक्त्वा दिव्यदेहस्य प्रापितात् ॥  
 राजहंसमिव गच्छेत् स्वपथेन सुखावतिम् ।  
 यथा तत्र स्थित(स्त)न्तदद् यत्र अपरिमितायुषम् ॥  
 सुखावतौ स्थितं तस्य सुखाद्भ्रमं श्रुतादपि ।  
 यदच्छासितं<sup>२</sup> पितुना पौर्वकालेऽत्र मण्डले ॥  
 तथा तेन नरेन्द्रेण नेपाले पालितं प्रजाः ।  
 चतुर्वर्गैः स्वप्रजाभिः न ज्ञायते च<sup>३</sup> दुःखकम् ॥  
 किञ्चिच्च नूतनं वापि न ज्ञापितं प्रजाकृतात्<sup>४</sup> ।  
 एवं मैत्रेय नेपाले देवस्थाने सुसिद्धभौ<sup>५</sup> ॥  
 महत्प्रभावाच्च<sup>६</sup> ततः से(ग्रे)व्यते मोक्षकामकैः ।  
 इन्द्रादिस्वयस्त्रिंशैश्च यामेशश्च या(य)मैरपि ॥  
 तुषितेश्चतुषितैरपि कामाचरैस्तथा अपि<sup>७</sup> ।  
 रूपाचरैश्च सर्वैश्च देवैः स्वगणैस्सह ॥

१ D आचार्यैः ।

२ D स्थिता तयोः ।

३ A शासित ।

४ A omits च ।

५ D ०कृता ।

६ D सुसिद्धये ।

७ D महत्प्रभावा च ।

८ D कामावचरैः तथा and omits अपि ।

आहूयावचरैश्चापि वासि(श्रितं) तत्र सर्वदा ।  
 मान्दारैर्महामान्दारैः पुष्पैश्च न रश्मितैः ॥  
 अमृतादिदिव्यभोज्यैश्च तस्मै च पूजितं सदा ।  
 घृतराष्ट्र गन्धर्वैश्च<sup>१</sup> कुम्भाण्डैश्च विरूढकः ॥  
 विरूपाक्ष नागलोकैः वैश्रवण यक्षैः सह ॥  
 स्वस्वदेवगणैस्सार्द्धं अप्सराभिः परिवृ(ता)ताः ।  
 श्रीस्वयम्भुं सदा पूज्य तदाच वाश्रितं सदा ॥  
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ अहर्निशं सदा सुदा ।  
 वर्षाचात्रामिव तस्मै तत्र स्थिता(ता): सदा कृतम् ॥  
 ब्रह्मभिः चचियैर्वैश्वेः शूद्रैश्च अन्यजातिभिः ।  
 अचजेरन्यजैः सर्वैः सदा तस्मै प्रपूजितम् ॥  
 पूर्वजेर्दक्षिणजैश्च पश्चिमैरुत्तरैरपि ।  
 १ विदिग्जैश्च सर्वे लोकैश्च तत्रायातस्य पूजितम् ॥  
 ततः प्रभृतिरत्रैव श्रीस्वयम्भुजातादयि<sup>२</sup> ।  
 अहर्निशं प्रतिदिने जात्रामिव प्रपूजितम् ॥  
 त्रिचिदेवकोटिभिश्च<sup>३</sup> स्वर्गलोकैस्सदा अपि ।  
 मनुजादिमर्त्यलोकैर्देवैन्द्रादिपातालजैः ॥  
 इत्यं स्वर्गमर्त्यलोकैः पातालजैः लोकैरपि ।  
 सदा तत्र स्थिताः सर्वे<sup>४</sup> स्वयम्भूवे प्रपूजितम् ॥

१ D घृतराष्ट्रश्च गन्धर्वैः । २ D विदिग्जैः सर्वलोकैश्च तत्रायास्य सुपू-  
 जितं । ३ D स्वयम्भुजातादयः । ४ D लोकैश्च । ५ D स्थिताः सर्वे ।

पञ्चोपचारविधिभिर्नानापुण्यैश्च<sup>१</sup> मार्यजेः ।  
 स्वर्गमर्त्यपातासुचैस्सदा तस्मै प्रपूजितम् ॥  
 ततः प्रभृतिरत्रैव मैत्रेय षट्पु वृक्षताम् ।  
 श्रीस्त्रयम्भोः सदा नित्यं ज्ञानासुत्साहं कृतम् ॥  
 पुनरपि षट्पु मैत्रेय स्यं शान्तिकर गुरुः ।  
 सिद्धाचार्योऽथ मनसा पूर्वसमाधिं स्मरन्पि ॥  
 आस्त्राणकं समाधिञ्च सर्वतायागतैरपि ।  
 अतीतेर्नागतैर्वर्तैः कृतं यद्बोधिमुख्ये ॥  
 मया सर्वज्ञनाथेन बोधिमुख्ये स्त्रितादपि ।  
 सदास्त्राणकं समाधिमेकचित्तेन यत्कृतम् ॥  
 तत्समाधिं च आचार्यः कृताय मनसि दधन् ।  
 कायवाक्चित्तएकेन मनसि निश्चयं कृतम् ॥  
 स च शान्तिकरो देवः सिद्धाचार्यमश्नुङ्किकः ।  
 एवं कृत्य समावृत्य समाधिं विदधे पराम् ॥  
 स्वपूरस्थायतोऽधस्तात् भर्त्ता योजनमाणतः ।  
 धर्मात्मकस्य कल्याणं श्रीसुखं विवरञ्च तत् ॥  
 यत्र शान्तिपूरे पूर्वे<sup>२</sup> मूलद्वारादभ्यन्तरे ।  
 द्वाराधे च समीपेऽपि एकगर्त्तद्भिना कृतम् ॥  
 योजनमाणं भ्रमेधः काञ्चनमयभूमिके ।  
 समन्ततः सुशोभे च तुषिते वसुशोभिते<sup>३</sup> ॥

१ D ०पुण्यैश्च ।

२ D ०पूरपूर्वे ।

३ D च सुशोभिते ।

चिन्तामणिकल्पवृक्षं चिन्तामणिघटमपि<sup>१</sup> ।  
 चिन्तामणिमणिस्यापि यत्र भूमौ स्थिते अपि ॥  
 यत्र चिन्तामणिवृक्षं घटश्च मणिमादिकम् ।  
 एवं वापि प्रतिस्थेन तत्र दुःखं न जात्वपि ॥  
 अतीतानागतैस्सर्वैः प्रत्युत्पन्नैस्तथागतैः ।  
 अनेगैर्योगिभिः सिद्धस्तदिना ध्यानकृत्स्न हि ॥  
 यथेकचित्तेन सा<sup>२</sup> कर्मणा निश्चयं कृतात् ।  
 अनेगध्यानकृत्स्नापि तद्द्रव्येऽपि प्रार्थितम् ॥  
 अग्रजवस्त्रशय्यादि पूज्यभोज्यादिकमपि ।  
 तस्मिं रत्ने प्रार्थना(च)श्च पूर्णं कृता ददाति च ॥  
 शैवधर्मं यथा कामधेनु मुनिभिः पूजितम्<sup>३</sup> ।  
 तदन्तेन आचार्य्येण पूजितं मानितं मुदा ॥  
 पृष्ठे चिन्तामणिवृक्षं घटं सव्ये<sup>४</sup> दिशि अपि ।  
 मणिं वामदिशि स्थाप्य पूर्वाननं स्थितो गुरुः ॥  
 सिंहासने प्रतिस्थित्वा<sup>५</sup> वज्रासनेन मुद्रया ।  
 अप्रमितावस्थित्वा ऋजुकायेन संस्थितम्<sup>६</sup> ॥  
 यथाहं गयाश्रीर्षे पर्वते संस्थितमपि ।  
 तथा शान्तिकराचार्य्यः संस्थितं तत्र गर्त्तके<sup>७</sup> ॥  
 शान्तिक(र)रः सिद्धाचार्य्यः यत्र तिष्ठति सहस्रः ।

१ A चिन्तामणिमण्डपमपि ।

२ D °चित्तेन च सा ।

३ A कामधेनुमूर्च्छितम् ।

४ D सर्व्वे ।

५ D प्रतिस्थित्वा ।

६ D संस्थिता ।

७ D गर्त्तते ।

धर्मात्मकं कल्याणञ्च श्रीसुखं विवरञ्च<sup>१</sup> तत् ॥  
 नाद्या इत्थं गुहं गर्त्तं भूमिं(मि) सर्वत्र भद्रकम् ।  
 समन्ततः सुशोभेन सुखावतिमिव<sup>२</sup> स्थितः ॥  
 भूमेऽध एकगर्त्तञ्च पातालभावकं न हि ।  
 स्वर्गलोके कनिष्ठे च सुखावतीव<sup>३</sup> शोभितम् ॥  
 यत्र एकरत्नेनापि भूषितं मुनिभूमिषु ।  
 यच्चिन्तितं सर्ववस्तु<sup>४</sup> तद्रत्नेन ददाति च ॥  
 विशेषेण अत्र भूमौ शान्तिकरपुण्यादपि ।  
 चिरत्नभूषितेनापि तस्माद्गुणं भूमिं<sup>५</sup> कुतः ॥  
 धर्मात्मका हि भूमि सा धर्मात्मकेन वासि(शि)तात् ।  
 कल्याणमपि भूमि सा कल्याणमित्रेण वासि(शि)तात् ॥  
 श्रीसुखमपि<sup>६</sup> भूमि सा शान्तिकरस्य पुण्यतः ।  
 महर्द्धिकञ्च भूमि सा तस्य पुण्यर्द्धिना अपि ॥  
 यदत्सुखावतौ स्थाने अपरिमितायुषः स्थितम् ।  
 तदत्तत्र भूमौ चापि शान्तिकरः प्रतिस्थितम् ॥  
 तद्भूः स्वर्गापमा कल्पवृक्षचित्रसुमण्डिता ।  
 मनोरमास्ति तत्रस्थसमाधिहृतनिश्चयः ॥  
 तस्माद्ये या मनुष्यास्त तत्र शान्तिपू(पु)रे अपि ।

१ D श्रीसुखविवरञ्च ।

२ D सुखाचितमिव ।

३ D सुखावति च ।

४ D •वस्तु ।

५ D तच्छाद्गुणभूमिं ।

६ D श्रीसुखामपि ।

मन्त्रजापञ्च कृत्वाऽऽ सिद्धिं मोक्षञ्च प्राप्यते ॥  
 त्रिसाहस्रे महालोके तस्माद्दृशिं<sup>१</sup> भूमिं न हि ।  
 स्थानं शुभञ्च शान्तिपूरं शान्तिकरेण संकृतम्<sup>२</sup> ॥  
 अक्षमालादिजापैश्च अनेन देवमन्त्रकम् ।  
 तत्रेश्वरस्य सर्वेषां मन्त्रं सिद्धं<sup>३</sup> भविष्यति ॥  
 अस्मादद्यापि दीर्घं च भवित्ये<sup>४</sup> कालके अपि ।  
 पूर्वदारे भि(तिं)न्निं कृत्वा दक्षिणद्वारं(रं) प्राकृतम् ॥  
 इति ज्ञात्वा धूमं शिथ्याः मोक्षञ्च साधनाय च ।  
 तस्मिं शान्तिपुरे नित्यं मन्त्रजापं कृतमपि ॥  
 सर्वेषामपि पौ(चा)ठानां जापसङ्कतादपि ।  
 एकफलञ्च सम्प्राप्तान्त<sup>५</sup>स्मात्कोटिफलं लभेत् ॥  
 विशेषैरन्यस्थाने च स्वल्पफलं प्रलभ्यते ।  
 तस्मिन् कृतजापस्यापि ततोऽसङ्ख्यं लभेत् फलम् ॥  
 इत्थं ज्ञात्वा अक्षजास्य अन्यजा मनुजादयः ।  
 अत्र च वा(शि)सिनः सर्वे तस्मिं जापं कृतमपि ॥  
 तस्मिन्सुकृतजापस्य फलसङ्ख्या न विद्यते ।  
 सर्वभूमिरुहानाञ्च फलसङ्ख्यापि विद्यते ॥  
 सर्वपृथ्वीरुहानाञ्च फलसङ्ख्यापि विद्यते ।  
 सर्वेषां सत्वजातीनां लोमसङ्ख्यापि विद्यते ॥

१ D तच्छादृशं ।      २ D संस्त्रितं ।      ३ D मन्त्रसिद्धिं ।  
 ४ D भविष्यः ।      ५ D संप्राप्तान्तस्मात् ।      ६ D omits this line.



वज्र अहर्निश वर्षे दृष्टिश्चापि विद्यते ।  
 सर्वमदीश्वरुद्राणां जगद्व्याधि विद्यते ॥  
 मदीश्वरुद्रभूमिनां वायुश्चापि विद्यते ।  
 तस्मिन् कृतकपाशां फलश्चापि न विद्यते ॥  
 अनेन अग्निपुराणान्तं शान्तिकरेण च कृतम् ।  
 तस्मिं आपकृतेनापि आम्नादिकस्य सम्भवे ॥  
 इति आम्नायूयं चापि नेपात्तवाग्निजो जनाः ॥  
 प्रतिदिने प्रतिरात्रौ तस्मिं पूजाकृतमपि ॥  
 सुधीर्धूपैश्च मन्त्रैश्च नेपेदीर्घैः पेयकैः ।  
 यदा सुदृष्टं प्रपूष्यात् तत्र मोक्षमधिगच्छति ॥  
 यः समग्रैः समुत्पाद्यैश्चिरकालेन वज्रभृत् ।  
 देशविद्यति नेपाले धर्मं मोक्षं प्रकाशकम् ॥  
 वज्राचार्यरूपेण आम्नावंशरूपिणा ।  
 भिक्षुरूपेण सर्वेषु उपाश्रित उपाश्रिता ॥  
 एवं ह(प)पं समावृत्त्य शान्तिकरो जगद्गुरुः ॥  
 अत्र सद्गुरुर्हीनेऽपि प्रतिरूपेण देशितम् ॥  
 विशेषेण च नेपाले स्वयम्भुवः प्रसा(शा)दतः ।  
 सद्गुरुर्हीने काले तत्रप्रतिरूपेण देशितम् ॥  
 इति आम्नायूयं त्रिंशत् अत्रजास्यान्यजापि च ।

१ D वर्षे । २ D तस्मि च । ३ D कृता । ४ D नेपाले वाग्निज  
 जना । ५ D धर्मं मोक्षम् । ६ D जगद्गुरो ।

सहस्रमन्त्रं<sup>१</sup> वापि कल्याणसहस्रमिव ॥  
<sup>२</sup>[युयं शिष्यापि तत्सर्वं अत्रजा मनुजादयः ।  
 शान्तिकरप्रतिरूपमन्त्रं परमं गुरुम् ॥  
 ततः भविष्ये काले च अत्र नेपास्रमण्डले ।  
 सङ्घर्षदेशक गुरुः] शान्तिकर गुरुरिव ॥  
 यदुक्तं धर्मं वोद्वेष अत्रचैरन्यत्रैरपि ।  
 अत्र सर्वं<sup>३</sup> शान्तिकरप्रभावाच्च प्रजातकम् ॥  
 इदं शृणु च नैचेय पश्चात्कालान्तरे ततः ।  
 इयं या भिक्षुणी<sup>४</sup> चूण्डा सुग्रीवा ग्रीवधारणी ॥  
 प्रवक्ष्या विदधे धर्मधातु वागीश्वरेण सा<sup>५</sup> ।  
 मञ्जुश्रीशिवरथासौ गृह्य प्रचास्य चोत्पन्नात् ॥  
 फलमूलाग्रनादिश्च फलाहारिणी भिक्षुणी ।  
 तस्यै स्वयम्भुवे गित्यं फलमूलेन पूजितम् ॥  
 ओं चरे चून्दे<sup>६</sup> स्नाहेति मन्त्रेण जापं कुर्वन्ति सर्वदा ।  
 समाकिरन्वानुदिनं ततो भक्तमभ्युद्यतः ॥  
 प्रतिदिने प्रतिमासे प्रतिवर्षेऽद्य काष्ठके ।  
<sup>७</sup>अत्रमन्त्रायामि काले भिक्षुण्ययं पूजितम् ॥  
 पुण्यैर्धूपैश्च गन्धैश्च आमिषं परिवर्जितः ।

१ D मन्त्रं चापि । २ C omits the portion bracketted.  
 ३ D सर्वं । ४ D चुण्डा...धारिणी । ५ A प्रवक्ष्या...वागीश्वरे  
 रमा । ६ D ॐ चरे चून्दे । ७ B अहमामन्त्रायामि, D अत्र  
 मन्त्रायामि काले...प्रपूजितं ।

पुरुषखेहं परित्यक्त्वा तस्मै पूजामपि कृतम् ॥  
 भोपि नैवेद्यं शीघ्रं त्वं शृणु भिक्षुणीनेमकम् ।  
 दद्यात्कुशलकं त्यक्त्वा दद्यात्कुशलकं<sup>१</sup> कृतम् ॥  
 पुरुषखेहं नैयुनश्च कार्य्यञ्च सन्त्यजेदपि ।  
 क्त्वाच स्थाने भिक्षुणी दद्यात् भिक्षो(म)र्महत्फलम् ॥  
 भिक्षुश्च नैयुनं च कार्य्यं यापि सकृत्कृतम् ।  
 सा च भिक्षुणी पापेन वेष्टिता रौरवं व्रजेत् ॥  
 रौरवं गरकं घोरं अत्यर्थमग्निदाहकम् ।  
 बद्धकल्पं तु भुक्त्वा च घोरं दुःखं च प्रापितम् ॥  
 पापं(चा) वापि पुण्यं(चा) वापि तस्मै स्थाने कृतादपि ।  
 कोटिकाफलं संप्राप्तं<sup>२</sup> संप्रापितं च निश्चयं ॥  
 पापचित्तं पुण्यचित्तं कर्मकार्य्यं कृतं भु(भ्र)वि ।  
 दद्यात् पापघाणां च फलमधिकं लभेत् ॥  
 इति ज्ञात्वा त्वया चून्दे शीघ्रं नेम कुह कुह ।  
 पापचित्तं परित्यज्य सांप्रतं पुण्यचित्तकम् ॥  
 त्रिषाहस्रे महालोके तच्छादृशं चेचे न हि ।  
 इति ज्ञात्वा तत्र स्थाने पापचर्यां परित्यजेत् ॥  
 सर्वेषामपि भूमिनां पापकृतमेकं(क) फलम् ।  
 तत्रापि कृतपापानां कोटिफलं प्रसभ्यते ॥  
 पापस्यापि पुण्यस्यापि तत्र कृत्कर्मण अपि ।

१ A दद्यात्कुशलकं ।

२ D फलसंप्राप्ता ।

सर्वेषां भूकृताणाञ्च कोटिधा फलं लभ्यते ॥  
 मिश्रयं फलं(ख) संग्राहं अतीतैः प्रत्युत्पन्नकैः १  
 तथागतै(व)र्वच उक्तं तत्र कृत्कर्षणः फलम् ॥  
 इति ज्ञात्वा भिक्षुशि(षी) नं यत्नेनानेनं त्यक्त्वाऽपि ।  
 भिक्षुणी नेमं(म) संगृह्य तस्मै पूजां सदा कुरु ॥  
 अस्योपस्थानचर्यां च लक्षणैः युता सा प्रती ।  
 चून्दा नाम भिक्षुश्च तच्छैवकपरा अपि ॥  
 पञ्चोपचारविधिभिर्नित्यं पूजां प्रतिदिने ।  
 सम्यक् कृत्वाष्टाङ्गेणापि पञ्चप्रणामकमपि ।  
 बह्वध्र प्रदक्षिणाञ्चापि नानाधारणी संपठन् ॥  
 अनेगस्तोत्रगाथाञ्च स्तुतिं कृत्वा सुहृद्भुङ्क्तः ।  
 कथयवाक्चित्त एकेन मञ्जुश्रीपर्वते स्थिताम् ॥  
 प्रतिरात्रौ प्रतिदिने तस्मै सदा प्रपूजितम् ॥  
 प्रातःकाले मध्याह्ने च सायंकाले तथा अपि ।  
 रात्रिकाले चतुर्द्धे सा तस्मै पूजितं मयत् ॥  
 १ अस्य पुण्यप्रभावेन इतो दादन्नवत्सरे ।  
 पञ्चाभिन्नविराणी सा भविष्यति न संग्रहः ॥  
 दिव्यचक्षुर्दिव्यश्रोतं<sup>१</sup> दिव्यघ्राणं तथा अपि ।  
 परचित्तज्ञानं वापि पूर्वनिवासाच्च<sup>२</sup> अपि ॥  
 एवं पञ्चाभिन्नपदं तथागतैश्च वर्णितम् ।

१ A अथपुण्य० । २ D •सोषं । ३ D •निवासाच्च ।

पद्माभिश्च संप्राप्त निः(नि)संशयं भविष्यति ॥  
 सर्वशत्रुघ्नं मुक्ता या चून्दा<sup>१</sup>गन्धस भिषुषी ।  
 शाक्यसिंहप्र(प्र)सादात् पद्माभिश्च फलं सभेत् ॥  
 पद्माभिश्च फलं सन्नात् शाक्यसिंहप्र(प्र)सादतः ।  
 चून्दा<sup>१</sup>नाम भिषुषी स शत्रुघ्नं शोभनं भवेत् ॥  
 इत्यमुक्त्वा गुरुः प्रसन्न शाक्यसिंहस्यथागतः ।  
 मैत्रेयादिभ्यः शिष्येभ्यः ह्यथक्(व)वः सुरात्मकम् ॥  
 एवमुक्ते अपि सद्यः<sup>२</sup> मैत्रेय शिष्यनाथकः ।  
 एवं मुक्त्वा पुनरपि शाक्यसिंहमुवाच सः ॥  
 भगवन् शान्तिहृत्ताम तस्याभवत्कथं प्रभो ।  
 तद्धेतुं<sup>३</sup> श्रोतुमिच्छामि समुपादेष्टुमर्हति ॥  
 इति संमार्थिते तेन मैत्रेयेन (स)सः सर्वविद् ॥  
 भगवान्तस्महासत्वं संपश्यन्<sup>४</sup> एवमादिशत् ॥  
 शृणु मैत्रेय वक्ष्यामि शान्तिकरस्य बहुशम् ॥  
 थोऽस्मै राजा महासत्त्वः सद्दर्शगुणहृत्सहस्रः ॥  
 त्यक्त्वा कामं सुखं राज्यं तीर्थयात्रां सुदाशरत् ॥  
 स सर्वेषु तीर्थेषु खाला दानं कृतेन<sup>५</sup> च ॥  
 चिरज्ञानां समाराध्य संचरत्योषधं व्रतम् ।  
 ततोऽसौ सुमति विज्ञो बोधिसत्त्व जगद्धिते ॥

१. D चूदा । २. D चूदा । ३. D सद्यः । ४. D तद्धेतुः ।

५. D समस्तं...संपश्यं । ६. D दानकृतेन च ।

वक्ष्यचर्याग्रितं धृत्वा प्रचचार समाहितः ।  
 ततस्तच्छिलयाच्छाद्य<sup>१</sup> धर्माधातुं स्वयम्भुवं ॥  
 दृष्टिकाभिर्महत् स्वरूपं विधाय गोपयेदिदम् ।  
 ततः पञ्चपुरे तेन स्थापितं पञ्चदेवता ॥  
 मंजुश्रियमिदं चैत्रमनेन च महत्कृतम् ।  
 एवं कृत्वा च सर्वाणि देवानि स्थाप्य महामतिः ॥  
 बोधिसत्वो महाभिज्ञः<sup>२</sup> प्रचचार जगद्धिते ।  
 ततस्तेन महोत्पातं समीकृत्य समन्ततः ॥  
 भद्रश्रीमंगलोत्साहं महभद्रं<sup>३</sup> भवन्ति हि ।  
 ततश्चासौ<sup>४</sup> महाभिज्ञो दृष्टिदोषं प्रवर्त्तते ॥  
 नवनागाश्वमावाह्य सुदृष्टिं संप्रवर्त्तते ।  
 एवं सः त्रिगुणाभिज्ञो महोत्पातं शान्तिकृतम् ॥  
 श्रुभं कृत्वा सदा तेन शान्तिकर इति स्मृतः ।  
 ईदृग्मन्त्री महाभिज्ञो व(जा)ञ्जाचार्य्य महामतिः ॥  
 ऋद्धिसिद्धिसुसंपन्नो न भूतो न भविष्य च ।  
 एवमुक्ते ग्राक्यसिंहं मैत्रेय शिष्यनायकः ॥  
 एवं श्रुत्वा पुनरपि ग्राक्यसिंहमुवाच सः ।  
 भगवन्गुरो ग्राक्यसिंहं भूतं वर्त्तन् वदितम् ॥  
 भविष्यकाशके तत्र कथं किं किं भविष्यति ।  
 सर्वज्ञत्वं जनानाथ भविष्यं सर्वं जानितम्<sup>५</sup> ॥

१ A तत तच्छिलयाच्छाद्य, D ततः तच्छिलयाशाद्य । २ D बोधिसत्व-  
 महाभिज्ञः । ३ D महभद्रं । ४ D ततोचासौ । ५ D सर्वं जानितं ।

किं किं वापि देवता च तत्र नेपालमण्डले ।  
 प्रादुर्भूता भविष्यन्ति तत्सर्वं ब्रूहि सत्प्रभो ॥  
 अथ शाक्यमुनिः शास्ता सर्वज्ञ नायको गुरुः<sup>१</sup> ।  
 भवि(ष्य)ष्ये वर्त्तके वृत्ति<sup>२</sup> मैत्रेयाय उवाच सः ॥  
 मैत्रेय शृणु साधु च सुष्टु च मनसि कुरु ।  
 भविष्येऽहं सत्पार्थाय सत्वानां हितकाम्यया ॥  
 ब्रह्मचरिय<sup>३</sup> वैश्यानां शूद्रानां अन्यजा(ति)तीनाम् ।  
 अन्यदेशाचायातानां हिताय च सुखाय च ॥  
 भविष्यकाशके चात्र नेपालमण्डले ।

अपि च ।

पूर्वदिक्चारुशिखरे लोकेश्वरं समुद्भूतम् ।  
 पश्चिमाननमूर्त्तिना चम्पवृक्षस्कन्धोपरि ॥  
 जाम्बूनदस्पर्णरूपमत्यर्थं शोभितं वपुः ।  
 हरि हरि हरि वाहनोद्भूतं च लोकेश्वरम् ॥  
 कीलेश्वरस्य ईशाने भविष्यति समुद्भूतम् ।  
 अचजैः ब्राह्मणैः सर्वैः चर्चियैश्च विशेषतः ॥  
 नास्मा नारायणं कृत्वा सदा पूजां करिष्यति ।  
 ततः पश्चादाग्नतीतीरे नृगस्थस्य<sup>४</sup> दर्यामपि ॥  
 वाग्मत्याः समतीरे च लोकेश्वरं समुद्भूतम् ।  
 त्रैलोक्यवशंकरं च नाम<sup>५</sup>लोकेश्वरमपि ॥

१ D० नायकगुरुः । २ D वृत्ति । ३ D ०क्षेत्रिय० ।

४ B नृगस्थस्ये D नृगस्थरस्य । ५ D नाग० ।

हरिहरहरिदत्तमूर्धनशेषशरणैरपि ।  
 नानायोगिनीवृन्दैश्च मातृकामिः परिच्छिन्नः ॥  
 अनेनेः स्वर्ग्यैः शार्ङ्गं समुद्रतं लोकेश्वरम् ।  
 दक्षिणमूर्त्तिना अघोरवत्सुचक्षितम् ॥  
 त्रैलोक्यव्यग्रंकरं च लोकेश्वरं समुद्रतम् ।  
 अचमैर्वाङ्मूर्त्तैः चक्षियैः शूद्रैरपि ॥  
 कश्चिच्चक्षि सदा पूजां पशुपतिं(ति) प्रद्विरितम् ॥  
 ततोऽपि दीर्घकालेऽपि महासमन्तरानुकूले ॥  
 यद्यमहासाच राज्ये समुद्रनाद्राज्यं कृतम् ।  
 तेन राज्यकृते अपि श्रीमन्नोकनाथमपि ॥  
 साधकगणैः सङ्घैः स्थापितं तस्य राज्ये ।  
 पश्चिमागममूर्त्तिना यमलेश्वरस्यै अपि ॥  
 एकदेवास्ये चिद्धे तत्रैव मण्डले अपि ।  
 ब्रह्मभिः चक्षियैर्वैशैः शूद्रैश्च अत्रैरपि ॥  
 यद्यमहासाधित्वाच यमलेश्वरं प्रद्विरितम् ।  
 ततः पश्चाद्दीर्घकाले मन्दावत्यात्पर्यधि ॥  
 गन्धेश्वराद्यास्ये च लोकेश्वरं प्रथापितम् ।  
 स्वर्पनामरत्नस्य दन्धुकवत्सुरूपकम् ॥  
 उत्तरागममूर्त्तिना स्थापितस्य भविष्यति ।  
 ततः पश्चाद्दीर्घकालेऽपि भविष्यत्कालके अपि ॥  
 महासमन्तकूले चापि एकराजा भविष्यति ।

१ A D महासमन्त० ।

२ D सवपकं ।

३ B भविष्ये ।



नाद्यापि नरेन्द्रदेवः पुत्रवत्याञ्जितः प्रजाः ॥  
 तस्मै स्वयम्भुवे नित्यं त्वया सेवां कृतमपि ।  
 पूर्ववंग्रानुज्ञासेन सदा श्रीशम्भवे<sup>१</sup> अपि ॥  
 प्रतिरात्रौ प्रतिदिने तस्मै सदा प्रपूजितम् ।  
 पञ्चोषचारविधिभिः महोत्साहेरपि तथा ॥  
 दिने रात्रौ नासे वर्षे सदा तस्मै प्रपूजितम् ।  
 केचित्पञ्चप्रणामेन केचित् चष्टाङ्गके ॥  
 केचित्त्रदक्षिणां कृत्वा प्रक्षिपत्य प्रतिदिने ।  
 यथा च पूर्वैर्देवैस्तस्मै प्रपूजितं सदा ॥  
 तथा नेन नरेन्द्रेण पूजितं च भविष्यति ।  
 तस्य काष्ठेऽपि नेपास्ते द्वादशवार्षिकमपि ॥  
 चत्वार्येणापि पुत्रेण अनादृष्टि<sup>२</sup> भविष्यति ।  
 अनादृष्टिरतिपुत्रात्<sup>३</sup> प्रजास्य दुःखपीडिताः ॥  
 प्रजावामस्यथं तस्मात्पुत्रं भविष्यति ।  
 अथ तेन नरेन्द्रेण प्रजादुःखमसङ्गतात् ॥  
 एकचित्तेन मनसा चिन्तापरं भविष्यति ।  
 नरेन्द्रेणपि राज्ञा च देवसेषु नैमित्तिकाम् ॥  
 आचार्याणां ब्राह्मणाणां मध्ये अन्तात् प्रज्ञास्यति ।  
 मनसा चिन्ताद्वयेन श्रीशम्भोश्च प्रजादतः ।  
 शक्तिकरशिशुश्चैव बन्धुदत्तं प्रज्ञास्यति ॥

१ D शम्भवे ।

२ D अनादृष्टि ।

३ D •पुत्रान् ।

ततः पश्चात्तरेणैव बन्धुदत्तं विज्ञापितात् ।  
 बन्धुदत्तेन यदुक्तं तत्प्रकारं करिष्यति ॥  
 बन्धुदत्तः सिद्धाचार्यं नरेन्द्रविजतिं कृतात् ।  
 मनसा एकचित्तेन विचार्यञ्च करिष्यति ॥  
 विचार्यञ्च कृतात् पश्चात्तरेणैव विज्ञापितात् ।  
 नरेण्ड्रेण सामग्रीं पूर्णं दत्त्वा लोकोत्तरमाराधितम् ॥  
 प्रथमं मणिसूत्रे च पर्वते च विशेषतः ।  
 सर्वबुद्ध्याकिनीञ्च<sup>१</sup> शान्तिशिशुः प्रथापितम् ॥  
 ततो भद्रनदीतीरे<sup>(रे)</sup> लोके पर्वते च विशेषतः ।  
 वज्रवर्षणीं देवीञ्च<sup>२</sup> प्रथापितं भविष्यति ॥  
 ततोऽपि तद्देशे च वज्रवैरोच(नी)नीं तथा ।  
 खगान(ना)नां मध्ये कृत्वा चित्तोन्मत्तं स्थापिष्यति<sup>३</sup> ॥  
 ततो गन्धावतीतीरे पर्वतधाम्नाधेषु च ।  
 विज्ञान्त(क)कं दशक्रोधं प्रथापितं भविष्यति ॥  
 किं किं यमान्तकश्चैव पद्मान्तकमपि तथा ।  
 इत्यादि क्रोधराजाञ्च प्रथापितं भविष्यति ॥  
 शान्तिकरशिशुवंगो नागाञ्जुन<sup>४</sup> वंगमपि ।  
 गुरुवंगमूलां कृत्वा बन्धुदत्तर<sup>५</sup> साधकः ॥  
 बन्धुदत्तः स आचार्य इत्यं कृत्वा मुदा अपि ।

१ D •डाकिनी च । २ D वज्रवर्षिणी देवी च । ३ D स्थापि-  
 ष्यति । ४ D वंगे नागाञ्जुन • । ५ A बन्धुदत्तर • ।

अत्रजानां मनुष्याणां हिताय च सुखाय च ॥  
 तिर्यग्गादिपशूनाञ्च अन्यषवाग्निनामपि ।  
 दण्डभूमिदहानाञ्च हिताय च सुखाय च ॥  
 नागार्जुनोय वंशो च बन्धुदत्त साधक<sup>१</sup> कृतान् ।  
 कापोतकपर्जिताञ्च समानीतं लोकेश्वरम् ॥  
 लोकेश्वरं समानीतादत्र नेपास्रमण्डले ।  
 रथजाचां<sup>२</sup> प्रतिदेशे कृत्वा एवं भविष्यति ॥  
 प्रतिवर्षं राढ़ामासे रथथाचां करिष्यति ।  
 विशेषेणात्र नेपास्त्रे महज्जाचां भविष्यति ॥  
 ततः प्रभृति भविष्ये स्वयम्भुवः प्रभावतः ।  
 आर्यावलोकितेश्वर प्रग्नञ्चाच्छौ<sup>३</sup>भिष्यं भवेत् ॥  
 इति ज्ञात्वा मानवाश्च ब्रह्मचरिष्वैश्याः ।  
 शूद्रादयोऽन्यलोकाश्च सदा बौद्धं प्रपूजितम् ॥  
 सदा बौद्धं<sup>४</sup> प्रपूष्याच स्वयम्भोश्च प्रभावतः ।  
 लोकनाथप्रभावाच्च सुभिक्ष्यं च<sup>५</sup> भविष्यति ॥  
 पुनरपि शृणु मैत्रेय असौ नेपास्रवृत्तिकम् ।  
 भूते दीर्घं वर्त्तमाने बौद्धधर्माच्च केवलम् ॥  
 अनेकैर्जनसङ्कीर्णं भिक्षुभिक्षुषुपाश्र(स)कैः ।  
 बोधिसत्त्वैः महासत्त्वैः वाश्रितं तत्र सर्वदा ॥

१ D ०शोधकम् । २ D ०जाचा । ३ D प्रग्नदाच्छौभिष्यं ।

४ D बौद्ध । ५ D सुभिक्ष्यं ।

यस्मिं स्यम्भूदत्पत्न्यादिशेषैश्च मण्डले ।  
 अद्यास्मिन्पि<sup>१</sup> काले च केवलं बुद्धधर्मज्ञत् ॥  
 इति ज्ञात्वा अथवा वा अन्यदायातजा अपि<sup>२</sup> ।  
 विशेषेषाञ्च नेपाञ्चे शम्भूपूजां करोति च ॥  
 यदा भविष्ये काले च<sup>३</sup> अथ नेपाञ्चमण्डले ।  
 शैवधर्मं प्रवर्त्तते<sup>४</sup> दुर्भिक्षञ्च भविष्यति ॥  
 यथा यथा शैवधर्मं प्रवर्त्ततेऽप्यमण्डले ।  
 तथा तथा च अत्यर्थं दुःखपीडा भविष्यति ॥  
 बौद्धलोका गणा येऽपि शैवधर्मं करिष्यति ।  
 ते सर्वे कृतपापा(च)श्च नारकञ्च गमिष्यति ॥  
 शैवलोका जना येऽपि बौद्धधर्मं प्रवर्त्तते ।  
 तस्य पुण्यप्रज्ञादाश्च सुखावतीं गमिष्यति ॥  
 ये च या वा मानुष्याश्च बौद्धनिन्दा करिष्यति ।  
 ते सर्वे कृतपापाश्च पापभोग्यं करिष्यति ॥  
 मानुष्या ये च या वाच बौद्धपूर्वां करिष्यति ।  
 तस्य पुण्यप्रज्ञादाश्च स्वर्गभोग्यं प्रापिष्यति ॥  
 तत्पुराणं श्रुत्वा पूज्य स्वर्गलोकं गमिष्यति ।  
 तत्पुराणं श्रुत्वा निन्दन्<sup>५</sup> नारकञ्च गमिष्यति ॥  
 यूयमपि शिष्याः सर्वे केवलं शम्भू पूजय ।

१ D अद्यास्मिन्पि ।

२ D अन्यजा यातजात्यपि ।

३ D भविष्यकाले च ।

४ D शैवधर्मप्रवर्त्तते ।

५ D किञ्च ।

शम्भुपुराणकं वार्त्तां गौरवेण शृणु<sup>१</sup> सदा ॥  
 इति श्रुत्वा ज्ञानार्<sup>२</sup> श्रुत्वा सर्वं शिष्या गवापि च ।  
 सर्वकाशं स्वस्वभोजं पूजां कुरु धर्मश्रुतः ॥  
 अहमपि च कैचेय बोधिमुखे सुसंस्मितः ।  
 सर्वोधिज्ञानप्राप्ताच्च अत्रायामि च शम्भुवि<sup>३</sup> ॥  
 वीर्यवतां समपोऽहं सप्तबुद्धाणाञ्च अपि ।  
 अतीतानागतानाञ्च सर्वज्ञानां विशेषतः ॥  
 इति बोधव्यगच्छ्रेष्ठः शाक्यचिंहो जगद्गुरुः ।  
 श्रुत्वेति काश्यपप(रा)ज्ञा भिषवो बोधिमार्गगा ॥  
 कैचेयप्रमुखा देवा नागलोका(काः) सुरादयः ।  
 सा च सर्ववति(ती)पर्वदनुमोदन्त इत्यपि ॥  
 यथागतः शाक्यचिंहश्च तेषाम्मण्डले ।  
 तथागतस्त्वयःचिन्ने<sup>४</sup> शिष्यगणैः परिदृतः ॥  
 यत्र माता प्रतिष्ठति<sup>५</sup> तत्र नाक<sup>६</sup> गत अपि ।  
 स्वल्पमात्रं बुद्धार्थं देयवति तथागतः ॥  
 ततः प्रभृति काशेऽत्र अन्यत्रा अत्रत्रा अपि ।  
 पञ्चोपचारविधिभिः सदा तस्मै प्रपूजितम् ।  
 प्रतिदिने प्रतिमासे प्रतिवर्षं मुदा सदा ॥  
 तत्पुराणं प्रतिश्रुत्वा श्रीस्वयम्भोजं पूजितम् ।

१ D वार्त्तां गौरवे शृणु । २ A omits ज्ञात्वा । ३ D प्राप्ता च  
 अत्रायामि च शंसुवि । ४ D अचिन्ने । ५ D प्रतिष्ठन्ति । ६ D नाके ।

शृयौ सुमङ्गलवरे शुभपूर्णयुक्ते  
 स्वर्गेऽपि उष्णीषपदे सुरलोकश्रेष्ठे ।  
 ग्रन्थोऽपुराणमहिमां प्रश्रुता जना यत्  
 सन्निष्ठते बुद्धयुषे सुयुषेण भूषे ॥

इति श्रीस्वयम्भूचैत्यभट्टारकोद्देशे महाप्रभाववर्णनो नामाष्टमो-  
 ऽध्यायः परिषमाप्तः ॥०॥

समाप्तश्चेदं पौराणं मङ्गलाकाशोऽध्यायकम् ॥०॥

श्रीस्वयम्भुवः पुराणं मञ्जुत्रियाकृतमिति ॥

ये धर्मा हेतुप्रभवा हेतुसोषां तथागत श्रवदत् ।

तेषां यो निरोध एवादी महाश्रमणः ॥

सन्वत् ८१८ । पौषकृष्ण ११ श्वषुक्लुधूकाञ्जर ॥ शुभमस्तु सर्व्वदा ।  
 स्वपुत्रीजगत्स्वप्नीनामधेयायी स्वर्गगतार्थं दुर्गतिमोचनसङ्गतिप्राप्ति-  
 कामनार्थं इदं सुपुष्टकं स्वयम्भूपुराणं मुदा लेखयामि । तस्य पुण्यसा-  
 नुभावात् भद्रं भवन्तु सर्व्वजगतां भूयमन्तु सदा श्रुभं । सिद्धित  
 वज्रहृत् चक्रमहाविहारधिष्ठित जगद्गुरुसागरः ॥

## स्वयम्भूपुराणम् ।



### अकारादिवर्णक्रमेण बौद्धपारिभाषिकशब्दानां संज्ञाशब्दानाञ्च सूची ।

अ ।

अकनिष्ठ १२७, ७; १६४, ८ ।  
 अकनिष्ठादिदेव १६४, २ ।  
 अकनिष्ठेश ४२०, ६ ।  
 अकारधर्मनिरत ४१२, १८ ।  
 अकारबीजसंज्ञात २००, १५ ।  
 अकारमुच्यमन्त्र १०८, ५ ।  
 अकुमल २५५, ८; २६०, ८;  
 २६२, १४; २६५, २; २७२,  
 २; २७४, ७ ।  
 अकुमलदम २६८, १६ ।  
 अकौशलदम २५७, १७; २७६,  
 १४ ।  
 अक्षोभ्य १७, १२; २०, १; ४२०,  
 १४ ।  
 अक्षोभ्यकर्म २७०, १८ ।  
 अक्षोभ्यमन्त्र १०५, १४, १८ ।  
 अगस्त्य २८८, ७, ८ ।  
 अगस्त्यकुम्भ २८८, १२ ।

अगस्त्यश्रद्ध २८८, ६ ।  
 अग्निपुर ४२६, ७ ।  
 अग्निमैरादिक १७२, १० ।  
 अग्निश्रीवादिक १२, २; २२, २०;  
 अग्राजु २१२, ४ ।  
 अक्षेत्री २१२, ८ ।  
 अट्ट ४८, १६; १२८, १२; २८२,  
 ४ ।  
 अतपा १२७, ५ ।  
 अतिथिक ४७, १ ।  
 अतीत ६, १०; २२, ४; ८८, १०;  
 १०६, १५; ११५, १२; १४७,  
 १०; १७२, ८; २२२, १८;  
 २१५, १५; २२२, ८; २४०,  
 ४; २५०, ८; २५५, १८;  
 २५६, ६; २७७, २; २७८,  
 १७; ४५१, ८; ४८५, ८;  
 ४८२, २ ।  
 अतीतबुद्ध ४२८, १८ ।

अतीतानामत ३, ३, १४, १०;  
 १२०, १४; १०२, १०;  
 १८०, १२; २२१, १८; २२२,  
 १५; २२३, १३; २२४, ८;  
 २२०, ९; २८२, ४; ३००,  
 ८; ३८०, १३; ३८४, १०;  
 ४०३, १; ४२४, १०; ४३४,  
 १८; ४५०, ७, ११; ४८६,  
 ५; ५०१, ७।

अत्यय ११०, ११।

अदत्तदानक २५०, १८।

अदत्तादानक २२५, ६।

अधिसुक्तिवस्तु २२३, ११।

अधोपवा ११८, १३।

अजन्त १५८, १५; १६१, ११;  
 २८८, ३, ५; ४५६, १८;  
 ४६२, ७; ४६४, १४; ४७३,  
 ३; ४७४, २, १३; ४७७, २०।

अजन्तनाम ३०४, १४।

अजन्तनामराज २८०, १०।

अजन्तशब्द २८८, ९।

अजन्तक ४८, १०; १३०, ३।

अजापेय १४५, ९।

अजागत ६, १०; ८८, १०; १०६,  
 १५; ११५, १२; १४०, १०;  
 १७२, ८; २२३, १८; ३४०,  
 ४; ३५५, १८; ३७८, १८।

अजागति ११६, १८।

अजागतिफल २१३, ६; २१४, १।

अजासिद्ध २८२, १२।

अनुव्यञ्जन २२, १; १८३, ३।

अनुव्यञ्जनी १५५, १०।

अन्वाहित १८८, १०।

अक्षरि ८४, ५।

अपरजोडानि १०८, १८।

अपरजोडावनी १३०, ११।

अपरजोःपायवि ३८३, ४।

अपरार ३८, ५। १०४, १४।

अपोषय ३०४, ५।

अप्रमाद्यशुभ १३०, ९।

अप्रमाद्याभा १३०, १।

अर्भैरव ४२०, ११।

अर्भकपर्य्यक २२०, १८।

अभयन्द २१५, ७।

अभयन्दप्रमुख २१४, ८; २१६,  
 ८। २१८, २, १८।

अभयन्दप्रमुख २३४, ४।

अभयन्दमुख २१८, ८।

अभिचार ४२६, १०।

अभिध्यायापादपाप २०४, ८।

अमिताभ १०, १२; २८, १८;  
 १०५, १५, १८; ३०१, १।

अमिताभक ४२०, १४।

अमोघसिद्धि १०५, १८; ४२०, १५।

अमोघसिद्धक १०५, १४।

अवचाख ४५, १२।



अर्कवन्धु १, १८, २, १५ ।  
 अर्जुन ४८, १५; २८२, ४ ।  
 अर्जुन ४, ११, १८; ६, १४; १८,  
 १२, १६, १८; २०, ८;  
 १२८, ४; १२८, १; १८०, १ ।  
 अर्जुन २१४, २ ।  
 अवट २८०, ४ ।  
 अवदान २४०, १; २४२, २; २५६,  
 १५ ।  
 अविद्या २२५, ८ ।  
 अवीचि ४८, १५ ।  
 अवीचिक १२८, ११; २८२, १ ।  
 अवुद १२८, १२ ।  
 अष्टा १२०, ५ ।  
 अष्टकेम १२०, ५ ।  
 अद्वैतार्थिक १८५, १४ ।  
 अशीनियञ्जन १४०, १०; १५४, ०;  
 २१८, ८; २२५, १२; २०६, ८ ।  
 अशोक १८, ६, १२, १६; २०,  
 १४; २१, १४; १२८, १६ ।  
 अष्टपीथ २१२, १ ।  
 अष्टमालका २११, ८ ।  
 अष्टवर्ग २११, ८ ।  
 अष्टाक्षर १८०, १४; २५४, १०;  
 २५५, २ ।  
 अष्टाक्षरविनिमुक्त १८५, १५; २५२,  
 १२ ।  
 अष्टाक्षरादिपापक २२०, २ ।

अष्टाक्षर ४२०, ८ ।  
 अष्टाक्षरपोष ११८, ० ।  
 अष्टाक्षरार्थ २२२, ११ ।  
 अक्षिनाक्षिरूप १, ० ।

## आ ।

आकषिष्ठ २८, १६; ५२, २ ।  
 आगम २५८, ४ ।  
 आचार्य ४४८, १२, १८; ४५१,  
 ६; ४६६, २; ४७१, १२ ।  
 आङ्गाराक्ष ४६५, १४; ४६०, १६;  
 ४६८, १४ ।  
 आङ्गाराक्षद ४६०, ५; ४६१, ४;  
 ४६२, ८ ।  
 आदिबुद्धस्यधू ११८, १८ ।  
 आदिबौद्धरूप ५६, १८ ।  
 आदिमध्यानाकलाप ४०, १२ ।  
 आधाराक्षद ४५८, ४, ११ ।  
 आनन्दप्रमुख २१, ४ ।  
 आनाधाराक्ष ४५८, ५ ।  
 आबोधि ११८, २ ।  
 आबोधिमण्ड ११६, १२ ।  
 आभाकर १२०, १; १६४, ५ ।  
 आभाकरेण ४२०, २ ।  
 आभाकर ४८, ८; ४१५, १८ ।  
 आरूप ६०, १६ ।  
 आरूपाक्षर २८२, १५ ।  
 आरूपाक्षर ०२, १०; १८२, १८;  
 १८५, ८ ।

ଆକାଶ୍ୟବଦ ୧୧୫, ୧୦ ।  
 ଆକାଶ୍ୟାବଦ ୫୫, ୧୨; ୧୮୧, ୫;  
 ୧୯୧, ୧୦; ୧୦୫, ୧୨;  
 ୫୮୫, ୧ ।

ଆକାଶ୍ୟାବଦ ୧୫୧, ୫ ।  
 ଆର୍ଯ୍ୟ ୧୧୧, ୧୧; ୫୫୧, ୫ ।  
 ଆର୍ଯ୍ୟତାରା ୧୯୦, ୧, ୨, ୫ ।  
 ଆର୍ଯ୍ୟନାରିକା ୫୧୦, ୧୧ ।  
 ଆର୍ଯ୍ୟବର୍ମ ୫୦୧, ୨, ୫ ।  
 ଆର୍ଯ୍ୟବର୍ମଭୂମି ୧୦୮, ୧୮ ।  
 ଆର୍ଯ୍ୟବନ୍ଧୋକିତେ ୧୧୧, ୫ ।  
 ଆର୍ଯ୍ୟବନ୍ଧୋକିତେଷ ୫୯୯, ୧୧ ।  
 ଆର୍ଯ୍ୟାଷ୍ଟାଙ୍ଗମାର୍ଗ ୧୧୫, ୫ ।  
 ଆଶ୍ଟିକାଶ୍ଟିତନ୍ତ୍ର ୧୫୧, ୫ ।  
 ଆବାସନନ୍ତକ ୧୫୧, ୧ ।  
 ଆସ୍ତ୍ରାଣକ ୫୮୫, ୦, ୧୦ ।

### ଝ ।

ଝତ୍ୟଗ୍ରଭା ୫୯, ୧୦ ।  
 ଝନ୍ଦ୍ରାଧ୍ୟ (ଝନ୍ଦ୍ରାଧ୍ୟ) ୧୦୦, ୧୧ ।  
 ଝନ୍ଦ୍ରାଧ୍ୟସୀ ୧୦୧, ୧୧; ୧୦୦, ୦;  
 ୧୯୧, ୧୮ ।

### ଛ ।

ଛୈ ୧୧୧, ୧୮; ୧୧୦, ୧ ।  
 ଛୈଶାନ ୧୧୧, ୧୧; ୫୧୮, ୦ ।  
 ଛୈଷର ୫୧, ୧୨; ୧୧୧, ୧୯;  
 ୧୧୦, ୧; ୧୧୧, ୧୨; ୧୦୧,  
 ୧୯ ।

### ଝ ।

ଝଞ୍ଜାନସିଦ୍ଧି ୧୧୦, ୮ ।  
 ଝନର ୧୧, ୫ ।  
 ଝନରକ୍ରମ ୧୧୦, ୧୨; ୧୮୧, ୫ ।  
 ଝନରୋଧକ ୧୫୮, ୦; ୫୫୦, ୫,  
 ୫, ୮, ୯, ୧୦; ୫୫୧, ୮ ।  
 ଝନରାପସ ୧୧୦, ୧୦ ।  
 ଝନରାପସମାର୍ଗ ୧୧୦, ୧୧ ।  
 ଝତ୍ୟଗ୍ରତୀର୍ଥକ ୧୮୧, ୧୦ ।  
 ଝତ୍ୟ ୫୯, ୧୦ ।  
 ଝତ୍ୟକ ୧୧୯, ୧୨; ୧୮୧, ୫ ।  
 ଝକ୍ଷାଣକ ୧୦୫, ୧୧ ।  
 ଝକ୍ଷିଣିନୀ ୧୮୧, ୧୧; ୧୧୧,  
 ୧୧; ୧୧୫, ୫; ୧୧୫, ୧୫;  
 ୧୧୦, ୮, ୯; ୧୫୫, ୧୮;  
 ୧୫୫, ୧ ।  
 ଝକ୍ଷିଣୀ ୧୫୫, ୧୮ ।  
 ଝକ୍ଷୁମ ୧୯, ୯, ୧୫; ୧୧, ୧୦;  
 ୧୧୯, ୫ ।  
 ଝକ୍ଷୁନ୍ଦ ୧୦୮, ୮ ।  
 ଝକ୍ଷୁନ୍ଦକ ୧୯୮, ୧୦; ୧୧୧, ୧୫ ।  
 ଝକ୍ଷୁନ୍ଦୋଦକ ୧୦୦, ୧; ୧୫୧, ୧ ।  
 ଝକ୍ଷୁନ୍ଦକ ୧୯, ୫ ।  
 ଝକ୍ଷାଣକ ୧୧, ୮; ୧୧, ୧; ୧୧,  
 ୧୧; ୫୧, ୧୧; ୧୧, ୧୧;  
 ୧୫୫, ୧; ୧୫୦, ୧୨; ୧୫୮,  
 ୧୧; ୧୮୦, ୮; ୧୯୧, ୧୦;  
 ୧୦୫, ୫; ୧୧୧, ୧୦; ୧୧୧,

१४; २६९, १०; २८९, १६;  
४८८, १४।

उपाधिका ९९, ८; ९२, ६; २२,  
१९; ४६, १९; ६०, १६;  
१४४, ६; १४०, १९; १८०,  
८; १०४, ४; ११२, १०,  
१८; २१६, १८; २९९, १५;  
२६९, १०; २८९, १६;  
४८८, १४।

उपासक ४, १९; १५, १।

उपासिका ४, १२।

उपेक्षाबोधक ९९२, १८।

उपोष १९२, १९; १९४, ९;  
२०१, १९; २०९, १०; २००,  
१९; २०८, १; २११, १४।

उमादेवी २०५, १२।

उर्वशीपुरिज २८०, ०।

उष्णरक २८९, ६।

**कृ ।**

कृदि ११८, ५, ०; ११९, २;  
११६, १, १५, १८; १२१,  
२; १२४, १५; १२६, १५;  
२८९, ११; २८५, ६।

कृदिज्ञान २९६, ८।

कृदिपाद ११२, ५, ६, ८।

कृदिरामी १०१, १८।

कृदिलामी १०९, ४।

कृदीस १५६, १५।

कृषि १६, १४; ४०, १।

**ए ।**

एकार २४९, १९।

**ऐ ।**

ऐशान ५१, ९, १।

**औ ।**

औकसदेव ५९, ६।

औपद्रक ४९६, ८।

औपाधिक २६६, १२; ४४०, १९।

**क ।**

ककारबीजसंज्ञाता २०९, २।

कठपूतन ४४४, २।

कनक २६८, १९।

कनकमुनि २१८, ५, १९, १५;  
२२५, ०।

कनकवती २०९, १८।

कनिष्ठा ४८, १९।

कपिलाश्रक २१९, ०।

कवचापुष्परीकादि २८०, १५।

कर्तृशब्द ११६, ६; ११०, ८,  
१८; ११८, ६; ११८, ९,  
१०; ११०, ८, ८; १११,  
१८; ११४, १०।

कर्तृशब्द २२४, १०; २४०, १५,  
१०।

कर्कोटक १५८, १६; १६१, १९;  
४५०, ५, १५; ४५८, ८,

११; १०; ४५८, २; ४६१,  
 १०; ४६२, १५; ४६४, ६;  
 ४६८, २; ४६८, १०, १८;  
 ४७०, १, २; ४७२, २; ४७२,  
 ५; ४७४, २; ४७८, १ ।  
 कर्कोटकनाम ४६१, १२; ४६२,  
 १; ४६४, १; ४६६, १, ८;  
 १२; ४६८, ७; ४७१, ७;  
 ४७२, १ ।  
 कर्कोटकनामभग ४६०, २ ।  
 कर्कोटकनामराज ४६१, १२; ४६०,  
 १८ ।  
 कलि ८, ८; १०, २; ४१०, १४;  
 १०; ४१२, ७; १२; ४४५,  
 १० ।  
 कलियुग ४११, १, ४, १०; ४१२;  
 ५ ।  
 कलेश १२५, ८ ।  
 कल्याण २८२, १८; ४८०, १, ११;  
 कल्याणमित्र ४८०, ११ ।  
 काकेश्वर २८४, १४ ।  
 काधाराख्यश्रद्ध १६८, ८ ।  
 कान्धार ( बुध ) १८६, १ ।  
 कापीतल १६०, २; १८२, १६;  
 १८४, ८ ।  
 कामपूर्व १२५, ७ ।  
 कामाक्षर ६०, १५; ७२, ८ ।  
 कामाक्षल १४१, २ ।

कामाक्षर १६५, १; १८६, ४;  
 १८२, १०; १८६, १६; १०४,  
 १२; २०५, १ ।  
 कायानुत्पत्त्युपख्यान ११२, १२ ।  
 काविक १८६, १४ ।  
 कालखन ४८, १४; १२८, १०;  
 २८२, १ ।  
 कालीनाम ४२८, २ ।  
 कालीश्रद्ध ४१, १; ५२, २; १२२,  
 ६; १२२, ५; १२५, १५;  
 १२८, २; १४६, ४; १५०,  
 ७, ८; १२८, ८; १६६, १५;  
 १७०, १६; १८२, २ ।  
 कामि ४०२, ८ ।  
 कामिक १७, १०; २०, ८; १७२,  
 ११ ।  
 कामिकपावन १२, १; १५८, ६ ।  
 कामी २५८, १६; २६०, १२;  
 २७६, १; २७७, ५; २७८,  
 १; २७८, १, ४, ६, ८,  
 १०, १२, १३, १५, १७,  
 १८; २८०, २; २८१, १, ६;  
 २८२, १, १५; २८८, १;  
 ४०२, १२ ।  
 कामीक २०, ५ ।  
 कामीखेच २०८, १२ ।  
 काम्मिर २४८, १ ।  
 काम्मप २७४, ७; २७६, १०;

२००, १; २०८, १, ५, ६,  
 २८०, १, ७; २८१, १, १०,  
 १६; २८२, ७, ८; २८३, ८;  
 २८४, १, १४; २८७, १०;  
 २८८, १, ४, १६; २८९, २,  
 ५, ७, ८, १०; २९०, ४, ८,  
 १०, १२, १७; २९१, १२,  
 १३, १६, १७, १८; २९२,  
 ८, १२, १४, १६, १८, १०;  
 २९३, ४, ५, ८, १०; २९४,  
 २, ६, ११; २९५, १२ ।

काश्यपप्रसुख २२, ७ ।

काश्यपसुमि २८९, १५ ।

कीरिचर २४०, १४ ।

कीर्त्तिसर २४०, १० ।

कुकुडाराम १९, ८ ।

कुङ्कुम ४५७, १; ४७२, ४ ।

कुण्डिका २२९, ११ ।

कुम्हार १०१, १० ।

कुम्भतीर्थ २४०, १७, १८; २४१,  
 ११, १२ ।

कुम्भाष्ट १२, १५; १६, १२;  
 १६३, १८; १७०, १; १९७,  
 १६; २९८, ११; ३०९, ४,  
 ६; ४४४, ५; ४८४, ४ ।

कुम्भाष्टक २९६, १ ।

कुम्भाष्टपर्वट ५८, १ ।

कुम्भाष्टेश २९६, १ ।

कुम्भेश्वर २४१, ९, १२; २४५, ४ ।

कुसुपुत्र २०७, १५ ।

कुलिक २९, ५; १५९, १७; १६२,  
 १; ४५७, १; ४६२, ८;  
 ४६४, १५; ४७२, ६; ४७४,  
 २, १४; ४७८, १ ।

कुलेश ४२, १२ ।

कुमस ११९, ९; २२२, १ ।

कुम्भेश्वर १२७, २ ।

कुम्भेश्वर २०२, ७ ।

कुम्भेश्वरी २२२, १, ८; २४६, १४;  
 २५०, ४, १२, १५; २५२,  
 १, २, ५; २६२, ११, १२;  
 २६५, १७; २६६, १; २६८,  
 ७; २७०, १४; २७२, १८;  
 २९२, २, ४, ५, ६, ८;  
 २९३, १५; २९८, १२ ।

कुम्भेश्वरी १५५, १६; १८१, १२;  
 २२२, १२; २२४, ५; २२५,  
 १५; २२७, ८, ९; २४४,  
 १६; २४५, १ ।

कुम्भेश्वरी ४५९, १२ ।

कुम्भेश्वरी २०२, ४ ।

कुम्भेश्वरी २१२, १० ।

कुम्भेश्वरी २०७, ७; २९६, १७; १ ।

कुम्भेश्वरी १९४, १, १४; १९६,  
 १, ४, ६, १२; १९७, ९,  
 १४, १५, १६; १९८, ५,

१५; १८८, ९, ९, ११;  
 २००, २; २०९, १९, १४;  
 २०२, २, १६; २०४, २;  
 २०७, १२; २१५, ५, १८;  
 २२६, १०, १८।

मन्वेतन ८०, ६।

मन्वेतन २२०, १, ११, १५; २२९,  
 १०।

मन्वेतन २२४, ८; २२५, १८;  
 २२६, ६, १०; २२७, ४।

मन्वेतन १८५, १५।

मन्वेतन ४६, ५।

मन्वेतन १२०, १४, १७; १२१, २।

मन्वेतनी १८८, ५।

मन्वेतनी २०६, २।

मन्वेतनीपारमिता २०६, १४।

मन्वेतनी २२२, १९।

मन्वेतनी १८८, १८।

मन्वेतनी २१०, ७।

मन्वेतनी १८९, ५।

### ख ।

खगामना १०८, ५; १८०, ४;

१८१, १०; १८२, १२;

१८३, १८; २०८, ४; २२६,

१२; २२८, ५; २२९, १९,

१४; ४०८, १०, १४; ४४७,

६; ४४८, ९; ४८८, १२।

खपथ २४४, ४; २८५, २०।

खमेरव ४२०, १६।

खिमिखिका १०१, ८।

खिमिखीका २१८, ११।

खिमिखीका २१०, १।

### ग ।

गमेरव ४२८, ११।

गमतील २१२, १०।

गमथुवादिख २५७, ५।

गमावनी २४२, १८; २४४, ७;

४५८, ५; ४६२, ८; ४८६,

१६।

गमावनीतीर ४८८, १२।

गमेरव २४४, ५, ८; २४५, ६;

४८६, १०; १।

गयाशीर्ष ४८६, १७।

गर्भेश्वर २४५, ५।

गीतादेवी २०७, ९।

गुप्तकाम ४२६, ८, १७; ४२७,

१; ४२८, १२; ४५०, ६,

१६; ४५२, १२, १५; ४५२,

५, १२, १८, २०; ४५४,

१०, १२, १६; ४५५, १८;

४५६, १२; ४६१, १८;

४८२, १;

गुप्तकामदद ४२५, १४।

गुप्तकामदेवमिथु ४८२, ८, १२।

गुप्तकामदेवराजा ४७६, ६।

गुणध्वजप्रसुख ११४, ७; ११५, ६;  
११८, १; ११४, ३।

गुणध्वजसुख ११६, ०; ११८, १,  
१८।

गुणेश्वरी १५८, ५।

गोकर्ष १४९, १२; १४५, ३।

गोकर्षतीर्थ १९७, १६।

गोकर्षास्त्रवाग्मती १५३, १५।

गोकर्षेश्वर १४९, ११, १५।

गोकर्षेश्वरी १०९, ६।

गोदावली १८३, ५।

गोपुच्छ १०, १८।

गोपुच्छपर्वत ८, १६, १९; ११७,  
१६; १८८, १२, १७; १८९,  
११; ४६९, १०, ११, १८;  
४७०, ३।

गोपुच्छाक्ष ४११, १७।

गोरलिपाचका १०५, १।

गोश्टक ८, १६; ९, ७।

गोश्टकवामपर्वत ८, १३।

गोश्टकपर्वत ३१, १४; ३१, १;  
११९, ८; १४९, १६; ३६९,  
१८; ४१४, ११; ४३१, ८;  
४३६, ११; ४५४, ९; ४६१,  
३।

गोड ३९८, ४, १०, ११, १८;  
३९९, १, १०, ११; ४००,  
१, ३; ४०४, १, ४।

गोडक ४००, ४, ६; ४०१, ५।

गोडराजन् ४६७, ५।

गोडराज्य ४०४, १।

गोडराष्ट्र ३९८, ५।

गोतम १५, १; १८, १४; ३१, ६,  
१२; ३२, १।

घ।

घटक ४५४, १४।

च।

चकारवीजसञ्ज्ञात १०३, ७; १०८,  
३।

चक्रावलि ४१०, ४।

चण्डेश्वरीवन ३११, ७।

चण्डोम १०१, ३।

चतुराजन् ३७१, १।

चतुर्धान ३६, ३।

चतुर्दशविहारस्थन् ६, ६।

चतुर्द्वाराज १९६, १४; ११७, १८।

चतुर्द्वाराजिक ४९, ६।

चतुर्विंशतिपीठ १७८, १८; ३११, १।

चन्द्रभागा ३०७, ५।

चरित्र ३०९, ८।

चाप १८५, १।

चासुष्ठा ३०८, १, ११; ३९६, १८।

चावगिरि १४०, ५।

चिचकूप ६१, १४।

चिचकूटि ११३, ५।

चित्तवदाङ्ग २०५, १८ ।  
 चिन्तानुसृत्युपख्यान २२२, १४ ।  
 चिन्तामणि २०२, १२, १०;  
 २८८, २ ।  
 चिन्तामणिकल्पदण्ड ४८६, १ ।  
 चिन्तामणिघट ४८६, १ ।  
 चिन्तामणिमणि ४८६, १ ।  
 चिन्तामणिरत्न ४८६, २, १२ ।  
 चिह्नचिह्निका २००, ४ ।  
 चीन १०, १०; २०, ५, ८; २२,  
 ४, ५; १५८, ६; १४८, १२;  
 २२२, ११; २८५, ११;  
 ४२२, १८ ।  
 चीनदेश २४०, १६; २४८, १४;  
 २२४, १२; २२०, १८; २२२,  
 ०; २२४, ०; २४१, २ ।  
 चीनदेशक २२०, १६; २२८, ४ ।  
 चीनप्रदेश १४८, १६; १५०, ८ ।  
 चीवञ्च ०८, १२ ।  
 चूषा ४८०, ८ ।  
 चून्दा २५, १; ४८१, १४; ४८२,  
 ०; ४८२, १, ५ ।  
 चैत्य १८, ०, ८; २८, १४; २०,  
 १२, १४; ६२, १४; ८२,  
 १६; १००, १; २२५, १२;  
 २०२, ११; २०४, १५;  
 २०५, १८; २००, १; २०८,  
 ०; २०८, ११; २८०, १;

४१२, १६; ४२१, १४;  
 ४२२, ५, १० ।  
 चैत्यराज २११, ४ ।  
 चैत्यपुञ्ज ६८, ८; ६२, ११, १० ।  
 चैत्यरूप १५१, २ ।  
 चैत्यविम्ब १२०, १ ।  
 चैव १०, ६ ।  
 चैरक ८८, १०; १४५, ० ।

छ ।

छन्दोपाद १८०, १० ।

ज ।

जगदीश २८४, १ ।  
 जगदीश्वर ४८, २; ५२, ६; ०५,  
 १०; ०६, २; ११४, ६;  
 ११८, २; १६४, १२; २१८,  
 ८; २२०, १६; २२५, ६;  
 २६०, ४ ।  
 जगद्गुह २, १, १५; २०, १२;  
 २२, १४; २५, ८; ५०, १,  
 ८; ५४, ४; ००, १८; १२८,  
 १; १२२, १८; १४१, १०;  
 १५४, ८; १६४, ०; १८२,  
 १०; १८४, १५; १८५, १;  
 १८०, १४; २०२, २; २२०,  
 १; २२४, १०; २२०, १,  
 १५; २२२, १५; २२२, २;  
 २२०, ४; २५१, १२, १०;



१८०, १०; ११२, १०;  
 ११५, २; ११८, १०, १५;  
 ११८, १, ११; ११५, १८;  
 ११६, ४; ११०, ०; १४१,  
 १; १४०, २, ४, १५; १४८,  
 ६; १५०, ४; १५१, १६;  
 १५०, १६; १६०, २; १६१,  
 १२; १६०, ११; १०१, १४;  
 १०६, १०; १८१, १६; १८१,  
 १४; १८५, २; १८८, १४;  
 ४०६, ११; ४११, १; ४१२,  
 १; ४१०, ४, ८, १२, १५;  
 ४६०, १४; ४६५, १०; ४०१,  
 १५; ४८८, १५।

जगन्नाथ १, १; २, १२; २६, ६;  
 २८, १८; ५२, १; १२२, १८;  
 १२८, ८; १४२, ४; १४५,  
 १२; १५१, १; १६१, १८;  
 १६२, १२; १८२, ६; १२०,  
 १६; १२१, ०; १८८, १५;  
 ११६, १; २११, ०; २१४,  
 ६; २२१, १०, १२; २२२,  
 १८; २२५, ८; २२०, ११;  
 २२८, १०; २४६, १०;  
 २४०, १६; २४८, ६; २५५,  
 ११; २६०, १०; २६१, ५,  
 ८, ८; २६२, १४; ४००,  
 १; ४२०, ११; ४४६, १६।

जम्बू २८२, ४।  
 जम्बूद्वीप ३२, १; ३०८, १६, १०;  
 ४०२, १, २।

जम्बर ४१५, १८।  
 जयतीर्थक १५१, ११; १८८, ४।  
 जयन्निनामज्ञेय ३०४, ११।  
 जयन्त्री ४, ४; ५, १; ०, १; ८,  
 २, ४, १०; १८, १८।

जिन ११, १; १५, १६, १०; १५,  
 ११; ०१, १०; ०८, २; ८२,  
 ५; ८८, १८; ११८, १४;  
 ११०, १२; २११, ८; २५६,  
 ८।

जिनपुत्रव ८४, ८।  
 जिनपुत्र ०४, ०; १०८, १८;  
 ११०, १२।

जिनपुत्रक ११०, ११।  
 जिनभास्कर १०, १०।  
 जिनसक्ती १८, ११।

जिनशिष्य १५, १; १२, ६; २२,  
 १८; १४५, ८; १५८, ११;  
 १०१, ५; ११०, ५।

जिनशेवक १५, १५; १२ ११;  
 २२, १८; १११, १; १४५,  
 ८; १४० १४।

जिनसम्बुध १२, ४, १४; १४, १;  
 १०, १८; १८, ८।  
 जिनसेवक ८२, ४; १८४, ६।

जिनात्मज ४५, १; ११६, ७;  
१००, ११ ।

जिनाख्य ४२, ११; ७१, ६; ७५,  
४, १५; ७६, १०; ७७, ६,  
१४, १६; ७८, १०; ८०, ११;  
८२, १, १४, १६; ८४, १०;  
८८, ८, ११; ८९, ४; ८९,  
८; ८२, १, ७, ८, १८; ८५,  
६; ८७, १८; १०१, १०;  
११८, १०; ४४६, १६ ।

जिनेश्वरी ४, ६; ५, ४; ६, १८;  
७, २; १८, १८ ।

जीतवन १४, ११ ।

जीतवनविहार ११, ७ ।

ज्ञानतीर्थ १७०, ८; १०४, ८ ।

ज्ञानतीर्थक १८८, १ ।

ज्ञानरूपसकपिम् १, ६ ।

ज्ञानवल् ११२, ११ ।

ज्ञानत्री १६७, १५ ।

ज्योतिपाल १८५, १२ ।

ज्योतिरूप १२५, १२; १२६, १;  
४१२, १२ ।

ज्योतिरूपसकपक १५१, १ ।

ज्योतिस्त्रि १४१, ११ ।

ज्योतीरूप १, १ ।

त ।

तकारबीजसञ्जात १०५, १४ ।

तच्छक १५८, १५; १६१, २; ११६;  
४५७, ८; ४६४, १४; ४७२,  
४; ४७४, १२; ४७७, १० ।

तथागत १५; १६; १७, १६; ११,  
१७; १५, १०; १६, ६; १८,  
६; ११, ११; १२, २; १६,  
१७; १८, ११, १४, १५;  
१०६, १६; ११८, ८; १२०,  
१०; १०१, १०; १८०, ११;  
१८४, ७, १४; १८८, ६,  
१८; ११८, ७; ११२, ७, १०,  
१०; ११४, ८, ११; ११५,  
१६; ११७, १; ११६, १, ६;  
११८, १५; १४०, १४; १६६,  
१८; १७१, १, १०; ४१४,  
१०; ४५०, ११; ४८१, १०;  
४८२, ६; ५०१, १५; ५०१,  
८ ।

तथागतगुच्छाकादि १६८, ४ ।

तथागतपद १८०, ११ ।

तथागतसकपिम् ११६, १ ।

तपन ४८, १५; १२८, ११;  
१८१, १ ।

तपा ४८, ११ ।

ताथागत ११६, १६; ११०, १५ ।

ताथागतपद १०८, ४ ।

ताथागताख्य ८८, १० ।

ताथी ११८, ३ ।

तारा १७, १४; २० २; २७१, ५।  
 तारास्तोत्र १८०, १०।  
 तारास्तद १८८, १६।  
 तीर्थिक ४७, १।  
 तुषित ४८, ७; ५४, ५; १८६,  
 २; १८६, १५।  
 तुषितेश ५४, ५; १८६, १६;  
 १८२, १४; १८५, ६; २०४,  
 २०; ४१५, १२; ४८२, १०।  
 ऋषकुण्डल ४५१, १४।  
 त्रयत्रिंश १०८, १; १८६, १५;  
 ४०२, ७।  
 त्रयत्रिंशच्चर ७९, ८; ८८, १;  
 १२६, १४; १८५, ५।  
 त्रयत्रिंशच्चर १८७, १; १४७, ८;  
 २८८, १८, २०; २८१, ५;  
 २८४, ८; २८८, ८; ४१५, ७;  
 ४१८, १७; ५०१, १२।  
 त्रयत्रिंशच्चक २२०, १०।  
 त्रयसंयोग २६८, १।  
 त्रयत्रिंशच्चर ८४, ६; ८५, ७; १८६,  
 २; १८२, १२।  
 त्रिंशच्चरराजा २८०, ८।  
 त्रिकायपरिशुद्धि २५, १०।  
 त्रिगुणात्मस्वयम्भू ५७, ७।  
 त्रिजगन्नाथ १७, १।  
 त्रिमण्डल ४४६, १४।  
 त्रिरत्न ४२, १८; १२६, १७;

४८२, १८।  
 त्रिरत्नभजन ४४६, १५; ४८२, १७,  
 १८।  
 त्रिरत्नसूक्ति ११६, ५; ११८, १८।  
 त्रिरत्नशरत्त ५, १८; ६, १७; ८,  
 २; १८८, ११; ४४८, ५, १२।  
 त्रिरत्नसेवक १८, ७।  
 त्रिशरत्त २२०, १५।  
 त्रिसाहस्र ५८, ७; ६०, ७; १४४,  
 ७; १७७, १७; २१८, ११;  
 २२२, २; २७६, १२; २७८,  
 १५; २८७, १८; ४०२, ८,  
 १५; ४१४, १४; ४२०, १८;  
 ४८१, १६।  
 त्रिसाहस्रमहालोक २०८, ६; २२१,  
 १६; २४५, २; २७८, १७।  
 त्रिसाहस्रमहासाहस्र ४८, ७; ४०४,  
 २।

## द।

दक्षिणावर्तक १५८, ११।  
 दक्षिणावर्तशतक ८७, ७।  
 दशकुशलक ४८१, २।  
 दशकुशलज २७, ८; १४४, १४;  
 २२५, २।  
 दशवल्लभतमेष्ट २१४, १२।  
 दशकुशल २६७, १०।  
 दशकुशलक ४०५, १; ४८१, २।

दशाङ्गस्यचारिन् ४१०, १८; ४४९,  
१३।

दशाङ्गस्यलज ३०, ०; १४४, १३;  
२२५, ९, १०; २९०, ५।

दानपारमिता ९०६, १०।

दिव्यप्राब ४००, १०; ४८९, १८।

दिव्यचक्र २२२, २; २२५, १५;  
४८९, १८।

दिव्यदेह १०८, ४; १११, ०;  
१२५, १६; २०८, १०;  
४८३, ६।

दिव्यश्रोत १२२, ८, १३।

दिव्यश्रीव २२२, २; ४००, १०;  
४८९, १८।

देवीकीटाक्ष ३०८, ४।

दैत्यादीन ११, ०।

द्वानिंशकस्य ११२, १०; १४०,  
१०।

द्वानिंशकस्यधर २२, १; १८२,  
२; २१८, ८; २२५, १२;  
३०६, ८।

द्वानिंशकस्यधरी १५५, १०।

### ध ।

धर्म १, २; २, १८; २०, ४;  
६१, १२; ७१, १०; ११८,  
१०; १२८, १६; १८५, ९;  
१८८, १२; २१५, १; २८२,

१०; ४२४, १३; ४४६, १,  
२, ४; ४८०, ६; ५०९, ८।

धर्मचक्र ३०८, १८; ३८०, १।

धर्मधातु १, १२; २, १; ८, ११;

१०, ४; २०, २०; २०, ११;

४८, १५; ७२, १, ८; १०८,

१४; १४३, ५; २००, ८;

२२१, १५; २२५, १४;

२२६, ८, १०; २६८, ०;

२८४, १४; ४२२, १६; ४३०,

१०; ४४६, १६; ४४८, १४;

४८४, २।

धर्मधातुक १०, १।

धर्मधातुवागीश्वर २६, १८; २५४,

४; २६८, ८; २६८, १२;

३००, १२; ४२२, १५; ४८०,

१०।

धर्मधातुवागीश्वरमुक्त ४२१, ८।

धर्मधातुवागीश्वरप्रवर्तन २६८, १८।

धर्मधातुवागीश्वरमण्डल २५५, ४।

धर्मधातुसमुद्र २, २; १६।

धर्मप्रविचय २२२, १५।

धर्ममण्डल २२०, १२।

धर्मसूक्ति ११६, १।

धर्मराज २१, १८; २५, २; ७१,

०; १५०, ६।

धर्मरूप ६१, १२।

धर्मश्री २२४, १५; २२५, १०;

२२६, १६; २२७, १२; २२८,  
 १२, १५, १७; २२९, ८;  
 २३०, १०, ११; २३१, १७;  
 २३४, १५; २३५, १७;  
 २३६, १७; २३७, १४, १७;  
 २३८, ४; २३९, १७; २४०,  
 १४; २४०, २०; २४१, १४,  
 १५; २४४, २; २४५, १५।  
 धर्मश्रीनाम २२८, १०; २५०,  
 ५, ६।  
 धर्मश्रीनामकभिद्यु २५८, ८; २६५,  
 ८।  
 धर्मश्रीनामभिद्यु ४२२, ७।  
 धर्मश्रीभिद्यु २४७, ७।  
 धर्मश्रीमिच २२१, १; २२८, ८;  
 २२२, २, ४; २२४, १२;  
 २४०, ८; २४६, १५, १६,  
 १८; २४७, ५; २४८, १८;  
 २५२, ७; २५४, २; २५६,  
 १०, ११; २५८, ८; २५८,  
 १; २६०, ५, १२; २६२,  
 २, १६; २६२, २, ७, १२।  
 धर्मश्रीमिचक २५६, २; २६२, १८;  
 २६२, १६।  
 धर्मश्रीमिचपण्डित २६१, १८।  
 धर्मश्रीमिचभिद्यु २२१, १५, १८;  
 २२४, १०; २५४, ६; २६०,  
 ४; २६२, ६; २६५, १८।

धर्मश्रीमिचभिद्युक २२५, ८; २४८,  
 ५; २६१, ७।  
 धर्मश्रीसंज्ञक २२८, ४।  
 धर्माकर २४७, २, ८, १५, १६;  
 २४८, ४, ८; २४८, २, ५;  
 ४२५, १०।  
 धातुसूय १००, १; १२६, १०।  
 धारणी १०५, ४; १२२, ५, १४;  
 ११२, ५; १४६, १४; २२५,  
 १६; २५४, ८; २६२, २;  
 २६४, २; २७१, १०; २७२,  
 ८; २७८, ८; २८८, १८;  
 २८८, १०; ४०६, ११;  
 ४२४, ५, ७, ८।

धारिणी ४२४, ६।

धूपद्व १०२, १।

धृतराष्ट्र १२, १२; ५४, १५;  
 १२६, ६; २२७, १६।

धृतराष्ट्रादि ५७, १७।

ध्यावना ११२, ५, १२।

## न।

नदीकाठ २८२, ८।

नन्दोपनन्दक २८, ५; १७४, १४।

नरेन्द्र ४८०, ४; ४८१, १२;

४८७, ११, १६, १८; ४८८,  
 १, ५, ६।

नरेन्द्रदेव ४८१, १४; ४८७, १।

नरेन्द्रनामभूभुज ४८१, ६ ।  
 नरेन्द्रभूपात्र ४८९, १९ ।  
 नवनामलेखपत्र ४७८, १४ ।  
 नागकुम्भ ४५१, १३ ।  
 नागकोष्ठ ४७९, १९ ।  
 नागद्वय ४५१, १३ ।  
 नागत ३९, ४; ४८५, ८ ।  
 नागपुर ४९६, १९; ४७८, १९;  
 ४७९, ५, ६, ११ ।  
 नागपुरी ४९४, १८ ।  
 नागराज ४५८, १९, १३; ४७९, ९ ।  
 नागवास ३९, ३ ।  
 नागवेषु ४५१, १३ ।  
 नागसाधन ४५५, १६ ।  
 नागसाधनविधि ४५०, १९ ।  
 नागार्जुन ४९९, ४ ।  
 नागार्जुनवंश ४९८, १६ ।  
 नाथ ३, ४; ३४, ६; ३९१, १६ ।  
 नाथनाथ ४३४, १०; ४८९, १९ ।  
 नाथनाथक ३५०, ८ ।  
 नाथनाथक ३९३, १० ।  
 नानारूप १, ७ ।  
 नानाहृदयमन्त्र ३४३, ५ ।  
 नामसङ्गीति ३९१, ९; ३४३, १५ ।  
 नामसङ्गीतिक ३४८, १०; ३६९,  
 १९ ।  
 नामसङ्गीतियाख्यानम् ३३४, १;  
 ३५९, १०; ३६९, १९; ३६९,

७, १७; ३६३, ४; ३६७,  
 १८ ।  
 नारायण ४९५, १० ।  
 निकायलक्ष ११९, १० ।  
 निधान ३०६, १४ ।  
 निधानक २५१, १ ।  
 निधानतीर्थ २६८, १, ६, ८;  
 २९८, ९ ।  
 निधानेश्वरी ३०६, १५ ।  
 निर्मल २६५ १९ ।  
 निर्मलतीर्थ २५०, १६; ३०८, १ ।  
 निर्मलाष्टक २६६, ९ ।  
 निर्मलेश्वरी ३०८, ९ ।  
 निर्मापतरति १८६, ३; ३०४, २९;  
 ४१९, ५ ।  
 निर्मापतरतीश ५४, ६; १९५, ६;  
 ३०४, २९; ४१५, १४ ।  
 निर्मितवशवर्ति १८६, ४; १९५, ७ ।  
 निर्वाणालकवक्रधक ३९८, १३ ।  
 निर्वाणिक २१४, ५ ।  
 नृत्यादेवी ३०८, ७ ।  
 नेपार ४३९, ४ ।  
 नेपाल २९, १९; २६, ३; ५३, ३,  
 ९; १६९, ३; १७७, १५;  
 २०८, ९, ७; २३०, ५, ६,  
 ७; २८५, १६; २९३, १;  
 ३१३, ५; ३१५, ६; ३२४,  
 १८; ४०९, १८, १९; ४०९,

५, ६, १०; ४०४, ४, ६, ८;  
 ४००, १०; ४०८, ४; ४०९,  
 १; ४१०, ९; ४१४, १६;  
 ४१९, ५; ४२१, १; ४२५,  
 ६; ४२९, १०; ४३५, १२;  
 ४०१, ११; ४०४, ११, १९;  
 ४०५, १०; ४०६, १४; ४८२,  
 ११, १४; ४८९, ११, १०;  
 ४९०, ११; ४९९, ९; ५००,  
 ४।

नेपालदेश ४२१, ११।

नेपालप्रज्ञात ८, १२।

नेपालमण्डल ९९, ११; १०६, १०;  
 १२५, ९; १४२, १०; १४५,  
 १६; १५६, ११; १६१, ९;  
 १९८, १८; १४८, ८, १२,  
 १८; १४९, ८; २२२, ०;  
 २२४, १६; २२२, १०;  
 २४८, ६; २८८, १; ४०२,  
 १२; ४००, १, ४; ४०८,  
 १४; ४२२, ११; ४२९, ११;  
 ४४०, ९; ४४२, ९; ४४४,  
 १५; ४००, ६; ४०१, ५;  
 ४९०, ४; ४९५, १, ९;  
 ४९९, ६; ५००, ५; ५०१,  
 ११।

नेपालविषय ४४०, १।

नेपालीय ४२५, १०।

नेम ४९१, १४; ४९२, ४, ५।

नेत्रन्य २५, ५।

नेपारप्रज्ञात ८, ११।

नेरयिक ०१, १५।

न्यासमन्त्र २४२, ६।

## प।

पकारबीजसंज्ञात २०६, १६।

पञ्जकुल २८५, १।

पञ्जगति ९४, १८; १२४, २;

४२८, १।

पञ्जपुर ४२६, १४।

पञ्जपुरी ४२४, १४; ४२०, २।

पञ्चबुधमुकुटिनी १०९, १०।

पञ्चसुप्रविभूषाङ्गी १०९, १०।

पञ्चवर्ति १२६, १४।

पञ्चलशादिपाठ २०६, १।

पञ्चमिष १४८, १।

पञ्चशीर्ष २२१, ११; २२४, १२।

पञ्चशीर्षनामगिरि २२२, ५।

पञ्चामित्र २२१, १०; २२२, २;

२२६, ०; ४००, १४।

पञ्चामित्रक २२५, १६।

पञ्चामित्रपद ०६, ०; १२४, १;

२२२, ४; २२८, ६; ४००,

८, ११; ४९२, १०।

पञ्चामित्रफल ४९२, २, ४।

पञ्चामित्रेकप्राप्त २५०, १०।

वनातिवञ्ज २१९, ८ ।  
 वस्य २८, ६ ; ४८, १० ; १२८,  
 १२ ; १५८, १६ ; १०४, १५ ;  
 २८९, ५ ।  
 वस्यक ४५०, ० ; ४६९, ० ।  
 वस्यनिरि १०४, ८ ; २८८, १ ।  
 वरचिन्तक ३२५, १५ ।  
 वरचिन्तज्ञान ४००, ११ ; ४८९, १८ ।  
 वरिन्नाभ ५१८, १६ ।  
 वरनिर्मितवस्यवर्ति ४१८, ६ ।  
 वरनिर्मितवस्यवर्ति १६४, ९ ।  
 वरनिर्मितेश ३०५, १ ।  
 वरिगुहकिकाय ४, ६ ; ६, ६ ।  
 वरिगुहविमण्डल ६, १४ ।  
 वरीनगुह १३० २ ।  
 वरीन्नाभ ४१५, १०, १ ।  
 वरीन्नाभा ४८, ८ ।  
 वर्षद २४, ४ ; २५, १० ; ९००,  
 १२ ; २१९, १६ ; २१२, ४ ;  
 २२१, १० ; ४२४, १ ; २६९,  
 ८ ; २८२, १०, १९, १६ ।  
 वस्यपति ४८६, ० ।  
 पाटलाष्टक २८, ८ ।  
 काण्डरा १०, १४ ।  
 काण्डला ६०१, ५ ।  
 पाय २८८, १० ; ४०६, ११ ।  
 पार्वती १२, १० ।  
 पाशक ६१, १८ ।

पाशिका ६१, १८ ।  
 पीठ २१२, ६ ।  
 पीथ २१४, १६ ।  
 पीथेश्वरी २८०, ६ ।  
 पुष्पाप ४६९, ११ ।  
 पुष्पापपर्वत ४२१, १४ ।  
 पुष्पप्रभव १२०, ४ ।  
 पुष्पानुभोदना ११८, ८, १० ।  
 पुरोहित ४८, ८ ।  
 पूर्वनिवास ४००, ११ ; ४८२, १८ ।  
 पूर्वनिवासाश्रमं ३२५, १६ ।  
 पूर्वविदेह १२०, ११ ; २८६, ४ ।  
 पृथ्वीमैरव ४२०, ८ ।  
 कोषव २०६, १० ; २१०, ० ;  
 ४४६, १५ ; ४८२, १८ ।  
 कोषधनियम २१८, १८ ।  
 कोषधनत ६, १ ।  
 प्रचक्ष २८८, १२ ; ४००, ४ ।  
 प्रचक्षमीकराजा ४६६, १४ ।  
 प्रचक्षदेव २८८, १८ ; ४००, ६,  
 १२ ; ४०४, १६, १० ; ४६०,  
 १० ।  
 प्रचक्षदेवनाथक २८८, १० ।  
 प्रचक्षदेवभूपाल २८८, १२ ; २८८,  
 १६ ; ४०४, ५ ।  
 प्रचक्षदेवभूसुख ४०१, ८ ; ४०९,  
 ११ ; ४०४, ० ।  
 प्रचक्षदेवराज ४०१, ०, १८ ।



प्रचण्डनाथ ४०५, १६ ।  
 प्रज्ञाप्रारभिता ४, १; १५५, ६;  
 १६६, ६; २०६, १८; २८१,  
 ६ ।  
 प्रज्ञाप्रारभितादि ६२८, १८ ।  
 प्रज्ञाप्रारभितादिनवषट्प्रानखनक ६५०,  
 १२ ।  
 प्रज्ञाप्रारभितारूपिन् १८०, ८ ।  
 प्रज्ञाप्रारभितार्थक ६२२, १८ ।  
 प्रज्ञापास्तमितादि २५४, १५ ।  
 प्रज्ञोपाय २२६, १२; २०५, ४;  
 ४२५, १२ ।  
 प्रज्ञोपायस्वरूप ५०, ५; १०८, १६ ।  
 प्रज्ञोपायस्वरूपलं ६४२, १५ ।  
 प्रज्ञोपायस्वरूपिन् २६१; २ ।  
 प्रज्ञोपायस्वरूपिनी ४०६, १८ ।  
 प्रतापन ४८, १५; १२८, ११ ।  
 प्रतिसञ्ज्ञावस्त २२२, ११ ।  
 प्रत्युत्पन्न २२, ४; १०६, १५;  
 ११५, १२; १०२, ८, १०;  
 १८०, १२; २२२, १४; २२४,  
 ८; २२०, २; ३२२, ८;  
 ३०८, १८; ४२४, १०; ४३४,  
 १८; ४५०, ०, ११; ४८६,  
 ५ ।  
 प्रत्युत्पन्नक ६४०, ४; ४०२, १;  
 ४८२, १ ।  
 प्रत्येकमुद्रक १५८, १० ।

प्रत्येकबोधि २२४, १ ।  
 प्रवक्षा २०६, ६; ४०५, १२,  
 १२ ।  
 प्रवक्षा २०८, २०; २१२, ६ ।  
 प्रवक्षाचर्य्यक ४०५, २, ८ ।  
 प्रवक्षाचर्य्यक ४०५, १०, ११ ।  
 प्रवक्षानियम २२५, १४ ।  
 प्रमाणाभ ४१५, १० ।  
 प्रमाणाभा ४८, ८ ।  
 प्रमोदक २५१, ०; २८८, ६ ।  
 प्रमोदतीर्थ २०४, १६ २०४, २ ।  
 प्राज्ञानक ६४०, १८ ।  
 प्राज्ञानिपात २२०, १८; २२५, ६,  
 २५५, १० ।  
 प्रातिहार्य्यसा २२, २ ।  
 प्राऊष २२१, २; २२२, ८ ।  
 प्राऊषक २२२; १६ ।  
 प्राऊन २४६, १० ।  
 प्राऊनक २२८, ६;  
 प्राऊषकभिक्तु २२०, १८ ।

## फ ।

फविक २४१, १४; २४२, ८ ।  
 फविगन्धेश्वर २४२, ४ ।  
 फविग्रह २४२, १५ ।  
 फविग्रहेश्वर २४२, १२ ।  
 फसिंचेन २१२, ६ ।

ब ।

बन्धुहन्त ४८८, १, १, २, १८ ।  
 बन्धुमान् ३८, १ ।  
 बन्धुमती ३८, १ ।  
 बीजमन्त्रक ३४३, १ ।  
 बीजादेवी ३०१, १ ।  
 बुद्धे १, १; ३, ११; १०, १८;  
 १०, १०; १८, १; ५०, १;  
 ०१, १०; ८८, १०; ११५,  
 ११; ११८, ११, १०; १२८,  
 ११; १४०, १; १४०, १०,  
 १३; १८५, १; १८८, १३;  
 ११०, ११; ११३, १८;  
 ११४, ८; ११७, १; १८१,  
 ४; १८४, ११; २१५, १;  
 २५०, ८; २५५, १८; २६०,  
 १; ३८०, १३; ३८१, १०;  
 ३८८, ८; ३८४, १०; ४०३,  
 १; ४१४, १०; ४२४, १२ ।  
 बुद्धकालार १११, १० ।  
 बुद्धचेत ०, ८; १८, १ ।  
 बुद्धज्ञान ११८, ८ ।  
 बुद्धपद ११८, १४ ।  
 बुद्धपुत्र ००, १५ ।  
 बुद्धपूजा १८, १० ।  
 बुद्धमण्डल ११०, १२ ।  
 बुद्धबोधि ११८, १ ।

बुद्धाक्षय ११, ११ ।  
 बोधि १, ११; ०, १०; १८, १०;  
 ११, ८; ४३, ५; ६१, ११;  
 १२४, १२; ११३, ०; १४०,  
 ८ ।  
 बोधिसत्त्वाप्रसारक १८३, ११ ।  
 बोधिसत्त्वागत ०, १०; ४१, १० ।  
 बोधिपिता ११८, ४; १८; ११८,  
 १२; १०८, १०; १११, ८;  
 १०३, ४ ।  
 बोधिज्ञान १८५, ११; १८४, १ ।  
 बोधिज्ञानप्रचारिण् ५०, १ ।  
 बोधिज्ञानविद् १५४, ११ ।  
 बोधिज्ञानसंस्कृत ५०, ५ ।  
 बोधिनाथ ३, १; ११, ४ ।  
 बोधिबीज १२४, ११ ।  
 बोधिभाक् ११०, १ ।  
 बोधिभागिन् १८०, ८ ।  
 बोधिसत्त्व ४८५, ८ ।  
 बोधिसत्त्वप ४८५, ८ ।  
 बोधिसत्त्वसुविचार ४, ५ ।  
 बोधिमार्ग ५, १०; १०, ११;  
 ११३, ४ ।  
 बोधिसूत्र ५०१, ४ ।  
 बोधिराज १००, ४ ।  
 बोधिसत्त्वभिन् ११३, ४; ११०, ०, ८ ।  
 बोधिसत्त्व १००, ८ ।  
 बोधिसत्त्व ३, ३; ४, १, २, ५, ४;

६, २, ४, १२; ०, १५; १५,  
 २; २१, ६; २२, ५; २२,  
 ८; ४२, १५; ४२, १; ४६,  
 ६; ८८, १५, १६; १२८,  
 १२; १४२, ८, १२; १४२,  
 १६; १०८, ८; १८०, ०;  
 १८४, ०; १८५, १४; १८६,  
 ८; १८८, ४; २०२, ४; २००,  
 १४; २१२, ८; २१४, ५;  
 २२०, ६; २२२, २; २२४,  
 १०; २२६, २; २२०, १२;  
 २२८, १६; २२८, १०; २२५,  
 २; २२९, ११; २४०, १६;  
 २५०, १२; २५१, २; २०२,  
 १०; २८२, १८; २८८, ८;  
 २८०, १८; ४८२, १८; ४८४,  
 ०; ४८८, १८ ।

बोधिसत्त्वपद १२४, ५ ।

बोधिसत्त्वसूक्त ११६, २ ।

बोधिसत्त्व ५, ०, १२, १५; २८,  
 १८ ।

बोधिसाधन ०, १२ ।

बोधिसूक्त २२२, १० ।

बोध २, २ ।

बोध ६१, १२; १०८, १२; १८०,  
 ८, १०, १२; २५०, १२;  
 २५१, १; २५०, ५; २८८,  
 १६; ४२८, १६; ४८०, ६ ।

बोधकर्मलान् ४८०, ० ।

बोधचोच ४८, ६; १५४, २ ।

बोधधर्म ४८८, १० ।

बोधपद १०२, ६; १०५, १२;  
 १२०, ० ।

बोधपुत्र ०८, ५, १०; ८५, ५;  
 १२०, ५; १२५, १४ ।

बोधमाता १८०, १२ ।

बोधसूक्ति ११६, २ ।

बोधकपिन् ६१, १२, १८ ।

बोधलोक ५००, ८ ।

बोधशास्त्रक २२६, १८ ।

बोधधेनक ४२८, १४ ।

ब्रह्मकायिक १२, ६; १२६, १८;  
 १६४, ४; २०१, १६; ४१५,  
 १५; ४१८, १० ।

ब्रह्मचारिन् ४, १२; ४२, १२;  
 ४२, २; ४६, १२; ६०, १८ ।

ब्रह्मचारिणी ४, १२ ।

ब्रह्मज्ञान २१२, ५ ।

ब्रह्मन् १४, १०; ५४, ०; २०५,  
 ८; २००, १२; २८५, ८ ।

ब्रह्मनेमास्तन २५०, १८ ।

ब्रह्मपद ०८, २ ।

ब्रह्मपार्षथ ४१८, ८ ।

ब्रह्मायची २००, १५; २०१, ०;  
 २८६, १० ।

ब्रह्म २८०, २ ।

## भ ।

भजवान् १६, ४; २१, १०; २२,  
 १५; ४८, १४; १२२, १०;  
 २००, १२; २१५, १, २;  
 २१०, ४; २०४, १६; ४८२,  
 १२ ।  
 भद्रका ५, ०; ६, २०; ८, ५;  
 २१, ११; १२६, २ ।  
 भद्रवराधनेगता १८६, १८ ।  
 भद्रकवच २०, १६ ।  
 भद्रनदी २६६, १ ।  
 भद्रनदीतीर ४८८, ८ ।  
 भद्रपीठक १६६, ५ ।  
 भद्रपीसा २५१, १५ ।  
 भद्रनी ०, १४; ४८४, ८ ।  
 भद्रसंज्ञक १२८, १८; २०४, ४ ।  
 भद्रलुनि २१८, १६ ।  
 भाववत् २२२, १२ ।  
 भिक्षु ४, ११; २२, ८; २१, ४;  
 २२, ०; २२, १२; ४६,  
 ११; ६१, १०; ६०, १५;  
 ०४, ८; ८८, १६; ११२,  
 १; ११६, ४; १४२, १२;  
 १४२, १६; १४५, ६; १८०,  
 ६; २००, ४; २०४, ५;  
 २१२, १०; २१८, १०;  
 २२०, १०; २२१, ५, ८,

१२, १५, १०; २२४, १८;  
 २२५, १५; २२६, १४, १८;  
 २२०, २, १२, १०; २२१,  
 ४, ४, ६, १४; २२४, १६;  
 २२५, ५; २२६, २०; २२७,  
 १४; २२४, १०; २२८, ८,  
 १०; २२८, २, ६, ८, १५,  
 १०; २२१, ८, १८; २२२,  
 ११, १६; २२२, १५; २२४,  
 १५; २२०, २, १८; २२८,  
 ४; २२६, २, १६; २४०, ६;  
 २४८, ४, १८; २५०, ५, ६,  
 १२; २५१, २, १२; २५२,  
 ५; २५५, १०; २५६, ११;  
 २५०, १०; २५८, ६; २६०,  
 ५; २६२, १०; २६६, १६;  
 २६८, १; २०४, १८; २८०,  
 १८; २८१, १०; २८२, १६;  
 २८८, ०; ४५५, २, ५, १,  
 ६ ।

भिक्षुक २२८, २, ५; २४१, २;  
 २४६, १४; २५२, १२ ।

भिक्षुचर्य ४८२, ४, ५ ।

भिक्षुचर्यपद ४०५, १० ।

भिक्षुबी ४, १२; २२, ८; २१,  
 ४; २२, १२; २५, १; ४६,  
 १२; ६०, १५; ०४, ८; ८८,  
 १६; १००, ४; ११२, १;

१४२, १५; १४३, १६;  
 १४५, ६; १४८, १२; १८०,  
 ६; १८४, ६; २००, ४;  
 २०४, ५; २१६, १०; २२१,  
 १४; २१६, १८; २२२, १४;  
 २६२, १०; २८०, १८;  
 २८२, १६; २८८, ०; ४८०,  
 ८, १२, १०; ४८१, ५, ६,  
 ०; ४८२, ० ।

भिक्षुनीनेम ४८२, ५ ।

भिक्षुनीनेमक ४८१, २ ।

भिक्षुनेम २१६, १८; २२१, ४,  
 १४ ।

भिक्षुपद १६४, ० ।

भिक्षुभाव १०२, ६; २००, २, ११;  
 २०८, १, ५; २१०, ४;  
 २१२, १६, १६ ।

भिक्षुभावपद ४८२, ६ ।

भिक्षुशामयी १०२, ५; २१०, २ ।

भिक्ष ४२०, २, ५, ० ।

भुगुति २०५, २; २०६, ४; २१०,  
 १ ।

भृङ्गारयालिक १०१, ६ ।

भैरव २०२, ८; २०४, १६; २०६,  
 १८; २०७, ८; २०८, ८;  
 २१०, २, १२, १२; २८०,  
 १; ४२२, १०; ४२७, १० ।

म ।

मङ्गलासन ४५६, १८ ।

मङ्गसुख २८४, २ ।

मङ्गुदेव १५१, १२; १५४, ५,  
 १२; १६२, १८, १८; १६६,  
 ४, १२; १६६, ०, १२, १४;  
 १६७, १६; १७२, २; १८१,  
 ८, ११, १४; १८२, ६; १८३,  
 २; १८५, ४; १८०, १०,  
 १८८, १२, १६; २२५, १२;  
 २४६, १०, ११; २४७, २;  
 २६२, १०; २२०, १०;  
 २२२, ८, १०; २२४, २, ६;  
 २२६, ०, ८, ८; २२८, ८,  
 ११; २२८, १४, १६, १८;  
 २२०, ५, १६; २२६, १, २;  
 २२२; १, २, ८, १०, १६, १५;  
 २२२, १, २, ४, ६, ११, १८;  
 २२४, १०; २२७, ०, १२, १२;  
 २३८, १०; २४१, ५, ८;  
 २४२, १, ८; २४३, १६, १८;  
 २४४, १, ११, १२; २४६, १५,  
 १६, १८; २४७, २, ४, १२,  
 १५, १६; २४८, २, ५, १२,  
 १७; २४८, ५, ६, ८, ११;  
 २५०, ४; २५२, ६, ८, १६;  
 २५५, ८, ११; २५८, १४,

१५; २५८, ८, १५; २६०, २,  
 १८; २६१, १, ५, ८, ९, १२;  
 २६२, १४, १८; २६२, १,  
 १४; २६४, ५, ७, ८, ११;  
 २६५, ८, १४; २८८, १८;  
 २८४, १२; २८५, २, १४, १५,  
 १८; ४०५, ४; ४२२, १८;  
 ४२२, २; ४६५, १५ ।  
 मञ्जुदेवाध्यायार्थं २८२, १ ।  
 मञ्जुदेवाध्यायार्थं ४२२, ६ ।  
 मञ्जुराज्य १०८, २ ।  
 मञ्जुनी ८, १; १०२, ८; १४८, २;  
 १५१, १५; १५५, १२; १५७,  
 २, ४, ५; १६२, ८; १६५, ७,  
 १२; १६६, १४; १८८, १२,  
 १४; २१२, २०; २१४, ४;  
 २२१, १०, १२, १५; २२२, ७;  
 २२४, २; २२५, १८; २२७,  
 १२, १८; २२८, १; २२४, ८,  
 १५; २२७, १०; २४४, १२;  
 २४५, ४, ५, १२, १६; २५०,  
 ८; २५६, २, ४, ८; २५८,  
 ११; २५८, ७; २६०, २०;  
 २६०, १२; २६८, २, ८, ११;  
 २६८, १, ११; २८४, १६;  
 ४१४, ८; ४२४, ६; ४४७,  
 २; ४८४, ४ ।  
 मञ्जुनीदेव २२६, १२; ४२२, १४ ।

मञ्जुनीगुह २४२, १२ ।  
 मञ्जुनीजगन्नाथ २२४, ६; २६२,  
 १७ ।  
 मञ्जुनीपर्वत १८८, ४, १६; २६७,  
 १२; २८४, १, १८; ४८२,  
 १० ।  
 मञ्जुनीप्रतिरूप १८०, २;  
 मञ्जुनीप्रतिरूपक २४८, ११ ।  
 मञ्जुनीमखल ४२२, १२, १५ ।  
 मञ्जेचरी २०५, १२ ।  
 मखलसखलम् २५४, ६ ।  
 मखलसूत्रविषयम् २५४, ७ ।  
 मखिकूट २२८, ६ ।  
 मखिकूट २२८, ८; ४८८, ७ ।  
 मखिनदी २२८, १, २ ।  
 मखिलिङ्ग २२८, २; २४५, २ ।  
 मखिलिङ्गेचर २२८, १७ ।  
 मध्यसख १०२, ५, ७ ।  
 मध्यसूत्र २१०, १४ ।  
 मध्यात्मसूत्र २११, १ ।  
 मनचित्त २२०, १८ ।  
 मनशिरा १८८, १० ।  
 मन्दाकिनी २२६, ६ ।  
 मनोरथ २६२, ६, ११, १२; २६४,  
 ४; २८८, १; २०२, १ ।  
 मनोरथेचरी २०२, २ ।  
 मनोहरा २२८, १५ ।  
 मयहि ६६, ४ ।

मयनकृतपुष्प ८५, ४ ।

मलकट ८०, १० ।

महाचीन २४८, ३; ३४८, ७ ।

महादेव १४, ६ ।

महापद्म ४८, १०; १३८, १३;

१५८, १६; १६१, १२;

३८९, ५; ४५८, १; ४६९,

८; ४६४, १५; ४७३, ७ ।

महापद्मक ३८, ६; १०४, १३;

४७८, ९ ।

महापद्मनामक ४५०, २ ।

महापद्मादि ४०४, १५ ।

महापद्म १६४, ५ ।

महापद्मा १३, ६; ४८, ८; ४१८,

१४ ।

महाभिन्न १८, ८, १५; ११, ६;

४३, १; ४८४, ७, १०, १४ ।

महासुनि ४३१, ९ ।

महायान २०३, १५; २२९, १३;

२४९, १६; २५६, १५;

२५०, १४; २८८, ११; ४०६,

१२ ।

महायानसूत्र २३८, १८ ।

महाराज १३, १८; १३, ८;

१८३, १३; १०९, ७; १४७,

७; ३८०, १६ ।

महाराजा ५४, १०; १५३, १८;

१०३, १०; २०४, १६ ।

महासखी २०८, ७; २१०, ९ ।

महासोक ६०, ७; १४४, ७;

१०७, १०; २१८, ११; २२९,

२; २२४, १८; २०८, १५;

२८०, १८; ४१४, १४; ४३०,

१८; ४८८, ९; ४८१, १६ ।

महासम ५०९, १० ।

महासल २, ४, ७, १०; ४, १,

१०; ५, १२; ६, ४, १३;

७, २, १५; ८, १०; १८,

३; १०, ८; ११, ९; ४५,

१; ६१, १६; ७३, ११;

७४, ८; ११०, १४; १४९,

१२; १८०, ७; १८६, ८;

१८८, ४; १०९, ९; ११०,

६; ११४, १०; १३६, ३;

२४०, १६; २५०, १३; २५१,

१; २७०, १; २७३, १०;

३८८, ८; ४४८, १८; ४८३,

१३, १५ ।

महासलसूत्रक ११६, ३ ।

महासमनाकुल ४८६, ११ ।

महासमनाराजकुल ४८६, ८ ।

महासाहसक १२, ४, १० ।

महेन्द्र २०५, १३; २७०, १५;

३८४, १६; ३८९, १५ ।

महेन्द्रि ४४०, ६ ।

महेन्द्री ४०९, ४ ।

मातातीर्थ १८२, १२ ।  
 मातृका १८८, १ ।  
 मातृकाभैरव ४४४, ७ ।  
 माधव १५, १२ ।  
 मानरति १८६, १६ ।  
 मानशुभा ४८, १० ।  
 मामकी १०, १४; १०, १; २०१,  
 ४ ।  
 मायाविता १००, १८; २०८, १ ।  
 मायादेवीसुपुत्र १, १० ।  
 मार ६, ७; १५, ६ ।  
 मारकाङ्क्षा ४४२, ११ ।  
 मारभङ्ग २८०, १०, ११ ।  
 मास्त्रिचरी २८६, १० ।  
 मिथ्याचार ११५, ७ ।  
 मिथ्यादक् १११, १० ।  
 मिथ्यादृष्टि ११५, ८ ।  
 मुष्टिका ११५, १८ ।  
 मुनि १५, ११; २१, ११; २१,  
 ६; १४१, ५; १०२, ४, ५;  
 २६८, ११; ४०२, १० ।  
 मुनिविता १००, १८ ।  
 मुनीन्द्र ४४, १, ७२, ११ ।  
 मुनीन्द्रासन ७७, १५ ।  
 मुनीश्वर ७५, १० ।  
 मुमालिका १०६, १ ।  
 मूक १८६, १; १५५, ५ ।  
 मृगशरि १२६, ७, ८ ।

मृगशरि ४७२, १ ।  
 मृग्यादक् १८६, १; १५५, ५ ।  
 मृग्यादेवी १०२, ११ ।  
 मृग्यावाद ११०, १८; ११५, ७ ।  
 मेघसूत्रादि १८८, ११ ।  
 मेघेय २६, ८; २०, १५, १०; ७२,  
 ४; ७४, १; ८१, ८; ८८,  
 १८; १००, १०; १०६, २;  
 ११५, १८; १११, १८; ११६,  
 १; ११७, १८; १२०, १;  
 १२२, १०; १२४, १; १२५,  
 ८, ८; १२८, १८; १४२,  
 ५; १८०, १; १८१, १; १८१,  
 १; ११५, १६; १२०, १५;  
 १२५, १८; १२७, ८; १२९, १२;  
 १५१, १; १५२, ५; १८१,  
 ७; १८५, १४; १८६, १६;  
 १८७, १८; १८९, ११;  
 १८९, २, १५; १८४, १२;  
 २००, ११; २१५, २; २१७,  
 २, ६, १२; २६८, १०; २७०,  
 १; २८४, १८; २८५, १, ४;  
 २८६, १२; २८४, १६;  
 ४११, १२; ४२१, १; ४५४,  
 १८; ४७२, १८; ४७८, १८;  
 ४८२, १४; ४८५, २, ५;  
 ४८०, ८; ४८१, १; ४८२, ८,



१२, १४; ४८४, १६; ४८५,  
५।  
अभेयप्रसूत १२, ९; २२, ८; २२,  
१०।

अभेयादिषभासोक ४४, ४।  
अषदा १५६, ९; १६२, १०,  
१०; २००, १६; २०८, २४;  
२२२, १२; २२४, ४, ६;  
२२२, ४, ८, १६; २२५, २४;  
२४४, १०; २४५, २; २४६,  
६; २४०, १०; २४८, १२;  
२८८, १८; २८४, १२;  
२८५, ५।

अषसिद्धि २०१, २।  
अषसिद्धिक १०, १२; १८, १८।  
अष ६२, ०।

य।

यक्षमञ्ज ४८६, १०।  
यति ४०, २।  
यमलोचर ४८६, १५।  
यमलोचरव्यान ४८६, १२।  
यमानक ४८८, १५।  
याचना १२८, १६।  
यानसूत्र २५६, २५; २६८, १६;  
२०५, १२।  
याम ४८, ०; ५४, ५; १६४, २;  
१८६, १५; २०४, २८।  
यामे ५४, ५; ८०, १८; २८२,

१४; १८५, ६; ४२८, १८;  
४८२, १६।  
योगिन् १६, १४; ४०, ९; ६८,  
९; १८०, १०; १८८, ४;  
४८६, ६।  
योगिनी १८०, १०; १८८, ४।

र।

रत्निक २५४, ८, १६।  
रति ५४, ६।  
रतिदिन १२, ८।  
रती १८२, १४।  
रत्नकेतु ११२, ५।  
रत्नचय १२०, २।  
रत्नचयसूक्तिन् ११८, १८।  
रत्नचयालय २८, १४।  
रत्नसम्भन १०, १२; २०, १;  
२०१, १।  
रत्नावती २५१, ०।  
रत्ने १०५, १५, १८; ४२०, १४।  
रत्नपतिपा २०८, ८।  
रामवद्याङ्क २०२, ११।  
राजतीर्थ १६१, २।  
राजतीर्थक २५०, ११।  
राजसञ्जरी २४६, १५; २५०, १२;  
२६०, १०; २६१, ४।  
राजसञ्ज २८०, १०।  
राजाचार्य ४६७, १०।

राधा २०५, ११ ।  
 राधा २००, १२ ।  
 रत्न १२, १०; ४४४, ५ ।  
 रत्ननामाञ्ज २०६, १८ ।  
 रूपाचम २०१, १६ ।  
 रूपाचर ०२, ८; १८२, १०;  
 २८२, १५; ४८२, १८ ।  
 रूपाचल १४१, २ ।  
 रूपाचर १६४, ६; १८६, ५;  
 १८५, ०; १८६, १०; २०५,  
 २ ।  
 रुच्यधातु ४८, १ ।  
 रोचनादेवी २०१, ४ ।  
 रोचिनी १२८, ११ ।  
 रौरव ४८, १४; १२८, १०;  
 २८२, २ ।

### ल ।

ललाभभवती १८१, २ ।  
 ललावतारादियान १६४, ८ ।  
 लल्लिका ८८, १६ ।  
 ललितविकारादि २०१, १० ।  
 लाञ्छना २०५, ४ ।  
 लाञ्छनी २०१, ०; २०२, १२;  
 २०२, १६; २०८, १२;  
 २१०, २ ।  
 लाञ्छादेवी २०८, ११ ।  
 लक्ष्मिपात्र ४८१, २ ।

लोकधातु ४८, ६ ।  
 लोकेश्वर ४८५, ११, १४, १८, २०;  
 ४८६, २, ५, १०; ४८८, ६;  
 ४८८, ५, ६ ।  
 लोकेश्वरादिगाथा २२२, १८ ।  
 लोकेश १०, १४; २०, २ ।

### व ।

वल्लुनदी २०२, १४ ।  
 वल्लार २४२, १२, १४ ।  
 वल्लनायक १८२, ५ ।  
 वल्लकूट ८, ५; ४१४, ८, १६;  
 ४१५, २० ।  
 वल्लकूटक ८, १५ ।  
 वल्लगुप्त २२२, ११; २८८, १६;  
 ४००, ८; ४१६, १२ ।  
 वल्लव्यामित ४८४, १ ।  
 वल्लधातुलक्ष ४२२, १० ।  
 वल्लवर्धनी ४८८, १० ।  
 वल्लमत ४००, ८, १४ ।  
 वल्लसल २१८, ५; २२६, २; २२०,  
 १६, १०; २२२, २; २२५,  
 ४; ४०५, ४; ४००, ६;  
 ४६६, १०, ११ ।  
 वल्लाचार्य ४१४, ०; ४२०, ६;  
 ४५५, २; ४८४, १४ ।  
 वल्लाचार्यपद ४०५, ८, १८, १८;  
 ४००, १२; ४६६, ११, १५ ।

वक्रासन १८४, १; ४८६, १५।

वक्रोदक १८०, १९।

वक्रिनीकपिन् १८०, १०।

व्रतिन् ४६, १९।

वन्तानामञ्जेव २१९, २।

वरदा १५६, ९; १६९, १०;

१०८, १५; २२२, १९; २२४,

४, ६; २२९, ४, ८, १६;

२२५, १४; २४४, १५;

२४५, २; २४६, ६; २४७,

१०; २४८, १२; २८८, १८;

२८४, १२; २८५, ५।

वरदाख्या १५५, १६।

ववच २५, ७; ४६४, १४; ४७२,

९।

वल्लभु २१९, ४।

वल्गोपहारक १०८, ५।

वशवर्तिन् १२६, १०।

वशवर्तीश ५४, ६; ४१५, १४।

वशिकाचर ४६८, ८।

वसुधारा ४४८, १०।

वसुन्धरा ४२४, १०।

वसुपुर ४२४, १०; ४२५, १५;

४४८, १०।

वक्रिदेव ४४८, १६।

वक्रिपुर ४२४, १०; ४४८, १६।

वाय्मती २१८, ८; २२६, ८, १९,

१५; २२०, १; २२८, १९,

१८; २२८, १, २, ६, ७, १०।

१८; २२८, ५, १४; २४४,

८; २४६, १५; २५०, ४, ५,

७, ८, ११; २५१, ५, ७, ८,

११; २५२, १६, १०; २५६,

६, ७; २५८, १०; २६१, ४,

५; २०९, १०; २०५, २;

२०७, ११, १२; २०८, १०,

१८; २८६, १०; २८०, १९,

१२, १५; २८१, ८; ४८५,

१८।

वागीश ११०, १८।

वागीश्वर २१५, १४; २१६, ५,

१०; २६८, ७, १६।

वायु २५, ८; ४४८, १५।

वायुदेव १४, ४।

वायुपुर ४२४, १८; ४२६, २;

४४८, १५।

वायुवे २०१, ५।

वायुव्य १४, ४; ५०, १८; ५१,

९, ९।

वायुभैरव ४२६, ४; ४२७, १५।

वाराणसी २२०, १८; २२२, १८;

२२४, ७; २२५, ७; २२८,

५; २४०, ८; २४१, ९;

२४८, १८; २५८, २; २६१,

१०; २०४, ८; २०५, १६;

२०६, १४; २८२, १०, १९।

धाराची २०५, १४; २२६, १८ ।  
 नावच २८, ६; १०४, १२ ।  
 नासाची २०६, ५ ।  
 नासुकि १०४, १२; ४०४, १४;  
 ४०८, १ ।  
 नासुकि २८, ६; १५८, १६;  
 १६२, २; ४५०, २, ११;  
 ४६२, ७; ४०२, ४; ४०४, २ ।  
 निजम २४८, १८; २५८, १६;  
 २६२, १८; २६२, ६ ।  
 निजमशिरसि २६२, १० ।  
 निजमश्रीसि २२०, १८ ।  
 निजमाळा २२२, २०; २६२, ५ ।  
 निजमाळाक २२८, ४ ।  
 निजमेघर २४४, १२, १०; २४५,  
 ६ ।  
 निजनाक ४८८, १४ ।  
 निज २८८, ५ ।  
 निजासिदि २६८, ४ ।  
 निपथिन् २८, १०, १४; ४२,  
 १८; ४४, ११ ।  
 निमलावती २५०, १२; २६२, १२ ।  
 निवडक ५४, १५; १२६, ६;  
 १००, २; २२०, १६; २०२,  
 ६; २०४, १४; ४१५, ८;  
 ४८४, ४ ।  
 निवडकमधाराळ १२, १४, ५८, १ ।  
 निवडप ४५८, १२ ।

निवडपाच ५४, १६; १२६, ६;  
 १००, २; २२०, १०; २०२  
 ८; २०४, १५; ४१५, १०;  
 ४८४, ५ ।  
 निवडपाचनाजराळ १२, १६ ।  
 निवडकर्णोद् २२, २; ४८, ११;  
 १५२, १; १५५, २; २२२,  
 ८; ४१०, १; ४१८, ११,  
 १६, १८ ।  
 निवडनाच १४६, २ ।  
 निवडधू १४२, १२, १२; १४२,  
 ११, १५; १४२, २, १२;  
 १०२, ६ ।  
 निवडमधि १२५, ५ ।  
 निवडभरदेव २८०, १४ ।  
 निवडरूपसकपिन् ५०, ८ ।  
 निवडरूपिणी १८०, १२ ।  
 निवडवजाळा २०१, २ ।  
 निवडाधू १४०, ४; १८२, २ ।  
 निवडेघर २८२, २, ६, ८ ।  
 निवड्यु १४, ८; २०५, ११; २००,  
 १२; ४१०, १५ ।  
 निवड्युवी २०४, ११ ।  
 निवडार ०, ६; १८, ८; २२०,  
 १८, १८; २२२, २०; २२८,  
 ४, ७; २४०, ८; २४४, ८;  
 २४८, १८; २५८, १६; २६२,  
 ५, ६; ४२८, १८ ।

विहारक २६१, ११ ।  
 वीरमति २६०, १, ०, ८, १२ ;  
 ४०९, ९, ३ ।  
 वीरेन्दर १०८, १२ ।  
 वीरेन्दरी १०८, ११ ।  
 वीर्यपारमिता ९०६, १६ ।  
 वीर्यशब्दि ९९२, ६ ।  
 वेताळ ४४४, ३ ।  
 वेमचिन ६८, १० ।  
 वैतराम ९१३, १० ; ९९०, ६ ;  
 ९९४, १२ ; ९९०, ४ ; ९४५,  
 १, १२ ; ४४०, ४ ; ४४८, १ ।  
 वैरागीपद ३०८, ९ ; ४०९, १ ।  
 वैरोचन १०५, १६ ; १०६, १ ;  
 ३००, १८ ।  
 वैशवध ५४, १६ ; ५८, ५ ; १३६,  
 ६ ; १००, ४ ; ९९०, १० ;  
 ३०४, १५ ; ४१५, १० ; ४८४,  
 ५, १२, १८ ।  
 येमचिन ५८, १३ ।  
 उच्चत्सयभूपुराण ४४, ५ ; १९८,  
 ८ ; १८०, ८ ; ३६८, १८ ;  
 ४३१, ८ ।  
 उच्चत्सवा १३०, ४ ।

श ।

शक्तिदेव ४००, ५ ; ४०१, १०,  
 ११, १६, १० ।

शङ्कर ९८०, १० ; २०२, ५ ।  
 शङ्करतीर्थक २५८, १६ ।  
 शङ्करेश्वरी २०२, ६, १६ ।  
 शङ्क ९०५, ९ ; ९०८, ११ ; ९२५,  
 १८ ; ९८९, १ ।  
 शङ्कक ४५०, १२ ।  
 शङ्कपर्वत ९०८, १६ ; ९२९, १६ ।  
 शङ्कपार २८, ४ ; ४०४, १४ ।  
 शङ्कपात्र ४५०, ९ ; ४६४, १५ ;  
 ४०२, ५ ; ४०४, ३ ; ४०८,  
 १ ।  
 शतपथिक ४५१, १२ ।  
 शम्भु ६५, १० ; ६८, १० ; ००,  
 १६ ; ०६, ८, १८ ; ८९, ०,  
 ८ ; १०६, १० ; १२०, ६,  
 ८ ; १८८, १२ ; २२५, १० ;  
 ४०२, १० ; ४०४, १८ ;  
 ४२१, ० ; ४२५, ९ ; ५०९,  
 ३ ।  
 शम्भुनाथ ११०, १५ ; १९०, १५ ;  
 १९१, १ ; १४२, १४ ; १६९,  
 १५ ; १६४, १६ ; २२६, ८ ;  
 ४०८, १० ; ४१०, ५, १२ ।  
 शम्भुनाथचैत्य २०९, १४ ।  
 शम्भुमण्डल १५, १८ ।  
 शम्भु ६०, १० ; ६५, १९ ; ६६,  
 ९, ४, ६ ; ६०, ६, १०, ११,  
 १९, २४ ; ६८, ९, ६ ; ००,

६, १४, ०२, १४; ०४, १८;  
 ०५, १२; ०८, १५; ८२, ८;  
 ८६, १८; ८८, ४; ८९, १५;  
 ८९, १६; ८८, ५; ११६,  
 १२; ११०, ८; १२४, १२;  
 २००, २; २२५, ८; २८८,  
 ८, १२; ४०२, ८; ४०४, ८,  
 ८, १६; ४००, ०; ४२०,  
 ४२२, १०; ४२४, १२;  
 १०; ४०६, ८।  
 शक्यवेन ४०२, ६; ४००, २, ४।  
 शक्यवेत्य ८८, १८।  
 शक्यनाथ २४, १०, १२; ४८, १२।  
 शक्यनाथक ४१०, १।  
 शक्यपुराण ४०१, १।  
 शक्यज्ञान ४०२, ११।  
 शरजरत्न १५१, १; १०२, २;  
 १०४, २।  
 शरजरत्नक १०२, १।  
 शाक्यमुनि २१, १०; २१५, २;  
 ४८५, २।  
 शाक्यवंश १००, ५।  
 शाक्यसिंह २८, १२; २२, १५;  
 २२, १४; २४, ४; २५, ४,  
 ८; २६, १, १५; १२८, १;  
 २५१, १०; ५०१, ८, १२।  
 शान्मतीर्थ २५५, १८; २५६, ५;  
 २००, १२।

शान्मतीर्थक २८०, १६।  
 शान्मती ४२०, १०; ४४६, ५;  
 ४४०, १०; ४४८, १२।  
 शान्मिकर ४०५, १८; ४०६,  
 १२, १२; ४००, १; ४०८,  
 १८; ४१५, ०, ८, ८, १२;  
 ४१८, १०; ४२०, १०;  
 ४२१, १५; ४२२, ८; ४२२,  
 २, ५; ४२५, १८; ४२०, ५,  
 ६, १०; ४२८, १०, १२, १८;  
 ४२१, २; ४२६, २, ११, १४;  
 ४२०, ११, १२, १२, २०;  
 ४४६, ४; ४५१, ८; ४५२, ८;  
 ४५४, २, ८, १०; ४५५, १,  
 ६, १८; ४५६, ५, ११; ४५८,  
 ८, १५, १६; ४५८, १०, ११,  
 १८; ४६०, ०, ८, ११, २०;  
 ४६२, १, ८, १२; ४६२, ११,  
 १२, १६; ४६४, ६, ८, ११;  
 ४६५, ४, ५, ०, १०; ४६६,  
 ८, १६; ४६०, ४, ११; ४६८,  
 ६, ८, १२, १४, १५; ४६८,  
 २; ४०१, ८, १५, १०;  
 ४०२, २, १५; ४०२ ८;  
 ४०५, ८, ८, ११; ४००, ८,  
 १४; ४०८, २, १०; ४०८,  
 २०; ४०२, १६; ४०५, ५,  
 १२; ४०६, १८; ४००, १२,

४५; ४८८, १; ४८९, ४, १५;  
४९०, ५, ४; ४९१, १९;  
४९४, १२; ४९७, २०; ४९८,  
१०।

शान्तिकराचार्य ४०८, ९; ४१४,  
१०; ४१६, ४, १०; ४१५,  
१; ४२०, २; ४२८, ६; ४५४,  
९; ४५५, १४; ४५६, १;  
४६६, १०; ४७२, ४, १८;  
४७५, १, १२; ४७६, २।

शान्तिकरदेवाचार्य ४२९, १२;  
४६२, १।

शान्तिगुप्त ४२०, १०; ४७८, ९;  
४८१, ४।

शान्तिदेव ४५९, ८; ४६१, १९;  
४७१, १८; ४८१, १०।

शान्तिपुर ४१५, १; ४१७, ८;  
४२६, ४, ११; ४४८, १८;  
४५४, १०; ४५६, १२; ४५८,  
४; ४६१, २, १०, १४, १६;  
४६२, ५, ८; ४६४, ७, ९,  
१२, १७, १८; ४६५, १०;  
४६६, १५; ४७४, १८; ४७५,  
२, ११; ४८५, १०।

शान्तिपुर ४५५, १०, ११; ४७१,  
११; ४७१, ७, १२, १८;  
४७२, ९; ४७८, १५; ४८०,  
१८; ४८८, २, ९।

शान्तिपुरी ४१४, १६; ४५४, १२;  
४५७, ४; ४५८, ६।

शास्त्राकुशिकर ४२६, ४।

शिक्ष २८, ११; ४६, ५।

शिक्षि २९, ४; ४६, १, ९; ४७,  
११; १२९, १।

शिक्ष १४१, ९।

शील १०६, १।

शीलपारमिता १०६, ११।

शुभलक्ष्मी ४९, १०; १२०, ६।

शून्यताशून्यतानाथ १५४, १६।

शून्यभैरव ४१८, ६।

शून्यरूपस्वरूप १, ७।

शुद्धेश्वर १४१, १०; १४५, ५।

श्वेतसिंह ४५१, १४।

शैवधर्म ५००, ६, ७, ९।

शैवसोक ५००, ११।

शोभावती २२७, १२।

समथ २५०, १४।

समथा १२९, ८।

सावक ४, ११; १५, १; १२, ६;

२२, १९; ४६, ११; १११,

१; १४५, ९; १५८, ११;

१८४, ६; १००, ५; १०१,

५; १११, ११; १४१, १८।

सावकबोधि ४२, २।

श्रीकण्ठ १०६, ५।

श्रीकनक २७४, ६।

बीकान्त २८, ७ ।  
बीकाक्षय ४२१, १ ।  
बीमोऽष्टपर्वण २१४, १४ ।  
बीचन ४४, २ ।  
बीधर्माधातुकासीऽद्मलुत्यन्नकथा ४४,

१ ।

बीधर्माधातुजिनालय ८, ७ ।  
बीनाम २१०, १४ ।  
बीवक्षसल २८०, १० ।  
बीवक्षसलनाथ ४६६, १२ ।  
बीमञ्जुनी २२६, ४ ।  
बीवस्य ८६, ४, १० ।  
बीवस्य ८६, ४ ।  
बीशशुभाथ ४०८, १८ ।  
बीशशु १२६, १४; ४६०, ६ ।  
बीसशु १, १ ।  
बीसुथ ४८०, १, १२ ।

बीसयशु ११८, १८; १२०, १०;  
१२५, १२; १२०, ८; १२८,  
८; १४२, ४, १२; १४४, २;  
१४५, १२; १४६, २; १२२,  
०; १२०, १४; १६०, १४;  
२२१, ४; २१२, १, १५;  
२१६, १, २; २२५, १; २२१,  
२, १०, १२; २२५, ८; २०२,  
१४; ४०२, १६; ४०६, २, ४;  
४०८, १५; ४१४, ६; ४१५,  
६; ४१६, २; ४२१, १; ४२०,

११; ४२२, ६, १२, १६; ४२३,  
१०, १८; ४२६, १२; ४२०,  
३, ०, १०; ४८२, १२; ४८४,  
०; ४८५, ४; ५०१, १८;  
५०२, ८ ।

बीसयशुष्येत्यभट्टारकोद्वेज ५०२, ५ ।  
बीसयशुधर्माधातु २८८, ८ ।  
बीसयशुपुराबं २८८, ८ ।  
बीतव् १, २, १६ ।  
बीतापतिफल २१२, ५, १० ।

घ ।

वकुचरीमन्त्र २१ ८ ।  
वकुभिन्न १२१, २; १८४, ७ ।  
वकुभिन्नपद १२२, १० ।  
वकुमति १०१, ८ ।  
वद्विकार २२२, १२ ।

स ।

सकृदागामिन् २१२, ५ ।  
सकृदागामिफल २१४, १ ।  
सकारकीजसंज्ञात २०८, ० ।  
सङ्ग ६१, १२; ११८, १०; १२८  
१६; १८५, २; १८८, १२;  
२१५, १; २६०, १; २८२,  
१० ।  
सङ्गमण्डल २२०, १२ ।  
सङ्गुर्धनि १२६, १ ।  
सङ्गुरूप १, २; ६१, १० ।



सङ्गत ४८, १४; १३८, १०।  
 सङ्गतक ३८९, ९।  
 संज्ञानोत्पादकारिणी १०६, १६।  
 सङ्गीत ४८, १४; ३८९, ९।  
 सङ्गच्छविद् ३६, १।  
 सदर्थ ९०८, ९; ९८०, १५।  
 सदर्थपुष्परीकादि १६६, १०।  
 सप्तबोधक ११३, १८।  
 सप्तर्षि १४, १८।  
 सवा ४८, ११।  
 संप्रदायक ११९, ८; ११३, ४।  
 सन्वर ४१४, १६।  
 सम्बन्धा १००, ०।  
 सम्बन्धाकारमन्त्रा १०६, १५।  
 सन्निवृत्तप्रापक ११५, ८।  
 समाध्यासस्त्रावक ३८०, ०, ८।  
 सम्यक्दृष्टि ११४, १।  
 सम्यक्कल्प ११४, १।  
 सम्यक्वाक् ११४, १।  
 सम्यक्कर्मानक ११४, १।  
 सम्यग्जीवक ११४, १।  
 सम्यक्श्यायामक ११४, १।  
 सम्यक्सम्बुद्ध १८४, ०।  
 सम्यक्सम्बोधि ३८, ८।  
 सम्यक्सृष्टियुक्त ११४, ४।  
 समन्तभद्रक १४०, ८।  
 समन्तकुल १४८, ५।  
 समाधि १८४, ४; ४८५, ०, १०।

समाधिराजादिस्त्र १६९, १।  
 समाधिविषय १४१, १०।  
 समाधिबोधक ११३, १०।  
 सम्बुद्ध ११६, १५।  
 सम्बोधि ११, ३; ११८, ६, ११।  
 सम्बोधिसुखनायक १४१, ११।  
 सम्बोधिव्रतसाधन ५, १४।  
 सम्बोधिपाठिक ११९, १०; ११४,  
 ०।  
 सम्बोधिसम्भार ६, ५; ०, १०;  
 १८, १६; ११८, ११।  
 सम्बोधिचित्त १४१, १५।  
 सम्बोधिव्रत १०, ४।  
 सम्बोधिप्रविधि ०, १८।  
 सम्बोधिज्ञान ४६, ३; १४१, १४  
 १८४, १; ३८०, ८, १०।  
 सम्बोधिसाधनचर्या १०, ६।  
 सम्बोधिसाधन १०, ८।  
 सद्यु १, ५; ८०, ११; ११६, ५;  
 १००, १; १३०, ८।  
 सरस्वती १६८, ११।  
 सर्वज्ञ १६, १; १०, १३; ३०,  
 १०; ३१, ४, १२; ३२, १५;  
 ३६, १, ६; ६१, ११; १०८,  
 १०; १४१, १०; १५४, ११;  
 १८२, ६; १८४, १, १०;  
 १८६, १, ११; १८८, ५;  
 १०१, १४; १०२, १२;

२२२, ०; २२२, २२; २२४,  
 ६; २२२, २; २४२, ४;  
 २२४, २२; २२६, २; २२८,  
 १०; २२८, २; २२६, २;  
 २२२, २२; २२०, २२;  
 २४०, १४; २४८, १२;  
 २४०, ८, १२; २४२, १;  
 २४६, ०, ८, १२; २६६,  
 १८; २००, ४, ०; २००,  
 २; २८२, ०; २८२, ४,  
 १६; ४०४, २४, १४; ४००,  
 १, ०।

सर्वज्ञनाथ २०४, ४; २२८, १;  
 २४०, ४; ४२०, २२; ४२४,  
 २; ४२८, १८; ४२८, ८;  
 ४६८, १।

सर्वज्ञनाथनाथ २४२, १२।

सर्वज्ञता २२२, ८; २२४, २।

सर्वज्ञसुख्य २४८, १२।

सर्वाकारज्ञता २२२, ८; २२४, २।

सम्भरादि २८०, १०।

संस्कारवज्राक्ष २०४, १४।

सार्धं १०८, ८; २२२, २।

सद्वर्मादि २८८, १८।

साङ्ग १०, १२।

साङ्गिक ४, ४; १४, २; २८, १०।

साधक ४४४, ४।

सार्धं ६२, २।

सार्धवाचमहाजवः ४४४ ८ १।

साहसलोकक १४४, १२।

स्थानिन्नर २६२, ४।

सिद्धगुणः ४२०, ६; ४६०, १०;  
 ४००, १४।

सिद्धाचार्यः ४२४, १८; ४२०, ४;  
 ४२८, १०; ४२६, १२; ४४८,  
 ८, १६; ४६६, ८; ४०२, ८;  
 ४८४, ६; ४८६, १८; ४८८,  
 २।

सिद्धाचार्यगुण ४००, १०।

सिद्धिभूमि १०८, १८।

सिद्धास ४४२, १४; ४०२, १२।

सुकूलिक ४४०, २०।

सुखावती ४०, १०; ८८, १२;  
 १२०, १; १२८, १०; १०८,  
 ४; १८४, १०; ४८२, ०,  
 ८; ४८०, २, ४, १४; ४००,  
 १२।

सुखावतिगति २२२, ४।

सुखावतिपद १२०, २; ४२०, १८;  
 ४८२, ४।

सुगत १२२, १८; १२८, ६; १८२,  
 २; १८८, १६; ४२४, २।

सुगतात्मज ४; ४; ४, १२; ६,  
 १८; ८, २।

सुगतात्म १८, ८।

सुगति १२२, ४।

सुदर्शन १२०, ६; ४१५, १८ ।  
 सुदर्शना ४८, ११ ।  
 सुदर्शनेश्वर ४२०, ४ ।  
 सुदशा १२०, ६ ।  
 सुन्दरी २८०, ८ ।  
 सुधर्मा २८८, २० ।  
 सुधर्मा राज २१८, १२; २२०, १४ ।  
 सुबोदनसुपुत्र २, १८ ।  
 सुनेमक २१६, २० ।  
 सुरूप २८, ४ ।  
 सुरूपावधर ५४, ११ ।  
 सुलक्ष्म २००, ५, १०; २८८, ४ ।  
 सुवर्षप्रभादियान २०२, १५ ।  
 सुख २२४, २ ।  
 सुख ४०६, ११ ।  
 सौगत २०५, ८ ।  
 सौगतात्मज ४२, १८; ४२, १, १५ ।  
 सौगतकार्य ६, ८ ।  
 सौगतालय ०, ६ ।  
 सौबोदनि २८, १; १२२, १८ ।  
 सौलिनि ६८, १ ।  
 स्यविर १००, २; १२०, ४; १४०,  
 ११ ।  
 स्यविरनायक २६, १० ।  
 स्यवीर १८०, ६ ।  
 सनाद १६८, १५ ।  
 सयम्बू १६, २; २०, २०; २१,  
 ५, १५; २०, ११; ४८,

१४; ४८, २; ५१, १५; ५२,  
 १५; ५२, १, ६; ५८, १८;  
 ५८, १५; ६०, ६, ११; ६२,  
 १५; ६४, १६; ६५, १८;  
 ६०, ८; ७०, ८, १०; ७१,  
 ८, १०, १८; ७२, ११, १२,  
 ११; ७२, ८, १२; ७५, १२,  
 १५, १०; ७६, २, ४; ७७,  
 ५; ७८, १८; ७८, ०; ८०,  
 ०; ८२, २०; ८२, ०, १२,  
 १८; ८५, २, १२; ८८, १,  
 १०, १४; ८८, १४; ९०, २,  
 १५; ९१, ६, ८, १०, १६;  
 ९२, ५, ०, १२; ९२, ५;  
 ९४, १, ८, १५, १०; ९५,  
 ८; ९०, १४; ९८, ६; १००,  
 १२, १४; १०१, ६, ८, १०,  
 १६; १०२, ११, १८; १०२,  
 १; १०४, ५; १००, २;  
 १०८, १५, १६; ११०, १८;  
 १११, ४, ८; ११२, ४;  
 ११४, २, ६, १२; ११६, १,  
 २, ८, ११; ११८, १०; ११८,  
 २; १२१, ४, १८; १२२,  
 १४, १८; १२२, १०; १२४,  
 ११, १५; १२६, १६; १२०,  
 १५, १८; १२२, १; १२२,  
 २, ४; १२६, ८, १५; १२०,

१४; १३८, ०; १३९, ९,  
 १५; १४२, १, ५; १४६, १,  
 ४; १५१, २, १०, १९, १५;  
 १५९, ६; १६०, १; १६२,  
 १२; १६४, १२; १०१, २;  
 २०९, १९; १००, ६, १०,  
 १२, १४; १२०, १५; १४९,  
 २; १९१, १५; १९९, ११,  
 १६; २००, १, ५, ९; २१६,  
 ९; २१०, १६; २१५, ६;  
 २२१, ८, १४; २२५, ६,  
 १६; २६८, ५; २०२, १५,  
 १८; २०४, ८; ४१४, ९;  
 ४११, १९; ४१९, १; ४०८,  
 १६; ४८९, १०; ४९०, १२;  
 ४९२, ०; ४९४, ९; ४९९,  
 १०, १४; ५००, १; ५०१,  
 २ ।

स्यप्रभु १६४, १२ ।

स्यभूषण ०, ९, १९ ।

स्यभूमिजीवित २०, १४ ।

स्यभूषितभारकोद्वेग १९९, ९;  
 १९०, ९; १४९, १६; २६९,  
 १८ ।

स्यभूषितसन्ध्या ४, ९; ११, ११;  
 ४५, २, ८ ।

स्यभूषितराज ८, ० ।

स्यभूषितनख ०, ११ ।

स्यभूषितस्य १८, १० ।

स्यभूषण १६९, १९ ।

स्यभूषणनाथ २४४, ६ ।

सर्वावती १५१, १ ।

सृतिबोध १९२, १५ ।

सृत्युपख्यान १९९, ८, १६ ।

सोसा ४९०, १० ।

### इ ।

इय ४९, १६; १२९, १९;  
 २८९, ४ ।

इरती ४९८, ६ ।

इरती ४९८, १५, १०; ४९९,  
 ९ ।

इसादेवी २०५, १८ ।

इसास्य २८९, ११ ।

इकारवीजसंज्ञा २१०, १२ ।

इय १२९, १९; २८९, ५ ।

इसास्य ४०२, ४, ५ ।

इसास्य ५२, ९ ।

इतितीर्थ १८४, ६ ।

|                                                                                                                                                                                |     |     |     |     |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|-----|-------|
| Nyayabindutīkā, (Text) ...                                                                                                                                                     | ... | ... | ... | ... | ...   |
| Nyāya Kusumāñjali Prakaraṇa (Text) Vol. I, Fasc. 1-6; Vol. II, Fasc. 1-3 @ /6/ each                                                                                            | ... | ... | ... | ... | 3 6   |
| Padumawati Fasc. 1-3 @ 2/                                                                                                                                                      | ... | ... | ... | ... | 6 0   |
| Parīṣṭa Parvan. (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each                                                                                                                                    | ... | ... | ... | ... | 1 14  |
| Prākṛta-Pāṅgalam, Fasc. I                                                                                                                                                      | ... | ... | ... | ... | 0 6   |
| Prithivirāj Rūsa, (Text) Part II, Fasc. 1-5 @ /6/ each                                                                                                                         | ... | ... | ... | ... | 1 14  |
| Ditto (English) Part II, Fasc. 1                                                                                                                                               | ... | ... | ... | ... | 0 12  |
| Prākṛta Lakṣaṇam, (Text) Fasc. 1                                                                                                                                               | ... | ... | ... | ... | 1 8   |
| Parācāra Smṛti, (Text) Vol. I, Fasc. 1-8; Vol. II, Fasc. 1-6; Vol. III, Fasc. 1-6 @ /6/ each                                                                                   | ... | ... | ... | ... | 7 8   |
| Parācāra, Institutes of (English)                                                                                                                                              | ... | ... | ... | ... | 0 12  |
| Prabandhacintāmaṇi (English) Fasc. 1-3 @ /12/ each                                                                                                                             | ... | ... | ... | ... | 2 4   |
| *Sāma Vēda Saṁhitā, (Text) Vols. I, Fasc. 5-10; II, 1-6; III, 1-7; IV, 1-6; V, 1-8, @ /6/ each Fasc.                                                                           | ... | ... | ... | ... | 12 6  |
| Sāṅkhya Sūtra Vṛtti, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each                                                                                                                               | ... | ... | ... | ... | 1 8   |
| Ditto (English) Fasc. 1-3 @ /12/ each                                                                                                                                          | ... | ... | ... | ... | 2 4   |
| Suṣṛuta Saṁhitā, (Eng.) Fasc. 1 @ /12/                                                                                                                                         | ... | ... | ... | ... | 0 12  |
| *Taittereya Saṁhitā, (Text) Fasc. 12-45 @ /6/ each                                                                                                                             | ... | ... | ... | ... | 12 12 |
| Tāṇḍya Brāhmaṇa, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each                                                                                                                                  | ... | ... | ... | ... | 7 2   |
| Tattva Cintāmaṇi, (Text) Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-10, Vol. III, Fasc. 1-2, Vol. IV, Fasc. 1, Vol. V, Fasc. 1-5, Part IV, Vol. II, Fasc. 1-10 @ /6/ each             | ... | ... | ... | ... | 13 14 |
| Trikāṇḍa-Maṇḍanam, (Text) Fasc. 1-2 @ /6/                                                                                                                                      | ... | ... | ... | ... | 0 12  |
| Tul'si Sat'sai, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each                                                                                                                                    | ... | ... | ... | ... | 1 14  |
| Upamita-bhava-prapañca-kathā (Text) Fasc. 1-2 @ /6/ each                                                                                                                       | ... | ... | ... | ... | 0 12  |
| Uvāsagadaśāo, (Text and English) Fasc. 1-6 @ /12/                                                                                                                              | ... | ... | ... | ... | 4 8   |
| Varāha Purāṇa, (Text) Fasc. 1-14 @ /6/ each                                                                                                                                    | ... | ... | ... | ... | 5 4   |
| *Vāyu Purāṇa, (Text) Vol. I, Fasc. 2-6; Vol. II, Fasc. 1-7, @ /6/ each                                                                                                         | ... | ... | ... | ... | 4     |
| Viṣṇu Smṛti, (Text) Fasc. 1-2 @ /6/ each                                                                                                                                       | ... | ... | ... | ... | 0 12  |
| Vivādaratnākara, (Text) Fasc. 1-7 @ /6/ each                                                                                                                                   | ... | ... | ... | ... | 2 10  |
| Vṛhannārādiya Purāṇa, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/                                                                                                                                   | ... | ... | ... | ... | 2 4   |
| Vṛhat Svayambhū Purāṇa, Fasc. 1-5                                                                                                                                              | ... | ... | ... | ... | 1 14  |
| <i>Tibetan Series.</i>                                                                                                                                                         |     |     |     |     |       |
| Pag-Sam Thi S'iñ, Fasc. 1-4 @ 1/ each                                                                                                                                          | ... | ... | ... | ... | 4 0   |
| Sher-Phyin, Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-3; Vol. III, Fasc. 1-5, @ 1/ each                                                                                              | ... | ... | ... | ... | 13 0  |
| Rtogs brjod dpag hkhri S'iñ (Tib. & Sans.) Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-5 @ 1/ each                                                                                     | ... | ... | ... | ... | 10 0  |
| <i>Arabic and Persian Series.</i>                                                                                                                                              |     |     |     |     |       |
| 'Ālamgīrnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1-13 @ /6/ each                                                                                                                        | ... | ... | ... | ... | 4 14  |
| Al-Muqaddasi (English) Vol. I, Fasc. 1-2 @ /12/                                                                                                                                | ... | ... | ... | ... | 1 8   |
| Āin-i-Akbarī, (Text) Fasc. 1-22 @ 1/ each                                                                                                                                      | ... | ... | ... | ... | 22 0  |
| Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1-7, Vol. II, Fasc. 1-5, Vol. III, Fasc. 1-5, @ 1/12/ each                                                                                       | ... | ... | ... | ... | 29 12 |
| Akbarnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1-37 @ 1/ each                                                                                                                            | ... | ... | ... | ... | 37 0  |
| Ditto English Fasc. 1-5 @ 1/ each                                                                                                                                              | ... | ... | ... | ... | 5 0   |
| Arabic Bibliography, by Dr. A. Sprenger                                                                                                                                        | ... | ... | ... | ... | 0 6   |
| Bādshāhnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each                                                                                                                         | ... | ... | ... | ... | 7 2   |
| Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal. Fasc. 1-3 @ 1/ each                                                            | ... | ... | ... | ... | 3 0   |
| Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. 1-21 @ 1/ each                                                                                                       | ... | ... | ... | ... | 21 0  |
| Farhang-i-Rashidī, (Text) Fasc. 1-14 @ 1/ each                                                                                                                                 | ... | ... | ... | ... | 14 0  |
| Fihrist-i-Tūsī, or, Tūsī's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. 1-4 @ /12/ each                                                                                                  | ... | ... | ... | ... | 3 0   |
| Futūh-ush-Shām of Wāqidi, (Text) Fasc. 1-9 @ /6/ each                                                                                                                          | ... | ... | ... | ... | 3 6   |
| Ditto of Āzādī, (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each                                                                                                                                    | ... | ... | ... | ... | 1 8   |
| Haft Āsmān, History of the Persian Masnawi, (Text) Fasc. 1                                                                                                                     | ... | ... | ... | ... | 0 12  |
| History of the Caliphs, (English) Fasc. 1-6 @ /12/ each                                                                                                                        | ... | ... | ... | ... | 4 8   |
| Iqbāl-nāmah-i-Jahāngīrī, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each                                                                                                                           | ... | ... | ... | ... | 1 2   |
| Isābah, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each                                                                                                                           | ... | ... | ... | ... | 38 4  |
| Maasir-ul-Umarā, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-9; Vol. III, 1-10; Index to Vol. I, Fasc. 10-11; Index to Vol. III, Fasc. 11-12; Index to Vol. II, Fasc. 10-12 @ /6/ each | ... | ... | ... | ... | 13 2  |

\* The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be supplied.



|                                                                                                      |     |       |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|----|
| Ma'āzī of Wāqidi, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each                                                        | ... | Rs. 1 | 14 |
| Muntakhabu-t-Tawārikh, (Text) Fasc. 1-15 @ /6/ each                                                  | ... | 5     | 10 |
| Muntakhabu-t-Tawārikh, (English) Vol. I, Fasc. 1-7; and 2 Indexes                                    | ... |       |    |
| Vol. II, Fasc. 1-5 and Index; Vol. III, Fasc. 1 @ /12/ each                                          | ... | 12    | 0  |
| Muntakhabu-l-Lubāb, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each                                                     | ... | 7     | 2  |
| Ma'āṣir-i-'Ālamgīrī, (Text), Fasc. 1-6 @ /6/ each                                                    | ... | 2     | 4  |
| Nukhbatu-l-Fikr, (Text) Fasc. 1                                                                      | ... | 0     | 6  |
| Nizām's Khiradnāmah-i-Iskandari, (Text) Fasc. 1-2 @ /12/ each                                        | ... | 1     | 8  |
| Riyāzu-s-Salātīn, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each                                                        | ... | 1     | 14 |
| *Suyūṭy's Itqān, on the Exegetic Sciences of the Koran, with Supplement, (Text) Fasc. 7-10 @ 1/ each | ... | 4     | 0  |
| Ṭabaqāt-i-Nāṣirī, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each                                                        | ... | 1     | 14 |
| Ditto (English) Fasc. 1-14 @ /12/ each                                                               | ... | 10    | 8  |
| Ditto Index                                                                                          | ... | 1     | 0  |
| Tārīkh-i-Firūz Shāhi of Ziyāu-d-dīn Barni (Text) Fasc. 1-7 @ /6/ each                                | ... | 2     | 10 |
| Tārīkh-i-Firūzshāhi, of Shams-i-Sirāj Aif, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/ each                               | ... | 2     | 4  |
| Ten Ancient Arabic Poems, Fasc. 1-2 @ 1/8/ each                                                      | ... | 3     | 0  |
| Wis o Rāmin, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each                                                             | ... | 1     | 14 |
| Zafarnāmah, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-8 @ /6/ each                                         | ... | 6     | 6  |
| Tuzuk-i-Jahāngirī, (Eng.) Fasc. 1                                                                    | ... | 0     | 12 |

### ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. ASIATIC RESEARCHES. Vol. VII, Vols. XI and XVII, and Vols. XIX and XX @ 10/ each ... 50 0
2. PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /6/ per No.; and from 1870 to date @ /8/ per No.
3. JOURNAL of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882, (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1888 (7), 1889 (10), 1890 (11), 1891 (7), 1892 (8), 1893 (11), 1894 (8), 1895 (7), 1896 (8), 1897 (8), 1898 (8), 1899 (8), @ 1/8 per No. to Members and @ 2/ per No. to Non-Members
- N. B.—The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.
4. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784-1883 ... 3 0
  - A sketch of the Turki Language as spoken in Eastern Turkistan by R. B. Shaw (Extra No., J.A.S.B., 1878) ... 4 0
  - Theobald's Catalogue of Reptiles in the Museum of the Asiatic Society (Extra No., J.A.S.B., 1868) ... 2 0
  - Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., J.A.S.B., 1875) ... 4 0
  - Introduction to the Maithilī Language of North Bihār, by G. A. Grierson, Part II, Chrestomathy and Vocabulary (Extra No., J.A.S.B., 1882) ... 4 0
5. Anis-ul-Musharraḥīn ... 3 0
6. Catalogue of Fossil Vertebrata ... 3 0
7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal, by W. A. Bion ... 3 8
8. Ināyah, a Commentary on the Hidāyah, Vols. II and IV, @ 16/ each... 32 0
9. Jawāmlu-l-'ilm ir-riyāzī, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ... 2 0
10. Khizānatu-l-'ilm ... 4 0
11. Mahābhārata, Vols. III and IV, @ 20/ each ... 40 0
12. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I-III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each ... 18 0
13. Sharaya-col-Islām ... 4 0
14. Tibetan Dictionary, by Csoma de Kőrös ... 10 0
15. Ditto Grammar " " ... 8 0
16. Kaçmīraçabdāmṛta, Parts I & II @ 1/8/ ... 3 0

Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. 1-29 @ 1/ each ... 29 0  
 Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra ... 5 0  
 N.B.—All Cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the "Treasurer, Asiatic Society," only.